universität wien

DISSERTATION

Titel der Dissertation

Mirāt-e Āftābnāme

Verfasser

Abolfazl RABIEI

angestrebter akademischer Grad

Doktor der Philosophie (Dr. phil.)

Wien, im Juni 2009

Studienkennzahl lt. Studienblatt	A 092 312
Dissertationsgebiet lt. Studienblatt	Philosophie / Geschichte
Betreuer:	Univ.-Prof. Dr. Rüdiger Lohlker

Das *Mirāt-e Āftābnāme*

Eine Edition

Verfasst von Abolfazl Rabiei

Matrikelnummer: 9703539

Inhalt

1. Vorwort
2. Iranische und arabische Herrscher
3. Pīšdādiyān
4. Kiyāniyān
5. Mulūk aṭ-ṭawāyif
6. Aškāniyān
7. Kaldāniyān
8. Aǧamān
9. Mulūk Banī Ḫahār
10. Mulūk Banī Laḥm
11. Mulūk al-Mālik
12. Lum□a dar bayān-i mulūk ba□d az ǧanāb-i risālat salṭanat karde and
13. Banī Umayya
14. Banī Abbās
15. Faksimile des Originalmanuskriptes
16. Index
17. Nachwort (Zusammenfassung)
18. Kurzfassung in deutscher Sprache
19. Abstract
20. Lebenslauf

مرآت آفتاب نما

تاریخ شروع کتاب . 1811 **میلادی**

تاریخ خاتمه کتاب . 1813-02/23**میلادی**

(نوشته عبدالرحمان هاشمی ملتانی دهلوی ملقب به شاهنوازخان (1222 **هجری قمری**

خط نستعلیق هندی

Vorwort

Eines der wichtigsten Themen in der Erforschung der persischen Sprache und Kultur ist die Bearbeitung und Edition persischer Handschriften. Auf diesem Gebiet ist noch wichtige Arbeit zu leisten.

Es ist allerdings festzuhalten, dass in den letzten Jahren von Forschern wie Mohamadtaghi Daneshpajouh und Iraj Afshar und seinen Kollegen und Studenten in dieser Hinsicht vieles geleistet wurde. Dafür möchte ich mich an dieser Stelle bei allen diesen Menschen für ihre wertvolle Arbeit herzlich bedanken.

Im Iran existieren einige sehr große Zentren, die sich mit dem Sammeln und den wissenschaftlichen Recherchen dieser handgeschriebenen Bücher beschäftigen. Als Beispiele kann man die Bibliothek der Universität Teheran, Abteilung für Handschriften vom Professor Danespajouh, die Nationalbibliothek des iranischen Parlaments in Teheran und die Bibliothek des Ayatollah Marʿašī-Nağafī in Ghom nennen.

Indien

Eines der größten Zentren, welches sich sehr intensiv mit persischer Literatur, Kunst und Kultur befasste und diese weiterentwickelte, waren bis in das neunzehnte Jahrhundert Indien.
Die Entstehung einer *Geschichtschreibung mit Grenzen* hat, so der Historiker Tavakoli-Targhi, eine große Anzahl von Texten in persischer Sprache heimatlos gemacht. Sie seien in den Bruch gefallen, der vom iranischen und indischen Nationalismus im zwanzigsten Jahrhundert erzeugt wurde.[1]
Obwohl das vorliegende historische Werk, aus dem hier ein Teil ediert wird, keine große Originalität beanspruchen kann, gibt es doch einige Informationen, die wir an anderer Stelle nicht finden. Außerdem ist es einer der „heimatlosen Texte“ von denen Tavakoli-Targhi gesprochen hat, die zugänglich gemacht werden sollten, um diesen Aspekt der

[1] Mohamad Tavakoli-Targhi: The Homeless Texts of Persianate Modernity, in: Ramin Jahanbegloo (Hg.): *Iran. Between Tradition and Modernity*, Lanham u.a. 2004, S.129-157, S.136f.

persischen Kultur und Geschichtsschreibung zugänglich zu machen, der lange nicht ausreichend wertgeschätzt wurde. Aus diesem Grunde scheint auch die (Teil-)Edition unter Rückgriff auf lediglich eine Handschrift zu rechtfertigen.

Typen der Geschichtsschreibung

Wir können in der persischen Geschichtsschreibung mehrere Typen der Historiographie unterscheiden. Der erste Typus ist der der Universalgeschichte, am besten repräsentiert von aṭ-Ṭabarī und seinem großen Geschichtswerk (s.u.). Der zweite Typus ist die Lokal- oder Regionalgeschichte. Es handelt sich um Werke, die sich lokalen Dynastien, aber auch Gelehrtenbiographien und geographischen Informationen widmen. Der wichtigste Typus dürfte allerdings die Historiographie von zeitgenössischen Dynastien sein.[2]
Das vorliegende Werk ist eine Kombination aus zeitgenössischer dynastischer Geschichtsschreibung und Geographie

Mirāt-e Āftābnāme

Die Handschrift ist in indischem Nastaʿlīq geschrieben. Die Schrift ist teilweise schwer leserlich, zum großen Teil aber lesbar. Die Grammatik ist zum Teil fehlerhaft.

Die bearbeitete Kopie wurde 1811 begonnen und am 23. Februar 1813 abgeschlossen[3].
Der Titel des Buches ist ein Chronogramm, d.h. der Titel des Buches ergibt, wenn man die Buchstaben in Zahlen umsetzt, das Jahr 1218 d.H.

Der Autor dieses Buches beginnt das Buch mit den Worten *yā fattāḥ* (in roter Tinte geschrieben). Darunter schreibt er abwechselnd mit rot und schwarz folgende Worte: *rabbī yusr - bismillāh ar-raḥmān ar-raḥīm - tammām bi'l-ḫayr.*
Nach einigen Sätzen, die seine Dankbarkeit, Bewunderung und Ehrfurcht Gott gegenüber gilt, fängt er sich selbst vorzustellen: er nennt sich ʿAbdarraḥmān Nawwāb Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān[4] . Er schildert, dass sein Ziel dieses Buch zu schreiben, war, dass er ein Buch mit edlen Methoden schreiben wollte um allen Edlen und wertschätzenden Interessenten seit Anbeginn der Schöpfung bis zur Gegenwart dienen zu können, diese

[2] Julie Scott Meisami: *Persian Historiography to the End of the Twelth Century*, Edinburgh 1999, S.11ff.
[3] Mirāt-e Āftābnāme (1811-1813) Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān, Handschrift; S 460
[4] Ebd; S 06

Kunst und dieses Buch nutzen zu können[5]... Dann schreibt er, dass der Name dieses Buches von Šāh ʿĀlam II. Āftāb, Abu 'l-Muẓaffar[6], der „der König der Welt und der Sonne“ gewesen sei, abstammt und dass er dieses Exemplar aus großer Liebe, ihm widmet[7].... Anscheinend war er auch Lehrer und Erzieher der Tochter des „Weltkönigs“ und hatte dann das Amt des alleinigen Vorstehers des königlichen Haushaltes inne.[8]
Er war auch als *ʿAyyār al-Muwarriḫīn* [der Schelmen (der Schurke) der Historiker] bekannt![9]

Mit dem Schreiben des Buches begann er 1811, Das Ende dürfte
(wie es im Buch erwähnt wird) das Jahr 1813 gewesen sein[10].

Dieses Buch, das wie eine Enzyklopädie ausschaut, beinhaltet die Weltgeschichte von der Schöpfung bis zum Zeitpunkt der Erscheinung des Buches. Der größte Teil behandelt die Geschichte in der Zeit des „Weltkönigs“. Es besteht aus einem Vorwort und zwei Bänden.

Der erste Band behandelt die Geschichte in neun Unterteilen(*tağallī*). Im ersten *tağallī* (von insgesamt neun) des 1. Bandes (Seite 9ff.), schreibt er über die Schöpfung.
Der zweite Band behandelt die Geographie in acht Unterteilen (*tağallī*). Jeder Unterteil des zweiten Bandes (Geographie) behandelt einen Kontinent (insgesamt sieben Kontinente) des 2. Bandes (Seite 353ff.), schreibt er über die erste Klimaregion[11]. und im letzten beschreibt er die sieben Weltozeane. Am Ende schreibt er über die „Weltwunder“. Es ist interessant, dass er in diesem Teil auch einen kurzen Bericht über Amerika geschrieben hat.

In seinem Vorwort spricht der Autor über die Bedeutung, Wertschätzung und Bedürfnisse der Menschheit gegenüber der „Geschichte“.

Besonderheiten der Handschrift

In diesem Buch werden alle Kapitel- Überschriften, Namen von allen wichtigen Persönlichkeiten, die erwähnt werden, wichtige Städte und Länder und die meisten Texte,

---

5 Ebd; S 07
6 Moghulherrscher (1728-1806) (s. zu ihm Michael Edwardes: *King of the World. The Life and Times of Shah Alam, Emperor of Hindustan*, New York 1971)
7 Mirāt-e Āftābnāme (1811-1813) Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān, Handschrift; S 07
8 Ahmad-e Monzavi (1969-1974) iranischer Handschriftenkatalog. S 652-653
9 Ebd; S 652
10 1216- 1218 d.H.
11 Klimata (*iqlīm*)

über die eine Erklärung im Buch gemacht werden, mit roter Farbe geschrieben. Es ist erkennbar, dass diese Teile später niedergeschrieben worden sind und nicht zeitgleich mit anderen Inhalten, da an manchen Stellen der Autor oder der Kopist eine Stelle leer stehen gelassen.

Außerdem werden oft die Punkte, die über dem Buchstaben *šīn* geschrieben werden und manchmal auch bei anderen Buchstaben mit Punkte, wie auch die Stricheln bei den Buchstaben *kāf* und *gāf* vergessen.

Auswahl des edierten Textes

Wegen des großen Volumens des Buches, das etwas über 800 Seiten beträgt, haben wir uns entschieden, unsere Aufmerksamkeit nur einem bestimmten Teil dieses Buches zu widmen. Dabei handelt es sich um den Bereich vom sechsten Unterteil (Seite 213ff.) -von insgesamt neun des 1.Bandes- bis zum 2.Bande, welches von der Geographie der Welt handelt und in acht Unterteilen verfasst ist (Seite 353ff.). Dieser Bereich handelt von arabischen, iranischen u.a. Herrschern, sowie von indischer Kunst und Musik.
Der Umfang des bearbeiteten Bereiches beträgt 280 Seiten, wobei die im Nachhinein vorgenommene Nummerierung jeweils eine Ziffer für eine Doppelseite vorsieht.

Handschriften

Exemplare von Handschriften des *Mirʾāt-e Āftābnāme* sind vorhanden 1) in der pakistanischen Nationalbibliothek in Karatschi unter der Nummer N.M.426[12,] 2) im British Museum unter der Nummer (Add.16697)[13] und 3) in der Österreichischen Nationalbibliothek unter der Nummer Mixt.1570[14], aufbewahrt.

Da die ersten beiden Handschriften unzugänglich waren, konnte für die Edition nur die Handschrift der Österreichischen Nationalbibliothek benutzt werden. Daraus ergibt sich eine Schwierigkeit in der Kollationierung, da nur eine Handschrift verwendet werden

[12] Ahmad Monzawi: *Fehrest-moštarek-e ketābhā-ye ḫaṭṭī* (Gemeinsames Verzeichnis persischer Handschriften). Islamabad 1983-1997, 14 Bde.
[13] D. N. Marshall: *Mughals in India*, London 1985, S.23f. und 438
[14] Iraj Afshar: *Catalogue of Persian Manuscripts in the Austrian National Library and in the Austrian State Archives in Vienna*. Tehran 2003.

konnte. Eine vollständige textkritische Ausgabe wird erst zu einem späteren Zeitpunkt möglich sein. Aus diesem Grunde wurde auch nur ein Teil der Handschrift zur Edition ausgewählt.

Der Autor heißt mit vollem Namen Nawwāb ʿAbdarraḥmān Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān (gest. 1807). Das hier teiledierte Werk ist das einzig bedeutende des Verfassers.[15] Informationen zu Werk und Autor finden sich ebenfalls im iranischen Bücherkatalog vom Ahmad Monzavi[16], Seite 652-653, und in D. N. Marshalls *Mughals in India*[17], und im Katalog von Iraj Afshar in der österreichischen Nationalbibliothek[18]. Auch in *Persische Literatur im indischen Subkontinent* von Hassan Anusche[19] werden mit Bezug auf das *Mirʾāt-e Āftābnāme* viele wichtige Themen wie Meeres- und Landesgeographie, unter anderem die der Amerikas und Europas behandelt. Herrscherbiographien, asiatische bzw. indische Musik und Sufismus erwähnt.
Dieses Buch wurde von Paul Horn im Jahr 1912 in Strassburg gekauft, und später hatte er über den Inhalt des Buchs eine Notiz in französischer Sprache geschrieben und als Beilage in das Buch hinein gelegt (s. Anhang).

Quellen

Als Quellen für dieses Buch dienten dem Autor folgende persischsprachige Werke:

1) *Lubb at-tawārīḫ*
Verfasst von Mīr Yaḥyā b. ʿAbdallaṭīf al-Ḥusainī al-Saifī al-Qazwīnī (gest. 1555). Der *Lubb at-tawārīḫ* gibt einen Überblick über die Geschichte der Welt bis 1542, dem Jahr der Vollendung des Werkes. Es ist aufgeteilt in vier Teile: 1) Muḥammad und die Imame, 2) vorislamische persische Könige, 3) nachislamische Könige, 4) Safawiden.[20]
2) *Tārīḫ-i guzīda*

---

15 C. A. Storey: *Persian Literature. A Bio-Bibliographical Survey. Section II, Fasciculus 1, A. General History, B. The Prophets and Early Islām*, London 1935, S.146
16 Ahmad Monzawi: *Fehrest-moštarek-e ketābhā-ye ḫaṭṭī* (Gemeinsames Verzeichnis persischer Handschriften). Islamabad 1983-1997, 14 Bde.
17 D. N. Marshall: *Mughals in India*, London 1985, S.23-24. und 438
18 Iraj Afshar. *Catalogue of Persian Manuscripts in the Austrian National Library and in the Austrian State Archives in Vienna*. Tehran 2003. S.118
19 Anushe, Hassan (Ed.): *Persian Literature in Subcontinent (India, Pakistan, Bangladesh)* Vol. 4. Teheran 2001, S.149
20 C. A. Storey: *Persian Literature. A Bio-Bibliographical Survey. Section II, Fasciculus 1, A. General History, B. The Prophets and Early Islām*, London 1935, S.111ff.

Verfasst von Ḥamdallāh b. a. Bakr b. Aḥmad b. Naṣr Mustaufī Qazwīnī (fl. 14. Jhdt.). Verfasste historische, kosmographische und geographische Werke. Der *Tārīḫ-i guzīda* ist eine Universalgeschichte bis 1329/30 und stützt sich wesentlich auf den *Ǧāmiʿ at-tawārīḫ* von Rašīdaddīn. Er ist unterteilt in eine Einleitung (über die Schöpfung), sechs Kapitel (Propheten und Weise, vorislamische persische Könige, von Muhammad zu den Abbasiden, islamische Dynastien in zwölf Abschnitten, Imame und Mudschtahids, Koranleser, Traditionisten, Scheichs, Gelehrte, Dichter), Bericht über Qazwin und ein Schlusskapitel mit genealogischen Tafeln.[21]

3) *Tārīḫ-i Ṭabarī*

Verfasst von Abū Ǧaʿfar Muḥammad Ǧarīr aṭ-Ṭabarī (st. 923). Es handelt sich um die persische Übersetzung der berühmten arabischen Universalgeschichte des Historikers und Korankommentators, die vom Samanidenwesir al-Balʿamī (st. 940) gemacht wurde.[22]

4) *Tārīḫ-i Rašīdī*

Verfasst von Muḥammad Ḥaidar Mirzā Gūrkān Dūġlāt Čaġatāʾī (st. 1551), stand im Dienst des Begründers der Moghuldynastie, Bābūr (st. 1530), und seines Nachfolgers. Er war ein Cousin Bābūrs. Der *Tārīḫ-i Rashidī* ist in zwei Teile gegliedert: 1) Geschichte der Mongolenchane und 2) Bericht über das Leben des Autors und anderer Chaghatay-Prinzen. [23]

5) *Tārīḫ-i Ḥamza al-Iṣfahānī*

Verfasst von Ḥamza al-Iṣfahānī (gest. 961)[24], der mehrere historische, geographische, aber auch andere Schriften verfasste, die zum Teil Informationen über die Sassaniden und Parther enthalten, die aus anderen Quellen nicht bekannt sind.[25]

Abschließend möchte ich mich bei dem Herr Univ.Prof. Dr. Rüdiger Lohlker für seine Unterstützung bei der Abfassung meiner Dissertation sehr herzlich bedanken. Mein herzlicher Dank gilt auch meinem zweiten Gutachter Herr Univ.-Prof. Dr. Herbert Eisenstein für seine Ratschläge und seine Hilfsbereitschaft.

---

21 C. A. Storey: *Persian Literature. A Bio-Bibliographical Survey. Section II, Fasciculus 1, A. General History, B. The Prophets and Early Islām*, London 1935, S.81ff.

22 C. A. Storey: *Persian Literature. A Bio-Bibliographical Survey. Section II, Fasciculus 1, A. General History, B. The Prophets and Early Islām*, London 1935, S.61ff.; Edward G. Browne: *A Literary History of Persia*, Bd.1, Cambridge 1956, S.360ff.; Julie Scott Meisami: *Persian Historiography to the Ende of the Twelth Century*, Edinburgh 1999, S.23ff.

23 Muhammad Abbdul Ghani: *A History of Persian Language & Literature at the Mughal Court. Babur to Akbar*. Teil 1 und 2, Lahore 1983, S.95f.

24 Ḥamza b. al-al-Ḥasan al-Iṣfahānī, Ibn al-Muʾaddib: U. M. Daudpota (Hg.): *The Annals of Hamzah al-Isfahani. Translated from the Arabic with an introduction*, Bombay 1932

25 Vgl. als Beispiel zu den Ghassaniden Irfan Shahid: *Byzantium and the Arabs in the Sixth Century*, Bd.2, Teil1, Cambridge, Mass. 2002 S.363f.

Bibliographie

Muhammad Abbdul Ghani: *A History of Persian Language & Literature at the Mughal Court. Babur to Akbar*. Teil 1 und 2, Lahore 1983

Edward G. Browne: *A Literary History of Persia*, Bd.1, Cambridge 1956

U. M. Daudpota (Hg.): *The Annals of Hamzah al-Isfahani. Translated from the Arabic with an introduction*, Bombay 1932

Michael Edwardes: *King of the World. The Life and Times of Shah Alam, Emperor of Hindustan*, New York 1971

D. N. Marshall: *Mughals in India*, London 1985

Julie Scott Meisami: *Persian Historiography to the Ende of the Twelth Century*, Edinburgh 1999

Irfan Shahid: *Byzantium and the Arabs in the Sixth Century, Bd. 2, Teil 1*, Cambridge, Mass. 2002

C. A. Storey: *Persian Literature. A Bio-Bibliographical Survey. Section II, Fasciculus 1, A. General History, B. The Prophets and Early Islām*, London 1935

Mohamad Tavakoli-Targhi: The Homeless Texts of Persianate Modernity, in: Ramin Jahanbegloo (Hg.): *Iran. Between Tradition and Modernity*, Lanham u.a. 2004, S.129-157

Anushe Hassan (Ed.): *Persian Literature in Subcontinent (India, Pakistan, Bangladesh)*, Vol. 4, Teheran 2001

Iraj Afshar: *Catalogue of Persian Manuscripts in the Austrian National Library and in the Austrian State Archives in Vienna*. Tehran 2003.

Ahmad Monzawi: *Fehrest-moštarek-e ketābhā-ye ḫaṭṭī* (Gemeinsames Verzeichnis persischer Handschriften). Islamabad 1983-1997, 14 Bde.

[1] در بيان ملوك عرب و عجم كه در مرتبه اشتهارند به طريق اختصار سمت تحرير مي‌پذيرد. بايد دانست كه در تاريخ عجم مسطور است كه: سلطان را به جهت عظمت مرتب نام نمي‌گيرند و بعضي مقرر ساخته اند چنانچه سلطان هند و سمانرا شاه و سلطان روم را قيصر و سلطان مصر را در زمان غبن فرعون و الحال عزيز مي‌گويند و سلطان ايران و توران را شهنشاه و حاكمان هند را راجه نامند. چون اين معلوم شد لهذا احوال هر يك ازين طبقات مرقوم مي‌شود. بر ناظمان قلمرو آگاهي پوشيده نماند كه ملوك فارس هفتاد و سه تن بودند و چهار طبقه نوشته اند.

طبقه اول پيشداديان: يازده تن بودند مدت سلطنت ايشان به قول حمزه اصفهاني بر دوهزار و چهار صد وهفتاد سال و به قولي دو هزار و چهار صد و پنجاه سال. دارالملك ايشان فارس و خراسان از آن جمله **كيومرث** سفان. گويند او آدم است و نزد بعضي پسر اسكندربن ارم بن سام بن نوح است. بعضي پسر يافت بن نوح گفته‌اند و امام محمد غزالي برادر سببى نوشته و صاحب بهار دانش بزرگ بن اولاد و صلاي آدم گفته و به قولي بن فتان بن ابوس بن سبب نوشته زين و لجام و سواري اسب و پشم ريستن و بافتن و از آن جامه و گليم ساختن در زمان او پديد آمد. و آهن از سنگ هم آورده سلاح ساخت و به قول رشيدي اختراع كميخت ازوست چه در اصل كيوا سوخت بود. گويند. در وقتي كه در صحراي تركستان پنهان شد پوست خر را كميخت ساخت و ديگران از او آموختند. بالجمله به معني اسمش كو- يار زنده و به قولي حيوان ناطق كيو به معني حيوان و مرث ناطق است شهر اصطخراباد و اردبيل و فلسين ديگر آن ولصين و جرجان و سخستان و به قول بعضي بلخ و به قول صاحب مساكي شهر بابونيه از بلاد يونان و خراسان وهرالس فارس نيز تعمير كرده‌ام. حياتش هزار سال و مدت سلطنت چهل سال[2] و در جهان‌آرا سي سال نوشته و به قول صاحب ملكي از پادشاه خطا بود و طبل و رنگ و دراي وي وضع نموده. **هوشنگ** به معني صاحب خرد و با آداب. بن سيامك بن كيومرث چون دل در او بسيار كردي لهذا شدادش خوانند و شداديان به او منسوب‌اند. معاصر اورنش بود. خط نوشتن و علم نجوم خواندن و سروستان و سره در زمانش پيدا شد. ايام حياتش به قول

---

[1] اين بخش از كتاب تحت عنوان تجلى ششم آمده است.

[2]. درتاريخ گزيده (حمداله مستوفى ص 76) سى سال ذكر شده است.

3. ناخوانا است.

فلمري پانصد سال و مدت سلطنت چهل سال و در ؟؟[3] بعضي اساجل عبارت ازوست. كتاب جاودان خسرو كه حسن سهل وزير مامون به عربي ترجمه نمود از منصفات اوست. استخراج جواهر و سيم و زر از معادن و(از) پوست سمور و روباه پوستين درست كردن و سگان تازي را مسلم شكار گردانيدن و خدام را پيش خود نصام مامور كردن در زمانش پيدا شد. **طهمورث** تهمورس نياي فرست است ليكن الحال رسم الخط بطاي خطي شده به معني نفس ناطقه فلكي است بن هوشنگ تحت نام لقبش ديوبند تابع امر ديني الهي بود. سنت صوم در زمانش پديد آمد. خط فارسي نوشتن و اثقال بردوآب بار كردن. طيور را شكار كردن. كرم پيله و خوراك آن برگ توت به الهام الهي اختراع اوست و وجه لقبش به ديوبند آن كه در لب التواريخ مرقوم است كه وي بكثرت رياضت ديوان را مسخر كرده كارهاي صنعت مثل غواصي درياي بي پايان و نقل سنگ‌هاي گران و بريدن كوه از موضوعات اوست و فرمودي كه چون آخر اين كارها خرابي است در مرتبه دشمنان بايد دانست و به قول صاحب تاريخ گزيده پادشاه صاحب راي بود و ترتيب معاش و اسباب زندگاني بوجه نيكو پيدا كرده در عهد او قحطي تا ده سال متواتر افتاد. آنچه زرع مي‌كردند نمي‌رست و تخم تلف مي‌شد. اصف نام شخصي در ميان درويشان بود كه قوم خود را بر دركسب كردن دست به حاصل آن را فوت نمودن فرمود و طهورث تاكيد نمود كه طعام بايست به فقرا دهند و طعام شام خود خورند. حق تعالي را اين امر پسند آمد و به پيغمبران روزه فرض گردانيد. گويند. كه رسم بت پرستي در زمان او پيدا شده باعث آن كه در مهاجرت عزيزي صورت بتي وي مي‌ساختند و تسلي خاطر از وي آخر مي‌نمودند به مرور چند بطن سبب آن را فراموش كرده و به اغواي شيطان آن را واسط به حق تصور نموده. و طهمورث معترض دين هيچ كس نبود آمل و مازندران و اصفهان و بابل و به قول بعضي نيشابور و فارس و كاشان و ساير بنا كرده اوست. ايام حياتش به قول طبري سيصد سال و سلطنت چهارصد سال[4] درادهانجان نمود **جمشيد** بن طهمورث و در لب التواريخ است كه برادر طهمورث بود. نام او جم و لقب سيد بجهت آن كه از خوبي صورت روشني از وي يافت سرا. به خورشيد نسبت كردند كه شمع شمس را شب گويند و در كتب ديگر به نظر گذشته كه جم نام عقل و دويم است و ذات و منزه را هم گويند بعضي او را سليمان گويند. بعد از هزار سال (از) هبوط آدم او پادشاه شد و بعدالقضاي هزار سال دعوي خدايي نمود و بت او شكل خود ساخته به اطراف فرستاد تا مردم آن را پرستش نمايند. سيد اوبن عاد برادرزاده خود ضحاك بن علوان را فرستاد تا ملك ازو انتزاع نمود و

---

[4] ظاهرا نباید صحیح باشد. به گفته حمداله مستوفی صاحب تاریخ گزیده سی سال است.

بعد صد سال در سرصن بدست ضحاك افتاد و به اره او را دو نيم كردند. گويند ميموره عالم نيوعی در زمان وي آباد كردند كه به روايت سيصد سال در قلمرو او مردم به مرض و موت سلانه گرديدند. علم طب و وضح حمام و جادههاي شوارع در كوه و صحرا و شراب انگور و پيرايه زر و سيم و لعل و فيروزه و انواع اشجار در زمان او پيدا شد. فساغورث حكيم كه واضع علم موسيقي است در زمان او بود. عمرش هزار سال و نزد بعضي اختراع تيروكمان و خيمه از نتايج تفكر اوست و چهل مناره فارس و طوس و همدان بنا كرده است. **ضحاک** بن علوان معرب ده اک[5] صاحب ديهه هاش نعری قيس است از بنی عاصر بود و صاحب تاريخ گزيده مينگارد كه. ضحاک ده عيب داشت زشت رويي ستمگري و كوتاه قد و بيدادگري و بي شرمي و سازخوري و بدزباني و دروغگوي و شتاب كاري و بد دلی و بيخردي. عرب لفظ ده اک معرب كردهاند و منقول است كه روزي ابليس خود را به صورت آدمي به ضحاك تازي نمود و گفت من فرشتهام اگر ترا حاجتي باشد بگو كه برآرم ضحاك گفت مرا حيلتي بياموز كه اين رستها كه بر سر دوش من است و دردمی كند تسكين يابم. ابليس گفت كه علاج اين سر مغز آدمي است اين همه خلق بندگان تواند روزي دو كس بكش و مغز سر اوشان را بخار[6] كه بهتر شود. و اين ملعون به سخن آن ملعون عمل نمود و گويند : دو سال در شكم مادر بود و چندان پنداشتند: شهر همدان و يمن و طبس كيلكی و خراسان و مدينه و خوروحلوان بنا كرده اوست. معاصر ابراهيم بود. وسيزده هزار اسب داشت. تازيانه زدن و پرواز كردن در زمانش پيدا شد. به عمر هزار سال بدست كاوه آهنگر به قتل رسيد.

فريدون[7] به معني نفس ناطقه فلك الروح است. از اولاد جمشيد است. پانصد سال سلطنت كرد. ضحاك در جناله خود آورد و سلم و تور و ايرج ازو تولد يافته. گويند اول كسي كه بر فيل نشست فريدون بود[8] و افسون نيك دانست. و او تريالك زهر افعي ساخت. منوچهر مينو هست و چهر ذات را گويند. بن ايرج بن فريدون صاحب جهانآرا دخترزاده ايرج نوشته به فرموده فريدون به پادشاهي نشست. سام بن نريمان پهلوان لشكرش

---

[5] ده اک در پارسی به معنی ده عیب است که معرب آن ضحاک میشود. (تاریخ گزیده)

[6] بخور. فعل امر از خوردن

[7] فریدون خوشنامترین پادشاه پیشدادیان بود. فردوسی درشاهنامه در باره او سروده: فریدون فرخ فرشته نبود
زمشک وز عنبر سرشته نبود بدادو دهش یافت او نیکویی تو دادو دهش کن فریدون تویی

[8] درفش کاویان در زمان او بنیان گذاشته شد. که تکه پوستی بود که کاوه آهنگر برافراشته بود. بر خود مبارک دانست و بجواهر ثمین مرصع کرد و درفش کاویانش نام نهاد. (تاریخ گزیده ص83)

بود . لست موسي و هارون در زمان او بود. صبح و شام نغاره نواختن در زمان او پيدا شد يك صد و بيست سال پادشاهي نمود.
افراسياب دوازده سال در ايران پادشاهي كرد. كيخسرو دخترزاده او, به قصاص سياوش, او را كشت .
طبقه دوم. كيانيان ده كس‌اند: مدت سلطنت ايشان هفتصد و سي و چهار سال.
درالملك ايشان عراقين. اول اينها **كيقباد** كی سالس و عادل و حاد را گويند و قباد كسي را گويند كه در فعل حق رود. كي به مساید قباد لعين مجمعه مضمومه و كاف بازي برود آمده . الحال بقاف مشهور است. از اولاد منوچهر است اشمويل و خضر و الياس در زمان وي مبعوث شده و او ملت ايشان قبول كرد. بعضي جزفيل را نيز در زمانش گفته اند. معاصر طالوت بود. صدو بيست سال عمر داشت. ايام سلطنت صد سال و رستم در اصفهان سپه سالار او بود.
كي‌كاوس لطيف را گويند و مستويي را نيز نامند و شعله و شرر را هم خوانند بن كي‌قباد. موي به سر گذاشتن و جامه كبود پوشيدن در عزاي قتل سياوش. از دست آب در بلخ آورده. سلاور بابل ساخته دارد. نينی لقمان حكيم در زمان او پيدا شده. صد و بيست سال سلطنت كرد . **كي خسرو** به معني حاكم عادل است. چهارده[9] ماه بعد از قتل سياوش پدر خود تولد يافت ايام حيات كي‌كاوس جد خود به سلطنت نشست بعد مدت شصت سال سلطنت لهراسب را ولي‌عهدي نموده ناپديد گرديد. **لهراسب** به معني اعتدال است از اولاد كي‌قباد است دانيال و عزيز پيغمبر و ملوك بخت نصر معاصر او بودند سراپرده در زمان او پيدا شد بعد سلطنت صد و بيست سال بدست سی خمسه هلاك شد دختر قيصرروم كتايون در حباله او بود . **گشتاسب** معني آن برزخ است كه نام اصلش زردست و دهردست نيز به معني انس ديدن معني صاحب بعضي صاحب آتش بيضاء فارس از آثاراوست . سقراط حكيم معاصر او بود يكصد و بيست سال سلطنت كرد[10] و در خلاصه المجمع است كه ازدست نام شخصي كه نام اصليش ابراهيم در مجلس گشتاسب دعوي نبوت نموده معجزه‌اش آن بود كه مس گذاخته برو ريخته باعث روغن كه ماليد بود ضرر نمي‌رسانيد . دين آتش‌پرستي از موضوعات اوست وي را زردست وزرست و زردشب[11]

---

[9] چهار ماه (تاريخ گزيده)
[10] از سخنان او بود كه هر كه بنام فريفته شود به نان در ماند و هر كه به نان فريفته شود بجان درماند . (تاريخ گزيده)

[11] همان زرتشت پيامبر . (تاريخ گزيده)

نيز گويند در جهان نما مرقوم است كه درخت سرو به طالع سعد در قريه فرزند طوس از توابع كشمير است به اعتقاد مجوس آن سرو از بهشت بود متوكل عباسي هنگام عمارت سامره در صد و سي و دو هجري كه عمر درخت يك هزار و چهارصد و پنجاه سال شده بود قطع كرد گويند ده هزار گاو و گوسپند و ديگر جانوران بيرون از حد و شمار زير آن آشيان داشتند . با صواب خويش ناله و زاري مي‌كردند دور آن حدود زمين بلرزيد و در كاربرد بناها خلل فاحش راه يافت خرج نقل نمودن شتران تا به تعداد پانصد هزار درم شد و شاخه‌هاي آن بر هزار و سيصد شتر بار كردند چون بيك منزل سامره رسيد در همان شب متوكل را غلاماتش پاره پاره كردند. **بهمن** به معني راست گفتار و درست كردار است و كوچك بسياردان و دراز دست را نيز گويند. لقبش وروشنه تيره گشتاسب بود[12] بقراط معاصر اوست در عمر صد و بيست سال به پادشاهي رسيد و پنجاه سال سلطنت كرد در دستور نظام‌الملكي مرقوم است كه اول كسي كه چتر بر سر داشت بهمن اسفنديار بود گويند هنگام كين خواستن پدر متوجه ملك خود شد فصل تابستان در غايت حرارت بود و به موجب حكم دو سوار جانب سري به فرق سرش افراشتند ونسونن كه از جمله عقلا و مهندس حضور بود چيزي بدور وي ساخت و آن را لغت چتر نهاد. **داراب** نام رساآلتست **بن بهمن دارا** بحرد و فارس بنا كرده اوست خرجنس پيغمبر و افلاطون حكيم در زمانش بود مدت دوازه سال سلطنت بود **فسار** ابن داراب شهرى اهر بنا كرده چهارده سال سلطنت نمود و در جنگ اسكندر بدست سرهنگان خود به قتل رسيد . اسكندر فيلقوس بزرگ و سياره سهل را گويند . اسمش به لقب يوناني رخشنده لقبش ذوالقرنين گويند پسر داراب بن بهمن است و قباد دختر فيلقوس كه داراب خواسته بود متولد شد شبي از دهانش بوي بد شنيده پيش پدر فرستاد فيلقوس بداوي اسكندروش معالجه نمود و زان هنگام از داراب حامله بود پسري كه تولد يافت او را اسكندر نام نهاد و اختلاف است در اين كه بعضي گويند پيغمبر بود اكثري برآنند كه پادشاهي و در تكميل الانسان شيخ عبدالحق مسطور است كه حق همين قول است كه وي از مسلمانان غافل بود و از اميرالمومنين علي همچنين منقول است و كسري او را از ملائكه دانند و اين در غايت بعيد است و در نام وي نيز اختلاف است مشهور اسكندر است و عبدالله و مردمان و مرد بى و هرس و غيره نيز گفته اند . اين سكندر بن فيلقوس به اعتقاد صاحب ظفرنامه از بطن ناهيد نامي بوده رومي است و مصاحب خضر كه طلب چشمه حيات كرد و نيافت و اسكندر يوناني كه مصاحب ارسطو و از اولاد يونان بن هافت بن نوح بوده ديگر است و در زمان وي نيز اختلاف

[12] فارسيان (ايرانيان) او را اردشير درازدست مى خوانند . (تاريخ گزيده ص94)

است اكثري به زمان ابراهيم مي‌گويند و به قولي بعد از موسي بود و به قول ابن عبدالحق كه از آينه علماء حديث و تفسير است بعد از عيسي بوده گفته‌اند كه چهار كس مالك تمام دنيا بودند از آن جمله دوستان سليمان و ذوالقرين و دو كافر نمرود و بخت نصرو منجی امام المهدي در آخر زمان نيز پيدا خواهد شد[13] و در وجهه تسميه ذوالقرنين اقوال است و به قول و نيت بن نسه وي آنست كه مالك دو قرن زمين يعني از جانب مشرق و مغرب تا روم و فارس و تا روم و ترك باشد و به قول حسن نصري آن است كه دو گيسو مي‌گذاشت و بعضي مي‌گويند كه در سر وي دو شاخ خورد مثل شاخ گاو بود و به قولي دو قرن پادشاهي نموده و به قول اميرالمومنين علي آنست كه در جهاد هر دو جانب سر وي زخم رسيده و مردي ازين كرد كه از فحسامه رهبر موصوف بود و سوالي كردند كه ذوالقرنين پيغامبر بود گفت شيخ سالح (صالح) بود كه في سبيل‌الله زخمي به جانب راست سر وي رسيد و بمرد دوباره به امر حق زنده گرديد و باز به جانب چپ سر زخمي رسيد و بمرد دبار زنده شد از آن بعد ذوالقرنين لقب يافت و بعضي گويند كه وي در خواب ديد كه به آفتاب رسيده هر دو جانب آن گرفته قدم در تعبير خواب ملقب بدين اسم نمودند والله عالم بالصواب در تاريخ گزيده مردم است كه ذوالقرنين و هومرس و بن روح الطي بن يونان بن تارخ بن نوح است و او را ذوالقرنين اكر خواهند نمود و بعضي مورخين يامی شد ياجوج و جهان كرد و معاصر ابراهيم و خصر او بوده و محامد از عبدالله بن عمر روايت كرده كه ذوالقرنين اكبر از جمله انباست كه حق تعالي به خطاب فلنا ما ذوالقرنين ياد مي‌فرمايند و اين خطاب بجز از ذات انبيا خواهد بود و اين ذوالقرنين غير از اسكندر رومي از نسل سام است و محل اقامت ذوالقرنين اكر ديار فرنگ است پيوسته به جهاد كفار قيام داشت در اكثر بلاد ستيز نمود نخست به ديار مغرب و از آن خانه به بيت المقدس بعد از آن به بلاد مشرق و به مسكن ياجوج و ماجوج رسيده سر در ميان دو كوه كشيده به صيقل چنان شفاف بود كه ساكنان آن جا به جهت سقط صحت چشم مدت ها نقاب مي‌بست بالايش آينه تعبيه كرده بودند كه از هر طرف كه لشگر متوجه مي‌شد در آينه نمايان مي‌كردند يك هزار و پانصد سال آباد ماند بعد از آن خراب شد اسكندر رومي در آن جا رفته اسكندريه بنا كرد بالجمله ذوالقرنين اكر در آخر حيات رخصت كرده بدومنه الحدل رفته به عبادت مشغول شد و در آن جا جان به جان آفرين سپرد و نزد بعضي ذوالقرنين اسكندر بن فيلقوس اين كارها كرد و در تاريخ الحكما نوشته ذوالقرنين اصغربن فيلقوس كه دارا را كشت و ملك و دختر وي گرفت و طلب آب حيوان نمود مالی شد و بوده پيش زمان عيسي سيصد و شصت سال بود و بعضي برآيند كه سيصد و نوزده سال بوده مدت

[13] اعتقاد به مهدی موعود شاید نشان شیعی بودن نویسنده کتاب باشد .

عمرش سي و شش سال بود و بعد فوتش در تابوت طلا كرده نزد مادرش در ا سكندريه فرستاد و مادرش از آن برآورده در تابوت سنگ مرمر در اسكندريه دفن نمودند ايضا پدرس به جهت تعليم آداب و حكمت به ارسطو سپرده بود هنگام وفات خود به ارسطو امرا و عيان را طلبيده خطبه به نام سكندر رواج او در كشف اللغت يعني فيلقوس بالفتح نام پدر ذوالقرنين كه مولدش يونان و دارالملكش مقدومه دروم رزوس بوده و به زبان رومي فيل لشكر را گويند و قوس امير لشگر را گويند در تاريخ بناكسي مسطور است اسكندر ملقب يوناني اسخند يعني روس به معني فيلسوف است اما اسكندراكرابن قيصر و نزد بعضي اين نصر هرمز بوده ازاساطغبص بن اسحاق بن ابراهيم و ايضا مرقوم است كه چون اسكندر رومي به شام رسيد احبار بيت المقدس را فرمود كه تاريخ زمان موسي س را ترك نموده در زمان سن بايد نمود و در آن حال عمرش بيست و هفت سال رسيده بود كه پيدايي تاريخ اسكندري روز دوشنبه مقرر گشت و بناي او اسباط حركات كواكب در زيج خود برين تاريخ نهاد و صاحب تاريخ گزيده مي‌گويد كه پادشاهي وي در ايران چهارده سال در عمر شصت ساله و به قول صاحب بهار دانش در سي و شش سال به سلطنت رسيده وفاتش به شهر رون و مرقدش به اسكندريه در آن و فيض بخش در عرض است ابوالفضل به نام پادشاهزاده دانيال فلمي است كه سكندر ذوالقرنين چنان لشگر داشت كه از منزل فرودگاه يك فرسخ كوچ مي‌كرد لشگريان كه يك فرسخ عقب وي اقامت داشتند از آن‌جا كوچ نموده به جاي وي فرود مي‌آمدند و به همين دستور مردم كه ازين بيشتر مي‌بودند به جاي آن‌ها همين نهخ در يك ماه هلالي از آن منزل لشگر برمي‌آيد و چون شب مي‌شد بارعام نموده هر مردي را به دست خود مواجب مي‌داد چنانچه ازين ماه تا ماه ديگر ادا مي‌شد هيچ كس ازو ناراضي نبود هر سپاهي كه جان سپاري مي‌كرد و علوفه آن به متعلقانش مي‌داد و به دعاي خير مواظبت مي‌نمودند و روز جنگ هزار اسب كوتل بيش قيمت با زين مخمل و سقرلات و زربفت و خم‌هاي مصور طلا و مرصع و ركاب‌هاي مرصع و مكل پيش پيش مي‌رفت هر گاه اسب كسي كشته مي‌شد في‌الفور آن را براين اسب سركار سوار مي‌كردند چون از جنگ به سلامت برمي‌آمد و انعام مي‌فرمودند شهر هرات و مردروغ رسد ياجوج و اسكندريه روم و بعضي اصفهان را نيز از آثار او نوشته‌اند ارسطاطاليس و غيره حكما بسيار معاصر او بودند داسن و عدرآور زنانش بود و بعد از وفات آن در بابل پسرسيي آورد سيي نام سلطنت قبول كرد در( )[14] اطهموس رسيد.

طبقه سوم ملوك طوايف هشت تن اول سكانيان دوازده كس از آن جمله يدلك را گويند بن اسكان بن داراي اصغر به قولي پانزده سال سلطنت نمود تولد عيسي و لحمع در

[14] يک كلمه افتاده است . شايد نويسنده می خواسته بعد با رنگ قرمز بنويسد كه فراموش كرده .

زمانش بود . **شاپور** به معني شاهپور است يعني پسر پادشاه بن اشك و كرما اين همه را در زمانش كشته داد و اداسطاش رسيد لس ورای معاصر او بودند بعثت عيسي در زمانش بود به قول قاضي سيصت سال سلطنت نمود در شكارگاه باد عظيم برخاست خويي بارگاه بر سرينش رسيد هلاك شد. **بلاش** به فتح باي معجمي و آخرش شين معجمه و مهمله هر دو خوانده از عارف را گويند. بن بهرام در زمانش جمعي بنی اسرائيل تبارعصايي هست به ذمه مسيح گرويده بعد هفت روز هلاك شدند سلطنت او يازده سال (است).
خسرو بن هلاس بن رسي به قول صاحب لب التواريخ بيست سال سلطنت كرديده كرمان از آثار اوست و برآمدن اصحاب كهف از غار در زمان او بود و تفصيل اين قصه به جاي خود مرقوم خواهد شد . دوم اسغاتان (اشكانيان) كس ساسانيان صاحب بزك و تخريد را گويند. ساسانيان سي و دو تن چهارصد سي سال سلطنت بودند(كردند)[15]. از آن جمله **اردشيربابک** ارد يعني ختم است و شير معروف يعني غالب و ختم بابك بدر و شاه عظيم را گويند. بنابر آن اردشير مالكان نامند ساميان بن ساميان اولاد بهمن صاحب قران مالك تمام روي زمين بود و در منتخب التواريخ مرقوم است كه اردشير بر اكثر ربع مسكون استيلا يافت و خود را شاهنشاه نام نهاد. اردشيرساسان با شش تن ساسانيان بوده آل بن بهمن بن اسفنديار بودند. اردشير روز تولد يك وجب درازي موي داشت منجمان آن را نشان جهانگيري گفته چهارده سال جهانگيري نمود و بيست و هشت سال به آباداني آن پرداخت اهواز و خوزستان و حريره موصل و خطه بحرين از ازامه اوست هردورزمانش محرعه شد. **بهرام** بن هرمز لقبش ساينده نيكوكار. **ماني** نقاش زنديق كه در زمانش طريق ظلالت نمود بهرام پوستش كشيده بكاه پركرد. سه سال و سه روز سلطنت كرد. **شاپور ذالكتاف** بن هرمز هنگام فوت پدر در شكم مادر بود لهذا تاج بر سر مادرش نهادند و بعد از فوت پدر چهل روز تولد يافته پادشاه سر مي‌گويند كه در پنجسالگي سي از آواز غلوله مردم بيدار گشت سبب آن غلغله استفسار نمودند و بوضوح پيوست كه از عور برآينده دردنده بر دجله غوغايت به جهت آرام امام بنای جسر به عمل آورده در نواح لطيف جمع كثير از غريب به قتل و غارت داراز دستي نمودند. حكم كرد كه شانه های آن(ها) را سوراخ كرده ريسمان انداخته بكشند. بنابرآن ملقب به دوالكتاف گرديد و در ديوانست روايت آن كه بر روم غالب آمده اعيان را اسير نموده شانه آن‌ها سوراخ كرده لهذا ملقب بدان سبب شد و منقول است كه روزي در رم به رسم تجارت رفت قيصر دريافت نمود به سحرم كاو كشيد و چندي پنهان از قيصر او را از حبس گذاشت و وي به ايران رفته چندين لشگري به روم كشيد قيصر را گرفته گوشش بريد مهار در بيني‌اش انداخت و در فارس آورد و در آن

[15] سی و یک پادشاه . مدتشان پانصدوبیست و هفت سال (تاریخ گزیده)

حبس قيصر بمرد. شهر مداين وايوان فيروز شاه بود و مكه و طيوان و ساوروان و سسر و قزوين از آثار اوست مدت حياتش هفتاد و پنج سال بود از مصنفات او نگارنامه‌اي مشتمل بر كيفيت خروج و طواف اطراف ربع مسكون فرد اكر از داب العش مشعر بر آداب خوردن و آشاميدن و غيره به تقسيم اوقات بنا بر احساب تعطل نفس كه موجب فسادهاست. منشي‌ها در تمام ممالك كماسه حوادث سه ممالك به وقت صبح به سمع مي‌رسانيدند. رعايا از كشف حال خود تاج شاهي را بر فرق فرزند خود گذاشت در بهارستان مولوي جامي مسطور است كه وزير هرمز بن شاپور نامه نوشت كه از بحار دريا نار جواهر به صد هزار دينار خريده ارسال داشته‌ام شنيده مي‌شود كه پادشاه آن را نمي‌خواهد اگر راست است بفرمايند كه فلان سوداگر به منافع صدهزار دينار آن‌را مي‌خواهد. هرمز جواب نوشت كه صد هزار دينار پيش ما اعتبار ندارد اگر من بازرگاني نمايم پادشاهي كه كند نه طور منصب‌شاهان بود كه بيع و شرى به قصد كسب معاش خود اختيار كنند. چو شاه پيشه كند كار تاجران جهان تو خود بگو كه دگر تاجران چكار كنند

مردخسروگرد در تاريخ نظامي نگاشته است كه برادر بهرام بود از خون ناحق و ارتكاب معاصي و فتنه و فساد باكي نداشت لهذا اورا جهنمى مي‌گفتند روزي در شكار اسب قوي هيكل ديده و سپاهش آن را اسير نموده نزد خرد خود بر آيال دست انداخته مي‌خواست كه برين اقتدام نمايد آن اسب هر دو دست بر سينه‌اش چنان زد كه به ميدان رزم درگذشت.

بهرام گور بن مرد خرد بن شاپور پدر در چهار سالگي او را به نعمان سندر كه آن را حاكم سواد عرب كرده بود سپرد روزي در شكار تير بگشاد كه از پشت شير و شكم گور بيرون آمد لعان تحسين نمود لهذا او را بهرام گوريني نامند نعمان سمار را از روم برآوده قصر حوريق كه بمعني خوردن گاه باشد و سرير به معني شه كند باشد هشيار ساخت اركان نزد خرد بنابر ظلمش قبول نكردند و كسري نامي را بر داشتند بهرام لشگر كشيد و كار به محاربه انجاميد آخر قرار يافت كه در ميان دو شير گرسنه تاج را بگذارند هر كه سلطنت بايد او راست بهرام شيران را كشته تاج را برداشت و در آن وقت بيست ساله بود و به قول صاحب جهان آرا شصت و سه سال سلطنت نمود روزي به شكار گور مي‌ساخت اسبش بشوره زارى فرو رفت كه اوش پيدا نشد و به آيين اكبري مرقوم است كه بهرام مهر برسى رااز دوره بهمن اسفنديار به جاي خود نشانده باش كه كسي او را نشناسد به هندوستان رسيد در آن ايام كرده ميلي نواح آن را تصديع مي‌داد و هيچ تدبيرش نمي‌رفت بهرام آن را نابود نمود والي هند راي مهراج او را برنواخت و بهمن نزد يكي از غيمى كه او باج مي‌خواست و باوبرش برد فيروزمند گرديد والي آن‌جا او را به دامادي گرفت چون در نياكان الهي يافت لهراسب آمده با دوازده هزار نغمه‌سراي هندي و غيره خواسي از

ملك خود بدرود نمود يكي از آن را حسن لولي بود در لب التواريخ مرقوم است كه لوليان ايران از نسل آن‌ها هستند.

نوشيروان يعني حديدالملوك و به قولي رب السان و عادل را نيز گويند. اين كيقباد بعد از پدر پادشاه شد او را كسري مي‌گفتند ولادت آن حضرت (پيامبر اسلام) بعد از چهل سال سلطنت او بوده حاتم طايي هم در آن سال فوت شد حياتش هشتاد و چهار سال و سلطنت او چهل و هشت سال بود. **پرويز** به معني عزيز و مظفر آمده بن هرمز بن نوشروان تا هشت پشت همه پادشاه بودند. در فرهنگ جهانگيري مرقوم است كه پرويز به پاي فارسي مفتوحه و واو مكشور و آخر كلمه را منقوله هفت معني دارد. اقبال به معني مظفر به قول صاحب كامل التواريخ دوم خسرو پرويز به معني ملك عزيز مصنف مفاتيح العلوم نوشته ازين‌جا مستفاد مي‌گردد كه پرويز به معني عزيز است و صاحب تاريخ مجمع الالباب نوشته كه لغت پهلوی به معني ماهي است چون خسرو وي را بسيار دوست مي‌داشت بدين لغت ملقب شد و شيخ نظامي گفته كه پرويز الميي كه بدان ني‌شكر برند و حكيم برلای فيوسياي به معني پروين آورده مولوي معنوي به معني جلوه كردن نوشته و به معني هيچ دين برآمده بالجمله وي پادشاه جليل القدر بود پانزده هزار كنيز منظربه و شش هزار خادم و چهار هزار حارس و بيست هزار يارگيرهاي خاصه كه آن را بفيل زرين به ميخ چوب مي بستند اگر وقت باز آمدن سواري نعل بر پاي اسب ماندي دست نعل بندمي بريد و گويند كه پنجاه هزار اسب و نهصد و شصت فيل مست بر درگاهش حاضر مي‌ماند هنگام سواري دويست نفر با مخمرهاي معطر و هزار پياده و چهار هزار بارگير بررہ گذارش آب مي‌پاشيدند و هر روز يك كره سحاق بريان مي‌نهادند. ديگدان و سيخ‌ها و خوان و طباق و سرپوش و ديگرآلات از طلا بود و هر وقتي كه به خاطرش رسيدي يكي از امراي خود بخشيدي و سكه‌هاي مرصع در زمان سواري هر طرفي كه مي‌انداخت از آن كس مي‌بود. همخوابه همچو شيرين و مركوب همچو سرير شبدير كه در عرب و عجم نظير نداشت كه در خوبي و حسن و خلق و قوت سرآمد زمان بود. ديگر نردي داشت يك طرف آن بفردر يك طرف آن ياقوت زياني و پاره طلاي داشت كه همچو موم به هر شكلي كه ساختي خواستيي و كاسه داشت كه هر گاه از آب يا شراب پر كردي ازو قدري كه خوردندي كم نشدي و فيل سفيدي وروبالی و دستاري پنجاه ذرعي كه هر گاه چركين شدي در آتش انداختي پاك گرديدي و هيچ آسيبي به وي نرسيدي و خانه بود كه هر زمان به رنگ ديگر برآمدي سضاق انتقال صاحب كتاب جاري نوشته كه بوقلمون جانوري است كه از پوستش به مشقت عظيم جامه مي‌سازند و آن سلاطين آن‌را مي‌پوشند در زينت‌المجالس مسطور است كه تاجي داشت به وزن شصت من از زر ناب مربع و

جواهر نفيسه آن‌را بسلسله زر[16] در سقف ايوان محكم كرده بودند بمحاری نخست هنگام بار عام زير آن نشستي و تختي داشت از عاج كه در مدت يك سال يك هزار استاد و ديگر شاگردان افزون از آن‌ها چهل هزار ميخ نقره و طلا به اطرافش به كار برده بودند در شكل كوه تزيين و اقاليم سيه به صورت دوازده بروج و كواكب سياره و نوايب در آن نقش نموده بودند و طباقي برآورده و طاسي در آن نهاده و شيري و كوهي زرين در دهان بمحاری آن ترتيب داده هر گاه ساعت نحوسي از روز گذشتي آن كوهي از دهان شير در طاش طلايي افتاد و احوال روز معلوم شدي و هفت گنج داشت چنانچه در فرهنگ جهانگيري مرقوم است كه هفت گنج خسرو يكي از آن گنج افراسياب رسيده دوم گنج دمه سيوم گنج ديواريست و آن نام كخيست كه خضر و موسي برآن رسيده بودند چهارم گنج روان و آن نام كجروان و آن نام گنج قارون بود كه نير بدستش آمد پنجم گنج سوخته ششم گنج سالكان كه خسرو ترتيب داده به معني كنج سالكان يعني لايق شاهان هفتم گنج كاوه و گنج گاوان نام كخيست كه جمشيد نهاده بود و در زمان بهرام ظاهر شده تفصيل اين اجمال آن كه دهقان يك له زارآب مي‌داد آبي در يك سوراخ فرو رفت و آوازي اردسمكين مي‌رسيد بهرام ازين معني مطلع شده و آن زمين را كندانيده عمارتي عالي كه ارتفاع آن شصت تار بوده ظاهر شده و موبدي در آن رفته مشاهده نموده كه دو گاوميش زرين كه درون اين كه چشم‌هاي شان از ياقوت يمنی و شكم‌هاي‌شان پر از باد و سيب زمينی زرين كه درون اين ميوه‌هاي پراز در خوشاب بوده و آخور زرين پيش آن گاوميشان ترتيب داده و زبرجد و ياقوت و جواهر بسارش آن‌ها ريخته و پر كرده اطراف آن‌ها خريده‌ها وندرود طاوس كه چشم‌ها و سينه‌هاي‌شان از جواهر و مروارید بود ساخته در حسيب‌السير نگاشته كه شيرين در بدامت حال در خدمت يكي از اكابر فارس بود خسرو در عالم جواني در آن‌جا رسيده اظهارش مي‌نمود انگشتري خود به وي داد و مالكش از اين سبب به غضب آمدي به يكي از ملاذمان فرموده كه شيرين را در آب فرات اندازد و آن شخص برآن ترحم نموده در موضع كه آب در آن‌جا بسيار كم و تنك بود افكند شيرين از آن‌جا برآمده به صومعه راهبی ساكن گشت چون هنگام جلوس خسرو لشگري به منزل شيرين رسيد و به وساطت آن انگشتري كه ظايف حالش به سمع خسرو رسيده هم در آن وقت مخصه به خواجه سرايان و كنيزكان فرستاده شيرين را در حرم‌سراي خود جا داد. گويند فرهاد كه نام سنگ‌تراشي بود به شيرين عشق داشت معنا حال شيرين رخنه كردن كوه بود پرويز كس را به فرهاد فرستاد كه به دروغ خبر داد كه شيرين از شنيدن آن خبر خود را از كوه برانداخت و جان شرين به ياد شيرين داد و در شرفنامه مرقوم است كه چون خبر فوت شيرين شنيده تيشه بر

[16] زنجير طلا.

سر زد و دسته تيشه كه خون‌آلوده بر زمين پوست درخت انار از آن برست زيرا كه آن دسته در چوب انار بود چون چوب آن درخت را از اندرون بازكنند مانند دل عاشق سوخته و پرخاكستر باشد و آن انار به انار فرهاد مشهور است و كوه بي‌ستون واقعه است در لطايف ظرايف نوشته كه خسرو گفت اگر پادشاهي دايم بودي خوب بودي شيرين جواب شيرين داد كه اگر دايم بودي بكي كي رسيدي و خسرو از نسل كيان بود گويند كه خسرو در آخر عمر وجه معاش خواستي شك كرده و دست تظلم درازو يات وباب سنی مسدود نمود ناچار ملازمان گرفته محبوس كردند و پسرش شرويه را به سلطنت برداشتند و برآن آوردند كه پدر خود را بكشت گويند كسي به كشتن آن رفته بود خسرو بدو گفت تو مرا نمي‌تواني كشت كه من كسي از آن ترا نكشته‌ام آن شخص به شرويه اين ماجرا گفت شرويه شخصي ديگر كه پدرش را خسرو كشته بود فرستاد خسرو گفت كه حرامزاده بود كسي كه قاتل پدر خود را نكشد هرگاه اين شخص بعد قتل خسرو كيفيت حال به شرويه باز نمود شرويه آن را بكشت هر چند كه او استغاثه نمود كه به فرموده و كشته‌ام گفت اين‌هم تو آورده تمام اموال خسرو در زمان خليفه ثاني به مسلمانان رسيد و در منتخب‌التواريخ مرقوم است كه بعد قتل خسرو شرويه كه به شيرين پوشيده تعلقي داشت خواست كه با وي مواصلت كند شيرين در جواب گفت سروتن شسته اول به زيارت خسرو رفته به خدمت حاضر مي‌شوم اين‌قدر تحمل كن موافق عادت اين رسوم لباس پوشيده خنجري مخفی همراه خود برداشته به زيارت آن دخمه رفته مشاهده كرد در محلي كه شكم خسرو دريده بود از آن محل بدريد و به پهلويش افتاد ازين ماجرا شرويه حزني برد و بعد از شش ماه به مرض صعب گرفتار گشته جان داد و شرويه شجاع و شكره تبار را گويند مولوي نظامي وزين مقام گفته، پدركش پادشاهي را نشايد و گر شايد مجرمش به نشايد. **توران دخت** يعني دختر از تركان دخت خسرو برابر نفس سعيده بود فيروز خسرو را به دنبال اسب بسته بكشت رحلت حيات آن سرور(پيامبر اسلام) در زمان او بود طعام بوراني بدو منسوب است مدت سلطنتش به قولی يك سال و چهار ماه[17](بود). **ملوك بابل** كه آن‌ها را **كلدانيان** گويند پنجاه كس سلطنت كرده‌اند اين قوم پيش از سلطنت قطاع‌الطريق بوده‌اند و دارالملك ايشان عراق و مدت سلطنت چهارصدو بيست و چهار سال بود از آن‌جمله **نمرود** بن كنعان بن كوش بن حيام بن نوح چون منوچهر سلم و تور پسران فريدون را كشت بابل در تصرف جد نمرود آمد سلطنت وي چهارصد سال بود. **بخت نصر** چهل و پنج سال سلطنت كرد. **ملوک بابلی** آن را مطلبش خوانند نه شخص بودند از آن‌جمله

[17] پادشاهی او شش ماه بود. (تاريخ گزيده)

اروخانيحان به زعم مورخين دو برادراند كه به اتفاق همديگر سلطنت مي‌كردند شراب انگور در زمان ايشان پيدا شد. **ملوك نبي سليمان** كه در زمان بني‌اسرائيل به منزله خلفاي اسلام بودند نه تن نوشته‌اند از آن‌جمله **تونم** بن غربا بر پدر استيلا يافته شانزده سال سلطنت كرد. نويس شمر در زمان او معرب شد. ذكر **ملوك ثويان** كه ايشان را نظاره مي‌گويند يعني پادشاه بزرگ هفتاد و چهار تن بودند از آن جمله **بطلميوس** صاحب كتاب محيطي حكومتش(را) بيست و چهار سال نوشته. **اقطوس** اولين پادشاهي كه قيصرش گفتندي در تاريخ جهان‌گشا آورده كه قيصر لفظ فرنگي است به معني پسري كه ازش حكم پيدا شود و قصه راتيدلس برين وجه است كه مادرش فوت شده قابله شكم چاك نموده بدرآورده بود بنابراين بدين لقب ملقب گرديد[18]. قيصريه از آثار اوست بت پرست بوده در زمان عيسي تولد يافته مدت سلطنتش پنجاه و چهار سال. **طيارنوسن** بيست و دو سال سلطنت كرد در سال نوزدهم او عيسي به آسمان عروج نمود. **دقيانوس** كه قصه به غار رفتن اصحاب كهف در زمان او بود در منتخب‌التواريخ مسطور است كه دقيانوس قيصر از نسل اطاعوس بود كه از اولاد سلم بن فريدون است و وي به عادت اقسام قيام داشت حضرت مقلوب القلوب در زمانش از قول شهرر به اصحاف كهف هستند چاره غفلت را برداشت و قلمرو باطن ايشان را به نور توحيد منور گردانند اسامي ايشان به روايت صاحب مدارج اين است سمليحا مسكيجا نسيكما برنوس و مرنوس سايوس[19] و ايشان از بزرگ زادگان بلده افوس‌اند چون به سمع دقيانوس رسيد كه اين اشخاص از عبادت اقسام دست بازداشت به پرستش آفريننده و ايام قيام مي‌نمايند آن جوانان را نزد خود طلب داشته پرسيد كه شما كه را مي‌پرستيد جواب داد(ند) كه معبود ما صانع آسمان و زمين است و به غير ازو مبعود ديگر ندارم دقيانوس گفت كه امشب شما را امان دادم تا با خود بينديشيد و فردا حاضر شده به دين ما درآيند و الا شما را بسيار است رسام جوانان يارگشته بعد از تقديم مشورت همان شب آدمان شهر فرار نمودند در اثناي راه شبانى كه تميوس نام داشت باديشان بازخورد از كيفيت حال ايشان پرسيد آن جوانان بعد از عهد و پيمان صورت حال با او در ميان نهادند و تميوس نيز به وحدانيت حضرت عزت قرار كرد و ايشان را به غاري كران را رفتم گويند و لات نموده سگي نضيرنام در مصاحبت ياران روان شد ياران وتميوس را گفتند اين سگ را بازگردان كه ناگاه به واسطه از كسي را به منزل آن به نزد ايشان برند و سنگ به جانب او انداختند بازنگشت آخر به سخن آمده

---

[18] سزارين

[19] مكسمليانا محسمليانا مرطوس بيرونس كسوطونس يمليخاو برسمونس شبان (تاريخ گزيده)

گفت من پيش از شما پروردگار عاليمان را شناخته‌ام مي‌خواهيد كه آن پيرايه به ضرب چوب و سنگ بازگردانيد جوانان را از شنيدن اين سخن خجالت رو نموده به مرافقت سگ تن دادند و به غاري در رفتند. حضرت مسبب‌الاسباب خواب را برايشان گماشت نضير سر دست‌ها دراز كرده سر بر ران نهاده در خواب شد روز ديگر دقيانوس در طلب ايشان سعي نموده پي به مقصود سپرد و در كتاب تواريخ بني‌عباس مرقوم است كه دقيانوس محمد بن موسي منجم را براي تحقيق احوال غار فرستاد محمد بن موسي بعد از طي منازل بسيار به شهر فسطيطين رسيده ميان اموريه دردمنه كه مصاقات روم از كوهي خورد بلند ديد منفرد كه قطر دامن آن از هزار گز زياده بود كه از بالاي كوه غاري عميق ديد كه فراضي آن دويست كه قطر داشت و آبي هم در آن بود چون درون او رسيد سيصد گام در آن رسيده از روشناي آن آب ملاحظه نمود كه مكاني در آن كنده در ستون‌هاي از[20]؟؟ سنگ تراشيده از آن جمله مقدار يخ كه بالارواييِ بلندتر بود سيزده شخص را ديد حصه يكي از آن كودكي بود امرود همه را به كافورطياستير اندوده بودند دست بر سينه ايشان نهاد ابر نبود درستي آن باقي بود و صاحب تاريخ بيت المعموره آورده كه بعد از عروج عيسي به يكصد و پنجاه سال اصحاب كهف به غار درآمدند و مدت سيصد و نه سال خواب اصحاب كهف امتداد يافت و فرشته در سال يك بار بروز عاشوره ازين پهلو به آن پهلو مي‌گردانيد نازنين اندام خفتگان رابخور و چون دقيانوس كوس رحلت به جانب جهنم فرو كوفت چند كس ديگر از قياصره افسر حكومت بر سر نهادند و زمام پادشاهي روم در قبضه اختيار مادوسلوس قيصر كه به وحدانيت حضرت ملك القدرش و نبوت حضرت عيسي ايمان داشت قرار گرفت. در زمان او اصحاب كهف از خواب گران بيدار گشته ملسنكيما برخواسته بانگ بر ياران خود زد كه به حال كه لفظ و انباه بازآمدند آن‌گاه يكي از ايشان گفت چه مقدار درنگ نموديم ديگري جواب داد روزي يا بعضي از روز بعد از آن سمليحا كه به صنعت حلاوت انصاف داشت به اتفاق اصحاب از درم‌هاي سكه دقيانوس چندي برگرفته حسب آوردن طعام نمود و سرگشت در راه از اوضاع مردم و عمارات تفاوت فاحش ديد متحير شد و بدوكان خبازي رسيده براي خريدن نان درم سكه دقيانوس به خباز داد چون خباز مثل آن درم هرگز نديده بود سمليحا را به يافتن گنج تهمت نمود سمليحا از سخن خباز اعراض نمود بين‌الحالين قال و قيل به سرحد طويل كشيد درين حال جمعي از ملازمان قيصر رسيدند و از كيفيت واقعه آگاهي يافته سمليحا را پيش قيصر بردند و او در اثناي راه مي‌گفت همين كه چشم دقيانوس بر من افتاد خواهد كشت ايشان گفتند تو مگر ديوانه كه اين سخن مي‌گوي دقيانوس در صدر جهنم منزل گزيد تعجب

---

[20] ناخوانا

سمليحا زيادەتر گشت چون پيش تخت ملك رسيد جواني ديد برصدر نشسته كه به ذكر معبود حقيقي اشتغال داشت ملك از احوال او سوال كرد سمليحا صورت حال بر سبيل راستي به عرض رسانيد قيصر چون اين قصه را در انجيل مطالعه نموده بود دانست كه اصحاب كهف اين جوانان‌اند لاجرم سمليحا را آگاه كرد كه از زمان دقيانوس سيصد و نه سال گذشته و ما خداي آسمان و زمين را مي‌پرستيم و به نبوت عيسي ايمان دارم بعد از آن علما را طلبيده اين قصه غريب را به سمع ايشان رسانيده متوجه غار گشتيم سلميحا پيشتر به غار درآمده ياران خود را از امور مذكوره واقف گردانيد ايشان شكر نعماي الهي بجا آورده دعا نمودند تا به حال سابق معاودت نمايند دعاي ايشان مستجاب گشته همه در گذشتند. قيصر چون بر كيفيت واقع اطلاع يافت فرمان داد تا در غار مضبوط ساختند و ايشان را از اصحاب رقيم بنابرآن خوانند كه لوحي زر كه برآن نام اصحاب كهف و چگونگي احوال آن‌ها نوشته به طرف سر ايشان نهاده‌اند **قطسين** بن نيلای قسطنطنيه از آثار اوست سي‌سال سلطنت كرد دين بقا را در ايام او قوت تمام يافت. **ملوك بيخير** تقريبي سي و يك تن بوده‌اند دارالملك ايشان يمن مدت سلطنت سيصد و چهل و نه سال بود از آن جمله **لوپ بن قحطانی** از اولاد هود پيغمبر است. موحد زبان عربي است. بن سخت بن مغرب اسمش عبدالشمس جمله عرب از نسل اويند چون سبا بمعني خمر خريدن و فروختن است بنابروقوع اين معني او را بدين لقب ملقب ساختند. **يلبس** بن خداد و بيست سال به اصالت و بيست و سه سال به نيابت سلمان سلطنت كرد و بيع الاصغرين خان اولا قصد خرابي مكه نمود و بعد دريافت حقيقت آن‌جا خانه به خانه كعبه پوشانيده و پيش ازين اين رسم نه بود به قولي هفتاد سال سلطنت كرد ؟؟ [21] كه دارالملك ايشان يمن است پنج كس بوده‌اند از آن جمله كه لشگر و اقبال به خرابي حرم كشيده و به زخم سنگ ابابيل هلاك شد. معاصر انوشيروان بود كه كيفيت قصه‌اش بدين وجهه است كه در منتخب‌التواريخ منقول است كه ابرهه خواست كه به مكه رفته خانه كعبه را تخريب و ويران گرداند بعد از تصميم عزيمت رسولي نزد نجاشي فرستاده صورت حال را پيغام داد و فيل سفيدي را كه موسوم به فيل بخرد بود و سبب ظهور فتح و ظفر و موجب وصول نفصه و مطلوب طلب فرمود و نجاشي ملتمس ابرهه را مقبول داشت و فيل محمود را بر ساير افيال متقدم كرده در مقدمه روان ساخت و خود نيز متعاقب حركت نمود و بعد از طي اندك مسافتي فيل محمود فوايم ستون مانند خود را همچو كوه بي‌ستون در زمين محكم كرده بايستاد و هر چند فيل‌بانان مراسم سعي و اهتمام به جا آوردند و جانب بيت‌الحرام قدم پيش نه نهاد چون روي او را به طرف ديگر گردانيدند به سرعت باد و برق رفتار آمد وجه

[21] ناخوانا شايد يرميز باشد

تسميه فيل محمود عبارت از جمع وجوه صورت و سيرت ستوده داشت بنابرآن آن را فيل محمودي گفتند ديگر درين بابت روايات اعتبار ندارد و بعد از آن **عجمان** هشت كس درين سلطنت كردند. **ملوك بنى خهار** كه ايشان را عامه مي‌گويند سي و يك كس و تقريبي بيست و چهار كس(بودند). دارالملك ايشان شام و مدت سلطنت چهارصد و سي و دو سال و تقريبي پانصد و سي سال و هشت ماه است.

ملوك بنى لحم دارالملك ايشان حرا و بحرين و مدت سلطنت چهارصد و سي و دوسال و به قولي پانصد و سي سال و هشت ماه است. ملوك بنى لحم دارالملك ايشان خزرا و بحري و مدت سلطنت چهارصد و سي و دو سال هر دو كس بوده‌اند از اولاد نعمان مسند كه پادشاه عرب بود در فرهنگ سروري مرقوم است كه لحم بالفتح الم گوشت وبفتحين آرزومند گوشت چون او آرزومند گوشت بود به لحم مخاطب گرديد ورضاقه قوم و قبيله وي ملقب آل لحم شدند.

ملوك المالک سي‌وهشت كس دارالملك دشت صحاق و تركستان داشتند از آن‌جمله ترك بن راحت معاصر كيومرث بود پسر كلانش رسم طعام در نمك اختراع نمود چين رسم صورتگري و استخراج ابريشم و جامه بافتن و مشک از اهو گرفتن و سنگ نسب برآوردن اختراع نمود پسرش باچين سرياختن نيام خود بنا نهاد شكار او دست عيالش بود پوستين سنجاب و سمور از مخترعات اوست پسرش بلغار نامي شهر بلغار به نام خود آباد نمود اولچه خان را دو پسر توام تولد يافتند يكي [22] نام نهاد كه هشت از اولادش سلطنت گرديد و ديگري را نيل نه كس از آن سلطنت نمودند الانقوا بت چونيه بن بلاذر از اولادش دوازده كس سلطنت نمودند اوزن وبون بيان پسر عمش بود يكي ملكيى و ديگري مكندي بعد از وفات شوهر در بستر استراحت بود كه ناگاه روشني بدان خانه يافته به كام ودهان او فرورفت و حامله شد در زمان وضع حمل سي پسر زاييد نوجون و لو مغونى و نور بخير كه جميع خانان مغول از نسل ا ويند. **لمعه دربيان ملوك بعد از جناب رسالت سلطنت كرده‌اند**[23] مدت سلطنت ايشان نود و دو سال و دارالمك دمشق شام داشتند و سيزده كس سلطنت كرده‌اند از آن‌جمله **معاويه** بن ابى يوسفيان بن حرب بن آسيه بن عبد مناف مادرش هند بنت عطيه و در روضه الظاهرين منقول است كه در روز جنگ اوحد هند بنت عطيه جگر سيدشهدا حمزه بن مطلب را خاييد لهذا معاويه را بن اكله الكبار گفتند ولادتش پيش از بعثت و پنجسال و در سال پنجم از حضرت ايمان آورده بيست سال در ايام

---

[22] كلمه جا افتاده دارد.

[23] . خلفاى راشدين افتاده كه عبارت بودند از (ابوبكر- عمر- عثمان- على) و بعد از آنها حسن بن على وبعدتر امويان بودند.

خلافت حضرت عمر و عثمان حکومت شام کرد و بیست سال دیگر بعد از معاوذت علي به کوفه حکومت کرد در پانزدهم رجب سنه ستین هجري به مرض نقرط در گذشت مدت عمرش به قولي هشتاد و هشت سال بود و سه پسر داشت **يزيد** بن معاويه به قولي در بيست و شش هجري متولد شد در سنه شصت و چهار بمرد ودر هر کس اختلاف روايات است بعضي گويند به مرض و سل و بعضي گويند که در حالت مستي شراب رقص مي‌کرد بيفتاد و سرش به زمين خورده مغزش پريشان شد و به قولي در شکار از اسب افتاد و بمرد و در قريه خارين از زمين دمشق مدفون شد حکومت او سه سال و هشت ماه بود **عبدالملك** بن مروان ولادتش در بيست و سه سال هجري و در هفتاد و هفت هجري وقت خروج مختار بدست مصنب بن رهبر به قتل رسيد **حجاج** بن يوسف مردي بود که ماه فروردي رست و چشم ارزق بيني باريك لب سطبروسرخ آب زرد رويي و تخريب مکه بدست وي شد و در سنه سبع و ستين سکه بر زر زد و پيش از آن در اسلام اين معمول نبود حکومتش بيست و يك سال و يك ماه در پانزدهم شوال در سنه هفتاد و شش دراستخر فوت شد **وليد** بن عبدالملك بعد از پدر به حکومت نشست وليد در آخر زمانش به مرض بی خوايي هلاك شده پنجاه و چهار سال عمر داشت بيست سال حکومت کرد در شهر واسط که در سنه ثلاث و ثماتين بنا کرده بود در آنجا مدفون شد **سليمان** بن عبدالملك در پنجاه و چهار هجري تولد يافته ده سال و هشت ماه حکومت کرد روز جمعه دهم صفر سنه سبعه و تسعين در دمشق فوت شد اول وزير او ؟؟[24] بوده بعد ازو جعفر برمکي که از نسل عبدالحميد وزير اردشير است مشهور است که اجدادش مجوس بودند و وي در سبع و تسعين وزير سليمان شد. سلسله جدي آن به اردشير بابك مي‌رسيد پيش از او طلا و نقره مغشوش بود و خالص نموده مضروب ساخت. زر جعفري بدو منسوب است. در سروري مسطور است که برمك نام ولايتي و نيز نام مردي که در فضل و کرم وشعر ضرب المثل بود و حالا پسر اوست وجه تسميه برمك آن است که جعفر چون به بغداد آمد به ديدن شام بن عبدالملك رسيد و شام آن را از مجلس بدرکنانند چهار وجه اخراج آن را استفسار نمودند شام گفت اين مرد با خود زهر داشت گفتند چون دانستي گفت دو مهره درابروی من از هر گاه در مجلس من حاضر مي‌شود و در حرکت مي‌آيند و به مجرد داخل مجلس شدن اين مرد آن‌ها حرکت عتيقی داشتند بنابرآن امتحان از جعفر پرسيدند جواب داد که زير نگين انگشتري زهري داشتم که در هنگام شداید آن را برمکم لهذا از اولادش ملقب برمك شدند **مروان** بن محمد بن مروان بن حکم پنج سال و دو ماه حکومت کرد وزير او

[24] . لغت ناخوانا است .

عبدالحميد يحيي بوده زقوم بنياد نهاده اوست ؟؟ ؟؟[25] حساب مي‌كردند و در منتخب التواريخ مسطور است كه آن را بنابرآن حمار مي‌كردند كه عرب او را حمار گويند و از ملك بني اميه نزديك صد سال بود كه حكومت بدو رسيد ابومسلم در زمان او خروج كرده عمربن عبدالعزيز بن مروان بعد از خلفاء راشدين چون وي خليفه اقليم و ولايت نبود پيوسته به ال على به تقرب جستي و اميرالمومنين علي را تعظيم كرده مردمان را از سبب وي منع نموده بادروي از استنباط عمر بود مدت دو سال و شش ماه خلافت كرد **ملوك بني‌عباس** پنجاه و دوكس و به قول ابوالعباس و غيره سي و هفت كس دارالملك ايشان بغداد و مدت سلطنت ايشان پانصد و بيست و چهار سال بود ابتداي خلافت ايشان چهارشنبه چهاردهم صفر سنه خمسين و ثمانيه ماقبل متعصم كه پانصد و بيست و چهارسال بود از آن‌جمله **ابوجعد دوانقي** عبدالله نام لقبش المنصور نامش به واسطه بخل بدوانقي اشتهار يافت در سنه خمس و تسعين در موضع بهراه شام تولد يافته بعد از فوت برادر در چهل و دو سالگي خلافت يافت بغداد از آثار اوست به روايت ابن نوري شصت هزار حمام در بغداد بنا كرده بود بيست و دو سالگي خلافت كرد ششم ذيحجه سنه خمسين و ماتين در آن‌جا به قتل رسيد ترجمه كليله و دمنه به زبان عربي در وقت او شد لقس شد نامش ابوجعفر عبدالله بوي در سنه ثمان و اربعين ماتين تولد يافته به قول جهان‌آرا بيست و هفتم ذيحجه سنه خمسين و ماتين در زي تولد يافته بعد از فوت برادر بر مسند خلافت نشست اول وزارت به يحيي بن خالد برمكي بعد از آن به جعفر بن يحيي برمكي بعد فضل بن يحيي كه رقيبش بوده در سنه خمس و ثماتين عباسيه نام خواهر خود را به جعفر بن يحيي عقد بست و در سنه ثمان و ثماتين ماتين جعفر را قتل نموده و سلسله آن را برانداخت يحيي والد جعفر در سيوم محرم در سنه تسعين و ماتين فوت شد و در شاطي فرات دفن كردند محمد بن حرير دمشقي گويد كه فيصل برمكي را پسر تولد مي يافت و دوست بهشت مردم فيصل مال وافر به يمن بخشيد بعد از مدت‌هاي مديد كه دولت برمكه برباد رفته روزي در حمام رفتم و حمامي مسكور و مرا خدمت بسي بود اتفاقاً آن دوست بهشت برزبان‌ام رفت حالت بر حمامي متغير گشت چون استفسار آن حال نمودم گفت آن مولود من بودم محمد دمشقي گويد كه او را گفتم كه فرزند ندارم مي‌خواهم كه آن‌چه دارم شكر به نعمت پدرت به تو سپارم پسر بگريست و جواب داد مالي كه پدرم بخشيده بازنشايم و حق آخرت امروزه نبود ضيافت پدر كردم و هارون بيست و سه سال و دو ماه و هفده روز خلافت كرده شب سنه سيوم جمادي‌الاول ؟؟ و تسعين ماتين در طوس فوت شد و در

---

[25] . نا خوانا

سناباد طوس كه اكنون به مشهد مشهور است مدفون شد و در رساله سهقی مسطور است كه روزي هارون رشيد ترساي را گفت كه اگر مسلمان شوي وزارت خود را به تو مي‌دهم ترسا گفت اي پادشاه مسئله دارم اگر جواب گويي مسلمان شوم هارون گفت بگو ترسا گفت پيش از خداي تعالي چيست و دوم آن چه چيز است كه خدا بنا آفريده است سوم آن چيست كه خدا نمي‌داند چهارم آن چه چيز است كه خدا نيافريده است پنجم روي خدا كدام جانب است هارون همه علماي زمانه را جمع كرده خواست هيچ يكي از عهده جواب او بيرون نتوانست آمد پادشاه در قهر شد كه علم چه شد گفتند كه علم تمام است وليكن به جوابش نمي‌رسند هارون گفت ابوحنيفه كوفي را بيارند چون آوردند پادشاه گفت كه جواب اين پنج مسئله را بايد گفت تا ترسا مسلمان شود ابوحنيفه گفت كه اي ترسا عهد كن كه برنگردي ابوحنيفه گفت ترسا قبول كرد بگوي ترسا گفت كه پيش از خدا چيست امام گفت كه بگو از يك تا ده چون شمار كرد امام گفت كه بيش از يك چيست گفت نمي‌دانم امام گفت نسل خدا چنين است و دويم آن چيست كه خدا نيافريده امام گفت كه قران مجيد است كه كلام زباني است سيوم آن چيست كه خدا نمي‌داند گفت خدا خداي ديگر را نمي‌داند چهارم آن چيست كه خدا را نيست امام گفت كه خدا را ساز نيست و پنجم روي خدا كدام جانب است امام گفت كه شمع بيارند گفت روي اين كدام جانب است ترسا گفت نمي‌دانم امام گفت پيش خدا را چنين تصور نما پس و هو السميع البصير ترسا مسلمان شد ابن بن هارون رشيد مادرش آينده بنت منصور دوانقي بوده به قولي شهر سريرو فرمان بنا كرده او بوده چهار سال و هفت ماه خلافت كرد بيست و پنجم محرم سنه ثمان و تسعين ناسه بدست غلام ظاهره و ابلين به قتل رسيد **مامون** بن هارون رشيد از بطن كنيزك برحان نام به تاريخ تسعين ماتين تولد يافته بعد فوت پدر در ثلث و تسعين ماتين به خلافت نشست در تذكره غوفي مذكور است كه اول كسي كه به زبان فارسي به مراعات عاليه بعد از بهرام گور شعر گفت خواجه‌زاده بود عباس نام كه به مدحش قصيده گفت چنانچه مذكورش در ضمن شعرا تحرير يافت مدت خلافتش بيست سال نهم رجب در دو صد و بيست و هشت هجري حوالي روم فوت شد در طرطوش مدفون گشت **معتصم** در شعبان‌اي و ثماتين و ثانيه از بطن كنيزكي تولد يافته شهر سامره در هفت فرسنگي بغداد بنا كرده است در فرهنگ جهانگيريست كه معتصم بن رشيد را گفتند و شبي هزار اسب ابلق در طويله بودند روزي ؟؟ كه تو براي اسبان خانه را بر خاك كرده به سامره در موضع بريزند و بر سر آن كوشك ببار ساخته بل بحاه نام نهاد بحاه مقرر است به معني به ويژه باقي اسباب ازين قياس بايد كرد روز پنجشنبه نوزدهم ربيع‌الاول سبع و عشرين و ماتين وفات كرد بيست سال و هشت ماه و هشت روز خلافت نمود خليفه هشتم فرزند هشتم عباس بود هشت پسر و هشت دختر

داشت و هشت هزار غلام خريد كرد هشت هزار دنيار و هشت هزار درم ازومانده ازين جهت او را خليفه مثمن مي‌گويند . **واثق** بن معتصم در سنه تسعين ثانيه از بطن كنيزكي واطيس نام تولد يافته بعد از پدر به خلافت نشست سلام ترجمان را به جهت استفسار سد سكندر فرستاده نام برده بعد دو سال و هفت ماه مراجعت نمود هيچ چيزي نياورد و در زمانش سببي از مشرق ظاهر شد كه خلق بسيار هلاك گرديد پنج سال و نه ماه و سيزده روز خلافت نمود در ذيحجه ؟؟ و ثمين و ثامتين در سامره وفات يافت گويند چنان قوت داشت كه مردسه گوسفندي پارسي تابوتش جدا كردندي در عجايب المخلوقات نوشته كه در عهد واثق خليفه عباسي شخصي را شكارهاي بدام افتاد چون شكمش پاره كردند زني صاحب جمال با پيراهن و شلوار برآمد دست بر سر و رو مي‌زد و مو مي‌كونند توجه مي‌كرد بعد از زماني بمرد بن معتضد ؟؟ و ثماتين و ثامتين تولد يافته بعد از فوت برادر در سن سيزده سالگي به خلافت نشست در مدت بيست و پنجسال دوبار از خلافت افتاد و باز خلافت يافت ابوالمنعب حسين بن منصور حلاج ؟؟ در زمانش به تاريخ ذيحجه احد ثلثمانيه و بقولي در ذي‌القعده تسع و ثلثمائه بر دار كشيدند روز چهارشنبه بيست و هفتم شوال عشرن و ثلثمائه به قتل رسيد در زمانش به تاريخ بيستم سمه سنه و ثمانيه بر قرامط كه سردار ابوسعيد بن بهرام الحادي مي‌بودي كه مبارك را قتل نموده چنانچه چاه زمرم پر از كشته ها شد هفتصد دختر دوشيزه باسيري رفتند و حجره‌الاسود را در بحرين برد و كعبه را خراب كرد بعد از دوازده سال حجر موصوف به جاي خود رسيد **مستعصم** بن منضر در منتخب‌التواريخ مرقوم است كه مادرش حر نام داشت به تاريخ شوال سنه ثمانه متولد شد بعد از پدر به خلافت نشست شانزده سال هفت ماه خلافت كرد به تاريخ روز يكشنبه چهاردهم صفر سنه سمه و خميسن و ثمانيه در بغداد بدست هلاكوخان به ششصد هزار مردم بغداد و بسياري از اولاد به قتل رسيد و دولت عباسيان بدو منقوض گشت ابن عليقي وزيرش بود . ياقوت خطاط از غلامان اوست و به تاريخ ربيع‌الاول سنه سعد و تسعين ثمانيه در زمان سلطنت غازانخان در بغداد وفات يافت پوشيده نماند كه در منتخب التواريخ مرقوم است كه خلفاء عباسي پنجاه و دو نفر كه در قريه ؟؟ شدند و همگي هفتصد ساله و هفت سال خلافت كردند فرقه اول سي و هفت تن و فرقه دوم پانزده كس از آل عباس كه بعد از واقعه هلاكوخان به مصر گريختند و حكام آنجا بنابر مصلحت ايشان را به خلافت مرسوم كردند ابتداي خلافتشان از احمد بن طاهر ملقب به مستقرباالله كه نهم رجب سنه **669** هجري در شهر مصر به حكومت قرار گرفت و اشتهار خلافتشان به متوكل علي‌الله كه به لقب استيلاي سليم شاه به مصر روم هشتم محرم سنه **222** هجري در مصر مقيد گرديده نام خلافت از دودمان عايشه مرتفع شد مدت خلافتشان دو صد و

شصت و سه سال بود **ملوك طاهريه** و غيره كه به موجب فرمان بني‌عباس حاكم بودند سي و سه تن از آن‌جمله پنج كس **طاهر** درهرات و خراسان حكومت كردند مدت سلطنت ايشان شصت و چهار سال **آل همدان** يازده كس در مصر و شام بودند مدت سلطنت ايشان يكصد و دوازده سال **آل حدان** بيست كس دارالملك ايشان موصل مدت سلطنت يكصد و بيست و هفت سال **آل صفار** مشهور به صفاريه چهارده كس يعقوب و غيره سه كس و معدل و غيره يازده تن در فارس حكومت داشتند مدت سلطنت پنجاه و هفت سال از آن جمله **يعقوب** بن ليث صفار كه به قباد بن پرويز خسرو مي‌رسيد ملازم صالح بن نصر كيانى شده به صفاري سر فرو نياورد آخر كار صالح مذكور را به نذل كشته در ديوان النسب مرقوم است كه يعقوب چون سوداگري گياه خشك مي‌كرد بنابرآن ملقب به اين لقب گرديد و در رين‌الاخبار مسطور است كه يعقوب مردي بود مجهول از روستاي سيستان از ده قرنين چون به شهر آمد درودگري اختيار كرد پانزده درم مزدوري ماهيانه مي‌يافت لاكن سواي خرج باقي به مردمان قسمت كردي و قوي بود لهذا در همسران در هر شغلي ممتاز بود پس ازآن به عياري و بعد از آن به دزدي و من بعد رهزنى و پس از آن سرهنگي گرفت و جل يافت اول كار به سرهنگي گرفت و آخرش اميري سيستان يافت در سنه تسع و اربعين و ماتين از اميري به سلطنت رسيد خراسان و كرمان و فارس و خوزستان و زابلستان و غزنين و طهارستان و بلخ و كابل را در تصرف آورده قاصد معتمد عباسي شده و از آن‌جا هزيمت خورده در نهم شوال خمس و ستين و ماتين به مرض قولنج در كوره اهوار وفات يافت . ؟؟ بن ليث بعد برادر قايم مقام او گشت يك چشم نابينا داشت مسجد جامع عشق سر از آثار اوست در محاربه با اسمعيل ساماني شكست خورده در نصف ربيع آلاخر سنه سبع و ثماتين ماتين در بلخ اسير گشته به بغداد رسيد در تسع و ثماتين و ماتين در آن حبس از باعث گرسنگي كه هنگام فوت معتضد فراموش گرديده بود فوت شد **ملوك آل سامان** بيست كس ده اصل و ده فروع مدت سلطنت يكصد و يازده سال و يك ماه است از آن جمله **اميراسمعيل ساماني** سامان قريه‌ايست از سمرقند حدايق طبقه از آن‌جا بوده بعد از فوت برادر تسلط يافته و بر عمر ليث غالب گشته در نگارستان منقول است كه در ربيع‌الاخر سنه ستع و ثماتين و اماتين امير اسمعيل ساماني به تحريك معتضد عباسي با دوازده هزار سوار كه ركاب ايشان از چوب بود بر عمر ليث كه در آن‌وقت هشتادهزار سوار جرار همراه داشت آمده چون روز سه شنبه ؟؟ شهر مذكوره در بلخ ؟؟ صوف واقع شده كوس جنگ فروكوفت كه اسب عمر ليث غاره بازي كرد و سركشي نموده عثمان از دستش ربوده او را به صف اعدا رسانيد بي آن كه جنگي شود به مجرد آواز طبلي آن نوع لشكري منهزم شد و عمر ليث را گرفته در خيمه محبوس ساخته و منقول است كه چون افواج عمر

ليث در مقابله اميراسمعيل ساماني درآمد عمر ليث بر اسب اسفر سوار بود قضا را يادیان يكي از مردم لشگر او گريخت ازو پيش عمر ليث گذشت اسبش الغري كرد و در دنبال او شد هر چند عيال مي‌كشيد فايده نكرد و آن يادیان در لشكر حريف درآمد و اسب در عقب آن سپاه از اطراف و جوانب تاختند و او را گرفتند چون لشكر آهن پوش او بي‌سر ماند آن شصت هزار سوار به اتفاق آمده سلطان را سلام كردند و ؟؟ فتح نمودند بعد از آن سلطان در منزل و حرم سراي او رسيده از خزينه چيزي بدست نيامد مگر يك نفر حرم كه او را در حريم خاص جا داده سپاه از بس كه بي‌سامان بود سلطان اسمعيل ساماني مترود (متردد) گشته آن حرم در سراي خود لعلي گران جاداشت وقتي در آب درآمد از خود جداساخت جانور خونخوار بر بالاي آن مي‌گذشت پارچه گوشت خيال كرد او را از چنگ آورد دربود و پرواز كرد حقيقت اين واقعه به سلطان رسيد جماعه را از عقب تعيين فرمود آن جماعه اسب تاخته مي‌رفتند كه لعل از چنگ او جدا شد و در كازير كهنه افتاد سواران بر سر كازير رسيدند ديدند كه در آن كازير صندوقچه‌ايست و آن لعل بر بالاي او افتاده است سلطان نيز از عقب رسيد صندوقي كه در آن كازير بودند آوردند خزينه ديرينه پيدا شد و اين‌همه كه سپاه همراه داشت همه را به آن‌ها پخش نمود در پانزدهم صفر سنه دوصد و نود و پنج وفات يافت محمد بن ذكريا طبيب رازي يگانه منصوري را در علم طب به نام او نوشته و ؟؟ سلاطين غزنوي پانزده كس دارالسلطنت ايشان غزنين و خراسان مدت سلطنت يكصد و شصت و هشت سال واجب هفت گلشن نقل كرده كه اول آن‌ها سبكتكين است از نسل ؟؟ بود بازرگاني مصري خاصي نامي او را از تركستان آورده نزد ملك سبكتكين بفروخت و از ترتيب ملك مرتبه سپه سالاري غزنين و به حكم ايزد به درجه سلطنت ؟؟ رسيد مادر سلطان محمود دختر ملك زابل بود و لهذا براي اشتهار دارد و پدرش كنه امام رضي (س) خراب كرده بود او را بساخت و ؟؟؟؟ به قول رشيدي عهده ؟؟ بود وليكن در تركي بچه را گويند يعني بچه و سلك (ملك) به معني از ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ را گويند و پادشاه كلان را نيز گويند چون سلطان محمود الاغر و؟؟؟ بود ملقب بدين لقب گرديده سلاطين ؟؟ گيلاني ؟؟ ؟؟ مشتمل بر پنجاه و سه كس اول سادات يازده تن دويم آل زيار ماكان بن كاكي يازده كس سيوم آل بويا كه ايشان را ؟؟ گويند نسبت آن به بهرام گور مي‌رسيد و بويا نام خاركني بود آخر به سلطنت رسيد اعتمادالدوله و غيره برده كس چهارم ماكوتا ملقب ؟؟ ؟؟ را باكوا گويند چهارده كس ؟؟ در ايران و عراق و فارس سكونت مي‌كردند در كشف اللغات نوشته كه ديهم بالفتح ؟؟ است از ؟؟ و ترك كه مردم آن‌جا ؟؟ سود درشت زبان مي‌باشند از آن جمله آل و چهارده كس همگي مدت صد و بيست و هفت سال پادشاهي كرده‌اند و بويه بن نشان شاه بن فروزين سرويل بن ؟؟ بهرام گور از مصائب

و در كار او ديهم برآمده به دهلي در كمال فقر و فاقه به كسب مالي كمري معاش مي‌نمود تا دولت سلطنت بوي رو نمود و در ترجمه ابن‌خلكان مسطور است كه نويه (بويه) نامي نامي كبري سه پسر داشت عمادالدوله علي و ركن‌الدين علي و معزالدوله علي احمد و نام پدر آن ابي‌شجاع نويه (بويه) از نسل شاپور در اكتاف بود و بر تمامي مملكت دين سلطنت نمود آل بويه از نسل وي‌اند و دارالملك ايشان شيراز است و در سيصد و شصت هجري ظهور نمودند و در چهارصد و چهل و چهار انقراض دولت آن خانواده شد علي بن بويه اميري از امراء ؟؟ از اطاعت متقاعد شده امير فارس محمد يعقوب با او در معرض محاربه درآمده به رسميت يافت و علي بويه به ولايت اقليم فارس مستولي گشت و در شيراز؟؟ به محمد يعقوب استقامت كرده بر سرير سلطنت به عدل و ؟؟ خود را ؟؟ ساخته اما همه لشكر وظيفه خويش مي‌طلبيد مرد چون در خزانه هيچ نبود در تدبير آن خرابي تمام داشت و نزديك شد كه سررشته انتظام ملكش گسسته شود و بدين نمط روزي چند گردانيد تا روزي بر ؟؟ آن كه نشسته بود ماري ديد فراش را طلبيدند و چون در خزانه هيچ نبود در تدبير آن خرابي تمام داشت و نزديك شد كه سررشته انتظام مملكتش گسسته شود و بدين نمط روزي چند گذرانيد كه بكشند فراش سوراخي كه مار در آن رفت بكند چون دولت در كار و بخت بيدار بود و صندوق ديد كه از غايت پري ؟؟ تمام داشت چنانچه به چند نفر آن را فرود آورده گشودند چندان زر و جواهر و اقمشه نفيسه در آن بود كه هزارهزار دينار در آن ؟؟ بود او ؟؟ يافته جامه نفيس ديد خواست كه آن را به خياط دهد تا او ؟؟ به جهت آن دوزد متخصصان خدمت عرضداشت كه خياطي خوب است كه جامه محمد مالوب بدوخت و از او بهتر خياطي نبود كه او را احضار فرمايند يقين كه مشروط استادي مرعي خواهد داشت اما ؟؟ است كه از صد سخن يكي نمي‌شنود فرمان عالي نفاذ يافت تا او را آوردند چون مقام پادشاه استيلا هراس نزديك بود كه در حضيض هلاك مهلك مي‌شود دور ملك اموات ؟؟ گردد و ماري بعد از آن كه قرار خاطر و تسليه دل او را بحصول پيوست پيش پادشاه صندوق ديد گفت والله بالله زن آن كس كه به سه طلاق و به فرق شاه سوگند كه محمد ياقوت غير از ده صندوق هيچ ديگر پيش من ننهاده و نمي‌دانم كه در آن چيست علي بويه گفت كه برو هر چه هست ؟؟ خط علي‌الفور صناديق حاضر گردانيد و چون گشودند نقابش جواهرآلات و اسباب زرينه مرضيه كه بر در روزگار جهت ذخيره جمع كرده بودند در آن ادخار نموده و قيمت آن هزار هزار مثقال زر و اين اقاح دولت آل بويه بود سلاطين ساجعه در تاريخ ابوالعلا مرقوم است كه سلجوق به سي و چهار واسطه افراشته آب مي‌رسد چهار پسر اسرائيل و ميكائيل و موبتس ديوش داشت مشتمل بر چهار فرقه شصت و سه كس در ايران پانزده كس در روم هژده كس و در شام

شش و در كرمان بيست و چهار موافق قول صاحب لب التواريخ مدت سلطنت ايشان دو صد و بيست و سه سال و دوازده از آن جمله است ارسلان شب جمعه دوم محرم سنه چهار و هشت و يك تولد يافته و به قول ابن‌خلكان در اربعه عشرين و اربعما ؟؟ به سلطنت نشست بر قيصر غالب آمد ؟؟ ؟؟ مقرر ساخت روز شنبه ششم ربيع‌الاول در سنه چهارصد و شصت و پنج از دست يوسف خوارزمي كوتوال قلعه پدرم كشته شد در ؟؟ مدفون گرديد گويند محاسن او طولي داشت و از نافه بس طويل بر سر نهاد كه در نظر مردم ؟؟ يا طيبه و ؟؟ مي‌نمود اسرائيل بن سلجوق در انتخاب المنتخب منقول است كه وي مال و نعمت فراوان داشت و قلب چراگاه از تركستان در سنه سيصد و پنجاه و پنج به ماوراءالنهر آمده به سلطان محمود غزنوي طريقه اتحاد پيدا كرد روزي سلطان ؟؟ بگفت كه اگر ما را به مدد حاجت افتد همسايه چقدر تواني فرست و سرائيل و كمان ديري كه در دست داشت آن ؟؟ بوي داد و گفت كه اگر اين را نتوان فرستي بر در لشگر كه به تو برسد سلطان متوهم گرديد در هنگام مستي او را قيد نمود و به قلعه كالبحر محبوس داشت بعد هفت سال در آن قيد بمرد معزالدين سنجر بيست و پنجم ؟؟ و هفتاد ؟؟ در ؟؟ شام متولد شد و بعد از فوت برادر بر تخت نشست چهل و يك سال سلطنت كرد و به اكثر پادشاهان جنگ نموده ؟؟ گرديد در بعضي جنگ گرفتار نيز شد باز خلاصي يافت روز دوشنبه بيست و چهارم ربيع‌الاول در سنه پانصد و پنجاه وفات كرد ؟؟ تاريخ وفات اوست ؟؟ با تصميم پادشاه نيز شتهار نامند چون اين پادشاه شهباز بر دست داشت بنابرآن به اين لقب ملقب گرديد وي اين سلطان غياث‌الدين است در پانصد ؟؟ تولد يافت بعد از فوت برادر به حكم عمش سلطان سحر (سنجر) به حكومت عراق نشسته سه سال و هشت ماه حكومت نمود روز چهارشنبه سيوم محرم در سنه پانصد و بيست و نه وفات يافت طغرل بن طغرل پانزده سال و نه ماه سلطنت كرد يازدهم جمادي‌آلاخر سنه پانصد و هفتاد و يك وفات يافت عمر چهل و سه سال داشت ' بن رضوان بعد از پدر والي حلب شده در سنه پانصد و بيست به دست غلامان خود كشته و فرعش هشتاد و هفت كس ؟؟ شش كس اتابكان آذربايجان شش كس در ديوان ؟؟ منقول است كه اتابك اتام اتاليق سلطان سحر (سنجر) بود بنابراين به اين لقب شهرت يافت مدت ملك ايشان هژده سال اتابكان فارس يازده كس مدت ملك يكصد و سي و يك سال و يكماه و دوازده روز اتابكا اتابكان شام و موصل چهارده كس مدت سلطنت يكصد و هشتاد سال ملوك ؟؟ هژده كس طبقه اصلي سه كس سه كس سه كس پوشيده نماند كه سي كس از آن جمله دانشمندان سرهنگان سلاجقه چهار كس بيست كس سه كس كه در اتابك فارس ابوبكر سعد بن ؟؟ بعد از فوت پدر بر تخت نشست و به خدمت اوكتاي خان گذرانيده خطاب فتح خاني يافت و از هلاكوخان مير ستور غاشي يافته سي و يك سال

حكومت كرد پنجم جمادي‌الاخر سنه ثمان و خمسين و ثمانيه وفات يافت شصت و دو سال عمر داشت در رباط انس خاتون نزديك پدر مدفون شد پسرش بعد از دوازده روز سلطنت نمود به عمر سي و هفت ساله وفات يافته در عضديه شيراز مدفون شد انس خاتون و حر سعد بن ابوبكر در هشتصد و سي چار بودند ؟؟ بن هلاكوخان درآمد بيست و سه سال والي فارس ماند سلاطين سادات مشتمل به چهار فرقه چند و يك تن ؟؟ دوازده كس ؟؟ هفت كس ؟؟ پنجاه و دو كس اسماعيليه در مصر سي كس مدت سلطنت ايشان دو صد و شصت و پنجسال اول ايشان مهدي است كه به شش واسطه نسبتش با نام جعفر صادق مي‌رسد قول صاحب نزهت القلوب در سنه سيصد و پنجاه و چهار ؟؟ هلاكوخان به تدبير قاضي فروتن روال دولت ايشان گرديد و اين فرقه منطق به دو وظيفه است اصل چهارده و فرع شانزده اول صهباحيه بيست كس دويم ؟؟ بيست كس ملوك غور و غزنين دو فرقه يازده كس مدت سلطنت ؟؟ از آن جمله علاءالدين بن حسين بن حسن كه به جهان سور ملقب بود از قتل سوزي برادر خود به سلطنت رسيد و بعد از فوت بهرام شاه غزنين را تاراج كرده استخوان سلطان غزنويه را ؟؟ سلطان محمود از قبر برآورده بسوخت بعد از آن به دست سلطان سنجر گرفتار شد و نديم مجلس او را گشته مجدداً به حكومت غور رسيد تفصيل اين اجمال در تاريخ ؟؟ خان به نظر در آمده كه آن‌چه بر سال سلاطين غور به سلطان سنجر مي‌رسانيدند ملك انحراف نموده بنابرآن متصل فيروزه كوه و هرات ؟؟ كه ؟؟ آب نام داشت مصاف هر دو لشكر قرار يافت شش هزار سوار ترك و خلج و تركمان و غيره كه بدست راست علاءالدين بودند بكشتند و با سلطان سحر (سنجر) بپيوستند علاءالدين هزيمت يافته با جميع معارف لشگر مقيد سحر (سنجر) گرديد و اكثري كشته و در آب غرق گشته چون بندايق بر پاي علاءالدين مي‌نهادند گفت كه من بند زرين بنا بر تعظيم سلطنت تو ؟؟ كرده بودم سلطان سحر (سنجر) آن بند زرين پيدا ساخته و برپايش نهاده و بر شتر سوار كرده در لشگر گردانيد علاءالدين بلطف طبع مشهور بود روزي او را سلطان در پيش خود طلبيده و يك طبق در ثمين به وي داد و علاءالدين فوراً گفت ؟؟ گرفت مرا بكشت شاهم اندر صف كين هر چند بدم كشتم از راه يقين بخشيد مرا يك طبق در ثمين بخشايش و بخشش آن‌چنان بود و چنين سلطان او را حريف و نديم مجلس خود ساخت و هيچ مجلس بي حضور وي نبودي چنانچه روزي سلطان سحر (سنجر) بر تخت نشسته و پاي فرو گذاشته بود و برپاي خود خالي بزرگ داشته چون نظر علاءالدين برآن افتاده بديهه گفت، اي خال برپاي تو افسر من وي حلقه بندگي تو زيور من چون خال كف پاي ترا بوسه زنم اقبال همين بوسه زند بر سر من و التماس نمود كه بر آن بوسه دهد سلطان اجابت فرمود و هنگام بوسه دادن علاءالدين سلطان خجل گرديد سلطان از مشاهده خجالت او به كرم

پادشاهانه فرمود علاءالدين به كفاره اين مزاح ملك غور مبارك باد از طرف و جوانب خود را فرمود كه مباركباد گويند و علاءالدين بر تخت خود رسيد و مدت سلطنتش شش سال در احدي و خمسين و خمائه در گذشت در تاريخ نگارستان آورده كه چون سلطان محمود غوريان سروسوري از ملك غوريه پيدا افتاده در همانجا به ضلالت و جهالت اوقات مي‌گذرانيد پسرش ؟؟ ايمان آورده به امر تجارت اقدام مي‌نمود بعد از مدتي كه او را جمعي فراهم آمد به موجب حسب‌الوطن من الايمان به مقام اصلي عزيمت نموده با اهل و عيال و اسباب و اموال در كشتي نشسته متوجه غور گرديد ناگاه شورشي شده و آن كشتي در دريا بشكست و همه غرق شدند حسين پسرش از بيم جان خويش بر تخته پاره كشتي دست زده مقارن اين حال سري دريده نيز در آن كشتي بود رفيق حسين گشته آن پاره تخته را بدست فرو گرفت و رفيق شفيق او شد القصه حسين و آن رفيق ؟؟ و شش شب و روز در دريا مانده به هزار جان كندن خود را به كنار رسانيد و از بلا نجات يافت روز چهارم به شهري رسيدند شب شده بود بردوكانچه بخفت ؟؟ او را بگرفت و دانست هفت سال در زندان نگاهداشت بعد از هفت سال پادشاه ؟؟ هزارها كه دانند حسين به آن نظريت آوازه شده متوجه غزنين گرديد چون بدان حدود رسيد جمعي از قطاع الطريق او را خوايي‌خو به صورت يافته است و صلاح از برد خود دادند بدست پيش نشان بود اتفاقاً طايفه از فكر سلطان ابراهيم غزنوي بر آن ظفر نيافته همه را كشت چون جلاد چشم حسين بست حسين گفتاي مي‌دانم كه بر تو غلط رواست خوب است كه مرا مي‌كشتند جلاد احوالش پرسيد او سرگذشت خود به شرح و بسيط ؟؟ كرد رفته رفته حكايت او به پادشاه مسطور رسيد سلطان به جانش رقت كرد و او را به حضور طلب داشته نوازش نمود و ؟؟ خود بري و پي داد چون سلطنت مسعود بن ابراهيم رسيد امارت غور او را داد و كارش بلند شد ملك خوارزم نه كس دارالملك ماوراءالنهر و مدت سلطنت يكصد و سي و هشت صاحب تاريخ آينه بخت مرقوم نموده كه بعد انقراض دولت سحري (سنجري) اعلام دولت خوارزم شاهي بالا گرفت ملوك ؟؟ چهل و هفت كس اصل چهار فرع چهل و سه اول غلامان سيزده كس دويم صلح و غيره بيست و دو سيوم ملوك كره هشت كس از آن جمله سلطان معزالدين بن شام بعد از گوشمالي كهوكران براي تنبيه متمردان هندوستان آمده در وقت مراجعت به غزنين يكي از فدائيان ملاحده در منزل و ؟؟ سيوم شعبان سنه ششصد و دو هجري شهادت يافت سي و سه سال پادشاهي نمود بعد از آن قطب‌الدين اينك بر سرير سلطنت نشست بعد از فتح دهلي اول كسي كه از سلاطين اسلام در هند سلطنت نمود وي بود قطب‌الدين اينك ؟؟ از فرزندان تاج‌الدين سالكين سالكين سال به معني مشهور و كين به معني مضبوط است چون پسري از ملوك خوارزم نماند سلطنت به آخر رسيد امرا آن را

در جناله نكاح قطب‌الدين داد بنات به وي راضي شدند و در لب التواريخ مرقوم است كه منجمله چهل كس غلام معزالدين شام المشهور شهاب‌الدين غوريست كه از قوم صلح و ترك و غور خريده ملقب به خطاب بنده چهلكاني ساخت و قطب‌الدين اينك از آن جمله بود معزالدين آثار رشد و قابليت و همت و شجاعت آن ملاحظه نموده برادرزادي خود را به نكاح شرعي به وي داد سلطان شهاب‌الدين به او را غياثي غياث‌الدين بوده و مادرش در سلك نبات بدرالدين گيلاني بوده و قطب‌الدين در هند بيست سال حكومت كرده چهار سال سكه و خطبه خود خواند در سنه سيصد و هفت در اثناي گوي بازي از اسب افتاد و هلاك شد چون انگشت ؟؟ وي شكسته بود و اينك اشتهار يافت سلطان شمس‌الدين الشمس آل در تركي دست راونمش گرفتگي را مي‌گويند چون هنگام گرفتگي ماه تولد يافته بدين لقب اشتهار يافت اسمش شاه ميروانهاي نسبش به روايت صاحب برات نعام ؟؟ كه يكي از ؟؟ و توان بود منتهي مي‌گشت و وي از غلامان قطب‌الدين اينك بود چون ولايت او همه وقت در تصرف راج‌هاي نهوج بود در سنه هفت صد و بيست و پنج ملازم راجه هند نو شده بعد از كشتن او پسرش راجه ؟؟ بحكومت نشست او وزير وي گرديده بعد از آن به حق راجه اوون بر حكومت نشست به اتفاق پسران بر تمام ولايت استيلا يافته و ملاذمان راجه را از خود ساخته پس از مردن راجه اوون زنش را در نكاح خود آورده در سنه تسع و اربيعن و سبعمانيه لواي سلطنت برافراخت و جميع مملكت را به عهده پسران خود گذاشت و قصه فروختن الشمس در تاريخ ؟؟ چنين نقل كرده كه اصل او از قبايل الوي بوده برادرانش ؟؟ بدست بازرگاني فروختندي به دست صدر جهان ؟؟ بفروخت مي‌گفت كه در بخارا صاحب من زري داد كه انگور را ؟؟ زر از دست من بيافتاد و از ترس آن مي‌گريستم درويشي انگور خريده به من داد و گفت چون به ملك ودولت رسي با فقرا نكوي كني و بعد از آن چند جا فروخته شد آخر كار قطب‌الدين در دهلي يك لك و چهل و دو ترك را خريد نموده از آن ميان يكي را طغاج نام گردانيد و او در مصاف تاج الدين كشته شد و دويم را الشمس نام نهاده با سري كان بود و اقطاع بداون مقرر كرده در سنه ششصد و هفت بعد از وفات قطب‌الدين امير اسماعيل او را از بداون طلبيده از دم شاه و غيره مخالفان را منهزم ساخت و ؟؟ ايشان بر تخت دهلي جلوس فرمود و شمس‌الدين لقب خود نهاد و در دست او سلطان تاج‌الدين از غزنين و لاهور گرفتار آمده در حبس قلعه بداون بمرد و ناصرالدين ؟؟ درحد ؟؟ اوج از دست او شكست خورد و از تطاول فوج تعاقب او در درياي پنجاب ارسور عاجز گرديده غريق بحر فنا گشت در ملفوظ خواجه بختيار كاكي اوسي رحمته الله عليه كه جامع او شيخ فريدالدين شكر گنج‌اند مرقوم است كه سلطان شمس‌الدين الشمس را هواي ساختن حوض در سر افتاد و جهت تعيين نمودن و مناسب ديدن آن حوض به خدمت خواجه آمده استصواب نمود به هر زمين كه مي‌رسيد مي‌گذشت به جاي كه حوض شمسي

است همين زمين را اختيار كرد چون شب شد سلطان جانب پيغمبر را در خواب ديد كه سر در ؟؟ در ميان آن سرزمين سوار استاده مي‌فرمايد كه شمس‌الدين چه مي‌خواهي سلطان گفت يا رسول الله مي‌خواهم كه حوضي سازم فرمود كه همين جا بساز در ؟؟ ؟؟ در آن زمين زده چشمه‌اي بجوشيد سلطان از خواب بيدار گشته هنوز نصفه شب باقي مانده بود كه به خدمت خواجه صاحب رفته واقعه را بيان نمود خواجه مي‌فرمايد سلطان مرا بر سر آن زمين برد و به روشناي چراغ ديدم كه همان‌جا چشمه آب جوشيده است و اين حكايت تا ؟؟ مشايخ نيز مذكور گشته و حالا بجاي جوشيدن آب كند كوچك ساخته‌اند براي تعظيم نفس سم حوض مسطور موسوم به حوض شمسي گرديد سلطان به نام خود حوض ساخته كه الحال نيالات قطب صاحب مشهور است در خانه دويم حسب‌السير به نظر آمد كه در سنه ششصد و سي و سه شمس‌الدين به طرف يلتان لشگر كشيده و در آن سفر انحراف وفات نمود سلطان ناصرالدين امير سلطان شمس‌الدين در سنه ششصد و هشت تولد يافت در منهاج سراج خوزخاني منقول است كه بعد از گرفتاري علاءالدين از ؟؟ رسيده بر تخت نشست و خزايع خان را فرستاد و در تاريخ زبده شيخ عبدالحق نوشته كه ناصرالدين به نصرالدين عاري اشتهار دارد گويند وصيت كرده كه پس از مردن ؟؟ ؟؟ ؟؟ براندازد لهذا فردي در عساكر كرده‌اند از آن باز با عموم خلف دهلي بزيارت وي مي‌روند و ترك مي‌جويند الع خان نام اصلي آن تلين بود بعد از ناصرالدين بر تخت نشست و خود را به غياث‌الدين ملقب كرد به اعتقاد صاحب طبقات ناصري از تركستان سري به بغداد افتاد خواجه جمال‌الدين نامي او را خريد نمود و به سلطان شمس‌الدين الشمس فروخت بيست و يك سال سابق پادشاهي كرد به عمر هشتاد سال و چند ماه در دهلي وفات يافت گويند او از اولاد افراسياب بود معززالدين كي‌قباد دخترزاده ناصرالدين محمود است بعد الغخان در سن هژده سالگي برتخت نشست پدرش كه به فراخان خطاب و محمود نام داشت و در زمان پدر خود به پيغمبري طغرل كافر نعمت حاكم ؟؟ شده بود بركنار آب سرو ملاقات في‌مابين پدر و پسر شد قرآن ؟؟ براي آن انشاء گرديده و بعد آن مراجعت نمودند مدت سلطنت سه سال و كثري در سنه تسع و ثماتين و ثمانيه بفرمود جلال‌الدين خلج كه ملك فيروزه نام داشت در حالت بيماري به قتل رسيد علاءالدين بن شهاب‌الدين مسعود بعد از قتل عم به تاريخ هزدهم رمضان سنه خمسين و تسعين و ثمانيه بر تخت نشسته اولاد جلال‌الدين را بدست آورده ميل كشيد و بسيار جنگ‌هاي مردانه نموده به تاريخ ششم شوال خمس عشر و سبعمانه در دهلي وفات يافت غياث‌الدين به علوح عاري ملك نام داشت در تاريخ سامي مرقوم است كه مورخان هندوستان از متقدمين و متاخرين همه از نسل تعلق شاه عافل گشته و در پنج كتاب صراحتاً ذكر نموده اما در ملك لاهور شهرتي دارد كه تعلق بدر سلطان غياث‌الدين در سلك غلامان ترك سلطان يلتن نمود كه با مردم حسب كه يوميه

اين ملك‌اند دختر ايشان گرفته به سلطان غياث‌الدين ازو بوجود آمد بعد از قتل خسروخان در سنه هفتصد و هشت در كوشك ؟؟ بر تخت نشسته تعلق‌آباد حوالي دهلي بنا نموده تخت‌گاه ساخت بعد از فتح ؟؟ به حوالي تعلق‌آباد رسيده در سنه هفتصد و بيست و پنج نيز بر بام كوشك كه سلطان محمد پسرش در حوالي افغان ؟؟ كردي جهت بردنش ساخته بود هلاك شد گويند سلطان غياث‌الدين تعلق شاه كه آن را غياث‌الدين يلتن گويند حاربه داشت كه هر گاه اراده قريب او كرد ؟؟ كسي آخر ظاهر گرديد كه او همشيره يلتن است امير خسرو نه شهر به نام وي مصنف كرده و هم در اين سال حضرت نظام‌الدين و امير خسرو وفات نمودند سلطان ؟؟ در بيست و چهارم محرم بر همه كنارات سند بر تخت سلطنت نشست و به قول صاحب جهان‌آرا جونپور از آثار او گشت در هفت اقليم مرقوم است كه سلطان فيروز شاه در ايام سلطنت خود كه سي و هشت سال و چند ماه بود عمارت بدين تفصيل ساخته مساجد چهل، مدارس سي، خانقاه بيست، رباط دو صد، شهرها سي، حوض يكصد، بندآب چهل، كوشك يكصد، چاه يكصد و پنجاه، حمام ده، دارالشفا پنج، مقبره يكصد، مناره صد، پل صد و پنجاه و باغات از حد و عد زياده ساخته بود در هنگام ضعف و ناتواني در ماه شعبان هفتصد و نه محمدخان را كه ناصرالدين خطاب يافته بود بر تخت نشانده خود به طاعت و عبادت مشغول گشت و هژدهم رمضان سنه تسعين و سبعمانيه وفات يافت در هفت گلشن محمدشاهي مرقوم است كه از سلطانان فيروز محمودشاه بن ناصرالدين و دويمي ناصرالدين بن فتح خان فيروزشاه هر دو پادشاه دهلي كار به جاري رسيد كه از نفاق امرايان هر كه ازين جگر مي‌شد به آن مي‌پيوست در هر كه از آن مي‌گستت به آن مي‌پيوست يكي در دهلي و ديگري در فيروزآباد اقامت داشت هرگه با هم نزاع مي‌شد خلقي از طرفين كشته و مجروح مي‌گشت اين به دروازه دهلي برسانيد و آن در هنگام غلبه تا به دروازه فيروزآباد مدت سلطنت سه سال و سه ماه داشتند خضرخان وي را در كتب تواريخ سيد مي‌نويسد پسر ملك سليمان است پسرخوانده ملك مردان دولت كه از امرا و كياي سلطان فيروز شاه بود و حكومت يلتان داشت من بعد حكومت يلتان به خضرخان تفويض نمود بعد چندي سارنكخان نيز برو غالب گرديد از يلتان برادر و خان مذكور به ملازمت امير تيمور صاحبقران افسر گرديده به حكومت پنجاب و يلتان و دهالپور سرافراز شده ليكن به پاس ادب صاحبقران لفظ شاهي بر خود اطلاق نمود و در اخلاق و سخاوت و شجاعت و حلم و حيا و تقوي و صدق قول بي‌نظير بود هفت سال و هفت ماه و چهارده روز پادشاهي نمود ملوك ؟؟ هشتاد و پنج كس ملوك مصر و شام شصت و يك سلاطين يمن بيست و چهار سال مدت سلطنت سنه **96** سلاطين ؟؟ هفتاد و هفت كس مشتمل بر ؟؟ ؟؟ ؟؟ كه از اولاد نعمان بن سندراند سه كس دوم تلمين از قبيله حمير چهار تن مسعود موحدين پانزده تن چهارم ملوك ؟؟ هژده تن پنجم بني گلاب شش

كس ششم بني عقل ده كس هفتم ؟؟ است هفت كس هشتم بني علي كه به فضل مشهوراند پانزده كس از آن جمله علي‌الله ابوالقاسم محمد معتضد در ؟؟ لحم به عديد به حكومت رسيده يك صد و سي حصار مفتوح ساخت در جنگ يوسف بالفين گرفتار گرديد چهار سال در زندان مانده در ثمان و ثماتين و اربعمائه فوت شد هشتصد مدخوله و يكصد و هفتاد و سه فرزند داشت مدت سلطنت ايشان چهارصد و سي و دو سال حكام‌شان در حسب‌السير مسطور است كه نسبت تمامي خانان بلاد تركستان نيافت از علان بن نوح مي‌رسد در هنگامي كه كشتي نوح بر كوه اخودي قرار يافت به موجب وحي آسماني ؟؟ خود يافت او را به ديار مشرق و شمال نامزد كرد و يافت از شوق عازم آن سرزمين شد يافت از پدربزرگوار خود التماس دعاي نمود كه هر گاه كه خواهد باران ببارد نوع اسم اعظم بر سنگي نقش كرده داد و ثاقب (ياقب) مايل و اعيال ساكن ديار مشرق و شمال گشت رسوم مي‌گويد يدآورد و هر گاه خواستي كه باران ببارد به وسيله آن سنگ مي‌باريد اهل عرب آن را حجرالمبطر و عجم سنگ ؟؟ و تركان سنگ جده‌اش گويند در ميان مغلان و ازبكان هوران سنگ موجود است گويند كه روزي بوبك بن يافت در شكارگاه طعامي خورد ناگاه لقمه از دستش بر زمين بيفتاد و آن زمين شوره‌زار بود لقمه نمكين شد و چون آن را باز بخورد مخصوص گرديد و رسم نمك از آن روز در طعام پديد آمد و حكام تركستان سه كس بوده‌اند اول جمعي از نسل افراسياب بيست كس دوم فراخطاييان كه آن را كواخان نيز گويند سه كس و ايشان از چنگيزخان شهر بوده‌اند ؟؟ نام اصلش تموچين بن ؟؟ بهادربن ؟؟ بهادربن عليخان بهادر بن ؟؟خان در سنه پانصد و چهل و نهم ذي‌القعده در خلافت ؟؟ بسلطنت سنجر به طالع ميزان و به كواكب سياره در طالع انس و در سيوم و ششم اسب بود كه تولد يافته و به قول صاحب نزهت القلوب سنه ششصد وسه بر ؟؟ خان ؟؟ فرور گرديده و مادرش آن كه خاتون بزرگ و مولدش موضع الوان بلدون مغلستان بود وجه تسميه‌ش آن كه چون بهادر در آن اوآن بر تموچين حاكم ؟؟ را اسير نموده اوردباش تموچين نهاد منقولست كه تموچين در وقت ولادت تا شب ؟؟ چون تولد يافت هنگام فوت پدر سيزده ساله بود سوغوچخن چند روز مدارالمها مي‌نمود و آخر در گذشت فراخار پسرش به جاي او مستقر شد هنگامي كه ازبك خان از دست فراخار يونان زخمي گرديد فرار نمود و مملكت به دست اتابك خان افتاد امرا بنابر عداوت قديم سرش از تن جدا كردند در تاريخ بنايي مرقوم است كه چون چنگيزخان از آب فرافرم بگذشت جماعه مغلان و ؟؟ با وي گفتند كه لشگر نابخطا مي‌رود اگر ما را شكستي باشد يك شخص جان به سلامت نخواهد برد زيرا كه هنكري‌خان اگر چه به عهد و قسم در آن‌جا حاضر گرديده ليكن لشگر او همه دشمن من و ولايت ؟؟ نسبت ماست آنست كه اولاد اين را بكشم بعد از آن به را

بكشم بعد از آن به فراغ خاطر رو به خطا آرم چنگيزخان اين شوره كه فيالحقيقت خطا بود قبول نموده هنكريخان را گرفته فرمود كه بكشند هنكريخان گفت كه سخن من به چنگيزخان رسانيد كه من از عهد تو عذر نكردم و تو با من عذر كردي گوشدار كه بعد كشتنم خون سفيد چون سربرآمد تو بر روز سيوم من بستري چنگيزخان در جواب گفته كه مرد ديوانه شده گاهي كسي خون سفيد ديده و شنيده است هر گاه آن را كشتند خون سفيد برآمد خان از استماع واقعه خود در آنجا آمده ملاحظه زخمش نمود متردد گرديد و طاقت سايط شد روز سيوم تحريره چنگيزخان بطرقيد وقت مردن بادكياخان وليعهد خود وصيت نمود كه از لشكر هنكريخان احدي را صغار و كبار نگذارند و همه را به قتل رسانيد و همچنان به عمل آمد و منقول است كه چنگيزخان در عمر چهل و نه به مسند سلطنت نشست و در شهر رجب ؟؟ ؟؟ در سنه ششصد و دو يكصد ؟؟ هنگري به چنگيزخان موسوم شد بيست و پنجسال سلطنت نمود به عمر هفتاد و سه سال ناچار سال وفات يافت چهار پسر از يك بطن ؟؟ توخين خاتون داشت اول فوحي كه ترتيب بزم و شكار بدو تعلق داشت دويم جغيا كه نسق لشگر به عهده او بود سيم ملوك كه پدر مملكت بود چهارم بوي كه محافظت خيل بدو مبقوض بود به جز اين چهار پسر ماند از پنج پسر ديگر از خوانين و اسب و نقل است كه جغيا پيش پدر روزي شكايت مينمود كه بوي ميخواهد كه ترا در شكارگاه بكشد چنگيزخان بوي را سر بزد و هلاك كرد جغيا كه ظالم و خونريز و بدكردار و دشمن مسلمانان به مرتبه بود كه مسلماني روبروي نماز كردن نتوانستي در خراسان درويشي عارف شيخ محمد انس حوار را طلبيده پرسيد كه براچه ميبايد گفت نصرما يامرانيز ياران گفتند بارهاي پايم بموجب حكم جغيا فقير را نيز ياران نمودند بعد چند روز در شكارگاه بر جغيا به مساعدت هوا در بست آن نشست و بدان در گذشت و از اين چهار پسر چنگيزخان چند فرقه هشت شدند فرقه اول اولاد اوكياي آن شش كس فرقه دوم اولاد حوصي پنجاه و هشت كس اول چهار كس دوم كه بعد از فوت ؟؟خان به دو فرقه منشعب شدند پنجاه و چهار كس بودهاند اول سلاطين ولايت دست راست پنج كس دوم خوانين ولايت دست چپ چهل و نه كس از آن جمله اول نوزده كس دوم اولاد ؟؟ بن حوصي كه دو فرقهاند سي كس در ماوراءالنهر نوزده كس در خوارزم پانزده كس فرقه سيوم اولاد جغياي خان چهل و سه كس فرقه چهارم اولاد بوي بن چنگيزخان، شصت و شش كس اصل بيست و هشت تن اول فاانبه چهارده كس دوم ايلخانه چهارده كس فروع سي و هشت كس اول ايلكانه هشت كس دوم خومانيه سه كس سيوم طغا تيمور خامه چهار كس چهارم ملوك سربداريه دوازده كس پنجم ملوك ؟؟ سه كس ششم سلاطين اول مظفر بيست كس دارالمحامه هلاكوخان بن بوي حاكم ايران بود اولا به سپهسالاري برادر كلان خود مسكوه آن بود بسيار ملك به تصرف آورده آخر كار ؟؟ حكومت نمود معتصم كه آخر

كار خلفاي عايشه بود معه چهار پسرش در شهر بغداد قتل نمود شب يكشنبه نوزدهم ربيع‌آلاخر سنه ششصد و شصت و سه به عمر چهل و هفت سالگي به مرض سكته در مراغه تبريز درگذشت و در كوه شاهين مدفون گشت كان بن ارغون خان بن هلاكوخان بن بوي خان بن چنگيزخان ؟؟ خاتون روز آدينه صبحگاه بيست و نهم ربيع‌الاول سنه ششصد و هفتاد در ؟؟ از حدود مازندران به طالع عقرب در وجود آمده ؟؟ ؟؟ نام سميروند چون به ؟؟ كله زود در حدود قزوين رسد آخر رمضان التجاي نو خدابنده را ولي‌عهد خود ساخته و جميع اركان را موعظت فرموده روز يكشنبه پانزدهم شوال در سنه هفتصد و سه رحلت كرده عمرش سي و دوسال و شش ماه و دوازده روز بود و هشت سال و دو ماه در پادشاهي نمود به موضع شام تبريز مدفون گرديد تمامي اهل ايران مناره‌ها را تلاش سياه پوشانيده در بازار و شعاع كاه ريخته آتش زد و تا هفت شبانه روز زن و مرد و خورد و بزرگ جامه‌ها دريده لباس سياه پوشيده ماتم‌دار شدند سلطان محمد خدابنده بن ارغوان دولت التواريخ مرقوم است كه روز دوشنبه به تاريخ دوازدهم ذي‌الحجه ششصد و هشتاد در ميان امرا و سرخس در بيابان بي‌آب متولد شد چون به يمن قدم او هفت شبانه روز باران باريد بنابراين التجاي نو نام نهادند يعني قدم مبارك چون مسلمان شد خدابنده لقب كرد بعد از وفات برادر پانزدهم ذيحجه در سنه هفتصد و سه در اقطان تبريز به سن بيست و سه سالگي بر تخت نشست در هفتصد و نه به حكمتين علي و الله را در سكه رديف لااله الا الله محمدالرسول الله كه در زمان غازان‌خان مقرر شده بود گردانيد و نام خلفاي ثلاثه را در خطبه موقوف كرد بعد از نام علي به نام حسين و در سكه اسامي دوازده امام منقوش نمود بيست جمعه عيد رمضان در هفتصد و شانزده به عمر سي و شش ساله كه دوازده سال و نه ماه در سلطنت گذشته بود وفات نمود در گنبد سلطانيه مدفون شد حكيم ؟؟ ايران دويست و هفتاد كس مشتمل بر چند فرقه اول ملوك مازندران و طوسيان كه ايشان را با ؟؟ بخوانند سي و هفت كس سه طبقه دوم ملوك رستم و از پنجاه و هفت كس با دوستان تن چهل و غيره سي و چهار كس ملوك كيومرث به دو فرقه پانزده كس ملك ؟؟ چهار كس فوالانيه حكام مازندران هژده كس والي خوزستان سادات و مشعشع پانزده كس شصت و شش كس حكام اكراد و انوار شصت و شش كس سلاطين هفده كس حكام ؟؟ هفده كس حكام شروان ده نفر حكام ؟؟ پنج كس حكام ؟؟ هشت بن سلاطين آهو والي آذربايجان سيزده كس حكام سلطنت ؟؟ يكصد و پنجاه و سه كس متفرقه قلعه دكن سي و پنج تن رجل سلاطين ؟؟ كه خود را از نسل بهمن بن اسفنديار مي‌دانند هژده كس فروع هفده تن ؟؟ نه كس عادل خانه چهار كس چهارده كس ؟؟ سيزده كس از آن جمله سلطان محمود در مرات اسكندري از تاريخ گجرات منقول است كه سلطان محمود پادشاه احمدآباد عادل و فقر سيرت بود در ايام پادشاهي خود عمارت آهوخانه ساخته در آن عيش و كامراني مي‌نمود آورده‌اند كه

چون دل سلطان از امراء مغيله صفاك و در بساط آزرده ؟؟ ؟؟ ؟؟ نمايد به خاطر خورم در سنه نهصد و پنجاه و شش از شهر معظم احمدآباد گجرات ارتحال فرموده در محمودآباد دارالقرار خود كرد و به عمارت عالي پرداخت و آن را متشابه آهوخانه ساخت طولش در فرسنگ و عرضش يك ميدان جنگ و در هر گوشه او فقيري عمارت فرمود كه زمين مثل آسمان مي‌نمود اكثر در جدار و سقف آن مطلا و منقش و بر هر در خانه از دو جانب رشته باراي مطلا در هر دكاني بر مرادي نشسته مايه اسباب طرب و شادماني و غذاهاي فرحت بخش طبيعت انساني همه از جنس فواكه و اثمار و همه از نوع اطمعه خوش طعام و خوشگوار در هر طرفي او باغي آراست كه رياض خلد از طراوات آن آب مي‌خواست بنه‌هاي درختان صحن خانه‌ها را ؟؟ مي‌گرفتند و شاخ‌ها را ؟؟ ؟؟ ملبوس مي‌ساختند و درين باغ با آهو چشمان خرم لعلش و كامراني به سر مي‌كرد و ايام جواني خود مي‌داد و چون خورشيد از برجي به برجي نزول مي‌فرمود اكثر اوقات با پري‌زادن نازنين در آن مقام دلكش اشتغال مي‌داشت و روز عيد ؟؟ و اسپان بر زر و زيور آراسته مي‌ساختند كه در عرصه هيچ پادشاهي به عمل نيامده بود . نظام‌الملك بحري والي احمد تكر غلامي بود برسمش مراد (برهمن نژاد) و نام او بحر يوسف بحر لقب يافته موسوم به بحري شد آخر به كثرت استعمال يوسف موقوف شده بحري ماند به جهت خوب صورتي وي را يوسف مي‌گفتند و صاحب كشف‌اللغات به معني بحر بالفتح با و سكون خا و را از مهمله متعدد نوشته از آن جمله يكي كوته قد و گرد اندام و درين‌جا همين مناسب مي‌نمايد سلطان ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ تفصيل احوالش چنين نوشته‌اند كه حسن نام شخصي رو كالو بهمن منجم كه در خدمت سلطان محمود تعلق شاه دهلي فوت شده و منزلتي داشت به كمال افلاس مي‌گذرانيد و آن منجم از سلطان دهلي قدري اراضي معاش داشت حسن بر زراعت و قبله‌راني اشارت نمود روزي در وقت قبله‌راني حفري در زمين پيدا شد حسن چون تفحص كرد ديگي پر از اشرفي به نظر درآمد همان قسم خاك تر نموده به كانكو ظاهر نمود كانكو حسن را همراه گرفته كيفيت به عرض سلطان رسانيد سلطان بر ديانت او تحسين گفته حسن را در جرگه اميران داخل ساخت و در مقام تربيت او شد و به تدريج افتد از به حدي رسيد كه به سرداري اميران طرفدار كلوكه در آن نواحي مقرر گشت و كانكوي منجم صاحب قدمتش در رايحه طالع او نظر انداخته آثار سلطنت مشاهده نمود ازو عهد گرفت كه در ايام دولت خود نام كانكو را فرد اسم و لقب خود سازد چون به سلطان محمود تعلق شاه و پادشاه فهار و چهار بود اميران دكن و گجرات را بر تيغ بيدريغ گذرانيد حق تعالي حسن را از آن بليه نجات داد سلطان محمود تعلق شاه او را به خطاب ظفرخان سرافراز ساخته كلهر در اتباع كهري باطاعش داد و به گجرات رفت و از آن جمله متوجه به طرف

هند شد لشگر قضا بر سر او تاخت آورد به ملك عدم فرستاد فيروز شاه در ؟؟ سلطنت بوسيد و پادشاه هند از راه يلتان به دهلي مراجعت نمود چون از انقلاب سلطنت دهلي كه يكي نمي‌پرداخت اميران صده كه به ؟؟ سراسيمگي از خوف جان و مال در دكن سرگردان بودند آثار سرداري و شجاعت در حسن كه ظفرخان شده بود مشاهده نموده بدو پيوست او هريكي ؟؟ ؟؟ كرده مرفه‌الحال ساخت و در اندك مدت قريب بيست هزار سوار ضميمه لشگر او گشت ظفرخان براي توسعه مملكت به محاربه عمادالملك تعلق شاه كه طرفدار بندر و قندهار بود لشگر كشيد او ؟؟ لشگر و ديد به تمام به استقبال آمد چون قلم تقدير بر آن رفته بود كه سلطنت دكن در تصرف ظفرخان حسن و اولاد او سال‌ها دراز باشد عمادالملك در آن معركه كشته گشت و اقبال و خزاين و اثاثه دولت عمادالملك كه تحمل پادشاهان برابري مي‌كرد با تمام بدست ظفرخان حسن درآمد ؟؟ و كوكبه سلطاني به دولت آباد رسيده اسمعيل ؟؟ را كه در محاصره اميران خده به ملاذمت ظفرخان حسن رسيده ظفرخان از نظم و نسق آن ولايت پرداخته با لشگري زياده از چهل هزار سوار ؟؟ كه رسيده آن بلده را حسن‌آباد نام نهاد و دارالسطلنت نمود و به اتفاق امرا و اعيان روز جمعه بيست و چهارم شهر ربيع‌الاول سنه ثمان و اربعين و سبعمانه به تجويز منجمان تاج سلطنت بر سر گذاشته بر تخت سروري نشست و از بقاي عهد آقاي قديم كرده خود را به سلطان علاءالدين حسن كانكوهني مخاطب ساخت بلاد ؟؟ خداي در تحت السلطنت مرقوم نموده كه صدرا پسر فقيه سمرقندي و مير محمد منجم بدحشي كه از امراي خده دكن بود از علم رياضي و نجوم بهره تمام داشت از اكثر محاسنش اظهار تاسف كرده مي‌گفتند ؟؟ سلطان در ساعتي كه ما اخبار كرده بودم بر تخت سلطنت و ؟؟ نشست سلطان علاءالدين ازين معني آگاهي يافته هر دو را در خلوت طلب داشته بسبب تاسف رسيد به عرض رسانيدند كه در ساعتي كه به تجويز براين همه حضرت بر تخت نشسته‌اند از اوضاع و اجرام فلكي چنان مفهوم مي‌گردد كه عدد سلطان به همه زياده است كس نخواهد رسيد و كم از دو صد سال سلطنت درين خانواده خواهد ماند و ساعتي كه بنده ما تجويز كرده بودم زياده بر هفتصد سال حكومت درين دودمان قيام مي‌داشت و يك صد و پنجاه نفر به سلطنت مي‌رسيدند اتفاقاً آن‌چه آن هر دو دانشمند تقرير نموده بودند به ظهور پيوست و يك صد و هفتاد و چند سال هفده نفر ؟؟ به سلطنت دكن پرداخت دولت آن‌ها انقراض پذيرفت الغرض سلطان علاءالدين از استماع اين تقرير خوش‌دل گشته صدرا به شهر ؟؟ را منصب صدارت و ميربدحسني را به قضاي عسگر مامور ساخته مورد تفضلات بي‌اندازه نمود و جنس ضبط و نسق مملكت خود را بسيط و عريض گردانيد از آب بوريه تا حوالي اوريي و از بندر تا سرحد هند نموده مصاقات به تصرف درآورده پانزده سال و دو ماه و هفت روز به دولت سلطنت گذرانيد و در غره ربيع‌الاول سنه تسع و خمسين و سبعمانه فوت شد مدت

عمر او شصت و هفت سال بود سلطان احمد شاه گجراتي بن بايارخان بن مظفرشاه بفرموده جد خود بر تخت نشست بعد از رفع نمودن قضايا بر هوشنگ حسن مراجعت به قصبه ساون رسيده آب و هوا موافق مزاج دريافته به استصواب شيخ احمد كهنود در كنار آب ؟؟ در شهر ذيقعده از سنه هشتصد و ده شهر معظم‌آباد را بنا نهاده و بعضي از لطيف الطبعان در لفظ خر تاريخ آن يافته شب جمعه نوزدهم ذيحجه در سنه هفتصد و نود و سه در دهلي متولد شده در بيست و دو سالگي بر تخت نشست دو سال و شش ماه و هشت روز سلطنت نمود چهارم ربيع‌الاخر در سنه ششصد و چهل و شش سال در احمدآباد گجرات وفات كرده همان‌جا مدفون گرديد سلطان محمود هنكر بن محمدشاه در روز يكشنبه غره شوال سنه هشتصد و شصت و سه كه از عمرش سيزده سال و ده ماه و سه روز گذشته بود بر تخت گجرات جلوس نمود روز دوشنبه در شهر رمضان در سنه نهصد و هفده در محمدآباد صباسر گجرات فوت شده از روضه شيخ احمد كهنو مدفون شد عمرش شصت و نه سال و يازده ماه و مدت سلطنت او پنجاه و پنج سال و دو ماه و يك روز بود و وجه ملقب هنكر از آن كه نيكوكاري را مي‌گويند كه شاخ‌هاي جانب بالابر گشته باشد چون سلطان بروت‌ها برگشته جانب بالا داشت لهذا بدين لقب ملقب گرديد . ابراهيم عادل‌خان برادر زاده علي عادل خان مذهب اتاميه (اماميه) گذاشته مذهب اهل سنت و جماعت اخبار (اختيار) كرد و دختر برادر خود به شاهزاد دانيال ولد اكبرشاه مشورت نمود خليفه ؟؟ هشت كس ؟؟ يازده كس طبقه ؟؟ بيست و دو كس طبقه سلاطين كه در چونبور در اقتدار داشتند شش كس طبقه ؟؟ سي و دو كس طبقه ؟؟ بيست و يك كس طبقه ؟؟ پنج كس سلاطين آل عثمان والي روم شانزده كس سلاطين صفويه والي ايران دوازده كس از اولاد شيخ صفي‌الدين اسحاق ابن سيد امين‌الدين كه ؟؟ ؟؟ امام موسي كاظم رسد در طريقت مريد شيخ زاهد جيلاني و سلسله ارشاد وي به جانب اميرالمومنين علي مي‌پيوندد صبح دوشنبه دوازدهم محرم در سنه هفتصد و سي و پنج وفات يافت در اردبيل آذربايجان مدفون گشت شاه اسمعيل بن سلطان حيدر صبح سه شنبه بيست و پنجم رجب در هشتصد و نود و دو تولد يافته در سنه نهصد و شش مذهب اماميه در زمان وي امتياز يافت بيك الحق تاريخ آن يافتند ابتداي سلطنت آن سلسله از آن تاريخ گرفته‌اند و شاه گاهي شعر هم مي‌گفت در شعر تركي خطاي و در فارسي اسمعيل تخلص مي‌كرد ؟؟ ؟؟ چنان حرب است ماه عارض و چاه زنخدانش كه يوسف مبتلا گشت و اسمعيل قربانش، بي ستون ناله زارم جوشيد از جا شده كرد فرياد كه فرهاد دگر پيدا شده عالي شيرازي عاشق شاه اسمعيل بود به همين گناه كشته شد در وقت جان دادن گفته، مرا به ظلم بكشتي طريق داد اين بود ز پادشاهي حسن توام مراد اين بود، بروز حشر كنم داد و وامت گيرم كه آن كه داد غمش خاكم من به باد

اين بود روز دوشنبه نوزدهم رجب در سنه نهصد و سي در حوالي تبريز كثرت‌سراي خوري به عالم بقا رفت در اردبيل مدفون شد مصحفه تاريخ وفات يافت شاه طهماث بن شاه اسمعيل مساع چهارشنبه بيست و ششم ذيحجه سنه نهصد و هفده در شاه‌آباد كه از اصفهان به فاصله يك فرسخ است تولد يافته روز وفات پدر بر تخت نشست فقط حال تاريخ جلوس است و تاريخ جلوس شاه طهماسب اهل توران ؟؟ با حق يافتند و اهل ايران مذهب حق در ؟؟ نمودند و در سنه نهصد و سي و نه از جميع تباهي توبه كرد و در باب منع شراب قدغن نموده و در سنه نهصد و پنجاه و يك همايون پادشاه والي هندوستان بنابر استيلاي افاغنه و نفاق برادران براي استمداد پيش آن شاه رفت در خمس غهر ملاقات نموده پنجاه و چهار سال سلطنت كرده و گاهي شعر هم مي‌گفتند رباعي عشق است كه سر بزبون اندازد كار نيست كه فتنه‌ها بيرون اندازد كه دوستي كنند كه از روح افراید كه دشمني كه بوي خون اندازد بعد نصف شب سه‌شنبه پانزدهم صفر در سنه هفتصد و شانزده وچار به عالم بقا خرامید پانزدهم شهر صفر تاريخ اوست شاه عباس بن سلطان محمدبن شاه طهماسب ششم ذيحجه در سنه خمس تسعين و سبعمائيه در ايوان چهل ستون بر تخت نشست ملوك افاغنه در هفت گلشن محمد شاهي وجه تسميه افغان نوشته كه در زمان سابق پادشاهي بود آن بيمار شد او را حكما گفتند كه هر روز با يك زن باكره جماع كند تا هزار روز بنابران پادشاه وزير را گفت كه يك آدم معتبر را به همرسان كه براي خريد كنيزكان فرستاده شود وزير گفت هر كه را پادشاه پسندد من آن را بفرستم پادشاه گفت ؟؟ ؟؟ كدام هست به آن وزير مبلغي كلي داده به ملك‌ها براي خريد كنيزكان روانه ساخت و گفت هر جاكه زني صاحب جمال باكره بيابد خريده بيارد چنانچه وزير رفت و كنيزكان را خريده روانه ملك خود گرديد چون در اثناي راه به يك كوهي رسيد و منزل كرد در آن كوه يك ديو ساكن بود آن ديو در آن منزل بان هزار كنيزك جماع نموده ازاله بكارت زن‌ها كرد اتفاقاً ايشان همه هزار كنيزك در آن شب حامله شدند چون وزير به بلده پادشاه برسيد و كنيزكان را حواله پادشاه نمود وقت شب پادشاه بعضي از آن كنيزكان مقاربت كرد با هر كه مقاربت نموده باكره نيافت وزير را طلب نموده اين معني استفسار كرد او گفت اين همه را باكره خريده‌ام نمي‌دانم به چه سبب ازالت بكارت ايشان شده پادشاه به وزير مذكور غضب كرده فرمود كه آن را قل نمايند به موجب حكم پادشاه وزير به قتل رسيد و در حق آن همه كنيزكان حكم كرد كه ايشان را در جاي كه آبادي ننمايد برند و بگذارند كه آن‌جا از بي‌خوردن و بي‌آشاميدن خود به خود هلاك شوند متصديان به موجب حكم به عمل آوردند و اين‌ها را در صحرا و كوه برده گذاشتند و آن‌ها در آن ويرانه اوقات خود را به سر مي‌بردند چون وقت ولادت نزديك رسيد زناني كه ميان ايشان كلان سال بود با يكديگر گفتند فرزندان كه از ما تولد شدند به چه نام و به چه ذات ملقب كنيم يكي از آن‌ها گفت كه بيرون برايم و فال

بگيريم همه آن را قبول كردند چون براي گرفتن فال بيرون آمدند چه مي‌بينند كه خري مرده افتاده است يك طرف سگ مي‌خورد و طرف ديگر زاغ زاغ كه پنجه بر دهن سگ مي‌زند سگ مي‌گويد عقب هر گاه سگ عقب سگ تو كرد زاغ گفت غان ايشان گفتند تا اولاد خود را عقب غان بگويم به مرور زمان از عقب خان لقب اين قوم افغان شد ايشان از اولاد كنيزكان پادشاه مذكورند كه ؟؟ ازاله بكارت ايشان كرده بود و آن كنيزكان از آن حامله شده بودند طفلان متولد گرديدند والله اعلم بالصواب ابتداي ؟؟ اهل اخبار در ؟؟ و حسب سلطان بودي و معني اين لفظ چنان مي‌نگارد كوكلان را گويند و زبان پشتو ؟؟ هست را گويند يعني كلان هست و احوال تولد بهلول صاحب گلشن محمدشاهي بوضع طرفه نوشته است و تفصيل اين اجمال اين است كه كالايهار پدرش در معركه كارزار به قتل رسيد زنش به بهلول حامله بود وزير شفيقي جواب مي‌كرد سقف بر سرش افتاده افغانان آن زن كه را از زير خاك برآوردند مرده يافتند في‌الحال شكمش را چاك كرده بهلول را برآوردند و به دايه سپردند چون در طالع او فرزندان سلطنت دهلي به قلم تقدير ثبت بود از چنان حادثه صحيح و سالم ماند و كيفيت عروج مرتبه‌اش بدين كيفيت نوشته‌اند كه محمد شاه نام جواني از طايفه سوداگران بودي ملازم خضرخان كه حاكم ملتان بود در محاربه كه خضرخان را با اقبال خان دست داد محمد شاه را اقبال ياوري كرد خود را به اقبال خان رسانيده به ضرب شمشير آبدار از پا درآورد و خضرخان شجاعت او را پسنديده به درجه اعتبار رسانيد و در وقت سلطنت به خطاب اسلام خان و حكومت شهرند معزز فرمود و اسلام خان آثار رشد و شجاعت در بهلول برادرزاده خود كه مشهور بلو بود مشاهده كرد دختر خود را داد و اسلام‌خان صاحب دوازده هزار سوار افغان هنگام رحلت با وجود پسران رشيد خود وصيت نمود كه سروري قبله تعلق به بهلول باشد و بهلول تحسين سلوك (ملوك) و خلق عميم افغان را با خود متعلق ساخته در عهد سلطان علاءالدين با شجاع صاحب بيست هزار سوار افغان و متمول گشته ولايت پنجاب و ميان دو آب را به پاني‌بت به تصرف درآورد نقل است كه در ابتداي حال كه به خدمت عم خود مي‌گذرانيد روزي در سامانه در خدمت محمد ولي سو امام سيد مجذوب گفت كو كسي كه سلطنت دهلي به دو هزار سكه خريد كند ملك بهلول بودي هزار و شصت سكه داشت حاضر ساخت سيد سكه‌ها را گرفته گفت پادشاهي دهلي مبارك باشد همراهيان بر ملك خنده كردند جواب داد كه اگر گفتار مجذوب مقرون به صدق است سوداي مفت كردم و گرنه خدمت درويشي به جا آورده باشم. آخر قول مجذوب به كرسي نشست، سالكان (مالكان) ره همت چو ارادت بينند ملك كاوس و فريودن به گداي بخشند. در رساله شرف النعوان پي نسب الافغان مرقوم است كه علاءالدين محمدشاه از ابناي خضرخان ؟؟

به بي نسقي و بي‌خبري و سفاهت در دهلي به سر برد آخرالامر دست از دهلي برداشته به بهلول بودي كه ؟؟ آمده بود نوشت كه چون پدرم بر آن فرزندي نام برده بود و مرا به جاي برادر كلاني به بداون قانع‌ام سلطنت دهلي به تو ارزاني باد بدين تقريب بهلول سلطان شد و بيست سال و چهار ماه پادشاهي كرد علاءالدين سلطان سكندر ؟؟ بن بهلول بودي منقول است كه مادر سكندر دختر زرگري بود كه اصل نام به ياد شهرت به بي‌بي سوناري داشت بعد فوت سلطان بهلول بودي سعي خان‌خانان امراء سرير سلطنت ممكن شد و به طريق پدر سلوك پيش گرفت و در مدت سلطنت خود چند كار عمده كرد اول منع زكات خود از قلمرو خود گرفتن قلعه كواليار به قوت و قدرت و همچنين محالات چندي به جانب ملك شرقي در تصرف آورد و در عهد او علم بيشتر رواج يافت امراي زادكان و سپاهيان به كسب فضيلت اشتغال ورزيدند و هندوان به خواندن رقوم كتاب خط فارسي و نوشتن كه ميان ايشان معمول نبود پرداختند كه تا حال در هندوستان رايج‌الوقت است خبرداري سپاه و رعيت بسيار مي‌كرد و طبع موزون داشت شعر خوب مي‌گفت و اگره و بهه را كه موضع ميانه بود جدا كرده آباد ساخت و دارالسلطنت نمود و در سنه ششصد و بيست و سه به دارالبقا شتافت بيست و هشت سال و پنج ماه پادشاهي كرد و نقل است كه سلطان در صغر سن كه ايام شاهزادگي بود شنيد كه در نهانير حوضي است كه هندوان در آن‌جا جمع شده غسل مي‌كنند از علما و فضلا پرسيد كه درين باب حكم شرع شريف چيست منجمله يكي گفت كه ؟؟ قديم را ويران ساختن جايز نيست و غسل كردن در حوض از قديم معمول است ممانعت آن بر شما لازم نيست شاهزاده دست بر خنجر كرده و قصد آن عالم نمود و گفت كه طرف آن كفار مي‌گيري آن بزرگ در جواب گفت كه آن‌چه در شرع شريف آمده مي‌گويم و در راست گفتن باك ندارم باري از اين سوال جواب مزاج شاهزاده تسكين يافت سلطان ابراهيم بودي كه بعد فوت شدن سكندر بر تخت نشست و از خصايص زمان سلطان ابراهيم بودي بود كه غله و خانه و ساير اجناس و اشيا چنان ارزان شد كه در هيچ عصر نبود الا در آخر عهد علاءالدين خلجي ليكن ارزاني عهد علاءالدين به صد هزار تكلف و ضبط و ربط و قهر و سياست و ؟؟ كرده بود در عهد سكندر نيز ارزاني بود اما نه چنين كه در عهد ابراهيم شد كه به يك بهلولي ده من غله و پنج سير روغن زرد و ده كر ؟؟ خريد مي‌شد و برين قياس ساير اسباب و اجناس و موجب آن همه رفاهست و ارزاني آن بود كه باران پر مراد شد زراعت‌ها به كمال رسيد و ؟؟ ولايت به ده آمد و حكم كردند كه ملوك و امرا و خاص و عام جز غله آن‌چه از زمين بزايد بگيرند و مبلغ و زر و نقد از رعايا بستانند غلات بي حد و اندازه از جاگيرها به هم رسانيده و چرخ ملوك و امرا همه از زر نقد مي‌بايست به حكم ضرورت غله‌ها را به هر نرخ كه كسي مي‌گفت اگر يكي چهار من به بهلولي مي‌فروخت ديگري به سبب احتياج و به غصب پنج من مي‌داد ديگري

نيز برآن مي‌افزود حكمت نابغه الهي اقتضاي آن كرد كه به اين حد رسيد كه به يك بهلولي ده من شد با وجود زر و نقره ؟؟ پنج سكه ماهانه هر دو آدمي كه توابع و عيال داشته باشد مي‌گرديد و هشت نهه سكه ماهانه سوار كه يكي از دهلي به آگره مي‌رفت و با خود اسبي و خارق از حادي مي‌داشت به يك بهلولي به فراغ خاطر و خوشحالي به آگره مي‌رسيد بالجمله ارزاني عهد سلطان ابراهيم از غرايب و نوادر روزگار بود ليكن برخلاف جد و پدر آداب و سلوك ؟؟ قوم به ؟؟ داد و ميان بهوا را كه از اعظم امراي و وزراي سلطان سكندر بود قبله كرد ازين معني اكثري امرا سر از اطلاعات پيچيدند در سنه نهصد و سي و پنج هجري ظهيرالدين محمد يابر پادشاه برو لشگر كشيدند و در قصبه باني‌پت مقابله شد ميان هر دو پادشاه جنگ عظيم گرديد و فتح يابر پادشاه شد و سلطان ابراهيم بودي به قتل رسيد شيرخان كه مشهور به شيرشاه است از طبقه افغانان سوراست و تاريخ شيرخاني مسطور است كه پدر شيرخان حسن نام داشت و وي را هشت پسر بود فريد كه نام او شيرشاه است و نظام ارزق افغاني سليمان و احمد و ؟؟ از يك حرم و علي و يوسف از حرم ديگر و ناديخان (شاديخان) از حرم ديگر بود و حسن از اولاد ابراهيم است و ابراهيم هميشه سوداگري اسب مي‌كرد و در موضع سمبله از مواضع نار نول ؟؟ برد پسرش حسن پسرش حسن ؟؟ ؟؟ به هم رسانيده از سوداگري دست به سپاهي‌گري گشاده نصرت‌خان نوخاني از امراء سكندر بودي شتافتند ملازم شد و سريراي و كارداني سريركشيد چون نصرت خان درگذشت به خدمت دولتخان برادر نصرت خان رفت و پس از آن داخل ملاذمان ؟؟ افغان از امراء و سكندر بودي گشت و اقتدار تمام حاصل نمود و فريد از خودسري والد خويش را رنجانيده و ازو جداي گزيده مدتي با ؟؟ ؟؟ نمود چندگاه دراوده ملازم قسم حسين (حسن) ازبك و يك چندي نوكر سلطان جنيدبرلاس گرديد روزي حضرت فردوس مكاني يابر پادشاه به سلطان جنيد آهسته فرمودند كه چشمان نوكر تو فتنه‌انگيز و شورش افزا مي‌نمايند اين را مقيد بكن و فريد از ادراك ابزار نگاه جهانباني پيشتر از آن‌كه سلطان جنيد به مردم خود بسپارد گريخت و بعد چندي پدر فريد رخت هستي بربست و فريد به قوت (فوت) مال ميراث در پيشه ؟؟ ؟؟ راهزني و مردم كشي پيشه ساخته به اندك زماني ؟؟ ؟؟ و حيله‌گري از سرهنگان روزگار قدم بالاتر گذاشت چنانچه سلطان بهادر گجراتي به دست سوداگران زر فرستاده به سوي خود خواند و فريد آن زر از عطيه الهي شمرده دست مايه فساد گردانيد و در ؟؟ معذرت گونه ساخت و در ؟؟ معذرت گونه ساخت و در ؟؟ و غارت موضعات و قصبات همت گماشت و در كمتر زماني بسياري از اوباش بدو پيوستند در خلال اين احوال حاكم بهار كه يكي از امرايان نوخاني بود به عالم جاوداني خراميد و كسي كه انتظام امارت دهد نبود فريد بر بهار تاخته

مال فراوان بدست آورد و وقت معاودت برواقع مرزا ناگهاني ريخت و غالب آمد از آنجا بنارس را تاراج كرد زماني كه جمعيت و مال به هم رسيد ؟؟ و آن حدود گرفت و در سورحكده كه سرحد بنگاله است با لشگر بنگاليان جنگ انداخت و ظفر يافت و بادبر به محاصره نصيب شاه والي بنگاله در حصار كور پرداخت شيخ عبدالحق دهلوي مي‌نويسد كه شيرخان ملازم همايون پادشاه به تقلب و تسلط در سنه نهصد و چهل و شش بر تخت نشسته خود را شيرخان خطاب كرد و در نهصد و چهل و هفت در دهلي رسيده قلعه علاي را به تقريب تعصب ويران كرد در كنار چون شهر قديم آبادان كرد ليكن عمارت به اتمام رسيد از كنار سند تا بنگاله منزل به منزل سراها آبادان كرد و در راه اشجار دوريه بطريق خيابان نشاند و براي هندو و مسلمان لشگري مقرر نمود و در سنه نهصد و پنجاه و يك محاصره قلعه كالبحر نمود و آتشي در باروت خانه افتاد و هم در آن بسوخت از آتش بر و تاريخ يافتند مدت سلطنت آن چهار سال و چند ماه بود و غريب آن كه شيرخان تعريف منجمي شنيد كه نزد راجه اوديسه است از راجه آن منجم را طلبيده است كه از انجام كارش آگهي بخشد راجه منجم را رخصت نداد ليكن منجم به او نوشت كه يك سال را بر بنگاله دستي نيست و در فلان تاريخ استيلا يابي و در آن روز يك ساعت درياي گنگ پاياب شود قضا را گفتار منجم بفعل آمد شيرخان افغان مشهور به سليم شاه در ايام حكومت خود سليم‌كده در ميان آب چون كه خيمه باشد ساخته در امتداد مدت پنج سال احاطه و در كده به خرج مبلغ چهارلك روپيه قدري زياده صورت اتمام يافت ليكن عمرش وفا نكرد كه به عمارتش پردازد، هركه آمد عمارت نو ساخت، رفت منزل به ديگري پرداخت لمعه در بيان راجه‌ي هند در هفت گلشن پادشاهي مرقوم است راجه ؟؟ در قصر شاپور از قوم ؟؟ بود افسانها، و ؟؟ جوانمردي او زبانزد خاص و عام مردمان هندوستانست گويد در ايام شباب در كسوت فقير سياحت كردي و رياضات شاقه كشيدي چون عمرش به پنجاه رسيد در لباس دنياداري آمده مالوه و اهيروالله را متصرف گشت و به عدل و انصاف مشهور آفاق گرديد ؟؟ ؟؟ ؟؟ و بسياري از كتب هند به جز احوال ؟؟ و چند ايام سلطنت و شرح حالات او در آن كتب مسطور است در اواخر سلطنت او ؟؟ نام برد خروج كرده او را به قتل رسانيد اوحين معمور كرده اوست و چون ؟؟ به كوي عدم فرو رفت راجه حكومت آن ديار بدست آورد و در عدالت و سخاوت تبع راجه ؟؟ كردي بعد از پنجاه سال رخت هستي بربست و در بعضي كتب نوشته‌اند كه در آخر عمر به اميرشاد درويشي به دين عيسوي درآمد كهركون و پنجاكده و ؟؟ در عهد او معمور شد پس راجاي بود سواي كس مشهور كه مردم شهر ازو حكايت‌ها دارند بر مملكت هندوستان استيلا داشت چون عظيم الحسر و جدي هيكل بود پيل وحشي صحراي براي سواري او اسير كردندي معاصر طهمورس بود در عهد او قريب دو هزار و دو صد قريه آباد شد و علم نويسندگي و نجوم و ؟؟ به ظهور

آورد و خلايق را به كشت و كار معمور نمود بعد چهار سال جهان فاني را بدرود كرد بلده بهار تعمير اوست و سي و هفت پسر از وي بوجود آمدند مهاراج پسر كس مذكور به جاي او بر مسند حكومت نشست و جمشيد و فريدون معاصر بود در عصر او شام بن بريمان (نريمان) از جانب پادشاهان ايران زمين براي تسخير هندوستان آمدند مهاراج زر و جواهر و پيلان بسيار پيشكش كرده مصالحه نمود و خراج هر ساله بر ذمه خود گرفت در آن وقت اجداد رستم در كابل و زابل اقامت داشتند مهاراج بعد هفت و صد سال رخت هستي بربست پسرش فرمانرواي گشت كالبي و كويرا نيز تا سرحد سنكل ؟؟ به تصرف درآورد و در عهد او شام بن نريمان به فرموده منوچهر به مدد وي به هند آمد بعد از صدو بيست سال به دارالبقا رفت . مندراج معاصر فريدون بود ولايت مالوه را متصرف شد قلعه كواليار و ؟؟ را بنا كرد علم موسيقي ازو اشتهار يافت و اوكلاوتان را از دكن آورده در كواليار آباد ساخت فروردي پسر او جانشين او شد چون از قوم شام بن نريمان سلطنت منوچهر منجر به تضعيف گشت و افراسياب بر ولايت از آن غالب آمد فيروز راي حقوق عنايت پادشاهان ايران برطاق نسيان گذاشته ملك پنجاب به تصرف خود آورده ؟؟ را دارالملك ساخت در عهد كيقباد به پنجاب و يلتان را چنان پهلوان رستم به تصرف درآورد و فيروز راي در كوهستان چهار با كهند گريخته جان به جان آفرين سپرد و مدت حكومت او پانصد و سي و هفت سال چنان پهلوان رستم سودح نام سپرده به ايران رفت سودح بروز حلاوت و تهور بر ولايت بنگاله و دكن دست يافت و به تعليم برهمني و بت پرستي آموخت و در عصر او اين رسم مذموم رواج يافت و بلده فتوح آباد كرده دارالسلطنت ساخت و معموري آن شهر به به بيست و پنج كردهي رسيد معاصر كيقباد و صد و پنجاه سال سلطنت كرد درگذشت ازو سي و پنج پسر مانده است پسر سنكل بعد از پدر كامروا گشت و قلعه رهتاس بنا كرده و مدت هشتاد و يك سال حكومت كرده در گذشت و احوال قلعه رهتاس انشاءالله در بيان بلاد اقليم سيوم مذكور خواهد شد . ؟؟ نامي بعد از فوت رهست از قوم كجواهر خروج كرده فبوج را متصرف گشت و ولايت اهيرواله از اميران كه عبارت از شيرفروشان باشد متخلص نمود پس از چهل سال فوت شد معاصر گشتاسب بود ؟؟ خواهرزاده مهاراج بعد وي بر مسند فرمانرواي نشست چون در آن وقت رستم كشته شده بود ولايت پنجاب ياهره بيممانعتي بدست آورد و قلعه خبون بنا كرده بدرك نام سرو در عهد او كهكران و افغانان در آن مكان سكونت گرفتند او پس از چهل و سه سال فوت شد و او را پسري هوادست چند سپه سالار كهدراج فرمانروا شد و از ظلم او هندوستان ويران شد او بعد شصت سال بدارالبقا رفت معاصر بهمن بود دهلو برادر سپهسالار مذكور بعد از وي به سلطنت رسيد و بلده دهلي بنا كرده اوست فورنامي از

راجه‌هاي كماون با دهلو جنگ كرده به قتل آورد و از راه غرور سر از قلاوه اطاعت فرمانروان ايران برادر سلطان سكندر بن فيلقوس بر سر او لشگر كشيد و مور تا بلخ (ملخ) رسيده جنگ انداخت و كشته شد بعد ازو در هندوستان طوايف الملوك پديد آمدند كلچندر قلعه كلر كه بنا كرده ؟؟ نام شهر پنجابكرا احداث كرده مسلط گشت و راجه بندر كه قوم بندره از اولاداويند قلعه و شهر بندر آباد نمود ؟؟ چند نام در دهلي رايت حكومت برافراشت و ؟؟ از خراج هر ساله مي‌فرستاد خونه نام خواهرزاده او را به قتل رسانيد و اردشير بابكان زر و جواهر و پيل به طريق پيشكش فرستاد در فبوج به كامراني گذارنيد كليان چند پسرش كه مردم‌آزار بود چندگاه خلايق را از دوازده سر به حسب عدم برد در هر سري سوداي افتاد بسياري از آنان به هم رسيدند و هر كس در هر جا فرمان‌روا شد باسريو در عصر راجه نهوج بر تخت فبوج فرمان‌روا گشته ملك بهار و بنگاله تصيص درآورد و در عهد بهرام كورمليلس تاجري به هند آمد و فيل صحراي را بكشت چنانچه تفصيلش مذكور شد و راجه باسديو بعد هفتاد سال رەنورد كوچه فنا گرديد قلعه كالبي بنا كرده اوست بعد از آن نام ديواز قوم كهوانيه ؟؟ اخلاص ساخت و قوم را بهورا آباد ساخت و فبوج و ديگر قصبات و بلاد را متصرف گشت و راجه كماون دختر گرفت بعد از پنجاه و چهار سال مانند ديگران ازين جهان فاني درگذشت معاصر فيروزشاهنايي بود ؟؟ ؟؟ بعد از رام؟؟ فرمان‌روا شد و از اولاد او اثري نگذاشت رايان و راجه‌هاي هر ديار برو افواج كشيده او را هزيمت دادند شكست خورده در كوهستان كويهل نيز سكونت گرفت ويرانا بلقب آمد و به سرداري جميع راجها برآمد و خزاين آن قدر نسل بعد نسل جمع آورده‌اند كه از تعدد لاتحصي نتوان گرفت و غاشيه اطاعت اولاد ؟؟ حضرت امير تميور صاحبقران بر دوش گرفته خلافت عهد ديگر سلاطين اودي پيشكش مي‌نمودند مالدبو در مالوه خروج كرده اهيروالە و مرتب و دكن و مزار متصرف گشت شانزده سال به دولت و كامراني به سر برده در گذشت قلعه بكرد ماهور در عصر او احداث يافت معاصر خسروپرويز بود از ميان مالدو از ميان دوآب خروج كرده دهلي و فبوج را در گرفت و آبادي فبوج به حدي رسانيد كه از ؟؟ سي هزار خانه و از ؟؟ قسم سازنده و خواننده شصت هزار خانه‌وار سكونت داشتند ديگر خصوصيات را از آن قياس نمايند و او بعد از حكومت چهل و دو سال ره نورد وادي فنا گرديد بعد ازو راي خودراي چنان دربند بهم رسيد كه دكن و مالوه و بنگاله در تصرف داشته باشد هر زميندارى كه دست يافت در موطن خود فروكش شدند چنانچه در هنگامي كه يمين‌الدوله سلطان محمود غزنوي به هندوستان آمد در فبوج كوره نام و مهترا و ؟؟ كلچندر نام و در لاهور ؟؟ بهمن و در كالبحر بحراي نام مسلط بودند و در اجمير و اهيروالە و مالوه بسياري راي و راجها متصرف بودند كه در حالت خلافت و

فرمان‌روايي و كشورگشاي آن پادشاه بتواند اسلام به تحرير در مي‌آمد الحاصل اولين كسي كه از اعيان اهل اسلام در هند گذاشت ؟؟ الي الاصغر است تفصيل اين است كه در سنه اربعه و اربعين هجري موسي الله در حوالي مرو به كابل رسيده به هندوستان درآمد و با راج‌ها محاربه نموده دوازده هزار خانه و غلام اسير گرفته سالماً و عالماً به خراسان معاودت نمود لمعه در بيان ؟؟ سلسله عاليه تيموريه گوركانيه در حجاب خفا و جلياب اختفا نمايد كه اين سلسله رفيع ايشان چندان در شرف و متانت است كه هيچ يك از سلال سلاطين خم و رخم آن نتواند شد و اين خاندان عرش آسمان و آن قدر علو و رفعت است كه هيچ خانواده خوانين سر به آن مرتب نتواند رسانيد ؟؟ اين سلسله از طلاي ناب است اين خانه تمام آفتاب است . شوكت و رفعت اين گردون جاهان و حشمت و عزت اين كيوان ؟؟ بر ناظران كتب اكباب و تواريخ پيدا و هويداست بنابراين اسامي اجداد و ؟؟ و اباي عظام نصرت صاحبقران خليفه الرحمان حضرت امير تيمور مي‌بايد كه دليل واضح برين ادعا برهان لايح برين مدعا باشد حضرت امير تيمور لفظي است عربي به معني پادشاه و تيمور در تركي ابن را گويند بن امير ؟؟ يعني ؟؟ ؟؟ ؟؟ بركل يعني بهادربن ؟؟ به معني صاحب دشت ؟؟ ؟؟ مرد مسلح و توبان به معني ملوك بن قرارخان توبان به معني سپاه چاوش ابن عم چنگيز خان نخستين كسي است كه درين سلسله عاليه به شرف اسلام مشرف شده بن ؟؟ يعني مرد زبان‌آور و دانا ؟؟ بود ؟؟ برلاس به معني مردانه شجاع كه سرآمد قوم برلاس است بن فارخوري بهادر يعني كه برآينده پادشاه بن ؟؟ خان يعني ؟؟ و پادشاه بن ؟؟ ؟؟ به معني كوزن برآمده ؟؟ ؟؟ يعني كحاي بن و ؟؟ خان يعني گزيده بن ؟؟ بن ؟؟ بن مسمات عفت ؟؟ مريم الزمان ؟؟ بهادر بن ؟؟؟؟ يعني ستاره تن ؟؟ يعني سنگ، بعضي آهن و سنگ از نسل ؟؟ است يعني خوك دشتي كه فنان مرقوم بابك برادر ؟؟ سيف مجادله ؟؟ قوم بود ؟؟ قرار نمود و هر قلعه كوه از كدفون رسيده در حال غريب قريب دو هزار سال در آن‌جا سكونت ورزيد لهذا تحرير اسامي رئيسان آن زمان كه مجملاً هشتاد و يك كس مستقيم مي‌شود بنابرعدم اشتهار در هيچ كتب مكتوب نگرديده فتان مسطور بن هنكلي خان يعني سبك تن ؟؟ يعني ستاره بن ؟؟ يعني ماه بن ؟؟خان كن به معني آفتاب بن اغرجا يعني سنگين تن قرارخان شاه بن؟؟خان يعني گزيده كه سرچشمه قوم ؟؟ است بن ؟؟ خان يعني كشيده بن كوك خان به معني ساده دل و ستبر و ؟؟ و فلك بن ؟؟ ديبا به معني پارچه و قوي به معني گوسپند بن ؟؟ يعني فرستاده بن ترك يعني زنده و و هر كه ؟؟ قدم ترك است ؟؟ بن نوح و لفظ عربي يعني بسيار گريه كننده ؟؟ يعني موحدين ؟؟ بن ؟؟ كه ؟؟ به معني كننده ؟؟ به معني ممدوح بن فتان لفظ سرياني است يعني غايب ؟؟ به معني صادق سبب لفظ ؟؟ به معني خداوند بن آدم ؟؟ گندمگون اگر احوال كرامت ؟؟ هر يك ازين

برزگواران نگاشته‌اند براي هر اسمي كتاب مبسوط علاحده بايد نوشت لهذا پاره از حالات اميرتيمور و اولاد و ؟؟ ايشان سمت تحرير مي‌پذيرد تيمور كوركاني و كوركان در لغت تركي داماد را مي‌گويند چون صبيه چغياخان فراخاء يونان در عقد خود منعتقد نمود به اين لقب ملقب شد چون اين سلسله به چغياخان منتهي مي‌شود به كوكانيه مشهور گرديد بايد دانست كه ولادت با سعادت حضرت صاحبقران شب سه شنبه بيست و هفتم شعبان سنه هفتصد و سي و شش از بطن آنكه خاتون در شهر كس كه به شهر شير مشهور است شهريست كوچك متصل سمرقند و هر دو طرف آب واقع شده و باغستان بسيار دارد به ظهور آمد و اكنون همان دارالملك آن‌جاست و تاريخ ولادت و سلطنت و وفات آن سريرآراي خلافت ازين قطعه مفهوم مي‌گردد، سلطان تيمور كه مثل آن شاه نبود در هفتصد و سي و شش آمد بوجود، در هفتصد و هفتاد يكي كرد جلوس در هشتصد و هفت كرد عالم بدورد، در انتخاب منتخب عبدالشكور مرقوم است كه آن‌جناب قدس ؟؟ سالكي به خدمت امير سيده كلال رفته بدست بوس ايشان فايز گرديد جناب آن بزرگوار احترام بسيار فرموده و نزد خود بنشاند و بر زبان الهام بيان راند كه اين پسرك اگر چه پخته و ؟؟ ؟؟ است اما معني بزرگ است آن‌گاه در وي نظر بسيار كرد و توجهات فراوان فرمود بعد از آن به مراقبه رفته بعد از ساعتي سر برداشت ديدند كه يكي از مريدان به ستاره نان و حلوا آورده آن عارف امير از هفت نان شماره كرده و حلوا برآن گذاشته به حضرت صاحبقران لطف نمود فرمود كه اي تيمور از هر نان لقمه بخور تا كه هفت اقليم روي زمين مسخر تو گردد و پس بفرمود ايشان عمل نمود و باقي نان از آن به خدمت پدر بزرگوار آورده صورت حال وانمود والد ماجدش فرمود كه امير كلال مردي از آل رسول و صاحب كشف و كرامات است آن‌چه به تو گفته انشاالله تعالي به ظهور خواهد رسيد ديگر باره چون امير طراغا به خدمت امير كلال حاضر شد امير وي را احترام بسيار نمود و پيش خود نشاند و گفت كه اي امير طراغا به خدمت امير كلال حق تعالي ترا پسري حيات كرد كه پادشاه هفت اقليم خواهد شد آن‌گاه خوري كه در پيش ايشان گذاشته بودند به امير طراغا عنايت كرده خطاب نمود كه اين خور را بشمار چون آن همه‌ها را شمرده سيصد و هشتاد خور برآمد آن‌جانب خبر داد كه هر خوري يك سال است به عدد اين خورها سلطنت در خاندان امير تميور خواهد ماند و در مستحقابيل در سنه هفتصد و شصت و دو امير طراغا از اين مرحله رحلت فرمود ازو چهار پسر و دو دختر ماندند صاحبقران و عالم شيخ و سلور عمش و حوكي بهادر و دو دختر قبل تركان آغا و نسرين ؟؟ آغا چون عمر گرامي صاحبقران به سي و چهار سال شمسي رسيد به طالع خجسته و بخت بلند به مشورت عقل خدا داد كه مورد الهام ربانيست در چهارشنبه دوازدهم شهر رمضان در سنه هفتصد و هفتاد و يك سال آيت ؟؟ در بلخ افسر فرماندهي و اكليل كشورگشايي و كامراني بر سر

نهاده اورنگ سلطنت خود كه مدت سي و شش سال بود به تسخير ممالك بدين تفصيل نمود كه در سنه هفتصد و هفتاد و هشتاد و هفت قمرالدين حاكم ؟؟ را در يورش چهارم مستاصل ساخت و در هفتصد و هفتاد و يك در يورش چهارم خوارزم و در هفتصد و هشتاد دهه هرات و توابع آن فتح نمود در بخارا افلاق كرد و در هفتصد و هشتاد و هفت سلطانيه مسخر ساخت و در هفتصد و هشتاد و هشت عراق و اورنجان ولايت كوچك و گورجستان مسخر نمود و در قراباغ فلاق كرد در هفتصد و هشتاد و نه اصفهان و شيراز مفتوح كرد و در سنه هفتصد و نود سه جنگ ؟؟خان فتح كرده به سمرقند رفت و در سنه هفتصد و نود و چهار يورش پنجساله ايران نمود به شاه منصور والي فارس را مقهور ساخته بعد ملك را تصرف نمود در لب التواريخ مرقوم است چون امير تيمور بيرون دروازه بومجي نزول نموده اكابر و اعيان اصفهان كه ؟؟ ؟؟ قبول نموده بودند به تحصيل داراي به جهت وصول آن در شهر آمده زر از مردم مي‌گرفت و به زن و فرزند مردم اندك دست درازي مي‌نمودند شخصي علي كخ نام از طهران جمعي اجلاف را با خود متعلق ساخته و ؟؟ برداشته مي‌روند و مي‌گفتند اي مسلمانان الجهاد و الجهاد و به خانه تحصيلدار رفته اول تحصيلدار را از هم گذرانيد و هر كه همراه داشت و جمع كثير كه از ؟؟ ؟؟ خريد فروخت در ميان شهر متفرق بودند آن‌ها را نيز كشتند و قريب نماز شام اين خبر موحش به سمع امير صاحبقران رسيد و اهل اصفهان دروازه از ؟؟ بسته بودند حكم فرمود كه در بگشايند قهراً و جبراً حصار را گشودند و از بزرگ و كوچك هر كه را يافتند به قتل عام رسانيدند و بر هيچ كس ترحم نكردند اتفاقاً جمعي گريخته به كوه و غارها متحصن شدند در آن شب برف آمد نقش پاي آن بر كشته روزگاران نمايان بود تعاقب فرموده آن‌ها را كشتند مجملاً آن‌كه يك نفس را زنده نگذاشتند الحاصل سبب قتل عام اصفهان را بدين گونه نوشته‌اند در هفتصد و نود و هفت عزيمت هندوستان نمود چنين منقول است كه چون آشوب ملك هندوستان به سمع صاحبقران رسيد در شهر محرم هشتصد هجري به هندوستان تشريف آوردند از راه ؟؟ ؟؟ ودهيالپور شامانه و كهل و از آن‌جا به پاني‌بت رسيده دهيالپور و غيره اكري معموره از مرات و ؟؟ نمود از آب چون گذشته در ميان دو آب درآمد ؟؟ نويي فرودگاه نمود و بعد از آن عبور از آب ؟؟ نموده در صحراي فيروزآباد فرودگاه كرد و حسب الحكم بنا بر مال‌انديشي يك لك نفرهندي و محبوس (مجوس) كه از اكثر جاها به دست لشگريان افتاده بود به قتل رسيد سلطان محمود ؟؟ فيروز شاه پادشاه دهلي به اتفاق بلواقبال خان كه اميركبير لشگر وي و وكيل مطلقش بود با لشكري كه داشت گويند كه چهل هزار پياده و ده هزار سوار و پانصد و سي فيل جنگي آراسته به جنگ برآمد بهادر آن خفته يورش در اول هزيمت دادند و آن كروهي رويا و ارگي نهاده به سمت كوهستان

گريخت صاحبقران ؟؟ متعاقب نمود بر حوض خاص كه متصل شهر دهلي بود نزول فرمود اكابر و اشراف به ملازمت آن سريراراي خلافت رسيدند و در شهر دهلي غارت عام شد و در مسجد جامع فيروزي خطبه به اسم نامي آن پادشاه نامي خواندند مسجد دو سه روز كه محصلان از امامي در شهر تحصيل مال مي‌كردند و سواري اعانان محل معلي تا پنج شش هزار سوار جرار سپر چهل ستون درون شهر رفته بودند باعث تعدي كدام لشگري صورت خانه جنگي؟؟ واقع شد كه ؟؟ را صويه و غيره يك جا شده زن و فرزند خود را سوخته به جنگ ايستادند و شهر دهلي به قتل و تاراج رفت و آن حضرت بعد پانزده مقام مراجعت با سعادت براه دوآب نمودند قلعه باغست و ؟؟ را تاخت نمود و ؟؟ گنگ عبور كرده روساي ديار كوتله را به قتل رسانيد سعادت ؟؟ طوبي نور فرموده تا دامن كوه سوالك تاخت و تاراج غارت مي‌كردند چندين قلعه را مفتوح و مكسور و پنجابه هندوان و معابد كفار ؟؟ را به خاك ؟؟ برابر كرده در خيو رسيدند حكومت لاهور و يلتان و دهياليور به خضرخان داده عازم ؟؟ شدند تا دو ماه دهلي بي‌چراغ مانده در ؟؟ هر كسي به جاي خود استقلال داشت در گجرات ظفرخان و در مالوه دلاور خان و در فبوج و كره آوده خواجه جهان و در سامانه عالي خان و در ؟؟ شمس خان ودر كالبي محمدخان بودند بالجمله صاحبقران به همه جهت در دهلي پانزده روز اقامت داشته‌اند در بيست و يكم شهر شعبان هم در آن سال به سمرقند رسيدند و در هشتصد و دو يورش هفت ساله ايران نمودند و در هشتصد و سه ؟؟ ؟؟ ؟؟ در يلتيان را تاخت نموده لشگر به شام كشيد حاكم آنجا را قتل نمود شهر دمشق را گرفته آتش داد روز جمعه دهم ذيحجه سنه هشتصد و چهار در حوالي انگوريه بلده روم با زند والي روم را اسير كرده ملك روم را تا كنار درياي فرنگ تاخت نمود و در آنجا فلاق كرد و در سنه هشتصد و هفت دركان كل جهت ازدواج بعضي اولاد خود جشن كرد منقول است در ده فرسنگ اردو نزول نمود و دو خميه و دوازده پايه عالم‌آرا كه بيرونش ؟؟ هفت رنگ و اندرونش مخمل الوان و طناب ابريشم و ؟؟ منقش و قيصره طلا برپا كرده كه در وسعت سايه آن ده هزار كس مي‌نشستند از آنجا به يورش خطا كوچ كردند و در بدايع التواريخ نوشته كه در شهر در سنه هشتصد و شش رايات عاليات به جانب فيروزآباد نهضت فرمود در همان روز فتح نموده عنان مراجعت به سمت خراسان معطوف ساخت و در غره شهر محرم سنه هشتصد و هفت از راه نيشابور به ماوراءالنهر طنال اقبال گسترد و در ان موطف مالوف طرح جشن عظيم نمود طوري بزرگ كه حيرت افزاي ارباب همت باشد ترتيب داد جهانيان را به صلاي انعام و احسان كامياب ساخت و در تسخير ممالك خطا متوجه شد مرزا حيدر كشميري در تاريخ رشيدي مي‌نگارد كه در وقتي كه امير تيمور متوجه تسخير خطا مي‌شد ايلجي پيش خواجه خضر فرستاد و پيغام داد كه چون ملك تو در سر راه واقع است آن قدر كه ممكن باشد در زراعت

سعي كند و آذوقه لشگر سامان نمايد چون ايلجي در كويي سوبه كه موضع مشهور مغلان است در وقتي كه اميرخداداد كاسه خمر پيش خان داشته رشيد خان كاسه را در دست گرفته به فكر و انديشه فرو رفت خداداد به عرض رسانيده حالا كه كاسه را به خرج كنند تا ببينند چه مي‌شود سيبي كه بالا اندازند تا پايين آمدن خدا داند كه چيست در ين سخن بودند كه شخص سفيدپوش بر اسب سياه سوار شد رسيد هر چند مردم مانع شدند ممتع شد پيش خان آمده بانك برآورد كه امير تيمور وفات يافت و بر كشته پدر رفت هر چند مردم از عقب تاختند بدو نرسيدند بعد از چهل و پنج روز اين واقعه خبر فوت امير صاحبقران رسيد منقول است كه شب چهارشنبه ؟؟ در موضع اترار سرحد تركستان وفات يافت و به موجب وصيت در زير قدم سيد هركه ؟؟ ؟؟ و در ترك تيموري قلمي است كه چهار وزير در حضور و سه وزير در سر حدا و هفت وزير تابع ايل ؟؟ علمش اعلن بعدا مير شيخ نورالدين و امير شاه ملك و مردي بيك خان و امير ؟؟ يوسف و امير خورداد و امير سيف‌الدين و امير شمس‌الدين و امير دامود و ارغون شاه و نقلست از زماني صاحبقران كه در واقعات تيموري نگاشته وقتي كه در صحراي ابص روم ؟؟ لشگر خود را ديدم كه تمامي آن مردم را بر مطيع و منقاد خود ديدم حيرت كردم و ؟؟ لشگر نمودم كه چندين ؟؟ را مطيع من عاجز شكسته گردانيده من هم يك كس انسانم چون از ؟؟ سوال كردم ايشان گفتند لطيفه غيبي الهي بر تواناداخته كه آن ظل الهي است و از اين جهت فرموده‌اند السلطان العادل ظل‌الله كه به آن ظل پادشاه عادل خلق را مطيع‌اند و رغبت و سطوت او در مملكت جاري مي‌گردد و محبتش در دل‌هاي خلق جا مي‌گيرد كه ؟؟ وي مي‌شوند دين نبوي پيدا مي‌شود و نقل مكتوب ميرسيد شريف اين است ؟؟ ؟؟ دين محمد و اجذل من جدل دين محمد خواران هجرت الي مومناند هشتصد سال صد سال مجددي برانگيخته چنانچه در ماهه اول از هجرت عمربن عبدالعزيز كه لعن و طعن خوارج ؟؟ بر داماد پيغمبر مي‌كرديد برطرف ساخت و در ماه دويم هارون رشيد كه هشتاد مذهب رامنسوخ ساخته مذهب سنيت و جماعت را رواج داد و علي بن موسي رضا بن جعفر ؟؟ طلبيد ولي‌عهد خود در سريانيه سيوم منصور ماليد عباسي كه قوم قرامطه كه برياست ابوطاهر سي هزار ساكن حرم را قتل نمود و حجرالاسود از در كعبه بركنده همراه مي‌گردانيد تدبير انداخت و در سه ماهه چهارم عضدالدوله ديلمي كه مطيع‌الامر ؟؟عباسي را كه فسق و فجور از توابع و لواحق او مسنوع يافته بود درين اسلام ضعيف شده بود عربي ؟؟ خلافش كرده پسرش را كه مانع ماليد بود ولي‌عهد آن نموده خود مروج شريعت گرديد در ماه پنجم سحربن ملك شاه كه قلع و قمع ملاحده نموده اسلام را قوت داد و در ماه ششم غازانخان ابن هلاكوخان در هنگام استيلاي كوه تركستان با صد هزار مرگ كافر در صحراي لار بدسن

شيخ ابراهيم جنوي (صفوي) ايمان آورده دين را قوت داد و در ماهه هفتم التجانلوخان سلطان بن ارغوخان ملقب سلطان خدابنده كه اتباع مال تعمير نموده و در سه ماهه هشتم ذات صاحبقران است كه دين را قوت داده و چهار فرزند ارجمند آن جناب بودند عمر شيخ مرزا جهانگير مرزا شاهرخ مرزا ميران شاه و يك دختر بيك اختر سلطان نجيب بيگم عمو شيخ ميرزا ابن صاحبقران در اوايل به حكم پدر حاكم اندوخان و تركستان و در اواخر حاكم فارس شده روز يكشنبه نوزدهم ربيع‌الاول هفتصد و نود در پاي قلعه خرما فارس به زخم تير درگذشت چون آن قره‌العين صاحبقران به زخم تير اجل از جهان بگذشت و آن جناب ازين معني غم و الم بمرتبه طاري و ساري گرديد كه زارزار مي‌گريست و اين رباعي ؟؟ طبع همايون خويش مي‌خواندند و مي‌گريستند رباعي اين رفته به ميدان قضا از من پيش برريش دلم ز در محبت صد پيش گفتم كه نمود از نم شوي در همه كيش ، رفتي و مرا كه ؟؟ دارت خويش شاهرخ بن صاحبقران روز پنجشنبه چهاردهم سنه تسعه و سبعمانيه تولد يافت هفت سال در زمان پدر حكومت خراسان نمود بعد از دريافت خبر فوت شدن پدر در ماه رمضان سنه سبع و ثمانيه در هرات بر تخت نشست چهل و سه سال پادشاهي كرد در يورش آخر عراق در قبابويه ري صباح يكشنبه روز نوروز بيست و پنجم ذيحجه در سنه خمسين و ثمانيه وفات يافت لاش او را اول به هرات برده دفن كردند بعد از آن الغبيگ در سمرقند نقل نمود دفن كردند الغبيگ بايد دانست كه الغ به فتح اول و كسر ثاني و سكون ياست ؟؟ ؟؟ او بضم اول و ناي به لغت تركي به معني بزرگ كه در مقابل كوچك نوشته‌اند بن شاهرخ ميرزا روز يكشنبه نوزدهم جمادي‌الاول در سنه هفتصد و نود تولد يافت و در هشتصد و دوازده به حكم پدر فرمانرواي ماوراءالنهر و تركستان نمود گويند در عهد مرزا الغبيگ در هشتصد و بيست و شش در هرات طاعوني عجمي (عجيبي) افتاد چنانچه در يك روز چهار هزار و هفتصد تابوت در شمارآمد سواي آن‌كه باالاغ مي‌كشيدند و به گوشه دفن مي‌كردند و خاك مي‌ريختند و هم در آن سال به كار قصر ميرسيد شريف جرفاي در سنه هشتاد و شش در شيراز دعوت ارجعي را لبيك گفت و هم در آن جا مدفون كردند و مولد بلا استرآباد بود در سنه هشتصد و دوازده به اتفاق صلاح ازبن (الدين) موسي مشهور به قاضي زاده رومي كه استادش بود صاحب تاريخ خاقاني بلاعلي ؟؟ كه مرزا او را فرزندخوانده بود زيج جديد نوشت و در غره ربيع‌الاول در سنه هشتصد و چهل و پنج در سمرقند وفات يافت و در مقبره ؟؟ شيخ‌زاده مدفون گشت ميزان شاه بن صاحبقران روز پنجشنبه چهاردهم ربيع‌الثاني هفتصد و شصت و نه در دارالسلطنت سمرقند تولد يافت روز چهارشنبه هفدهم شعبان سنه هشتصد و هفت در ميان آذربايجان جلوس فرمود به عمر چهل و يكساله در جنگ فرايوسف تركمان شهيد شدند پنج

پسر داشت ابابکرمرزا عمر مرزا جلیل سلطان عمش مرزا در بعضي اسجل میرزا سلطان محمد مرزا جمیع مهمات در ارث به اخبار ابابکر مرزا بود احوال ولادت سلطان محمد مرزا پسر میزان شاه در هیچ تاریخ تولید یکي از کتب مصر نیامده در سنه هشتصد و پنجاه و پنج به عارضه جسماني در گذشته و در خطه کس و به قول بعضي در روضه شمس‌الدین کلار مدفون شدند دو پسر داشتند ابوسعید مراز منوچهر مرزا ابوسعید مرزا در سنه هشتصد و سي هجري بوجود آمد و در سنه هشتصد و پنجاه و پنج سریر گذاشتند و هژده سال در ماوراءالنهر و غزنین و قندهار حکومت داشتند و در سنه هشتصد و هفتاد و سه روز دوشنبه بیست و دوم شهر رجب به عمر چهل و سه سال در جنگ حسن بیك ترکمان ساغر شهادت نوشید نه پسر داشت سلطان احمد مرزا سلطان محمد مرزا محمود مرزا شیخ مرزا سلطان والا الغ بیگ مرزا ابابکر مرزا سلطان محمد محمد مرزا خلیل مرزا شاهرخ مرزا از آن جمله ؟؟ بن سلطان سعید در سنه هشتصد و شصت در سمرقند تولد یافته و در سنه هشتصد و هفتاد و سه در اندوخان جلوس فرموده امیر محمود کوکلتاش وزیر و مدارالمهام ایشان بود در سنه هشتصد و نود و نه روز دوشنبه چهارم رمضان به عمر سي و نه سالگي در کبوتربازي از بام افتاده جان به جان آفرین سپرد و سه پسر داشت جهانگیر مرزا ناصر مرزا و فرزند سیومي یار مرزا است تاریخ ولادتش ازین بیت معلوم مي‌شود آمد شمس محرم زاد آن شه بکرم تاریخ مولدش هم آمد شمس محرم در سنه هشتصد و هشتاد و هشت از بطن فلق بکار حاتم دختر نویس خان بوجود آمد بعد وفات سلطان عمر شیخ محمد یابر به اتفاق امرا پادشاه شد و ظهیرالدین لقب یافت محمد یابر پادشاه پانزده سال در ماورالنهر و کابل حکومت نمودند و به تحریك دولتخان پنج مرتبه متوجه هندوستان شده گاهي از سیالکوت و گاهي از ؟؟ و غیره معاودت فرمودند مرتبه اول در شعبان سنه **90100** از نواحي یلتان مراجعت شد مرتبه دوم در ماه جمادي‌الاول سنه نهصد و سیزده از کابل مراجعت شد و لقب پادشاه به جاي مرزا در همین سال مقرر فرمودند مرتبه سیوم روز دوشنبه غره محرم سنه نهصد و بیست و پنج از بهمره معاودت فرمودند مرتبه چهارم بتحقیق نرسیده که از کدام جا معاودت نمودند و بعضي نوشته‌اند که در مرتبه چهارم تا شهرند به کابل مراجعت فرمود مرتبه پنجم به عزم درست در سنه نهصد و سي و دو تشریف فرموده با سلطان ابراهیم بودي که لك سوار و هزار فیل جنگي در حوالي پاني‌تب صف‌آراي نموده بود با فوج معدود که قریب دوازده هزار بود فتح فرمودند چون سلطان بعد جنگ بسیار با پنج و شش سوار گریخت از دست فوج متعاقب به قتل رسید و تاریخ قبل ابراهیم‌خان چنین یافته‌اند . کشت در پاني‌تب ابراهیم را شاه عاري یابر عالي نسب روز ماه و سال وقت آن ظفر فتح بود وجمعه و هفت

؟؟ و هرگاه كه ابراهيم بودي از دست يابر پادشاه كشته شد الماس به وزن بيست مثقال كه جوهريان در تعيين قيمت آن به عجز اعتراف نمودند به دست همايون افتادن الماس سلطان علاءالدين ؟؟ راجه كوالبار رسيده بود و محمد همايون آن را پيشكش يابر پادشاه نمود الماس به فرزند ارجمند معاف فرمودند و آنجناب مظفر و منصور داخل دهلي شد روز جمعه شيخ زينالدين حيدر خطبه به نام ناميش خواند و سكه خود رواج دادند در همان نزديكي راسالكا و لك سوار دهلي رسيد آنجناب يكم ؟؟ مردم از اگره برآمده در مقام سيكري جنگ كرده برو فتح ؟؟ اگره و مالوه و كواليار به تصرف درآورده و تاريخ گريختن را چنين يافتند ندا آمد كه كافر از ميان رفت و در يابر نامه منقول است كه يابر پادشاه صد طناب را يك كرده و هر طنابي چهل كرد هر كري را هشت ؟؟ الحلقه مقرر كردند و كري سكندري كه سكندر بودي پيشتر در هندوستان رواج داده بود متروك گشت و كرتامري تا اوايل عهد نورالدين محمد جهانگير پادشاه در قلمرو هندوستان رواج داشت و آوردهاند كه بعد فتح هندوستان يابر پادشاه روز سهشنبه نهم رجب المرجب ابتداي ديدن و بخشيدن دفاين و خزاين كرد از آن جمله هفت لك سكه يا پنج لك سكه بخشيدند و ساير ملاذمان به قدر حالت خود به صلابت و انعامات اختصاص يافتند چنانچه به كامران مرزا هفت لك سكه و به محمد زمان مرزا پانزده لك سكه و همچنين به عسكري مرزا و به هدال مرزا و به تمامي مخدرات حرم عصمت عطا فرمودند چون از تمامي در كسي طلا يا تمام ساير التماس بخشش و انعام يافت و از آن روز به يابر قلندر مشهور آفاق گرديدند و ملك چند بري و ساير مكسور و مالوه به تصرف درآوردند در آيين اكبري مرقوم است كه يابر پادشاه بيرون كابل در دامنه كوه مرغداري كه از بهشت برين نمونه بود حوض كوچك در سنگ كنده شراب ارغواني پر ميكرد و با مردم خوش طبع در آنجا بساط (نشاط) ميداشت و بساط انبساط ميچيد و اين بيت خود را بر كنار آن حوض منقوش گرفته بود نوروز و نو بهار و مي دلبران خوش يابر به عيش كوش كه عالم دوباره نيست، گويند كه در زمان ايشان قيصر دانشمندي سمرقندي مولانا فريد كه به هرات آمده بود روزي در مجلس پادشاه حاضر بود مولانا فريد نيزحاضر بود پادشاه ازو پرسيد كه در لعن ؟؟ چه ميگوي گفت روا نيست كه او از اهل قبله بود پادشاه رو به ايشان كرد و گفت كه مولانا مريد در تاريخ فرشته آوردهاند كه بعد كشتن ابراهيم بودي يابر پادشاه والده و امتاع سلطان را مشمول عنايت ساخت اموال و خزاين و دفاين خاصه ايشان را بديشان مرحمت فرمودند و اضافه آن هفت لك سكه ؟؟ غال از ممكن (مكمن) اتفاق بوالده ابراهيم بودي مقرر شده همچنين اقرباي اوبر ولايت و وظايف پادشاهانه كامياب شدند با وجود چنين تفصيل يابر پادشاه در حق والده ابراهيم بودي آخر قوم ؟؟ است يابر پادشاه را از ؟؟ ليكن به فضل الهي

به خير گذشت و آن‌ها سزاي عمل خود يافتند قصبه (قصه) اتفاقيه آن‌كه دوباره به تاريخ شانزدهم ربيع‌الاول در همين سال ياد سلطان ابراهيم بودي ؟؟ و احمد چاشي كه در اصل نوكر ابراهيم بودي بودند وقتي كه سلطان ابراهيم كشته شد در سركار همايون مرزا نوكر شدند متفق شده زهر در طعام آن حضرت كردند چون چند لقمه از آن طعام حكه و قليه گوشت خرگوش بود فردوس مكاني يابر پادشاه تناول فرمودند عيان شد و معلوم گرديد دست از آن بازداشته به كرمي استفراغ كرده خلاص شدند . رسيده بود بلائي ولي به خير گذشت بجهت امتحان چون قدري بيش سگ انداختند در ساعت ورم كرده در يك شبانه روز حركت نكرد دو كس خدمتكار كه به جهت امتحان اندك اندك از آن خورده بودند به مشقت بسيار نجات يافتند بعد از آن تحقيق شد كه احمد چاشي كرما والده ابراهيم بودي ساخته اين كار كرده است او را پوست كرده و مطبخانه را پاره پاره كردند ديگر جماعت كه در اين معامله شريك بودند به ؟؟ رسيدند و خانه مادر ابراهيم بودي به تاراج رفته خودش محبوس گشت و پسر سلطان ابراهيم را نزد مرزا به كابل فرستادند و قار غيال گرديدند و شكر ايزد سبحانه تعالي بجا آوردند آخرالامر در سنه نهصد و سي و هفت به تاريخ ششم جمادي الاول در چهار باغ اكبرآباد به مرض ؟؟ ؟؟ اصل را لبيك گفت و دريايي كه الحال به نور افشان (افسان) مشهور است شش ماه بطريق امانت نگاهداشت چون مقابر سلاطين اسلاف ايشان تا آن زمان درينجا نبود جنازه‌اش را به كابل بردند و همون جا دفن نمودند و تاريخ وفات آن پادشاه ؟؟ روزي ؟؟ يافتند سي و هفت سال پادشاهي كردند در سمرقند سي و دوسال در هند پنجسال و ميرنظام‌الدين خليفه و اميرشاه منصور و سليمان مرزا و خواجه كلان نيك وزراي ايشان بودند چهار پسر همايون مرزا و عسكري مرزا و هدال مرزا و كامران مرزا تا سه دختره ؟؟ بيگم و كليدن بيگم و كلرنگ بيگم گويند كه در زمان فردوس مكاني يابر پادشاه فري بود كه چون هر دو ؟؟ مي‌خواندندي در حبس ابدي ؟؟ ؟؟ نصيرالدين همايون پادشاه از بطن ؟؟ بيگم تيره احمد خانم در ارك كابل در سنه نهصد و سيزده شب سه‌شنبه تاريخ چهاردهم ذيقعده تولد يافت رادك الله تعالي قدرا تاريخ ولادتش يافتند بعد رحلت پدر در اكبرآباد در سنه نهصد و سي و هفت هجري به عمر بيست و پنج ساله بر تخت سلطنت نشست ؟؟ و بيك و خواجه عبدالحميد ديوان و جميع خواجه سلطان علي و افصل خان مخاطب به خواجه عطاالله خان ديوان جرح (چرخ) ايشان بودند چون آن پادشاه به ضبط ملك پرداخت شرقي تا بنگاله و جنوبي تا مالوه و از خطه گجرات ؟؟ را نيز متصرف شدند از همان مايه منقول است كه دوازده غلام سركار همايون بودند كه مخاطب به خطاب قهري شدند و در عهد خلافت ؟؟ غلامان را خاص چهل غلام حيله در عهد اكبر پادشاه مقرر گرديدند و به تفصيل غلامان درگاه معلي اين

است مهراس مخاطب به خطاب مهرخاني خزينه‌دار حضور والا بود در زمان همايون پادشاه همين يك عامره بنا بر خرج ضروريات و مصرف پادشاهي بود ؟؟ مهري بر خزانه عامره مي‌شد بعد از آن‌جا سرانجام مي‌يافت اول همين يك خدمت بود بعد از آن رفته رفته به درجه اميري رسيد چنانچه در بقالات (مقالات) جهان‌كرن (جهان‌گيري) منقول است كه مهراس مهرخان شده بود مهرخان از غلامان قديمي اين دولت است سعادت خدمت حضرت استاني دريافته و در عهد والد بزگوار به مرتبه امارت رسيده او را از معتمدان مي‌دانستند مهرشتهار كامدار بودي مهر ؟؟ آبدار مهر ؟؟ مهررفيق ؟؟ مهر جواهر افتادچي مهر وكيله مهر و اصل مهر سبيل مهر كوچك فتح كتابدار مهر انس نويجي در اخبار الاخبار مسطور است و ؟؟ همايون پادشاه متوجه گجرات بود كس را به سپاه منصور ؟؟ ولي بود فرستاد كه تعادل در ؟؟ كرد چون اين شخص پيش او درآمد مجذوب مذكور تيري از تركش آن شخص برگرفت و تيرهاي او را بر كيسه دهم دو بركس نهاد چون آن شخص به معركه سلطان بازآمد كيفيت حال را باز نمود پادشاه فرمود كه اين شان آن است كه ما را فتح نشود و لشگر باني سامان كرده وليكن درين اشارتيست كه اگر چه لشگر ما پريشان كرده و اسير شود اما اصل ذات ما سلامت ماند و به سلامت به جاي خود باز رسم و در تاريخ توسه منقول است كه همايون پادشاه مذهب حنفي داشت ليك مرزا كامران و بعضي امرا ؟؟ او را شيعه مذهب مي‌دانستند دست و كماني ايشان آن بود كه هم از عهد خوردي و شاهزادگي جمع كثير از اهل عراق و خراسان كه محبت با اهل بيت داشتند نزد وي جمع آمده بودند و بهرامخان كه مصاحب و همدم او بود از قوم بهارلو بودند مذهب اماميه داشت وقتي كه پادشاه شد بسياري از قزلباش و اهل عراق تربيت كرده بزرگ گردانيد كامران به آن حضرت در باب مذهب هم زباني‌ها مي‌فرمودند وقتي كه از اسب شيرخان همه در لاهور جمع شده بودند روزي هر دو برادر سواره از جاي مي‌گذشتند سگي به نظر درآمد كه پا برداشته بر فري (خري) مي‌شاشد مرزا گفت چنين معلوم مي‌شود كه صاحب اين فر (خر) را ؟؟ است پادشاه گفت آري چنين معلوم مي‌شود كه اين سگ ؟؟ است و امثال اين مطاتبات در ميان آن برادران بسيار مي‌شد ليكن حقيقت آن است كه امثال اين امور بصديت مرزا كامران و خورسندي بهرامخان و ديگر ارباب دخل از آن حضرت سر مي‌زد ليكن حنفي مذهب بودند منقول است كه در سال يازدهم جلوسي باعث نفاق برادران شيرخان افغان غلبه آورده همايون پادشاه دو مرتبه شكست خورده اول جنگ شيرخان افغان و همايون پادشاه به آن موضع خوشه ديگر فرسنگها رام دارد واقع شد چند سال در آن ملك ؟؟ كشيده متوجه ايران گرديدند منقول است كه همايون پادشاه در هنگامه شيرخان به طرف عراق تشريف مي‌بردند از سرهان كوچ كرده در

دشتي فرود آمدند كه او نمونه ؟؟ بود در تابستان او سموم مي‌وزد از تاثير آن تمام اعضاي بني آدم گداز مي‌شود و بي‌جان مي‌گردد و در ؟؟ سروي ؟؟ مي‌شود كه اگر آتش از ديك در طبق كند مي‌بندد القصه چون موسم سرما رسيده بود بي؟؟خانه اختفاي تمام در آن مقام سخت (محنت) كشيدند و ؟؟ كه همراه داشتند ابره او را جدا ساخته مهتر و اصل را طلب فرمودند كه اين پوستين بر سر هم ؟؟اند اين‌حال بهرام خان نشنيده بود كه از سرما خورده باشد و ابره پوستين را به همراهش دادند در همايون نامه منقول است كه وقت رفتن همايون پادشاه از اوجه در حول ريكستان سخت (محنت) كشيدن مردم سپاه و هلاك شدن از بي آبي در ميان آن دخول بندگان حضرت حكايت سلطان فيروزشاه شروع كردند فرمودند از شخصي شنيدم ز راست دروغ بر گردن راوي كه هر گاه فيروزشاه از دهلي بر ولايت بهكر لشگر كشيد در آن سفر قرار يافت كه همه جوانان لشگر نيز همراه ركاب باشند و از سر آن هيچ يك نباشد كه طاقت ندارند اتفاقاً ؟؟ دو پسر داشت و ميان ايشان محبت به درجه كمال او كه فراق هم گوارا نداشتند به ضرورت آن سرما در صندوق انداخته مي‌بردند چون منزل به منزل درخول رسيدند مردم اردو از بي آبي نزديك به هلاك شدند سلطان گفت اگر در همچو جاها از سر آن جهان ديده كس همراه مي‌بود از حقيقت حال و منازل از محل خبر مي‌داد ؟؟ كه سالك بي‌خبر نبود وز راه و رسم منزل‌ها چون اين هردو جوانان از سلطان اين نوع سخن شنيدند عرض كردند كه شاها خلاف حكم از واسطه كمال محبت پدر را همراه برداشته آورديم چون از جهانديده است كه اگر حكم شود حاضر سازيم به موجب حكم آوردند آن پير جهانديده قرار داد كه همراه جماعتي تعيين فرمايند كه پيش پيش ؟؟ و لشگر از عقب آن پير جهانديده محنت كشيده چون خيلي راه رفت در جاي رسيد كه از آن‌جا يك درخت سبز تر و تازه بر بالاي ؟؟ نمايان شده به آن فرود آمدند بعد از آن گفت كه زير اين درخت بكاوند همان كردند ورنه آن درخت كندي پديد آمد كه اين درخت از ميانه آن برآمده است آن پير به مردم گفت كه حالا مقدور من نيست رفته به سلطان اعلام كردند كه خود آمده از حقيقت ميانه اين درخت آگاه شدند سلطان آمد و در گنبد زد از اندرون آواز آمد كه سلطان فيروز سلطان دانست كه حالا مراد اين برمي‌آيد چون درون گنبد درآمد ديد كه يك خوكي در پيش خود ؟؟ دارد بعد از حرف و حكايت سلطان گفت كه مردم ازدوار بي‌آبي هلاك شدند چه بايد كرد وي گفت اگر مردم خاصكي شما آب شيرين مي‌خواهند همين آب كفايت مي‌كند سلطان گفت مردم ازدو را چه حال باشد گفت اگر من اين طرف را در كوته كنم چيزي آب روان مي‌شود اما آب شور فرمودند آب مطلوب است به هر نوع كه باشد چون آخر طرف را واژگون نمود از قضا همچنان بظهور آمد كه مردم و بهايم همه سيراب شدند بعد از آن گفت كه باز ملاقات كي خواهد شد

اگر نصيب باشد در سوادده‌لي ميسر گردد در سخن پايه اينجا تمام كردند در منتخب همايون نامه منقول است كه هنگام توجه همايون پادشاه به جانب از آن شاه ؟؟ و عنوان نامه خود نوشت، هماي اوج سعادت بدام ما افتد اگر ترا گذري بر مقام ما افتد القصه در هنگامي كه همايون پادشاه متوجه انصوب بود به هرجا كه به عظيم و تكريم ايشان مي‌آوردند چنانچه روز داخله هرات سلطان محمد شاهزاده ايران به حكم پدر خود از يك يك ؟؟ باب استقبال كرد و خدمت بجا آورد شاه ايران خود استقبال نموده اعزاز و اكرام به جا آورد و گفت فتح هندوستان كه يابر پادشاه را ميسر شد بشمشير جهانگير شما بود و هر قصوري كه در آن مملكت واقع شد از بي‌انفاقي برادران بي‌اخلاص شد و در عالم اسباب موافقت برادران شرط است ما را برادر خورد خود دانند و ممد و معين كار خود تصور فرمايند نقل است كه در غره ذيقعده سنه نهصد و پنجاه مجلس شاهانه نموده و فصحان ايران اين غزل ترنم نمودند ؟؟ مبارك منزلي كان خانه را ؟؟ چنين باشد همايون كشوري كان عرصه را شاهي چنين باشد . به رنج و راحت دنيا مرنجان دل مشو خورم كه آيين جهان گاهي چنين گاهي چنان باشد . چون اواسط ذيحجه سنه نهصد و شصت و يك پادشاه براي توجه تسخير هندوستان فال حافظ پيدا گشود، دولت از مرغ همايون طلب و سايه او عمر آن كه با زاغ و و رغن سپهرت بود القصه پادشاه ايران جميع از امرا به مدد همراه كرده داد در آن ؟؟ مرزا عسگر از جانب مرزا كامران در قندهار و مرزا كامران در كابل حاكم بودند باز در مرزا عسكر بردر گرفته اموال و اسباب و قبايل همراهيان در آن‌جا گذاشته عازم كابل شده كابل را تصرف نموده پادشاه از استماع اين ماجرا متوجه كابل شد و ميرزا مذكور بعد جنگ قرار نمود آخر كار گرفتار گرديد و ؟؟ شد حضرت همايون در سنه هفتصد و شصت و دو متوجه تسخير هندوستان شده سكندر؟؟ بعد محاربات سخت شكست داده داخل دهلي شدند شاهزاده محمد اكبر شاه را باهرم خان متعاقب آن رخصت فرمود آورده‌اند وقتي كه همايون پادشاه به سبب انقلاب زمانه از هندوستان به طرف عراق تشريف برده والي آن‌جا در هيچ يك از مراتب ضيافت و تكلفات كوتاهي به عمل نياورده و ايشان الماس كلاني كه به وزن بيست مثقال كه جوهريان در تعيين قيمت آن به عجز اعتراف كرده بودند و بدست ايشان در فتح هندوستان افتاده بود با دويست و پنجاه لال بدخشاني برهم از معاني دادند چنان كه بايد و شايد از جانبن و مراعات رسم عادت به فعل آمد اما از تاريخي كه موكب عالي به آن ملك درآمد تا هنگام مراجعت آن‌جا از سركار شاه ايران و متوسلان ايشان خرج بنده بود از اينجانب برآن اضعاف مضاعف ؟؟ شده قيمت الماس كلان نصف زدند مره ربع سكون جوهريان مقرر كرده بودند در سنه نهصد و شصت و سه به اهتمام نيازي كتابخانه بالاي بام برآمده بودند هنگام فرود آمدن پاي بلغزيد

و ضرب سخت بر دوش و سر رسيد و به عالم بقا شتافت تاريخ وفاتش چنان يافتند همايون پادشاه وزراي عظيم‌شان امير هند و پيك (بيك) و خواجه برتارك و خواجه عبدالحميد ديوان جميع خواجه سلطانعلي و افضل خان مخاطب به خواجه عطاالله خان بودند و قلاع و ممالك مفتوح ايشان قلعه ؟؟ و احمدآباد گجرات و مالوه بنگاله بعد مراجعت از ايران قلعه قندهار و كابل و بدخشان ويلتان و لاهور و دهلي و غيره دو پسر محمد حكيم مرزا محمد اكبر مرزا و يك دختر نجيب النسا بيگم جلال‌الدين محمد اكبر پادشاه در سنه نهصد و چهل و نه و روايتي نهصد و پنجاه از حصار امركوب از بطن حميده بانو بيگم كه از اولاد احمد جام بود تولد يافت در اكبرنامه نگاشته كه شب يكشنبه پنجم رجب سال نهصد و چهل و نه در حيني كه شمس در اول درجه عقرب بود در حصار امركوب بدولت و اقبال از مطلع جاه و جلال طلوع نموده ميانه قد و گندم گون و چشم و ابرو سياه ؟؟ بر صاحب غالب بود و دست و پا زد و دراز هر پره بيني جانب چيست حالي كوشش داشتند برادرم به خود از سطح ؟؟ بلند بوده از اعلات دولت عظيم مي‌پنداشتند به موجب ارشاد جهانباني مي‌نگارد كه پيش از اون من مريم مكاني در پاي خود به چند خال سوزن نقش مي‌نمودند والا ؟؟ كو در فراپيش اين معني فرموده عرض كردند كه از دانست كه يادگاري در پاي پسر من پديد آمد چنانچه بعد تولد اين نقش مراد در شان من جلوه نما بود همه حصار حصور ملاحظه نمودند اميري فرمودند كه چون فرزند ياروان مي‌بودند پدر يا پدر كلان ؟؟ كه به جاي آن باشد دستار از سر خود برداشته هنگام رفتن بر كودك مي‌زند كه از پا درافتد الحال شما به جاي چيست آشنايي هستيد به قدم اين رسم فرمايند در آن ساعت مرزا به عمل آوردند و من ياد دارم گويند كه قلعه خوي سامي كه الحال به جلال‌آباد مشهور است در هنگام شهر اوكي در ؟؟ جلال‌الدين اكبر پادشاه به طريق بان بها محمد همايون پادشاه عنايت كرده بودند و از وقتي كه محل مذكور تعلق به ايشان يافت زياده‌تر آباد گرديد لهذا موسوم به جلال‌آباد شد و در حيني كه سكندر را در قلعه ماكوت جمون محاصره نموده بودند به اتفاق ميرمخان از تنگناي كوهستان برآمده روز جمعه سيزدهم ربيع‌الثاني سنه نهصد و شصت و سه به سن چهار سالگي ريب ماه و بيست و هشت روز بعد رحلت پدر بر تخت سلطنت در موضع كلانور مضاف صويه لاهور نشست بعد از چند روز خبر رسيد كه ؟؟ تفال خود را بكرباخت نام نهاده چنون جهانباني در سر دارد و با هفتاد هزار سوار و توپخانه بسيار و يك هزار فيل جنگي در ؟؟ ساري است. به استماع اين خبر عازم استيصال او شدند تا چهار سال اخبار كل و خرد امور سلطنت مرمخان تعلق داشت بعد از سياست بعضي مقربان خاطر از مرمخان منحرف ساخته بر نفس نفيس خود متوجه نظم و نسق مملكت گرديد اكر امام در ملك‌گيري و دشمن كشي گذشت مملكت دوردست در سمت مشرق

صويه اوده و جونپور و بهار و اوديسه و جانب مغربه ؟؟ و ؟؟ و ؟؟ به طرف جنوب اجمير و احمدآباد و ؟؟ و اكرمحال صويه برار قلعه احمد تكر و دولت‌آباد و سوي شمال كشمير و كابل و قندهار ؟؟ جنوب و مشرق ؟؟ و كسكه به تصرف درآورده و اكثر نمك به حراميان و مخالفت دولت مثل علي قلي‌خان و بهادرخان ازبك و معصوم خان و ؟؟ و عبدالله خان ازبك به قتل رسيدند و خود همه جا تشريف برده بكار پرداختند و به وجه نيكو در رعايت رعيت مصروف بودند چنانچه از كلام يا احسام است پوشيده نخواهد بود كه اين نيازمند درگاه بي‌نياز درين سه سال كه از مردي آسماني بر تخت كامراني رسيده هميشه پيش ديد دولتش پيش چنين داشت كه اين همه جهانگيري و فرمانروايي و و تيغگذاري و كشور ؟؟ براي به جا آوردن كرد و ازشمالي و سر كردن كار و بار باساني است به گردآوردن گنج‌هاي زروسيم و آراستن تخت و ديهيم و ؟؟ ماندن درخواست‌هاي ناپايدار در سرفرو بردن در گريبان از روي پا استوار است صاحب منتخب التواريخ نوشته كه اكبر پادشاه در اوايل سلطنت در سن بيست سالگي كه با دختر برهمني كمال توجهي پيدا كرد او را به خلوت خانه خاص درآورد و اكثر اوقات به صحبت او مسرت مي‌كرد دختر عاقله و فريده بود پادشاه را هميشه در قريب داشت چون عزم جهانگيري و كشورگشايي روزافزون مي‌شد هر ساله ملكي مسخر مي‌ساخت فوج شاهي زن و فرزند رعيت را بسيار مي‌كردند و يك دو لك غلام و كنيز به اطراف و جوانب مي‌بردند دختر برهمن به پادشاه عرض كرد كه هميشه اين‌قدر رعيت از ملك شما بيرون مي‌رود رفته رفته يك كس از رعيت در مملكت نخواهد ماند بعد از آن پادشاهي چگونه خواهند كرد پادشاه فرمود كه اين سخن از كجا مي‌گوي به عرض رسانيد كه هر سال دو لك غلام و كنيزك از ملك شما بيرون مي‌روند اين اتمام رعيت شما پادشاه را معقول افتاد و فرمود كه من بعد غلام و كنيز نفروشند چنانچه صاحب منتخب‌التواريخ گويد اتفاقاً در آن روز از اگره متوجه به گجرات شديم رفيقي داشتم كه وي غلامي فروخت چون كوتوال شهر واقف شد صاحب غلام را گرفته گوش او را بمسمار بر دروازه قلعه كوفتند از براي عبرت خلق ديگر فروختن غلام و كنيز موقوف شد از آن‌جا كه محبت و تعلق دختر برهمن بر خاطر پادشاه تسلط و استيلا مي‌نمود چيزي كه التماس مي‌كرد قرين قبول مي‌كردند تا به حدي كه در رسوم معاش ملكه بعرض عبادات نيز موافق رايش معمول شده بود از آن‌جمله يكي آن كه هر كسي كه بدربار حاضر مي‌شد آن در دهن مي‌گذاشت و در هيچ روز اين عادت موقوف و معاف نمي‌گشت و كار بدان‌جا رسدي كه در رمضان هم اين عمل جاري بود و در خطبه بر كم و كاستي رو داده و با علماي و فضلاي اسلام مباحث و مناظره مي‌ماند و تفصيل اين اجمال در منتخب‌التواريخ بدواني مشهور است مرقوم است در سنه سي و تسعين و سبعمانيه در شهر صفر شيخ عبدالقادر صاحب تاريخ بداويي ترجمه كتاب را با اين كه در هندوي نموده بود

اکبر پادشاه فرموده که در نصیف مهابهارت سنعت دارد و بیست و پنجهزار اسلوك است و هر اسلوك فقره آن است شصت و پنج حرفي و آن در ذكر راجه رامجيد راجه شهر آورده كه او را رام هم مي‌گويند و به اعتقاد اهل هند او مار است و هندو آن بطريق حلول بمنزله خدا مي‌پرستند و مجمل آن كتاب اين است كه شيا زن رامچند زاد بوي ده سر دادن نام حاكم جزيره لتكا به حكمت عملي فريفته بود و رامچند ؟؟ برادر خود با جرايز لتكا رفته و لشكري بيشمار از ميمونان و حرسان (خرسان) كه عدد آن محاسب دهم نداند جمع كرده پلي به عرض چهارصد ذرعه برروي درياي شور بسته آن را ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ نيز گويند عبور كرده و بعضي ميمونان را مي‌گويند كه بدون پل همان طور بسته‌اند و بعضي ديگر به پاي خويش گذشته و مثل اين اگر حكايت ميافصيه بسيارست كه عقل در رد و قبول آن به توقف است بهر تقدير رامچند ميمون سوار از پل گذشته و تا هفت روز كه هفته باشد به جنگ عظيم راون را با تمام اولاد و احقادش كشته و خاندان هزار سال او را به باد داده كتكا را به برادر راوان سپرده به شهر خويش بزعم هندوان هزار سال حكومت جمع هندوستان كرده به مقر اصلي خويش رسيده در غم اين طايفه است كه عالم قديم است و هيچ گاه از نوع بشر خالي نيست و نه بوده و ازين واقعه صد هزاران سال گذشته و بوجود آن آدم ابوالبشر كه از خلقت او هفت هزار سال است قايل هستند و ظاهر اين است كه اين واقعات يار است و افسانه مجد و خيال محض است چون شاهنامه و قصه امير خمره در اكراحيا باشد در زمان تسلط بهايم و چنان بوده باشد والله علم گويند كه اكبر پادشاه اگر چه خط و سواد نداشتند ليكن بعض هند نيكو مي‌دانست و قصه امير حمزه كه سيصد و شصت داستان است منشيان درگاه در نظم مرغوب درآورده و هر داستاني را منصور ساخت و اين صور از مخترعات است و در شوارع قلمرو خود چنان مقرر كرده بود كه در ؟؟ كرده و اسب راهوار و چند نفر موره نشانيده كه آن را به زبان هندي درك چوكي مي‌گفتند با فرمان ضروري و عرضداشت امراي سرحد رسانيده باشند چنان كه در شبانه روز پنجاه كرده طي مي‌شد از اكبرآباد تا به احمدآباد و گجرات پنج روز خبر مي‌رسد و هرگاه شخصي از حضور به جاي مي‌رفت تا از جاي براي حاضر شدن به درگاه بتعجيل مامور مي‌شد بر اسبان درك چوكي سوار مي‌كردند با فرمان ضروري و عرضداشت امراي سر حد رسانيده باشند چنان كه در شبانه روز پنجاه كرده طي كرده مي‌شد از اكبرآباد تا به احمدآباد گجرات به پنج روز خبر مي‌رسيد و هرگاه شخصي از حضور به جاي مي‌رفت تا از جاي براي حضار شدن به درگاه بتعجيل مامور مي‌شد براسبان درك چوكي سوار مي‌كردند و چهار هزاره منوره كه به سرعت سير مشهور بودند نوكر داشت از آن‌جمله بسيار كس بودند كه هفتصد كرده در ده روز طي مي‌كردند در اكبرنامه مسطور است كه در سال دهم جلوس

اكبري بناي قلعه اكبرآباد تصميم يافت و در مدت پنجسال ؟؟ هفت كرور سكه خرج عمارت شده شيخ بعضي تاريخ بناي دروازه‌اش بناي دربهشت ؟؟ نموده و در مدت هشت سال كنكره و فصيل و سنگ‌انداز باهتمام قاسم‌خان ميربحر صورت اجسام گرفت چنانچه سيزده لك روپيه رايج هندوستان كه پنجاه هزار طومان رايج ايران و پنجاه و چهار صد مثقال رايج طوران باشد به خرج آمدند و بفصل مكانات اكبرپاشاده در اقليم سيوم مشروحاً تحرير خواهد يافت و خرج قلعه اله‌آباد و عمارتش مبلغ بيست لك روپيه آمد در امتداد مدت پنجسال دكري صورت اتمام پذيرفت و دراكبرنامه مرقوم است كه در سال اول جلوس اكبري بعد فتح ؟؟ و هوسر ساكن قصبه ريواري وقتي كه جا از هر منجم سر اوقات جاه و جلال گرديد موكب معلي به قلعه سالكوت شتافت و قلعه سالكوت ساخته سليم خان در اهتمام خواص خان كه نه خاصه خيل سرخان بوده و ؟؟ شده همه در اين روزها در خانه مبرم خان خانخانان سپه‌سالار از دختر خان‌خان منوايي برادر حسن خان منوايي فرزند متولد شده و بعد الرحيم ؟؟ كرديد آورده‌اند كه چون پادشاه همت بر تسخير ؟؟ گماشت عبدالرحيم خانجانان سپه سالار را با فوج بسيار تعين نمود و مرزاجاني بيك مرجان را بدرگاه سلطاني آورد و دولت از عوحه و برجائيه احتشام پذيرفت و در آن اثنا سلطان محمود بروز بهكر وفات و بهكر نيز داخل ممالك محروسه پادشان ظفرنوا كشت در سال سيوم از جلوس اكبري روزي بندگان حضرت در شكارگاه بندهاكر كه شش كردهي اگره است توري را بركله آهو سر دادند تورا از آن‌جمله بره آهو بدست آورده و با ده آهو بچه خود به جان بلا گرفتار ديده بمهر مادري بي‌محابا برآن تورده بچه را خلاص ساخت در سال ششم جلوسي رفتن اكبرپادشاه ؟؟ مسعود سالار غازي در اكبرآباد به عمل آمد مخفي نماند كه خديو عالم اكثر اوقات لباس مبدل ساخته شبها تنها براي خبرداري سرير مي‌آمدند بعتاب و ناله شب كه مظلوم و بي‌نوا بي‌واسطه غري به گوش خود بشنوند و به معاطه ناسور هر كدام پردازند در هندوستان شب ؟؟ مي‌باشد كه در هر شهر و بلده اعلام سالار مسعود غازي كه در هند هجري گويند برپاسازند و به مرور سورايشان كه فصيه ؟؟ است مي‌برند عرض كه غرايب انبوهي و عجب صحت مرتب مي‌شود و حضرت شاهنشاهي مي‌فرمودند كه من نيز به رسم معهود خودانجا حاضر بودم اوباشي را نگاه بر من افتاد و گفت اين كس كه ايستاده است پادشاه است من به مجرد اصغاي گفتار چشم خود را كاخ گردانيدم و دهن كج ساختم و مشغول تماشا شدم چون پيك ملاحظه نمودم با هم سزانيدند كه حضرت چنين قسم دروندارند و من از چشم ايشان به طريق تماشاييان پنهان سرم در سال است و منجم ساز ارغوان از فرنگ كه مانند صندوق بزرگ بود آمد و فرنگي اندرون نشسته تارهاي آن را مي‌نواخت و دو ديگر از بيرون پنج پر طاوس و غيره انگشت مي‌زدند وصفش در اظهار نمي‌آيد در سال بيست و نهم جلوس اكبري قلعه ابنك بنارس بر

ساحل آب سند بنياد پذيرفت و به خرج مبلغ پنج لك روپيه كه دو كرور درم رايج الوقت و دوازده هزار تومان عراق مي‌شود در مدت سه سال صورت اتمام پذيرفت و در سال بيست و هفتم جلوس اكبري حكم شد غلامان پادشاهي را چله مي‌گفتند باشند چله لفظ هندي است كه غلام را مي‌گويند در سال بيست و نهم جلوس اكبري بلده راج محل ؟؟ بنياد پذيرفت وقتي كه راجه ؟؟ به بنگاله رفت در آن محل جاي حاكم نشين ساخته ميمي به اكبر تكر گردانيد در سال سي و هفتم جلوس مقدس شاهنشاهي در شهر كشمير درخت چناري به نظر درآمد كه از گذشتن شهور و ستين به حدي مخوف گشته كه سي و چهار نفر در وجه يافتند از بدايع آغاز سال چهل و يكم اكبري آن كه باساي پا به سرير خلافت حاضر شد كه دست در زير بغل نهاده سخن مي‌كرد و هرچه ديگران به زبان گويند او به آواز بغل بيان مي‌نمود و شعرها مي‌خواند و بعضي به تسخير جن حمل مي‌نمودند و جمعي به چشم‌بندي قرار مي‌دادند اما او از ورزش‌گاه بدانجا رسانيده بود در سال چهل و چهارم جلوس اكبري شيخ ابوالفضل متوجه به طرف فيصه امير گرديد درين سفر شيخ مسطور در شاه‌كده درخت هم ديد كه به آواز بالا دو شاخ داشت از آن‌جمله يكي شيرين و ديگري تلخ در جهان كمتر منقول است كه در زماني كه اكبرپادشاه متوجه كشمير بودند قلعه دران روي درياي حباب احداث فرموده جماعه كوجران را كه در آن نواحي به دزدي و راه‌زني مي‌گذرانند بدين قلعه آورده آبادان ساختند و چون مسكن كوجران شد بدين جهت آن را گجرات نام نهاده بركنه علحده مقرر شد گوجران جماعه را مي‌گويند كه كشت و شكار كمتر مي‌نمايند اوقات و گذران آن‌ها از فروختن شير و جعرات مي‌باشد و در اكبرنامه مي‌نگارد كه در سنه احدي و ستعين و تسعمانيه اكبر پادشاه از سركار برگشته داخلي دهلي مي‌شدند فليق فولاد كه از غلامان شرف‌الدين حسين مرزا بود قاصد قتل پادشاه شد و در عين ازدهام سواري نزديك مدرسه ؟؟ آنگه تيري بر كمان نهاده و دست بلند داشتند بكشيد مردم را گمان شد كه مي‌خواهد هم جانوري بندازد و خود دست بامان كرده به جانب پادشاه كه براسب سوار بود انداخت ؟؟ سايه آن حضرت آمد قريب يك تير در گوشت فرو رفت هنوز تير در شانه بود كه فليق فولاد را پاره پاره كردند آن‌گاه تير را برآورده فبابجانبه پوشيده پادشاه اصلاً بي‌تابي نكرده همچنان سوار براسب بدولتخانه رفت حكيم عين‌الملك گيلاني در مداوي يد بيضا نموده در يك هفته آثار صحت ظاهر گشته بعد از آن باگره تشريف فرما شدند از محل مفصل نوشته شد كه تاريخ الهي از دار ذات خاطر مقدس خديو كتبي ؟؟ است هنگامي كه امر عجيب از پرده غيب جلوه‌گر مي‌شود با بزرگي از نهانخانه عدم قدم به عالم شهود مي‌گذارد جهانيان سرآغاز از آن تاريخ مي‌گيرند و تاريخ بروجردي و تاريخ هجري و تاريخ جلالي غيره همچنين است و هژدهم تاريخ متعدده دارند چنانچه در بنگاله تاريخ از حكومت ؟؟ سين و در ملك گجرات و دكن ؟؟ و در مالوه و دهلي و غيره تاريخ

راجه بكرماجيت مي‌نگارند آن‌حضرت جلوس مقدس خود را از نوادر الهي دانسته به خاطر مقدس آوردند كه تاريخ بتاركي ايجاد بايد كرد تا خلايق را از تصديع طويل تاريخ ؟؟ بر تنديس در سنه ؟؟ و تسعين السمعانيه بعد از يك قرن از جلوس مقدس اين تاريخ واقع نموده و اساس خط و فرمان و سوانح و غيره از مبتداي سلطنت برآن نهاده به تاريخ الهي مسمي گردانيده‌اند و در عهد ايشان به چند كس مرتبه به مرتبه ؟؟ و تفصيل اسامي‌اشان اين است سليم‌خان خانخانان خان ياما و منعم خان و بهادرخان ؟؟ راجه جهان و عبدالرحيم خان و خواجه عظيم و عبدالحميد مخاطب به اصف خان وزير و مظفرخان و راجه ؟؟ و شاه منصور سه فرزند ارجمند داشتند محمد مرزا و محمد سليم روز پنجشنبه سيوم محرم سنه **938** در منزل شيخ سليم تولد يافته و دانيال چهارشنبه دويم جمادي‌الاول سنه **938** در منزل شيخ دانيال كه مدد كرده از ماكور است تولد يافته هر دو دختر شرف‌النسا بيگم و آرام بانو بيگم پنجاه و يك سال و دوماه سلطنت نمود و در سنه چهارده و هزار هجري به عمر شصت و چهار ساله عالم را بدرود كرده در موضع سكندره سواد شهر اكبرآباد كه به فاصله سه كرده است مدفون گشت و مبلغ پانزده لك روپيه خرج باغ سكندره و ديگر عمارات متعلقه وي شده تاريخ رحلت آن پادشاه چنين يافتند مصرع پادشاه عالم جاويد اكبر پادشاه و گاهي فكر شعر هم مي‌فرمود ازوست رباعي در شبه بكوي مي‌فروشان پيمانه مي ؟؟ خريدم اكنون زخمار سرگرانم زر دادم و درد سر خريدم و ممالك مفتوحه ؟؟ و پنجاه كده و بندر سورت در ولايت كنوانه و قلعه جنوبره (خبونره) و ؟؟ و بنگاله و ستيل و لاكه و سره و كشمير و اودسه و ولايت سوريه و قلعه قندهار و مملكت سرابه و قلعه احيا نكرد اسروكاليه تعلق دكن و ملك گجرات و تاريخ فتح گجرات نواب خانخانان در چهار زبان (زمان) يافته الحق كه بي‌نظير است و يوم الاحد نامي ربيع‌الاول بر سنه يكي ربيع‌الاول روز يكشنبه دوم ربيع‌الاول انوار ربيع‌الاول كي و ؟؟ جنت مكان نورالدين جهانگير پادشاه اسم نامي در عالم شهرادگي (شهزادگي) ميرزا محمد سليم بود روز چهارشنبه هفدهم ربيع‌الاول سنه نهصد و هفتاد و هفت هجري نبوي از بطن صبيه راجه بهارابل مرزبان تاروار از توابع صويه اجمير در قصبه فتح بورسيكري مصاف صويه اكبرآباد تولد يافت روز پنجشنبه دوم جمادي‌الثاني و تعبيري چهاردهم جمادلي‌الثاني در سنه يكهزار و چهارده هجري به عمر سي و هفت سالگي در قلعه مستقرالخلافه اكبرآباد بر تخت سلطنت جلوس فرمود و خود در مقالات جهانگيري مي‌فرمايد كه به تاريخ بيست و هشتم جمادي‌الثاني در سنه هزار و چهارده هجري صبح روز پنجشنبه قريب يك ساعت نجومي در شهر اگره در سن سي و هشت سالگي پادشاه شدم و بر تخت مراد جلوس فرمودم و بر تخت مرصع كه مدام به جهت تحويل ساخته بود در وقت تحويل و جشن

نوروزي برآن قرار مي‌گرفت قرار گرفتم و آن تخت مرصع را بده كردار اشرفي پنج مثقال جواهر خرج شده بود و اگر در عمارت قلعه يك لك روپيه ؟؟ و سكه هر يكي صد هزار است سواي سيصد من سنگ طلا كه در ساختن آن بكار برده بودند كه يك من هند ده من عراق باشد و هنگام نقل كردن اين مايه دارد كه از هم باز جدا جدا مي‌كند و هرگاه خواهند باز بهم غوره مي‌نمايند قريب پنجاه من غرسنگ هند در ميان ماه‌هاي او جا داده‌اند چنانچه در هر محلي كه آن تخت نهاده مي‌شود آن مجلس هوي حوس احتياج نيست چون برآن تخت مراد قرار گرفتم فرمودم كه تا كلاهي كه پدرم بروش پادشاهان كيان فرموده بودند كه هر يك الماس يك اشرفي پنج مثقالي قيمت آن بودند پدرم اين الماس را خود خريداري نموده بودند به از جد و اباي ايشان به ايشان رسيده باشد در ميان وسط حقيقي آن كلاه مرواريد در مرديورن چهار مثقال نصب كرده بودند كه يك لك اشرفي پنج مثقالي قيمت آن بود ؟؟ ياقوت يك مثقال كه هر يك از آن‌ها شش هزار روپيه مي‌ارزند درونشانيده بودند و چون اين كلاه را به مجلس درآوردند يك ساعت به جهت سكون بر سر گذاشتم و فرمودم كه مهمل شبانه روز نقاره شادماني مي‌زده باشند و تا قريب پنجاه جريب زمين كه بر دور تخت بوده همه را بفاتلين‌هاي زربفت و نمدهاي گلابتون دوزي و در عودسازهاي كلان از طلا و نقره گذاشته ؟؟ غير قريب كرده به احتياج مي‌سوخته باشند و در مقالات جهانگيري مرقوم است كه روز پنجشنبه شانزدهم شب پنجشنبه شهر ذيقعده سنه در وقت معاودت از دارالسلطنت لاهور محل دهلي نزول كرده در منزل كه سليم خان افغان در ايام حكومت خود قلعه در ميان‌آب چون ساخته سليم‌كده نام نهاد دارد والد بزرگوار حضرت عرش آشنايي اكبرپادشاه آن‌جا را به مرتضي‌خان كه دهلي وطن اصلي اوست داده بودم فرود آمدم خان مذكور پيشرفت پرده‌هاي يعني خيمه صفه ؟؟ ساخته در غايت لطافت و صفا در عمارت آن قلعه مسطور متصل به آن جو كهندي مربع كاشكاري بفرموده حضرت جنت آشنايي همايون پادشاه ساخته‌اند كه به آن كم جاري باشد در ايامي كه حضرت جنت آشنايي همايون پادشاه در دهلي تشريف داشتند كه اكثر اوقات آن‌جا نشسته با مصاحبان و مجلسيان خود صحبت داشته‌اند من نيز چهار روز درين سرمنزل به سر برده با مقربان و نزديكان مجلس شراب ترتيب داده و عيش و كامراني دادم بعد از آن متوجه اكبرآباد شدم جوكهندي مربع كاشي‌كاري زير ديوار قلعه سليم‌كده مشرف درياي جون يعني خسمه بموجب فرموده حضرت قانون پادشاه ساخته و پرداخته مرتضي خانست در نيولا مشهور به دهلي شهري است و اگر كلام بغر يا مغر از آن‌جناب واقعه است كلام ؟؟ كه كدام تخم است كه بكارند و بهره يكي هزار بردارند حواله خود فرمود نيكوي كردن با بندگان خداي تعالي ؟؟ ؟؟ كه مردم را طمع در آن داشت خوشنودي خلايق در كيست آن كه شادي و انده پيشش يكسان است و آنكس داند كه شادي و انده دنيا در زوال است در خردمند داني كيست

آن كه يافته ؟؟ و يافته را بجويد دگر داني كدام ساعت زندگي تو ضايع نيست به آن ساعت كه نيكي در حق كسي تواني كرد دگر آن كه ضايع است كدام ساعت است آن كه تواني كرد و نكني آن كه دوستي با كسي كن كه از ؟؟ دور بود و آيين بر كسي بايد بود كه از خداي تعالي بترسد آن چيست كه دانا و نادان در آن برابر باشد گذاشتن جهان و از تباض خاصه حضور بريورش نوشته شد از چند كس حذر بايد كرد از آدم چاپلوس و آدم گرسنه چشم و از توانگري خسيس چرا كه اين جماعت با هر كه آشنا شدند چه كوارا چه پادشاه مي‌خواهند كه براي خود آن شخص را در آوردند پس بايد كه انيس و مصاحب پادشاهان مردمان باهمت و سخن خيرگوي و با خلق خدا خوب مي‌بايد كه نامند با طبع پادشاهان كسب كند و آن جناب در بيان آهوي مشكين گويد در وقت داخل شدن صويه كشمير آهوي مشكين پيشكش گرديد چون گوشتش خورده نشده بود فرمودم كه طعام داران ؟؟ سخت بي‌مزه و بد طعام ظاهر شد از حيوانات صحراي هيچ يك ؟؟ ديد طعمي اين نيست نافه در ماركي بوي ندارد و بعد از آن كه روزي چند ماند و خشك شود خوشبو مي‌شود و ماده مطلق نافه نمي‌دارد مخصوص بر اسب رسيدن نور جهان بيگم در ملازمت جهانگير پادشاه ؟؟ خلافت آن سعادت از مرات و از ذات منقول است كه حقيقت تولد تو در جهان بيگم حاكي از غرايني هست گويند كه چون خواجه غياث اعتمادالدوله در وطن مالوف كه طهران باشد اقامت را به علت پريشان حالي و بي ؟؟ معتذر و معدوم الوقوع ديده لاچار غربت سفر را كه اقسام مصائب و انواع شداید در آن مندرج است اختيار نموده رەنورد وادي هندوستان گشت از اتفاقات زمانه سر يك شعار در آن حالت از اسباب دنيوي به غير از يك گاو سرمايه بدست نداشت علاج آن را بدان گاو سوار ساخته خود يك سير اقبال مسمي با بوالحسن پياده دشت پيما گرديد قضا را در آن ايام زنش حامله بود چون قريب سرحد هندوستان رسيد خروج راه ؟؟ آورد و چنانچه لفافه سر بردند روز ديگر از منزل دوشنبه جاده پيما گرديد به مجرد داخل شدن به سر حد هندوستان در عرض راه دختري ماه منظري متولد شد خواجه غياث ازين مولود عاقبت محمود به مرتبه كلي غم اندوز و متالم گشته مقر برآن ماجرا عبارت آرا كردند كه ايجاد حمل اين دختر نكبت اثر موجب تفرقه و باعث بي‌خانماني گرديد و الحال كه از كتم عدم به عرصه ظهور به جلوه قرباني هستي گشته است دو روز پيش از تولد روزي از ؟؟ ؟؟ رمق غير از رمقي نمانده يقين كه از اثر قدوم كدورت لزومش چه بلاها كه ؟؟ انجام ما نگردد و درين صورت بهتر آنست كه اين فقير را از همين مقام كه صحرائيست هزار و خوش واگذاريم آخر كار بعد از گفتگوي بسيار آن صبيه را در بيابان افكنده قدم براه گذاشتند ليكن مادر كه نخل انواع محبت است بعد از قطع دو فرسخ راه خود را از پشت گاو انداخته فرياد برآورد كه نه ماه كامل رنج فراوان بردم امروز كه نخل اميد ثمر آرزو در كنارم گذاشت به اين رنگ از درد مفارقت

تلخكام گرديدم بهتر آنست كه آن مخصومه را كه به مجرد بيرون آمدن در كتم عدم چنين قرار دراز به صحراي جانكاه غريب خاك بودند ؟؟ كردند اگر در كنف حمايت ايزدي در سايه محل حيات تماشاي برنگ روزگار باشد سينه‌ام را كه خار مهاجرتش انكار و از ديدار فرحت آثار آرام بخشيد و اگر حقايق سرنوشت از پي طعمه و خوش و ظهور گشته اختيار انجام حالش كوش روم گردانيد هر چند ابرام زن از حد اعتدال به افراط انجاميد ليكن خواجه عطاب قبول بار كشتن ننمود آخر كار ابوالحسن بر اصطرلات احوال سرا با اختلال مادر ترحم نموده رو به آن وادي آورد هنگامي كه نزديك آن خاك نشين سرير آرا رسيد ديد كه ؟؟ ؟؟ ؟؟ ساخته برخسارش را كه رشك بهار گلستان دولت و اقبال است از تابش آفتاب در سايه ؟؟ مكرمت خالق كريم داد و از صداي پاي ابوالحسن آن مار كه گنجور خزاين اسرار بود رميده به طرفي بدر رفت و ابوالحسن ازين تماشا عبرت برست به مراتب تقدير گرديده آن صغره زاده خاك برداشت قضا را درويشي از محرمان كارخانه خداوندي در آن نزديكي ؟؟ بهارستان اين ابداع مي‌نمود فرياد برآورد و گداي ره رو گيتي كه اين كنار پرورده معضلات (مفصلات) سبحاني را در كنار خويش كشيده ابوالحسن متبسم گرديده به عرض آن پادشاه صورت و معني رسانيد كه من و اين طفل از يك صلب و يك بطن خودآرايي گرديده‌ام درويش از استماع قرب قرابت زنان ارشاد بيان را به انكشاف اين معماي سبز پوشيده‌اي ؟؟ اظهار گردانيد كه اين سريرآراي ممالك هندوستان را بعد ازين نازپرورده بر آسايش سازي و به اين رنگ ز دست ؟؟ پرخار و خاشاك تقرب اندازي ابوالحسن از شنيدن چنين مژده دولت و اقبال از تماشاي هر يك سايه بار همت در مخافظت مصروف پيداست مادر و پدر امير ازين نويد عشرت مژده كاميابي رسانيد از استماع اين ماجرا پدر هم سلسله عاطفت را بجنش آورد تا آن كه بعد از قطع مسافت طويله به لاهور نزول نمودند منجمله امراي اكبرشاهي كه در پيشگاه سلطنت اعتبار كمال داشت نسبت وصلت نمودند و برادر و پدرنور جهان بيگم به انواع اكرام مكر سروندان هر دو را در اندك زماني ملاذمت پادشاهي سرفراز ساخته كامياب مناصب و اعزاز گردانيد در چهارگلشن مرقوم است كه به حسب سرنوشت دختر مرزا غياث بيك كه در قندهار بوجود آمده ؟؟ بيك ؟؟ كه به خطاب شيرافكن خان مخصوص گشته بود نسب فرمودند و حيات بيك بعد از جلوس حضرت شاهنشاهي به خطاب اعتمادالدوله سربلندي يافت و چون شيرافكن در بنگاله قطب‌الدين خان كوكه را كشت و خود نيز به جزاي عمل خويش گرفتار گرديد به حكم اشرف جهانگير متصديان صوبه بنگاله صبيه اعتمادالدوله را روانه درگاه والا ساختند و آن حضرت بنابراعتبار آزادي كه از كشتن قطب‌الدين خان برخواستي خاطر اشرف نشسته بود بر قبه سلطان بيگم بخشيدند مدتي در خدمت ايشان به ناكامي مي‌گذرانيد

چون هنگام سطوع كوكب بخت و طلوع اختر مراد در رسيد و اقبال به استقبال شتافت و طالعش از نحوست بسعادت روي آورد و في‌الجمله از بركت‌هاي آسماني روزي در جشن نوروز سال ششم از جلوس اشرف در ؟؟ و زمين آن حضرت منقول آمده در سلك پرستاران حرم سراي خلافت انتظام يافت و اناقايابه عزت و قبول او ارتفاع و اعتلا پذيرفت تحت نور محل خطاب يافت و بعد از چندگاه در سال يازدهم جلوس والا به خطاب نورجهان بيگم سرفرازي گرديد جميع خويشان و منشيان او به انواع مراحم و نوازش اختصاص يافتند تا بحدي كه غلامان و خواجه سرايان اعتمادالدوله هر كدام خطاب خاني و منصب برجايي يافتند و به غير از خطبه ديگر آن‌چه از لوارم سلطنت و فرمانروايي بود همه به فعل آمده بود يك چندي كه در چهروكه نشسته و جميع امرا به كرنش آمده گوش بر فرمان او داشتند و سكه نيز به نام نور جهان بيگم زدند نقش سكه اين بود كه به حكم شاه جهانگير يافت صد زيور به نام نورجهان پادشاه بيگم زر و در طغراي فرامين چنين نقش بست، حكم عاليه مهد عليا نورجهان بيگم پادشاه رفته رفته كار به جاي رسيد كه از پادشاهي به جز نامي باقي نمانده و مكرر مي‌فرمودند كه من سلطنت را به نور جهان بيگم ارزاني داشتم تحريك ؟؟ شراب و هم سير گوشت را هيچ نمي‌ماند از خوبي و نيك ذاتي بيگم چه نوشته شود هر جا كار افتاده را عقده پيش مي‌آيد و بحديث اويلچي بيك گره از كار او گشوده كامياب مراد ساخت و هر كس به درگاه او پناه برد از آسيب ظلم و ستم محفوظ ماند هر جا دختري بي‌كس بود به قصد صواب عروس كرده درخور حالت او چهار لطف نمودي چنانكه در عهد دولت خويش پانصد دختر به قصد ثواب عروس كرده باشد زني بود با شجاعت و سخاوت موصوف روزي در شكار ؟؟ شير را به بندوق زد بنابران به موجب اقدس مرواريد و غيره جواهر بر؟؟ وحش ؟؟ كنان داخل سراپرده نمودند طبع رساي داشت روزي حضرت مصرعه گفتند آن قادر قدير ز چوب درخت يك بيگم بديهه جواب گفت شه را ديد سرير گدا را دهد كبك، القصه فهم و فراست و شعور ذكاي بيگم مذكوره مستعي از اوصاف است و عدالت و انصاف و ديگر اوصاف جهانگير پادشاه شهره افاق است چنانچه نسبت بدين كساني كه در امور سرغبه مسائلت و مسامحت مي‌نمودند مقري مي‌داشت لهذا در حق ابوالفضل ؟؟ اعتقادش بر همگنان معلوم است مي‌فرمايد شيخ عبدالرحمن پسر شيخ ابوالفضل را به منصب دو هزاري سرافراز بودم اگر چه با پدرش شيخ ابوالفضل بالذات بد بودم چرا كه در اواخر دولت پادشاهي پدرم را از پرده جهان خاطر نشان كرده بود كه حضرت رسالت پناه كه راز جان گرامي فداي نامش باد عربي تصيحي بود كلام الله كلام اوست اعراض پدرم با واسطه اين‌ها بود و من خود را به ماه حضرت رسالت پناه بدده گفتم كه اگر امداد ايشان با من است من پادشاه خواهم شد و چند درين مقدمه بدرم خسرو فرزند مراد من نرمي دادند و مي‌فرمودند كه بعد ازين او پادشاه خواهد شد و خواهد بود

همان مثلث، اگر ناخدا خاهد برين درد خدا كشتي آن‌جا كه خواهد برد كسي را فرستادم كه سر او را پيش من ازو عرض او را قبل به مردم و تاريخ آتش چنان يافتم، تبع اعجاز رسول‌الله سرياغي بريد عنان پادشاه عدالت پناه به خدمت شيخ لاهوري حسن اعتقادي مي‌داشت چنانچه از مضمون سطر اين معني به ظهور مي‌رسد به نقل آن مي‌پردازد ؟؟ خاص بعد حضرت پير دستگير منان شيخ هزار نيازمند درگاه اله جهان اكبر پادشاه معروض آن كه اين بنده را گاه گاهي و رافت و غاياد مي‌فرموده باشند و اين بنده‌هاي خدا را از دست رافضي خلاص نمايند دو كس اول بدعهدي ديد بوي نمايد به غضب ايزدي گرفتار گردد و آمين رب العالمين در جهانگير نامه مرزا عبدالاباي منقول است كه در سال سيوم حكيم علي باربكري چند از ؟؟ امور آمده بود كه به انواع تماشا پرداختند اول تخم اقسام درخت بر زمين ريخته چند بار گردان گرديدند و افسون خواندند يكبار از چند جا شروع ؟؟ درخت كردند و در طرفه‌العين درخت توت ؟؟ و نارجيل و انبه و سرو و ابتاش و انجير و خرما و ميخك كه هيچ كس آن را بربار نديده و نبوده دريا هيچيك را به كنار مي‌اندازد و نمودار شده آهسته آهسته از زمين برآمده درخت بقدر اندازه خود برآمده شاخ و برگ برآورده شكوفه و بهار نموده بار آورد و باربكران عرض نمودند كه اگر حكم شود ميوه اين بخورانيم حكم شد كه به كسر في‌امحال بر گرد درختان گرديده و افسون خوانده بلافعل حاضران مجلس والا را انبه دست و توت و غيره چنده خورانيد و هر يك از آن لذت يافته بعد از آن كه عيني در ميان آن درختان نواميح بودند بعد از ساعتي آن درختان در معرض خزان شده برگ سرخ و زرد شده بر زمين فرو ريختند و ديگر در آن شب بره يكي از باربكران كه به غير از سرغورت خيري با خود نداشت حرفي چند زده چادر برگرفت بعد از لحظه انبه به معني از ميان چادر برآورد كه شعاع آن شب تيره را از روشن به نوعي نمود كه از ده روز راه مردم آمده ظاهر گرديد كه در فلن شب بر آسمان روشناي نمودار گشت كه هرگز روز بدان روشني نمي‌رسد ديگر هفت بقرا ساده زبان را به نطق مي‌گشادند و ازيشان بصرفه خوشخواني بظهور مي‌آمد كه گويا هفت نفر به يك آواز صورت مي‌كنند ديگر فريب چند بر سر دادند و بهوا معلق بر نگاهداشته معروض داشتند كه هر گاه امر شود يكي ازين فرها را آتش دهم حسب‌الامر سمع در دست گرفته بر هواي را كه دو پرتاب‌زا و در بود آتش به نوعي مي‌دادند كه اگر حكم مي‌شد كه بده يكبارگي آتش دهد مي‌توانستند ديگر پنجاه تير پيكاني با كمان خاصه ساخته يكي ازيشان كمان گرفته برانداخت و تير مذكور درهوا بلند ايستاد و ديگر سر را سر دادند آن تير متصل به اول بند شدند تا چهل و نه تير با همديگر بند شده بر آخرين كه گذشته همه تيرها را جدا ساخته و ديگر بيست من گوشت و مصالح و مصالح و آب زردك انداخته اصلاً آتش در زير آن نكردند و ديگ خود به خود درآمده بعد از ساعتي سر ديگ و كرده قريب صد

لشكري طعام برآوردند و بخورش مردم دادند ديگر فواره در زمين خشك نصب كرده سه بار گردان گرديدند فواره يكبار در جوش آمده قريب ده ذرعه بلند از زمين گرديده هر لحظه بريكي ديگر آب از آن مي‌جوشيد و گل افشان مي‌شد و از آب آن فواره كه برزمين مي‌رسيد زمين نم مي‌گرفت قريب يك ساعت به خوبي فواره در جوش مانده چون فواره كه برداب بر آن زمين پيدا نبود مكرر به عمل درآوردند و يك فقره از ايشان باستاده شد و نظر ديگر بر كنف استاده همچنين شصت نفر اولين را برداشته دربند آن گرديد اين قوت از حد بشري بيرون است ديگر آدمي را آورده يك يك اعضاي او جدا كرده بر زمين انداخته ساعتي گذشته باز برو باره كشيده يكي از ياربكران درون پارچه رفته بعد از ساعتي بيرون آمده چون پارچه برداشته شخصي سلامت برخاست كه از آثار زخم بر بدنش نبودند ديگر كلاوه ريسمان آورده سر ريسمان گرفته كلاوه را در هو سر دادند نوعي به بلندي رسيد كه سر ديگر به نظر نمي‌آمد يكي از آن‌ها سلاح بسته حاضر شد و ظاهر كرد كه دشمنان در هوا مستعد جنگ ايستاده‌اند به جهت انتقام كسي ايشان مردم از راه نا ريسمان به آسمان عروج نموده از نظر غايب شد بعد از ساعتي به دفعات تفاطر خون و اعضاي تمام بدن دندان او برزمين افتاد في‌الحال زنش متوجه درازي از پرده بيرون آمد اعضاي شوهر خاكستر گرديد ساعتي نگذشته بود كه آن شخص معه سلاح و براق از آسمان براه ريسمان فرود آمده عرض نمود كه به اقبال حضرت بر دشمنان ظفر يافته و اين اعضاي كه فرو ريخته از دشمن بود چون بر سوختن زن خود واقف گرديد فرياد بنا نهاد كه اگر زن مرا پيدا كنيد ؟؟ والا خود را خاكستر مي‌سازم درين زمان زن او حاضر مانده جواب داد كه شوهر من خود را نكش كه من زنده‌ام ديگر كيسه آورده افشاندند هيچ در وجود دست درو كرده دو خروس خوش رنگ و كلان برآورده با هم به جنگ در پيوستند و گاه بال بهم بردند آتش از بال ايشان گل افشان مي‌شد و يك ساعت به خوبي با هم در جنگ بودند چون پرده برروي خروسان كشيده برداشتند دو كبك رنگين برآمده خوش‌خواني كردند و به همان قهقهه كه ميان كوه ميرند باز نقاب هر دوي ملك انداخته برداشتند به جاي او دو مار سياه فرمري كفچه سرنمودار كردند دهن مار از زمين سرير كرده همديگر هيچ خورده به جنگ پيوستند و مست شده بر زمين افتاده غايب شدند ديگر بر زمين كلايي ساختند كه سقابان برسازند و چون برگشت پرده برروي آن آن كشيده برداشتند آب به مرتبه يخ رسيده بود كه فيلان بر آن گذشتند و شكسته نشد و ديگر در خيمه روبروي به فاصله يك تيرانداز برپا كردند و معاينه كنانيدند كه در خيمه هيچ چيزي نيست بعد از آن به كمك نفر در آن خميه رفته گفتند كه از جانوران چرند و پرند كه انام برندارين خميه برآ

مده جنگ كند حكم شد شتر مرغ را زند في‌الفور دو سر مرغ از هر دو جانب برآمده با يكديگر جنگ به نوعي كه خون از سر آن‌ها برآن بود و از هم پاي كم نياورده آن‌ها را جدا

كرده در خيمه بردند بعد از آن بفرمايش سلطان خوارزم از دو خيمه و ؟؟ ؟؟ كلان با هم جنگ كردند و مجملاً ازين هر دو خيمه هر جانوري را كه نام مي‌بردند در حال حاضر مي‌شد ديگر طشت ؟؟ از آب پر كرده و يك كلوخ بدست گرفته و عرض كردند كه همه رنگ بفرمائيد درين آب فرو برده به آن برداريم اول از اورات آب فرو برده چون گل زرد برآورد و بعد برنگ نارنجي بالجمله چند بار در آب فرو برده هر مرتبه رنگ ديگر برآورده ديگر قفس چهار پهلو برآورده يك طرف آن ؟؟ بلبل خوش‌آواز نمود بود به طرف دوم قفس جفت طوطي ظاهر شد و طرف سيوم جانوري شرح سخن كرد طرف چهارم جفت كبك بر خط و خال خوش‌آواز خواهد شد ديگر قالين‌يست ؟؟ خوشرنگ و طرح درانداختند هر گاه آن قالين را از پشت گردانيدند پشت او رو شد درد پشت قابا طرح رنگ ديگر از صدبار مي‌گردانيدند پشت رو مي‌شدند و زو پشت در يك طرحداري ديگر نمودار مي‌شد ديگر افتابه گلابي را پر آب كرده آتش ريختند همچنين بكرات به عمل آورده ديگر جوال كلان آوردند آن جوال دوسر داشت زيور كلان برآوردند از زير جوال مزبور كلان را اندرون انداختند و از آن سر جوال انگور صاحبي و كشمش برآوردند و آن را سر ديگر انداختند از آن جماعه نفري بايستاد و دهن باز نكرد و به يكبار سربازي از دهن بيرون برآورد و نفر ديگر سرباز را كشيده قريب چهار ذرعه مار از دهن او برآورد و به همين آيين هشت بار برآورد و مارها را بر زمين رها كردند و آن‌ها به همديگر جنگ كردند ديگر انبه برآوردند و يك كل در دست گرفتند آن كل در آينه هر بار به رنگ ديگر نمودار مي‌شد ديگر مرنيان خالي آورده همه كس را مشاهده كنانيده بعد يك كهري مرنيان برداشتند يكي پر از عسل و ديگري پر از شكر ؟؟ همچنان هر يك پر از شيريني و آن را تا اهل مجلس خورانيدند بعد از ساعتي مرنيان‌ها را خالي يافتند گويا كسي پاك شسته است ديگر كليات شيخ سعدي آورده و بر كسيه انداخته باز برآوردند ديوان حافظ برآمد و آن را در كيسه انداختند ديوان سلمان برآمد باز در كيسه انداختند و هر مرتبه ديوان ديگري برآيد ديگر زنجير مقدار پنجاه ذرعه آورده به هوا انداختند آن زنجير در هوا راست ايستاد كه گويا سرش ؟؟ پيداست سگ و شير و با ؟؟ و بعضي جانور ديگر زنجير را گرفته بالا رفته ناپديد شد بعد از آن تحرير برآورده در كيسه نهادند از آن درندگان هيچ ظاهر نگشت كه كجا رفتند ديگر لشگري (تكري) آوردند پراز ليمون و گوشت لذيذ باز سرپوش بر لشكري (تكري) گذاشتند لشگري (تكري) پر از قولي و كشمش و بادام و مغز بود باز سرپوش نهادند اين مرتبه پر از كله و پارچه بود همچنين چند مرتبه سرپوش حاضر كردند و آن را پر از آب كرده غير از آب درو خبري نبود بار ديگر سرطاش برداشتند سه خار بار كلان پيچيده درچنان آب نمودار شده همچنين چند مرتبه كه سرپوش برداشتند ده دوازه

مرغابي در آب نمايان بودند باز سرپوش نهاده برداشتند سه چار بار كلان پيچيده در ميان آب نمودار شد و همچنين چند مرتبه كه سرپوش برداشتند ده دوازه مرغابي چيزهاي ديگر نمايان بود آخر مرتبه كه سرپوش برداشته هيچ چيز در ميان نبود ديگر انگشتري ياقوت آوردند و دريك كوچك خود كردند باز از آن انگشت برآورده بانگشت ديگر گرديد نگينش زمرد گرديده باز به انگشت ديگر كردند نگينش فيروزه گرديد و ديگر تك تيراندازه را شمشيرهاي مرتبه دوم بالا نموده بر زمين نصب كردند يكي از ايشان پهلو بر شمشيرها زده تا مسافت مذكور شمشيرها رفته اصلاً بريدنش آرا برسيد ديگر بياض از كاغذ سفيد حاضر كردند و بدست حضرت خاقان دادند غير از كاغذ سفيد ساده به نظر نيامده و طرفه العين شرح افشايي و فوج بر كار در آن نمودار گشت درين ديگر باز كردند رنگ آسماني افشان كار بر هر دو صفحه برابر هم نقش كشيده بودند بسيار پاكيزه ورق ديگر كه باز كردند ويك زر در كمال همواري و افشان كارهاي صورت ستيز و گاو كشيده به نظر درآمد ورق ديگر كه باز كردند سر اقبالي نمونه باقي و سرو بسيار و درختان و گل بيشمار شگفته و عمارتي در باغ نموده ورق ديگر كه باز كردند رنگ كاغذ سفيد و مجلس زرمي‌كشيده بودند كه دو پادشاه در جنگ و جدل بودند هر ورقي كه باز مي‌كردند و يك كاغذ ؟؟ و صورت بود مجلس تازه به نظر درآمده تا دو روز و دو شب هنگامه بازي و سحر كاري آن بازي گران جادو كار و نادره كاران سامردي (نامردي) كردار نشاط ؟؟ خاطر مقدس بودند پنجاه هزار روپيه نقد و خلاع مرحمت كردند همچنين پادشاهي سلطان خورم و ديگر شاهزاده‌ها خوانين انعام دادند قريب دو لك روپيه آن‌ها رسيده ظاهرا اين استغنا گويند در ميان فرنگ بسيار است به تاريخ بيست و هفتم شهر ظفر روز يكشنبه بعارضه ضيغ‌النفس در موضع جگر ؟؟ كالبد عنصري را درگذاشت و در سوار دارالسلطنت لاهور و شاه درعه در باغ نور جهان بيگم متفق گرديد تاريخ وفاتش چنان يافتند، خرد گفتا جهانگير از جهان رفت نيست؟؟ و دو سال و هشت ماه و چند روز پادشاهي كه در هيچ (پنج) پسر و در قصر داشتند خسرو از بطن دختر راجه بهار امل پرويز از بطن صاحب جمال سلطان خورم كه مشهور به شاه جهان است از بطن حوده باي كه وي را جنگ گشائين نيز مي‌نامند دختر راجه مالديونيديله عرف سوطه راجه ابقا بعد از سلطان خورم شهريار از بطن وي بوجود آمد و پسر پنجم جهاندار بود و اختر سلطان النسا بيگم النسا بانو بيگم و وزراي ؟؟ شريف‌خان مخاطب اصف خان و بعد از تغيير وي ارادت خان جنت آسماني شهاب‌الدين شاه جهان پادشاه آيين جهانگير اسم ناميش در شهزادگي مرزا خورم بود در سنه يكهزار هجري شب پنجشنبه سلخ ربيع‌الاول در دارالسطنت لاهور در بطن خودپاي تولد يافت در سنه يكهزار و سي و هفت و به قولي شش هجري به تاريخ

ششم جمادي‌الثاني و سي و هفت و شش سالگي در دارالسطنه لاهور سريرآراي خلافت شدند تاريخ جلوس كرامت ؟؟ بعضي از شعراي عرصه چنين يافتند، پادشاه زمانه شاه جهان خورم و شادكار آن باشند حكم اوبر خلايق عالم همچون حكم قضا روان باشد، به هر سال جلوس او گفتيم در جهان ياد تا جهان باشد اكثري رسوم كه از بدعات بودند در ايام سلطنت ايشان محو ومعدوم شدند چنانچه در شاه‌جهان نامه منقول است كه چون خاقان دين داره جهانيان عبادت شعار بر سرير سلطاني و اورنگ جهانباني جلوس كرامت مايوس فرمود و در سال اول جلوس معلي شاه جهان پادشاه چهار لك بر كنه زمين و يكصد و بيست موضع درويست سودي فراوان از نقدراز صدارت العالمه بصبعه لطيفه ارباب استحقاق عنايت فرمودند و همگي با همت پادشاهانه بر تجديد مراسم ملت مصطفوي و بر ترويج احكام شريعت نبوي كه روبرآمد راس نبوي نهاده بود گماشت آنچنين زمين بوس را كه مشهد مسعود محمود بود منبع فرموده حكم عرضه دريافت كه اين تعظيم سزا و ارادت مقدس سمات معبود حقيقي است براي ديگري ناصيه بر خاك مذلت نيايد گذاشت و به جاي آن تسليم چهارم مقرر شد چنانچه در هنگام فرمانرواي حضرت عرش آسماني و تخت آراي حضرت جنت مكاني هر گاه يكي از بندگان به شرفت ملاذمت مشرف مي‌گشت و يا كسي از آيندگان به كرم عنايت پادشاهي مكرم مي‌كردند سر به سجده مي‌نهادند چنانچه در ملل ؟؟ سابقه براي برگزيدگان دين و پيشوايان راه يقين بطريق فروتني پيشاني بر زمين مي‌گذاشت و سجده ملائكه مرادم را سجود پدر و برادران و يوسف را از اين قسم بود و اين نخست در امم پيشين به مشابه اسلام و مصالحه بود وزين شريعت غرا منسوخ شد ديگرا كه به عرض رسيد كه در ساكنان شهر رستم است كه مسلمانان به كافران دختر مي‌دهند و از كفار مي‌ستانند بعد مردن مسلمانان را كافر ؟؟ و زن كافر را مسلمان فرض كنند فرمان شد كه هر كافري كه مسلمه در خانه او باشد اگر شرف اسلام دريابد زن را به عقد مجدد باد بازگذارند و از سعادت و غوايب از ادراك اين سعادت سر برتابد مومنه را از تو جدا سازند و ؟؟ از آن‌جا كه مصدر اين‌كار نكوهيده آثار نكوهنده آثار باشد بود بتوفيق رباني وهم و بصد صاحبقران ثاني به اتمام قبله خود در ملت بيضا مصطفوي درآمد و به خطاب راجه دولتمند سرفرازي يافت و بسيار از كفار از غوايب برآمدند و مسلمانان از جهالت رستند و به يمن دين پروري اين پادشاه اسلام نواز كفر گذار چنين رسم فتح از ميان اين طايفه جهل بنياد مندفع گرديد و قاضي و معلي از سر كارخالصه شريفه معين گشتند تا باجراي احكام شريعت و تعليم آداب و عبادت پردازند و سنه سيوم شاه جهاني مردم جلو و گرزبردار قرار يافتند از منصب داران مغل و سادات ؟؟ و بخاري و ؟؟ راده‌هاي هندوستان دو صد جوان كار ديده و پيكار ورزيده همواره در اثناي سواري در جلو بودند لهذا به مردم جلو موسوم كنند و از قوم مغل صد منصب‌دار و دويست احدي كه مكرر

مصدر آثار مردانگي شده بودند با گرزهاي سيمين و زرين ؟؟ ركاب ظفر ياب كشتند و در عمر سواري پيوسته بيرون دروازه دولتخانه والا حاضر ماندند و به دو صد منصبدار از مردم جلو و گرزبردار دو صد شمشير و ؟؟ و سپهر و براق مطلا و به پشت احدي گرز بردارد دوره شمشير در سپهر و براق نقره مرحمت گشت بنابرآن موسوم به اين اسم گشتند پوشيده نماند كه در عهد سلاطين ؟؟ دهلي پاي مراتب شيوع داشت در سنه چهارم جلوس شاهجهاني مصريحان معه اسب از طويله خاصه با زين طلا و قبل از حلقه خاصه عنايت گرديد و خان مذكور مخاطب ؟؟ در آن گرديد اول نام وي خواجه حابر بود چنانچه به تفصيل احوالش در مذكور امرا ذكر خواهد شد و از آن زمان كه مشارالله پاي و مراتب لطف شد به كسي كه مستعد عنايت عظيمه مي‌نمود عنايت مي‌گردد و در سال هفتم از جلوس مطابق سنه هزار و چهل و چهار هجري تخت مرصع كه مشهور به تخت طاوسي است به خرج صد لك روپيه صورت اتمام پذيرفت و در تخت همسايگي كه خاقان صاحبقران ثاني بر آن تكيه زده جلوس مي‌نمودند دو لك روپيه قيمت داشت و در وسط آن لعلي بود كه قيمتش يك لك روپيه بود شاه عباس مصعوب و ؟؟ بيك ايلچي به رسم ارمغان نزد جنت مكاني جهانگير پادشاه ارسال داشته بود و آن حضرت در جلد وي فتح دكن با علي‌حضرت شاه جهان بدست غلامي آصف خان فرستاده بودند نخست اسامي حضرت صاحبقران امير تيمور كوركان و ميرزا شاهرخ و ميرزا الغ بيگ برآن منقوش بود بعد از آن به انقلاب ايام بدست شاه عباس افتاده و او؟؟ نام خود برآن ؟؟ گردانيد چون به حضرت جنت مكاني رسيد نام خود را با نام نامي گرامي پدر بزرگوار برآن نگاشتند اكنون به اسم نامي اعليحضرت تزين است تاريخ اتمام اين خاصي محمدخان قدسي چنين باشد، چو تاريختن زمان پرسيد از دل بگفت اورنگ شاهنشاه عادل سرير همايون صاحبقراني بريافته‌اند جواهري كه به خرج تخت رفت قيمت مبلغ شصت لك روپيه مطلا به قيمت چهل لك روپيه در شاه جهان نامه منقول است كه درين دولتخانه خداداد آن‌چه خزاين فراهم آمده محاسب وهم و خيال در درك اندازه آن به عجز و قصور متعرف است اگر چه خزانه عرش آسماني در مدت پنجاه و يك سال فرمانروايي سلطنت‌راني جمع ساخته بودند و اكثر آن‌را جنت مكاني جهانگير پادشاه در سلطنت بيست و دوسال خرج نمودند هيچ يكي از سلاطين هندوستان را ميسر نشده تا به فرمان روايان ديگر چه رسد اما آن‌چه در عهد ميمنت ؟؟ ؟؟ عالم‌آرا و بركت به عدالت كني ؟؟ با وجود فراوان اختراعات عساكر ستاره شمار و مهماني كه در آن كه درها به خرج رفته و ؟؟ متكاثره كه در هيچ عهدي نصف بلي ربع آن نشده باشد چنانچه از آغاز سريرآراي پادشاه ازنوال بحر افصال تا وقتي كه تحرير شاه جهان نامه بوقوع آمده نه كرور و پنجاه لك روپيه از نقد و جنس قريب به نصف نقد و بيش از جنس انجام شده در افراختن عمارت از فلك فرسا ؟؟ ساختند عرش كرده

دولتخانه‌هاي هندوستان بهشت شان به آن رونقي بي‌اندازه يافت و احداث روضه‌هاي فردوس نما و شيرگاه‌هاي دلشگا و شكارگاهي دلگشا و شكارهاي خوش قرار كرد آمده مبلغ دو كرور و ده لك روپيه و عمارات اكبرآباد و باقي بدين تفصيل چنانچه بر عمارات و باغات دارالسلطنت لاهور و دوازده لك روپيه و عمارات كابل از مسجد و دولتخانه به معني قلعه و ارگ و در شهر و بيست لك روپيه بر عمارات كشمير و مبلغ هشت لك روپيه در حصار قندهار و ؟؟ و زمين دادند دوازده لك روپيه بر عمارات اجمير و احمدآباد گجرات و غيره به خرج آمد و قلعه شاه جهان آباد به خرج پنجاه لك روپيه صورت اتمام پذيرفت و علاوه برآن مبلغ پنجاه لك روپيه در سقف نقره و ؟؟ و جامع مسجد و شهر پناه و آوردن بهرفيض و غيره بخرج درآمد و معماران اين قلعه استاد احمد و استاد حامد و كارفرمايان اين عالي بنا اول غزنخان برادرزاده عبدالله خان بهادر در فيروز جنگ دوم اله برديخان و سيويم مكرمت خان چنانچه نيازي تمام قلعه در اهتمام مشارالليه احترام يافت و مسجد جامع دارالعلافه شاه جهان آباد به اهتمام سعدالله خان و جليل الله در مدت شش سال به صرف ده لك روپيه شاه جهاني صورت انجام پذيرفت و ميريحي كاشي تاريخ شاه جهان آباد بدينسان يافته نظم شد شاه جهان آباد از شاه جهان آباد قلعه اش يك هزار روپيه يافته و نصرهاي شيرازي تاريخ فتح ؟؟ چنين نيافته سال اين تاريخ جست از عقل داشن و در نصير گفت ؟؟ زراه نغمه گاهي نكته ياب والي توران براز از ملك توران و ؟؟ باقي صاحبقران ؟؟ بحالش كن حساب و تفصيل اين عمارت را در تحت اقليم‌ها تحت مذكور بلده كه آن عمارت در آنجا واقع است مذكور خواهد شد انشاءالله تعالي و در عهد دولت مهد حضرت عرش استاني بنيان ديوانخانه و مسكوي دولت جاي بود كه در آن غسل مي‌فرمودند و در آنجا بعضي متلزمان بساط قرب بار مي‌يافتند و ديوان و بخشي شرف سعادت مجراي حضور دريافته مطالب ضروري به عرض مي‌رسانيدند به مرور ايام اين خلوتكده كه حمام متصل آن اساس يافته به غسل خانه مشهور گشت و در زمان شاه جهان پادشاه به دولتخانه خاص زمان روزگار گرديد در آنجا جواب بعضي ضروريه بدست خاص تحرير مي‌يافت و حسب خاصه كه به حكيم محمد صالح كه معالج خواجه صادق كه اسهال مقرري داشت نمود بود تمامي زر از حسب خاصه به او عنايت شد و تفصيلش اين است تريا‌ق فاروق و دارالملك نوش‌دارو ؟؟ ز هر مهره خطاي مار مهره افعي مومياي اجدوار قفس شير و خطاي كلي مختوم ؟؟ حيات نارجيل دريا‌ي به خود افعي رس افعي و امثال آن و آن محتوي بر يكصد اشرفي زده به تولجي و بيست تولجي و غيره موافق ضابطه صد روپيه به دستور همواره در سفر و خضر (خطر) در پيشگاه حضور پرنور مي‌دازند اگر يكي اين مبلغ عنايت شود در عطا ؟؟ آن را ؟؟ مي‌تاختند عهده مقرري

غواصان است و در تعلقه داروغه خواصان است در سال هشتم شاه جهاني دهم رجب المرجب به صورت دارالجير اجمير متوجه گشتند و به آن شهر كرامت ؟؟ ؟؟ و سعادت ؟؟ فرمود و دولتخانه والا كه بر تالاب اساكر ترتيب يافته نزول اقدس و فروع اكين گردانيدند حضرت جنت مكاني نورالدين محمد جهانگير پادشاه بر بند اين تالاب دلپذير عماراتي از سنگ مرمر نهاده بودند به فرمان سريرآراي جهانياني شهاب‌الدين محمد شاه جهان پادشاه صاحبقران ثاني چهرو كه دولتخانه خاص و عالم در نهايت دلگشايي و روح افزايي انجام پذيرفت قريب سه لك روپيه صرف آن عمارت شد از نصف كمتر در ايام دولت جنت مكاني جهانگير پادشاه و پيش از نصف در عهد شاهجهان پادشاه در مدت پنجسال صورت انجام پذيرفت و در دوره دوم شاه جهان‌نامه مرقوم است كه حضرت شاهجهان پادشاه از دارالخلافه اكبرآباد به تاريخ ششم شهر رمضان المبارك بصويه اجمير تشريف برده بودند آخر اين روز به زيارت مرقد شريف برده فرمان داد كه در پيش رنگ هر رنگ كه حضرت جنت مكاني نورالدين جهانگير پادشاه وقف‌المقام سعادت انتظام كرده پيله كاوان سركار خاصه و برنج طبخ نموده ؟؟ نمي‌سايند يكصد و چهل و پنج من پادشاهي از گوشت و برنج روغن و ديگر مصالح در آن ديگ پخته شد پانزدهم شهر مذكور را به آب جلال از دارالجير اجمير بصوب مستقرالخلافه اكبرآباد روانه گرديد و نهم شعبان ساربي كه بركنار تالاب پارسي و در عرض دو سال به صرف مبلغ يك لك و چهل هزار روپيه ديگر برآن عمارت به خرج رفته انجام پذيرفته بفرمودم پادشاه فلك درگاه رشك افزا خلدبرين گرديد چون همه عمارت از سنگ مرمر در كمال زيباي و دولت گشاي ترتيب يافته لهذا به لعل مجمل مرسوم گشت در سنه هزار وچهل و يك هجري در صوبه گجرات در موضع برده گوساله پيدا شده كه سه سر داشت يكي به صورت است و در به صورت گاو و در صوايه احمد نكر بزغاله بوجود آمد كه دو سر و چهار دست و بادگوش و چشم داشت در سنه يكهزار و چهل و دو هجري كار خبر داراشكوه يافته سلطان پرويز باهتمام جهان‌آرا بيگم بصرف سي لك روپيه اتمام يافت و قلعه دولت‌آباد كه در نهايت استحكام و نهايت است مطلق و چهار طبقه و در هر طبقه بجز روشناي مشعل راه نتواند برد و احوال آن مفصل در قلعمات اقليم ثاني تحرير خواهد يافت چنانچه مي‌گويد كه اين بنا ساخته ديوان است به سعي مهايت‌خان مفتوح شد و توت ملك ميدان را از قلمي بر بنده عانطان برآورده به بيجاپور برد توت مذكور بلندخانه و سرراست و راست آبدار دارد و كوله آن يك كر بلند است در روم و فرنگ و هند هيچ خاتوني به آن كلابي پنداشت و او رارومي‌خان بر آتش نظام الملك ساخته بود بيست و يكم شهر رمضان سنه يكهزار و شصت و هشت اعلي حضرت سحر جميع كوكبه و انار و كارخانجات سلطنت در قلعه اكبرآباد به اهتمام سلطان محمد بهادر از درجه اعتبار و اخبار ساقط گرديده در حيطه تصرف عالمگير پادشاده

درآمدند شب دوشنبه بيست و ششم رجب سنه يكهزار و هفتاد و پنج ياسمن (ياسن) معارضه دروكرده و تب مخرفه روضه رضوان شتافتند در شهر اكبرآباد در كند حضرت ممتازالزماني مدفون كردند تاريخ قربش چنين بود . زعالم سفر كرد شاه جهان اولاد امحاء چهار پسر داراشكوه محمد شجاع اورنگ زيب مرادبخش و چهار دختر سر؟؟بانو بيگم سرما بانو بيگم روشن‌آرا بيگم و وزراي عظام آصف‌خان پسر اعتمادالدوله داراب‌خان بعد تغيير خانمذكور افضل خان لمعه انتقال خان مرحوم به اسلام خان مازيه سعدالله خان و ممالك مفتوحه بندر هنكلي و قلعه دولت‌آباد و سركار كواليار و قلعه حوليا و غيره چهل قلعه ديركته تكم (شكم) سرو گلشن آباد و ملك فلابر به بيست و هفت پركنه قلعه ساو قلعه جونيد شما لشكر علوفه‌خوار اين دولت نامدار سواي جمع كه براي عمل ؟؟ يا فوجداران دگر ياوريان و عاملان‌اند معلق موافق ضابطه وزع و چهارم حصه دو لك سوار است هشت هزار هفت هزار برق‌انداز و احدي سوار يك لك و هشتاد پنجهزار سواري ديگر سامان پادشاه‌زاده‌هاي كامكار و ديگر امرا چهار هزار پياده تفنگچي و توپ‌انداز و ؟؟ است كه از آن ميان ده هزار پياده در ركاب حاضر مي‌باشد سي‌هزار در صويه جات و قلاع وتنخواه ؟؟ نور خلافت چهل كرور دام كه حاصل آن موافق دوازده ماهه صد لك روپيه و تنخواه هر كدام نور عظمت دويمن و سيويمن ؟؟ سلطنت بيست و چهار كرور دام كه دوازده ماهه شصت و لك روپيه و تنخواه چهارمين فرزند دوازده كروردام كه دوازده ماهه، سي لك روپيه مي‌شود و تنخواه امراء والاشان و ؟؟ بلند مكان اميرالامرا عليمردي‌خان نيز دوازده كروردام و تنخواه ديگر امرا و منصب‌داران بر طبق منصبي كه بر نگاشته‌اند به مقابله واضح مي‌گرديد همين اكتفا نمود خلد مكان محي‌الدين اورنگ زيب عالمگير پادشاه بن شاهجهان شب يكشنبه يازدهم ذيقعده سنه يكهزار و بيست و هشت و يا بيست و هفت هجري از بطن صبيه جعفرخان ارجمند بانو بيگم مخاطب به ؟؟ ؟؟ در قصبه دهنور مضاف صويه گجرات تولد يافتند و تاريخ ولادتش آفتاب عالمتاب نهم رسيد در بيست و هفتم ذيقعده سنه سنه يكهزار و چهل و چهار به عمر يازده سالگي به حضور اعلي‌حضرت در اكبرآباد هنگام فيل جنگي فيل مست را كه حمله برايشان نموده بود بلا استمداد غر به ضرب شمشير كه برآيند و در مخلص لب‌التواريخ مرقوم است كه در سنه يكهزار شصت و هفت هجري اعلي‌حضرت را بيماري صعب روده و به نظم امور مملكت بكرمي پرداختند و انواع خلل و فتور در اطراف بظهور آمد داراشكوه ولي‌عهد وقت را غنيمت دانسته اختيار سلطنت به قصبه خود آورد و راه اخبار را مسدود ساخت لهذا در هر سمت قصبه برخاست مرادبخش كه در گجرات و شجاع كه در بنگاله بود وفات اعلي حضرت را يقين دانسته بر تخت نشستند و هر كدام از حدود خود روان شدند و

حضرت گريز از دكن به جانب دارالخلافه عازم كشتند داراشكوه پسر خود سليمان شكوه را با تاليقي راجه جست كه بر سر شجاع و مهر راجه ؟؟ را با قاسم خان مقابل حضرت عالمگير و مرادبخش كه هفت گروهي از چين رسيده به ايشان ملحق شده بود فرستاد و ميان شجاع و سليمان شكوه در موضع بهادر بود از مصاقات الهآباد جنگ واقع شد و شكست بر شجاع افتاد و او گريخته نمويكر رفت و سليمان شكوه تا آنجا متعاقب نمود و او را به به بنگاله كه برآينده برگشت و دو راه خير شكست داراشكوه به او رسيد همراهانش جدا شده خود را در پناه راجه سري نكر كشيدند چنانچه بعد از جلوس عالمگيري از آنجا گرفتار شده آمد و پيمانه حياتش لبريز شد و كيفيت شكست داراشكوه برين منوال است كه در حوالي اوجين عالمگير را با ؟؟ جنگ در ميان از ؟؟ ؟؟ گشت بسيار شكست آشكار خورده گريخت به آن پادشاه كوچ به كوچ متوجه اكبرآباد شده غره رمضان سنه يكهزار و شصت و هشت از آب چهل عبور نموده داراشكوه از استماع اين معني با فوج گران به جنگ برآمد درسمتوتكر از مصاقات اكبرآباد جنگ واقع شده و داراشكوه بعد كشته شدن رستمخان دكني و غيره راجه راوسيرسال و رام سنكه را ؟؟ و شيوا رام كور و ديگر سرداران عمده شكست يافتند و فرار نموده به اكبرآباد رسيده از فرط جماعت به خدمت اعلي حضرت رفته شب مانده به طرف شاه جهان آباد روانه شده خلد مكان به فتح و نصرت در اكبرآباد داخل گرديده بعد پيغام و سلام رباني به خدمت اعلي حضرت قلعه اكبرآباد را به ملازمان خود سپرده و جمعي از معتمدان را در خدمت اعلي حضرت قلعه اكبرآباد را به ملازمان خود سپرده و جمعي از معتمدان را در خدمت اعلي حضرت گذاشتند و چون شنيدند كه داراشكوه خيري در لاهور و شاه جهان آباد توقف نموده براي فراهم آوردن سپاه به يلتان رفت خود متوجه شاه جهان آباد شده در راه مرادبخش را دستگير نموده نخست به قلعه شاهجهان آباد و بعد از آن در كوالیار مقيد داشتند و بر تخت شاه جهان در ؟؟آباد متصل شهر سرهند (سربند) جلوس نموده تاريخ جلوس ظل الحق يافتند و ديگري اطبعوالله و اطبعو الرسول داد في الامر مسكم يافته و روز جلوس يوم جمعه غره ذيقعده بوده الحاصل جلوس نموده با سرعت تمام متوجه يلتان شدند چون داراشكوه پيش از وصول موكب اعلي از يلتان به جانب ؟؟ گريخته بود خروشيد كه شجاع از بنگاله برآمده بدارالخلافه مي‌رسد از يلتان معاودت نموده مقابل شجاع شدند در حوالي كوره از مصاقات اله آباد مصاف به ميان آمد با وجود آنكه هنگام شب ؟؟ سنكه از لشكر معيلي قرار نموده دست غارت بر اردو دراز كرده موجب بر هم زدگي شده بود ليكن به تاييد ايزدي شكست بر شجاع افتاد و او به حال تباه به بنگاله رسيد و از آنجا به بعد جنگ‌هاي مكرر با فوج پادشاهي به جانبه مكه معظمه رفت كه بعد از آن اثرش پيدا نشد و

چون خبر رسيد كه داراشكوه در ؟؟ به گجرات رسيده از آنجا از جمعيت فراهم آورده به جز يك راجه ؟؟ سنكه به اجمير آمده است آن پادشاه بعد فتح شجاع متوجه اجمير شدند و در صويه مذكور داراشكوه جنگ صف به ميان آمده و مشارالیه شكست يافته باز به جانب ؟؟ فراري شد متصل ؟؟ مصاقات هنكراست بدست جنون (خبون) نام ؟؟ گرفتار گرديد محبوس و اسير بحضور آورده شب پنجشنبه بيست و يكم ذيحجه در خضرآباد به قتل رسيد و حضرت در شاه جهان آباد رسيده به نظم و اشتغال داشتند و بيست و چهارم رمضان سنه يكهزار و شصت و نه كه به عمر چهل و يك سال و دو ماه و دو روز رسيده بودند در حين سال دويم جلوس خود در قلعه شاه جهان آباد بنام نامي خود خطبه و سكه را رواج دادند در زمان پيشين بر اشرفي و روپيه يك طرف كلمه طيب مسكوك مي‌شد بنابر تعظيم موقوف داشته بيت عبدالباقي صها مخلص نقش‌پذير شد و آن اينست، سكه زد در جهان چو بدر منير شاه اوزيك زيب عالمگير و در طغرا ابوالمظفر اوزبك زيب عالمگير پادشاه نيست مي‌شد و در همين سال از واقعه امك و بنارس به عرض رسيد كه چهارم صفر از شدت ربوله به طول پنجاه ذرعه در زمين غار افتاد هر چند سعي نمودند عمق آن ظاهر نشد و از واقعه كشمير معلوم شد كه سيوم صفر مذكور زلزله از شام تا صبح مانده عمارات گهواره آسا و مزلزل ماندند و اما آسيبي به كسي نرسيد و در سال دوم پيش از دستگير شدن داراشكوه حكم والا به تباهي حصار سرخاصي و در قلعه مستقر الخلافه اكبرآباد صادر گشت و در عرض سه سال به خرج مبلغ پانزده لك روپيه به اهتمام اغيارخان حارس قلعه صورت انجام يافت از منزل شمس‌آباد عنان مراجعت سمت دارالخلافه شاهجهان آباد منعطف گرديد و پانزدهم شهر جمادي‌الاخر قلعه مبارك دارالخلافه نزديك به آرامگاه في‌مابين ديوان خاص و باغ حيات بخش مسجدي مختصري موزون از سنگ مرمر و برچين كاري الوان طرح انداختند در عرض محال به صرف مبلغ يك لك روپيه و شصت هزار روپيه پيرايه اتمام يافت و عاقل‌خان نيافتن تاريخ مسجدا به ان المساجد بعد قلا به عوامع اليه احدهم كشت و در حين سال چهارم از باعث صوم حكم شد كه روز جلوس كه بيست و چهارم رمضانست مردم را هرج مي‌شود و از روز عيد شروع جشن نموده باشند و درين اوان سلطان معزالدين ولد معظم شاه در قلعه شاهجهان آباد تولد يافت و محمد اعزالدين برادر معزالدين موصوف بيست و يكم ذيقعده در سنه يكهزار و هفتاد و چهار تولد يافته در معاصر عالمگيري مرقوم است سال سيزدهم عالمگيري مطابق سنه يكهزار و هشتاد هجري بر بيع قضا ؟؟ تخريب گشت واقع مهرايد بهره كيسو راي صادر شد و در كم مدتي سعي كارپردازان قلع و قمع استواري نياي خدلان از قوه به فعل آمد و بجايش مسجد عالي اساس ؟؟ مبلغ ؟؟ سه لك و پنجاه هزار روپيه زينت احداث يافت ضلالت كاشانه از

مسجد نات بر سنكديوبوند بله سرا يا جهالت در تو بود در ايام پيش از جلوس جنت مكاني جهانگير پادشاه بنا بر بواعث سي شيخ ابوالفضل متوجه و سرگردان بودند اين كافر تبه كار به كشتن شيخ مذكور نقش نيكو خدمتي در خدمت ايشان درست نمود و بعد از جلوس در جابره كار بسته ؟؟ باش ديوخانه تاخته به خرج مبلغ سي لك عمارت خانه خرابي كرد ادمان و اقسام خورد و بزرگ ؟؟ هر قيمتي كه معبد مشركان و مجمع بي‌دينان منصوب بود تا اكبرآباد آورده در زير ؟؟باري مسجد نواب قدسي القاب ؟؟ جهان‌آرا بيگم مدفون گرديد كه لايزال پايمال باشد و نام مهرااسلام‌آباد در فابر مذكور انسيه افواه شد و در سنه هشتم اعلي‌حضرت بدارالبقا شتافتند و در معاصر عالمگيري منقول است كه در سنه دوازدهم جلوس والا حكم شد كه اوستادان سلام عليك كرده باشند زيرا كه ؟؟ دست بسر مي‌شدند و در سنه پانزدهم عالمگيري منقول است كه در سنه دوازدهم جلوس والا حكم شد كه اوستادان از واقعه صويه معروض والا گرديد كه قصه سماجتي متعلقه لاهري ؟؟ است زلزله باسي هزار خانه‌دار به زمين فرو رفت و از واقعه صويه بنگاله معروض بارگاه والا گرديد كه اول گرد و غبار برخاست بعد صنوري مهيب بسيار بلند قامت نمودار شد بعد ساعتي چند كه از نظرها غايب گرديد با هم فرسخ مردم و جانور كشته و زخمي افتاده بودند هفدهم ربيع‌الاخر در همين سال از واقعه جونپور به عرض معلي رسيد كه از نهم شهر ربيع‌الاول بيست و دو روز علي‌الاتصال باران به شدت تمام باريد اگر عمارات عاليه و ديوار شرقي قلعه جونپور بيست و دو ذرعه منهدم شد و چند جا برق افتاد كه چند كس از اين آسيب ديدند و بعضي بي‌هوش شده به هوش آمدند ليكن شنواي نمانده در سنه سيزدهم يا چهاردهم جلوس والا روشن‌آرا بيگم بيت حضرت شاهجهان وفات كرد و در همين سال سيزدهم ربيع‌الاول روجه محمد معظم كه دختر عبدالمومن جنان بود درگذشت روز شنبه پانزدهم يا شانزدهم سكندر سلطان ولد اعظم شاه تولد يافته و در تلخص لب‌التواريخ مرقوم است كه در سنه بيست و يكم جلوس والا به ؟؟ يونان كه بعد فوت ؟؟ سنكه است كه مضدر شوخي شده بودند بصيوب اجمير نهضت نموده حربه مرقوم نبود مقرر فرمودند چون از ؟؟ در انكار ساطق بوقوع‌اند باز متوجه انصوب گشته از هر طرف اقواع قاهره به سركردگي شاهزاده‌هاي نامدار به تخريب ملك راج يونان و استيصال را تاكداچيونان پناه داده بودند تعاقب يافت و در همين ايام شاهزاده‌هاي محمد اكبر باعي شد و جمعيت رانهوران فراهم آورده بر سر اجميرآمد و خود به دولت بلا توقف بيرون آمدند و هم در آن اثنا پادشاه قلي‌خان داماد عنايت‌خان ديوان خالصه از باغي جدا شده به حضور آمد و به تقريبي كشته شد وراچتوتان اين معني را غدر آورده از محمد اكبرپيدا شدند و او به حال تباه جانب دكن فرار نموده و حضرت در پي آن سال بيست و پنجم موافق سنه يكهزار و نود و دو هجري از اجمير به دكن توجه فرمودند و بعد از جنگ‌هاي بسيار بيجاپور و

حيدرآباد را در سنه يكهزار نود و نه به تصرف آورده شاهزاده پادشاه را كه با مخالفان ارتباط به ميان آورده معه دو پسر محبوس فرمودند و محمد اكبر باعي صورت صلاح خود درينجا نديده به ايران گريخت در سنه يكهزار و يكصد سهبا ؟؟ دستگير شده آمده و جميع خلفاي دكن داخل ممالك محروسه شدند ليكن چون عمدههاي دكن به حضور رسيده و هفت هزاري و پنجهزاري شده بودند از سبب بيجاگيري پريشان حال گشته از فكر بدر رفتند و در هر طرف فتنهانگيزي نمودند و ملكي كه به تصرف آمده بوديعني مضبوط شد خود به دولت فرصت معاودت جانب دارالخلافه تا آخر عمر نيافتند آن گه در سال پنجاه و يكم جلوس اقبال مانوس و آخر شهر ذيقعده سنه يكهزار و يكصد و نوزده هجري به فردوس برين رفتند اما در معاصر عالمگيري مرقوم است كه حضرت خلد مكان محيالدين اورنگ زيب عالمگير پادشاه فتح روز جمعه بيست و هشتم شهر ذيقعده سنه ؟؟ جلوسي مطابق سنه يكهزار و يكصد و هژده هجري نزديك بانقضاي يك پاس آن روز رحمتاند در طاير روح بر قنوح بسر حديقه جنان پرواز نموده بر طبق وصيت مرقد منور در صحن مقبره سوه ارباب يقين شيخ زينالدين رحمهالله كه در حين عتاب ترتيب فرموده بودند قرار يافت و آن مكان مخلدآباد موسوم شده به مسافت هشت كرده از خجسته بنياد اورنگآباد و سه كرده از دولتآباد واقع است ؟؟ سنگ سرخ قبر مقدس آن مسافر ملك بقا طولش سه كرده عرضش دويم كرد ارتفاع چند انگشت پيش نخواهد بود تعوير مخوف است از خاك بركرده رنجان در آن كاشتند تاريخ ارتحال رحمت مال ارايه كريمه به روح در به حال و حسب ؟؟ مستفاد ميگردد و لفظ خلد مكان بعد از نام مغفرت از نام مغفرت از نام مسجد ؟؟ مدت گرامي بود و يك سال و سيزده يوم ايام خلافت پنجاه و يك سال و دو ماه و هشت و هفت يوم و صاحب ملخص لب التواريخ مينگارد كه بعدل و رياضت پادشاهي نمودند و در عهد خود اكبر رسوم را برطرف ساختند از آن جمله بدعت و ؟؟ با آن بود كه هر گاه به خدمت متعين ميشدند هر كه را راه راست ميپافتند ميگرفتند و هر گاه مانده بيسر ميگذاشتند حكم شد كه دو راس اسب از سركار متعين شود و همچنين فيلبانان فيل را مست كرده بر دوكانها و خانهها بدوانيدند هر كه تواضع ايشان مينمود از حوادث محفوظ ميماند حكم شد كه از فيلبانان ؟؟ گيرند كه اگر وي به خانه كسي خراب كند ؟؟ نماند از عهده آن برآيد و ميرشكار آن به تقريب كه بر جانوران در نصاب به خانه مردم فرود ميآمدند و تعهدي مينمودند اين معني را مخاطب فرمودند يادشان درست قدر جمع شده خرمن مال و جان خلفي باستاري ميدادند و در عاشوره و ناتواني ساخته شمشير تازي مردم را آزار ميرسانند و در ايام هولي جماعه هنودان جنون (خبون) ؟؟ به هم رسانيده هنگامه را ميكردند ؟؟ تا يك ماه بندي باروخانه جنگيها واقع ميشد اين همه ابواب را

موقوف ساخته و اكثر مردم خانه‌هايشان تاخته كرد طوايف و شراب بودند و شراب در كوچه يا غلانيه سل آب داشت تمامي اين رسوم معدوم گرديد ممالك مفتوحه ايشان بدين تفصيل در تصرف پادشاهي بودند قلعه دهلي اكبرآباد قلعه لاهور قلعه كاشمير قلعه اله آباد قلعه ابور قلعه تاراكده قلعه جاندو قعله اوجين قلعه راستين (رانسين) قلعه رامكده قلعه دهارا قلعه اويدمره قلعه كاكردن. رهنور قلعه رهتاش قلعه سورت قلعه حاسابه قلعه كويله قلعه كامكره قله سوتكره قلعه سكرن قلعه جوده‌پور قلعه مترتيه قلعه ساهيهر قلعه كابل قلعه غزنين قلعه بشاور قلعه ظفرآباد شيركده مكركوت قلعه برنجي قلعه زيرين وزراي عظام معظم‌خان و نيز جمله بعد از آن فاضل‌خان بعد انتقال آن جعفرخان بعد آن اسدخان اولا ؟؟ بعد از آن با ؟؟ به فضل اولاد امحادش برهمتوال است محمد سلطان از بطن نواب‌هاي چهارم رمضان سنه **139** هجري تولد يافته و در سنه **21** جلوس والا رحلت نمود محمد معظم ملقب شاه عالم بهادر شاه از بطن‌هاي مرقوم سلخ رجب سنه **153** هجري نواح حيدرآباد تولد يافته محمد اكبر دوازدهم ذيحجه سنه **102** از بطن بيگم تولد يافته و در سنه **2** جلوس والا در ايران ديار به جوار حق پيوست و در مشهد مقدس به محل كفش‌كن روضه متبركه مدفون محمد كامبخش دهم رمضان سنه ؟؟ هجري از بطن ماهي اودبيوري تولد يافته بعد انتقال پادشاه به دو سال به تاريخ سيوم ذيقعده وفات يافته دخترهاي گراميش زينت‌النسا بيگم دهم شوال سنه **138** از بطن بيگم تولد يافته زينب‌النسا بيگم غره شعبان سنه **153** هجري از بطن نواب‌هاي تولد يافته بيست و هشتم ذيقعده سنه **13** از جلوس والا به رحمت الهي پيوست زهره النسا بيگم بيست و ششم رمضان سنه **19** از بطن بيگم تولد يافته مهرالسنا بيگم سيوم صفر سنه **143** از بطن اورنگ‌آبادي محل تولد يافته و در سنه **38** جلوس والا مطابق سنه **16** (**116**) هجري وفات نمود محمد ؟؟ ؟؟ ؟؟ اورنگ زيب پادشاه دوازدهم شعبان سنه يكهزار و شصت و سه از بطن دلرس بانو بيگم نعمت شاه نوازخان صفوي در يساق دكن متولد شده در سنه يكهزار و يكصد و نوزده هجري در پركنه حاجتو متصاف صويه اكبرآباد به عمر پنجاه و پنجسال و سه ماه و شانزده روز در جنگ بهادر شاه برادر خود وفات يافت در مقبره همايون پادشاه مدفون شد و مدت سلطنتش سه ماه و بيست روز خلد منزل ؟؟ بهادرشاه پادشاه بن اورنگ زيب شيخ سنه يكهزار و پنجاه و سه از بطن نواب‌هاي صبيه راجه راجوار در يساق دكن در برهان‌پور متولد شد غره ذيحجه سنه يكزهزار و يكصد و هژده هجري بر تخت سلطنت نشست و كيفيت سلطنتش چنين نگاشته‌اند كه چون خبر واقعه عالمگير به بعمخان در لاهور رسيد به استيصال تمام ؟؟ ايشان ؟؟ كه بعدم استقبال بايد شتافت و فكر توپخانه و لشگر هر چه مي‌بايد مهيا نموده‌ايم درين تامل نبايد ساخت و توپخانه و سرب و باروت بسيار از بسيار

در آن اندك زمان تبار كرده روان كرد و خود سر عقب توپخانه بيباك و دلير به طرف محمد اعظم شاه براي سروشاه عالم بهادرشاه سر از كابل به قدم استعجال روانه شدند و بلا توقف ده دوازده گروهي ؟؟ كوچ ميفرمودند و آن وزير صاحب تدبير در اندك فرصت خود را به شاهجهان آباد رسانيد متصديان محمد اعظم شاه كه در دارالخلافه بودند از هيبت آن بدررفته فراري شدند و بعضي محيطي و منزوي گرديدند محمديارخانه قلعهدار و صويهدار شاهجهان آباد قلعه را تسليم وي نمودند درين خزاين و اموال سلطنت هندوستان را كه از زمان دولت اكبرشاه پادشاه بود به تصرف درآورده و زياده از يك لك سوار مرتب نموده و طريقه سپاهداري و ؟؟ سلوك داشت پيش از آنكه شاه عالم پاشنه كوب از دنبال ميآمدند به غايت دليري و بيباكي متوجه اكبرآباد گرديد و در اندك فرصت بدانجا رسيد با وجودي كه محمد بيدار نخست بهادر ؟؟ و محمد اعظم شاه به كواليار رسيده بودند هيچ وسوسه را به خاطر راه نداده به پاي قلعه فرود آمد باقيخان كه از حيلههاي قديم و قلعهدار آنجا بود قلعه را به عظيم (اشان) ايشان بهادر نداده مستعد جنگ بود به مجرد رسيدن اين ولا درو استماع آمد شاه عالم را قلعه به تصرف داشتن طاقت خود نديده گفت كه قلعه به شما ميدهم ليكن تنها بيايند اين بهادر اصلا وسواسي به خاطر نياورده با وجودي كه در قلعه دانكودره از غرفه درآمد به مجرد استماع خبر متصرف شدن بين قلعه كمر بيدار تخت كه در دهولپور بود شكست و به والد خود كيفيت حال بكلمات ؟؟ نگاشت و بعد دو روز آن شاه عالم بهادر به اكبرآباد رسيد و پيغام تقسيم ملك كرد محمد اعظم شاه پرداختند و با هر دو پسر رشيد كارش تمام ساختند و سيويمي كه در سن كمتر بودهم اسير شد بياندیشه فكر محمد كامبخش كه در دكن بود يك سو نهاده از عهده مثل اميرالامرا اسرخان و ذوالفقارخان نصرت جنگ همه را به اعزاز و دلاسا طلبيد و دلنشين حضرت شاه عالم نمود كه اين صاحب خاندان در كن و كين سلطنتاند و آبا و اجداد ايشان خدمت اين دودمان عاليشان كردهاند اينها را مغزر بايد داشت القصه آنروز لذتهايشان و اخبار سلطنت به جهان شاه و به التماس ايشان وكالت باشد خان ؟؟ شد و به خطاب اصفالدوله ممتازو معزز گرديد و ميربخشيگري به ذوالفقار خان و خطاب اميرالامرا بن و بخشيگري و دوم شاه مرزا شاه نوازخان صفوي قرار يافت القصه چون حركات ميرزا كامبخش كه از دايره داناي بيرون بود سكه و خطبه سلطنت در پنجاپور به نام خود كرده حاصل آن كه آن شاهزاده به فعل آمد شاه عالم پادشاه را صواب ديد چنان معلوم شد كه اطراف دكن را گذاشته به طرف لاهور آمد آمد بعد عبور برندا خبر رسيد كه جماعه با اين كه در زمان قديم مرشد ايشان كرد؟؟ نام داشت و اين قوم با وي اعتقاد تمام دارند اجماع و اتفاق نموده رواج كفر ديدم و مدم اسلام برخاستهاند و شورشي و فسادي برپا كرده

وزيرخان را كه فوجدار شهر؟؟ بود كشته و به تخريب و غارت آن ملك دست دراز نمودند و استحقاق اسلام و انهدام مي‌ساختند و بر كندن ؟؟ و به تصرف درآوردن ملك شورش عظيم مي‌دادند و ؟؟ تايره كفر در اشتغال است به خاطر مقدس پادشاه رسيد كه به نفس نفيس خود جهاد اختيار بايد نمود والا يك اميرپادشاهي براي همه ايشان كافي بود و آن كرده كفار با اين‌كه قلعه در دامن كوهي ساخته بودند ازين معني اطمينان خاطر داشتند كه هر گاه كار نيك خواهد شد از راه‌هاي كوهستان بيرون خواهم رفت به اراده استصال ايشان شاه عالم معه پادشاهزاده‌هاي اربعه در آن اطراف تشريف بردند و به فاصله سه كرده از آن‌جا خيمه زدند و منع فرمودند كه كسي از پادشاه‌زاده‌هاي امرا طرح جنگ اندازند آخرالامر خانخانان به تقريب ملاحظه ميدان رخصت يافته در صبحگاهي سوارشده در طرف ايستاد و رفيع انسان و جهان شاه هم سوار گرديده پيش خيمه‌هاي خود ؟؟ مي‌نمودند از آن‌جا كه در فطرت خانخانان صبوري و استعجابي در نفوز سپاهي‌گري بود توپ و تفنگ سر داد چون از اين طرف راه برآمد و شد مسدود بود و جمعي پياده‌ها بر قلعه كوه نمايان شدند هر چند مرفي حضور بود لاكن خانخانان رخصت هم حاصل كرده قدم پيش گذاشت و به محاربه توپ و تفنگ در پيوست و خود پياده شده به مشقت تمام بر قلعه كوه رانده اين‌كه قلعه‌هاي خيال را كه مردم زانها نشسته بودند گرفتند مگر قلعه ؟؟ گريزان نشسته بود باقي ماند دلاوران به تامين وي رسيدند در آن طرف ديگر مطلق راه نبود همين يك جانب بود كه از آن‌جا كه در فطرت خانخانان هوري و استجابي در نفور سپاه كردن بود توپ و تفنگ سرداد چون ازين طرف راه برآمد و شد مسدود بود جمعي پياده ها بر قلعه كوه نمايان شدند هر چند عرضي حضور بود لاكن خانخانان رخصت هم حاصل نكرده قدم پيش گذاشت و به محاربه توپ و تفنگ در پيوست و خود پياده شده به مشقت تمام بر قلعه كوه راند تا آن‌كه قلعه‌هاي خيال را كه مردم را؟؟ نشسته بودند گرفتند مگر قلعه خامي كه برآن نشسته بود باقي ماند دلاوران تا بايين وي رسيدند در آن طرف ديگر مطلق راه نبود همين يك جانب بود كه از آن جانب بر قلعه بخشند چون شب شده بود به خاطر آورده بودند كه علي‌الصباح در روشني به آساني خواهند گرفت ليكن از خانخانان غطبي وقت كه ؟؟ نمود به سر كرده آن كفار چو كيان دستاسيان ژنده پوش شده كدو دردست گرفته به رفقاي خود را هم خبر نكرده بدر رفت و سپاهيان وي تا صبح به جنگ تفنگ قايم ماند چون صبح شد دلاوران عساكر پادشاهي آن قلعه را گرفتند بعد از آن معلوم شد كه رئيس كفار از نصف شب بيرون رفت و قوت پياده‌روي به درجه داشت كه درين عرصه قريب چهل كرده رفته باشد چون اين خبر به خانخانان رسيد افسرده خاطر داشت زيرا كه خلاف مرضي پادشاه و بي‌رخصت درين امر جرات نموده بود و هم چشم‌هاي وي در تابوي جفت وي بودند و به حق همچنان شد كه چون اين قلعه واقع نمود موافق ضابطه

نقاره نواخته متوجه حضور شده از پيشگاه خلافت حكم شد كه نقاره بنوازند و خود هم به حضور بيايد هر چندي خانه‌نشين شد و درين مابين همره كي‌ها به ظهور آيد به هر كيف بعد از چندي چون سوابق حقوق خدمت و پايه وزارت در ميان بود در ظاهر كار اصلاحي شد و رفع حجاب گرديد و به دستور معهود آمد و شد به ميان آمد ليكن چون مرد و دوراندیش و مزاح دان بود و قابوطلبي پادشاهزاده در حق خود خوب مي‌دانست نوعي دل مرده و افسرده بود كه در همان روز تار مكر به بست و در همان ايام به مرض مهلك مبتلا گرديد القصه پادشاه را برادران پرخاش و مناقشه بسيار تا بيست و يكم محرم سنه يكهزار و يكصد و بيست و چهار در بلده لاهور به عارضه درد قولنج وديعت حيات را به جان آفرين سپردند و در توابع دارالخلافه شاهجهان آباد در جوار مرقد منور حضرت خواجه قطب‌الدين مدفون شدند و مدتي سلطنت ايشان پنجسال قمري و هشت ماه و يك روز بود و ممالك محروسه موروثي در تصرف داشتند وزراي عظام آصف‌الدوله وكيل و وزارت بشارتخان و بعد از آن به منعم خان خانخانان و بعد فوت خان مذكور هدايت‌الله خان پسر عنايت‌خان سرانجام مي‌نمود و پسرش معززالدين جهاندار شاه و محمد اعظم عظيم الشان و رفيع‌القدر مخاطب رفيع ايشان و خجسته آخر مخاطب جهان شاه دو دختر دهر افروز بانو بيگم و دولت افرزو بانو بيگم معززالدين جهاندار شاه بن بهادرشاه دهم رمضان سنه يكهزار و هفتاد و دو روز چهارشنبه در يساق دكن تولد يافت مردي بود شجاع و قوي هيكل و پردل و جهانديده و ؟؟ نبوده و بارها پيكار و كارزار نموده عظيم الشان و رفيع الشان و جهانشاه وي را جنگ در ميان آمد پس از كشته شدن اين هر سه برادر روز پنجشنبه غره ربيع‌الاول سنه يك هزار و يكصد و بيست و چهار هجري در دارالسلطنت لاهور بر تخت سلطنت نشست آخر كار به تقدير حضرت پروردگار و محاربه برادرزاده خود محمد فرح سير كه در بنگاله بود از آن‌جا آمده به جنگ در پيوسته اسير شد روز جمعه هشتم محرم سنه يكهزار و يك صد و بيست و چهار هجري در قلعه دهلي كشته شد و پيش چتوتره مقبره همايون پادشاه مدفون گرديد مدت عمر پنجاه و دو سال و نه ماه داشت ؟؟ ماه و پنج روز سلطنت كرد و عقلاي زمان در باب كشتن ايشان بن بهادر شاه پادشاه روز پنجشنبه هژدهم رجب سنه يكهزار و نود و پنج در عزيمت دكن از بنگاله متولد شد روز جمعه بيست و سيوم (**23**) ذيحجه سنه يكهزار و يكصد و بيست و چهار هجري پنجم صفر روز چهارشنبه در قلعه دهلي و نزد بعضي در نواح مستقرالخلافه اكبرآباد بر تخت سلطنت نشست و نواب ذوالفقار خان را به اهانت و فضيحت به قتل آورد و عبدالله خان و حسن علي‌خان را جاه و مراتب فراوان بخشيد آخرالامر به اسباب مختلف الروايات در ميان پادشاه ؟؟ سپرد اين هر دو برادر عيادت و نزاع به هم رسيد چنانچه نواب حسن

علي خان كه برتختي و صويه‌دار دكن بود به نظر بر كدورت طرفين شاهزاده خيلي بطور مشهود همراه گرفته بدارالخلافه شاهجهان آباد آمده از ملاذمت پادشاهزاده سرمايه زده مرتكب حركات متمردانه ؟؟ شهورت آوردن شاهزاده از براي تحديد و تهديد بود به ظاهراً اظهار مي‌كردند كه در وقت ملازمت به خدمت پادشاهزاده خواهم گذرانيد آخر كار بعد از رد و بدل بسيار قراربن يافت گويند كه بندوبست خودي كرده براي ؟؟ حاصل كلام آن كه به قلعه داخل شده و مردم خود را در حرم پادشاه فرستاده ؟؟ تمام بيرون كشيده محبوس نمودند بعد چندي محمد فرح سير را نيز بركشتند و بنابراحتياط كف پايش شكافتند در صحن مقبره همايون پادشاه مدفون شد مدت سلطنتش شش سال قوي و سه دوازده روز بود اين رباعي از فرخ سير مشهور است كه در حين گفته بودند و بعضي گفته كه از اوستاد است اوشان به محل خواندند دل مست شرابست شرابش بدهند خو كرده انس است انس
(آتش) بدهند هر كس كه ز احوال دل ما ترسد ؟؟ به لب از حوالش را بدهند به
تبع‌الدرجات پسر رفيع‌الشان بن بهادرشاه پادشاه در ماه جمادي‌الاخر سنه از بطن نورالنسا بيگم دختر شيخ باقي در قلعه شاهجهان آباد بر قول بعضي و اكبرآباد بر تخت سلطنت جلوس بود چون شاه رفيع‌الدرجات مريض و حنيف ايشان دعاوي بكوكهار بود بعد سه پانزده روز به قضاي الهي به عالم عقبي شتافت رفيع‌الدوله پسر رفيع‌ايشان برادر متوفي را برآورده تاج شاهي بر سرش گذاشته به شاهجهان آباد موسوم ساختند و بر سلطان نيكوسر زايد سبب آوردند چون شاهجهان مذكور نيز بدستور برادر نحيف و ضعيف و كوكناري بود هفدهم ذيقعده سنه يكهزار و يكصد و سي و يك هجري به عارضه غلبه كوكنار به رحمت الهي پيوست و در مقبره همايون پادشاه مدفون شد سه ماه و بيست و هشت روز سلطنت كرد روشن دختر محمدشاه پادشاه پسر جهان شاه بن بهادرشاه پادشاه بيست و ششم ربيع‌الاول سنه يكهزار و يكصد و چهارده هجري در بلده غزنين متولد شد بعد از فوت رفيع‌الدوله كه مخاطب شاهجهان بود سلطان روشن اختر را از دارالخلافه شاهجهان‌آباد طلب داشته به تاريخ هفدهم شهر ذيقعده سنه يكهزار و يكصد و سي و يك هجري بر مسند فرمانرواي متمكن ساخته مخاطب محمدشاه نمودند و اوجين و خو به صورت بود عزيزي گفته، رو پيش اختر بود روشن ماه شد، يوسف از زندان برآمد شاه شد و بر تجويز امراي عظام هفت ماه سلطنت رفيع‌الدرجات و شاهجهان را ايام حيات قرار داده داخل سنه جلوس محمدشاه نمود غره ربيع‌الثاني سال جلوس مقرر نمودند چنانچه سلطنت ايشان به احتساب سي سال و يك ماه گشته و في‌الحقيقت هشت و نه سال و ششماه است مختصر آنكه نواب حسين خان بعد از گرفتن نيكوسير حيات محمدشاه را همراه گرفته براي اخذ انتظام بر سر نظام‌الملك كه افواج او را قتل و غارت نموده بودند به سمت دكن متوجه شده به تاريخ

بيست و نهم شهر ذيحجه سنه جلوسي محمد شاهي ميرحيدرخان همراهي محمدامين خان بهادر به موجب اشاره ايشان حبس علي‌خان را در عرض را بالتماس دعا اساس متضمن بر شكوه محمد امين خان داده كه برما تعدي مي‌كند حسن علي‌خان متوجه خواندن عرضي شده محمد مير حيدرخان كاردار نكزير برآورده برجگر وي فرو برده نصرت‌هاي متواتر كار او را تمام كرده خود نيز از دست مردم نواب متوفي بكار آمد بعد از استماع خبر كشته شدن برادر خورد عبدالله خان ؟؟الملك كه در شاهجهان آباد سلطان ابراهيم پسر سيويمي رفيع ايشان را از محبوسي برآورده بر تخت شاهي بشانيده و با لشكر بسيار براي اخذ انتقام بر سر محمد امين خان و غيره نهضت فرمود به تاريخ سيزدهم محرم‌الحرام سنه دو روز پنجشنبه در نواحي شيركده در ميان نواب عبدالله خان و امراي محمدشاهي مقابله روداد نخست تقدير نواب عبدالله خان اسير و محمد امين خان در برگرديد طرفه العيني جهان برهم زند اوست سلطان هر چه خواهد آن كند كس نمي‌آرد كه اينجا دم زند اوست سلطان هر چه خواهد او كند كس نمي‌آرد كه اينجا دم زند عالمي را در دمي ويران كند بعد از يك ماه محمد امين خان حين فتح خان بهادر به قضاي الهي فوت شده و خدمت وزارت را پادشاه مي‌خواست كه به نواب اميرالامرا خاندوران خان مرحمت فرمايند معيله نوراني به اين امر راضي نشده با وي شورش و پرخاش شدند بنابرآن بر كمال استعداد و امانت و ديانت و كارداني بابت وزارت نواب حاجي عنايت‌الله خان را مقرر فرمودند نظام‌الملك را به حضور انور طلب داشته بعد از يك سال و چند ماه نواب موصوف از دكن به دهلي تشريف آوردند و به خلعت وزارت سرافراز شده بعد چندگاه اختلاف مزاج وزير و پادشاه به تاريخ دوم ذيقعده سنه شش محمد شاهي خلعت وزارت از نظر نظام‌الملك به معيرالدين‌خان خلف محمد امين خان عنايت فرمودند و به عيش و عشرت مشغول شد بعد از چهارده سال اين واقعه زمانه عيش را منبعص گردانيد و تفصيل اين اجمال آن‌كه در بيان واقعه مسطور است كه پادشاه چهاردهم ذيقعده سنه يكهزار و يكصد و پنجاه و يك وفوج برهان‌الملك زنده بدست والي ايران رسيده و آخر كار معرفت آن با منير نامدار به موجب استدعا والي ايران رسيده و آخر كار معرفت آن اميرنامدار بعد و مواثيق اصلاح پايين قرار يافته روز ديگر اصف جاه به حضور ياورشاه بالمواجهه شروط مرقوم كه ملاقات هر دو پادشاه مقر در آن كه جان و آبرو وناموس و ملك ايشان اذيت نرسد موكد نموده روز ديگر محمدشاه نجميه پادشاه تشريف برده و مشارالليه تا بيرون خيمه آمده استقبال نموده هر دو كس بر يك مسند نشستند از دست فبوجي نادرشاه پياله گرفته تواضع نمود كه شما مهمان هستيد سلطنت هندوستان ايشان مبارك باشد قيصرالله مرزا پسرنادرشاه تا آخر صحبت ايستاده ماند روزافزون خان ناظر به محمد شاه اشارت كرد كه او را اجازت نشستن بدهند يا از پدرش برهانند پادشاه در نياب تعاقل فرمود كه صحبت اهل

ايران است و پسرش مرد است التفات به حال آن مناسب ندهد بعد دو ساعت مراجعت نمود روز جمعه هشتم ذيحجه سنه يكهزار و يكصد و پنجاه و يك داخل دارالخلافه گرديه صحبتي برهان الملك از شدت وجع باد صدمات كه اداي حق لبيك گفت شب سيوم جماعه از اخلاف شهر شهره انداختند كه خسروهند به خدعه كاوي والي ايران را تمام كرده قريب سه هزار كس اهل ايران را به جان كشتند سه ساعت رزو برآمده نادرشاه در مدرسه روشن‌الدوله متصل چپوتره كوتوايي رسيده به هزار جزاير چنان امر فرمود كه هر كه را در لباس هندي يابند جامه حيات مستعار از بدن او بركشند و تاخت و تاراج شهر نمايند تا چهار ساعت روز باقي مانده آتش قتال و غارت زمانه ؟؟ از كوتوال تحقيق پيوست كه قريب هشت هزار كس به قتل آمده و اقسام المعر و اقمشه جواهر و نقود بي حد و حصر به دست سپاه ايران افتاد بعد از آن بر طبق خواهش نادرشاه صبيه سلطان روان‌بخش داد از بخش بن سلطان مراد بخش بن شاه جهان پادشاه كه به حسب الطرفين بود نصيرالله مرزا منسوب گرديد و دو كرور روپيه از خانه برهان‌الملك ضبط نموده علاوه از مصادره شهر در آن‌چه نقد و جنس و تخت طاوس و غيره و تخت‌ها و صندلين‌هاي مرصع و اسپان و افيال پادشاهي كه از علت زياده و از هشتاد كرور خود و دست‌اندازي خزانه اندرون محل پادشاه ؟؟ نمود معززالملك را امر فرمود كه من بعد سكه نقود حوالي ايران را موقوف نموده از نقره به شكل آوردن روپيه ؟؟ بياوري به اين معز مسلوك نشاندند سكه هست سلطان سلاطين جهان شاه شاهان نادر صاحبقران، شاهنشاه لقب خود نموده نقش مكين به اين شعر كنده بود مدولت و دين رفته بود از جا به نام مادر ايران قرارداد خدا و مقدمه مال و ملك بر همنوال انفصال يافت كه از طرف درياي امك از بلده پشاور و كابل و غزنين و درچات و بتكياب و خداآباد و تهمه و بهتكرمعه چهار محال پنجاب كه در مصارف كابل مقرر بود در تصرف نادرشاه و باقي به محمدشاه مبارك بعد فراغ مقدمات ارباب طرب هندي را طلب داشته بساط انبساط گسترده به جهت افراي خاطر خويش مي‌گشت چنانچه ؟؟ در حضورش اين نغز خوانده، دلرا بايد دگر بر ناز آمده از دل ما چه به جا مانده كه باز آمده محطو گشته حكم كرد هزار روپيه بايجيو انعام داده همراه آرد و پردازند بايجيو بيچاره را به مجرد اصغاي كلمه همراه برون خوردن دشوار و مردن گوارا شده شكمش جاري گرديد نزديك بود كه جان شيرين از تن نازنينش بدر رود و آخر كار ميلش به مارض از چنك آن پلنگ نجات يافت به تاريخ هفتم شهر صفر سنه يكهزار و يكصد و پنجاه و قريب بيست و يك سال در جلوس محمدشاهي گذشته بود كه از قلعه مبارك كوچ نموده داخل باغ شاله مار گرديد و از صيطي اموال هژده ماهه تنخواه سپاه او را نموده و در ايران رسيده خراج سه ساله آن ملك برعايه معاف فرمود الحال شمه از ابتداي نادرشاه تا آخره مرقوم مي‌كرد كه موجب نصرت و نبه گردد لمعه در ميان واقعه مرقوم است كه امام

قلي‌بيگ پدر نادرشاه از ساير الباس بلده اهوار بود و باخلال احوال دقيق حال وجه معيشت بسر مي‌برد بايا علي بيگ كه ريش جمعي از اقشار اهوار بود بعد از فوت امام قلي‌بيگ زن دوم او را كه مادر نادر علي‌بيگ بود به عقد آورده و نظر برد فور شعور نادرقلي بيگ نموده دختر خود را كه از زن قديم داشت به او منسوب كرد اين امر حسنت رفاه آن ؟؟ بي‌بال سلطنت مال گرديده رضا قلي‌بيگ مرزا كه جبهه شاه سلطان حسن صفوي و الي ممالك ايران به عقد آورده از بطن او بود بعد فوت بايا علي مذكور والده رضاقلي مرزا نيز حيات مستعار را بدرود نموده به پدر پيوست نادر قلي بيگ براي قيام ؟؟ و اخذ رياست ؟؟ بايا علي متوفي را به جناله نكاح درآورده نصيرالله مرزا كه برآبادي خاندان امير تيمور كوركاني سرفراز گشته از بطن او بوجود آمده فاغيرويا اولي‌الانصر چون نادر علي نسبت پسران بياقلي متوفي كه در ؟؟ و سيادت ممتاز بود الوس قريب چهل ؟؟ داده را طوعاً و كرهاً مطيع و منقاد خود ؟؟ خدمت انبارداري اهوار به نام خود گرفت و رفته رفته بر مدارج سلطنت قيام دارند در ابتدا سپه سالار شاه طهماث گرديد به طهماسب قلي بيگ نام برآورد و آخر كار بغلبه و تسلط محضري از روساي ايران ؟؟ كشانيده به موجب آن در سنه يكهزار و يكصد و چهل و هشت بر تخت سلطنت نشست اطروقي تادفع تاريخ جلوس وي است طريقي موزن نموده، بريديم ازنال و ارخان طمع به تاريخ البحر و فيما وضع اخبار ايران ديار معوض به نادرشاه اخبار گرديد از گفته شيخ محمد علي خزين معلوم مي‌شود كه والده وي پوستين‌دوز بود چنانچه مضمون اين رباعي گواه است ، رباعي ؟؟ شود هر گوشه كمان كين سيه نور شود زبيد كه جهانيان نسيمي بخرند ملكي كه نصيب پوستين‌دوز شود بزرگي مي‌فرمود كه سخن شيخ درين باب قابل اعتبار نيست زيرا كه دشمن همديگر بودند ملازمان شيخ از ترس او به هندوستان تشريف آوردند به هر حال سنين عمرش به واسطه عدم رايحه و تاريخ تولد به واقعي محقق نشد و نظر ؟؟ درود و استحكام اعضاد قوت قوي پنجاه ساله مي‌نمود و بعضها مي‌گفتند كه در سنه يكهزار و نود و نه بوجود آمده و در جاي نوشته ديدم كه نادرشاه بيست و هفتم رمضان سنه يكهزار و يكصد و دو در قريه از قزوين ؟؟ اهوار متولد شده ؟؟ تمام ؟؟ در ؟؟ تمام سفيد و ؟؟ مطلق نداشت از جهت غدا كه احتياج مصمع و خائيدن زياد مي‌داشت نه مي‌خورد و مي؟؟ و در هفته دو مرتبه ريش را خضاب مي‌كرد دندان پيشين دهن گزيدن و دريدن و بريدن كار آنهاست و محكم نبودند و هم در ميان واقعه مسطور است در ايام اقامت بخارا مسموع شد كه سنگ تراز امير تيمور كوركان از مخالف روزگار است بعضي مي‌گفتند كه نادر بر ؟؟ سنگ مذكور را معه دوازده مدرسه آنجا كه هفت جوشي بود به مشهد برده بعد از دردوان ديار سنگ و دروازه‌ها را مسترد كرد بيست و چهارم شهر ربيع‌الاول سنه يكهزار و يكصد و پنجاه داخل دولتخانه قزوين گرديد قبل از اين در سفر توران به تقريب اختلاف مذاهب از

الله محمد الرسول الله و الدين معه اشداد علي الكفار ؟؟ ركعا مسجداي في ؟؟ مذكور شده بود سلطان از بلا بايستي استفسار فرمود مشارالیه معروض داشت که علما را نامیه مي‌گويند که اين جمله صفات مخصوص بذات جناب اميرالمومنين علي و فرقه سنت جماعه مي‌نويسد که هر صفت ازين اوصاف در شان هر يکي از صحابه کبار نازل شده است و جرجمع و تعداد صفات موافق اشخاص معين حجت خود مي‌سازند نادر شده پرسيد که توريت و انجيل در عالم موجود است معروض داشتند که هست مقرر فرمود که ميرزا ؟؟ اصفهاني کوکب تخلص در اوطان اهل توريت و انجيل رفته هر دو کتاب را به فارسي ترجمه نموده به حضور بيارد چنانچه مشارالیه به اين عمل نمود معه هفت نفر عالم هر دو کتاب را به خدمت سلطان رسانيد هنگام تسخير داغستان بود که مباحثه آن بوقت فرصت مانده در نحيف اشرف اجلاس فضلاي فريقين نمود علماي توريت و انجيل را به واسطه اثبات حقيقيت در آن محفل جمع ساخته بعد از قيل و قال بسيار و رد و بدل بيشمار فضلاي اهل سنت و جماعت بر علماي اماميه غالب آمدند آخر کار قرار برآن يافت که مذهب اهلي است و جماعت برحق و مسلم النوت و درين باب مختصري بسر جمهور به اطراف و جوانب ارسال داشته و نامه به نام قيصر روم متضمن بر فرمايش رفت و روب فساد راه حجاج ؟؟الله بکاست چنانکه در پيش نماز آن هر چهار مذهب خطبه به نام نامي آن سليمان جاه مي‌خوانند من الله مقرر شود که در مصلاي شافعي که جانب ايران است نام اين دوستدار مي‌گرفته باشند وراي اين ديگر مطالب اهم بفهم آورده معه تحايف هندوستان ارسال نمود و در اثناي راه سر آن‌چه پادشاه به کنار دريا برنموده بودند ؟؟ بقرافعان از آن سوي آب عوض کرده در سراپرده خاص رسيده متوجه خوابگاه شدند شاه از تق‌تق پاي اجنبي بيدار شده تبديل مکان بر زمين فرمود که مبادا جمعي کبير باشد دلاوران بخت جان به غير از وجود شاه آن‌چه از قسم اقشمه يافتند از همان راه بدر بردند با وجود اين تاليف که مذکور سرافيل روم قريب نخورده در محاربه سعي موفوره به جا آوردند گويند که نادرشاه تا مدت پانزده ماه محاصره قلعه تعداد نمود و گرفتنش ميسر نشد زيرا که آبادي شهر اندرون قلعه است هر چند ارتفاع ديوار قلعه بدستور ساير قلاع است ليکن طرفه تدبيري ساخته‌اند که گولة توپ بر ديوار نمي‌رسد زيرا که سر توپ را به جانب بالا قايم نمايند گلوله بالاي ديوار مي‌رود و اگر به سوي زمين مايل کند بر زمين مي‌خورد و اگر يورش کند زهره ديوار مشاهده عمق صدفش آب مي‌شود و قصه کشتن نادرشاه حاجي عبدالکريم چنين نوشته که شب سيزدهم شهر جمادي‌الاول سنه يکهزار و يکصد و شصت در حوالي فوجون که از مشهد مقدس به فاصله سه منزل است محمد قلي‌خان لزومي که گسيختگي ناشي و خويش و قومش بود با هفتاد نفر از فرقه کوشکخان بعضي مستحفظان و نگاهبانان اصلاً از ترس حال خوف نکرده و ضما باغواي علي قلي‌خان بر فيل شاه ؟؟

شدند از آن‌جمله در عين وقت معود پنجاه و هفت نفر را هراس و هيبت مستولي شده اما انكار نمودند سيزده نفر هنگام شب سراپرده دريده در حرم‌سرا رفته اول خواجه‌سراي سيماي را كه مانع و متعرض شده بفعل (بقتل) آورده متوجه خدمت پادشاه شدند خلاصه اختلاف روايات آن‌گه به گويي تفنگ طپانچه به ضرب شمشير و كار و كارش به آخر رسانيده و عرو شاهنشاني و عالم شاهي و خيال سروري و سرداري از ترس بدرآوردند سبحان الله من العزيز با قدرت و التقاء و قهر العباد يالموت و البقا گويند در ابتداي حالت خان ؟؟ گردد از شروع به قصد و عقب و ؟؟ وطنش نمود و در اين‌ها معجر و انكسار ملحيي شده بود ليكن از هر دو حركت فايده نديده ناچار به عالم بقا و ؟؟ چون فيل از كسر شدن فيال و جواهرخانه و كارخانجات ديگر را همراه نصيرالله مرزا بكلاب فرستاده بود لهذا عورات و جواهر و آلايش از دست برد محفوظ ماند علي‌الصباح كه سرداران و امرا به واسطه احقاق اين واقعه عجيب به درخانه تشريف بردند ديدند كه شاهنشان از تن جدا بر خاك افتاده هر زني بر سرش توجه مي‌كنند ؟؟ سري‌ست سر فيل و تاراج داشت سحر كه بدين سر نه تاج داشت، رنگ گردش چرخ نيلوفري نه نادر به جا ماند نه نادري، ملك كرد ز مهر درد و كين است درين جريان سرا كاري وي است اين باغ كس تماشا كند هر يكي بر نقش و در؟؟ ديگري مي‌رسد يكي مي‌رود و ديگري مي‌رسد لشگريان و اهل نولايت خزاين و ساير كارخانجات ساماني (شاهاني) را بنحوي كه در ممالك هندوستان و تورن و روم و غيره از روي آموخته و تعليم گرفته بودند تاخت و تاراج نموده و سپس آن در سراسر قهر را در پيش علي‌قلي‌خان برادر زاده‌اش كه ساعتي وباني اين كار بود فرستادند ازينجا معلوم شد كه پادشاه را اعتماد بر نوكران نمودن بهتر از خويشان و برادران است، خويش است كه در پي شكست خويش است بيگانه به بيگانه ندارد كاري فسانه شد به جهان ملك و دولت نادرشان نماند از آن ملك و جاه استظهار دهد شتابد و در گوش عاقلان گويد نداي يا عنبر و منه و يا اولي الابصار بعد از نه روز به حسب امر علي‌قلي خان لاش آن مجالس در تلاش از متصل برداشته به مشهد مقدس مدفون نمودند و به روز پانزدهم بعد از قتل در مقبره كه قبل ازين براي خود ساخته بود دفن كردند، شهنشاهي كه از مور و ملخ افزون بدش لشگر گذر كن سوي فروزي ز موران كاروان بيني، تاريخ وفات آن محرب ديار و انتصار ديگر و مارو اغيار چنين يافته كه في النار و استقر بيع الجد و البدر اگر چه اين فقره زبان زد مردم است ليكن الف و لام بروز كه لفظ فارسي است غير قاعده است بعد از وقوع اين واقعه علي قلي‌خان برادرزاده امين خود را علي‌شاه و تابنده برفاقت و طاعت و امداد طهماسب خان جلا و غيره بر تخت سلطنت نشست و مبلغ ده كرور روپيه مسكوك و طلا و نقره و جواهر و غيره منحصراً حساب بر تحت طاوسي و غيره كه در

كلاب گذاشته بودند متصرف شده و اولاد و احفاد نادرشاه را سواي شاهرخ مرزا كه از بطن صبيه شاه سلطان حسين صفوي بود قبل (قتل) آورد و ابراهيم خان برادر كوچك خود را ارباب سلطنت خود ساخت و در بيان واقعه مسطور است كه سال جلوس احمد شاه دراني همين سنه سال انتقال نادرشاه است و تفصيل اين اجمال و كيفيت اين احوال بيشتر مرقوم خواهد شد بر حال احمد شاه چندي در حوالي قندهار و كابل و نيشابور آسياب محاربه تكميل نمود و عمال را براي تحصيل باج و خراج باطراف و جوانب تعيين فرمود و خود بعد از ترتيب افواج كه از ده دوازده هزار سوار و پياده افزون بودند به اراده تسخير هندوستان از درياي امك عبور نموده و تاخت و تاراج در حوالي دارالسلطنه لاهور وارد گرديد شهسوار خان حاكم پنجاب توپخانه بر در شهر چند مستعد به مقابله و مقابله گرديده باصبا درويش كه پير و مرشد احمد شاه دراني بود شاه سلطنت خود را متوجه آن مي‌دانست و چنانچه مذكور وي درد كرد چه عروج و خروج احمد شاه در اين خواهد آمد براي زيارت مقابر اوليا و ملاقات والد خود كه در لاهور براي آوردن شهسوار خان به ملازمت شاه در آن شهر آمده بود كه درين اثنا هر كاره‌هاي شاه نوازخان خير برئند كه ساحر احمد شاه به شهر آمده است مي‌خواهد كه توپخانه را باطل سازد شاه نوازخان مردم تعيين نمود كه بگذارند كه به لشگر خود معاودت نمايد بنابراين به معرفت اونيه بيك خان به شهسوار خان تلافي شد و گفتگو به انواع عر محمود به ميان آمد هر چند نواب مذكور بادب سلوك مي‌كردند ايشان به عنف و خشونت محتسب مي‌شند حاصل كلام آن‌كه آخرالامر از اصلاح مايوس شده درونش را معه ضراب ياسي محبوس نمودند روز ديگر كارپردازان معروض داشتند كه ساحر را زنده گذاشتن موجب خرابي است لهذا درويش را به عنوان فتح هلاك ساختند و جرات ؟؟ به حمايت و سفارش اسير كرده‌هاي شهنوازخان كه سايق در حق آن‌ها نيكو كرده بود محفوظ ماند احمد شاه دراني به مجرد استماع خبر كشته شدن نيز خود نهايت مربي اخبار را درياي پر شور چال مغيله يورش آورد بغلبه تاب مقاومت نياورده رو به فرار نهادند شهنوازخان از پنجانب دهلي به جانب يكصد و شصت و يك بلده معموره لاهور در تصرف شاه دراني درآمد تا مدت يك ماه و چند روز اقسام عذاب و سلاق ؟؟هاي در مكان آن مكان مصادره مي‌نمود لشگريانش نيز بر طبق قول مشهور فرد به نيم بيضه كه سلطان ستم روا دارد زنند لشگريانش هزار مرغ تسبيح (شيخ) مردم را انواع روايت مي‌رسانيدند گويند در آن ايام مزاج فردوس را اين‌گاه عليل كسل شدي به امراي عظام معروضداشتند كه چون جناب حضرت بنابر ضعف مزاج بذات خود تشريف نمي‌برند صلاح اينست كه شاهزاده بلند اقبال مرزا احمد مرخص فرمايند كه درين صورت احدي از امرا درخواست مدد خرج و جاگيرات نخواهد نمود كه رخصت

ايشان متطور حضرت نيست مي‌بايد كه مبلغ شصت لك روپيه براي مواجب و هر كدام از جاگيرات چند مرحمت فرمايند چون بندگان حضرت خداي پسر اصلاً راضي نشدند ضرورتاً خزانه را خالي كرده مبلغ شصت لك روپيه به نواب قمر الدين‌خان و نواب صفدر جنگ و نواب ذوالفقار جنگ و اسيري سكنه راجپوت و غيره بخواهد پسر راجه ؟؟ نواب سعدالدين خان مير سامان و بحسب سكنه راجپوت و غيره بر جاگيرات مرحمت نموده مرخص فرمودند و منجمله نامبرده نخست سكنه راجپوت و غيره و خانمان (خانسمانان) در حضور ماندند و باقي از شهر كوچيده به قصبه بوني پت رسيده بودند كه از نوشتن هر كاره بوضوح پيوست كه احمد شاه دراني بعد از گريختن حيات الله خان حاكم پنجاب صويه لاهور را متصرف شده و توپخانه و خزانه را بدست آورده مشغول اماده ساختن الات حرب و نگاهداشت فوج عظيم عازم دهلي است به مجرد استماع اين خبر ملالت اثر قلوب شاه و گدا و امير وزير مشوش و اندوه ناك گرديد امرا كه براي معامله احمد شاه تعيين شده بودند با هم مشوره نموده مقرر كردند كه نواب سر صلابت خان و ذوالفقار جنگ را به خدمت پادشاه بفرستد كه به غير از شاه زاده بلند اقبال پيشرفتن امرا ممكن نيست والا حضرت بذات خود تشريف آرند كه فدوي‌هاي موروثي در ركاب ظفر انتساب جانفشاني‌ها به ظهعور خواهند آورد چون از مشاهده غلبه نادرشاه چشم صغير و كبير پرسيده بودند پادشاه بنابر ضرورت بعد انعام زر و جاگيرات مهاجرت فرزند هم اختيار نموده معه ربع فوج پادشاهي سلطان احمد را مرخص فرمودند و ذوالفقار جنگ را تاليفي آن والا معين نموده درين ؟؟ راجه اسيري سكنه راجپوت نظر بر حالات سلطنت نموده استدعاي قلعه‌داري قلعه مشهور كه اعظم قلعه هندوستان است درخواست نموده و به واسطه حصول مطالب مذكور در رفتن تعلل ورزند هر چند مردم راضي بداون شده بودند ليكن نواب قمرالدين‌خان و نواب صفدر جنگ مانع آمده كرده كه اگر احياناً اين‌چنين قلعه راچپوتيه بيايد و ديگر كيست كه از جنگ آن‌ها به جنگ گيرد وكيل راجه را نيز معايت فرمودند كه اين امر هرگز شدني نيست اگر خواسته باشد همراه نبايد و الا به ترك به خانه خود معاودت نمايد چون اسيري سكنه مذكور با برادر خود كه دخترزاده راماست مخاصمت داشت وزميداران ديگر همه باو بسيار ؟؟ داشتند بنابراين عدم رضاي پادشاه را مناسب نديده وزرا را در سر كار معلي گرفته روانه لشگر ظفر اثر معلي گرديد اكنون آمده‌ايم بر تحرير ايماي امر كه همراه شاهزاده بودند اول شان نواب قمرالدين‌خان بهادر وزيرالممالك با دو پسر خود فوج مغيله نورايي و همراهيان خود مثل حالش خان و احمد زمان‌خان و محمد عطاخان و غيره و دوم نواب صفدر جنگ بهادر معه شيرجنگ و بمغله ايراني و نواب ذوالفقار جنگ با قليلي فوج و اسيري سكنه نامرد لاف زن با جماعه

راجپوتيه كثيري شده بودند يعني جامعه‌هاي خود را زعفراني رنگ كرده و اين امر علامت كه هر يك لباس خود را زعفراني كرده براي جنگ مي‌رود كوه به طور ؟؟ او هرگز از معركه قبل برنمي‌گردد و اين بي‌جهت به وقت زن بمجرد شروع محاربه رو به فرار آورد ديگر نواب ناصر خانه صويه دار قديم نيشابور و كابل با قليلي مردم و محي‌الدين علي‌خان به نواب و غيره امرا كه در حضور ماندند مثل غازانخان فيروز جنگ و انتظام ازاله به سر نواب قمرالدينخان و جليل‌الدين حيدر شجاع الدوله فرزند نواب صفدر جنگ بهادر و اسحاق خان ديوان خالصه شريفه و ضياءالدوله سعدالدين خان خانسامان و عبدالحميد خان و راجه تحت سكنه راهورو غيرهم امراي عظام مقرر نمودند كه به تعجيل زرگر مال بايد گذشت كه مكرر چنان اتفاق افتاده كه در آن بر ؟؟ لشگر اين‌طرف او مي‌ديد و اين معني مذكور خواطر خواص و عام است لهذا سرعت از مكان مذكور گذشته متوجه مغر ماضي داره شده به كنار سلخ نزول فرمودند درين اثناي خبر رسيد كه احمد شاه دراني با بلغار آمده و از ؟؟ دير غيور درياي مذكور نمود و شهر شهر ؟؟ تاخت و تاراج كرده اموال و خزانه امرا كه در آنجا بود در تخت و تصرف خود آورد و به محض استماع اين خبر شاهزاده و امرا عطف عنان فرموده متوجه جانب شهرند شدند و هر چهار گروهي شهر مذكور معز اقبال مقرر شد و قريب شانزده روز جنگ توپخانه به ميان ماند به تاريخ بيست و دوم شهر ربيع‌الاول سنه يكهزار و يكصد و شصت و يك هجري جنگ ميدان مصمم فرمودند چنانچه از جانبين صفها آراسته شدند و نواب قمرالدين‌خان وزير اعظم در ميان خيمه مستعد نشسته بودند كه بعد از خواندن وظيفه براي جنگ سوار شوند كه ناگاه از قضاي آسماني گوله توپ از طرف حريف آمده بر پهلوي وزير خورد كه جان به حق تلسيم نمودند، تا كار جهان راست كني دير شود ـ تا دير شود دل ز جهان سير شود ليكن پسرانشان معين الملك شاهزاده صفدر جنگ را بر واقعه‌ها بله مطلع ساخته سرداران پدر را طلب داشته بر سرگذشت اطلاع بخشيد و ممتاز ساخت كه هر كس نخواسته باشد به خيمه خود برود زيرا كه اگر در عين جنگ اراده پس شدن بكند باعث خرابي است و مرا تا وقتي كه جان در بدن است انشاءالله تعالي در معركه متقابله روگردان نخواهم شد و بعد از ؟؟ و دلداري سرداران و واقعان اين امر قدعن فرمودند كه عوام الناس را بر واقعه نواب مطيع نسازند و در بيرون شهرت دادند كه وزير الممالك سوار شدن خود موقوف فرموده پسر خود را براي جنگ فرستاده است مختصر آنكه سوار شده متوجه معركه و ؟؟ گرديده دلاوران ابدالي بررو بايشان آوردند آتش قبال اشتعال يافت و مبارزان طرفين جانسپاري و جانفشاني به هيچ گونه كوتاهي نكردند معين‌الملك آنچه لازمه استقامت و سرداري بود به عنوان شايسته به عمل آورده حالش خان كشته شد و كوي تفنگ بسته معين الملك هم رسيده ليكن سرد بود ضرري نكرد زيرا كه از جانبين مردم بسياري تلف آمدند

طعمه همديگري شدند فاما عليه به طرف احمد شاه دراني بود زيرا كه راجه اسيري سكنه راجپوت به محض استماع صداي نقاره جنگ راه فرار در پيش گرفت و آن قلعه خالي شده بود درين ضمن افواج خود را مامور فرمود كه امداد معين الملك نمايند كه مبادا بدستور نادرشاه كار تباه شود نظم دليران ايران زمين كينه خواه نهادند روي شجاعت براه زمين خورده شد زير سم ستور . گرفته چنان بگير آرام و شور به محض رسيدن كمر افواج حريف زدند و شكست نصيب حال شاه دراني شد و قصه عروج و خروج شاه دراني شد برين منوال است احمد خان معه در خروج احمد شاه دراني احمد خان خلف محمد ؟؟ متوطن دارالسلطنت برات ارستر و ارهابي قوم خود بود بنابران نادرشاه نمي‌گذاشت كه مرتكب سركشي شود با وضعي كه مردم ابدالي و زيركارش ده باشي و توربا‌شي و نيك باسي شده بودند اظهار اطاعت انكسار و خدمتش مي‌نمودند تا روزي كه نادرشاه به عالم جاوداني شتافت خلاصه اخلاف روايت آن‌كه احمد شاه دراني با وصف آزاده فاسد افواج مردم قزلباش بمردانگي از آن حيض و ؟؟ برآمده بر طبق اشاره شاه ضيا درويش تاج شاهي بر سر گذاشت و تفصيل اين اشارت بر تيوجه است كه در آن ايام كه نادر شاه كشته خواهد شد مايافيا خيمه كوچكي استاد نمود و به طور اطفال بازي مي‌كردند سوال كردند كه درويش چه كار مي‌كني جواب داد كه ايام سلطنت پادشاه منقضي گشت اين خيمه پادشاهي احمد شاه دراني است كه برپا مي‌كنيم چنانچه بعد از واقعه نادرشاه رياست احمد شاه صورت پذير شد و چون احمد شاه تاج شاهي بر سر نهاد و در دارالقرار قندهار قرار گرفت و قبل از درود ايشان مير محمد تقي خان سراري پيكار (بكار) نيكي كابل و پيشور و سنده و نواب ناصرخان با سه لك روپيه محصول آنضلع باراده رسانيدن خزانه سركار نادرشاه در حدود قندهار رسيده بودند نورمحمدخان و غيره بر مبلغ مذكور متصرف شده با هم تقسيم نمودند احمد شاه به موجب گفته درويش مذكور نور محمدخان و غيره را مقيد نمود و مشغول تحصيل در خزانه نادرشاه و اجتماع اصحاب سيف و آلات حرب و مقابله شده محمد تقي خان را قسم داده در سلك امراي عظيم ايشان متسلك گردانيدند و پادشاه در جميع امور فرموده درويش را مسلم مي‌داشت و بر طبق اشاره ايشان درامي و ابدالي و پادشاه نادر در آن موسوم شدند مختصر آن‌كه دردلش (دردش) با وصف مبلغ تبع پادشا محمديارخان قراب باشي را همراه گرفته براي زيارت مقابر اوليات و ملاقات والا خود بسته لاهور درآمد در اين‌جا كشته شد چنانچه سابق مذكور گرديد و احوال شكست احمد شاه دراني از افواج محمد شاه پادشاه مفصل به قلم درآمد چون احوال شاه دراني ضميمه احوال فردوس آرامگاه بود در همين مقام بخت افتاد الحال برقم بقيه احوال سلسله تيمور بر رجوع مي‌شود فردوس آرامگاه ؟؟ شب باقي مانده بيست و

هفتم ربيع‌الثاني سنه يكهزار و يكصد و شصت و يك هجري در عمر چهل و هفت سال و يك ماه و سه روز در قلعه دهلي به عارضه جمساني وفات نمود در صحن روضه متبركه حضرت سلطان المشايخ مدفون شد احمد شاه پادشاه بن محمد شاه بيست و هفتم ربيع‌الثاني روز سه شنبه سنه يكهزار و يكصد و سي و هشت از بطن ادهم پاي در قلعه شاهجهان آبلاد تولد يافت و به تاريخ دوم شهر جمادي‌الاول سنه يكهزار و يكصد و شصت و يك در باني تپ نواب صفدر جنگ بهادر خبرساي و لوازم جلوس آراسته كرده از نظر گذرانيده و مباركباد سلطنت هندوستان معروض داشته آداب به جا آورده و پادشاه فرمودند كه وزارت به شما مبارك است و امرا كه در شهر بودند پيشوا رفته مورد عنايت شد وحسب الحكم القاب ايشان به اين الفاظ رونق بخش منابر و وجوه و نامبر گرديد كه محامدالدين ابوالنصر احمد شاه بهادر پادشاه غازي هر چند قاعده شناساندن خورده بين معروض داشته بودند كه بهادري ؟؟ است از براي فخر امرا از اولاد امير تيمور صاحبقران هيچ كس خود را بهادر نخوانده بلكه براي نوكران گذاشته ليكن منظور نشد موافق فرموده به عمل آمد و خلعت وزارت به نواب صفدر جنگ بهادر و ميربخشي گري از انتقال ؟؟ به انتظام الدوله پسر قمرالدين خان ؟؟ فتح بهادر و بخشگري سيوم به مجدوالدوله عبدالمجيد خان مرحمت فرمودند حكم شد كه جميع منصبداران خورد و كلان به دستور قديم رهبر به حال و برقرار باشند و نادرشاه كه او و هم پاي نام داشت به خطاب نواب ياري مخاطب گرديد جاويدخان خواجه سراي كه از قديم رابطه بندگي به خدمت پاي داشت به خدمت داروغگي آبدارخانه و خوشبوي خانه و داروغگي افبال و غسلخانه و به خطاب نواب بهادر نام‌آور كردند و بعد چندي نام والده پادشاه نواب قدسيه صاحب الزماني گداشتند و برادرش مان خان را به منصب شش هزاري و به خطاب معتصدالدوله معزز و شهره آفاق فرمودند و درين سال سانحه بدي روي داده كه باعث و فتنه‌هاي بي‌شمار گرديد و آن اين است كه نواب صفدر جنگ بهادر روز عيدالضحي از عيدگاه برگشته متوجه خانه بودند كه در چند ؟؟ مشهور است عرض راه يك سو و ؟؟ دست راست را آتش گرفته به آن ؟؟ و طپانچه و تفنگ ؟؟ كه دور و پيش است ايشان بودند رسيد چند نفر مجروح گشتند و به خودش آسيبي نرسيد هر چند تفحص و تجسس نمودند محاربان به خوبي محقق شدند فاباسور (شور) المزاجي ميان پادشاه و وزير بدرجه اتم شد كه تا مدت سه ماه صفدر جنگ بهادر براي مجرا نرفتند آخرالامر بندگان پادشاه مصلحت جمهور و نظر بر اصلاح بعضي امور فرموده به خانه صفدر جنگ بهادر براي مجرا نرفتند آخرالامر بنگدگان پادشاه مصلحت جمهور و نظر بر اصلاح بعضي امور فرموده به خانه صفدر جنگ تشريف برده به انواع عنايات و اقسام نسيم مطمين ساختند ليكن احمد شاه دراني به محض اصغاي خبر كدورت

ارکان ناخدایگان و مدد بي فيمابين ايشان از کابل کوچ کرده متوجه بلده لاهور گرديد معين الملك بهادر صويهدار پنجاب آمده مبلغ چهارده لك روپيه از نايب چهار محال و محصول آن که از قديم براي مصارف کامل مقرر بود نادر شاه هم تا وقتي که در قيد حيات بود از ذکرنا جان ميگرفت داخل نمود که سال به سال ميرسانيده باشم بنابراين پادشاه دراي بسمت قندهار معاودت نمود آن زمين پنجاب از افت قتل و غارت محفوظ ماند لمعه در ذکر قتل نواب بهادر بمحاربه نواب صفدر جنگ ؟؟ احمد شاه نواب بهادر خواجه سرا ميخواست که به اتفاق نواب قدسيه والده پادشاه جميع امور ملکي و؟؟ را بلا شرکت عزيز است اختيار خود بگيرد صفدر جنگ وزيراعظم نيز بدستور وي خواهان اين مقدمه بود هر دو کس منتظرالوقت بودند آخر صفدر جنگ پيشدستي را کار فرموده سورج ملجاب ظاهر نميشوده ضبط و نسق ممالك و ؟؟ اينکه احياناً مردم پادشاهي و همراهيان او بادي شورش شوند به اتفاق همديگر اطفاي ؟؟ فساد خواهم نمود بسر طلبداشتند و به نواب بهادر پيغام کردند که کنکاش بند بست سلطنت به غير از شما صورت پذير نيست چنانچه به تاريخ بيست و هفتم شهر شوال روز پنجشنبه سنه يکهزار و يکصد و شصت و پنج پنجاه به خانه وزير الممالك رفته در مکان خلوتگاه به دعا به قتل رسيد و زنش را به دريا انداختند و صاحبان طبع فساد عظيم تاريخ اين واقعه يافتند متوسلان وزير ميگفتند باعث قتل و اين مشکل رفع قتل و غارت بود زيرا که در صورت محاربه و به مقابله قلعه پادشاهي که مکان سکونت او بود و خانههاي اهل شهر تاراج ميشد مردم بسياري از طرفين کشته ميشدند بعد از وقوع اين واقعه نواب قدسيه که مرثيه نواب بهادر بود اظهار ناخوشي فرمودند وزير اعظم گفته فرستاد که درين باب تقصيري من چيزي نيست عبدالشافي خان از زبان پادشاه حکم رسانيد که ربع و قبل جاويدخان صحيح است حکيم مذکور را معايت ساخته حکيم ؟؟ خان را معالج خود مقرر فرمود و در ماه جماديالثاني سنه و در ميان وزير و پادشاه که در پي رويداد مخالفان وزير به انواع مختلفه خاطر نشان پادشاه نمودند که اراده صفدر جنگ که سلطان بلند اجمير برادر کوچك محمد شاه پادشاه را که هم مذهب اوست بر تخت بنشاند بنابران پادشاه خواست که خدمت ؟؟ از وزير تغير نمايد اين معني گوارا ؟؟ نشده درخواست رخصت نمود که به طرف صويه اود براي بند وبست هر دو پادشاه مخالفان ايشان اين امر را از منعمات و فتوحات غيبي شمرده به تعجيل رحلت رخصت به خانه او فرستادند مشارالیه بعد تامل رفتن صويه را مناسب نديده در شهر توقف نموده و پادشاه متقاضي شد که به صمد خود که اوديا سر بزد و وقتي که کدورت طرفين برملا شد نواب وزير از خوف اينکه مبادا امراي توراني به نفاق پادشاه عوام الناس بزمين بريزند معه امانه و اسباب برآمده در باغ اسمعيل خان و ؟؟ و مقام خضرآباد مقام نمود و اين توقف براي آمدن سورج مل بود و بعد از آمدن وي در خدمت

پادشاه معروض داشت كه عمادالملك و انتظام‌الدوله است و نواب قدسيه بسبب قبل نواب بهادر دشمن جاني من است و سبب رنجش از عمادالملك مير بخشي‌گري با وجود صغر سن بهادر رهانيدم و علاوه آن فرزند خوانده در جميع امور جا مي‌ماندم الحال رفاقت من نمي‌كند خلاصه اين كه پادشاه جواب فرستادند الحال بنابر اعانت سور جمل‌جات اين قسم تكليفات مي‌نمايند در ؟؟ مردم جات شروع بدست اندازي و تاراج شهر كهنه نمودند جناب احمد شاه بهادر ذوالفقار جنگ كه از مدت معزول و خانه‌نشين بود به اعزاز تمام به حضور طلب داشته مشمول عنايت فرمودند به اراده اين‌كه اگر وزير نعمتي نمايد خدمت وزارت به ايشان خواهم داد روز ديگر صفدر جنگ موسي الله را تطميع نمودند كه اگر به آن طرف تشريف مي‌آرند خدمت ميربخشي‌گري از تغير عمادالملك به نام آن متفق مقرر مي‌كنم چون يقين صغير ديگر همين بود كه صفدر جنگ غالب است ذوالفقار جنگ بهادر به بهانه زيارت درگاه حضرت شاه مردان از پادشاه مرخص شده به لشگر وزير ملحق گرديد تاخت و تاراج شهر كهنه روزافزون شد بنابرآن احمد شاه بهادر مرحمت فرمودند صفدر جنگ از استماع اين خبر مضطرب شده خواجه‌سرايجه وجهه و خوب صورت سيزده ساله را كه شجاع‌الدوله تازه خريده بود اكبر شاه نام نهاده بر تخت سلطنت نشاند و خود را وزير ذوالفقار جنگ ميربخشي و امراي ديگر به خدمت‌هاي خورد و بزرگ سرافراز شدند ششم شهر رجب المرجب سنه يكهزار و يكصد و شصت و شش شروع به محاربه و مقابله نمودند ليكن چه مقابله كه همراه صفدر جنگ بهادر قريب پنجاه هزار سوار و به طرف پادشاه قليل و آنهم بسبب كثرت مدعي و قلت خود سراسميه مي‌بايستي كه فتخ غريب را درباب ؟؟ يقين مي‌آوردم كه باعث غلبه اين مغلومان بي‌سرانجام است معاي آن غالب مظاهر آن بود صفدر جنگ مي‌دانست كه نظر بر احوال ساكنان شهر كهنه و قلت فوج وزر خود به خود مطيع و مليحي خواهد شد بنابرعلي هذا در اوايل بطريق تهديد و تجديد مي‌رسانيد و يورش آوردن مناسب نديد تا وقتي كه عاقبت محمدخان كشميري صاحب اختيار خانه عمادالملك حافظ بختاورخان و اقرباي نواب قدسيه و غيره سپاه بسياري نوكر نموده و از پيرو نجات زمينداران را طلب داشته به جنگ توپخانه نافع دخول شهر شدند بنابران ساكنان شهر پناه براي محافظت خان و نان و مغليه نورايي براي ياس بدست ؟؟ چوق چوق از لشگر وزير گريخته بانعام خلعت و افزوني مواجب در سركار عمادالملك سرفراز مي‌شدند و داغ ؟؟ سعادت خان صفدر جنگ براي ؟؟ ؟؟ گذاشته بود ايشان به انعام اشرفي مقرر داشته و به رساله سين داغ قيمي فرموده تعيين عاقبت محمود خان نمودند و با وصف اين واقعات جواب و سوال اصلاح هم در ميان آمده وليكن سپاه جات قزلباش شهر كهنه و وكيل پوره و غيره را با خاك سياه برابر كردند وزيرمعظم بشهرت داد كه با سمت كشميري من مقرر نموده‌ايم بنابر علي هذا ساكنان خراب ديگر به

طرف كشميري دروازه انتقال نمودند و طرفه حرص مرض به مردم شهر رو داد كه بيرون شهرپناه جات و قزلباش تاخت مي‌نمودند و اندرون پادشاه حكم نمود كه خان‌هاي خراسان وزير ضبط نمايند درين پرده اسرار مردم راز كار خود كردند و اول دهله نعيه حكم پادشاه صادر شد كه خانه پسران محمد اسحق خان متوفي را تاراج نمايند از خوبي‌هاي شناسه گلوله ؟؟ به مور حال مي‌آمد در تضمين عالمي شادي وبال گرديد زيرا كه مردم مي‌دانستند كه ايشان خسرپوره شجاع‌الدوله پسر وزيراند و در حضور پادشاه حاضراند بنابرآن عيال و اطفال خود را در آن‌جا گذاشته بودند همه به تاراج رفت، تازه را سوخت آتش پاره آب برد و همين دستور در خانه خواجه باسط كه پيرو مرشد وزير بود چنين حادثه رويداده و خانه‌اشان بيرون شهر پناه بود ؟؟ پيغام وزير كه حضرت خاطر مبارك جمعدارند از جاي خود حركت نكرده بودند غارتگران جات كه آن‌ها ؟؟ول مي‌گفتند خانه‌ايشان را تاخت نمود مال بسياري كه در آن‌جا گذاشته بودند به غارت بردند و اين قصه باعث كمال ؟؟ خلايق گرديد و سمت كشميري دروازه را كه اگر الامان مي‌پنداشتند نظر بر اجتماع احوال خلايق نيز از اماكن ديگر انگاشته صغير و كبير مضطر شده شروع به تضرع و زاري نموده و احوال مردم مثل كشتي شكستگان بود كه به غير از حيات اين بخت را المظفرالله ؟؟ نداشتند ؟؟ بخت خان روهيله با ده هزار سوار و ياده به موجب ظلت پادشاه آمده غره شعبان المعظم داخل جنگ گاه گرديد اسماعيل خان كه متصل حويلي قمرالدين خان و مكان مورچال سپاه پادشاهي بود ؟؟ زده سيوم شعبان المعظم آتش كشيد و يا وصف عدم انهدام تمام مردم بسياري از فرقه والاشاهي و نوكران عمادالملك دستگير آسان كه براي باطل كردن لقب مذكور به كار مي‌كردند به كار آمدند و سبك‌هاي برج كه معروف به برج نيله بود و به سمت مورچال آتش كشي برآمده جمعي كثير مجروح و برخي هلاك شدند و افواج وزير يورش آورده نزديك بود كه آثار غلبه ظاهر سازند عمادالملك ميربخشي و حافظ بختاورخان و بخت خان روهيله غره مقابل شده حرب‌هاي نمايان به ظهور آوردند و گروه انبوه از طرفين طعمه تيغ بيدريغ همديگر شدند بخت (نجيب) خان روهيله رحم گويي برداشته باري قله هم ماند دستانه اسمعيل خان مورچال خود را خالي كرده به عسكر صفدر جنگ معاودت نمود و آن امر في‌الجمله باعث رفاه اهل شهر گرديد زيرا كه بسبب قرب جوار معركه دغاكوله و يان وزيران ؟؟ ماكيان نازل مي‌شد و بعد از پس ماندن ايشان ميربخشي و حافظ بختاورخان و غيره مورچال خود را پيش برد و كوتله فيروزشاه و قلعه كهنه را در تصرف خود آورده و صفدر جنگ پس از چند روز سمت دريا نظر بر استحكام مورچال حريف موقوف نموده به جانب تال كپوره نهضت نمودند باز در ملك الموت را رونقي تازه بخشيد ميربخشي و به تعجيل مورچال آن

طرف را قايم كرده محاربات سخت به ميان آمد كوشائين كه سردار و صاحب حرب صفدر جنگ بود كشته شد چون در آن اطراف هم دخول شهر ميسر نشد باز به خضرآباد و سمت دريا‌آمده آتش در كاسه ديد و هر روز كشتي حيات جمعي از مبارزان جانبين به دريايي فنا فرو مي‌رفت و بعد از محاربات و كارزار بسيار وزير يقين دانست كه سپاه مدعي بسبب قرب جوار شهر و حصار آسوده‌اند و بهتر اين است كه يا دايره لشگر خود را عقب برده و حريف را به ميدان كشيده در ميان خواهم گرفت چنانچه رفته رفته تا دوازده كرده رجع القهقر الشريف بردند و مورچال عمادالملك قدر پيش رفتن ايشان پيش مي‌رفت مسكين بنابر دعا و زاري و تضرع و نياز و اضطراب و اضطرار از پهل شر در ميان گرفتن و از عقب نكردن ممكن شد منير جميل‌الدين با پنج هزار سوار فرستاده ميعن‌الملك بهادر صويه‌دار پنجاب كه خالوي حقيقي دختر عمادالملك بود براي كمك رسيده مزيد به قوت عمادالملك چنانچه رفته رفته به پادشاه هم سوي ادب بكار برد و آن زبان‌زد خاص و عام است حاصل آن كه دهم شعبان روز سه شنبه يكهزار و يكصد و شصت هجري پادشاه را اسير كردند و شش سال و سه ماه و شانزده روز سلطنت كرد . و بيست هفتم شوال سنه يكهزار و يكصد و هشتاد و هشت هجري به عارضه جسماني وفات پادشاه به عمر چهل و هشت سال و ششماه و يازده روز شد و در مقبره مريم مكاني مدفون كردند . عرش منزل اعزالدين حالي كه پادشاه ملقب به عرش منزل معززالدين پادشاه روز جمعه سنه يكهزار و نود و نه از بطن انوب پاي در صويه‌دارالامان يلتان شدند روز سه شنبه دهم شعبان سنه يكهزار و يكصد و شصت و هفت در قلعه دارالخلافه شاهجهان آباد بر تخت سلطنت نشست روز پنجشنبه بيستم ربيع‌الاول سنه يكهزار و يكصد و هفتاد و سه هجري از خود نمك حرام بدرجه عاليه شهادت فايز شدند . پيش حيونره همايون پادشاه مدفن يافتند عمر شريفش هفتاد و چهار سال و مدت سلطنتش شش سال و هفت ماه است بيست روز بود ابوالمظفر جلال‌الدين محمد حضرت نور عالم پادشاه غازي خلدالله ملكه بن عزيزالدين عالمگير پادشاه ملقب به حضرت عرش منزل بن معززالدين جهاندار شاه بايد دانست كه ولادت با سعادتش به تاريخ هفدهم شهر ذيقعده سنه يكهزار و يكصد و سه هجري نبوي كردند جناب حضرت عرش منزل را از آنجا كه ضمير روشن و دل آگاه بود انوار اقبال و آثار جلال از ؟؟ مشاهده فرموده راقب و ؟؟ از جمله اولاد بسبب به آن ذات قدسي صفات زياده و بيشتر مي‌فرمودند كه در اين اثنا آمد آمد احمدشاه دراني غلغله انداخت و شهر مقهور راه فرار اختيار كرده در شهر ؟؟ پناه برد چون شاه مذكور وارد دارالخلافه شد و رسم ملاقات به حضرت عرش منزل به ميان آمد آن جناب را كه همين بور خلاقت بود از طرف عرش منزل خلعت وزارت مرحمت شد ؟؟ وزارت كما حقه به عمل نيامده بود كه

مراجعت شاه به وطن مالوف گرديد و باز وزير آمده بر عهد خود ؟؟ قايم گرديد وليكن از آن جناب هر آيين و وسواس داشت و مي‌خواست كه بخش تدبير فراق فيمابين اين هر دو وزارت فايض البركات واقع شد آخر مزاج مقدس امتزاج پادشاه را برآن متصروف نمود كه آن جناب را به طرف ؟؟ حصار براي بند و بست انضلع رخصت فرمايند چنانچه به عمل آمد و در آن ايام اقبال انجام كرامت انتساب به فرمان واجب الاذعان حضرت عرش منزل ؟؟ براه بطرف ضلع مذكور رايات نصرت آيات متوجه فرمودند تا نارنول رسيده گردن سركشان آن‌جا را در كمند اطاعت آورده قصد مراجعت دارالخلافه شاه‌جهان آباد نمودند در اثناي راه حاكم ؟؟ ؟؟ و اشاره وزير و ؟؟ سركشي كرد و مظفر آن عسگر فيروزي بيكران بد نهاد را اسير كرده آوردند و موسي خان بلوچ و غيره كه آن‌ها را كه نيز خطوط فايز لفظ بدستور ؟؟ بنابر اغوا رسيدند ؟؟ مقاومت درخود نديده بوساطت بهادر علي خان التماس عفو جرايم نمود وزير مذكور باستماع آن خبر آشفته سر شده راجه ناكرمل را به وكلات در حضور فيض معمور فرستاد كه تصفيه كرده و قول و قسم نموده در پنجانيار و چنانچه بعمل آمد ليكن آن جناب به حكم راي صواب اين صلح را خدع و آن احوال را دروغ تصور فرموده اقبال از ؟؟ داشتن تشريف شريف را در قلعه مبارك نمودند درين اثنا عرضي ؟؟ راوكه از جمله سروران ودي الاقتدار مرتبه بود به نظر اقدس اظهر درگذشت و به تاريخ يازدهم رمضان در حويلي جعفرخان و علي مردان خان نزول اجلال فرمودند نمك حرام بدسرانجام بدعهدي و نقض عهد و پيمان به عمل آورده و افواج را تعيين كرده كه محاصره حويلي مذكور كردند و آنجناب داد و تهور و شجاعت داده قدم خراب از آن مكان بيرون نهاده درين اثنا جنگ عظيم به ميان آمد اكثري از بهادران به درجه شهادت فايز شدند معدودي چند بانكه مجنون رسيده و در آن‌جا غلغله عسكر فيروزي پيكر شد و در آن اطراف رسيده روزي دو كس را از ملاذمان حضور پرنور پارساي كوبد و تا رسيدن اين خبر به حضور يك كس جان به جان آفرين سپرد و ديگر رمقي از جان داشت كه جناب كرامت انتساب آن را به حضور پرنور طلبيده دعاي خوانده به دست مبارك موضع نيش را مساس فرمودند و بنابر ظاهر يا چهره ورا به جان چسبانيدند و آن مار گزيده را به مجرد هوش و هواس به حال آمد و تا ايي الان كه اين قصه را قريب چهل و شش سال مي‌گذرد زنده است . و هميشه اين نقل به زباني خود مي‌نمايد و تصرف ديگر آن كه هم در آن منازل در منزل بي آبي آن‌قدر شده كه يك قطره آب كسي را به هم نمي‌رسد و خلقي از تشنگي هلاك مي‌شد و در آبدارخانه والاسبوحه آب بود از غايت عدالت فرمودند كه اين را هم خالي نمايند كه شريك احوال همه خلق الله هستيم و بعد از آن بعد الحاج از جناب الهي دعا كردند كه ناگهان باراني رسيد كه تمام خلق سيراب شد و آب

به قدر امكان برداشتند وليكن راي جهان از آرا چنان اقتضا كرد كه اولا ؟؟ ؟؟ حضار و نظم و نسق آن اقطار بايد نمود و چنانچه متوجه آن ضلع شدند و ابهيل را در ركاب ظفر انتساب حاضر بود آخرالامر بيست و يكم رمضان به سلطانپور رسيده بابلو خان محاربه به ميان آمد و عساكر پادشاهي را برآن فتح نمايان حاصل شد و غنيمت بسيار بدست ملاذمان تهور شعار افتاد و بيست و هشتم شهر مذكور نواب ريست محل صاحبه از راه شفقت مادري براي بقاي فرحت براي تشريف شريف ارزاني داشتند و حضرت جهانباني به آن مخدره سرادق سلطاني ملازمت حاصل فرمودند رخصت بيگم صاحبه عاليه در مظهر نسوان بكمال درجات دانشمندي بودند آنچه به صلاح مناسبت حال خير مال بود فرمودند و به تاريخ هفتم شهر شوال جناب جهانبان پناه معه حضرت بيگم صاحبه متوجه ؟؟ شدند و در وادي رايات اقبال درد ايراطفال منصوب گرديدند دهم ماه مذكور حضرت بيگم صاحبه به طرف شاه جهان آباد ضاالله عله عن القتضا و رخصت شدند و رايات عاليات پادشاهي متوجه اطراف ؟؟ گشتند خطوط لكهو يك بار به نام انهيل راو بموجب تطميع و تحريص غارالدين خان رسيدند كه رفاقت پادشاهزاده را درگذارد وي نيز برآن عمل كرد و درين اثنا سفه خاص حضرت عرش منزل مضبون كناره كشي از آن طرف به نام نامي رسيد از ان جانب انحراف ورزيده از راه كهات گنجپوره عبور فرموده به ميران پور رسيدند نحيبالدوله سعادت قدمبوس حاصل گردد ز پيشكش گذرانيد دهم ديحجه بعد اداي نماز به ايشان خلعت فاخره مرحمت شد بسبب برشكال مقام او در آنجا صادر شد و درين مدت بعد انجام ايام بارش رايات عاليات متوجه سمت مشرق گرديدند و در اثناي راه هشتم ربيعالثاني سال پنجم در جلوس حضرت عرش منزل در موضع فريدون قبضالله خان پسر علي محمد خان و اصالتخان ريواري واله در ركاب ظفر انتساب حاضر بودند و نواب شجاعالدوله بهادر به وساطت اصالتخان و محلدارخان پنجاه هزار روپيه نقد و خيمه و اسب و افيال و ؟؟ و تحايف بطريق نذر و پيشكش در حضور پرنور ارسال كرد و وجود به تاريخ هفتم شهر جماديالاول ؟؟ شرف حاصل ساخت و حضرت عرش منزل در موضع فريدون فيضالله خان و بهادر عليخان و اصالت خان ريواري واله در ركاب ظفر انتساب حاضر بودند و نواب شجاعالدوله بهادر بوساطت اصالت خان و محلدارخان پنجاه هزار روپيه نقد و خيمه و اسب و امثال و ؟؟ و تحايف به طريق نذر و پيشكش در حضور پرنور ارسال گردد و خود به تاريخ هفتم شهر جماديالاول خود به دولت توجه بسمت الله آباد فرمودند محمد قلي خان ابن عم نواب شجاعالدوله كه منصوب به صويه داري الله آباد بود باندور ؟؟ در حضور پرنور حاضر شده به شرف مختاري مهمات سلطنت مشرف گشت و به نگاهداشت افواج از پيشگاه خلافت ؟؟ گرديد در سي مناصب امرا و خدمات و كارخانجات بدست وي شده و چتر و سرير و كرسي ترتيب داده به حضور آورد و

معروض داشت كه حضرت رونق افزاي اوزبك سلطنت شوند مشخص ضمير نيز بيفتاد و ارشاد شد تا وقتي كه وجود شريف حضرت عرش منزل رئيست بخش جهانست برين امر اقدام نخواهد رفت و همه دانش فرمودند مگر كرسي قبول كردند بعد از شهر قلعه الله‌آباد عزم عظيم‌آباد نمودند در اثناي راه رجوع راجه هندوسنكه كه برادر ؟؟ سنكه و غيره گرديد و در غره جمادي‌الثاني در موضع جهوسي ملازمت بهرامخان بحضور اقدس گشت به تاريخ هشتم ماه مذكور كه ضيافت حضور مقدس در خانه محمد قلي خان بود ميرزا نجف خان مخاطب به ذوالفقارالدوله بهادر شده و غره رجب در موضع مرزاپور وكيل راجه بلندسنكه با ؟؟ و تحايف حاضر گرديد به تاريخ پنجم شهر مذكور راجه سنكه و ستيل سنكه معرفت محمد قلي خان باريابب مجرا شدند و به تاريخ هفتم از كرم ؟؟ عبور فرمودند و به تاريخ دوازدهم مخلص خان و غيره عرضداشت رام ترايق صوبه‌دار عظيم‌آباد معرف مختار به حضور رسانيد مزين به ؟؟ والا شده بعد صوبه‌دار مذكور ؟؟ و تحايف به طريق نذر گرفته همراه محمد قلي‌خان شرف احضار انجمن قدسي معرض شاهنشاهي ورزيد و قامت عمود پيش مشرف به خلعت فاخره گرديد و به محمد قلي‌خان ارشاد قدسي بنياد گشت كه درارت به شما مبارك است وي التماس داشت كه حق نواب شجاع الدوله بهادر است بنابر معروضه‌اش وزارت نواب شجاع‌الدوله تجويز شده و بخشي‌گري به خان معزالله قرار يافت القصه چون رام تراين مذكور ممتاز بغايافت موقوره شاهنشاهي گشت بعضي عرض گويان كوته انديش از روي محاسبه خواستند چون آدابي آن مبلغ متعدد بلكه محال بود انحراف ورزيده به طريق معني اختيار كرده در حصن عظيم‌آباد مستحصن گرديد و فوج كيوان اوج پادشاهي محاصره حصارش كردند دلاوران داد دليري و سپه مردي دادند و عرضه عافيت بروي تنگ گرديد عنقريب بود كه فراري شود التماس عفو جرايم از ملاذمان حضور نمود چون نواب شجاع‌الدوله برين مطلع شد از راه خيراندیشي نفس خود تصور كرد كه درينصورت اختيار بدست محمدقلي خان خواهد گشت خواست كه قبايل خان مذكور را در قابوي خود آرد چون نجف‌خان بهادر استادگي كرد به لطافت الحيل از قلعه قلعه برآورده نظر بند ساخت به استماع اين خبر محمدقلي خان مراجعت نمودند هر چند استمالت به عمل آمد قبول نداشت درين ؟؟ ؟؟ لشكر ظفر ؟؟ پادشاهي از عظيم‌آباد معاودت كرد در حضور خيمه مختصري كه متصل عيدگاه نصب شده بود آن‌جناب سلال ركاب بيست و هفتم محرم الحرام داخل شدند و چون رفته رفته نزديك شهسراون رسيدند و از آن‌جا به طرف ايوان بكن‌پور بعد ؟؟ رايات عاليات توجه فرمودند چون دايره دولت به آن حوالي منصوب شد راجه انضلع حقوق بندگي و عبودت به جا آورد و بعد از چندي از آن‌جا به اطراف شهسراون مراجعت شد و رويت هلال شهر جمادي‌الاول واقع شد غره شهر مذكور از اخبار شاه‌جهان آرا شاه‌جهان آباد معلوم شد كه هشتم ربيع‌الثاني روز

پنجشنبه حضرت عرش منزل طاب‌الهي برهانه به درجه شهادت از حور اهل شقاوت فايز گشتند به استماع اين خبر موحش اثر خاطر مقدس قرين اندوه و ملال به حدي گشته كه به آن متانت جيلي و قار ذاتي سررشته صبر و سكون از دست اختيار بيرون رفت ليكن دولتخواهان خيراندیش به عرض مقدس رسانيدند كه اگر چه اين واقعه‌ها يله موجب ملال مزاج مقدس استمال است ليكن ازين واقعه هيچ منفس را گريز نيست مي‌بايد كه بكام دل بندگان از قدم سعادت توام تحت سلطنت و اهميت (ميمنت) افزايند القصه اخترشناسان و ؟؟ شيخ ساعت با سعادت جلوس دولت مايوس چهارم ماه مذكور سنه **113** اقرار دادند بر طبق حكم جهان مطاع كارپردازان با وجود قلت اسباب ترتيب تحت سلطنت و خير سياست به عمل آوردند به تاريخ مذكور جناب قدر قدرت بعد از انفراع حمام يكساس و دو كهري روز برآمد كه مختار منجمان بودند رونق افزاي سرير سلطنت فرمودند و غلغله نهضت به مسامع ملوك رسيد و خطيب سعادت نصيب خطبه بكمال بلاغت و فصاخت خواند و اركان خلافت و اعيان سلطنت علي قدر مرتبت نذرو پيشكش گذرانيدند و به عنايت خلعت برقدر و منزلت قامت عقيدت را مرتبه افزودند در آن ايام اقبال اليتام بمسامع عرب و ؟؟ خدام بارگاه سپهر مقام رسيد كه راجه رام تراين در سر خبون آن دارد كه قدم جرات از حد حدود خود پيشتر گذارد آن‌گاه سرداران و سپاه داران را طلبيده براي جهد و جهاد موكد فرمودند و همه بالاتفاق لفظ يكدل و يك زبان اظهار جانفشاني نمودند و كمر خدمت محكم بستند لهذا بيست و يكم جمادي‌الثاني كه طلوع صبح اقبال از مطلع عزت و جلال شده بود در پيشگاه بصف آراي و معركه پيراي حكم شد مهرخان و اصالت خان معه اقران و انصار خود رايت ظفر آثار برافراخته سبقت نمودند و ممتازالدوله و مدارالدوله و اكثري از جوانان يمين و يسار جا گرفتند القصه بكساس روز برآمده به مقابله طرفين رو داد و درجا بين آتش كارزار زبانه‌زد و از هر طرف عنيم ليم سلك توپخانه سر كردند و زمين و زمان را شعله‌زار نمودند آخرالامر كار به شمشير و خنجر كشيد و كامكارخان و دليرخان مصدر تردوات نمايان شدند بالجمله بعدا و برش بسيار دليرخان قدم جلادت استوار نموده ؟؟ جان نثار كرد و در عين هنگامه زار فيل مستي زنجير گسسته بر فوج ظفر موج رو نهاد و به سوي فيل فلك شكوه سواري حمله آورد و هر دو فيل مستي هم اويختند عاقل‌خان ناظر كه در خواصي خداوند زمان بود از آن صدمه برزمين افتاد و به سوي ميدان دارالبقا شتافت و اكثري از فدويان جان نثار درين معركه ضايع گشتند وقتي كه بوقوع اين واقعه فتور عظيم به لشكر منصور روداد آن فيل به فيل درآويخت خرطوم سوم بلند كرده خواست كه به آن پيكر مظهر رساند در عين همين حالت رستمانه دست جرات گشاده خنجر طفر خونريز خرطوم سويش چنان حواله فرمودند كه روگردانيده راه فرار پيش گرفت درين اثنا

مژده فتح و ظفر به گوش بندگان عقيدت كوش رسيد و آن ياغيان سركش بس پاشده راه گريز پيش گرفتند و سامان بسيار به تاراج افواج شاهنشاهي برباد رفت بيست و دوم ماه مذكور از آن ؟؟ مسطور به باغ رام تراين منصور به سپاه موفور منزل آرا شدند بهرام خان كه گرد ملال برويش نشسته بود بوساطت مدارالدوله ؟؟ مرحمت شاهنشاهي شسته گرديده كامكارخانه كه نسبت سوال و جواب رحم خان كشيده خاطر بود به عطيه سرپيچ جواهر سرافراز شد و قبايل بهرام خان كه گرفتار شده بودند به فرمان واجب الاذعان نجات يافتند چون رام تراين مقهور از وهم متانت و شوكت منصور فرار نمود مرتبه دويم از راه غرور لواي متفاوت برافراشت به ظاهر در زمانه‌سازي پرداخت و بباطن در انتظار ؟؟ باده فتنه‌انگيزي اسباب ادبار جمع ساخته براي بربادي خود منتظرست اولياي دولت حضرت ملك رقاب همت به دفع اهل عداوت گماشتند سلخ ماه جمادي‌الثاني حضرت ظل سبحاني لواي عزيمت بيشتر متوجه فرمودند سيوم رجب المرجب حسين بيك برسه تعارف از پيش ران تراين آمده چنين فرساي آستانه فلك آسا گشت و به عرض ياريابان بارگاه آسمان جاه رسانيد كه احمدشاه دراني از دارالخلافه شاه جهان آباد ترويج خطبه و سكه به نام نامي نمود كاظم بيگ نام كه به پيرايه دانش پيراسته و آراسته بود از حضور فايض النور براي زمان پيش آن مقهور مقرر يافت و برفت رخصت پذيرفته در آن‌جا رسيده ملاقي گرديد چون نصايح حضرت ظل سبحاني كه موجب سعادت جاوداني بود به آن آوازه ناكامي رسانيد آنا عاقبت انديشي چون آن بيگناه را بر كردن خود باز نمود و براي انتقام دنيا و آخرت مهيا گرديد از بي‌حركت كه موجبش بكاويال دو جهاني بود آتش غضب پادشاهانه مشعل زد هرمزان و دلاوران حكم انتقام كشي صادر گرديد و كامكارخان براي هراويي مقرر يافت خان موسي الله از راه عاقبت‌انديشي به عرض رسانيد كه اين جان‌نثار طاقت اين بار و لياقت ندارد زيرا كه احياً چشم زخم بفدوي رسيد ديگر كسي نيست كه بدفع آن مفسدان پردازد بالجمله ابناي روزگارش عرض ويرا حمل بر خودداريش كرده به خلاف قولش كوشيدند آخرالامرخان فدويت شان مطابق فرمان خسروجهان رخش سعادت به ميدان شجاعت حلاوت تاخت و علم فتح و فيروزي برافراخت چهارم رجب به حكم والا توپخانه برق نشاند آراسته شد و آن طرف لشكر عدو صف‌آرا گرديد محمد كامكارخان قدم جرات پيشتر گذاشته توپخانه مقاهر رستمانه درگذشت و شمشير دليرانه به ميان آورد حيني كه از پيش دشمني خان مذكور در اركان ثبات مقهور تزلزل رو نمود و قريب بود كه جان از دست داده و پاي كه بربگشايند هندوستان زايان كه رفقايش بودند مانع آمدند و پياده شده آماده جنگ گرديدند كه دريان اثنا ؟؟ فرنگيان با توپخانه بسيار كمك وي رسيدند از چارسو هجوم آورده سلك عظيم سر كردند كه متوتره گلوله و خشم چيره شد و آرايش روي و كله بازي كه همچون تكرك فرصت نقش زدن ندادند خان معزالله پاينده كوه

پاي استقامت به سمتش بياورده و بقدجان را نثار ساختن عمر جاوداني انگاشته مطلقاً انديشه اجل را به خاطر راه نداده مصروف به كار خود بود با آنكه هفت زخم بچهره‌اش رسيدند چون حيات مستعار باقي بود از آفت جاني محفوظ مانده و كشتي طناب از آن ورطه هلاك به ساحل نجات رسانيد و ذوالفقار جنگ و مدارالدوله در كارزار استمانه نموده تا به از روي ؟؟ غلغله تاخت و تاراج انداختند و اشخاصي كه به بهره از صداقت و شجاعت نداشتند روي سعادت از ركاب ظفر انتساب برتافتند ليكن غازيان عقيدت نشان پاي نبات محكم داشته به عهد و پيمان موكد شدند كه انشاالله عنقريب كار اعدا نمك حرام تمام مي‌نمايم درين اثنا خبر زخمي شدن ميرن مشهور گرديد براي حضرت جهانباني مراتب اقتضا كرد كه دست از محاصره كشيده از طرف عقبه‌ها گذار از آن‌ها دشوار بود عازم مرشدآباد بايد شد و جعفر قلي‌خان پدر ميرن كه در آنجا است كاربرآن تنگ بايد كرد و در اركان آن نواحي تزلزل بايد انداخت كه ازين حركت كمر اعدا خواهد شكست يازدهم رجب‌المرجب بنار رايات ظفر آثار منصوب شدند و به تاريخ چهاردهم شهر مذكور بلندخان به خدمت بخشي‌گري چهارم معزز شد هژدهم دايره اجلال مستقر روانه گشت وكيل راجه كوهستان شرف احضار ايوان سپهرشان يافته حصول سعادت بگذرانيدن نذر نمود و عريضه جعفر علي‌خان ناظم بنگاله معرفت رحمت الله بيك ؟؟ بر قواعد رسوخ ظاهري كه هوا از عقيدت باطني بودنمش اتامل ؟؟ ميزان عطارد خصايل ممتاز و مشرف گرديد ميرن معه لشگر ادبار اثر به فاصله دو كرده قريب تالابي رخت ادبار كشيد به عرض مقدس معلي مي‌رسد كه از سنوئت مرتبه كه از سرداران عسكر مظفر پادشاهي است جنگي به طريق قراولي آغاز شد بعد آويزش قليل آتش محاربه فرو نشست و بكوچهاي متواتر بيست و هفتم شعبان لواي فلك فرساي خم كاوه منصوب شد امان الله بيك غرايب احياس از نظر آفتاب اثر گذرانيده مورد افصال ؟؟ گرديد درين اثنا اخبار آمد آمد رنده براي عظام خادم حسين خان با افواج گران قريب عسگر فيروزي پيكر كوش رو خاص و عام گرديد از بسكه موكب جاه و جلال به كمال استعجال طي منازل و قطع مراحل براي تاخت و تاراج اطمه آخرت ميرشدآباد به جهت انتشار حواس جعفر علي خان مي‌نمود توقف در آنجا صلاح دولت بود ليكن بسبب عقبهاي بسيار و ؟؟ از آن طرف دشوار بود به پيلداران و سنگ تراشان براي هموار نمودن راستاي فرمان والاشان صادر شد حسب الحكم كارپردازان بدان پرداختند چون كو؟؟ كه پيشه قطاع الطريقي و فراقي و شراقي داشتند چون عقاب را مامن و مقرر خود پيداشتند سبب صاف شدن ؟؟ ؟؟ تشويش بر دل ايشان نشست از راه فتنه پرداري و با عاقبت انديشي بر بنگاه لشگر ظفر اثر فرو ريختند دلاوران كه از همراهيان كامكارخان بودند آن بدكرداران را به سزاي اعمال مبتلا نمودند و بسياري را بدارالنوار فرستادند و مظفر آن لشكر از آن عقاب هولناك به سلامت

بيرون آمدند درين اثنا خبر وجود ميراكبر مطلعه غرو جاه يعني ميرزا محمد اكبر شاه طلوع نمود و چشم اجعاب اين خاندان را منور و پر نور گردانيد و موجب سرور موقور حضور فيض معمور گرديد و به فرمان حضرت جهانباني محلدارخان و نظارتخان به اتاليقي آن مرشد زاده دوران اعزاز و امتياز يافتند وكيل راجه هندويت اقمشه نفيسه امتعه لطيفه و اجناس سال باف و اسپان پيشكش بارگاه آسمان جاه كرد به پيرايه عز قبول شرف حاصل نمود و سيويت برنيه كه ؟؟ بيلشكر فتح گسسته مقرر بود رخش شجاعت بنابرامتحان اعدا به ميدان حلاوت تاخت از مبارزان كوي سبقت ربوده شصت اسب تازي نزد او غنيمت آورد از آنجا كه رام تراين مقهور سوداي خود سري در سرداشت توپخانه گرداگرد قلعه چيده شورش كله انداختن و ؟؟ ندانستن هوا را بره ساخت دليران و محاربان سلطاني حكم حضرت جهانباني عرضه و دريافت كه گردن اين سركش را در كمند انتقام بايد آورد و به محاصره حصار همت بايد گماشت آخرالامر دلاوران عساكر پادشاهي كمر همت محكم بسته مستعد محاربه گشتند و جنگ عظيم برپا شد و دانش حزب تا كند و كار به جاي رسيد كه غازيان تا پاي قلعه رسيدند و بعضي دليران به وسيله نردبان بر سر ديوار هم پا گذاشتند و لواي فيروزي افراشتند در همسايه معركه آتشبازي و شعله كاري كريم سرشت عقيدتان چند كه به اين قلعه بود تاب نياورده از آنجا دوري كردند بلكه نردبان را هم برداشته بردند و جوانمردان عقيدت شعارپاي ارادت را استوار كرده در جان باختن دريغ نداشتند زينالعابدين خان به نهايت جوانمردي ؟؟ ظاهر را نثار ساخت و راي جهانآرا برآن اقتضا كرد كه رشته مسدود سازند به همين اراده نيز كوچ شد گويند كه داناي كه ميرن ؟؟ گجراي با اولياي دولت داشت هر روز به فاصله چند كرده از لشكر مظفر فرود ميآمد و انديشه ميكرد كه هر گاه كه خادم حسين خان كه فدوي عقيدت شان اين حامد است شرف آستانه بوسي خواهد نمود عرضه بر اعدا تنگ خواهد كرد و موسي رام و فتح سنكه را با فوج بسيار بر اول لشكر اديار خود ساخته خود را باراده مقابله خادم حسين خان روانه شد و چند فرنگستان را رام تراين راي ولا بنا و موات پيش خان مذكور نيز فرستاده آن مفقود بگفت و گويي عرض گويان گوش نهاده روي از ايشان برتافته و فرنگيان را الزام رسانيد كمر ارادت به مدافعت اعدا محكم بست چنانچه في مابين مقابله واقعه شد و آتش كارزار گرم كرديد موسي رام به زخم تيغ بي دريغ كشته شد و نسيم فتح و فيروزي بر پرچم علم پادشاهي وزيد و لشكر اعدا را ؟؟ بگفت برخاك مذلت انداخت و شكست نصيب حال شد دلاوران حمله اور گشتند و باز هر دو لشكر به هم آويخته و داد مردانگي دادند آخرعلم ظفر افراشتند رام تراين و ميرن سراسيمه و پريشان از معركه روگردان شدند و اموال و اجناس و اسپان و فيلان غازيان لشگر تاراج نمودند رام تراين بار ديگر داخل قلعه گرديد و برادرش توپخانه چيده محصور گشت و قريب دو هزار كس

از فوج فرنگيان در باغ جعفر علي خان قايم نموده در تردد هيچ كسي خود مهيا گشت و فوج پادشاهي ويرا محاصره نمود چون بقالان رسيد غله بوي رسانيدند يعقوبت كرده خود گرفتار شد و اكثري خر سوار شدند و اجناس كه به تاراج آمده بود به دست مردمان لشگر افتاد بيست و سيوم ذيقعده بر لب درياري سوهن نصرالله خان ايلچي شاه دراني ناصيه ساء آستان ملك فرسا گرديد كلاه باجسعه مرصع و اسمي (اسبي) معه اين طلا و بقدر مرتبه خود بنوازش پادشاهي سرافرازي يافت و در آن اوان بمسامع قدسي رسيد كه بيست و ششم ماه مذكور باران باريدن و برق رخشيدن گرفت كه ناگاه صاعقه آتش بر ميرن بيفتاد و خرمن حياتش را بسوخت و خاكستر ساخت چون جعفر علي خان پدر ميرن اين خبر طاقت سوز شنيد حالتي كه بروي گذشت از وقوع اين سانحه و صد در اين واقعه خلل عظيم در شوكت وي راه نمود درين اثنا غره محرم الحرام عرايص وزيرالملالك نواب شجاع الدوله بهادر و نجيب الدوله و احمد خان غالب جنگ مشتمل بر ولي عهدي مرزا جوان بخت بدين مضمون از نظر اظهر گذشت كه بهادر و بسواس راي كه راس رئيس سرداران خبوييان بودند معه تمام فوج دكنيان كه گران ملك بيكران بود براي انتقام فوج هزيمت خورده به پنجاب روان گشتند و بالا را و فوجي بسيار قريب دو لكه سوار جرار و توپخانه آتش‌بار بيشتر فرستاد و خود هم ؟؟ برآمدن از مقر خود شد و شاه به سبب طغيان دريا عبور نتوانست فرمود و آنطرف آب چون جرگاه شهر پناه برپا بود نجيب الدوله در ركاب سعادت موجود و معتمدالدوله يعقوب علي خان به حفاظت قلعه شهرپناه مامور گشت نواب شجاع الدوله و حافظ الملك ؟؟ و ديگر رسان افاغنه در ركاب ظفر انتساب حاضر بودند و حسام در آن ايام بنابر تنبيه مفسدان در كول و حالش قيام داشتند فوج دكنيان بي خبر از راه متعلقه سورح مل حات كه بانها نسبت شركت ديني منص بود گذشته در ناحيه دهلي رسيده به يعقوب علي خان طرحي مخاصمت انداختند چون بهادر موصوف مقدور مقاومت اين قدر انبوه نداشت محصور شد و حدالمقدور در محافظت حصار كوشيدو آن غارتگران دست تاخت و تاراج نواحي شهر دراز كردند بالجمله آن كرده شقاوت پرده هجوم كرده كمند از جوانب قلعه انداختند و قريب دو صد كس اندرون درآمدند و شروع بغارت سكنه آن‌جا نمودند بعد آگاهي خبر يعقوب علي خان برق اندازان برايشان گماشته اكثري را اسير بسياري باد طعمه شمشير نمودند و آن‌ها كه پاي قلعه بودند راه فرار اختيار كردند و خان مذكور به خوبي بند وبست قلعه به عمل آورد درين اثنا بهادرخان مسطور طرح استيي افكنده درخواست كرد كه بندوبست خود در قلعه نمايد بهادر مذكور از آن‌جا كه قلت جمعيت داشت تاب مقاومت آن لشكر پر كثرت درخود نديده ؟؟ مصلحت شد و عهد و نمين ماتين كرين به بندو بست آمدن خود تعريف نموده عمل اوشان داد و سيف‌الدين محمدخان

در باب نشانيدن مرزا جوان بخت بر كرسي وليعهدي مصدر نزد ذات نمايان شد چنانچه هر كس كه از فدويان پادشاهي بود به ملازمت كامياب و سرفراز گشته ذخيره اندوز سعادت گرديد و صمد خان بهادر كه به تعلق داري شهراند از حضور شاه سربلند بود مانع فوج دكنيان از راه گنج پوره شده و با هم جنگ عظيم دست داد چون جمعيت خان مذكور قليل بود فوج خبوي برد غلبه نمود و صمد خان كشته شد به مجرد استماع اين خبر شاه عنان همت از كول و جالير برتافته به سرتعت تمام براي تنبيه لشكر ادبار اثر برتافت و نجيب الدوله و احمد خان غالب جنگ و حافظ الملك نزدند و ؟؟ را برول لشگر بوده شجاع را به كومك ايشان معين فرمودند و گويا بندرت كه بلده آثاره و غيره و تعلق داشت براي كمك دكنيان روان شد چون اين خبر بمسامع پادشاهي رسيد برسم چپاولي و بلغار بر سر غنيم تعيين نمود مبارزان شب نسبت بر سراغدار رسيدند و دو سه هزار كس از مرتبه‌ها بقتل آوردند و مظفر منصور برگشتند بعد از انفزاع اين مهم توجه براي ؟؟ و مناسب دانسته عبور ؟؟ نموده شبيه آن و مديران ار ديده و جنگ آزموده نياورد كه مست باده غرور بود فهمانيدند كه ما اين فوج مراروكش محاربه و پيكار نبايد شد و طرح جنگ قرار مي‌بايد انداخت و نواحي مشرق كه ملك افاغنه بانطرفش واقع است تاراج بايد نمود و باطراف لاهور را كه راه آمدن فوج ولايت است خراب بايد ساخته كه درين صورت عرصه به ايشان تنگ خواهد شد آن سرشار باده نخوت نسبت بسته مكر و بي خبر مقبول نداشت و بر فوج بي حد و حساب و توپخانه بي شمار و خزاين بسيار خود نازان شده سبكسر نشسته خود را در قلعه ؟؟ ؟؟ نموده طرح مقابله انداخت و هر روزه جنگ توپ و تفنگ مي‌شد و غازيان اسلام هميشه در جنگ غلبه نموده ايشان را تا به سنگر مي‌رسانيدند ليكن بسبب آتش‌بازي توپخانه برق نشانه انفصال قصبه منصور نمي‌شد تا مدت مديد بدين طور گذشت آخر راي شاه برآن اقتضا نكرد كه ممانعت رسد غلبه از هر طرف بايد كرد چنانچه ره رسد يكدست مسدود شده و كار تا به آن‌جا انجاميد كه مردم دوآب بي الف و آب رو ؟؟آوردند تا باجي‌زاو كه سركرده آن‌ها بود خواست كه پنج لك روپيه بطريق امانت فرج ارسال نمايد ليكن چون از دست برد فوج پادشاهي وصول اين مطلب دشوار ديد يك لكه و پنجاه هزار روپيه يكصد و پنجاه سوار كه معتمد بودند حواله نموده كه يك چره سر سوار رسيده شبانگاه به طريق اجعا رونه ساخت كه بمحصوران رسد اتفاق گذار آن‌ها در لشكر افاغنه افتاده و سپاه اسلام برآن وقوف يافته بسياري را به جهنم فرستادند و آن مبلغ بدست آوردند بي‌اطلاع و مشورت پيش دستي نموده، به عده دو هزار پياده حمله‌آور كشته برآن مقهوران ريختند و پنجهزار مورچال بدمالان گذشته تزلزل در اركان لشكر ادبار اثر انداختند در آن‌جا نيز بسياري توپخانه شروع شد و در كمك اين دلاوران از هر طرف مسدود كردند زيرا كه شب پرده تاريكي آويخته بود هزارها پياده و سوار اين بهادران

حلاوت اشعار ؟؟ و تفنگ و شمشير و جدتك از پا درآوردند تا بجدي كه همه بكار آمدند چهار هزار كس از آن طرف نيز طعمه تيغ بي‌دريغ شدند ليكن نبايد الهي رعيت مسلمين در دل ايشان جا گرفته و چون از عدم رسد غلبه به جان آمده بودند غير از جنگ هفت چاره نديدند ناچار يك بار آماده پيكار گشتند و صف كشيده لشگر پادشاهي اويختند وزيرالممالك شجاع‌الدوله و نجيب‌الدوله قراول لشگر گشته تا دوندبجان و حافظ الملك و احمدخان با فوج گران روانه شدند و شاه با فوج قزلباش و دراني و غلامان در قلب لشگر جا گرفت و بالجمله هنگامه جان با فوج گران روانه شدند و شاه با فوج قزلباش و درايي و غلامان در قلب لشگر جا گرفت بالجمله هنگامه جان بازي كرم گرديد و در عرصه كارزار نهاده بسواس راي و يا سرداران عظيم الشان دكن معايت استقلال در جنگ بودند كه از مائيد سماوي هدف كه آتش بار شدند و علم اقبال دكنيان نگونسار گرديد غنائم فراوان و مال و اسباب بي‌پايان بدست غاريان افتاد گوئيد كه قريب سي و چهار كرور روپيه و اجناس و جواهر به تاراج رفت و از ميدان باني‌پت تا نواحي دهلي ده پانزده هزار كس از دكنيان به قتل آمدند بقيه فرار را اخبار كرده آواره دشت ادبار شدند نواب رئيست محل صاحبه از اراه عنايت و مهرباني و نظر بر حقوق بندگي قديم اگر چه مصدر حركات ناشايسته هم شده بودند از آن اغماض نموده تا روسنكه را از آفت رسيدن فوج شاهي آگاهي فرمودند كه از مطاع و نفوذ و هر قدر كه ممكن باشد برداشته كناره گيرند به هر حال بدست حمايت بيگم صاحبه از دارالخلافه برآمد ليكن از دست اوباشان شهر مال بسيار به غارت رفت و در اوندكور وقت رفتن سه لك و پنجاه هزار روپيه بقدر اجناس دكن پيش كس (كش) ملاذمان حضرت بيگم صاحبه نمود و جنسي كه منتشر شده چنانچه جاي افتاده بود بسبب اضطرار فرصت برداشتن نيافته به ضبط بيگم صاحبه درآمد و نواب رئيست محل صاحبه معه ولي‌عهد بهادر تا تريله به طريق استقبال شاه رفته سرادق عصمت و عفاف قريب دربخانه منصوب فرمودند و به ملاقات همديگر مراتب خلعت وداد مضبوط كردند و يك لك روپيه نقد به طريق ضيافت شاه دادند و پنجاه هزار روپيه به طريق انعام با شرف‌انور الطف نمودند سبحان الله كجا بوديم و كجا رسيديم چون احوال هم ضميمه زمانه حضرت جهانيان هندوستان بود بطريق اجمال سمت تحرير پذيرفت الحال به تحرير احوال مقدس اشمال حضرت شاه عالم و عالميان مي‌پردازد از آنجا كه نيرنگ بازي تقدير دمبدم ديگرگون مي‌شود چون ميرن به مكافات اعمال خود رسيد چنانچه تفصيل آن مذكور گشت پدرش جعفرعلي خان كه راه معي مي‌نمود بدست ملازمان خود خراب و گرفتار شد و قاسم علي‌خان داماد جعفرعلي‌خان ممالك بنگاله را نظم و نسق كرد و بر مسند حكومت نشست آغاز دوم سال ؟؟ از جلوس ميمنت ؟؟ در مطابق سنه **143** هجري

نبوي چون از حبس سال دوم ميميت مانوس جلوس انفزاع حاصل شد و بزم بساط و محفل انبساط برترتيب دلبند اتمام يافت و امرا آوازكان و اعيان سلطنت به غايت شريف و خلعت احترام پذيرفتند و هم در آن ايام خجسته فرجام سعادت آغاز و ميمنت انجام راجه رام ترامين ازوكرداني و شيرباني بعد گوشمالي بسيار انفعال و خجالت ورزيده از دامن عاطفت اولياي دولت التماس خطاپوشي داشت از آنجا كه راحت و رحمت بر دشمن و دوست به آن جانداران ؟؟ اختصاص دارد عرض بدعايش مقرون اقبال افتاده باز شرف ترخيص پذيرفته به صاحبان دانش‌در آن انگليس ؟؟ اطاعت پادشاهي كه مثمر سعادت شاهنشاهي است كردند و صاحبان مذكور برين جاده مستقيم عدم ارادت و كام عقيدت گذاشته در آن ايام كه رايت عاليات از آنجا سبقت كردند در اثناي راه لشگر ظفرا پيكر شاهنشاهي بر عسكر انگليس گذشت سرداران ذوالاقتدار ايشان كلاه تفاخر بر اوج سپردوار افكندند و سر برتبه بركاب بوسي شتافتند و همه سرداران سربه پاي مبارك ملازمان حضور گذاشتند زبان را ترجمان مراتب عجز و انكسار دنيا را ؟؟ بدين شان بودند كه چرا مراتب عبوديت و مراسم ارادت و ؟؟ خاطر عقيدت ذخاير نيست و نخواهد بود در هر امر كه ارشاد مقدس بنياد شرف اصدار بايد سعادت دو جهاني دولت جاوداني انگاشته قدم از سر ساخته براه امتنان واجب الاذعان خواهم شتافت، به هر نيك و بد با تو بازي كنم بدين گفته‌ها استواري كنم و نذر دهد اما پيشكش نمودند عز قبول يافت و هم در آن ايام قاسم علي‌خان التماس عفو جرايم كرد آخر حصول سعادت مجراي حضور پر نور نمود بالاي مرواريد آويزه زمرد قيمتي بلكه بي‌بها از نظر انور گذرانيد و به عطاي خلعت خاصه‌ش پارچه و قبضه شمشير و خنجر سرپيچ مرصع و صعبه در خانه بالاي مرواريد و اسب و فيل و طومان و طوع (طوغ) سربلندي يافت و بعدازين خان مذكور به ضيافت ملازمان حضور پرنور واجب به جناب و مخمل و سحاب فرش راه ملاذمان پادشاه جم جاه ساخت و يكهزار مهر و پنج هزار روپيه و نوزده كشتي پارچه نفيسه زربافت و ؟؟ و صد رقم جواهر آبدار گران قيمت و زنجير فيل و سر (سه) راس اسب زرين شام پيشكش ساخت ليكن كلمه غرور و نخوت كه حاصلش آن بود كه گويا خود را نيك از زمانش سر زد و لهذا مورد عنايت شاهنشهي گرديد بلكه ارشاد كرامت بنيادشد كه پاداش اين سخن زودتر خواهي ديد چنانچه بعد چندي بوقوع آمد كه دگران بيشتر خواهد شد بعد ازين چنان مقرر يافت كه لواي فلك‌فرسا متوجه او شود زيرا كه مكنون خاطر تقدس مظاهر هندويست ممالك دكن كه ازكوزه تا برنداكه بعد شكست دكنيان خراب افتاده بود مسطور بود راي صواب پيراچنان اقتضا فرمود كه باستصواب نواب شجاع‌الدوله اين اراده ناصواب بوقوع انجامد لهذا آن ركن السلطنه را طلب داشته به اعلي درجه وزارت سرفراز و ممتاز فرمايند

بهادر مذكور قبل از اين در ايام شاهزادگي به اين بشارت ميسر گشته بود هميشه به نظر وقت مي‌ماند به مجرد طلب با فوج گران و لشگر بيكران از حدود لكهتو روان گشته عازم استحصال شرف آستانه بوسي كردند به تاريخ هفدهم شهر بكياش و چهار كهري روز برآمد نواب وزارت ماب دولت آستانه بوسي معه سالار جنگ و مرزا علي‌خان حاصل نمود حضرت جهان پناه وزيرالممالك را با فواج عطيات مخصوص فرمودند چون از آن‌جا كه كوچ بيشتر شد نواب شجاع‌الدوله بهادر از غايت عقيدت شعاري باهتمام ترك سواري پياده در جلو مي‌رفت مگر ريزمان فيض ترجمان براي سوار شدن شرف اقتدار يافت ليكن بمقتضاي ارادت ذاتي و عقيدت جيلي بران امر جرات نمي‌كرد چون از راه عتاب پادشاهي مبالغه بسيار به كاررفت به حكم الامر فوق الارادت خانه زين نشست و از آن‌جا سبقت كرده براي نصب خيمه همايون پادشاه رفت و در تمام آن بهر ايستاده ماند و خيمه عالي برسم پيشكش بپا ساخت و يكمنزل سخت هوا دار و هشتاد مهر در شكرانه اين عنايت كه حكم براي سوار شدن صادر گشته گذرانيد و چون بعد قطع منازل در حدود بنارس خيام عرش احشام قيامت ورزيد اصف‌الدوله را بهادر شرف گذرانيدن نذر حاصل كرد و از عنايت خسروانه تشريف مباهات بوسيد و به خدمت ميراستي به عنايت ؟؟ مقره معزز گشت القصه در آن ايام ميمنت انجام حضرت شاه جهان پناه كيوان كلاه مصروف رفاه اهل لشكر شدند و به جايزه و نگاهداشت خاطر مظهر را مصروف فرمودند و در اندك فرصت لشكر فراوان گرداند و همدران ايام كه معاودت از عظيم‌آباد مي‌شد راجه احسنت سنكه كه از بنده‌هاي اين بارگاه است و تقديم خدمت‌هاي نمايان سعادت اندوز شده به ملازمت والا رسيد به غايت خلعت شش پارچه و جعبه برخانه و فيل اسب يا ساز و يراق امتياز يافت . غازخان سيوم ميمنت ؟؟ ؟؟ جلوس والا مطابق سنه يكهزار و ؟؟ در آغاز اين سال همايون مال نايب قاسم علي‌خان ناظم بنگاله يك فيل سفيد معه ماده و ديگر اجناس نفيسه ؟؟ محمدخان ارسال داشته از نظر كيميا اثر گذشت و هم در آن ايام رايات عاليات نصرت‌آيات بطريق كوچهاي متوالي متواتر به طرف كالبي متوجه گشته دراندك فرصت آن ناحيه منجم سراوقات اقبال و دايره اجلال گرديد سرداران آن‌جا وسواس را دوست نهاد و سعادت ؟؟ آستانه سپهر نشانه حاصل نمودند و بغايت خلعت مقرر شدند و سيدي بشيرخان مصدر ؟؟ نمايان شد ياغيان كوته‌انديش نظر و ؟؟ متانت و استحكام حصار جهاني كرده محصور شده انحراف ورزيد بالجمله در اندك زمان آن قلعه مفتوح شد و سيدي بشيرخان در آن‌جا جانشين شد در پيش آن‌جا به جز گذرانيدن مبلغ سه لك روپيه به طريق پيشكش چاره نديد و در آن اوان ميمنت اوان خلعت دارد يكي غسل‌خانه به اصف‌الدوله عنايت شد . ؟؟ ؟؟ در آن سال اقبال اشمال براي انتظام مملكت و استيصال دكنيان و به مختاري آن محالات

مامور گشت راجه همت بهادر نيابت انضلع با فواج قاهره مقرر يافت و خود نصرت آسود براي تنبيه راجه هندوپت كه سر نخوت بلند كرده بود متعن كشت چنانچه حسب‌الحكم والا راجه همت بهادر باين عزيمت علم نصرت افراشته در آن نواحي رسيد و حكم اطاعت رسانيد آن كجردان غاشيه اطاعت بر دوش عقيدت ننهادند و قيل و قال بسيار به ميان آمد بالجمله فواج جرار كه قريب هشت هزار سوار ازموده كار بودند معه برادر غلام شاه داد مردانگي داده به مرتبه شهادت فايز شد همت بهادر تاب مقاومت نياورده مراجعت اختيار كرد و انتظام مملكت كه به بتازگي بدست آمده در هم و برهم شد و اكثري تمرد منشان عصيان نشان كه فرصت طلب و قابوجو بودند طريقه روتايي و سركشي ورزيدند افغانان نيز لواي انحراف و رايت خلاف افراشتند احمد خان ؟؟ كه با وزيرالممالك به خاطر عاري و بطبيعت معماري داشت و به ظاهر زنانه‌سازي مي‌كرد سرداران امراستعالك افاغنه مي‌نمود كه گرد آيند و هنگامه پرداز شوند. وزيرالممالك اين خبر به حضور انور عرضداشت به مجرد استماع حكم جهان مطاع به نام نجيب‌الدوله بهادر شرف نقاد يافت كه خود را به سرعت تمام بدرگاه كتبي پناه ملك احشام رساند اميرالامر كور بجا آوري حكم حضور والا را سعادت جاوداني تصور نموده عازم شد هر چند الوس وي ممانعت مي‌نمودند ليكن استماع فرمان واجب الاذعان را مقدم دانسته روانه شد درين حركت كمر منافقان شكست بالجمله در اندك ايام نزديك خيمه فلك احتشام رسيد شجاع‌الدوله برسم پيشواي رفته بعينه موسي اقدس مشرف ساخت و از پيشگاه خلافت و جهانباني به عنايت خلعت هفت پارچه شمشير و سپر وجعبه مرصع و بالاي مروارايد معه ارسي و خنجر و فيل دويست ممتاز شد هم در آن ايام منيرالدوله از پيشگاه عتبه ملك اشتباه شاه دراني رسيد و نامه گذرانيد كه از مضامين خلعت دودادمالامال بود به نظر اقدس رسانيد و از رسيدن اميرالامر معروضه احمدخان مشتمل بر مضامين عبوديت و عقيدت رسيد آغاز سال پنجم از جلوس ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ چون در سوم (دو سوم) (موسوم) حسن پنجم عيش و شادماني و نشاط و كامراني فراغ دست او بمسامع حضور فيض معمور رسيد كه قاسم عليخان عاليجاه ناظم بنگاله در جنگ از اهل فرهنگ هزيمت خورده با مال و منال بسيار بلكه بي‌شمار از راه كرم ناشاعبور نموده متصل لشكر فيروزي ؟؟ وارد گرديد آخر بوساطت وزيرالممالك شرف ملاذمت اكسير خاصيت حاصل نموده به غايت خلعت قامت عموديت را زيب داد بعد از آن راي وزير بران اقتضا نمود كه رايات عاليات ميمنت بنگاله توجه فرمايند و آن حدود مملكت را از قضيه تصرف اهل فرنگ برآورده به نظم و نسق اولياي دولت انتظام و راي صواب براي حضرت جهانباني بران اقتضا نمي‌كرد الحق كه سررشته ؟؟ به صواب داشت درين ضمن عرايض صاحبان انگليس متضمن براداهاي خارج از

دانش عاليجاه با وجود نشاندن وي بر مسند نظامست و كامراني رسيد هر چند مرصي حضور پرنور نبود كه وزير الممالك براين امر خطير اقدام نمايد ليكن چون استدعاي بهادر مذكور از حد درگذشت طوعاً و كرهاً به عمل آمد قطع منازل در ناحيه عظيمآباد رسيد و بتاخت و تاراج درآن نواحي وزير شتافتند و انگلستان بطريق قديم دو كرور روپيه پيشكش مينمودند و از محاربه انحراف ورزيده مصالحت ميخواستند حضرت جهان پناه ابن فوج را فتح عظيم تصور نموده با وزير ارشاد كردند كه اراده نمودن هيچ گيتي اين درخت كه ريشههايش در غايت استحكام است از صواب دور است و فيمابين عهد و پيمان مضبوط است پس بيك نقص عهد برخود قبول نمودن موجب بدنامي است ليكن وزيرالممالك مغرور سپاه موقور سر فرود نياورده طرح جنگ و جدال انداخت و نايره قبال افروخت و فرنگيان عظيمآباد را پس نشست داده آتش بازي ميكردند وزيرالممالك مدارج مالانديشي و احتياط نورزيده در جنگ حركت جوانانه مينمود و عزم تسخير قلعه عظيمآباد به خاطر داشت چون وصول برين امر بغايت متعدد بود صورت نه بست و درآن ايام چون موسم برشكال برسر رسيد از آن مقام رايات فلك احشام نهضت نموده در حوالي يكسر نزول اجلال آورد تا انقضاي ايام برشكال دواير اجلال در آنجا منصوب ماند و از ين غصه نواب شجاعالدوله خدع مهماني به قاسم خان نمود يعني رفقايش را با خود متفق ميساخت و از اينچنين حركات انحراف مزاج مقدس از طرف وزير گشت ليكن به سبب تميكن وقار ازين معني حرفي بر زيان فيض ترجمان نرسيد چون ايام برشكال انقضا يافتند صاحبان فرنگ اسباب جنگ آماده نموده باهنگ كارزار سوار كشته براول لشكر وزير الممالك ريختند راجه ميبهادر كه بيشتر از مورچال صفآرا بود به اندك ؟؟ تاب مقاومت نياورده پاي همت پس كشيد و طرف ثاني قدم جرات پيش نهادند و چون آتش كارزار شعله كشيد شجاع قليخان كه فدوي جانفشان وزيرالممالك بود در معركه كارزتر داد مردانگي داده نقدجان را نثار ساخت و به لشكر وزير رسيد آنچه رسيد و در بنارس معروضه صاحبان انگليس به وساطت نواب منيرالدوله مشتمل بر عقيدت و ارادات و متضمن بندگي و عبوديت شعر بر قصوري كه خود يعني اين جرات حتيالمقدور نكردهايم لهذا التماس عفو جرايم از پاريابان انجمن خاقاني ميكنم امزاج از ابتدا برين حركت از وزير راضي نبود بلكه نكرده ميدانستند التماس ايشان پيرايه قبول يافت و جناب جهانباني عنان عزيمت از آنجا به طرف اله آباد معطوف ساخته و قلعه اله آباد از قدم ميمنت آگين قطعه بهشت برين فرمودند و ملاذمان غاليشان در آنجا بنياد اقامت انداختند آغاز سال ششم از جلوس ميمنت مانوس مطابق يكهزار و يكصد و هشت هجري درين سال فرخنده مال بعد انفراع از جشن معلي تنبيه سركشان كه در شاه جهان آباد لواي سركشي افراخته بودند و هواي نخوت در سر ايشان پيچيده بودند منظور حاضر قدسي گرديد ليكن وقوع اين عزيمت صورت نسبت و هم

درآن ايام خجسته فرجام نواب وزيرالممالك شجاع‌الدوله بهادر بعد درست نمودن بروبال كه نسبت شكست كلبرروبه اضمحلال نهاده بودند ناچار جبران ندید كه اطاعت و فرمان‌برداري حضور والا اختيار نمايد و به وساطت معزالدوله و نعيم‌الدوله هم نان كرده شقاوت پرده ملحق شد هر ؟؟ به ميان آمد و طرح جنگ افتاد و سبب اين‌همه نزاع خواهر سنكه را طلب انتقام پدر بود و هر چند كه درحسب فوج مستركان سپاه قليل و كمتر وليكن نجيب‌الدوله بهادر چنان تحسين تدبير طرح جنگ انداخت كه هيچ پيش رفت معانداں نشد و به اميرالامرا مذكور عهود و موافق معرفت زاد ؟؟ مضبوط موثوق گرديد ملاقات نجيب‌الدوله بخواهر سنكه بوقوع آمد و اوبلهار ارزبرچهرو كه شرف حضرت بيگم صاحبه عاليه نواب زينت محل صاحبه و ولي عهد مرزا جوان بخت بهادر حاصل شد و بغايت دو؟؟ و مير نعيم خان از صاحبان انگليس عهود سوابق به ميان آورده تصفيه نمود و يا هم كمر بر اطاعت خديور زمان جست بست درين اثنا نهضت رايات عاليات ازاله آباد به كره ؟؟پور و شجاع‌الدوله بهادر عازم شرف تقبل استان سپهر نشان گرديد صاحبان انگليس بهادر مذكور را بوساطت در حضور آوردند و بقدر پنجاه لك روپيه پيشكش نمودن مقرر كردند و معزالله به حضور لامع النور مبارك كسوت مباهات پوشيد يعني بعنايت خلقعت فاخره مبلوس خاص معه جواهر زواهر پوشاك خاص با دستار سربسته و شمشير با قضبه مرصع و سير مشكلل و فيل و اسب با سازرز و قلمدان جواهر نگار و حارقت و فرمان النعماي لكنهود صويه ادو از فرط نظف و نهايت احسان و ده لك روپيه نقد عنايت فرمودند ديگر باره با فصال شاهنشاهي بمسند كامراني نشست و ان ملك را بايين ديگرايين بست از حضور پرنور رخصت تعلقه صويه خود يافت كه در فيض‌آباد طرح آبادي بود عمارت انداخت و برفاه سپاه و آباد ساختن اسباب مكنت و جاه پرداخت و در اندك فرصت بهرار ميسر شد و چنان سپاه مردانه و توپخانه برق نشانه مهيا كرد كه محمود اقران گشت آغاز سال هفتم از جلوس ؟؟ ؟؟ ؟؟ و هفتاد و نه ؟؟ درين سال ميمنت اشمال از روعي اخبار واضح گشت كه اميرالامر نجيب‌الدوله را با فوج حاث كه شريك سكهان و دكنيان بودند و عمادالملك هم به آن كرده شقاوت پرده ملحق شده پرخاشي به ميان آمد و طرح جنگ افتاد و سبب اين همه نزاع جواهرسنكه را طلب انتقام پدر بود هر چند كه در حين فوج شركان سپاه نجيب‌الدوله بسيار قليل و كمتر بود ليكن نجيب‌الدوله بهادرخان به حسن تدبير طرح جنگ انداخت كه هيچ پيش رفت معانداں نشد و به اميرالامرا مذكور عهد و مواثيق معرفت راو ؟؟ مضبوط موثوق گرديد ملاقات نجيب‌الدوله بهادر بجواهر سنكه بوقوع آمد و ؟؟ ؟؟ و كه شرف مجرا حضرت بيگم صاحبه عاليه نواب زينت محل صاحبه و ولي‌عهد مراز جوان بخت بهادر حاصل شد و به غايت دو ساله سرفرازي يافت و عمادالملك نيز به خيمه نجيب‌الدوله بهادر آمده ملاقات كرد و از آن‌جا اتفاق همديگر براي نماز جمعه در مسجد

جامع رسيده از نمك حرامي خواست كه به اسم مبارك حضرت ظل اله درين خطبه شود و درين باب هيچ پيش رفت و چاره و ناچار اسم مبارك شنيد آغاز سال ؟؟ سال باز هم جلوس ؟؟ حضرت ظل الله درين چندسال در قلعه اله آباد بشرف شريف ارزاني داشتند و در اتحادرين فرصت ايام باغي به اتمام حسام‌الدين‌خان زيب ترتيب يافت و درين مدت منيرالدوله بهادر اكثر در هر سال تعظيم آباد ميرشدآباد پيش لاو كيلو فرنگي رفته تحايف و نقايش و نفوذ و بطريق حراج مي‌آورد يك بار بعد رفتن منيرالدوله بهادر اكبر قلي‌خان به نيابت او مقرر شد و از براي درستي سپاه و اسباب بكشت و چاه توپخانه حكم والا شرف صدور يافت و در ضمير منير عزيمت دارالخلافه منقش شد و فرامين براي سران و سرداران قديم و جديد كه تمام رفتند كه بر قدم استعجال در ركاب سعادت اشمال حاضر شوند و يوم سوم لشگر فيروزي مي‌كرد ازدياد حشمت و كثرت بود چون براين خبر منيرالدوله وقوف يافت كه مدارالمهامي كارد و بار حضور به اكبرعلي‌خان رسيد به سرعت تمام رسيده بمقتضاي مصلحت وقت و دوازده لك روپيه كه در خزانه عامره تصرف آمده بود باداي آن متكفل شده راي جهان‌آرا به معاودت مايل گردانيد بالجمله رايات عاليات در دارالبطن الله آباد داخل شدند و با صاحبان فرنگ عهد و مساق مجدد شد كه بعد دو سال معه سپاه فرنگ و اسباب جنگ كه كسي تاب مقاومت آن نخواهد آورد معه وزيرالممالك در ركاب ظفر انساب جا جرائم و سرالدوله براي استحكام انورد براي آوردن خزانه ديگر باره رخصت يافت و ممتازالدوله را براي استحكام امر بجاي خود گذاشت روزي منيرالدوله بدربار حاضر بود كه جمعداري از احسام توپخانه سركار والا باغواي بعضي اسرار قرصه چون آن كرد هر گاه سعادت مجرا حاصل ساخته بيرون‌اند به عرض مدعا ساخت و غرصي (عرضي) مطلب خود داد چون متوجه به طرف يافت و برآورده دست به گريبانش رسانيد ناگاه عريزي كه از رفقاي امير مذكور بود ؟؟ را از دستش دررربود و سر هلال ؟؟ حواله‌اش كرد و نصرت شمشير كارش تمام ساخت درين اثنا ازجار طرف هجوم شد و قريب بود كه كشت چون در ميان آمد چون ياره اين هنگامه بلند شد ؟؟ كپتان با مردم ملين و همراهيان آن امير بنابرباش ؟؟ مستعد بودند تا اين‌كه تمام مردن سپاه توپخانه بر در دولت حاضر شدند و درين اثنا ؟؟ مقدس رام نانه را فرستاد منيرالدوله را طلب داشتند و به غايت به غايت سرفراز ساختند و جبرئيل را براي انفصال اين سانحه در حضور ياد فرموده براي همره رفتن منيرالدوله ارشاد شد كه با احدي از اوباش مصدر برخاش نشود بعد رفع اين هنگامه بهادر مذكور از ده خاطر و بيدل شده است استفاي خدمت نمود معرفت جبرئيل از حضور پرنور شرف هرمز حيض يافته و ؟؟ دو كرور روپيه كه در آن ايام بدست وي شده بدست خط انور تزيين يافت و وي عازم عظيم‌آباد شده

و كار و بار سركار همچنان ملتوي بود كه درين اثنا حسام‌الدين خان و راجه رام ؟؟ شركت معهذا اين كار عظيم شدند و در اندك فرصت حسام‌الدين خان به مرتبه اعلي رسيد و بلاسر كسب غيري ممتاز مالي و ملكي گرديد و به وزيرالممالك و طرح اتفاق انداخت از آن‌جا كه وزيرالممالك با مرزا نجف‌خان عياري و بلالي مي‌داشت و خان مذكور خطاب به خدمت كوره مامور بود به وزير مذكور اين معني سخت‌گذار بود ليكن خلع الخدمت به هيچ سعي صورت نمي‌بست اخر حسام‌الدين به قدر پنج لك روپيه از طرف وزير به حضور انور رسانيده خدمت كوره به نام محمد سعيدخان منيرالدوله به عرض رسانيد كه قدوم سعادت لزوم به خانه نواب وزيرالممالك كه در فيض‌آباد است اصلح و ادلي است كه به مصلحت آن ركن السلطنت عزم اين عزيمت كردن است و اصوب است چنانچه عرض وي پيرايه قبول يافت و در چند روز رايات عاليات متصل فيض‌آباد رسيدند وزير نيكو تدبير معه محكمات و فرزندان تعهد كرده آمده آداب استيصال ؟؟ رسانيد و لوازم متوسلان اعيان سلطنت بايين شايسته به جا آورد و فريب سه چهار لك روپيه به طريق پاانداز و پيشكش از نظر گذرانيد و بعد چند روز جهانباني بدارالامان اله آباد معاودت فرمود و حضرت به اقتضاي راي دوراندیش چنان به خاطر قدسي متظاهر گذشت مبادا از باده غرور سرمست شده به ؟؟ نفسايي و ؟؟ كه با فواج كران دكنيان كه به هندوستان رسيده متفق شده موجب فتنه‌پردازي گرديد پيراين واقعه پيش از وقوع اولي است بنابران نايب ناظر براي استحكام مباني كه قبل از ين سيف‌الدين محمدخان رخصت شده بود ز شرف ارتحاص يافتند وروانه شدند و قريب سه چهار لك روپيه در جلد وي اين بندكي از خزانه كرم نشانه بسرداران دكن غالب شد و ديگر اميدوار مراحم بيكران از جاگيرات و التمعاي محالات دكن فرمودند قرار يافت كه غنيمت در حضور والا عايد شود بالمناصفه انعام و مرحمت كرد و هرگاه اين امر مقرر يافت چند كرده از اله آباد بارگاه فلك اشتباه بطريق پيش خانه روانه شده در سراي عالم چند منصوب شد ليكن اين حركت موافق راي منيرالدوله و حاجبان انگليس نبود و مطابق مرضي وزيرالممالك حسام‌الدوله با عرايض ؟؟ خود راي جهان‌آراي را برين معني متصرف گردانيده بود بالجمله بعد آمدن وزيرالممالك در حضور پرنورش از مطارحه بسيارمقرر كنانيد و نجف‌خان را حضور طلب كرد و خواست كه در پاي محاسبه ازو ليكن صورتحساب كرنيل خود پيش مرزا نجف‌خان رفته به ملازمت اشرف اعلي كامياب ساخت و هم در آن ايام سعادت فرجام بوساطت حسام‌الدوله ميرزا سعادت علي‌خان خلف الصدق نواب وزيرالممالك شجاع‌الدوله بهادر به خلعت نيابت وزارت سمر قرار شد آغاز سال دوازدهم جلوس ؟؟ از ؟؟ ؟؟ دوازدهم آيين خسروانه همين اقبال انفزاع درين اثنا اشتهار يافت كه مهاجي ؟؟ ؟؟ با يك سوار رو به طرف شاهجهان آباد نهادند و اتفاقاً نجيب‌الدوله در آن زمان بر بستر بيماري افتاده بود بنابر ضرورت با سرداران مذكور

موافقت كرده قرارداد كه با هم متفق شده به تنبيه جواهرسنكه نماينده و عرايض ؟؟ اشمال متضمن اين احوال دربارگاه سپهر به مثال پادشاه جم مثال ارسال داشت كه اين ملازم سلك اولياي دولت به مقتضاي وقت بلطايف الحيل شاهجهان آباد را كه مامن خدمه محل معلي است ازين شر مصيون و مامون داشت و بنده ابروي عالم و عالميان بدست حضرت جهانپناه است چون اينخبر به حضور لامع النور رسيد ميرموسونخان را با دو هزار سوار به طرف شاهجهان آباد در حصب شد درين عرضه اميرالامرا مذكور رخصت نمود و ضابطهخان فرزند وي بجايش بر مسند حكومت نشست از استماع اين سانحه هر دو خاطر قدسي مظاهر رو داد او زيرا كه حفاظت و حراست ناموس پادشاهي به عهدش بود درينجاه در اكثر النواز حمله ؟؟ حضور بسبب متغيري منيرالدوله تحليلي بود لهذا امان ركنالسلطنت سقههاي عنايت مضمون در طلب وي رسيدند مشاراليه بر طبق فرمان واجب اذعان عازم آستانهبوسي شد چون قريب نيز رسيد حسامالدوله پيشوا رفته به سعادت ملازمت كامياب گردانيد و همان روز بهادر مذكور به مختاري امور كلي و جزوي و سيفالدين محمدخان به طرف سرداران دكن براي سوال و جواب رخصت يافت و به منيرالدوله كه جربيل نيز فتح اين عزيمت اقرار داشت چنان قرار يافت كه مجبور تا سرحد خود صاحبان انگليس و وزيرالممالك همراه ركاب ظفر انتساب باشند و بعد از آن رخصت گزيند و وزيرالممالك خود به دولت و اقبال به چهار پلتن ملازم حضور و چند هزار سوار ملازم سركار وزير كه به سركردگي همت بهادر بودند متوجه منزل مقصود شدند چنانچه كونچ شدو منيرالدوله را به خلعت صوبهداري الهآباد سرفراز ساخته رخصت فرمودند و وزيرالممالك و انگليس از مقام معهود خود عنان مراجعت برتافتند و در همين ايام احمدخان ازين دار فنا رخت رحلت بست و مظفرجنگ خلفالصدق وي كه در صغرسن بود بعد استحكام عهد و پيمان كه به معرف حسامالدوله به ميان آمده و بوساطت ذوالفقارالدوله شرف ؟؟ استان فلك ؟؟ حاصل كرد و بمتانت خلعت استقلال خدمت خود قامت عبوديت را مشرف ساخت از آنجا كه رايات عاليات ؟؟ گنج پرتو اجلال انداختند درين منزل آنند را و ترسي فرستاد سرداران دكن تعبيه بوسي سربلند گرديد و عرايضه مرسلمه موكلان خود گذرانيد و چنان قرار يافت كه با ملازمت سرداران معه با به صد سوار در ركاب ظفر اثبات حاضر شد و از عجايب روزگار آنكه درين اثنا سانحه غريب واقع شد كه كريم قليخان خلف منيرالدوله كه در ركاب حاضر بود اتفاقاً با يكي لشگريانش به همراهي اميد روايات نيشكري كه برفيل بار كرده ميآورد مخاصمت رو داد و كار شمشير و خنجر رسيد تا به حدي كه از او نوبت به اعلي رسيد و هنگامه فساد گرم شد كريم قليخان كه در خيمهها مرزا نجفخان بود مضطرمابه بخيمه خود شتافت و قوم معل هم ؟؟ رفتند يمين به خيمه گاه رسيدند خانه جنگي عظيم برپا شد قزلباشان بيباك بسيار

برازخان گشتند و خيمه‌اش را به غارت بردند و انندراو ترسي مظفرنامه رو بگريز نهاد و اين غصه شاخ در شاخ شد هرچند از جناب خلافت ماب وجهه‌الدين‌خان را بنابر اطفاي نامبرده فساد فرستادند وليكن هيچ سود نشد و كار بدانجا رسيد كه انندراونرسي مجروح گشت و بر خاطرش عبارتست از ملازمان اين دودمان عاليان اسمالاس بظهور آمد بنابر مصلحت كريم ؟؟ از حضور پرنور پش پدرش رخصت رهانيد و عنايت بسيار به كار نرسي مبذول فرمودند و اجناس آسيا چندان‌كه به غارت رفته بود از لشگريان مستمردكنانيدند بلكه چند هزار روپيه از سركار هم عنايت فرمودند و هم در آن ايام مجدالدوله بشرف ملازمت مشرف شد و به خلعت بيكران اعزاز يافت واميرزادگان قديم مثل قمرالدين‌خان خلف اعتمادالدوله قمرالدين‌خان و جنابرالدوله سعدالدين‌خان و انورخان خلف روس‌خان‌الدوله و ميرنصرعلي‌خان ممتاز به ملازمت اكثر؟؟ شدند و علي‌خان از آستانه بوسي بهره‌ياب گشته در سواحل جواب دكنيان اندرو شدي پيدا كرد ليكن بسبب برسگال و رمني گنج و ديگر ؟؟ اتفاق مقامها افتاد و آغاز سيزدهم جلوس والا درين حال ميمنت اشمال بعد از حصول فراغ در مراسم جلوس معلي ؟؟ ؟؟ و ؟؟ ؟؟ همراه سيف‌الدين محمدخان برآن استيلام استان عرش مقام به نزديك سراوق عز و جلال نزول كردند و به وساطت ميرزا سليمان شكوه بهادر ؟؟ عينه فلاك رتبه سرمايه رفعت و اعتلا اندوختند و به عواطف بيكرانه شاهانه مفخر و ؟؟ گرديدند و از خلعت‌هايي فاخره امتياز ورزيد بعد از آن نهضت رايات عاليات به طرف شاهجهان آباد گرديد جناب ولي‌عهد بهادر مرزا فرخنده بخت بهادر به تاريخ سلخ رمضان المبارك مابين استقبال حضرت دولت و اقبال روانه شدند و حضرت جهان‌پناه معه خدمه محل معلي رونق افزاي دولت خانه عرش آستانه شده بديدار والده بزرگوار سرور افزاي خاطر فرمودند و ضابطه‌خان بسبب مال و اسباب فراوان كه بصبوخون جگر پدرش به هم آورده بودي و كوشش بدستش افتاده بدست ماده غرور گشته از اطاعت پادشاهي انحراف ورزيده لواي معي ؟؟ افراست هر چند نصايح وافي از ملازمان حضور پرنور به آن سبب غرور ؟؟ يافته ازياده غفلت هوشيار نشده پنبه جهالت از گوش برنياورده بان سخنان كه في‌الواقعه جواهر زواهر معاون سعادت بودند در گوش نياورد ولاجرم از آتش غضب سلطاني زبانه كشيد و نهضت رايات عاليات براي تاديب آن سركش بدسگال به تاريخ دهم شهر شوال روز پنجشنبه سنه ؟؟ در باغ مرزا ارتبا داخل خيمه گاه اسما نجاه شدند مراول عساكر فيروزي پيكر ؟؟ و مهاضي سبندهه مقرر شد هر چند بكوچي بلكه بسبب سوابق معرفت شفاعت به حضور پرنور كرد ليكن پيرايه قبول نيافت و در چند كوچ برساحل رود كنگ نزول اجلال لشكر با فتح و اقبال شد و آن‌طرف به عرصه هفت و شش كروه لشگر او بارانزان هرزه سرمورچال بسبب سعادتخان و صادق‌خان افربدهي را مقدمه الجيش خود نمود بالجمله جنگ توپ و تفنگ به

ميان آمد و مرزا نجف‌خان بهادر كه في‌الحقيقت رستم اين دوران بود به حكم حضرت جهانباني براي شمس مسيرروانه شد و جنگ عظيم واقع شد و معركه كارزار گرم گرديد و چون نجف‌خان رخش شجاعت به ميدان تاخت صادق‌خان كشته شد و سعادت خان اين واقعه ديده از پشت فيل فرود آمد آخرالامر بزخم شمشير هلاك شد و در فوج افغانان شكست عظيم روداد القصه چون اين خبر هوش ربا بگوش ضابطه‌خان رسيد فوراً از سكرتال به طريق استعجال سنگرزده بدر رفت و همه سار و سامان و اسباب تجمل و توپخانه كه قريب دو صد ضرب خورد و كلان بود اسپان و فيلان بدست اولياي دولت افتاد بعد دو سه روز عرضداشت ذوالفقارالدوله بهادر بمضمون مفتوح شدن سكرنال و پتهرگده و آوازه شدن ضابط خان رسيد و معروض داشته بود كه آن نيره روزگار در لشگر شجاع‌الدوله بهادر داخل شده پناه گرفت و عسگر پادشاهي در سكرتال نزول اجلال نمود و قبايل وي از سرپنجه تقدير گشت و مبلغ خطير و نفيسه بي‌نظير بدست آمد و افواج دكن قريب دو سه كرور روپيه دست تعدي دراز كرده تحصيل كردند و آن‌چه بر تقسيم المناصفه خود عهد و پيمان شده بود از آن رو تافتند ازين معني خاطر همايون جهانباني متعصل گشت هر چند معذرت‌ها نمودند و برگه سپهسارن پورو ديگر قصبات و مواضع متعلقه آن ناحيه بتصرف ملازمان درگاه آسمان‌جاه گذاشتند و روبر عفو تقاصير خواستند ليكن ضمير خورشيد نظير بر فساد و نيت ايشان آگاه گشت القصه فخرالدين خان خلف اعتمادالدوله را ؟؟ سهارن پور ممتاز فرموده عنان معاودت به طرف شاهجهان‌آباد تافتند از آن‌جا كه دكنيان را با صاحبان فرنگ و وزيرالممالك سوداي پيچش داونرس در سر بود در بدانديشي ايشان بانواع تزوير معروض ضمير منير داشتند وليكن حضرت جهانباني ازين اراده ناصواب ايشان را باز داشتند تا اين‌كه بعد قيل قال بسيار در ميان حسام‌الدوله و سرداران مذكور كار بربحبس صريح انجاميده و حكم حضور پرنوربذوالفقارالدوله عرضه دريافت كه با دليران مسلح و مكمل در وقوع صورت ديگر بوده باشد غرض بعد انفصال اين گفتگو به سمت دارالخلافه نهضت فرمودند و ؟؟ و ؟؟ سندهميه و ؟؟ هلكه را براي ؟؟خانان و بدست آوردن قلعجات سورجمل رخصت فرمودند و در چند روز حضرت بدولت و اقبال به تاريخ هفدهم ذيحجه روز دوشنبه به شاهجهان آباد و تشريف شريف ارزاني فرموده در مسجد جامع بزيارت آثار مبارك مشعوف گرديده داخل دولتخانه يعني قلعه مبارك شدند و بساط خورمي و بساط بصد انبساط چيده شده و بزم حبس عالم افرزو مرتب گرديد تا هفت روز داد عشرت و كامراني دادند احوال سال چهاردهم از جلوس ميمنت مانوس چون جواهرسنكه پسر سورجمل از دست يكي از اشرار كشته شد برادرش رتن سنكه كه هر دو لايعقل و مصروف به يهود لعب بود به مسند حكومت نشست و از هوس كيمياسازي خبط در دماغش به هم رسيده چنانچه به كسايين كه دست ؟؟ داده بودند

بدست همان كس كشته كردند به عهده نول سنكه ميران مسند نشست و ويرا چندان لياقت سرداري نه بود به خاطر قدسي مظاهر كه چون اين مملكت بدست وي افتاد مبادا كه از كم حوصلگي فتنه پرداز شود و در آن دخل دكنيان گردد اخراج ايشان كه زيادهتر از مور و ملخ اند بدير طلب خواهد شد پس علاج واقعه قبل از وقوع بايد نمود و معهذا ضابطهخان نيز ناتكوجبو موافقت داشت مترصد وقت بود بنابراين ذوالفقارالدوله بهادر را به خدمت بخشيگري معزز فرمودند و براي نگاهدشت سپاه حكم والا صدور يافت هر چند حسامالدوله مانع اين امور بود وراي او در آن وقت به مخالفت دكنيان به صراحيت تقاضا نميكرد ليكن سيفالدين محمدخان خفيفاً به عرض ميرسانيد كه مهاجي سندهه و بيباجي پيشوا كمر اطاعت برخلاف نكوجي هلكر بسته تابع مرضي مبارك هستند پيشرفت وي هيچ نخواهد شد جناب سلطنت باب اختيار ميدارند حاصل اينكه به انواع و اقسام كلام خاطر قدسي مظاهر از طرف دكنيان منحرف ساخت و ذوالفقارالدوله بهادر در اندك فرصت به حكم اقدسش چند هزار سوار و پياده به هم رسانيد و به هر طرف براي فراهم نمودن سپاه پروا نجات فرستاد القصه پروبال هماي دولت و اقبال ؟؟ كه دل ميخواست درست نشده بود كه ضابطه خان معرفت نگوچي ازبيباجي پيشوا و مهاجي سندهيه تصفيه نمود و به طمع مال فريفته گردانيده رخت او باز بطرف شاهجهانآباد افكند و معرفت سرداران مذكور عفو جرايم از حضور پرنور درخواست نمود ليكن معروضهاش پيرايه قبول نيافت ازين سبب آن طامعان رخش مخالفت را در ميدان مخالفت جولان دادند حكم والا بنابر تنبيه آن مفسدان شرف نفاذ يافت ذوالفقارالدوله كمر اطاعت بسته قريب به قلعه مبارك سلطان المسامح صفاراشد و گپگارام و بهواني سنكه هر دو كپتان ملازم سركار والا و ميرفضلعلي خان و موسي مدت بهادر فرنگي كه معرفت ذوالفقارالدوله كامياب شده بود معه سه پلتن و توپهاي آتش فشان همت براي دفع اعدا گماشتند؛ و از آن سو بيباجي و مهاجي و نگوجي قريب يك لك و پنجاه هزار سوار و پياده گرفته آماده حرب و پيكار گشتند و آتشبازي توپخانه از هر دو سو زبانه كشيد بسبب افتادن گوله آتشين و ؟؟ سرب و باروت كه در پلتن همراهاش قسمت بودند چهارصد كس سوختند ازين سبب عنان استقلال از دست جوانان لشكر فيروزي بيرون رفت و فوج مخالفان حره سر گشته حمله آوردند تا اينكه يك غول از آن غولهاي بياباني چابكي به كار برده تا به جويلي سعدالله خان رسيدند و حسامالدوله معه فوج خود آماده مدافعت ايشان شد الحاصل شهر مانيرا از دست تطاول ايشان مامون داشت چون بر سر ذوالفقارالدوله دكنيان مانند مور و ملخ ريختند از پرويي و ثابت قدمي با بياستقلالي را محكم داشته و به غايت استقلال معه چند ويران كه از آن جمله مرزا حسن كه از اقرباي بهادر مذكور بود حمله اور گشته اكثري را به تيغ آبدار بدارالبوار فرستاد و از آن ورطه هلاكت حمله كرد خود را تا به پلتن موسي مدت رسانيد

در اين اثنا مرزا حسن مجروح گشت ليكن از غايت استقلال بر پشت اسب قايم مانده تمام روز داد مردانگي داد و با وصفي كه مردمان بسيار از پلتن موسي بدو بكار آمدند مصدر تردوات ؟؟ شد و نفس كج انديشي مخالفان‌را درست شدن نمي‌داد درين كشاكشي روز به آخر رسيد و شب ؟؟ گرديد و لشگر به خيمه گاه خود آمده آسوده گشت و كار بروز ديگر افتاد چون صبح دميد از پشتگاه خلافت والا در آن به عواطف گوناگون ممتاز شدند و به قدر مرتب هر يك از تشرف و خلعت برعايت گرديد و عز تفاوتافت كه داد مردانگي داده به دفع اعدا همت گمارند چنان نشود كه شهر پناه از دست رود ليكن فوج ظفر موج امروز بطريق ديروز بدمستي نمايد و ديوار از شهرپناه رامه پشت گذاشته مشغول محاربه باشند بر طريق ارشاد قدسي بنياد به عمل آرند چند مخالفان خيره‌سري كرده فتنه‌ها انگيختند ليكن دست به مطلب نيافتند تمام روز آتش كارزار گرم ماند آخر حسام‌الدوله در مصلحت گشود و به چرب زباني شفاعت جرايم آن ياغيان و ضابطه خان خواست از آن‌جا كه آن ذات قدسي صفات محض خطاپوش است اغماض فرموده معروضه‌اش راحله قبول عنايت گرديد و ضابطه‌خان با صد ندامت دست بسته معه سرداران دكن بر آستانه والا حاضر گشت و به تشريف مباهات مقرر شد و به فخر و الحاج زبان گشادند الغرض معروضه مطالب بدستخط قدسي مزين گشت كه سند كوره و اله‌آباد به دكنيان و منصب اميرالامرا معه محالات سپهانپور به ضابطه‌خان تفضل گرديد هر چند اين امر موجب برهمي امور وزارت و خاطر شكني صاحبان انگليس بود ليكن راي جهان‌آرا هيچ پروايي آن نكرد و حسام‌الدوله به مال كار نيانديشيده خاطر قدسي را برآن امر مصروف نمود ولي ؟؟
ذوالفقارالدوله را از مجرا بازداشت و به اشاره حسام‌الدوله بهانه بلواي مغليه بابت تنخواه كرده در قلعه نشست و ذوالفقارالدوله به نهايت مردانگي و استقلال پاي ثبات را بلغزش نياورده درين اثنا مرزا حسن بسبب جراحت پيشين جان به جان آفرين سپرد ازين به غايت ملال فرس حال ذوالفقارالدوله گشت ليكن مطلقاً سر رشته استقلال از دست نداد و به قصد سرخروي شهادت كمر به كارزار دكنيان بست آن‌ها در صلح و مواسا بوساطت ميرزا خليل گشادند و بر معاملت كم و بيش بهادر مذكور را قوت بازوي خود گردانيدند بعد ملاقات همديگر قرار يافت كه آن بهادر را مقدمه الجيش نموده عازم ملك افاغنه يعني حافظ رحمت و غيره شوند چنانچه تا رام كهات پيشدستي نمودند و بطريق چپاول
ذوالفقارالدوله را پيشتر فرستاد قريات و ديهات تعلقه حافظ رحمت را تاخت و تاراج نمودند و بعد انفراغ اين مهم قصد بر ملك انگريز و وزير داشتند و اشاره جناب خلافت برسبيل اخفا براي قطع ريشه آن‌ها بوزير رسيد زيرا كه بمرضي حضور مصدر اين شورش شده بودند و حافظ الملك و ديگر روسا افاغنه مبلغ پنجاه لك روپيه نقد نذرانه وزيرالممالك معه صاحبان انگليس فوج گران روانه شد دكنيان تاب مقاومت به آن فوج نياورده غار فرار

اختيار كردند و روباوطان خودها نمودند ذوالفقارالدوله چند منزل همراه رفته به محافظت رسانيده موافق حكم حضور پرنور به تحصيل دولت بقيل استان سپهر نشان معاودت نموده در چند روز سرمايه سعادت ابدي از ملازمت كيميا خاصيت اندوخت از آنجا كه بر خاطر قدسي مظاهر بسبب حركاتي كه مخالف خاطر مقدس بود از طرف خودخواهي حسام‌الدوله غبار ملال بروامن ضمير بيضا تنوير نشسته از خدمت مختاري معزول ساخته وي را حواله ميرزا نجف‌خان فرمودند كه گرفتار نموده مجانه نمايد القصه ضبطي اموال و اثاثه و نقود و غير هم هر چه داشت به قدر هفت لك روپيه نقد و ديگر اجناس گرديد و مجدالدوله بهرام جنگ بمختاري خالصه شريفه و مداراموز سلطنت اعزازو امتياز يافت و نقطه عمده الامر؟؟ فرزند خان بر خط سابق افزود شد و ميرزا نجف‌خان به خطاب ذوالفقارالدوله و به خدمت ميربخش‌گري دويم سرمايه عزت و افتخار حاصل كرد و براي تسخير ملك جات مامور شد و به مجدالدوله فرمان واجب الاذعان عز نفاذ يافت كه از نقد براي خرج سپاه بذوالفقارالدوله بهادر بايد داد چنانچه مدت مديد جواب سوال به ميان ماند بالجمله بدينگونه انفصال يافت كه از ضبطي حسام‌الدوله نصف داخل سركار والا نمايند و نصف براي خرج سپاه بگيرند و از اموال و اجناس از آن ملك بقصبه تصرف درآمد نصفي حق الخدمت و نصفي داخل كارخانجات و خزانه حضور پرنور كنند و از دغدغه محاسبه فارغ بال باشد آغاز سال پانزدهم از جلوس والا درين سال ميمنت اشمال چهار پلتن باتوپ خانه و قريب پنج شش هزار سوار جرار همراه گرفته براي تنبيه و تهديد آن مفسدان فتنه پروار و تسخير مملكت كوچ كرده دايره شوكت و جاه در شاهدره نصب كردند مقابر مذكور تاب مقاومت نياورده دو آرده كرده‌هاي استقلال را پس كشيدند و همين امين تاوكور مرحله پيماي نكبت داد بار بودند و هر روز دلاوران فوج ظفر موج بطريق تعاقب مي‌تاختند تا به حدي كه تا مقام دنكور رسيدند از آنجا كه در آن نواحي تراكم اشجار و وفور گريوره‌ها و كثرت مغاك و سعبه‌هاي رودبار بسيار بود رودبار رابررو داده چند هزار پياده در كمين‌گاه نشانيده مستعد جنگ بان قوم شدند وآن‌ها هم مقابل عسكر ظفر نيك صف‌آرا گشته هنگامه پردار گرديددند الغرض گيرد و از بسيار به ميان آمد آخرالامر بعد سعي بليغ لشگريان شقاوت بسان قدم پيش گذاشته پيش دستي نمودند تا به حدي كه اكثري را عنان استقلال از دست و تزلزلي در لشگر پيدا شد القصه بهادران از آن جانب حمله‌آور گشته در درياي حرب غوطه زدند و بسيار برادر ورطه هلاك انداختند تا آنكه پادشاه سپه سالار مخالف رو از معركه تافت و عار فرار اختيار نموده و اثاثه و اسباب بسيار بدست دلاوران فوج پادشاهي افتاد دلاوران و تيغزن و خنجرگداز تركتازي نمودند الغرض آن مملكت وسيع بدست اولياي دولت درآمد بعد چند روز بابت تقسيم آن محالات و ؟؟ جات در قوم مغيله و تاج محمدخان بلوچ منازعت واقع شد شد معه رام روكيتان عازم حضور فايض الفور گشت

ترك جنگ بهادر و طالب جنگ و قاسم خان موافق قسمت علي السويه فيمابين تقسيم نمودند بعد آن ذوالفقارالدوله ؟؟ كه در ايام جهالت سور جملجات بنا كرده بود و سر غرور بدان مياافراخت در اندك مدت مفتوح ساخت و رايت اقبال آن قوم بدسگال سرنگون گشت بالجمله بهادر مذكور بنگاهداشت سپاه پرداخت و در اندك مدت زمان سپاه بيگرانه و توپخانه برق نشانه فراهم كرد و ريات ظفر آيات را به سوي برسانه توجهه فرمود راجه اجيت سنكه بلم كده واله كه از تعلقه خود بجور نول سكنه از چندي پراكنده بود غاشيه اطلاعات نواب نجفخان بهادر اختيار نموده تعلقه آن به نام وي مقرر گشت و به جاي خود مستقل گرديد از ين معني صدمه بر كمر همت و پشت و جرات نول سكنه رسيد و تاب مقاومت در ملول در خود نديده به هودل كوچ كرد و ذوالفقارالدوله بهادر به تعاقبش پرداخت و وي از رعب وصولت در انجام پاي استقلال تبصره و قدم همت را بلغزش آورده از آن ميدان كشيد درين اثنا ترك جنگ و قاسم خان و طالب جنگ و افواج ظفر امواج تعليمه كرد ؟؟ خيمه داشتند ملحق به لشكر فروزي گرديدند سيفالدوله نجفقليخان به مقدمه الجيشي به عسكر ظفر اثر علم ظفر را افراشت و نول سنكه نامه برساله ليس پا شده برفت چون در آن مقام رسيد تراكم اشجار ديده كه از غاريان از آنجا و سوار داشته به قلعه كه خصامت او از وسعت آن مرغدار كه براي انواع اشجار بوده شاه گرفت يعني آن قلعيجه را بريست داده مستعد جنگ و حرب گرديد ؟؟ رعايت شور و شجاعت ذوالفقارالدوله ميخواست كه در همان جا آتش پيكار بلند كند ليكن با سرداران همراهي صلاح نداشته مشورت كردند كه كاربرين كرده سعادت ؟؟ ازبند نمودن رسيد غلبه و ديگر ؟؟ اوست تنگ كرد اصلح و خوب است يكايك غافل كرده بر اسبان تاختند اوني ؟؟ لاجرم به سراي جهاني رخت دولت كشيدن صلاح دانستند و دارانمكان سيده درينجا كه معبد هندوان مشمول بود ؟؟ خطير و مبلغ كثير بدست اولياي دولت آمد و يكايك مغالطه داده سنگر زده گرد بگردش محاصره نمودند به تاييد الهي بي جنگ انمكان به حيطه تصرف درآوردند قريب ده دوازده هزار كه در آن مسكن داشتند اكثري از آنها بايد كسبدار و گير هلاك گشتند و اسباب و اثاثه قريب چهارده لك روپيه از نقد و جنس و غره به ضبط آوردنده و نول سنكه از آن دست برو نمايان شكست خورده از آن مقام مضطربانه كوچ كرده كه ؟؟ اين شيران بيشه شجاعت قلعه مستقرالخلافه اكبرآباد را يكايك مفتوح سازند يا گده ديگ كه در غايت پناهت و استحكام و نهايت از انواع و اقسام اسباب جنگ معمور است مسخر در آوريد بسرعت و عجلت به منام پرسش آمده سد راه لشكر فيروزي اثر گشت و تمام شب به صد هيبت و هراس گذرانيد صبح گاه به اراده محاربه و به مصارف صفآرا گرديد و نواب ذوالفقارالدوله كه در شجاعت و فنون سپاهيگري عديل نداشت ببونه ضعوف بتقابل وي پرداخت نخست هنگامه توپ و تفنگ گرم شد و آتش كارزار

زبانه كشيد و بهادران و دلاوران داد مردانگي داده عرصه بر مخالف تنگ گردند القصه نول سكنه از نهايت بيم و غايت هراس راه فرار اختيار كرده داخل قلعه ديك كه در غايت نبات و نهايت حصانت بود شد و دانشاه سراسميه و آشفته سر به جانب قلعه مستقرالخلافه اكبرآباد شتافت ذوالفقارالدوله بهادر سجده‌هاي شكر بدرگاه معين مطلق بجا آورده كه ا زقدرت كامله‌اش چنين فتح نمايان دست داده دور تعاقبش شتافت و عرضداشت تهنيت فتح و ظفر بجانب خلافت انتساب ارسال كرد از حضور لامع النور مورو بخشن و موقع آفرين گشت و خدمتش مستحين خاطر قدسي مظاهر گشت بالجمله بهادر مذكور براي كفايت مهم بسرعت بمساتر رسيده محاصره قلعه مذكور نمود و برق بازي و شعله‌كاري توپخانه آغاز كرد از عجايب وقايع آن كه چون نواب وزيرالممالك شجاع‌الدوله نورالدين فتح عظيم شنيد و ديد كه قلعه هم در اندك فرصت مفتوح مي‌شود كوچ كرده آماده و غيره از دست افاغنه مستخلص ساخت و از آن‌جا كه از جانب ذوالفقارالدوله غبار در دل داشت از غايت عاقبت انديشي ابلخخان را كه مدارالمهام سركار وي بود به حضور كرامت ظهور فرستاد بعرض رسانيد كه به وسيله خانزاد پيشكش جانان مقبول بارگاه فلك اشتباه شود و عفو جرايم ايشان از كرم خطاپوش گردد كه اين معني منتهاي آمال نول سنكه است از آن‌حا كه راي جهان‌آرا از نظر بر عواقب آمور بود معروضه‌اش مزين قبول و مستحسن خاطر مقدس شمول نشد چون شاهد مدعاي وزيرالممالك جلوه ظهور نمود مجدالدوله بهارد ضابطه خان رامتال نموده ملك آن طرف آب چمن از پيشگاه خلافت و جهانباني بوي مفوض گردانيد خان مسطور برآن طرف رسيد در فكر گشاد رونق بازار ذوالفقارالدوله شد چون وزيرالملك ديد كه گوهر مقصود بدست نيفتاد از غايت مكاري دشمني باطني را بدوستي ظاهر مبدل گردانيده سلسله اتحاد سررشته محبت ووداد با ذوالفقارالدوله بهادر مستحكم ساخت و بعد از ملاقات همديگر ؟؟ صاحب فرنگي را با توپخانه آتش باز و پلاش جرار و بسبب علي‌خان براي مفتوح ساختن قلعه اكبرآباد كه در حقيقت مفتوح شده بود وپيام توقف يك دوروز بود فرستاد و مننت اعانت و امداد بر گردن ذوالفقارالدوله نهاد و مرضي مقدس حضرت جهان‌پناه ازين معني از ذوالفقارالدله بهادر مكدر شد كه بي‌رضاي خاطر تقدس مظاهر با وزير متفق شد بالجمله چون شجاع‌الدوله به حصول مقصود برگشت معرفت ايلچخان عرضداشت كه اگر رايات ظفر اباب بر ملك افاغنه متوجه شود و صد لك روپيه غلام عقيدت النام معرفت ايلچخان پيشكش ملازمان حضور والا نمايد و محالات خالصه شريفه از دست افاغنه مستخلص كرده آمد و محصولات آن نصفي به حضور والا و نصفي به صاحبان انگريز موصول خواهد شد و ذوالفقارالدوله بهادر را نيز همراه ركاب ظفر انتساب گرفته انصرام اين مهم بايد فرمود و حافظ الملك كه در وقت يورش دكنيان پنجاه لك روپيه در جلد وي كمك صاحبان فرنگ مقرر كرده بود الحال درآوردي آن گنج معاملگي

مي‌نمايد اين معروضه وزيرالممالك قرين استحسان راي جهان‌آرا گرديد و سراوق عظمت و اجلال انطرف در پاي چمن فلك فرسا گرديدند و ذوالفقارالدوله موافق فرمان واجب الاذعان آستانه‌بوسي كامياب شده به مقدمه الجيشي مامور گرديد اتفاقاً همان روز مزاج تقدس امتزاج از جاده اعتدال انحراف ورزيده و عارضه تب بر عنصر مظهر لاحق گرديد از آن جهت مراجعت به قعله مبارك شد و ذوالفقارالدوله بهادر را همراه ايلچخان رخصت فرمودند بهادر مذكور بموجب فرمان واجب الاعتقاد مكر؟؟ بست از اتفاقات آن كه قبل از ملحق شدن بهادر موصوف حافظ رحمت خان معه لشكر و سامان به باد فنا رفت و آن مملكت وسيع بدست وزير الممالك افتاد و بندو بست و نظم و نسق آن بوجه احسن نموده با ذوالفقارالدوله بهادر ملاقات گرديد و از طرف خود بنابت داده به مختاري مهام حضور پر نور مقرر نموده رخصت نمودند هر گاه ذوالفقارالدوله بحصول مقصود به حضور پرنور عازم شد به غايت عنايت خسروانه گرديد از دولت آستانه‌بوسي محروم ماند و سوال و جواب نيابت وزارت به معرفت مجدالدوله بهادر كرسي نشين مي‌شد و به سخنان عرض گويان فتنه‌انگيز كار بدانجا رسيد كه في‌مابين اين هر دو ركن سلطنت آويزش به ميان آمد ليكن از آن‌جا كه عظيم‌الدوله ابوالقاسم‌خان ابن عم مجدوالدوله در متانت راي ممتاز بود و در اطفاي آن نامبرده فساد كوشيد و به آب مصالحت آن شعله را فرو نشانيد و في‌مابين مواثيق مجد و محكم و مسير ساخت بالجمله بعد تقسيم محالات خالصه شريفه از ملك جديد بعمال ذوالفقارالدوله بهادر به خلعت فاخره مفتخر گرديد آغاز سال شانزدهم جلوس ؟؟ درين سال فرخ ؟؟ذوالفقارالدوله بهادر ؟؟ براي قطع رشته جانان بدنهاد كه هنوز با؟؟ دفع فساد و نشده بود

مشرف رخصت پذيرفت و آن رستم دل بگوشمال آن كرده بدمال پرداخت بسياري از آن‌ها از رعب و هيبت غايشه اطاعت بر دوش نهادند و بعد رجوع معاندان نول سنكه را شكست بر شكست داده در قلعه ديك محصور نمود هر چند سامان بي‌پايان و غله فراوان و سرب و باروت بيكران و سپاه گران در آن قلعه آماده و مجتمع بود ليكن از هيبت و هراس و خوف و وسواس گويا جان در قالب نداشتند آخرالامر بعد ازاين كه غله پوسيده دو ساله و بد طعم و بدبو شده بودند براي آوردن رسد دست وپا بسيار مي‌زدند چنانچه هر گاه كه آن‌ها مجمع شده بيرون مي‌آمدند اكثري به قتل و هلاك مي‌رسيدند و ناكام برمي‌گشتند و ذوالفقارالدوله بهادر به تاليف قلوب عبادالله مي‌كوشيد و سران و سرداران را به حكم پادشاه زمان به خطاب‌هاي نامي و معزز به مناصب گرامي مي‌كرد و درخور هر يكي از آن مملكت نو تقسيم محالات مي‌نمود چنانچه روزبه روز پروبال تمامي ؟؟ درست شد تا اين‌كه پنجاه هزار سوار و پياده مجمع گشت و ازين صدمه كمر نول سنكه شكست و اكثر راج‌ها كه سر غرور و گردن نخوت مي‌افراشتند روي نياز بر خاك مذلت نهاده اطاعت ملازمان

پادشاهي قبول كردند آغاز سال هفدهم جلوس مقدس درين سال ؟؟ ؟؟ خبر رسيده كه ضابطه خان از جهل مستعد نمرد و فساد است چنانچه باسكهان بدكيش موافقت انديش شده مي‌خواهد كه سر به شورش بردارد و راي جهان‌آرا برآن اقتضا فرمود كه يكي از عمده‌هاي بارگاه براي تاديب آن ادبار نصيب تعيين بايد فرمود ليكن اولا به مثابه رهنماي طريقه مستقيم اطلاعت بايد شد اگر بر سر جاده انقاد و اعتقاد نهاد او بي والا بشراي خود خواهد رسيد چنانچه اعظم الدوله بهادر را براي اين كار متعين فرمودند و گنگارام و بهواني پرشاد كه هر دو كپتان پلتن‌ها بودند و فضل‌علي‌خان و محمدخان بلوچ و سرداران مغليه قريب هفت هشت هزار سوار پياده و سه پلتن فرنگي و اسباب جنگي همراه‌اش داده رخصت فرمودند خان‌مذكور بعد به نظم امور روانه شد و به حسن تدبير قلعه مير؟؟ را به تسخير درآورد و ضابطه‌خان را بر طبق ارشاد مقدس بناد بنصايح ارجمند و مواعظ دلپسند اطاعت ولي نعمت راه نمود ليكن آن خود سرير خط فرمان به نهاد و گوش بر آن سخنان نگذاشت و قريب اميريكر به اتفاق افاغنه و سكهان لواي ؟؟ و طغيان افراشت و از طرف اعظم‌الدوله ابوالقاسم خان حركت نموده به صف آراي پرداخت و كار به مجادله و مقابله پرداخت القصه بعد از آن كه قتال و جدال بسيار به ميان آمد يكايك آن اسرار پيشدستي كردند و ازين طرف به آتش‌بازي سلك توپخانه بسياري از آن قوم برباد شدند و قريب بود كه برآن قوم غلبه كند وليكن از آن‌جا كه ازبكن‌گاه ؟؟ بودند و از چپ و راست آگاهي نداشتند سكهان و افاغنه حال‌هاي يافته شورش انگيختند و يورش نمودند و سواران محمدخان بلوچ پاي همت از ميدان جرات كشيدند و بسي از آن لشگريان به مرض تلف درآمدند و اعظم‌الدوله شربت شهادت چشيد . زيادتر از آن كه آخر بمرد هرگاه اين خبر وحشت اثر به مجدالدوله رسيد به مقتضاي محبت و قرابت كه داشت بسيار اندوهناك و محزون شد ليكن به عواقب امور نظر كرده جزع و فزع بسيار فايده نديده به اجتماع لشگر پريشان شده پرداخت و همان روز هولير صاحب فرنگي را به عطاي پالكي جهالردارو فيل از حضور پرنور مقرر گردانيد و مصروف كار و بار مملكت شد و رامر و كميدان كه در آن لشكر محاصره سگهان آمده بود به محافظت بهرونيگاه پرداخته مستعد جنگ بانقول باطل نيك شد و بنگاه را از دست آن‌ها نجات رهانيد و سوانح اين سال آن كه نواب وزيرالممالك شجاع الدوله به شدت و اين نرعانه جوشيده بود ازين سراي اي فاني به نام ارجعي ؟؟ شنيده به سوي دارالبقا شتافت و خلف رسيد وزير مغفور نواب آصف‌الدوله بهادر بر مسند حكومت و ايالت به جاي پدر نشست و ايلچ خان را به حضور پرنور فرستاد از آن جناب كيوان ناب به نذرانه پانزده لك روپيه خلعت را از دولت درخواست كرد و در حضور پرنور به شرف پذيراي برسيد و ايلچ خان به سبب منازعت مجدالدوله بر مطيع

خان صفوي كه مدارالمهام سركار نواب آصف‌الدوله بهادر شده بود به حضور مقصود مراجعت نمود و به لشكر نواب ذوالفقارالدوله رسيد و نيابت صوبه اكبرآباد پذيرفت و چند لك روپيه براي اخراجات غازيان نصرتمند داد ونواب آصف‌الدوله بهادر اعتقادالدوله لطافت علي خان را معه پنج پلتن جرار براي سوال جواب به بارگاه فلك اشتباه حضرت جهان پناه فرستاد بالجمله لطافت علي‌خان در سواد دارالخلافت شاه جهان‌آباد رسيده به آستان‌بوسي ملاذمان حضور مشرف شده به عنايت خلعت فاخره معه فيل و اسب ممتاز شد و در همان ايام خلعت وزارت معه جواهر زواهر و قلمدان طلاي مرصع و فيل و اسب خاصه براي آصف‌الدوله بهادر حواله قطب‌الدوله معه راجه ديارام از جناب خلافت مآب شد و فرمان واجب الاذعان صادر گشت كه اول پيش ذوالفقارالدوله رفته به صواب و بد آن پيش آصف‌الدوله بهادر بروند و اين معني را براي اعزاز و امتياز بهادر معظم الله بود بالجمله قطب‌الدوله راجه ديارام سرعت ار تخاص يافته معه نياز علي‌خان كه از طرف آصف خان درين جواب و سوال آمده بود روانه شدند پيش ذوالفقارالدوله بهادر رسيدند و وي در آن ايام با فتاح ديك مصروف بود و فتحش عنقريب الغرض چون قطب‌الدوله و غره پيش آن رستم دوران رسيدند عهد و پيمان به ميان آورد كه انشاءالله بعد از افتاح اين قلعه به قلع و قمع بيخ و بنياد افاغنه همت گماشته خواهد شد و تقثيري كه از ضابطه خان سرزده به عقوبت آن مبتلا خواهد گشت و بعد از چند روز قطب‌الدوله و غيره را رخصت نموده و به تواقع اجناس پوشاكي و غيره علاءالدوله پرداخت هرگاه كه ايشان قريب مقر نواب آصف‌الدوله بهادر خلعت گرفته رسيدند مختارالدوله معه فوج و خشم بطريق استقبال پيشتر آمده فرمان باري برپا كرده و وزيرالممالك پا از سر شتافته به استقلال اين ؟؟ عظمي پرداخت و بلس خلعت وزارت و امارت كسوت مفاخرت و مباهات پوشيده و به خطاب مستطاب جد و پدر نامور گرديد و از آن‌جا برگشته محفل نشاط لشگر اين عطيه كبري از است از سواح روزگار آن كه مختارالدوله همان روز كشته شد و تفضيل اين حكايت درين‌جا گنجايش ندارد و به قدر يك لك روپيه و اجناس و اسباب و تحايف و هدايايي ديگر معه چتر و تخت روان بدست ميرزا خليل و نيازعلي‌خان در حضور پرنور روانه ساخت و قطب‌الدوله بهادر را به خلتع ملبوس و ؟؟ جواهر و جعبه مكلل و مالاي مرواريد و يك زنجير فيل در حس زرين سام و بيست هزار روپيه نقد و راجه ديارام به خلعت فاخره معزز فرمود و رفقاي ايشان را علي قدر مراتب خلعت دو ساله عنايت كرده در حضور پرنور رخصت نمود و براي ذوالفقارالدوله مرزا نجف‌خان خلعت نيابت خود معه فيل و عماري زركش و سايبان و حل زربفت و اسب فرستاد و براي مجدالدوله دو فيل و يك اسب فرستاد چون اين احوال معلوم شد وقت است كه احوال فتح قلعه ديك نگاشته‌اید الغرض چون محاصره قلعه ديك امتداد كشيد نوال سنكه بر فراش سماري افتاد و يدارالبوار

فرار كرد و نجيب‌سنكه برادرش به مسند حكومت مجالس نشست و همان راه ضلالت پيش گرفت دلاوران بارها برآن قلعه حصين كه به غايت مستحكم و متين بود و عمق خندقش زرين سراي را آب مي‌كرد حمله آور گشتند ليكن هيچ پيش رفت نمي‌شد مگر راه رسد غله برايشان چنان مسدود ساخته بود كه خايي بنايي مي‌دادند اسباب حرب و غيره چندان در آن مكان جمع بود كه مفتوح شدن آن از قياس بعيد كلي و است ليكن به تاييد الهي و اقبال خسروي چون غصه عافيت بر خود نيك و بد با خلاصه اموال و اهل و عيال و نزديكان خود رهگراي وادي ادبار گشت معي ازآن قلعه بيرون رفت و ذوالفقارالدوله بهادر سوار شده روي به جانب حصار آورد و نواي فتح بروح و جدارشد منصوب كرد و بابك اوان اعامت بلند شد و آن كفرستان فتنه اسلام گرديد والا مدت حرب و اسباب بسيار به تصرف آمد و قريب ششصد يا چهارصد توپ‌هاي خورد و كلان و ؟؟ سرب و سرب باروت و كله‌ها بي‌شمار و خزاين دوعاين و اجناسي كه اكثر جاها دفن نموده گريزان شده بودند بدست اولياي دولت افتاد و ذوالفقارالدوله از غايت همت و عدالت نداي عام در داد كه هر كس كه بيايد و مال خود برآورد نصف در سركار داخل كنند و نصفي بوي مسلم باشد و بصد مبلغ و تاكيد شديد كرد كه مانع احدي نشوند و دست تطاول و تاراج به عرض ومال و ناموس رعيت نگشايند خلايق آوازاه فتوت و همت شنيده جوق جوق از اطارف و اكناف گرد آمدند و خزاين و دفاين همه برآوردند و به موجب وعده به عمل آمد و در همان ايام قطب‌الدوله و راجه ديارام از پيشگاه وزارت رخصت يافته در ديك رسيدند و به ملازمت آن قلعه كنا مشرف شدند القصه چند روز به لوازم ضيافت پرداخت و براي سير و گشت امكنه گردانيد و تواضع اقسام و نقايش داده به حضور رخصت كرد و ايشان تا پلول رسيده بودند كه از حضور پرنور ؟؟علي‌خان معه خلعت فاخره دوستار سربسته و سرپيچ جواهر و جعبه مرصع و شمشير و سپر ميناكار و فيل و اسب بال زوران منزل وارد شد و بر تيغ كرامت ؟؟ رسانيد قطب‌الدوله و راجه ديارام معاودت نموده از عطيات حضور پر نور ذوالفقارالدوله بهادر را غيرت و كامراني افزايند بر طبق فرمان معاودت كرده قريب رسيدند و از آن طرف آن رستم دوران سراز پا شتافته به استقبال آن عطيه گيري پرداخت و قطب‌الدوله و راجه ديارام و قيرعلي خان را به صد الطاف و مهرباني مخصوص كرد و محفل عيش و نشاط بياراست و از آن‌جا كه بند و بست انضلع بواجبي شده بود از قصور حاضر شدن حضور معذرت‌ها نمود و آن بر سه فرستادگان را رخصت فرمود القصه بعد انتظام انضلع اراده به استيلام آستان فلك و احتشام نموده آن طرف درياي حسن به ملاذمت كيميا خاصيت شرف اندور گرديد آغاز سال هژدهم جلوس ميمنت مانوس در اين سال بعد از ملازمت ذوالفقارالدوله بهادر چون مقرر يافت كه ضابط خان را برهنماي مواعظ نصايح طريقه مستقيم اطاعت بايد نمود اگر روبراه است القبا وارد فهو المر اووالا براي

اعمالش گرفتار بايد ساخت چنانچه همين امر به عمل آورند ليكن خان مذكور پنبه غفلت از گوش هوس بيرون نياآورد مگر بحسب ظاهر به مصلحت و زمانه سازي بكنار ناصيه‌سايي آستان فلك فرسا گرديد و بعد از آن به معرفت وكلاي خود رخصت خواست از غايت فتوت و جوان مردي رخصتش فرمودند در آن منزل و براي نيازي سامان جنگ مهلت دورنك دادند بعد رفتن از لشكر ظفر اثر و ملحق شدن به قوم افاغنه و سكهان ذوالفقارالدوله را فرمان شد كه تنبيه آن نمردمنان نمايد بهادر موصوف معه فوج ظفر موج و توپخانه براي مدافعت آن فتنه‌پردازن پرداخت و شكست‌هاي متواتر و بر همت‌هاي مبتلا ؟؟ سكهان بدكيش را داد و به تاييد الهي ضابطه‌خان طريقه فرار اختيار كرد و در هيچ جا تاب مقاوت و مجال و مقابلت نياورده تا غوث كده كه ملجا و ماوايش بود گريخت و از حضور كرامت معمور ذوالفقارالدوله را به منصب اميرالامراي و به خطاب منشي‌الممالك سپه سالار رستم دوران معزز فرمودند و به خلعت هفت پارچه دوستار سر بست و جعبه مرصع و سرپيچ جواهر در خانه مال به ماومالاي مروارها يدود كهدكي الماس مرحمت شد و بهادر موصوف به اين عطيات معزز شده در ركاب ظفر انتساب روانه گرديد بعد طي منازل به فاصله سه كرده از غوث گده سراوق جاه و جلال منصوب شدند چون افاغنه و سكهان كه بوفور جمع شده بودند به كثرت خود نازان گشته آتش قتل مي‌افروختند ليكن به تاييد ايزدي از روبروي دلاروان عسكر پادشاهي مي‌گريختند اخرالامر بعد محاربه بسيار به مقامي فريب از غوث كده بر شعبه رودي كه روبرو بود رايات ظفر اباب منصوب شدند و لشكر فرود آمدند و دولتخانه مبارك اين طرف از اپ پاشد هرچند آن قوم مي‌خواستند كه در پنجاله ؟؟ ؟؟نشوند ليكن سعي و كوشش‌ها همه شهوده گرديده و هيچ پيشرفت نشد و آن روز تا شام آتش كينه شعله‌ورمانده بالجمله دروارو كردلاوران بس پا شده برگشتند و ضابهطه خان به هزاران پشيماني به مسكن خودرو آورد و بسيار كس از هر دو طرف مجروح شدند و آن ياغي در غوث كده محصور شد و مدت محاصره به طول انجاميد و براي افراسياب خان و داود بيگخان منشور كرامت معمور معه نوشتجات اميرالامر اترسيل يافت كه خود را زود رسانند و تا آمدن آن‌ها برغوث گده يورش نمودن صلاح ندانسته اگر چه درس غصه چند بار آتش حرب پيكار زمانه دو و از هر دو طرف در جنگ نيرو قصور نمي‌شد حتي كه روزي سكهان بدكيش در عين جنگ عنان وزوي نمودند و از حرب‌گاه آتش محامدان گريختند فوج ظفر موج را مشغول يافت داشته ز راه ديگر داخل توپخانه گرديدند و قريب سراوق اجلال رسيده شورش عظيم انداختند دليران كه غافل نشسته بودند يك مرتبه اين‌جانب مساعده نموده سرد برخاستند و برزم و قتال آويختند و به مواقعت آن‌ها پرداختند چنانچه بسياري از آن مخذولان طعمه تيغ بي‌دريغ شدند آخر كمر آن مفاسرخان شكست كه بار ديگر ناهنگام فتح به اين سمت رو نكردند چون در

رسيدن افراسياب خان و داودخان به جهت كثرت بارش توقف رو نمود و ضابطه‌خان پيام صلح و اصلاح به ميان آورد ليكن عزت خسروي قبول نداشت بسبب تعويق فتح كه هر ؟؟ وقت بود همه بخود چراني داشتند كه اين عقده بالا ينحل چگونه خواهد شد اخرالامر اشرف الامر افراسياب خان رسيد و آتش‌بازي توپخانه از هر طرف شد و افغانان و سكهان به كثرت تمام كه حكم مور و ملخ داشتند اتفاق كرده درآويختند و آتش‌بازي و شعله كاري به آن و تفنگ نمودند در همين حالت اسب افراسياب خان كشته شد و بر زمين غلطيد و آن سردار نيز بر خاك افتاد ازين فتنه پاي اكثري كه قدم كه قدم عقيدت راسخ نداشتند پلوس درآمد و عالمي فريق معه تشويش شد ليكن افراسياب خان از كمال شجاعت نظر بر كثرت اعداد قلب عوان خود نه نموده استقامت نه نوعي ورزيد كه گوي سبقت از افسران ربود د رهمان حالت پياده روان شد ازين حركت بهادران قوي دل گشته رخش همت برانگيختند و راه اعدي برگرفتند و اويزش‌هاي مردانه نمودند القصه ضابطه‌خان باسكهان راه فرار اختيار كرد و شكست عظيم خورد و به منزل خويش ؟؟ اد بار در آن‌جا بود رسيده توقف نورزيدند و مجال همراه گرفتن قبايل و عشاير نيافته همه را در آن‌جا گذاشته از غوث‌گده بدررفت حقي كه با خلقش مردود باطن و ظاهر هم در آن‌جا ماند و آن سعي ازلي و سلطان خان كه عم ضابطه‌خان بود دستگير شدند و حضرت جهان‌پناه بر جهان نما از خودبين بماشاءاين جنگ مي‌فرمودند و بيقين پيوسته بود كه فتح اولياي دولت شد كه ناگاه مولوي عطاءالله خان بر جناح استعجال رسيده گواهي اين بشارت و او بعد ازين بشارت از جهان‌نما فرود آمدند و لشكرانه اين موهبت كبري چنين نياز بدرگاه كريم كارساز بودند و حكم شد كه نقاره‌هاي شادمانه بنوازند بالجمله از آن خيمه گاه سرادق اجلال بقرب غوث‌گده متوجه شدند چنانچه در دو سه بهردر آن‌جا رسيده منصوب گشتند و در اثناء راه ذوالفقارالدوله بهادر غلام قادر پسر ضابطه‌خان و اقربا و خويشاوندش را زينهار خواه به شرف مجرا فايز گردانيد و معتمدان سركار بضبطي اثاثه و احوال و خيول و اقبال و توپخانه پرداختند و حضرت جهان‌پناه براي زيارت مزار بزرگي كه قريب غوث‌كده بود توجه نمود فاتحه خوانده سرانگشته بود و باس آن ادبار نشان نموده مراجعت فرمودند و بندو بست انضلع بواجبي كرده به طرف جهان‌شاه‌آباد نهضت فرما شدند آغاز سال نوز دهم جلوس و اندررين سال به تاريخ دويم جمادي‌الاول داخل قلعه شاه جهان آباد شدند دوران اوان بمسامع قدسي رسيده كه مادهو سنكه راجه حتي مگر بساط حيات درنوست و پسرش را بر مسند حكومت نشاندند و بسبب اختلاف رفقا كاران مملكت بسيار خراب است و تمردمشان بغارب اطراف و اكناف دست دراز كرده مسافر دوار و صادر و تجار را مي‌رنجانيدند از آن جمله راو راجه پرتاب سنكه كه زميدار ماجهري است با دكنيان و جاتان موافقت كرده در ضلع اكبرآباد شورش انگيخته است و محمدخان همداني كه بنيابت

ذوالفقارالدوله در انضلع است بمدافعت آن مفسدان مصروف است و از شر ايشان آن اطراف را محروس داشته لهذا براي دفع آن شورش انگيزان و نظم و نسق آن حدود از حضور پرنور اميرالامرا خلعت گران داده رخصت فرمودند و آن رستم دوران اول مرحله كدهي سانبهرك كه قريب چهل و پنجاه هزار كس مفسدان از قوم كهل در آنجا هجوم داشتند سر سواري فوراً مفتوح كرد و تسخير نمود و قريب سه چهار هزار كس كشته شدند و بقيه السيف رو گردانيدند و زنان و اطفال با سري آمدند و بوقوع اين صورت اكثري تمرومنان غاشيه اطلاعات بردوش نهادند و اميرالامرا بهادر بعد فتح كدهي مسطور به اكبرآباد رسيد به حسن تدبير تنبيه راوراجه و ديگر متمردان پرداخت و شكستهاي پيدرپي اوراجه را داد و آخر راوندكورتاب مقاومت نياورده بعضيهاي دشوار كدارك فلعجهاي بود پناه برده پيام استعفاي جرايم گذاشته به اميرالامرا بهادر فرستاد و امير مذكورش ؟؟ نگذاشته همت بر قلع و مجمع بيخ و بنيادش گماشت چون راوراجه التماس خود را در آنجا اثر قبول نديد لاجرم معرف مجيدالدوله بهادر عفو خطيات از حضور پرنور خواست و برطبق استدعايي وكيل راوندكور به وعده پيشكش نمودن از خطير موافق صواب و يد افراسياب خان براي فرو نشانيدن غيران اطراف حركاه فلك اشتباه برپاشد و خود به دولت و اقبال در باغ تال كبوره كه بدان سمت واقع است براي سير و شكار رونق افرا شدند چون از غرايض نواب ذوالفقارالدوله بهادر خلاف نماي وكلاهي مذكور معلوم خاطر قدسي مظاهر گرديد و حضرت قدر قدرت به صواب ديد نواب مجيدالدوله بهادر بسمت نكر توجه رايات عاليات گرديد و از اطراف و اكناف توپخانه و افواج طلبيده مجمع ساختند القصه هرگاه كه خيمه اقبال با صد شوكت و اجلال در ريواري زدند عرايض راوراجه معرفت مجيدالدوله بهادر به حضور پرنور براي اصلاح از ذوالفقارالدوله بهادر ميرسيدند ليكن مشرف به درجه پذيرايي نميشدند چنانچه بذوالفقارالدوله به قلم عنايت رقم مرقوم شد كه عرايض راوراجه باستدعاي عفو جرايم مكرر به حضور فايض النور رسيدند مركزو خاطر قدسي مظاهر چنين بود كه عندالملاذمت آن سراپا عقيدت عفو تقصيرش از آن فدوي كنانيده خواهد شد ليكن چون استدعايي او مي بر مكر و فريب معلوم شد معروضهاش مقرون به قبول گشت و نقل است كه چون راوراجه به ملاذمت اميرالامرا بهادر مذكور خواست كه او به سزاي اعمالش گرفتار بايد نمود نام برده بر اين معني آگهي يافته به سرعتي تمام رخصت خواست و اراده كرد كه بگريزد چون بر عزيمتش ذوالفقارالدوله بهادر را آگهي شد به لشكريان فرمان داد كه راهش را بند كنند و او را بدست آرند آخرالامر فرمودهاش به عمل آمد ليكن راوراجه به تيز رفتاري است مادر جبار بيرون رفت و لشكرش همه تاراج شد و اثاثه بسيار و اقبال و خيمه جات به قدر هشت لك روپيه بضبطي درآمد و ؟؟ ازين بتاراج رفت بعد مسموع

شدن اين سانحه رايات شاهنشاهي به سمت نارنول متوجه شدند و در آنجا نول سنكه سخاوت با فوج گران ناحيه بناي آستان فلك نشان گرديد و نارنول به تصرف اولياي دولت درآمد و بعضي پست فطرتان سركش در قلعه وهوي كه عصاي كهار بود خريده سر به اطاعت فرو نياوردند بسركردگي ميرسيد عليخان سالار و افغانان فوج معين شد بالجمله آن حصار هم مفتوح گرديد و مقاليد فتوح بدست آمدند و از آنجا بيشتر كوچ شد و ترك جنگ را متطامت نارنول مقرر فرمودند القصه بعد قطع منازل و طي مراحل قريب جينگر رايات فتح و ظفر برپا شدند ذوالفقارالدوله بسبب بند و بست و نظم و نسق ضلع اكبرآباد مستقرالخلافه فرصت جبهه ساي برآسمان كرامت نشان نميافت و هم در آن ايام عزم طرف كعبه عز و احترام نموده ازين نهضت راجه جينگر امين خدمت گذاري اختيار كرد و مدارالمهام سركار خود و معرفت مجيدالدوله فرستاده پيشكش نمايان قبول كرد چون اين خبر به ذوالفقارالدوله بهادر رسيد نجفقليخان را روانه حضور ساخت و بعد از آن همت بهادر را با فوج گران رخصت كرد و پيام داد كه تا حصول ملاذمت اين بنده مهاراجه پرتاب سنكه را تقديم برآستانه بوسي مناسب نيست درين اثنا خود هم رسيده به عطاي ملبوس خاص معه جواهر للبقع معزز گرديد و با مجيدالدوله بهادر چنان مشورت معزز يافت كه راجه جينگر از سرامد راجههاي هندوستان است بعد گرفتن پيشكش ملك وي بوي مسلم شد چنانچه همچنين مقرر بوساطت مجيدالدوله به آستانهبوسي مشرف و يكهزار اشرفي نذر آورده چنين بسجده عبوديت گذاشت و به عنايت خلعت فاخره و به خطاب موروثي اماني خود معزز و مخاطب گرديد و به ؟؟ كه رسم و آيين اجداد وي بود ازوست مبارك سربلند شد و دو لك روپيه پيش كشيده به فرمان تخليص ملك كه به تصرف اولياي دولت معه نارنول آمده بود حاصل نمود و در همين ايام ضابطهخان چنين ارادات بر آسمان عرش رفعت نهاد و نسبت صبيه خان مذكور با اميرالامرا تقرر يافت و اهل و عيال و اقربانش كه گرفتار بودند نجات يافتند بعد انفزاع اين مهام رايات عاليات به طرف شاهجهان آباد به طريق مراجعت متوجه شدند و اميرالامرا و منزل در ركاب ظفر انتساب طي نموده براي بند و بست ضلع مستقرالخلافه اكبرآباد رخصت بدو نرسد و رايات عاليات در دارالخلافه رسيدند آغاز سال بيستم جلوس والا درين سال فرج فال بعد از انقضاي مدت يك ماه دويم جماديالثاني ؟؟ همراه ركاب نصرت انتساب مرشد زاده آفاق ميرزا فرخنده بخت بهادر براي تسخير ممالك پنجاب و تنبيه سكهان ضلالت ماب روانه شد و هم در آن ايام سكهان عصيان نشان اطاعت پيش گرفتند و اكثري روساي ايشان مثل ؟؟ سنكه و غيره بر در دولت حاضر شدند و بقدر چهار لك روپيه پيش كش مرشد زاده آفاق كردند كه به سپاه نصرت ايين تقسيم يافت و همين طريق فريب ؟؟ كه قرارگاه امر سنكه بود دايرة دولت و اجلال برپا شد تا نومل ديوان امر سنكه ديگر روساي آن قوم ضلالت كيش حاضر

گشته دست توسل بدامن مجيدالدوله زده پيشكش نمايان مي‌كردند و منت پذير مي‌شد و نزديك بود كه امر سنكه بعد انفصال مقدمات به جبهه سايي آستان ملايك باستان مشرف گردد وليكن از اختلاف همديگر صورت نمي‌بست و خاطر ؟؟ مي‌كردند كه با مجيدالدوله ذوالفقارالدوله بغاري و غياري هست، مبادا توسط با اين امير موجب مخالفت آن اميرالامرا گردد القصه امر سنكه از جاده اطاعت انحراف ورزيد و فوج و سپاه به سبب عدم تنخواه بلوا كردند و مقدمه پيچ در پيچ شد و از آن ضلع مراجعت موافق صواب ديد مجيدالدوله بوقوع آمد و انضلالت شعار آن هنگامه كرده مانند مورو ملخ به لشكر پادشاهي مي‌ريختند ليكن دست ايشان نمي‌يافتند و تا رسيدن پاني‌پت همين ايين آتش‌افروزي بود آخر آن بدكيشان عنان باوطان خود تافتند مجيدالدوله همراه ركاب ظفر انتساب بزمين بوس مقدس مشرف شد بعد از آن ذوالفقارالدوله قريب دارالخلافه نزول نموده پيام استيلام عتبه فلك رتبه داد و وكيل را پيش مجيدالدوله فرستاد كه در وقت مجرا معه مردمان خود داخل قلعه مبارك شوم و اين معني بسبب بدگماني بود كه اين هر دو سرداران في‌مابين داشتند آخرالامر بعد گفتگوي بسيار مجيدالدوله قبول اين سخن كرد و خود را در خواصي ميرزا محمد اكبرشاه نشسته برسم استقبال اميرالامرا تقديم كرد و بعد از تلاقي شدن بهادر معظم‌الله را در خواصي مبارك شهزاده نشانيده براي ملاذمت حضور والا تا در دولت خانه مبارك آورد و لشگريان ذوالفقارالدوله قريب بيست هزار سوار در قلعه درآمدند و در ديوان عام ازدهام نمودند ذوالفقارالدوله بشرف مجرا باريا‌ب گرديده به خلعت فاخره قامت عبوديت را مشرف ساخت و بعد از آن در قلعه بند و بست خود نمود و همراهيانش كه پيش از اين بند و بست آن‌ها بود از قلعه بيرون كرد و مجيدالدوله را در گوشه ناكامي و كلمه محرومي نشاند و بسبب مراجعت را حصول مقصود از ضلع پنجاب بر ذمه‌اش تقصيري عظيم ثابت كرد و خاطر نشين حضرت جهانباني نمود و در همان روز بساط مختاري مجيدالدوله طي شد و بعد دو روز اين واقعه دو لك روپيه نقد و خوان‌هاي اقمشه و تحايف آورده از نظر انور گذرانيد و به خلعت مختاري و وكالت مطلقه و ديگر خدمات مجيدالدوله مشرف شد و ميرزا خوان تخت بهادر به خدمت بخشي‌گري دويم و مرزا فرخنده بخت بعدالسي مختار گرديند و ذوالفقارالدوله در چند روز انتظام مملكت نمود آغاز سال بيست و يكم جلوس وي درين سال خجسته فال، ميرزا شفيع خان را با همه جاه و سامان كه مجيدالدوله داشت رخصت كرده مامور نمود كه ملكي آن روي چمن را با شهرند نظم و نشق نمايد و ميرزا مذكور باطاعت فرمايش پرداخته سكهان ضلالت نشان را شكست بر شكست داد و ؟؟ سكنه را كه مصدر سركشي بود اسير ساخت و ياغيان و طاغيان را تنبيه ساخت و قريب بود كه آن ملك وسيع را تمام و كمال در تصرف آرد كه يكايك مزاج ذوالفقارالدوله از طرف شفيع خان منحرف شد و در آن كار عقده تعويق افتاد آغاز سال

بيست و دويم جلوس ؟؟ درين سال فرخ فال باجيه رضيه مرزا خورد كه از سي اعمام حضرت جهانباني است شادي ؟؟ ميرزا محمد اكبر شاه بهادر با تكلف و تحمل تمام به ظهور آمد چون از آن عشرت كده بدولت خانه مبارك معاودت فرمودند ناگهان مزاج ميرزا فرخنده بخت بهادر از جاده اعتدال منحرف گشته چنان خلل‌پذير شد كه اصلاح آن از اطباي حذاق منجمله محالات شد و امراض متعاده چنان مجتمع شدند كه روحش بتجليل آمد كه الفت كالبد عنصري درگذاشت و جسد مطهرش را در مقبره جنت آستان حضرت همايون پادشاه مدفون كردند و ازين واقعه هايله بر خاطر قدسي مظاهر گذشت آن‌چه و بعد چندي ازين سانحه اميرالامراي ذوالفقارالدوله به مرض جسماني مبتلا شد و يوماً و فبوماً مرضش استيلا نموده و قوايش به اضمحلال رسيدند و براي به جا آوردن سميت سنته نبوي حضرت جهانباني برسم عبادت حرمت افزاي آن اميرالامرا نمودند آخر كار نوبت از معالجه درگذشت و رخت اقامت از اين عرصه گاه بربست بعد وقوع اين واقعه خاطر مقدس حضرت جهان‌پناه به مرتبه كمال قرين ملال شد ولي‌عهد بهادر برسم تعزيت براي اروباد عزت لواحق آن مرحوم حكم فرمودند چنانچه آن مرشد زاده آفاق رفته ولا شامي يامي‌اند كان فرمود از عنايات خسروانه افراسياب خان به مقام والا اميرالامراي رسيد و سركردگان مغيله به خلاغ فاخره معزز شدند آغاز سال بيست و سيوم جلوميمنت مانوس وزين ايام فرخنده فرجام افراسياب خان معه مرشد زاده افاق وليعهد بهادر براي بند و بست ضلع اكبرآباد مقرر گرديدند و بسبب وجوه چند مزاح مقدس از افراسياب خان منحرف شد و خان مذكور از همشيره ذوالفقارالدوله مرحوم انحراف ورزيده در مكان علاحده رحل اقامت افكند ميرزا شفيع خان استدعاي بدعايي خود از حضور پر نور معرفت ناظر منظور عليخان نموده برآن مرتبه عالي اميرالامرا رسيده مجيدالدوله نيز از حبس نجات يافته به نيابت وزارت و ديواني خالصه مالاصلت و كل خدمات معزوله خود معزز شد همه اركان دولت ذوالفقارالدوله به تفاق همديگر ؟؟ و مفتول شدند آغاز سال بيست هشتم جلوس قدس در ين سال (آغاز سال بيست چهارم جلوس ميمنت مانوس درين سال) ميرزا جوان بخت بهادر بطرف لكهنو عز نزول فرمودند وزير الممالك نواب آصف‌الدوله بهادر آن‌چه مراتب خانه زادگي و بندگي بود بجا آورد و هم در آن اوان عرايض فهاجبي سند همه از نظر گذشت كه اگر رايات عاليات عسگر پادشاهي به جانب اكبرآباد متوجه شوند ياغيان كه سر نخوت افراشته‌اند برراه اطاعت و غلام هم بشرف آستانه بوسي مشرف گردد آغاز سال بيست و ششم جلوس اقدس درين سال خجسته مال بتاريخ سيويم رجب حباب خلافت ماب نهضت بضلع اكبر آباد فرموده به تاريخ غره شوال داخل مستقرالخلافه شدند و در همان اوان افراسيابي ؟؟ زين العابدين خان بد ؟؟ و بعد استحكام عهد و پيمان از پيل بهادر

رايات عاليات بسمت كه بهادر مذكور قيام داشت متوجه گشتند و پيل بهادر را از ملازمت كمياخاصيت دولت جاوداني اندوخت به عنايت خلعت فاخره معه جواهر، لايقه عزت و امتياز يافت و بخدمت وكالت مطلقه و اميرالامراي و مختاري مهمات مايي و ملكي و بخطاب سري مهاراج ماوهوراو بزاين مختار گرديد و مهاراجه پيل بهادر ضبطي مال افراسياب خان كه همه از ذوالفقارالدوله بود خواست و شجاعت وليخان درين جواب و سوال بود در قلعه اكبرآباد مشخص شده كلهبازي كرد و بخوف عتاب سلطاني مخدرات پادشاهي را كه در قلعه مذكور بودند بحافظت برآورده رسانيد و ازين معني خاطر قدسي قرين ؟؟ گرديد و جهانگيرخان برادر افراسياب خان در عليگده فساد انگيخت قلعه آغاز سال بيستم و هفتم جلوس ؟؟ درين سال قلعه اكبرآباد و قلعه عليگده هر دو قلعه در اندك فرصت مفتوح شدند و شجاعت وليخان و جهانگيرخان پيش مهاراجه پيل بهادر حاضر گشتند و اسير پنجه تقدير گرديدند و مهاراجه آنها را بر قلعه كواليار كه زندانخانه قديم است فرستاد بضبطي اموال و توپخانه و اسباب بقيه پرداخت اين همه ضبطي سواي توپخانه از كرور روپيه كم بود و ملك دو كرور روپيه بدست آمد و در همان ايام ميرزا جوان بخت بهادر كه بلكهنو تشريف برده بودند از آنجا به بنارس توجه فرموده عريضه عفو و جرايم كه بيحضور اين نقل و حركت بعمل آمد مرسل داشتند و به ملاحظه آن فيالجمله عنار خاطر قدسي مظاهر فرو نشست و هم درين سال در آخر شهر شعبان داخل قلعه شاهجهان آباد گرديده و در ماه محرم باز عزيمت سمت جينگر فرمودند آغاز سال بيست هشتم جلوس مقدس و درين سال معاودت از جينگر و موده در قلعه مبارك شاهجهان آباد تشريف ارزاني فرموده مشغول بساوتهاي مرشدزاده افاق مرزا حسن بخت و غره شدند آغاز سال بيست و نهم جلوس مقدس درين سال بسبب مناقشهها تجللي (تخللي) در كار فوج پيل پيدا شد از اطراف و اكناف ياغيان سربرداشتند به حكم جهان مطاع ميرزا جوان بخت با فوجي كه داشتند از جانب بنارس نهضت شاهجهان آباد فرمودند و بعد طي منازل ناصيه ارادت بر عليه سپهررتبه سودند جناب خلافت ماب بمواصلت صبوري خاطر راحت مظاهر را نشاط اندود فرمودند چون آن مرشدزاده آفاق ديد كه كوتهانديشان كه كارپردازان مهام سلطنت بودند به جز خود ديگري را نميخواهند از جناب خلافت ماب شرف ارتحاص خواست حضرت جهانباني تجويز نميفرمودند . ليكن چار و ناچار باصرار و مبالغه رخصت فرمودند چنانچه معه بيگم صاحبه عفت مناب متعلق سلطان بيگم و صاحب زادههايي كرامت انتساب از راه اكبرآباد به طرف لكهنو توجه فرمودند بعد آداي ؟؟ نواب وزيرالممالك آصف الدوله به بنارس عز نزول فرمود آغاز سال سيام درين سال ناگهان به تاريخ بيست و ششم شهر شعبان سنه يكهزار و دو صد هجري در سينه

مرزا جوان بخت بهادر درو برخاست و بمجرد عارض شدن آنوجيع تغير حالش شد و بعد دو سه كهري وديعت جنات بجان آفرين سپردند و در بلده بنارس متصل مزار شيخ محمد علي حزين دفن نمودند باستماع اين جزو حسب اثر اندوه بي‌اندازه بر خاطر قدسي مظاهر گشت و هم در آن مجيدالدوله بهادر كه بعد كشته شدن افراسياب خان محبوس بود در وقت اقتدار مهاراجه پيل هم از آن قيد رهايي نيافته بود ليكن چون بر مهاراجه پيل بي‌گناهي آن اميرنامدار ثابت شد مطلق العنان ساخت و آخر به مرض اسسفا كه اطباء از معالجه‌اش به عجز نهاده بودند جان به جان آفرين و هم درآن اوان ياغيان ضلالت نشان و طاغيان خذلان توامان سر بشورش افراختند و كار بدان حد رسانيدند كه ترازني عظيم در اركان ثبات سلطنت رسيد ليكن از آن‌جا كه تابنداو سبحانه در همه حال مشتمل احوال اين پادشاه قدسي خصال است بعد چندي حق بمركز خود قرار گرفت و معاندان به بدترين عذاب و عقاب به قتل و هلاك رسيدند و از آن آوان تا الان كه سال چهل و پنجم از جلوس والا است جناب حضرت جهانباني در قلعه مبارك شاهجهان آباد بعيش و كامراني بر مسند جاه و جلال و اورنگ خلافت و اقبال جلوس فرمايند سبحانه ؟؟ بخت سپهر و افسر بهر صاحب و افسر اين عهد را سلامت با كرامت دارد الحمدالله كه در عنفوان اين صحيفه شريفه به طوري كه در تحرير احوال كرامت استمال سلاطين و خواقين و غره رفعه ؟؟ با خيام و تمام رسيد الحال بموجب وعده سمه از احول و زرا وامرا سمت تحرير مي‌پذيرد و لمعه در احوال اركان دولت و امرا و سلاطين گوركانيه تيموريه نه ترتيب نهجي آصف‌خان غياث‌الدين و لداقلابديع‌الدين فروتني وزير شاه طهماسب والي ايران از ابتداي عهد اكبري به هندوستان رسيده بمنصبي سرافرازي حاصل نموده در سن نهم به بخشي‌گري به نيابت لشكر خان و در سنه هيژدهم بزاري و بخطاب آصف‌خان در سن بيستم فوت شده ؟؟ ابوالحسن ولد اعتمادالدوله عنايت بيگ ظهراني در عهد جهان كبري به منصب سرافراز رسيده در سنه ششم هزار سوار بخطاب اعتقاد خان و در سنه نهم بخطاب آصف خان و سه هزاري منصب بعد از آن تا پنجهزاري سه هزار سوار بخطاب اعتقادخان و در سنه نهم به خطاب آصف‌خان و سه هزاري منصب بعد از آن با پنجهزاري سه هزار سوار در سنه هفدهم هفت هزاري در سنه بيست و يكم ؟؟ خود در قيد مهايب خان زمانه بيك بعد از آن بحسن تدبير نورجهان بيگم از آن قيد خلاصي يافته هفت هزاري بوكالت نام برآورده باجازت نواختن نوبت در حصور مباهي كشته در سنه احد شاهجهاني عنابيانه در لاهوار هشت هزاري به خطاب عين‌الدوله ممتاز گشته عنايات فراوان بداروغگي مهرادرك و القاب لفظ عمومي به جان برابر و جاگير پنجاه لك روپيه حاصل نموده در سنه احد روز جشن نه هزاري نه هزار سوار دو اسبه و سه اسبه و در سنه سيوم بانتظام مهمات دكن و در سنه هشتم بخطاب خانخان سپه‌سالار مامور گشته و در سنه پانزدهم نيكنام بمرد پنجهزار سوار

خوش پوش سروكانش دو كرور و پنجاه لك از نقد و حبس برآمده از آن جمله شصت سلك روپيه بوازمالش و همه در سركار والا ضبط شدند آصف‌خان صوبه‌دار دكن بود در سياق و جميع علوم ماهريت داشت و جعفر تخلص مي‌كرد مثنوي خسرو و شيرين بدوهزار بيت گفته گفته ازوست، جعفر زه كوي مار دانست، مشكل كه دگر ريا هستند . اهتمام خان سرداربيگ خصله ؟؟ دشات و در سنه بيست و هشت عالمگيري به اين خطاب و داروغگي موازه با وجود خدمت كوتوايي سربلند شده در سنه بيست نهم بمذمت نظارت حرم‌سراي و در سنه سي‌ام بخطاب سردارخان بمنصب هزار و پانصد سرافراز شده در سنه سي‌ويكم از نظارت معزول گرديده در سنه سي و پنجم رجب حيات بربست خان محمد ابراهيم خان ولد ذوالفقارخان بن ذوالفقارخان فرامان بود و زاوسطه عهد شاهجهاني به منصب و در سنه بيست و يك باضافه منصب و در سنه بيست و چهار بمنصب هزاري و در سنه بيست و شش بخدمت اخته بيگي باضافه پانصدي بمنصب هزار و پانصدي و در سنه بيست و هشت بخدمت عرض وقايعه سرافراز شده در سنه احد عالمگيري به منصب سه هزاري و به حالي وتن بخشي‌گري و در سنه دويم باضافه پانصدي و در سنه پنجم به منصب چهارهزاري و در سنه سيزدهم بعد فوت جعفرخان نيابت وزارت و در سنه چهاردهم به ميربخشي‌گري و در سنه شانزده استعفاء نيابت نموده و در سنه نوزدهم چون سربلند خان خواجه رحمت‌الله ميربخشي مقرر گشت بالاصابت به خدمت وزارت كل و بمنصب هفت‌هزاري و در سنه سي‌ام بعطاي مستند تكيه زربفت و سوزني چكندوزد و بعد فتح حيدرآباد باضافه هزار سوار و پس از فتح قلعه ؟؟ باضافه هزار سوار و در سنه چهل و پنج بخطاب اميرالامراي مفاخرت برافراخت تا آخر عهد مامور به امر وزارت مانده و در سنه احد بهادرشاه به خدمت وكالت نامور شده خانه‌نشين گرديد و در سنه دويم فرخ سير پادشاه آثار حلم و صفا را با خود برو ؟؟ بود بسياربزرگ و خدا ترس اعتقادخان محمد اسماعيل نصربه جنگ ولد اسدخان وزير مشهور درسنه دهم عالمگيري روز ملاذمت روز ملاذمت به منصب سه صدي و در سنه هفدهم بخطاب اعتقاد و در سنه بيست و هشتم بمنصب دوهزاري و خدمت قوربيگي و در سنه سي‌ام بداروغگي ديوانخاص و در سنه سي و سيويم به خلد وي فتح قلعه راهبري و دستگير آوردن پسران و دختران و زنان ستا مرتبه بخطا ذوالفقارخان بهادر و منصب سه هزاري و در سنه سي و پنجم بجايزه تسخير قلعه بريل بمنصب چهارهزاري ؟؟ به خطاب نصرجنگ و در سنه سي و هفتم بخلدوي فتحي كه هنگام محاصره ؟؟ با وجود مخالفت شاهزاده مرادبخش از هزار سوار در مقابل ؟؟ دراتامرتبه‌ها كه جمعيت يك لك سوارو پياده داشتند استقامت نموده ظفرياب گرديده باضافه هزار سوار و در سنه چهل و يكم قلعه ؟؟ كه مشتمل بر هفت قلعه توبرتو است فتح

نموده چهار مزوجه و سه پسر و دو دختر را كه در آن قلعه بودند اسير آورده بعنايت پنجهزاري پنج هزار سوار رشيده در سنه چهل و ششم بمير بخشيگري و منصب شششهزاري و آينده بعطايي پادشاهي و مراتب و در سنه چهل و نهم قلعه دكن بقهر و غلبه تمام مسخر نموده در سنه احد بهادرشاه بمير بخشيگري بحال مانده در سنه احد معزالدين بوزارت رسيده و بخطاب اميرالامراي سرافراز گرديده در سنه احد فرخ سير حسبالحكم ضايع شد و در ؟؟ ولد مقصود بيگ گوشه بر كمان در سنه سيزدهم جهانگيري بمنصب و خدمت قراول بيگي در سنه پانزدهم هنگام معالي سلطان خورم در مهيم دكن زخم برداشته در سنه احد شاهجهاني بمنصب دو هزاري و بخطاب خاني سرافراز شده و در سنه دويم متعين مهيم خانجهان بودي بعطاي علم و در سنه سيويم همراه آصفخان بمسخر مالاكهات دكن رفته در سنه پنجم فوجداري اين روي آب اكبرآباد مقرر گشته بمنصب سه هزاري در سنه ششم متعين شاه شجاع به دكن گرديده در سنه هفتم بجازئه ترددات جنگ حاكم بيجاپور بمنصب چهارهزاري سه هزار سوار بنظم صويه مالوه متعين شايسته خان شده اكثر قلاع نظامالملك بياعانت غري مفتوح ساخته و به فوجداري لكهو سرافراز شده و در سنه پانزدهم متعين دارالشكوه بكومك ناظم قندهار و در سنه هژدهم به منصب پنچهزاري بنظم ؟؟ صويه برار در سنه بيست و پنجم به حضور والا رسيده در سنه بيست و ششم به تقصير آن كه بدون عرض به فلاغاشي والي ايران خط براي خريد اسپان نوشته بود بيمنصب و معانب گرديده در سنه بيست و هشتم بعد اثبات بيتقصيري كه بنابر اقرا و جعل بود به منصب چهار هزار سوار و پنجهزاري بقوجداري جونپور سرافرازشده در سنه سي و يكم به نظم صويه بهادر و در سنه سي و دويم شاه شجاع به توهم بجاآن امير با تدبير را از هم گذرانيد ميرخان ميرميران ولد خليل الله خان بروي در سنه بيست و چهارم شاهجهاني به منصب سرافراز شده در سنه بيست هفتم بمنصب هزاري و در بيست و نهم بهزار و پانصدي و بمير توزكي و در سنه بيست و هفتم بمنصب هزاري و در بيست و نهم بهزار و پانيدي و بمير توزگي و در سنه سي و يكم بخطاب ميرخان و در سنه احد عالمگيري به منصب سه هزاري و دوهزار سوار بفوجداري كوت كانگره و در سنه پنجم بفوجداري محمود و در سنه نهم شرف اندوزي حضور مشرف گرديده و در سنه دوازدهم به نظم الله آباد و در پانزدهم بنظم مالوه و در هفدهم تقصيري معايب گشته در سنه هفدهم بمنصب چهارهزاري بخطاب اميرخان سرفراز شده و در سنه نوزدهم ؟؟ محمد معظم شاه گرديده در سنه بيستم بتجويز پادشاهزاده مذكور به نظم كابل در سنه بيست و نهم ؟؟ بصلاح برهم خوردگيهاي صويه مذكور به منصب هفتهزاري و در سنه چهل و دويم ماجرات سرارقت امير بود تمام ؟؟ و در خاطر اقدسي اعلي اعتبار داشت اميرخان ولد اميرخان مير ميران ابوالبقا مخاطب به اميرخان ولد ميرابوالقاسم ممكن در عهد جهانگيري

بود در سنه احد شاه جهاني باداي لك روپيه برسم پيشكش بجهت زيادت حرف الف بخطاب اميرخان گرديده احتشام خان شيخ فريد و يمين پسر قطب‌الدين خان بن شيخ سليم حسي كه در جلد وي نزدوات نمايان به منصب سه هزار و پانصدي وباين خطاب سرافراز شده در سنه ششم عالمگيري در ضلع دكن فوت شده امجدخان ولد سيد محمد قنوجي استاد پادشاه عالمگير بود در اوايل سلطنت بمنصب و خطاب و خدمت احباب كامياب بوده در سنه سيزدهم بنظم اجمير نام برآورده بعد از فوت آن سيد امجدخان پسرش به منصب و خطاب و بخشي‌گري و واقع نگاري اكبرآباد و در سنه احد بهادر شاه بمنصب هزاري و بعد چندي باضافه منصب و خدمت صدارت و خطاب صدر جهان نام برآورده در عهد محمد شاه فوت گرديده اسحاق ؟؟ مخاطب بمومن‌پالدوله متخلص باسحاق گويند اصلش از سوصره بوده مرد صاحب كمال و خوش خلق بود از مروت بهره وافي داشت در زمان محمد شاه به مرتبه امارت رسيد و در سنه هزار و صد و پنجاه و دو هجري بعد مراجعت نادرشاه ديوان خالصه گرديده در آن وفات يافت خاگير و منصب و خطاب آن بميرزا محمد پسرش كه از خوبان روزگار بوده و پادشاه به كمال شفقت فرزندش مي‌خواهد مسلم شد بخدمت ديواني خالصه و خطاب بنجم‌الدوله سرافرازي يافت اخلاق جميده زياده از پدر داشت در سنه سيوم احمد شاه برفاقت صفدر جنگ در جنگ احمدخان پسر محمدخان ؟؟ ميان دو آب در قصبه سهاور بكمال جرات شهيد شد مومن الدوله گاهي فكر شعر هم مي‌كرد، ؟؟ آمد گوهر اشكم به چشم، بسكه در دل مي‌خلد پيكان او، اسدالدوله اسديارخان ايشان تخلص در زمان محمدشاه بمرتبه امارت رسيده به نظامت كشمير و بخشيگري رساله شمشير داغ و خطاب اسدالدوله سرافرازي يافت خوش خلق و درويش مزاج بود اوايل در رفاقت اميرخان بودند ربعه‌اش بمنصب پادشاهي رسيده چون بعد رفتن نادرشاه اميرخان صوبه‌دار اله آباد گرديده معزالله را بنابر سوال جواب خود در حضور گذاشت خان بمعزالله در مزاج پادشاه سرايت نموده ترقي نمود كه محمد اميرخان گرديد از دست رباعي كه ما صميمي شفق مي‌بايد زيست كه تنهاي رفيق مي‌بايد زيست، ايشان اين و برجاي شكوه كله نيست، يكچند بهر طريق مي‌بايد زيست، اعتقاد؟؟ مير حسن در سنه چهل و هشت عالمگيري بعد فوت پدر بخدمت و خطاب روح‌الله خان و در عهد محمدشاه بمرتبه امارت رسيده وفات نمود شيخ ابوالفضل ولد شيخ مبارك ناكوري در سنه نوزدهم اكبري بملازمت رسيده بميربخشي‌گري مقرر شد آخر كار بقوت طالع ترقي كرده اسمش محفل خاص و دخيل امور سلطنت گرديده به منصب پنجهزاري رسيده نقل است كه شيخ ابوالفضل بسمت برهان پور مي‌رفت از عبور درياي چنبل زنجير اين فيل خاصه تمام طلا گرديده رفته رفته بملاحظه اقدسش رسيده بزبان مبارك ارشاد شده كه شايد سنگ بارش در اينجا بوده باشد ؟؟ و ؟؟ بتحسين بسيار نمودند بهم نرسيد بنابرآن فيلان را ديگر بارور درياي مذكور

انداختند زنجير ديگر طلا نگرديده كيفيت كشته شدن ابوالفضل چون مزاج اكبر پادشاه بسبب ؟؟ بعضي اوضاع پادشاه زاده سلطان سليم بلقب جهانگير انحراف يافت سخ را كه براي نظم مهمات به دكن فرستاده بودند و در اخلاص و راستي و درستي اعتماد و محزمت هيچ شكي باو نمي‌رسيد طلب فرمودند و حكم شد كه جمعيت خود را در آن‌جا گذاشته جريده به پيشگاه خلافت بستاند و برسم بلغار برده نور وي درآيد حضرت جنت مكاني جهانگير پادشاه كه از فرط اخلاص و بكروي شيخ باوبي نعمت خويش غبارآلود بودند اندلس را اين هنگام محل طلب خود پنداشته و خريده شتافتش را غنيمت انگاشته دفع شيخ را اول نامه سلطنت دانسته بر سكديو بونديله كه در خدمت ايشان اختصاص داشت به گوناگون نوازش وعده كرده بقتل او تحريص نمودند چنانچه آزردگي جناب جهانگير پادشاه از شيخ در كلام آن پادشاه كه در احوالش احدش استمالش مذكور شد بدريافت مي‌رسيد القصه چون عبور شيخ از قصبه انبري كه قريب گواليار است و در آن‌جا آن فرومايه در كمينگاه فرصت بود با سوار و پياده بسيار هجوم آورد هر چند هواخواهان شيخ برغبت براندن رخش گريز از غصه پيكار نمودند ادعار فرار برخود نه پسنديدند مردانه وار بقد زندگي در واه قبله خود ساخت و سال و مالش برابر يازدهم از هجرت بود چون نوبت پادشاهي به جهانگير پادشاه رسيد در سنه احد طرح بتخانه ؟؟ در مهترا بر سكديو بونديكه انداخت زيرا كه يكي از شروط كشتن ابوالفضل اينهم بود و در عهد سلطنت ؟؟ بتخانه مذكور را شكسته مسجد عالي مشهور عالمگيري از سر نو احداث يافت ابوالفضل فيض تخلص در سال دوازدهم جلوس اكبر والا بملاذمت رسيده ؟؟ حامي استاد يافته بديهه اين قطعه معروض داشت، پادشاهان برون ز پنجره‌ام، از سر لطف خود مواجاده ؟؟، ران كه من طوطي شكر خوارم و جاي طوطي درون پنجره به دلپسند خاطر افتاد و شروع بزرگي مدارج گرديد در سال سي و سيوم بخطاب ملك الشعرا سرافراز گرديد در سال سي و نهم هرمزان بي نقط و كتاب نلدمن در بحر ليلي و مجنون و مركز دو ار در جواب مخزن اسراراز نظر اقدس گذرانيده مورد تحسين گرديد و سليمان ملقبش در وزن شيرين و هفت كشور برابر هفت پيكر و اكبرنامه متقابل سكندرنامه پيش نهاد خاطر داشت اين صحف ناتمام رسيده كه زنده كي به مشام رسيد مدارج جناب خاقان و معلوم و معلم شاهزاده‌هاي والاشان بوجه رو رحلت او آن حضرت غريب نوازي سايه بر سرش انداخته كلبه احزانش سعادت قدوم نورانيش فرمودند در زمان شرع معروض نمود، ديدي كه فلك ؟؟ نيز يكي كرد، مرغ دلم از قفص ست آهنگي كرد، آن سنه كه سالمي دروميگنجيد، با تيم نقش برآورم پيكي كرده حرف بايرم خان خانخانان بن سيف‌الدين علي پدر عبدالرحيم خانخانان قوم برگمان عالي طبيعت بود پدرش را شاه اسماعيل به كومك پادشاه باير جهت تسخير ماورالنهرين تعيين نموده خان مذكور آغاز جواني داشت در خدمت بابر پادشاه

حاضر مانده بعد فوت پدر ترقيات عظيم نموده و مدارالمهام عهد همايون گشته در زمان اكبر پادشاه متوحش گرديده راهي بيت الله شده باشاره اكبر پادشاه در اثناي راه كشته شده شعر هم مي‌گفت، حرف نه نويسي دل ناشاد نكردي، ما را امريابي علمي يادنكردي ، ياد شد از لطف تو صد خانه ويران، ويرانه ما بود كه آباد نه كردي ، آن روز كه نجم به وصال تو رسانيد، فرياد برآرم كه چه بيداد نكردي، با ياد تو صد بار كنم ناله و فرياد، فرياد كه يك بار مرا ياد نه كردي، برهمن بر همداش نام متوطن ممالك سرقيه قصبه بميرپور كالپي سابق نوكر راجه رامچند بكهيله زميدار ماندهون به عنوان ساغري در مجلس والا راه يافته بي‌سفارش احدي باوج عزت رسيده منصب و خطاب راجگي و انيس محفل خاص شده بمنصب دوهزاري و در چهاردهم معرفت آن وكيل راجه كحلي كه نزديك ولايت ملهوار است كاز وي پيشكش نمود كه اگر به اتاس مساس معاً صحبت شود شيخ ابوالفضل مي‌نويسد كه حضرت مي‌فرمودند كه دو صد كس بهلاكت رسيده از مساس آن صحبت يافته‌اند حضرت بنابرتوجه مفرط مكرر به خانه‌اش تشريف برده بودند در سي و يكم به تنبيه افاغنه كابل مامور گرديد بنابرخودراي در جنگ افاغنه آنجا تا سه هزار نفر كشته شد از همت او چه نويسد كه او پاي بخش هزار اشرفي بود و حرف تاتودريل كهتري در ابتداي عهد اكبري به منصب خطاب راجگي سرفراز و محرم راز گشته مصدر نزد ذات سپاهانه بند و بست و ملك بنگاله و مهم اوديسه و گوشمال اسكندرخان و فتح قلعه خبور و غيره مهمات مردانه‌وار نموده در سنه هژدهم براي مفتح نمودن جمع دامي گجرات رفته و در سنه دهم تسخير ده ساله ممالك محروسه چنان مفتح نموده كه سپاه و رعايا اكثر از گزند همديگر رهايي يافته در بيست و هفتم در آبادي ملك و كيفيت اخراجات رامدار ذمه رعايا و انسداد طريق خيانت قواعد و ضوابط مقرر كرد نسخه معامله فهمي درست نموده در سنه سي و چهارم در لاهور فوت كرده ثاني‌خان مولانا باني بر وي از طايفه ارلات از ملازمان ميرزا هندال و در ركاب همايون آمده بود در سنه احد اكبري به منصب پانصدي و بخطاب خاني برنام خود سرافراز شد خدمت مي‌نمود و در آينده به سعادت پيش حكام دكن رفته در سنه بيست و دو با پيشكش آن‌ها مراجعت كرده بخاتره (بخاطره) نيكو خدمتي بمرتبه امارت رسيده بود و طبع موزون داشت و كافيه را نظم نموده در جوار قلعچه قدم مبارك كومله ازدياد كار مانده حرف جيم جعفرخان ولد صادق خان ظهراني منصبي داشت در سنه سه شاه جهاني باضافه منصب و در سنه چهارم بمنصب دو هزاري و در سنه پنجم سه هزاري و در سنه ؟؟ سه هزاري و در سنه ششم بعد فوت پدر چهارهزاري و در سنه دوازدهم بعد فوت علابي افضل‌خان بدستخط نمودن سياهه تنخواه ارباب مطالب و استاد نبول بمهرس در سنه چهاردهم بوقوع تقصيري بي‌منصب

گرديده بعد چهار ماه باز بحال شده و در سنه نوزدهم بنظم لاهور و در سنه دهم بميربخشي‌گري و در سنه بيست و سيويم به نظم شاه‌جهان‌آباد و از انتقال مكرمت خان در سنه بيست و چهارم به نظم صويه بهار و در سنه سي و يكم بخدمت وزارت در سنه احد عالمگيري بمنصب شش هزاري و شش هزار سوار بنظم مالوه و در سنه ششم بخدمت وزارت از انتقال، فاضل‌خان ملاعلاءالملك و در سنه هفتم هفت‌هزاري و هفت هزار سوار و در سنه سيزدهم مارك و ياغي و عاليجاهي را بسراي جاوداني برد ؟؟ قليچ‌خان قمرالدين نام ولد غازالدين‌خان بهادر فيروز جنگ در سنه بيست و هفتم عالمگيري روز ملاذمت چهارصدي و در سنه بيست و هشتم بخطاب خاني و در سنه سي‌وسيويم به منصب دوهزار و پانصدي و در سنه سي و چهارم بخلد وي نزد وي بخطاب بهادري و در سنه چهل و يكم و حين فلح خان بهادر در آن سال از پدر آزرده گشته به حضور رسيده بعد يك ماه باریاب مجرا گرديده در سنه چهل و سيويم بجايزه تنبيه غنيم بسمت كونيه دكن باضافه هزاري و در سنه چهل و پنجم به فوجداري كرناتك و در سنه چهل و هفتم بنظم بيچاپور و فوجداري ملكوكن و در سنه چهل و نهم بفوجداري سكهر و هم در آن سال به جلد وي طلايه نواحي قلعه واكن‌گده پنجهزاري پنجهزار سوار يك كرور و پنجاه لكه وام انعام و در سنه پنجا بفوجداري فيروز نكرده و غره در عهد بهادرشاه خانه نشين مانده در عهد فرح سير نوكري اختيار كرده در عهد محمدشاه بنظم دكن و بمنصب نه هزاري و بخطاب آصف‌خان والا مرتبت گرديده در سنه احد احمدشاه فوت گرديده جواهرخان حاجي سهل خواجه سرا در آخر عهد عالمگيري بمنصب و خطاب و به نيابت نظارت و داروغگي جواهرخانه خاصكي در عهد فرخ سير بمنصب چهارهزاري رسيده و در سنه محمدشاه وفات نموده خواجه سراي بود ملكي صفات حرف الحا حميدالدين خان بهادر حميدالدين نام ولد سردارخان چيله در اواسط عهد عالمگيري منصبي داشت در سنه بيست و هشتم

صحيح البياض (ص **325** يك صفحه سفيد)

هشتم بداروغگي ؟؟ خار از تغيري پدر در سنه سي‌ام بمنصب چهارصدي و در سنه سي و دويم بداروغگي فيل‌خانه ازتغيري پدر و در سنه سي و سيويم بمنصب ششصدي و به خطاب خاني و در سنه سي و پنجم از انتقال پدر بخدمات او سرافراز شده و در سن سي و شش به منصب هزاري و در سنه چهل بجلدوي تردوات سپاهانه بخطاب بهادر و در سنه چهل و دويم بداروغگي ديوانخاص و در سنه چهل و سيوم به منصب دوهزار و پانصدي و در سنه چهل و هشتم بعنايت نوبت و خلعت و فتح ؟؟ و دو ساله ارپوساك ارپوساك خاص و در سنه چهل و و نهم به منصب سه هزاري سرافراز گرديده و مقرب حضور بود در عهد محمد شاه بمنصب شش هزاري سرافرازي يافته نيكنام رفت حسينعلي خان ولد عبدالله

خان باره ؟؟ نام داشت و در آخر عهد عالمگيري به منصب و خطاب خاني و در عهد فرخ سيرميربخشي و بخطاب اميرالامرا حربه نمك حرامي كشته شد ميرحسين (حسن) ولد روح الله خان در سنه بيست و نهم عالمگيري بخطاب خانزادخان تاس (تاش ـ تا سن) چهل و هشتم به منصب سه هزاري بخدمت ميرانسي و ميرساماني و بخطاب روح الله خان و بخشگيري با وفات تحسين مجرا فايز بود و هم درين سال وفات نموده خان خانان ؟؟خان زمانه نيك ولد غيوربيك كاملي (كابلي) مدرس از ملاذمان مرزا محمد حكيم برادر خود و اكبر پادشاه بود در ايام شاهزادگي به منصب پانصدي و در سنه ؟؟ جهانگيري باضافه هزاري و خطاب مباهت خاني و در سنه و دو ؟؟ بمنصب چهارهزاري سرافراز شده روز جلوس شاهجهان پادشاه بعنايت خلعت فاخره و ؟؟ و طوغ و فيل و غره و انعام چهار لك روپيه نقد و بخاطب خان خانان سپه سالار بمنصب هفت هزاري سرافرازي يافته و در سنه هفتم بمرض ؟؟ فوت شده گاهي شعر هم ميگفت ازوست،، چون دلوهوار دست راه همه كس ، معذور همين دار گناهي همه كس، حاجت نبود بعذر تقصير كه هست، اوضاع زمانه عذرخواهي همه كس، خدمتكار خواجه سراي غير مام (نام) محلي بچكانه محرم خان منصبي داشت در سنه چهل و نهم عالمگيري بمنصب شش صدي و بخطاب خدمتكاران سرافراز بوده درعهد محمد شاه بمنصب پنج هزاري و صاحب جل و ؟؟ سلطنت گرديده ازين جهان نيكنام رفت خليل الله خان ولد ميرميران نعمت الهي بروي در عهد جهانگيري متصدي داشت و در سنه دويم شاهجهان بخطاب خاني و خدمت نوزكي در سنه پنجم بمنصب هزار و پانصدي و در سنه شش بداروغگي توپخانه سرافراز شد همراه شاه شجاع بدكن رفته و در سنه هفتم در آنجا ؟؟ (پيموده) نموده بحضور آمده در ركاب والا در دكن كارزاري كرده در سنه نهم بجلد وي سعيهاي دليرانه و رتبه عادلخان باضافه پانصد سوار و در سنه چهاردهم بخدمت فوس (قوس ـ قوش) بيگي واحبه بيگي مقرر شده و به اضافه پانصدي مامور گرديده باغ ساله مار لاهور بصرف شش لك روپيه در اهتمام خودساز نموده در سنه پانزدهم همراه شاهزاده داراشكوه بكمك ناظم قندهار رفته در سنه شانزدهم به حضور آمده در سنه هژدهم بمنصب سه هزاري وبن بخشيگيري مباهات اندوخته در سنه نوزدهم بمحامره بردوات در مهم بلخ و بدخشان بمنصب جهدهزاري سه هزار سوار و در سنه بيست و يك به فوجداري مهوات و در سنه بيست دويم باز دويم به به بن بخشيگيري و در سنه بيست و سيويم بميربخشيگري ؟؟ جعفرخان در سنه بيست و چهارم به نظم صوبه دارالخلافه و در سنه بيست و شش بمنصب پنج هزاري والامار گرديده باو؟؟ شده بحراست صوبه كابل روانه شده و در سنه **26** بحضور آمده در سنه **28** براي سرزمين دارسري ؟؟ كشته به حبس بدمبروون سري مكر (نكر) را فتح كرده در

سنه **29** به حضور آمده در سنه **31** بار ديگر بنظم صويه مذكور نام برادروه در جنگ اكبرآباد همراه پادشاه زاده دارالشكوه بع متقابله پادشاهزاده عالمگير در ؟؟ شاهانه دريغ نه نموده و در سنه احد عالمگيري شسهراري چهارهزار سوار و در سنه دو سنه الله بنظم لاهور سرافراز گرديده هم درآن سال بعارضه جسماني فوت شد خيرانديش خان كنوه ؟؟ در آخر عهد عالمگيري به منصب سيصدي و به ؟؟ خطاب فوجداري آماده و در سنه چهل و پنجم رسيده بفوجداري و ماموني ضميمه آن سرافراز گرديده در سنه چهل و هشت در ؟؟ سال ؟؟ ؟؟ كه يعني (معني) نموده بود روزي كرده در فنون علمداري و آمادي محالات يگانه آفاق بود و در سنه ؟؟ بهادرشاه فوت شد دانشمندخان بلا؟؟ بروي از ايران بعنوان سودلكري در اردو رسيده حسب المطلب شاهجهانآباد در سنه بيست چهارم روز ملاذمت بمنصب هزاري بغايت سنه بيست و نهم سه هزاري و باين خطاب وخدمت بن بخشيگيري رسيده بود شش ماه استعفا كرده در سنه ؟؟ عالمگيري گوشهنشين شد و در سنه دويم اخبار نوكري كرد و بمنصب چهارهزاري بنظم شاهجهان آباد در سنه پنجم معزول در سنه هفتم پنج هزاري در سنه نهم بازونكربه نظم شاهجهانآباد در سنه دهم بميربخشيگري داشته سيزدهم فوت كرد كمالات اين مدرك ازاندازه بيرون بود داودخان سي بيجاپوري ولد خضرخان در سنه بيست و شش عالمگيري چهارهزاري نو سرافراز شده متعين ذوالفقارخان ؟؟ در سنه ؟؟ فرخ سير در جنگ حسين عليخان در دكن كشته شد در سپاهيگري يگانه بود دانشمندخان حيرت مخاطب بمعزالدوله ؟؟ بعد مراجعت نادرشاه از هندوستان بخدمت خان باقي محمدشاه سرفراز شد در اندك زماني وفات كرد ازوست، گفتم رسوا و خشم (چشم) از برهم خويش، سوي تو نوشتيم ز غم دل كم و بيش، افسوس كه ؟؟ و ؟؟، ؟؟ سپاهي كه بوده زمن ؟؟، دانشمندخان مشهور بنعمت خان عالي تخلص نامش مرزا محمد اصلش از سرار در اواسط عهد عالمگيري بمنصب و خطاب نعمت خان و در آخر عهد مذكور منصب ؟؟ بخطاب مفريخان در سنه ؟؟ بهادرشاه بخطاب دانشمند خان سرافراز گرديد و ؟؟ طبابت مينمود و خود هم آشناي از ين فن داشت خوش فكر در لكين خيال طبعش همچو مايل امراء و سلاطين و شعراي معاصراش اربيع ؟؟ مصون بماندند در سنه دويم بهادرشاه وفات كرد، عالي از طرز تولد است كه عاشق شده، اين همه ناله و افغان لوبيخري هست، رفع الله خان ولد خليل الله خان ؟؟ در عهد شاهجهاني منصب پانصدي در سنه ؟؟ عالمگيري بمنصب هزاري و در سنه سيويم به خطاب خاني و در سنه ششم باضافه پانصدي بميربخشيگري احديان از تغير منصب خان مقرر شده در سنه دهم بمنصب دوهزاري و بخدمت ؟؟بيگي در سنه شانزدهم فوجداري و هاموني در سنه سيزدهم ؟؟ نوروز در سنه بيستم بميرساماني اربعهي اشرف خان و در سنه بيست و دو بداروغگي

توپخانه ازانتقال داراب خان و در سنه بيست و سه بن بخشيگري ازانتقال اشرف خان مذكور باضافه هزاري بمنصب پنج هزاري چهارهزار سوار سرافراز شده در سنه سي و يك در سمرقند راباد مصدر هر دو سامان گرديده در سنه سي و سه فلورابخور مفتوح گردانيده در سنه سي و شش و ؟؟ سلطان محمد عظيم منسوب گشته در همان سال ؟؟ساي خود را با خود برد رومي خان خود نام داروغه توپخانه سلطان بهادر گجراتي بود از سلطان مذكور روگردان شده نوكري همايون پادشاه اخبار كرده قلعه سورت بنا كرده اوست سربلندخان خواجه موسي خويش سلطان معزالدين در آخر عهد عالمگيري بمنصب هزاري و بانخطاب سرافراز گرديده و بعد رحلت آن حضرت از پيش محمد اعظم شاه باضافه هزاري سرگرديده سپهدارخان ولد جهان خان بهادر ظفر جنگ در اوايل عهد عالمگيري بمنصب و خطاب نصريخان و در سنه بيست و هشتم بخطاب سپهدار خان و بنظم اكبرآباد و در سنه سيوسيوم بنمظمالله آباد و در سنه چهل و يكم معزول گشته بار دويم بنظم الله آباد در سنه چهل و هشتم و چهل و نهم بمنصب پنج هزاري و خطاب بهادر و در سنه ؟؟ بهادر شاه بخطاب خان جهان نام برادر ده در عهد محمدشاه در صوبهداري اجمير بقدم رفت سعدالله خان ملا سعدالله لاهوري در سنه چهاردهم معرف موسويخان صدرا سرور و روز ملازمت بمنصب بعد از آن بخدمت عرض مكر روز شنبه پانزدهم بمنصب هزاري و خطاب و در سنه **16** باضافه پانصدي بمنصب هزار و پانصدي خاني و داروغگي ديوان خاص و در سنه هفدهم بمنصب دو هزاري و بمير ساماني و تا سنه نوزدهم بمنصب چهار هزاري و ديواني خاصه بار ديگر بخدمت وزارت كل و تا سنه بيستم بجلدوي مرددات مهم بلخ و بدخشان بمنصب هفت هزاري، سنه بيست و دويم باضافه هزار سوار دو اسپه سه اسپه و دو كرور دام انعام و بخطاب غلامي و مهامي سرافراز گرديده در سنه سيام فوت كرد در غم آن ارحم مبارك بياختيار اشك جاري شد سعادت خان برهان الملك ؟؟ مخلص اوستادان سانور است در زمان محمد شاه به هندوستان بمراتب مرفي رسيده بخدمت صوبهداري آورده سرافرازي ثاقب و تاحين صاحبقران خدمت قيام داشت در اسوب نادرشاه بحسب الطلب پادشاه بحضور رسيده در شاه جهان آباد در چهل دار بقا كرد بدور شجاعت و همت رستم زمان و حاتم دوران بود رابطي معلوم نداشت گاهي موزون ميكرد ازوست، ز كدام ره بيايم كه جسمم بود راهم، كه بدور چشم مست همه مرد سياه است، شايسته خان ابوطالب ولد آصف خان ابوالحسن بن اعتقادالدوله طهراني (ظهراني) در آخر عهد جهانگيري بمنصب و در سنه بيست و يكم بخطاب مذكور و در عهد شاهجهان بمنصب پيچ سراري و در سنه دهم بنظم دولت آباد و در سنه دوازدهم صوبهداري بهادر در سنه شانزدهم بنظم اللهآباد و در سنه هژدهم بنظم

مالوا (مالوه) در سنه بيستم صوبه‌داري گجرات و در سنه بيست و سيويم صوبه داري دكن در سنه سي‌ام خطاب خان جهان بمنصب شش هزاري و در سنه احد عالمگيري هفت هزاري هفت هزار سوار دو اسپه و سه اسپه دو كرور دام انعام و بخطاب اميرالامراء و در سنه دويم حصب ؟؟ ؟؟ بدستور پدر و همدرين بنظم مملكت دكن و بعطاي ؟؟ طوغ در سنه بيست و ششم صوبه بنگاله و در سنه نوزدهم بانعام دو كرور دام ديگر بنظم اوديسه و در سنه بيست و يكم هنگام ملاذمت با جازت آمدن پالكي سواره تا دروازه غسل خانه كه آن را ديوان خاص مي‌گويند و بنظم اكبرآباد در سنه بيست و دويم بار ديگر به بنگاله و در سنه سي و يكم باز و بكر (بار ديگر) بنظم اكبرآباد و در سنه سي و هشتم در آ،جا وفات كرده امر صاحب مروت و احسان بود بيان شجاعت توان كرد كه در سنه نهم شاهجهاني اقطاع خود ستمگر از مملكت دكن و در سنه پانزدهم ملالون از مصاقات صوبه بهادر در سنه سيويم عساكري قلعه ؟؟ و در سنه نوزدهم ؟؟ مصاف بنگاله مفتوح نموده است حرفت الصاد صمصام الدوله خاندوران اصلش خواجه‌زاده نقش‌بندي نامش محمد عاصم موطن اكبرآباد بزبان فرخ سير بامارت رسيده و در عهد محمدشاه اميرالامرا مير بخشي گرديده محرم حزو كل مزكور اقدس بود روانه مامور بكار ملكي و مالي و ؟؟ مصروف درس و صحبت (محبت) علما و فصلا (فضلا) بوده در يك هزار و يكصد و پنجاه و يك در جننگ نادرشاه ؟؟ كرمان بشجاعت كمال شهادت يافته گاهي ؟؟ شعري مي‌گفت، خورشيداران برشه كوي توي‌اند، دل؟؟ را مادم كه برروي بومي اندكارهاي سير صلات خان بهادر سنه مخلص مرالس فرخ سير پادشاه مرزا عبدالهي قبول رفتن است ازوست، سرار خليفه بكوشان آن كمان ابرو، كسي كه كرد جدا خانه‌اش خراب شود، ظفرخان ابوالفتح بن شايسته‌خان در عهد شاهجهاني منصب هفت صدي داشت در سنه احد عالمگيري بمنصب هزار و پانصدي ؟؟ بخطاب ؟؟خان و در سنه سي‌ام ظفرخان و در سنه سي و ششم به فوجداري جونپور رسيده به منظم كشمير در آن ايام بمرض سودا سكونت اخبار كرده بود جواب مطالبات بدستخط مي‌دادند چنانچه بر فرد وقايع دستخط خاص گرديده كه ديوانه ما از عاقل هوشيارتر است و مگر احوالش معلوم نيست عنايت‌الله خان كشميري منصب و ؟؟ جواهري بازار داشت در سنه هژدهم عالمگيري بمنصب چهارصدي و خدمت اسفاء اهمه و در سنه بيست و پنجم ششصدي بخطاب خاني و مناصب (متانت) ديواني خالصه از طرف رشيد خان بديع ازمان تا ؟؟ او در سنه بيست و هفتم بمنصب صدي بديواني بن اصالتاً و بديواني صرف خاص و در سنه چهل و يكم ؟؟ خدمت دستخط اسدخان كه او در دستخط ؟؟ مي‌نمود و در سنه چهل و دويم هزاري و در سنه چهل و چهارم بديواني شاهزاده ؟؟ و در سنه چهل و نهم بديواني خالصه با وجود ديواني ؟؟ بمنصب هزار

و پانصدي دو صد و پنجاه سوار و ؟؟دو هزاري و در سنه پنجاه هشتم باحارت اندرون ؟؟ در سراحدافي و سرانجام هر دو ديواني ؟؟ افاق بوده در ايام سلطنت بهادرشاه فتح شيرومحمدشاه بنظم كشمير و ميرساماني و تناسب وزارت مقرر شده به منصب شش هزاري رسيده در سنه پنجم محمدشاه فوت كرد اميرالامرا عليمردان خان ولد گنج عليخان ؟؟ از امراء نامدار ايران بود شاه عباس اول پدرش راما ياور مجاوراست مي‌نوشت و شاه صفي او را ؟؟ مي‌فرمود چون شاه مذكور ؟؟ در پي ؟؟ ناچار در سنه پانزدهم شاه جهاني معرفت سعيد خان بهادر صويه كابل بدرگاه رجوع اوروه قلعه قندهار را شيرو غاييانه بمنصب پنج هزاري و ارسال خلعت خاصه با خارفت و غره و در ملازمت باضافه هزاري و نظم كشمير و در سيزدهم منصب هزاري و در چهاردهم بنظم كامل و در شانزدهم بخطاب اميرالامرا و هفت هزاري هفت هزار سوار از آن‌جمله پنجهزار دو اسپه و سه اسپه و ؟؟ سي لك روپيه در سنه بيستم در معركه بلخ و بدخشان بذات خود شمشيرها زده و در بيست و دويم از كابل معزول شده بنظم كشمير سرافراز شده هر سال در حضور رسيد در سال سي و يكم بمرض اسهال در گذشت منجمله ؟؟ پنجاه لك روپيه به چهار پسرانش و دو دختر مرحمت شده و پنجاه لك روپيه عيوض مطالبه داخل خزانه گرديد عبدالنبي خان شيخ عبدالنبي از نوكران غلامي شيخ سعدالله خان وزير در سنه سي‌ام شاه‌جهاني هزاري رفيق داراشكوه در سنه احد عالم گيري دوهزاري بخطاب خاني و بفوجداري آباداو در سنه دويم فوجداري سرهند و در سنه سيويم فوجداري مهرا و در سنه نهم فوجداري فتح بورو در سنه يازدهم بار دويم بفوجداري مهرا و در سنه دوازدهم ؟؟ تاخته روانه وار ؟؟ ؟؟ ؟؟ سيزده لك روپيه و جنس چهار لك روپيه در ضبط سركار والا آمده عبدالصمد خان در اوسط عالمگيري بمنصب هزار و پانصدي و در آخر بخطاب خاني و فوجداري احمدآباد؟؟ مضاف صويه‌الله‌آباد در سنه چهل معزول گرديده در سنه احد بهادر شاه باضافه پانصدي در عهد فرخ سير درجلدوي گرفتار اورون كردسي سكهان ؟؟ بصويه داري لاهور و يلتان سرافراز گشته در عهد محمد شاه فوت كرد عبدالرحيم خانخانان ؟؟ سپه‌سالار اكبر پادشاه بلند فطرت و عالي همت بود با علما و فضلا و شعرا صحبت داشت و در سفر هندي كه ؟؟ ؟؟ بمهارت كلي داشت بلاسكني و نوعي ؟؟ و غره ؟؟ بودند ازوست ، بجرم عشق توام مي‌كند و غوغايست، بر سر نام اكه قوس تماشا نيست، از عبدالرحيم خانخان در حال وي حكايت كند كه برهمني در اقليم دكن از كمال پريشاني معاش بسر مي‌برد؟؟ مكرر متقاضي مي‌شد كه اقوام و احوال هرگاه بقلت معاش گرفتارآيند حركت را بركت تصور نموده غربت سفر را باقامت وطن ترجيح مي‌دهند توهم بدستور اقربا رسم مستمره امامي خويش را بجاآر برهمن آراسته عامي آن متبسم گشته بخواب مي‌پرداخت كه روزي من وابسته بانعام و عطاي خانخانان است ؟؟ درين گفتگو عمرها بسري برد تا آن

که از اتفاقات روزگار خانخانان بهادر فيروز جنگ تسخير اقليم دكن ؟؟ رسيد خيمه گاه دولتش قريب ؟؟ آن برهمن برپا كرد چون زنش از نزول مقصود باخبر گشت با شوهر تقاضاي وعدههاي سابق نمود برهمن خود را بر در دولت سراي رسانيد و بدست صاحبان درگاه اظهاراين معني نمود كه بخدمت خانخانان معروض دارند كه ؟؟ شما اراده ملاقات دارد چون بعرضش رسيد در وضوح اين ماجرا متحركه فرمود كه به اعزاز تمام بيارند چون برهمن بدرون درآمد خان مذكور بان شكوه باستقبال او صد قدم تقديم نموده هم آغوش التفات و يك جهتي كردند و دست او را گرفته پهلوي خود بر مسند نشانيد و ؟؟ زر نقود و جواهر فرمود كه طبغهاي مرصع را از زر و جواهر لبالب ساخته در پيش بطوس گذرانيد و خلعت مكلل ؟؟ بدوپوشانيد بعد از انفراع صحبت از برهمن استفسار آن سنت خواست جواب داد كه دولت و مكنت با هم جواهر يكديگراند يكي در عقد ازدواج نيست و ديگر پهلونشين من با من حرب اين مدعا نمودم جاي؟؟ سخن دومي حاصل شد و ديگر تازه به انعامات لايقهتر واجب چنانچه بدنها اولادان برهمن به يك عطاي وي قرنهاي فراوان گذاشتند ار پاسخ بدوامي نوشته مرزا عبدالرحيم بسرسرا محال مرزاخان خطاب اوست در نواحي آبادا؟؟ را خان رسيد و در شهر صفر سنه سي و تسعين و سبعمانيه چون ؟؟ بحسب آمدند فرمان عنايت امير به نام امراي گجرات اصدار شده مرزاخان را خطاب خانخاني داشت و خلعت ديگر خنجر مرصع با علاقه ؟؟ و طوغ و منصب پنج هزاري كه بنهايت معراج امرا مرحمت فرموديد در سنه جلوس اكبري بيست و نهم اين عنايت به عمل آمد و در تذكره الامرا مذكور است كه در سنه هفدهم اكبري بمنصب و خطاب مرزاخان سربلند شده در سنه هژدهم همراه ركاب دارالعار گجرات جوهر شجاعت را بعرض داده در سنه بيست و هشتم بنظم گجرات لواي شهرت برافراخته و بر مظفر گجراتي بعد رزم شديد غالب گشته همه خانمان خود از نقد و اسباب امارت به سپاه خود بخشيده و در صف جنگ دويم قريب دو هزار كس مظفر گجراتي را طعمه صمصام غازيان گردانيد و بخلد وي اين كرد و بخطاب خانخانان و از اصل و اضافه بمنصب پنج هزاري مامور گرديد در سنه سي و چهار بمنصب وكالت و در سنه سي و شش ملك ؟؟ كه حاكم نشين آن را تنبيه ميگويند فتح نموده در سنه چهل و يك در جنگ ايران عادلخان و قطبالملك و نظامالملك كه با شصت هزار سوار آمده بودند با پانزده هزار سوار ظفر يافته به آخر عهداكبري را كه مصدر فتوحات عظيمه شده در سنه احد جهانگيري بارسال خلعت بحالي نظماي سرافراخته و در سنه سيويم ارد؟؟ آمده مورد نوازش نمايان گشته و برخصت دكن كام دل گرفته و در سنه پنجم بنابر به انتظامي آنجا مراجعت كرده وقت ملازمت ؟؟ در سنه هفتم بمنصب شش هزاري و عنايت فيل با طلا به رخصت دكن عرب آمد وحسب در سنه دوازدهم بنظم صويه ؟؟ و احمد تكر مامور گرديده در سنه سيزدهم به حضور آمده بمنصب هفت هزاري

و به رخصت دكن بار سيويم علم شهرت افراشته همه در مخاطب به لفظ ؟؟ مقرري شد در سنه هفدهم چون سلطان خورم در دكن بعضي نموده لاچار خان مذكور همراه او بر دو بداع عصيان و اغدار شد و در سنه هژدهم از سلطان خورم جدا گرديده بمعرفت مهائب خان بركناره آب ؟؟ و شاهزاده برو كه به همه سلطان خورم مامور شده بود آمده مقيد گشته در سنه بيستم بعفو تقصير بشرف ملازمت خود را نسبت خجالت برآورده با من عنايت پادشاهي تسلي يافته كه وقت ملازمت باو فرمودند كه درين مدت آنچه بظهور آمده از آثار قضا و قدر است همچنان ؟؟ محاصران فرمودند كه من خود را شرمنده ؟؟ مي‌نامم و در سنه بيست و يك بحالي منصب هفت هزاري بخدمت نظم اجمير سربرافراخته چون از حضور رخصت شده بدهلي رسيد فوت كرد و غارالدين خان فيرور جنگ سپه سالار شهاب‌الدين نام ولد عابدخان و در سنه دوازدهم عالمگيري از بخارا رسيده به منصب سه صدي در سنه بيست و سيويم بخلدوي حرب آوردن جرجس علي‌خان عالمگيري از محكمه اودپيور به اضافه پانصدي و خطاب خاني و همدو طالع در سنه بيست و پنجم بميربخشي‌گري احديان در سنه بيست و ششم بخطاب غارالدين خان بهادر در سنه بيست و ششم بخلدوي يورش قلعه را سري بخطاب فيرور جنگ در سنه بيست و نهم بعنايت نامي در سنه سي‌ام همگام فتح قلعه صدراباو زخمي شده بود بمنصب هفت هزاري و هفت هزار سوار سرفراز گرديده و در سنه سي و دويم بمرض دماغي نابينا گرديده اگر مصدر خدمات عمده و نظم صويجات حضرت را بخوبي راضي داشته در سنه چهل و هشتم ؟؟ تعاقب ؟؟ همه باضافه سه هزار سوار دو اسپه و سه اسپه و بخطاب سپه سالار و به انعام كرور دام و در سنه احد بهادرشاه بنظم صويه گجرات نام برادر ده در سنه سيويم در آنجا رحلت كرد قاسم خان مير محر؟؟ اراي خر اسان در سنه احد اكري بمنصب و خطاب خاني سرافراز گرديده ؟؟ كامل (كابل) در سنه پنجم ارنرومرا كامران برادر خورد همايون پادشاه كه داراي كامل بود بحضور رسيده سه هزاري در سنه دوازدهم در قلعه صور و در سنه چهاردهم در فتح قلعه بتهور و در سنه هفدهم درك ؟؟ قلعه سورت بندر ؟؟ نموده در سنه بيستم ساير عدم قبول ضابطه داع از حضور بدر شده باز معه كابل در سنه بيست و دويم معين گجرات و هم درآن سال بنظم اكبرآباد و در سنه بيست و دويم معين گجرات و هم در آن سال بنظم اكبرآباد و در سنه بيست و پنجم معين اعظم خان كوكه درمهم بنگاله در سنه سي و يكم ولايت كشمير فتح نموده بنظم كابل مامور شده و در سنه سي و نهم بعذر محمد زمان بستر معلي شاهرخ گشته شد و هاشم خان پسرش در عهد اكبري بمنصب هزار و پانصدي و در سنه احد جهانگيري باضافه منصب و در سنه دويم بخطاب خاني و بنظم اوديسه و در سنه ششم به نظم كشمير و در سنه بيستم معزول ازآنجا

گردیده بمنصب سه هزاري در سنه پانزدهم فوت کرد قاسم خان ؟؟ در سنه هژدهم شاهجهاني بمنصب هزاري و بخدمت ؟؟ در سنه نوزدهم معین بلخ و بدخشان در سنه بیستم بحامره مردوات باضافه پانصدي و بخطاب معتمدخان و در سنه بیست و یکم دوهزاري بخدمت ؟؟ بعداز آن دو هزار و پانصدي در سنه بیست و دویم بخلدوي بردوات ؟؟ قندهار در بیست و شش بعد رسیدن آنجا در بردوات کوتاهي نموده در بیست و هفتم معین داراشکوه در مهم قندهار سه هزار و پنصدي در سنه بیست و هشتم بحامره بردوات چهارهزاري در بیست و نهم ؟؟ بگوشمالي سيﻧگرواله در سيویکم پنج هزاري و در سي و شش بنظم گجرات باتفاق راجه حسونت سنکه به مقابله شاهزاده اوريك زیب تعیین گردیده بعد؟؟ روبرو یافته باکبرآباد رسیده همراه داراشکوه باز بمقابله شاهزاده رسیده بعد از مرحمت داراشکوه ملازمت عالمگیر نموده و به حالي منصب پنج هزاري بفوجداري مراداناد و در سنه سیویم بفوجداري ؟؟ اربعه جعفر در همانسال بزخم ؟؟ برادرانش که غاري به خاطر داشت کشته شد و ؟؟ این ؟؟ قاسمخان حوس موسویخان در عهد اکبري در صویه بهار جنگ کرده و قاسم خان برادر اسلامخان ؟؟ شیخ سلیم حسني ناظم بنگاله بمنصب چهارهزاري چهارهزار سوار که در عهد شاهجهان بوده میرقاسمخان ؟؟ ولد میرمراد که در عهد اکبري به اموختن کماندارى بسلطان خورم مقرر و آن در عهد جهانگیري با اعتمادالدوله خوبي داشت بمنصب پنج هزاري رسیده بنظم لاهور و بنگاله سرافراز داشته چهار هزار و چهارصد کشتي و یکسال اصل وعده بصداورده و ده هزار کفار آنجا را بقتل رسانیدنید موکلي قمرالدین خان مفتوح نموده خواجه محمد فاضل ولدمحمد امین خان در سنه پنجم عالمگیري بمنصب و خطاب خاني و در عهد محمد شاه بوزارت کل منصب بیست هزاري رسیده در صف جنگ احمدشاه دراني در سواد قصبه سپهر به زخم گوله شهید شده محرم خان خواجه وقار منصب داشت در بیست و چهارم شاهجهاني محرم خان بمنصب هفتصدي در سنه سيام به تولیت روضه ؟؟ گنج و منان محرم علي مردانخاني که در سنه احد عالمگیري بمنصب و خطاب و داروغگي جواهرخانه دویم و نیابت وزارت رسیده و در چهل و سیویم وفات کرده و ؟؟ و محرم خان در آخر عهد عالمگیري بمنصب پانصدي و خطاب سرافراز شده و در سنه احد بهادرشاه فوت شده و اموال آن بخدمتکاران و مسعودخان بچگانههایش معاف شده و دیگراست مکرمت خان ملا مرشد؟؟ شیرازي در سنه احد شاهجهاني به منصب هزاري و باس خطاب و بخدمت و بخدمت هو بافي و در سنه سیوم در دکن در رکاب والا و در سنه چهارم بقلعه داري اکبرآباد و در سنه پنجم به اضافه پانصدي و در سنه ششم دوهزاري هزار سوار به فوجداري اکبرآباد و در سنه هفتم بموجب علم و در سنه هشتم باز بخدمت هومافي رکاب در رسالت پنجاپور و در سنه نهم مراجعت از آنجا و در سنه یازدهم بمیرساماني دوازدهم

و سيزدهم سرانجام ؟؟ به كابل و قندهار رفته در چهاردهم پانصدي اضافه و در پانزدهم سه هزاري به نظم شاهجهان آباد داروغگي عمارت قلعه شاهجهان آباد ؟؟ الله وردیخان و در سنه هژدهم چهارهزاري چهار هزار سوار دو اسبه و سه اسپه و فوجداري مهرا ضميمه صوبه‌داري و در سنه بيست و يكم بحامره اهمام عمارت قلعه پنج هزاري پنج هزار سوار سرافراز گرديده در سنه بيست و سيويم فوت كرد محمد امين خان ولد ميربهادرالدين برادر عابدخان عالم سختي در سي و يكم عالمگيري از ؟؟ بعد چندي بمنصب دوهزاري و خطاب خاني و در چهل و دويم بصدارت كل مقرر شده اكبر برودات نموده در سنه چهل و هشتم سه هزار و پانصدي و در چهل و نهم باضافه پانصدي و در سنه پنجاه و يكم بخطاب خلق بهادر در عهد محمد شاه محامره كشتن حسين عليخان بهادر نمك حرام بخدمت وزارت كل و منصب هفت هزاري رسيده در سنه احد ايشان بعدم رفت محمديارخان ولد مرزا بهمن ؟؟ اصفهاني طهراني در سنه دوازدهم عالمگيري روز ملازمت چهارصدي ؟؟ به اضافه منصب و خطاب خاني و در سنه دويم داروغگي ؟؟ برداران وابنده ؟؟ بوزكي و در سي و يكم دوهزاري و در سنه چهلم سه هزاري و بنظم شاهجهان آباد ازانتقال عاقلخان خاني و در چهل و ششم بفوجداري مرادآباد با وجود بنظم صويه مذكور سه هزار و پانصادي و بعد آن به چهارهزاري رسيده در عهد محمدشاه فوت كرده در همت و اخلاق بي‌نظير بود مخدوم الملك ملاعبدالله كهن سال در بلايي بي‌بدل بود ؟؟ شيرشاه و سليم شاه قريب كمال داشت در سنه احد اكبري باين خطاب و خعلت بدارالمهامي دربركشيده در سنه دويم بجاگير ؟؟ لك روپيه ساليانه قانع شده در سنه بيست و پنجم بحرمين شرفين رفت هنگام مراجعت فوت شد گرگ باران ديده بود مولانا عبدالقادر همدادي مي‌نويسد كه ملاعبدالله سلطان بوري را سليم شاه پسر پنجم يابر پادشاه ؟؟ مي‌گفت كه از آن چهار پسر از هندوستان رفتند و آن پسر پنجم در آنجا آمده است و بر تخت خود شريك خود مي‌نشاند و ملقب بشيخ الاسلام كرده در اوايل زمان اكبرپادشاه بخطاب مجدوم الملك سرفراز شده آخر كار كه شيخ عبدالنبي صدر سر بازار مجدوم الملك كساد يافته و بي‌اعتبار گرديد و در ميان ملا و شيخ ساخته و جدل بدنقسها بسيار بوقوع امد مخلص ؟؟ در زمان عالمگير به هندوستان رسيده بخدمت بخشي‌گري دويم سرفراز شد در سنه نوسي قدرت تمام داشت در زمان بهادر شاه وفات كرد ازوست، زبهار بمحفل مذهبي ره چو مني را، ازرده دل ازرده كند انجمني را ؟؟ خانجانان پدرش سلطان بيك كوتوال اكبرآباد و خود داخل منصبداران اورنگ زيب شده بمراتب رقبات نمود كه وارث ممالك محروسه بهادر شاه پادشاه نمود ازوست، رفت مجنون و فراست سامان چون، كرومادي دگر از خاك خود ايجاد كنيم . ميمنت خان ميمنت تخلص از مردم كشميرداروغه عمارت سركار قمرالدين

خان بوده ازوست، ماده لعل ترا هيچگونه نسبت نيست، كه لعل تو ممكن و شراب بي نمك است نعمت‌الله خان ولد روح الله خان بن خليل اله خان در سنه چهل و هشتم عالمگيري به منصب هزاري و بانخطاب سرافراز شد در اوسط عهد فردوس آرامگاه بخشي دويم و قراول بيگي مورثي خود ممتاز كردند ازوست و فكر ؟؟ و نعمت تخلص مي‌كردي به هيچ وجه ؟؟ و دل ما، راب‌الله كونا سه سنه سد كل ؟؟ خان اول خواجه صابر نام داشت در شهر ربيع‌الثاني سنه چهار شاهجهاني بخطاب خاندوران ممتاز شد و از طويله خاصه اسپي بازين زر و فيل از حلقه خاصه و ماهي و مراتب عنايت شد ؟؟ مرزا عسكري از شاهرخان ؟؟ با جنگ برادر عبدالمحمد آصف خان در آخر عهد عالمگيري بمنصب هزار و پانصدي وباين خطاب و ديواني كابل سرفراز شده و در سنه دويم بهادر شاه به فوجداري سپهربد سكهال جنگ نموده مردانه وار جان خود باخت حرف يا يحيي خان از قوم افسار و پدرش مرزا امام مهد سنان آمده مولد معزالله در لاهور در سن بيست سالگي به ايران رفته تحصيل علم نموده بود بعد هفت سال مراجعت هندوستان كرده مامور بخدمات عمده مشغول بصحبت درونش علما و فضلا اول ملازم اعظم شاه و در زمان فرخ سير بخدمت قوش بيگي و در عهد فردوس آرامگاه به ميربخشي‌گري علاوه آن در سنه بيست و چهار جلوسي به ؟؟ عبدالمجيد خان بديواني خالصه سرافرازي يافت در يكهزار و يكصد و شصت وفات نمود ازوست، رفتن ؟؟ ، ؟؟ كل زياد صبح روشن شد چراغ من، لمعه در بيان فخري ؟؟ و سلاطين وامرا در ايين اكبري مرقوم است كه ؟؟ بصح كاف فارسي و هاي حصي و سكون راي و ؟؟ والف و سكون لام از هفت ؟؟ ؟؟ عام اسالكين ؟؟ سطر بروخورد و بزرگ سار بدوان را آويخته دارند جز بفرمان كشور خداوند و مكري نتوان زدود رسوايي سر همراه مي‌باشد ؟؟ حكيم هر يك از ؟؟ را چهار بخش كرده هر كدام را هم گويد ؟؟ هاي فارسي و سكون ها و رانه زياده و همه از شش كهري كم نبود و بصح كاف فارسي و هاي حصي و كسر را و سكون باي ؟؟ واو ؟؟ بخش سيار روراست و او را بر شصت محبت گردانيده و كهر كدام زاپل خواند بصح پاي فارسي و لام و هر يك را شصت پيل بكسر پاي عربي و فتح پاي فارسي و لام و براي پذيرفتن آگهي و شناسايي بخشيدن قدر زبان اومدي از مس و خزان برسارید سبك صدها ؟؟ آن را فارسي زبان بنگال (پيكان) گويد ؟؟ ؟؟ ، در جهان صد ؟؟ بودن، كه نه مكان (به مكان) ؟؟ پيمودن، حسام اسالنك؟؟ ؟؟ و فراخي دوازده ايك در پايان سوراخي كنند چنانچه زرين ميل يك ؟؟ مداراي هيچ ايك بر كدر دوال ؟؟ يا طاسي برارات صاف بارگذارید خاني كه با دو اسب چنين برسد چون اراب برامود كرد و يك كهري سپري شود و براي آگهي دور و نزديك آن هفت خوش را يك بار بصدا درآورید و بار دويم دو بار همچنان چون بهم رسيدي سود

بسيارکدي‌هاي گذشته از سنه نو بنوازند و بکهر در يکي اندازه مهروا نماند چنانچه در دويم بيست و شش بازبنوازند و فردوس مکاني يابر پادشاه در واقعات خود نگاشته چون بر سر ميرچندکهري گذشتي مجال ستاره (سياره) گهري نواحي و ؟؟ شيري (سپري) شده و انسيه مي‌شد من فرمودم که ؟؟ چهر به اندك زماني باز به اواز درارند کارآگهان هندي بوم سيصد و شصت دم ادمي بندرست را يك کهري گويندش بر (هر) پل شش نفس باشد و شبانه روز بيست و يکهزار و ششصد نفس برکند زين و لجام و سواري اسب و پشم ريستن و جامه و گليم ازان ساختن آهن از سنگ براورده سلاح ساز پيمودن کميخت ساختن از اختراعات کيومرث است و ديگران ساختن کميخت از وي آموختند و ساير همين اصل در لفظ کهواموخت نام داشت و بجهت کثرت استعمال بکميخت مشهور شد ؟؟ تفصيل اين در ؟؟ پنجم در دگر ملوك تحت احوال کيومرث مذکور شد خط فارسي نوشتن ؟؟ امحار ؟؟ و ؟؟ جنال و شکار طهور و صيد کرم پيله و حورا کس از مرك نوب از مخترعات طهمورث و ؟؟ است وضع حمام و ساختن شراب از انگور و کيفيت وضع شراب بدينگونه نوشتند که انگور لطيف‌ترين اثمارست ؟؟ هواو اسلامي سرما و زمستان و بهار چندان حظي نمي‌يافتند سپس جمشيد فرمود که آن را از پوست و دانه جدا کرده در ظرفي انداختند و هر روز خود بر سر ظرف آمدي و غبار اثربر محك بدان عرضه کردي تا طعم حرارت ظاهر شد و طبيعت ازوي متحير شد شاه علام شاه گفت که اين زهر جانگداز است امر کرد که با سران استوار کرده گذاشتند جمشيد را کنيزکي بود در غايت حس و ملاحت اتفاقاً او را دردسر همانه رو نمود که به مرگ خود راضي شده آمد پسند که در دفع اين اهم صواب است که ازين زهر جانگداز که شاه را در خم است چندان تناول کنم که جان نقايص ارواح تسليم نمايم واين بليه خلاص شوم چون کمك برحسب انديشه‌ورزي از آن بناي شد نشاط و ؟؟ در وي پيدا گشت صداع کم شد و مقدار ديگر خورده بعد آن که چند شبانه روز صورت جواب در صال او بگذشت سي در وي بخفت و چون بيدار گشت خود را صحيح المزاج يافته صورت واقعه بعرض پادشاه رسانيد جمشيد بمجرد شنيدن حرمت فرح و مسرور گشته بشراب بدام مهام نموده واکثري امراضي شراب را بکار برده شفا مي‌يافتند و آن را شاه دارو خوانند و ايجاد سرابه (شرابه) از زر و سيم و مرصع نمودن آن از لعل و فيروزه و ساختن تيروکمان و خيمه از موضعات جمشيد است نقاره نواختن در زمان منوچهر پيدا شد و در ؟؟ ؟؟ و موي بر سر گذاشتن از مخترعات کيکاوس و تفصيل اين قصه در سال احوال وي مرقم يافته نزد ماري در زمان اردشير موضوح (ع) شد سواري فيل در زمان راجه کس که سواري کس مشهوره است و معاصر طهمورث بود موضوع شد و سبب اين حسامت خسروي بود علم نويسندگي و

نجوم و طبابت از موضوعات اوست خطاب و القاب تجويز نمودن در عهد كس‌خان به عمل آمد ؟؟ ازين وزيركان رواج بداشت اصلاً ؟؟ منصب از موضوعات سليم‌خان بعد ازوي هر كسي كه سلطنت دهلي فايز شد ؟؟ سابق افزود نمود هر ماه و راه و ساليانه ؟؟ مقرر بود اسم منصب مطلقاً رواج نداشت عماري برفيل نشستن ؟؟ سپس از صحرغاب سلطان علاالدين خلجي است كه وقت مراجعت از فتح بنگاله بعمل آمد اختراع روپيه در زمان شيرشاه كردند چنانچه در آيين اكبري منقول است پس ازآن كه سكه نقره رواج داشت و بوزن يازده و نيم ماسه ؟؟ در عهد خود پديد آورد در نزهت القلوب مرقوم است كه در سنه چهارصد و بيست هجري شيخ الرئيس ابوعلي سينه صورت عقد حساب اختراع نموده و محاسبان را از مهره شماري و ديگر منصوبه‌ها چون تخته فرنگي و امثال آن خلاص داد چنبر از مخترعات همين اسفنديارست و سبب ايجادش در دگر بهمن (بهمين) مذكور شد اختراع دفن ميت از قابيل است چنانچه در تفاسير نيل بعمر كادروني و غره مذكور است وقتي كه قابيل هابيل از پا درآورد ندانست كه جسد او را به چه نوع پوسيده دارد و برپشت گرفته روزي چند بركوه و دشت مي‌گشت ناگاه دو غزال (غزان) را مشاهده نمود كه يكي ديگري را كشته بمنقار زمين را شكافت و زاغ كشته را در زير خاك پنهان ساخت قابيل از مشاهده آن صورت بدفن برادر پرداخت منتشر رسم دفن كردن در ميان خلقت سابغ نبود اراي سنت دفن نمودن است كه از كلاغ حاصل شد كه بخاك بايد سپرد و پانزده اسرار الهي فاش نگردد و كسي بر احوال كسي مطلع نگردد ؟؟ منازل از اختراعات اكبر پادشاه است وقتي كه از زيارت روضه رضيه حضرت خواجه معين‌الدين حسني از اجمير مراجعت نموده داخل فتح بور شدند حكم شد كه از اجمير تا فتح‌پور و ز هر جا ؟؟ تخته و ساره بلند بجهت علامت كرده احداث كنند ؟؟ روان را دليلي باشد در اندك مدت مرتب گرديد مردم جلو و ؟؟ در زمان شاه جهان پادشاه باين رسم ؟؟ شدند و بفضل اين اجمال در احوال شاه جهان پادشاه مشروحاً مرقم يافت اختراع طعام ؟؟ از توران دخت كه دختر خسرو پرويز بود و سعيده لقب داشت و احوالش در ذكر سلاطين در حين كشته شدن خسرو مذكور شد اختراع ؟؟ ؟؟ است چنانچه در تاريخ گزيده مسطور است كه ؟؟ در ايام امامت خود در راه بادمه مصالح ساخت و در دمشق دارتعاقب و دارالشفا طرح انداخت و پيش ازو اين رسم نبود ؟؟ پيمايش راه كه در سفرها و شكارها از عقب زمين را پيموده مي‌زدند در هند و شمال از مخترعات يابر پادشاه منتشر در ايام سابق رسم نه بودان را ؟؟ سواري خطاب شد بطول چهل ذرعه و ؟؟ هندوي دور گويند و مسافت صد طناب رايك كرده مقرر كرده و هر طناب چهل كرد هر كري است سسب مسوي الحلقه ذكر اسكندري كه پيشتر در هندوستان رواج داشت متروك گشت و كر يابري تا اوايل عهد نورالدين

جهانگير پادشاه در قلمرو هندوستان مروج بود عطر گلاب بسعي والده نورجهان بيگم بظهور آمده در هنگامي كه گلاب مي‌كرد في‌جمله حرمي از ظروف‌هاي كه كلاب را گرم اركوي برمي‌ارند در انجا ظاهر مي‌شود قدري محسوسي از آن حرفي به هم مي‌رسد در خوشبوي و عطريات بدرجه‌ايست كه اگر يك قطره از آن بر كف ماليده شود مجلسي را معطر مي‌سازد چنان ظاهر مي‌شود كه چندين گل سرخ ؟؟ در شكفتن امده تجلي ؟؟ در اعوان ؟؟ علم موسيقي ؟؟ اهل هند نويسنده نمايد كه در تحرير اسماء قدما اعانيه واصفين اين علم و اسامي اعانيه ساحره يعني مالكان (مايكان) كه به طرز عبادت وابسته بعضي بماند و بعض راكها مخترعه ساحرين و شمار بعضي ؟؟ كند ؟؟ كار كه بمرتبه از مراتب كمال اين فن رسيده‌اند و پاره و زند قسم كيفيت و كم يعني سرومال و مال هاي مروجه وبعض اصطلاحات ؟؟ ايجاز و اختصار پرداخته ؟؟ خواننده و داننده في‌الجمله بصر في محصول الحامد چون مقصود آزمودن اين كتاب طريقه ضبط تاريخ و تبع اخبار مقرر گشته لذا سنه از احوال اعانيه و در همه و ساحره نگاشته بعد از آن تسطير سرومال و تعريف علم و موسيقي و مصطلحات خواهد پرداخت اعانيه قديمه كه واضع اين علم‌اند نيز مذمت نمود و گويا گفته مي‌شود نبود آن‌ها را سروپ خوب و بعضي واجب الوجود اعتقاد دارند نعوذبالله اول شمشير يعني مهاديو كه واضع اول اين علم است دوم كهرب سيوم ؟؟ چهارم باربتي زن مهادبو پنجم سرستي ششم واي هفتم ؟؟ هشتم نار و نهم كلناهه دهم سر يازدهم كسب دوازدهم سارودل سيزدهم كوهل چهاردهم اسبوبر پانزدهم هاها شانزدهم هوهو هفدهم راون هژدهم وسا نوزدهم ارجن بيستم دركا اسامي همه اعانيه خره كه اين عمل را به طرز عبادت داشتند يعني ؟؟ و آن يازده كس‌اند اول جناب حضرت اميرخسرو دهلوي قدسي شده كه درين عمل بمرتبه بايكي رسيده والاوان شريف انسان را درين سلسله شمردن و نوشن و در ارادت است دويم كرمان (كومان) سيويم ؟؟ چهارم بابدوني پنجم مكسو ششم ؟؟ هفتم حرمو هشتم پهلوان (پهكوان) نهم ؟؟ دهم دومدي يازدهم والو اسامي كبوتر ؟؟ ؟؟ ارشمار است از جمله مشاهير آن‌ها سلطان حسين (حسين) مر شادمان ؟؟ و ماربهادر و رب ؟؟ و شيخ مير محمد و شيخ كبير و دو ؟؟ ديده سنكه و نعمت خان و فرور خان و غره در محبت عليحده از ؟؟ بابك گشت و كند هرب كدام و كلاويب و قوال و غره نوشته مي‌شود؟؟ خسرو دهلوي قدس سره كمالات صورتي و مفهومي آن‌جناب در طبقه صوفيه در همين كتاب مرقوم است صاحب كمال اين علم بودند چون مدار خوانندگان هندوستان كه بر كيفيت و جهد و مرتبت ؟؟ و غره بود اين نغمات بزمان كريك شيوع داشت و مردم آن‌جا از ادراك معاني آن سواي نغمه در نمي‌يافتند حضرت اميران را بر چهار گونه سرايند اول قول كه مشتمل است بر عربي و فارسي نظم باشد؟؟ وي هر يك ظل

بادوباشد و تا چهار باشد قول كه اول ؟؟ در مقابل بايك كومان ارشاد گشته اين است الاهل سي خلا الله باطل و اين در كهتراك فرمودهاند دويم اشعار فارسي ماهرانه ؟؟ بريك مان و سيوم ترانه بعضي اشعار چهارم خيال و راجه مان وسلطان حسين شرفي بعد از حضرت امير خسرو و بر خيالها تصنيف نموده و سبب تصنيف قول و غره آن كه چون بابك كومال اروكين هند آمده به حضور سلطان علاءالدين خلجي در علم كسب و شكست بر مواهرين نفوق گرفت و بر سلطان تعلق او گران آمد حضرت امير خسرو مهامي نغمه با يك سپيده از اندازه كسب و مع به خودت ؟؟ قول و ترانه ازو استنباط نموده به كمال رنگي ؟؟ بابك بخواند و او حيران و متعجب ماند و گفت كه عجب دروي كرده كه مرا بروي دسترس نيست هر چند اين حكايت مشهور و در كتب مسطور است ؟؟ در احوال بابك كومال و رمااو در زمانه امير خسرو و بعد كلي است ؟؟ بانك كوبال كسي ديگر بوده باشد مخترعات امير خسرو دوازده است محره ساركري، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟، ؟؟ را اضافه كردهاند مخترعات مجدوم عمادالدين و كرما قدس سره دورآگهي است انسان در ؟؟ باشدي و ؟؟ نموده ؟؟ را ختم نموده ؟؟ ؟؟ شدهاند و اين مرغوب طبع حضرت خواجه قطبالدين قدس سره بود و دويم پوريا را در دنياسري افزوده به پوريا دنياسري فرمودهاند يك بخشو از تربيت يافتگان راجه مان است صوت وي برخلاف ؟؟ كه اقل بادو كس هم اواز نباشد نيك بخوانند او بهادر؟؟ سراهگي ميخواهد و هست ؟؟ بلندي خواند و در ؟؟ طرز ؟؟ داشت بعد راجه مان چندي با پسرش راجه بكرماخت بسر ميبرد چون ولايتش از تصرف بدر رفت وي نزد راجه كرب در زمان قلعه كالبحر رفت و چندي در آنجا گذرانيد آخر سلطان بهادر كجراتي اوازه كمالش شنيده از راجه كرب طلب نموده و سلطان از ملاذمتش بسيار مسرور شد و او را تصرفات است لهذا متصرفات وي مرقوم ميكرد و در ؟؟ را داخل داده بهادري نام نهاده و در كليان تصرف نموده با يكي كليان مشهور ساخت و به نعمان هندي ميگويند كه ؟؟ يكسو مكسوب فقير و درويشي عمر گذرانيد و بخدمت سلاطين و امرا نرفت و بصحراي نشست واضح آن كه يكسو غر محسوبوده است ؟؟ در مرات اسكندري مرقوم است كه در عهدي كه همايون پادشاه تسخير ملك گجرات توجه ميداشتند و هند مفتوح گشت در داشته حضرت جنت آسماني لباس سرخ پوشيده حكم به قتل عام فرمودند درين هنگامه ؟؟ بابك كه مقرب سلطان بهادر بود بدست معلي افتاد و وي خواست كه بابك را به قتل رساند بابك گفت كه از كشتن من چه فايده به تو خواهد رسيد ؟؟دار كه برابر خود طلا وزن كرده به تو ميدهم معل طماع و سپس بدستياريش بسته گرفته بگوشه نشست كه ناگاه راجه ؟؟ ركاب كه به نحو معرفت داشت رسيد فوراً از دست مغل رها كرده همراه خود گرفت و مغل مع احبه فريادزن بدنبال شتافت با آن كه هر دو بحضور پادشاه رسيدند و آنجناب در آن وقت در نهايت غضب بود

مغل فرياد برآورد كه بندي من از مقربان سلطان بهادر است درين اثنا خوشحال بيك ؟؟ حضور كه اكرمه ؟؟ سلطان بهادر مي‌رفت و بنحو را مي‌شناخت عرض كرد كه اين كلانوت پادشاه لوليان است پادشاه بنظر تيز بسويش ديد باز همان لفظ را اعاده كرد وي گفت قربانت شوم گويند درين عرصه مثل اين موجود نيست شعله غضب پادشاهي اطفا يافت و بنحو را حكم شد كه ؟؟ ؟؟ در نغمات فارسي دستي تمام داشت در آن‌حال اين بيت دراينك ادا كرد، كسي نماند كه او را به تبع ماركسي، مگر تو زنده كني عالمي وماركسي، تو را بغيري بخاطرپادشاه راه داد غضب برحمت مبدل شد و لباس سرخ به خلعت سر تبديل گرديد و به بنحو اشاره رفت كه هر چه بخواهي بيابي و عرض كرد كه قتل عام موقوف شود پذيرا شد آنگاه هر كس خاصه در كمر بنحو بسته مستاطران مقرب همراه داده فرمودند كه هر چند بنحو بگويد بعمل آرند چون اين حكم ظهور يافت وي بسيار كس را از مقربان سلطان بهادر مستخلص ساخت و خود گريخته پيش سلطان بهادر رفت ؟؟ ؟؟ از شاگردان بابك بنحو است گويند از وي ؟؟ گذاشت منقول است كه راجه ار را جهاني هندوستان بصد استنتاق بروي رفت و بابك مذكور در آن حال به عبادت خود معني داشت اصلاً بطرف راجه ؟؟ نشد اين معني موجب گراني خاطرش گشت ناگاه ديد مردمان سواري وي كه قريب السمع بودند همه غنودند و از مركبها افتادند و راجه بر در كوچه بي خود مي‌رفت بعد از زماني بهوش آمد معظم ؟؟ بابك افزود بابك مذكور در عهد سلطان بهادر غرب تمام داشت در مرات اسكندري منقول است كه اين مرتبه براي ملك بنحو بود و الله اعلم بالصواب ؟؟ ؟؟ ؟؟ هر دو از كاملان فن بودند و مفاخر هم بودند بسياري ازوبربدونش مدار كلام انسان مروج و مشهور در خلاصه ؟؟ مرقوم است كه از ؟؟ كرامتش بسمع رسيده كه در عهد عرش آسماني بودند و در ملك ربع كه ارا عاظم معابد هنود است اوقات بسر مي‌كردند و گويندنان ؟؟ ؟؟ است حال ازنان استفاده كرده تاسيس كوالناري بروايات ؟؟ هند از دعاي شيخ محمد غوث متولد گشت و در پنج سالگي پدرش در خدمت شيخ ؟؟ خورده به ؟؟ داد پدرش گفت كه چون اين پسر از كيش بايراند در خدمت شيخ باشد ؟؟ بخدمت شيخ بسر مي‌برد و بعد از رحلت آن‌جناب از افراط غم و اندوه فن موسيقي را از ؟؟ بابك ؟؟ آموخت و در ملك دكن تحصيل اين علم نمود و گويند كه از دختر بابك ؟؟ تصحيح كسب كرد و بابك گرديد و در زمان حكومت شيرخان افغان بر دولت خان پسر او عاشق شد و بعد مردنش بسمت ؟؟ رفت چون آوازه يكتايي وي درين فن در مجلس حضرت آسماني اكبرپادشاه مكرر رسيد از؟؟ راجه‌اي حضور طلب شد چون نغمه شگرف وي طبع پادشاه را مسرور نمود پايه اعتبارش بلندتر گرديد تصرفات ؟؟ آن كه در كاهمرا؟؟ و كلتان ختم نموده بحضور اكبرپادشاه ؟؟ كامهرا ايام نهاده و در اسادري و كندهار امرش نموده لفظ ؟؟ افزود و در ملاركامهرا مصمم ساخته ملازمان نام نهاده سان

و سارنگ سان که مشهور است از متصرفات اوست سبب کرب عمل او بسبب کرب عمل او مست گشته خوشحال‌خان صاحب خلاصه‌العش مي‌نويسد که وي را درين فن چندان اعتباري نه بود مگر نغمه‌اش پسند خاطر اقدس اعلي حضرت گشته بدين جهت شهرت يافت چنانچه در شاه جهان‌نامه مرقوم است که لعل خان کلانوت مخاطب مکن سمندرخان داماد ملاس خان پسر ؟؟ پدر خوشحال‌خان مذکور است چهار پسر داشت ؟؟ همه خوشحال‌خان بود حکايتي عجيبي بذکرش ملحق است حکايت که روزي اعليحضرت با علم وابحال خطاب فرمودند که در فراست شما بکدام شاهزاده نامدار نوبت سلطنت خواهد رسيد اراي که اميرالامراء مذکور دانشمند بود به ميزان خرد سنجيده که بوجه صاحب پادشاه به طرف ؟؟ داراشکوه است و کار بالعکس است انديشيد که صاف عرض نمودن مخالف قانون ادب است و خلاف گفتن منافي بندگي و ديانت است اين مراتب را ملحوظ داشته بعرض رسايند که همي مرشد زاده که مرشد قليخان رفيق باشد غالباً کامياب گردد و خان مذکور از امراي شاه عباس ؟؟ بود که همراه علم وانچنان آمده ؟؟ تمام داشت چون حضرت را بر راي اميرالامراي اعتماد کلي بود محمدداراشکوه را مسمال نمودن وي نصيحتهاي فرمودند و خان مذکور را معين پادشاه‌زاده فرمودند شاهزاده نازپرور و در نوکران والده ماجده ملاسمه حکومت‌هاي ؟؟ نمود خان مذکور در اندك زمان اعراض ورزيده بمرافقت اميرالامرا بسر مي‌کرد و درين اثنا محمد اوزبگ زيب را مرتبه دويم نظامت صويجات دکن منفوض گرديد بتقريب عبادت بخانه اميرالامرا آمده در باب همراه بودن مرشد قليخان مانعه فرمود و گفت که ما را بطريقه يافته سابق درياب بحضور عرض کردن مناسب نيست انسان متکفل اين امر شوند اميرالامرا ناچار تکفل نگرفت بعکس به جهت عرض سابق خود در حراث اين امر تردد بخاطر داشت اگر دل گرفته و منفض مي‌نمايد روزي مصاحبي اظهار اينمعني کرد اتفاقاً آن کس با خوشحال خان اخلاص داشت باختلاطاش مذکور کرد وي گفت اگر ثواب همين يك لك روپيه مرحمت نمايند عرض ايشان پذيراي ماند ليکن بشرطي که هر ؟؟ اين ؟؟ اشاره کند بحضور عرض کند آن‌شخص في ؟؟ احوال بعرض اميرالامرا ارشاد شد و وي قبول فرمود پس آن‌گاه بعد چندي بتقرب نوروز خوشحال‌خان و ؟؟ خود استاده ؟؟ مي‌سرايدند و ناشر کلي بخاطر اقدس داشت هم در آن وقت خوشحال خان به اميرالامرا اشاره کرد که اين وقت عرضي رخصت مرشد قليخان بنظر انور بگذرانيد از بسکه آن حضرت در آن حالت بغايت ربودگي بود ناخوانده عرضه تضاد خاص مزين شد اميرالامراء صحاحه به خلعت خانه فرستاد در ايوان دويم خان موصوف را به جهت رخصت آوردند داروغه خلعت خاصه صبحانه بنظر اقدس گذرانيد فرمودند که عصي رخصت ؟؟ اميرالامراء غضبي بنظر در آورد که آن جناب را که هنگام ؟؟ نوحه خواندن نبود اظهار غفلت نامناسب داشته حکم به خلعت رخصت داد

پادشاه‌زاده محمد اوزبك زيب مرافقت خان مذكور را غنيمت دانسته پيوسته مورد تكرمت و مرحمت مي‌داشت با آن كه در جنگ ثاني محمد داراشكوه پروانه‌وار جان خود را باخت پس آن‌گاه خلدوكان همواره برفراست و جوهر فهمي اميرالامرا تحسين مي‌فرمود بعد چندي بمسام قضه بسمع مبارك اعلي‌حضرت رسيد همين جرم آن هر دو برادر يعني خوشحال خان و سرام ارنامه موروثي خود كه بخاني ؟؟ مي‌آشناوند ممنوع شدند بده سنكه ولد امر ده سنكه هاوه راجه نويدي كه صد ؟؟ سنكه ؟؟ راجه چنكه در عقد داشت و اقسام نغمه قدرت تمام داشت خاصه درونش ؟؟ صدي به پادشاهزاده مكرم و معظم معه كابل ؟؟ اگر مصدر بردوات نمايان شد و ؟؟ درين فن دقيق ؟؟ تمام بهم رسانيده شهره آفاق گشت و مريدهاي معين هنوز از وي يادگار است از مرزا عاقل شاگرد و ؟؟ ؟؟ گشت اين فن كرده و بعضي گويند كه از پسر مرزا عاقل كه در عهد حضرت خلد مكان امني و فوجداري سامهر داشت در عمل وي آن محال به هژده لك روپيه رسيد سبحان ؟؟ گويند در مدينه منوره رفته در بعث جناب مقدس رسالت ماب از مصنفات خود خوانده مورد تحسين اهل آن متركه گرديد در همانجا مدفون است سلطان حسين ؟؟ دري علم مهارت تمام داشت بحدي كه گوش ؟؟الملك در چهار دانگ هندي اردو كسي را دربرابر خود حساب نمي‌كرد چنانچه درين فن راكني‌هاي مخترعه سلطان حسين دوازده سمام مانند كور سمام و ملارسمام و مهومال سمام و غره است و چهار نود دري و يك اسادري چه در اسادري خوهوري بودي را دخل ركرده جونپوري اسادري نام نهاده جونپوري بودي به تركيب ماسري اختراع نموده صاحب تاريخ ؟؟ مي‌نويسد كه وي از آخر طبقه سلاطين شريفه بود و با يك صد سوار و چهارصد فيل باوديسه متوجه شد و مضطفر منصوري كسب بعد از آن به جنگ سلاطين بهلول بودي لواي عزيمت برافراخت و وي عجز دور راي وسيله نجات ساخته امان خواست ليكن از غايت نخوت سپهداري كه غرور پسند صاحب (جناب) ؟؟ ؟؟ از سلطان بهلول بودي شكست بر شكست خورده و سلطان بهلول مظفر و منصور جونپور بتصرف درآورد و يك قطعه زمين باو عنايت فرمود با بهادر و روپ متي عاشق و معشوق هم بودند اشعار هندي در طلب در حالت وصال و فراق بمتانت گفته‌اند با وجود رياست شغل اين فن بزبان خود مي‌كردند شيخ شير محمود و شيخ كبير در حوالي مرتبه بلند بهم رسانيدند طرز جديد وضع كردند به حضور اعلي‌حضرت صله‌ها فراوان يافتند مولد هردو اكبرآباد بود و در عهد اواخر شاهجهاني رخت مي‌بربستند شيخ معين‌الده ؟؟ شيخ شير محمد مذكور خيال را به ؟؟ بسيار در همگي تمام مي‌سرود نعمت‌خان ولد مرمول خان يگانه افاق بود وصف بين نوازش مافوق بيان است و در ؟؟ و خيال و ترانه واقسام و انواع نغمه در غايت نازكي و پختگي و در؟؟ است در هدايت خيال در مجلس

محمد اعظم شاه از صحبت بازي فوال و لاله مكاني ؟؟ و ديوت ؟؟ و ديگر بكارهاي و در آن احد كمال نموده بعد از آن در ركاب پادشاه سليمان جاه محمد معزالدين بهادر جهاندار شاه عزت و امتياز تمام يافت بعد از آن فرودس آرامگاه پرداخت احوالش فرموده ؟؟ مي‌نمودند و در اواخر عهد آن حضرت بساط صاب ؟؟ فيروزخان داماد و شاگرد مرحوم كوي ؟؟ از امسال وافران در ربود در دشوار كاري و پختگي ؟؟ وي از ديگري محال و در بين نوازي يگانه زمان وعدهم المثال بود در مصاهف و ؟؟ ترانه و خيال قدرت مسلم داشت چون احوال مالكان معلوم شد لهذا بسان سرومال بر طريق اجمال نگاشته مي‌آيد لمعه در بيان سروتان بطريق اجمال بايد دانست كه او از هر دو نوع است يكي بدون توسط موجودات ممكن باشد علماي همدان را بادكومدوان صداي است كه در ازل بود دويم اوازي كه بتوسط موجودات بوجود آمد و آن راكومدوان گفتي است ما هم هوا كه يكي از عناصر چهارگانه است و حكما گفته‌اند كه هرگاه بادو محركه سبب و مقام يكديگر باشند چون بسختي جدا شوند كه آن را كومدوان گفتي است قائم بهوا كه يكي از عناصر چهارگانه است و حكما گفته‌اند كه هرگاه بادو حركه سبب و مقام يكديگر باشند چون بسختي جدا گرديد كه آن را ؟؟ ناميد ؟؟ ؟؟ كه آن را مرغ كومدهواي آن مموح كرد و بر سال مموح اب و ان مموح باعث بر حدوث كيفيتي گردد كه آن را صوت و آواز گويند صداي رعد و برق و سنگ و آهن و چوب و غره (غيره) كه برهم خورند ازين مثل است اما آن‌چه مفهوم مي‌گردد در اواز اومي و ساير حيوانات لطيفه ديگر برشت (بر هشت) هواي كه از دهان و بيني در بدن راه يابد چون آن را بر در سعه اخراج مي‌شد ؟؟ مخرج صخره آن كيفيت حاصل آمد و بسبب حركت كام و زبان و ؟؟ حروف كلمات با عوارض و ديگر مثل ؟؟ ؟؟ باصلاف بغايت ظاهر مي‌گردد و چون حصصت اواز معلوم شد بايد دانست كه سرانست كه از وجود راك ظاهر شود و تركيب بابدوان هفت‌اند و اصل اين هفت سه سرسپنديكي از همه نسبت بروانرا كه ؟؟ گرام گويند و دويم از همه بلندتر و اين را كندها را گرام و بقولي بكهات گرام گويند و سيويم متوسط در بلندي و پستي آن را مدهم گرام گويند و اساس هفت سراس است كهرج ركيت كندهار ؟؟ ؟؟ و موب بكهادوگرام اول ازثاقب خرد و كدام دويم ازكلو و سيويم از تارك سرو مجموع اسبابي سرها بسركم ؟؟ تغير مي‌كند و مسمارمه سبك است سركهرج (اهدوان كيفيتي است قائم بهوا كه يكي از عناصر چهارگانه است و حكما گفته‌اند كه هرگاه با دو حركه سبب و مقام يكديگر باشند چون بسختي جدا شوند كه آن‌را) با خوداز اواز طاوس و سرير كهب از اواز؟؟ و كندهار از آواز فوج و پدهم از كلنك وهم ازصوب كويل و دهوت از صداي است و يكهادار او از فيل استخراج نموده‌اند و اگرنه ترتيب سرها بعضي از سين مهمله اهدا كرده و باقي حروف

مذكوره را بلندتر ازما فيل خودمايه مي‌رسانند آن را از دهي گويند و باز به ترتيب اندك قرار گرفته اعاده نمايند در سر كهرج رسيد آن‌را اواز و بين ناميد و بفرمايد داشت كه اهل فن دردهل برسري از سرهاي مرقومه صد مراتب قرار داده‌اس مراتب را سرت مي‌نامند بلندي و پستي و اهستگي كه درين بلندي و پستي بهم مي‌رسد سرت همان است مثلا از كهرج تا ركهب فاصله است آن را چهار حصبه نموده چهار سرت كهرج گفته‌اند و در ركعت ماكندهار سه سرت ركهت واز كندهار بايد هم دو سرت داريد هم با ؟؟ چهار سرت و از پنجم بادهوت چهار سرت وارد هوت مابكهاوسه سرت و اربكها و تاكرح دو سرت بكهاو مقرر نموده‌اند و اين جمله هشت و دو شدند مورچها يعني سكون حقيقت كه در ميان دو حركت مصادره بوقوع‌اند و آن عبارت از پستي نه بلندي رفته برسرهاي كه در ميان كرام‌هاست عبور نموده و باز همچنان اعاده كرده و مابين دوسر وقفه حقيقت داشتن است و آن جمله هست و يك باشند و سرت و مورچها دراردي و اواردي حاصل مي‌شود صاحب خلاصه العين نوشته كه سرت و مورچها مخصوص يعني پيداست و معني بلاد ديگران را درك نكرده ؟؟ مهم آن ندانسته نام‌هاي سرت‌ها سرت كهرج سرا؟؟ في ؟؟ كاجهد ولي سرت ركهت و مادمي ؟؟ و كنكاسرت كندهارسوي كرد و ؟؟سرت بدهم ؟؟ ؟؟ سرت ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟ سرت و هوت ؟؟ روهني مباشرت بكها و ؟؟ مهكاجمله هشت و دو شدند بايد دانست كه اختلاف وامساز راك دراكني ارهمند كه ؟؟ ؟؟ سرت هاست ؟؟هاي ستورن در ماوي الراي مي‌ماند كه به يك صورت بسمع درآيند مرا كه تعادلي اعتبار سرها مي‌نمايد اختلاف كم و بيشي سرت‌ها و تقديم و ماخرسرها موجب تخلف صورت‌ها گشته چه دريك محل سري ماسرت‌هاي خويش محام و كمال جلوه است و در مقام ديگر سراسر فوت شده تاپس و پيش گشته لهذا اين معني به اختلاف صورت است فايده اگر راك و راكني در در جمع هفت سركه بالا مذكور شده سرايند شود و با بواجهه كرد و آن را سنبورزن نامند و اگر در شش سر مذكور خوانده شود وان راكهاد و اگر در پنج سر خوانده شود آن را اودهو نامند و جمله راك و راكني هر سه قسم است سده ممالك ؟؟ شده آن را كه راك و راكني امرش نداشته باشد و سالهك آن كه سارارراك دراكني داشته باشد مانند سريراك كه ساركوري دارد و سيكرن آن كه مركب از دو سره باشد مانند بهمرون كه مركب ازبودي و كاندا است و مرد اهل اين فن راكها شده و راكهاي سنكرن آمده در سراجها نام ديگر هم بودمادي مساوي هم ماوي ساروي تفصيل اين مصطلحات اطالت مي‌كند لهذا آن را موقوف داشته باشد بدانيد كه از جمله سرهاي هر راك يكي را گرنه نامند و گرنه بمعني حامه است و آن سري بود كه ابتداي راك اروي يعني كنند و بعده بر سرهاي ديگر سر نموده باز برآن سر قرار كردند لمعه در اوحات معني راك و ركهاني ؟؟ بطريق اجمال ؟؟ و هومالي ديده ؟؟بوساكهه و ملارد ملادل و كوحري و بنگال و سيام و دهاسري و ماسري و؟؟ و پنجم

دوسكار و بهمرون دلالت و نسبت جمله وقت صحيح قليلي پس و پيش بخوانند ؟؟ سحري دكن كلي و رام كلي و سوريله در همر اول روز مي‌سرايند پس و پيش قليلي و براهي و بودي و كاهود و سكهران و كندهار و دوبسي و سنكراهرن در مهر دويم روز و سريراك و ماروا‌و كوري و برون؟؟ كلتان و گدار اومد شش و همرمات در بهر سيويم روز با نصف شب و مالكوس و برح و سويني و كالنكر اوبهاكر از نصف شب تا قريب صبح به پس و پيش قليلي قائده استادان قديم مقرر كرده‌اند كه هرگاه و هر وقت سوق خواننده و شنونده بجهت راكي كه مشتاق آن شود در حقيقت وقت آن راك همان باشد و صورت هر راك و راكني در آينه موافق تحقق صاحب خلاصه العش نگاشته مي‌آيد و آن اين است اول ؟؟ و اين از دهان امها ديو برآمده ؟؟ بود يعني مركب به پنج سر از سرهاي هفتگانه پس و پيش چون سر حروف اين پنج سر جمع كند تركيب دهي دهن شكم و به اعتبار حروف اون ترتيب سردهوت كه به اس راك بود پس آن را در سرورت بوقت صبح گاه خوانند در اودولوسن مهرون جاي اشتباه است زيرا كه اعانيه يكتاي اين عصران را سسون (ششون) مي‌گويند و تركيب آن را سركم ؟؟ گويند سايدهومان آن را به پنج سر سرائيده‌اند صورت به عمل صورت مهاديو يعني به طور ؟؟ خاكستر بررو ماليده و از حياط رود كمك برآورده كنكن دردست و ملالي در ميان پيشاني و چشم سيوم در ميان دوابرو و ماري سياه در بردوس پيچ خورده قسقه زده چرم فيل بر دوش باقرش كرده و ؟؟ ازكله او بعد و هشت حمائل ساخته رسولي يعني بر شده ساخته بدست بابرابرخود برزمين زده و گاوسواري بجاي بسته باشد ودويم مالكوس و آن همچنان از دهان مهاديو برآمده سبورن باشد و تركيب وي سرسه كم بدهن در سسرت آخرست خوانند و صورتش بر وضح نيلي‌پوش ؟؟ بدست و ؟؟ حوالي مست مالاي مرواريد نكردن كرده ماربان خنده كرده در ؟؟ و ماري بوده سيوم بلادل و اين از بدن برهنها برآمده اود باشد و ترتيب آن بيكم بن در نسبت رت اول خواهد صورتش مردخور و سال بكمال جمال اروقام به گهواره زرين نشسته و زبان خوش رو مهدجنان و سرود كو جمع گشته چهارم و ؟؟ و ان ارحم آفتاب برآمده سنبوزن بود و تركيب او سه كم بدهن در كربكهم رت بوسط روز خوانند صورتش مردسنخ رنگ كلكون لباس بالاي مرواريد كلان نكردن كرده منان حجره باريك مارلي معاشرت و مباشرت بوده باشد پنجم ؟؟ وان ارباف ربين براورده سنبوزن باشد و تربيت وي سرگم بدهن و رسم رت اخر روز خواهند صورت وي برو صبح سفيدپوش از بلور و ياقوت مالا كرده كل كنول بدست گرفته برتخت نشسته و مغنان مس رو نغمه گوياشنيد ششم مكهه رگ و آن ار مارك مرسها برآمده اودوبود تركيب آن دهن سرك در مركهارت اخرشب خوانند ؟؟ مردوحبه سياه فام موي سروستاره كرده ؟؟ آنچه بدست گرفته باشند

داما اصناف راكني هاي راك شش گانه مرقومه به اعتبار بدست مذكوره نخست پنج راكني مهرون راك اول ؟؟ سنبوزن بود و ترتيب وي سبب دهن سرك هنگام صبح خوانند صورتش زن خوردسال در كمال جمال نازك اندام دراز مور زروفام خوشگو سنه بند سرخ در پرستاري يعني مقنعه سفيد بر سر كرده از كل حينه حمايل نموده بر فلسفه كوه كه كنون بشگفته برشش لنگ مهاويو مي‌نمايند و معجزه نوازان نغمه دارند دويم سراري كه مشهور براري است سنبوزن باشد و تركيب آن سركم بدهني در آخر روز خوانند صورتش زني سبزفام خويش رومشكين موكنكن بدست وكل كلب مرحه يعني طولي در كوس سفيد پوش با حريف در آغوش شراب نوش مي‌نمايد سيويم بده باد سنبوزن بود و ترتيب سبب دهن سرك بوقت صبح گاه خوانند صورتش زني طلايي رنگ پيرانه ؟؟ كرده قفه زعفران زده با بانك بر لب دريا نشسته در نوش و آغوش بوده باشد ؟؟ سنبوزن بود و تركيب بس انگاه بحسب است سرمهرون راك اول هر كه دوم ملك سوم توربا چهارم مادهو پنجم تتوهور، ششم بلند هفتم؟؟، هشتم ؟؟ ؟؟ سرمالكوس رلك و ؟؟؟؟؟ ص **346** اصلاً خوانا نيست تماماً اسامي است

بوده باشد چون اسامي راك مذكوره و راكني بادسرها و مهارجاهاي به تفصيل مرقوم شد اكنون وقت آن است كه احوال مال و يا نوشته‌اند فن علم اصول و ؟؟ مخفي نماند كه تان فعلي است كه چون دو چيز باسم صرف جورند و جدا و هراس حركت سبع به تال است و آن اصل و شاد و نغمه و ساز و رقص است و بدون آن اين همه صورت نه مفيد و؟؟ ؟؟ ؟؟ ماربتي زن او خواسته مستور نمايد كه تركيب مال يابند مرص از حركت و سكون است سكون بين الفرعين را كه از ؟؟ معني و سنگ بهم مي‌رسد كال نامند پس كال نام سكون بين الحركين است واقل اين سكون كه يك كال مثلاً و فرقتاً بودانست كه صد برگ كنون چون بهم گذارده شود سوزن زند بالجمله پيك حزب سوراخ شود آنگاه سكوني كه بسوراخ شدن بر هر برگ شده رفته آن كه حصه صدم است يك كال است و اين راجهين سر گويندش ؟؟ به احساس درماند حاصل آن كه تركيب هست جين زمانه ؟؟ سود داشت كله رامك ترت و دو ترت رامك آن مي‌شود و آن ربع ؟؟ باشد وارسي كالها بفعل مروايد و اختلاف صورتال از بعد او كال‌ها ؟؟ بودند و صورت حرت يكي بود و دوان رامك درت و دورت را برابر يك لك و دو لك را بر يك كر و سه لك برابر يك ثلث باشد پس درت هم ؟؟ باشد اما به ؟؟ و زياده بران ماه و سال ؟؟ ثلث مذكوره رايك پل بحساب ارند يعني سه ؟؟ است پل ورنك كهري و شصت كهري را مكرور وسي روز را يك ماه و دوازده ماه را يك سال پس او راك ارسه ارجهس گرفته ؟؟ محبوس نشود كه حس ؟؟ و سوار است مگر از آن با ثلث اكنون بدانند كه آن ربع ؟؟است و حرب ؟؟ او تي تي بنوشته مهم بسرعت و به اعتبار نواختن سكون بين الفرعين و ؟؟ ؟؟ سريع و اما درت هم ؟؟ است و حرب لفظي ؟؟ ورست

و به اعتبار نواختن فرعات زمان بين الفرعين او متواتراند مانند حض متواتر اما از نسبت اولي دو برابر و اما لك يك ؟؟ بود و حرب ؟؟ فقط وي ؟؟ و اماله و بمعني خورده باشد و باعتبار نواختن فرعات زمان بين الفرعين وي معتدل الحركت مانند حركات ؟؟ ابدان صحه باشد بعضي دو حرب لك مسل مقدار زمان سكون مابين و دو حركت مص اوم ضحه باشد و اما كرد و ؟؟ و خوب بفعاوتي ؟؟ ؟؟ و ؟؟ حالي بمعني كلان باشد و باعتبار نواختن فرعات سكون بين الفرعين وي متفاوت اند و غونل نمايد مانند حركت مض متفاوت و آن دو برابر سكون لك و بحساب ما هزاهر دو برابر است و اما ثلث سه مابراست و ضرب ؟؟ وي سي سي مانصرت و دوهي حالي و بمعني ثلث بسيار دراز و كلان به غاز نواختن مالو عات ثلثها بسيار متفاوت باشند يعني زمان سكون مابين فرعين دراز مي‌بود و اما درت هم ؟؟ اما شد و ضرب بغطي او ؟؟ به قليلي و ؟؟ و غبار نواختن فرعات درت بسيار متواتر باشد يعني زمان سكون مابين فرعين كوتاهتر بود و اما برام او مستقل براسه هست مگر آن كه مالك و درت مركب گردد و ما براي او مفرابدوان يك و ؟؟ ؟؟ باشد مانده درمال كرم اسباب مال است اول ؟؟ وان مقدار زمان سكون باشد مابين فرعين ؟؟ لك و كرد و غره فرمايد كه آن در همه جا بيك اندازه باشد درآمد ناقص بتو و اگر لك بود براندازه لك و اكر كر بود و باندازه كردتان ؟؟ ؟؟ ؟؟ از اسباب صوري مال‌اند مضطلحات جاي كه مال قرار گيرد و آن را كره تان و سم گويند و از جائي كه مال را شروع نمايند آن را اخبار نامند و از جار ناكره يعني مان مجموعه را بران نامند برن بعضي صدي يعني باشد كه بناي رقص مراصول همان الفاظ است اقسام تال بموجب نسخه ؟؟ يكصد و هشتاداند و موافق برسد شصت و چهار و مشهور و معمول بود و دو تال و اين جمله تالها در اصول رقص اهم بربود و در نغمه‌ها اگر كسي از جمله بود و دومان دوازده مان مشهور را هم اداي بدار مستجاب است و آن دوازده اين است اول ؟؟ كه مشهور به يك ناله است يك لك و هم لهذا هندان يك ؟؟ ؟؟ دويم تال هندوي سه ربع ماجرا بود بعضي يك مرام درب و خدمات؟؟ وي ؟؟ سيوم ؟؟ صدا و ؟؟ ماجرا باشد حرماب بعضي و ؟؟ است همره چهارم ؟؟ و آن را دو تاله بتركومد هندا و يك وهم ؟؟ باشد و حرب لفظي ؟؟ و او مركب از يك درت و يك برام درت و يك لك پنجم ؟؟ بعضي و همه بناله واو مركب از دو لك و يك كرهندان چهار ؟؟ باشد و خرماب بعضي وي ؟؟ بالضرب و ؟؟ حالي ششم ؟؟ بقول مطلق مركب از يكدرت و يك ؟؟ درت و يك لك و ؟؟ دريغ بود و خرماب يعني وي ؟؟ است هفتم ؟؟ مركب از يك لك و يكدرت و ماريك لك و بندان دويم ؟؟ او خرتا يعني وي ؟؟ هشتم بنوازتان مركب از دو درت و يك لك ؟؟ و د مانرا و حرماب يعني ؟؟ نهم ؟؟ مركب از يك مرام درت و يكدرت و يك لك ؟؟ و دو مانرا دريغ او و خربات ؟؟ ؟؟ دهم مال سواري مركب از دو لك و يك برام درت و برام لك بندان چهار مانرا دريغ باشد و ام خرماب يعني

؟؟ يازدهم خندان يعني حوماله و او مركب از دو درت و دو لك ؟؟ و سه مانرا بود و خرمات لفظي است ؟؟ دوازدهم ؟؟ مركب از يك لك و دو درت بار يك لك ؟؟ سه مارا باشد و خرات لفظي ؟؟ ؟؟ همچنانكه در علم موسيقي اهل هندمال هاست در راك‌هاي ولايت بخوربه مرله مال ؟؟ ؟؟ ؟؟ ؟؟؟؟؟؟؟ ؟؟ آن چهار است اول ؟؟ ؟؟ آن كه بار داشته باشد موجد آن مهاديو است ؟؟ و سيار درباب و طنبور و سارنگي و غره نوازنده آن ؟؟ كار گويند ؟؟ خاندان نعمت خان دو دويم ؟؟ مالك مجلد باشد از حرم مانند نزديك و دهو لك سيوم ؟؟ آن كه دوساز باهم نوازند معجزه چهارم ؟؟ مالكر آن كه سرايندن وي تعلق بدهان دارد و مانند ؟؟ موجد باشدي كسن است چون اين همه مراتب سرومال وغره معلوم شد بايد دانست كه اقسام كامل بر پنج قسم شمرده‌اند اول ؟؟ آن كه نغمه از استاد آموخته باشد و ديگر آن را مي‌تواند آموخت و تصرف تواند كرد و دويم ؟؟ آن كه به طور استاد نغمه مي‌سرايد و در نيمه حال مانع و تصرف كند و بتواند و ؟؟ صورت ديگران را نياموزد و سيويم ؟؟ آن كه هنگام خواندن نغمه در احط بسيار فرو رود و سامع را بر محطوط كند چهارم ؟؟ آن كه از نغمه وي سامع و ؟؟ و كشته و خود غافل از آن نشسته پنجم ؟؟ آن كه از نغمه سامع و خود ؟؟ كرديدش آن گاه هر يكي از اين خمسه خمسه ترا سبب شد نوع است ؟؟ يعني اعلي و اول و آن معني باشد كه مهاف در ؟؟ يعني بود و با عنايت ؟؟ محتاج نباشد دويم حمل و بديم يعني ؟؟ و اوسط و اين معني بود كه ؟؟ وي بمدويك كس رنك اروله‌اروده سيويم ؟؟ يعني كم و او نادان معني باشد كه بمدد دو كس ؟؟ برآن تواند خواند و اما مستور نماند كمال يعني معني بر دو نوع بود يكي بحث حسن صورت و دويم به اعتبار علم و عمل و اما معني در صفت اولي بر چهارده صورت است اول ؟؟ يعني خوش صورت با علم است و دويم مدبر يعني نغمه‌اش با اصول و ؟؟ بوده باشد سيويم ؟؟ يعني نغمه او با فوت و نفس كشيده ؟؟ بود چهارم ؟؟ يعني در سه الهان دلچسب بود پنجم سكها يعني صدايش ارام ده باشد ششم ؟؟ يعني صورت او نرم و نازك و خوش آينده بود هفتم ؟؟ يعني صداي دوررس داشته بود هشتم ؟؟ يعني صورت رفت او ؟؟ حرس مي‌دارد و نهم كهن يعني او زا لك ؟؟ دوررس بود دليرانه بخواند و ترانه دهم شكننده يعني صوت سرا بيك و دور خوش دارد يازدهم كاو يعني حادر برآواز باشند دوازدهم سلحن يعني نغمه‌اش بدين خوبي بود كه هنگام خواندن سلسله اتصال را قطع نكند سيزدهم برخيز يعني صوت لك و صاف مي‌دارد و چهاردهم ؟؟ يعني صوت وي بر لذت و مرغوب است و اما نوع دوم هنر معني بنابرعلم و كمال بدون حس صوت و اين ؟؟ صفت موصوفه بوده باشد اول آن كه الفاظ را جدا جدا معني خواهند دويم آن كه اضاف مقامات را ؟؟ امها دانسته ؟؟ سويم آن كه صفت مال همچنان فهميده بخواند چه احوال اصول بخوبي بداند چهارم يك هنگام خواندن هر سه كره كه ؟؟ بود و بعد از آن وصف سووان را بعمل آورد پنجم آن كه نغمه

را ؟؟ كي و ممكن ميسراند ششم آن كه در الات معني و در پسته كامل العمل بوده است هفتم كه دليرانه بسراند هشتم آن كه در ميان نغمه جابجا نفس را قطع نه كند نهم آن كه از استادان احد علم و عمل كرده باشد دهم آن كه در رس بكمال رسيده بود نغمه حاي نفس را قطع كند يازدهم آن كه ؟؟ ؟؟ قديم بسيار بخاطر داشته بخواند دوازدهم آن كه امواج نغمات بخوبي بداند و بتواند سيزدهم آن كه نغمه را ؟؟ او سامع بربخشي و خانكي بسرايند و بمجرد خواند راك صورت نمايد چهاردهم از علم و معني با خرد و ظرفيت و خوش طبع باشد پانزدهم آن كه قدرت نصف دارد شانزدهم آنكه از غنوت عناح خالي و تعليم عروض و قافيه وي واقف و بالطبع سابق نغمه و عاشق مزاج و موزون طبع و سخن فهم بوده باشد اما بدان كه هر گاه هنر و كمال معني مذكوره شده لازم كه عيوب آن را ندرده و كراورم بس بر دو نوع بود نوع اول به اغباز رسي لحن و ان هفت گونه است اول اوحت آن كه صورت خشك و خراشيده داشته باشد دويم ؟؟ آن كه او از منتشر و هر سال دارد سيويم ؟؟ آن كه صوت افسرده مي‌دارد ؟؟ آن كه جداي وي بمثابه او از نزاع سخت بگوش مي‌خورد پنجم ؟؟ آن كه صوت وي ؟؟ در پنج محل قائم نباشد ششم ؟؟ آن كه صوت هر بار تك ولي معني داشته هفتم ؟؟ آن كه صداي وي باشد ؟؟ وخرد درشت و سخت باشد پس آن گاه نوع دويم ؟؟ معني ؟؟ في كمالي در ظاهر نغمه و آن بيست و پنج ؟؟ بود اول ؟؟ آن كه دندان بهم بسته سرايد دويم اودست آن كه در ؟؟ يعني باوج نغمه نخواند سيويم كيث آن كه در نغمه سرها بدراند چهارم ؟؟ آن كه هنگام نغمه دهان دارند ازو پنجم هست آن كه نغمه را ترسوك سرايند ششم ؟؟ آن كه نغمه را باضطراب مي‌خواند هفتم ؟؟ آن كه سرما را كم و ؟؟ نمايد هشتم كاكي آن كه نغمه شورو غوغا سرايند نهم مال آن كه باندازه مال نخواند دهم كريه آن كه هنگام نغمه مشابه اسير كردن خود را دراز نكند يازدهم اودبر آن كه صوت وي ؟؟ تاتا و شهبه باشد دوازدهم ؟؟ آن كه بوقت نغمه ؟؟ كردن و ؟؟ او نمايد سيزدهم ؟؟ آن كه حال نغمه گلو در خار او مفتح و برباد شود چهاردهم ؟؟ آن كه هنگام نغمه كردن خود را باسامه ؟؟ ؟؟ بخاند پانزدهم ؟؟ آن كه در وقت نغمه دست‌ها دراز و اعصا ؟؟ مي‌كند شانزدهم ؟؟ آن كه د رحالت نغمه ؟؟ خود بپوشد هفدهم ؟؟ آن كه نغمه وي با وجود قاعده رنك ندارد و هژدهم ؟؟ آنك ه بوقت نغمه سرها را ملحوظ نداشته غلط كند نوزدهم ؟؟ آن كه نغمه را آ،چنان درهم سرايد كه الفاظ مبهم ؟؟ و صدا در گلو كره شود بيستم ؟؟ آن كه در هر سه سهان سرتواند رفت بيست و يكم ؟؟ آن كه از قواعد و فواقي نغمه ماخر نباشد بيست و دويم ؟؟ آن كه به وقت نغمه نفس را آن چنان بنالد كند كه اوازي ازو ظاهر شود آن را مكرر كند بيست و سيويم سرك آن كه راكهاي شده و سالك و سكرن را درهم بسرايد بيست و چهارم ؟؟ آن كه نغمه را نغمه مي‌خواند بيست پنجم ؟؟ آن كه نغمه ؟؟ و درست بگويد چون اين مراتب بوضوح پيوست المحال ضرور است كه تعريف علم

موسيقي نيست نموده‌ايد بدان كه در اصطلاح رياضي علمي است كه درو دانسع مي‌شود احوال نغمات ؟؟ ملايمت و مسافرت و احوال ازمنه با عمل اددوان مجموعه علم و عمل است و عمل او عنايت اوست مانند علم طب و ؟؟ موسيقي كه دو خرد است يكي سه و دويم مال صحه تفضل هر دو مرقوم شد و صاحب شمشير حالي مي‌نگارد كه موسيقي لفظي سرياني است و باصطلاح آن هوارا گويند و سيقي بمعني كرده‌انده چون اين فن ؟؟ هوآكره زون است سايران بدين اسم موسوم شد و صاحب نقاش الفنون نوشته موسيقي بلغت ؟؟ اواز را گويند و بدان كه اواز در حيوانات به نسبت شش است بر حيواني كه شش ندارد آواز ندارد چون مگس و پشه درهور را از برهم زدن پراواز بهم مي‌رسد و غوك را از حركت گوش و ماهي و حرصك و بيشتر را از جانوران ولي آوازي نباشد و اواز رادر زبان هندي ماو گويند و االواز بر دونوع است يكي ؟؟ توسط موجودات دويم بواسط ممكنان و شرح آن هر دو مذكور شد و حكيم مساعورت اصول موسيقي را از اصوات افلاك استنباط نموده و كفه كه ؟؟ نغمه خوش آيندتر از آواز افلاك سبب و بعضي بدانند كه موحد علم موسيقي اسرافيل است و بعضي گويند كه فقس جانوري است در منقار او هزار سوراخ از هريك لحن معتبر پيدا مي‌شود حكما ار؟؟ اسماط راك و راكني نموده‌اند و الله اعلم بالصواب و از منقولات ؟؟ چنين واضح مي‌شود كه راك از ؟؟ و بس ماربتي شكل بسته در زبان شش كرب مي‌خوانند و بعضي بدانند كه صداي ازلي است و لهذا ؟؟ را انبر گويند ؟؟ كلام ؟؟ حضرت نظام‌الدين اوليا معز بدان است كه مكرر فرمودند كه مادر روز ؟؟ است و يكم در آهنگ ؟؟ شنيدم و هنر منقول است كه در زمان سالي دلوان بادهان محلط بوديد در اوسال علم موسيقي به انسان رسيد و در وقت كيومرث ؟؟ كه اول پادشاه ؟؟ زمين بود در انتقام پسر خود با ديوان محاربه عظيم شده از آن وقت ديوان روپوش شدند مالكان ؟؟ جادوامهارا حاضر نموده موسيقي ؟؟ اخذ كردند و بر وضع پرستش دراوقات مخصوص مي‌خواندند و در كتب و ؟؟ مي‌سرايند تا آن كه راجه مان حاكم اوختن و ؟؟ مشتمل بر ماجراي مالكان ؟؟ كوالپار در ؟؟ نصف نموده بحضور ؟؟ ؟؟ خواند با يك ؟؟ شده پس از ساعتي راجه مذكور گفت كه چه ايجاد ؟؟ نموده‌ام بابك گفت كه چه جاي تحسين است علم تارا كه از مذهب‌ها ؟؟ بود از روبع انداختي و در تعريف خال و خط و ؟؟ مرد و زن ؟؟ و عبادت ؟؟ مبدل ساختي بعد مرور ايام ؟؟ شهره يافت و در لغات الاشراق منقول است كه نسبت شريفه كه ؟؟ حركات فلكي ؟؟ سرعت ؟؟ و ؟؟ كه مانع اوست واقعه است ؟؟ شريف خواهد بود كه مدار علم كون و فساد برآن مي‌باشد بس عجب نيست كه اگر آن نسبت را با قريب آن نقل ؟؟ و نعمان كند در غايب بلاغت باشد و در علم موسيقي مقرر شده كه هيچ نسبي شريف تراز نسبت مساوات نيست و بر نسبت كه بروجهي از وجوه الحان راجع نسبت مساوات نمي‌شود ازچه بلاغت خارج باشد و در حبظه ؟؟ داخل و همانا

؟؟ صاحب بصيرت داند كه تعلق نفس به بدن ؟؟ نسبت سريعه اعتدال است كه ؟؟ اجراي عناصر حاصل شده باشد و لهذا ازوال ان نسبت مشرف قطع تعلق مي‌شودولي تحقيقات نفس عاشق همان نسبت است كه نسبت سريعه در هر جا يافته شود بموجب ؟؟ نفس و اهزاراو گردد چون حس كه عبارت است از مناسبي خاص كه ميان اعضا و جوارج باشد و فصاحت بلاغت كه عبارت است از مناسبتهاي خاص كه ميان اجزاي كلام و ميان كلام مقتضاي مقام مرعي باشد و همچنان باشد نغمات ؟؟ از جهت مناسب است لهذا مقرر است كه جمع نغمات هر يك طمع ملايم ؟؟ خواه مسمع باشد و خواه حوالي كه بعضي بعبارت را بنابر ففارت مزاج بالطبع راغب باشند و برصي و مكرر را بجهت اظهار مهارت و كمال خوش فراكرند چون اين مسحقق شد ظاهر است كه نغمات هندي ؟؟ طبايع اهل هند باشد و نغمات فارسي مسحس طبايع اهل فارس چون تفصيل نغمات هندي معلوم شد اكنون شرح نغمات فارسي بتحرير مي‌آيد پس بايد دانست كه اسامي راكها موافق فارسيان دوازده بود و آن را دوازده مقام گويند بعد آن حكماي ديگر به ؟؟ نظر دريافته كه از آفتاب هنگام تحويل برخي از بروج دوازده لحن مخالف صادر مي‌شود و لاجرم موافق برفع ؟؟ مقامات دوازده كه در فارس رواج آن ؟؟ است اخذ و استنباط كرده و سعبه‌هاي آن بطرز ساعات شب و روز به بيست و چهار رسد و نغمات برطبق امام سال همام سيصد و شصت مقرر گشت و تفضيل مقامات و سعبه‌ها اين است اول ؟؟ دويم ؟؟ سيوم ؟؟ چهارم ؟؟، پنجم ؟؟، ششم ؟؟، هفتم؟؟ ، هشتم ؟؟، و ان را اصفهانك نيز نامند نهم ؟؟ دهم ؟؟ يازدهم ؟؟ دوازدهم و اين مقام‌ها را به اقليم مخصوص كرده‌اند چنانچه صاحب دارالشكوهي مي‌نويسد ؟؟ و كويا قليم اول ؟؟ باقليم دوم ؟؟ اقليم سيويم ؟؟؟ قلندر اقليم چهارم ؟؟ مرد بتقديس ؟؟ ؟؟ و متاخرين اقليم پنجم ؟؟ اقليم ششم ؟؟ اقليم هفتم منسوب است و خصومت ابهالولامات بدين مهج كرده‌اند راست؟؟ بخراسان ؟؟ بمارالنهر عراق ؟؟ بعراق ؟؟ بعرب عشاق ؟؟ ؟؟ و روم ؟؟ هندوستان مقرر است و مناسبات اين مقام لطبايع ؟؟ نواشته‌اند ؟؟ مرعوب ملوك و سلاطين ؟؟ مشايخ دوهقان و كردان و خاندان قديم عراق ؟؟ نوراو اشراف و قصاب عشاق ؟؟ اميران و تركان و اهل اسلام و ؟؟ نوا و حجاز بخوانين و خواجه سرا اوامر ؟؟ بطالب علمان و اهل قلم است بعوام الناس ؟؟ و نوروز در عزت بدورنشان عراق و ؟؟ بطالب علمان حجاز و نوروز در عجم و بغداد ماترك مرعوب صدا مي‌شود و بر مقامي را وقتي است معين ؟؟ وقت سحر ؟؟ و گاه و محره برآمدن آفتاب عشاق و؟؟ بعد از يك ساعت راست و هيچ گاه خاستگاه انك و عرق بعد از آن بزرگ و كوچك و همايون بالاخر روز و سام ؟؟ ؟؟ مسملك و غزال و نوا بعد حين نوروز خارا و كوچك در كسب بعد از ان اصفهان راست ؟؟ و سلمك بصف ؟؟ بعد از ساعتي بوسلك و نوروز ؟؟ درهاوي و نوروز عرب و نوروز عجم و براي هريك از اين مقامات حاجت است متحرك شجاعت عشاق و

؟؟ و متحرك نشاط و فتح ؟؟ موجب اندوه و حزن و محور و فيض ؟؟؟؟ بمررفت دول شكستگي مراورويش بايد كه خواننده گي كه موافق تاثير مقام باشد و در آن بخواید تا ظهور تاثير بيشتر بود و اين مقامات منسوب‌اند به بروج راست يا حمل و ؟؟ اصفهان ؟؟ و عراق ؟؟ ؟؟ كوچك ؟؟ بزرگ ؟؟ عشاق عقرب با مريح صحار يا عطارد و يا زهره رهادي حوت تا ؟؟ و افوش سمبله ؟؟ وريكوله و؟؟ ؟؟ ميزان ؟؟ حسني ؟؟ پس بايد دانست كه هر مقامي را ازين مقامات دوازده گانه و شعبه است شعبه اول اربستي آن مقام و شعبه دويم از بلندي وي و هر شعبه‌اش سورها مركب از نغمات بودندين تفصيل نخست دو شعبه مقام رهاوي اول ؟؟ و عرب ز بركت از شش نغمه و اين از بلندي وي بهمردسد پس باي شعبه‌هاي مقام ات را بهمين نمط از پستي و بلندي امها قياس نمايند اما دو شعبه مقام حسني اول ؟؟ كشت اردو نغمه دويم ؟؟ ماليدند مركب از هست نغمه و بقولي همه نغمه دويم هيچگاه مركب از هيچ نغمه آباد و شعبه مقام ؟؟ اول سه گاه مركب از سه نغمه دويم ؟؟ تركيب از بيست نغمه و شعبه مقام بزرگ اول ؟؟ مركب از چهار نغمه دويم ؟؟ مركب مركب از هشت نغمه و بردو موضع دو نغمه داماد و شعبه مقام كوچك اول مركب مركب از سه نغمه دويم ؟؟ مركب از پنج نغمه و اما دو شعبه مقام عراق اول مخالف مركب از پنج نغمه و اين راروي عراق نيز نامند دويم مغلوب مركب از هشت نغمه اما دو شعبه مقام اصفهان اول برتر مركب از پنج نغمه دويم ؟؟ مركب از شش نغمه اما دو شعبه مقام اولا اول ؟؟ مركب از پنج نغمه دويم ؟؟ مركب از شش نغمه و شعبه مقام زنگوله اول ؟؟ مركب از سه نغمه دويم اوج مركب از هشت نغمه اما در زنگوله اول ؟؟ مركب از چهار نغمه دويم صبا مركب از پنج نغمه باد و شعبه مقام بوسليك اول ؟؟ مركب از دو نغمه دويم صبا مركب از پنج نغمه بوده باشد و بدان كه همچنان كه شش اداره بود كه از پستي و بلندي مقامات مذكوره دوازده‌گانه خريد اول ؟؟ و اين ارسي اصفهان وار بلندي زنگوله ؟؟ نغمه ظاهر كه دو دويم كردابه و آن ارسي عراق و بلندي راست خرد و ؟؟ نغمه مقرر شود سيوم نوروز و آ، ارسي بوسيلك و ار بلندي حسني مجرد وار چهار نغمه بصورت سده چهارم ؟؟ بضم اول و فتح مافي وان ارپسي ؟؟ و بلندي مواخر دو از نبه نغمه معين باشد پنجم ده واس ارسي كوچك و بلندي عراق مي‌خرد و از پنج نغمه حاصل از ششم شهباز و اين ارسي بريك و بلندي رهادي خرد و از شش نغمه بهمرسد و چون تفصيل شعبه‌ها معلوم شد گوشه‌ها چهل و هشت بمنزله فرزندان مقامات انگاشته‌اند گويا بطور سري ؟؟ است ليكن بمثل سرهاي راك هندي كه منسوب براي هريك راك است درسي براي هر يك مقرر نداشته‌اند و از جمله گوشه چهل و هشت كامه سي كوشه كه بدريافت رسيده نگاشته مي‌آيد مهارت دويم غريب سيويم سوار چهارم عمر؟؟ ؟؟ ششم ؟؟ هفتم ؟؟ هشتم ؟؟ نهم ؟؟ دهم ؟؟ ماروهم ؟؟ دوازدهم اوج كمال سيزدهم ؟؟ چهاردهم وصال مانده سيم ؟؟ شانزدهم ؟؟ هفدهم ؟؟ هژدهم

طرب انگيز نوزدهم بحر كمال بيستم اصلي بيست و يكم ؟؟ بيست و دويم گلستان بيست سيويم ؟؟ بيست و چهارم ؟؟ بيست و پنجم جمالي بيست و ششم ؟؟ بيست هفتم سرت بيست و هشتم ؟؟ بيست نهم معنوي سيام پهلوي پس آن گاه مستور نمايد كه بعضي انقامات محارسبه را باراكهاي هديه سيصد خروي و امر پس ريكي از بعضي در بعض به اعتبار كلي دريافت ميگردد و از آن جمله در آنچه صورت صور محافظت اتهامات و يقين گشته وصف مينمايد ركت و غزال آهنگ ؟؟ داريد و ؟؟ اينك ؟؟ ميظدارد و حسني رودگاه و نوروز عجم صورت ؟؟ داريد و سه گاه و چهارگاه و ؟؟ ؟؟ نگارد زنگوله و مغلوب جملگي آهنگ ؟؟ ميدارند در اصل و مخالف صورت بودند ؟؟ و بر صغير و كبير يمن دارند و عشاق و عراق و اوج صورت ؟؟ ميدارند لمعه در ميان اصطلاحات بدانند بصنف ميان قديم كتب است و من و جهد و دوهردو هوا و با مهاويريند و اين همه در زمان شش كرب مينامید اما استعمال اوستادان اخرويز پيداست و واضح اول راجه بان است دو پرند مشتمل بر چهار يك مفغاغر منظوم ميباشد يك اول را اسناني و دويم را سزا و سيويم را بهوك و چهارم راهوك گويند و بيشتر بربان ماكيا باشد پس ؟؟ كه دروابقاط اصول مرديك بسته شود آن راهوت گويند و آنچه دروني نام كلهايند بدان رامهول هندي گويند و آن كه درو نام راكها شمرده شود ان را راك بساكر خوانيد و آن چه در يوصف گاهه و كولي زمان مصاحبه اوبود آن را بس بد گويند واصح او شور و دانش است و او ساغر مابنالودد و بلدرسور مخترع اوست دوم خنال و آن مشتمل بر ؟؟ يعني اسامي در سراست بيشتر به زبان حراباد ميباشد و اكثر در زمان بيحالي بود آن را سه نامند و اگر يك يك داشته باشد ؟؟ ؟؟ نامند و قسمتي از ان دو يكي استبه زبان بوربي آن را بروي گويند و ترانه و آن ؟؟ عربه و فارسيه است مانكر از لفظي صد نامند مادامي مادامي و او با خود از كسب است و از موضوعات حضرت امير خسرو جگري و دو كرسي سر گويند واضح آن قاضي محمود عليه الرحمه است به زبان اهل گجرات متضمن معرفت خداي باشد و گركابرمان را صوفي در وصف كار دارد و جوان مردي دكهري بزبان اهل دكن معمول و متداول است قائده كه كسي را راكهاي مارك و دسي يعني قديم و جديد دانسته بود در ؟؟ والدي وي وقوف كلي داشته باشد آن را كلانوت نامند و كند بري دكن كار برگويند كلانوت فرات نيست و همچنين فوال كسي نيست كه در قول و ترانه و خيال وقوف كلي داشته باشاد و دهاري آن كس است كه در خواند كركامهارت داشته باشد و كسي كه فقط عالم بي عمل باشد پندي گفته شود و آن كس كه در نغمه و رقص و ساز و نوا و كسب و من وجهد و مرمد مهارت كلي داشته باشد و بعلم تعليم ؟؟ نمود و آن رامامك نامند .

مرآت آفتاب نما

تاریخ شروع کتاب . 1811 میلادی

تاریخ ختمه کتاب . 1813-02/23میلادی

نوشته عبدالرحمان هاشمی ملتانی دهلوی ملقب به شاهنوازخان 1222 هجری

خط نستعلیق هندی

الدال زن فربه الذال ناج خروس الراء الراء لعبی کبوتر بسکان و اسبان جسیده
الزا مرد بسیار خوار السین مرد بوتکر نجیل الشین مرد یکه شهوت بسیار دارد العین زر
الغین ابر الفا کف دریا القاف مرد با کفایت الکاف مرد مصلح اللام درخت میوه
دار المیم می صاف النون ماهی الواو ستر کردن الهاء حال رخسار الیمره بند تعلیر
الیا مارست ایجد بجان امر و طاعت او بپذیرفتم هوز دور کردم تو فیق خدای
تعالی هوا و هوس را حطی دور کردم توبه و ندامت معصیت خود را کلمن سخن لفظم بسیار
حق توحید و معرفت را سعفص روزی بود کز خرد هد حقتعالی بجمله مومنان را قرشت عقوبت و
عذاب کند کافران را تخذ جنت بهد مومنان را ضظع دوزخ دهد منافقان را و کافران را
تحلی نشنم زبان ملوک عرب تخ که در هر تبه استیلا یافتند بر طریق اجمال

می باید دانست که در تاریخ عجم مسطور است که سلطانان را
بجهت عظمت مرتبت نام بسکیند و بلغی مقرر ساخته اند چنانچه سلطان بند و سلطانرا
شاه و سلطان روم را قیصر و سلطان مصر را در زمان بنی بن فرعون و الحال
عزیز میگویند و سلطان ایران و توران را شهنشاه و حاکمان هند را
راجه نامند چون این معلوم شد لهذا احوال هریک از این طبقات مرقوم میشود
بزبان اهل قلم و اگاهی پوشیده نماند که ملوک فارس هفتاد و سه تن بودند و
چهار طبقه نوشته اند طبقه اول بیست و یک تن بودند مدت سلطنت
ایشان بقول حمزه اصفهانی دوازده هفتاد و چهار صد سال و بقول دونیرد و چهار صد

و پنجاه سال و در اقلیم ایران فارس و خراسان از انجمله گیومرث سه تن کیومرث اول آدم
ست و مردمنجی پسر اسکندر پسر ارم بن سام بن نوح ست بوجی پسر یافث بن نوح گفته اند
و امام محمد غزالی برادر سب نوشته و صاحب بیمارد انش هزرک بن اولاد و صلاح آدم
۳ گفته و بقولی بن هان بن انوس بن سب نوشته تمدن و لجام و سواری اسب و لبس
رسیس و ما هیئ و اوان جامه و کلیم خشن در زمان او پدید آمد و اهرمن از سنگ آتش آورد
سلاح ساخت و بقول رشیدی اختراع کیخت از دست جم در اصل کیومرث بود
کیومرث و قتی که در صحرای ترکستان پنهان شد پوست خرا کیخت ساخت و دیگران
از و آموختند بطبقه بعضی آهش کیومرث زنده و بقولی حیوان یا طمث کیومرث یعنی حیوان
مرد یا طمث ست شراصطراد باد و اردبیل و قلب بن دیگران و نصیبن و حرمان
و سجستان و بقول بعضی بلخ و بقول صاحب مساکی شهر بابونیه از بلاد تومان و خراسان
و مراسم فارسی نیز تغییر کرده ام حیاتش هزار سال و مدت سلطنت چهل سال و در جهان
آرا سی سال نوشته و بقول صاحب ماکی از بادشاه خطا بود و طبل و رنگ و درای
دیی وضع نموده هوشنگ بعضی صاحب فرود یا آواب بن سیامک بن کیومرث چون بزرگ
و را دوست میداشت او را هوشنگ خواندند و شداد و هان با و منسوب اند معاصر او پیش
بود خط نوشتن و علم نجوم خواندن و سرو ستان و سره در زمان او پیدا شد ایام حیاتش بقول
فدری پانصد سال و مدت سلطنت چهل سال و در عقده بعضی تهمورث عبارت از دست کتاب
عابد و ان خسرو که حسن سهیل و زیر یا مون بعربی ترجمه نموده و از بر بعضی اوست اخراج

جواهر دیم وزر عاز معادن و گوشت شمور و روباه پوستین درست کردن دستکان بازی را اسلم شمار کرد این
وضدام را نیش خود نصام ما مور کردن در زمانش پیدا شد ملبیت تمهورس بنای فرست لیکس الطال
رسم الخط بطای خط شده بمعنی نقش با طفه علکی ست بن هوشنگ نخستنام نقشی دیو بند بانع امردی الهی بود
سنت صوم در زمانش پدید آمد خط فارسی نوشتن و انتقال برد واب بار کردن طیور اسکار
کردن کرم پیله و خوراک آن برگ توت به الهام الهی اختراع او شد و دقیقس بر بوشند آن که در لیست التواریخ
ترقوم است که دیی بکثرت رهانت دیوان اسحر کرده کارهای صنعت مثل عواصی و ریای بابان و نفل
سنگ های کران و بریدن کوه از سوصوفات اوست و فرمودی که چون آخر این کار با خرابی است در زمانه
دشمنان ما پدید آنست و بقول صاحب تاریخ گزیده پادشاه صاحب ادی بود ترتیب لشکر و اسباب
زندگانی بوصه بنیکو پیدا کرده در عهد او قحطی تا ده سال متوالی اتفاق افتاد انچه رنج بی کردند نمی آرد
و تخم تلف شدند اصف نام شخصی در بیان در دوران بود که قوم خود را بر درک کردن بدست
حاصل آن را قوت نمودن فرمود و عاظهور عشق تاکید نمود که طعام خاصه بفقرا دهند و طعام
خود خورند خدای تعالی را این امر پسندیده آمد و به بسیاران روزه فرض کرد اینند گویند که رسم بت پرستی
در زمان او پیدا شده باعث آن که در مهاجرت غربی صورت متی دیی می ساخته و تسلی خاطر از دی
می نمودند آخر بمرور چند بطن سنت آن را فراموش کرده و باغوای شیطان آن را واسطه تحقق
نمودند و ظهور شتوض دین انگیس نمود اهل و نیاز مندان و اصفهان و بابل و نقول نوصی سابور
و فارس و کاسان و سایر بنا کرده اوست ایام حیاتش بقول طبری سصد سال و سلطنت چهار صد سال
در ادامی خان نمود بن ظهورث و در لیست التواریخ ست که پیراد ظهورث نوه تمام ادوم و لقب سیه

همت انکه

مادر بود و جمشید پسر اشهر همه ایران و ایمن و طبس کیلکی فخر همان و بدیه خور و حلوان بنا کرده اوست
و معاصر ابراهیم بود پنجسد و ده هزار اسپ داشت تازیانه زرین و مروارید کردن و در زمانش پیدا شد
مدت کاوه آهنگر بفضل رسید یعنی نفس ناطقه فلک الروح است از اولاد جمشید است پانصد سال
سلطنت کرد ضحاک در حیاله خود آورد و سلم و تور و ایرج از و تولد یافته گویند اول کسی که بر فیل نشست فریدون
بود و افسون سگ داشت و مرکبش هرا فیچی او شتر مونث بود و چهره را گویند بدین ایرج بن فریدون خاص
جهان را دختر اد ایرج نوشته بعضی بود فریدون به پادشاهی نشست سام بن نریمان پهلوان لشکرش بود
لشت موسی و هارون در زمان او بود صبح و شام تعاره نواخت در زمان او پیدا شد یکصد و پنجاه
سال پادشاهی نمود دوازده سال در ایران پادشاهی کرد کیخسرو دختر اد او یکصد و پنجاه
او در اکنت طبقه دوم ده کرانه مدت سلطنت ایشان هفتصد و سی و چهار سال دار الملک ایشان عراق
اول انهاکی سلیس و عادل و حادر اگویند و خاد کیی گویند که در فصل خزان رودکی بسماید غماد
یعنی بچه سنجاب و کاف بازی برود آمده الحال بقاف مشهور است از اولاد منوچهر است اسکندر و خضر الیاس
در زمان وی سبوت شده و او ملک ایشان بقول کرد یعنی خیل را نیز در زمانش گفته اند معاصر طاوس
بود صد و پنجاه سال عمر داشت ایام سلطنت صد سال و رستم در اصفهان سپه سالار او بود
لطیف گویند و مشوی را نیز مانند و شعله و شعر را هم خوانند بدین یکی قصاد می گوید که آتش و جامه
کیود و پوشیدن و در غرا بر فیل سیاوش از دست آب ریخ آورده سلاح و رباط ساخته دار دینی و لقمان
حکیم در زمان او بود صد و پنجاه سال سلطنت کرد یعنی حاکم عادل است چهارده ماه بعد از
فیل سیاوش بدر خود تولد یافت ایام حیات کی کاوس جد خود به سلطنت نشست بعد مدت شصت سال سلطنت

سیاوش ولی عهد نموده نامزد کرد بدو پسر است یعنی اغذال است از اولاد کی قباد است و امثال
در بر سمیر و ملوک تحت بصر معاصر او بود سیاوش در زمان او پیدا شد سلطنت صد و پنجاه سال
مدت سی و پنج سال هلاک شد دختر فیصر کیاوس در حباله او بود یعنی آن بزرگ است که نام او فضلش
زرد است و هر پیشانی نیز یعنی انس و دیدن یعنی صاحب یعنی عاشق بیضاء فارس را نام او است
شرائط حکیم معاصر او بود یکصد و پنجاه سال سلطنت کرد و در خلاصة الحج است که از دست نام یعنی که
نام اصلش ابراهیم در مجلس شما نسبت دعوی نبوت نموده و معجزه اشتهار آن بود و کرس گذاخته بر درخت
باخت روغن که مالیده بود و خربزی رسیدن دین کش برستی از موضوعات اوست وی را
زردست و زرست و زردشت گویند در جهان نام قوم است که در خت سرو بطالع سعد زرقه
فرزند لوس از توابع کشمیر است با عتقاد مجوس آن سرو از بهشت بود و بتوسل عیاسی منهام تمارت
سامره در صد و سی و دو جریب که عمر درخت یکهزار و چهار صد و پنجاه سال شده بود قطع کرد
گویند ده هزار گاو و گویند دو یکر جانوران بیرون از حد و شمار زیر آن آشیان داشتند
با صوت خوش ناله و زاری میکردند و دران حدود و زمین بلرزید و در کار زرد نیا خلل
فاحش راه یافت حرج نفل نمودن شهران نا بغداد یا نصد هزار درم شد و شاخهای آن
هزار و سد صد شتر بار کردند چون یک منزل سامره رسید در همان شب منوچهر را علامتش
پاره پاره کردند یعنی راست کفار و دربست کرد است و کوچک سیارزان و
دراز دست نیز گویند بعضی قرون شبیه تیره کشاست نوح و بقراط سحر اوست و رقم صد و
بیست سال پادشاهی رسید و پنجاه سال سلطنت کرد در دستور نظام الملکی مرقوم است که اول

پنجاه

سلیمان

نشوه بینید در آینه نمایان سکندر و دیگر اردشیر بابکان سال آباد مانده بعد از آن خراب شد اسکندر رومی را آنجا فرستاد
اسکندریه نام کرد یا بلخمه ذوالقرنین آنرا در آخر حیات رضعت کرده بود و مدة الحدل رفته نوبات مشغول شد
و در زنجی جان بجان آفرین تسلیم کرد و بعضی ذوالقرنین اسکندر بن فیلقوس این کار را کرد و در تاریخ
الحکما نوشته ذوالقرنین اصغر بن فیلقوس که دارا را کشت و ملک و خزینه وی گرفت و طلب آب حیوان نمود
مالی سدا و بوده پیش زمان عیسی سیصد و شصت سال بود و بعضی بر آنند که سیصد و نوزده سال بود و ده ماه
عمرش سی و شش سال بود و بعد فوتش در بابل طلاکرده نزد مادرش در اسکندریه فرستاد و مادرش از آن آزرده
در تابوت شیشه مرمر در اسکندریه دفن نمودند و بعضی پدرش بحب تعلیم ارسطاطالیس حکمت یاد گرفته بود
هنگام وفات خود به ارسطو امرا و اعیان را طلبیده خطبه تمام سکندر رواج داد و در کشف اللغت بعضی
فیلقوس بالفتح نام پدر ذوالقرنین که مولدش یونان و دار الملکش مقدونیه روم و زنش نوشابه بود و بزبان رومی
فیل لشکر را گویند و قوس امر لشکر را گویند در تاریخ بناکتی سکندر ملقب بوبانی انخذ بعضی رومس
بعضی فیلوف است اما اسکندر اکثر این عنصر بود و بعضی این نصر بوده از اسطاطیس بن اسحاق
بن ابراهیم و ایضا روم است که چون اسکندر رومی نام رسید احبار بیت المقدس را فرمود که تاریخ زمان عیسی
سوا را ترک نموده در زمان سن باید نمود و در آن حال آخرش بر شش هفت سال رسیده بود که مبدای تاریخ
اسکندری روز دوشنبه مقرر گشت و بنای او اسطرکان کواکب در زیج خود بر این تاریخ نهاد و صاحب
تاریخ گزیده مینویسد که بادشاهی وی در ایران چهارده سال در عمر شصت ساله و بقول صاحب حبیب السیر
و شش سال بسلطنت رسیده و فاتش لشهر روان و مرقدش باسکندریه در آن ارض بخش در رخصلت
ابو الفضل نام پادشاهزاده در اینجا خلل است که اسکندر ذوالقرنین چنان لشکر داشت که از منزل

فرودگاه یکی فرسخ کوچ سکندر لشکریان که یکی فرسخ عقب وی آمده آنجا کوچ نموده بجای
وی فرود می آمدند و همچنین تا شهر مرو که از این بیشتر می بودند بجای آنها همین نهج در یک یا دو منزل
از آن منزل لشکر بری آمد و چون شب میشد بارعام نموده هر مردی را پرسش خود
و احوال میداد و چنانچه از این ماه تا ماه دیگر اداء نشد هیچکس از او ناراضی نبود هر سپاهی
که جان سپاری میکرد و علوفه آن به متعلقانش میداد و مدعای خیر مواطبت می نمود
در روز جنگ هزار اسب کوتل پیش قیمت باز این تحفه و سفرلات و زر زیاده و حد نبود
مصور طلا در مرصع و رکابهای مرصع و مکلل پیش پیش میرفت هر گاه اسپ کشته میشد
ذی القرنین آن را از این اسپ سرکار سوار میکردند چون از جنگ بسلامت می برآمد
و انعام می فرمودند سر هر ات و مرو رود رسید با جوح و اسکندریه روم و بعضی اصفهان را
هیزار آثار او نوشته اند ارسطاطالیس ذخیره حکما بسیار معاصر او بودند و اسن و عمر او در
زمانش نبود و بعد از وفات آن در بابل پسر سی آمد و سی نام سلطنت قبول کرد و در طلمیوس
رسید ملوک طوالف بیست تن اول سکانیان دوازده کس از انجمله بلاش
گویند بن اشکان بن دارای اصغر فیلوی پانزده سال سلطنت نمود تولد عیسی و مجوس در زمانش بود
شاپور بمعنی شاه پور است یعنی پسر پادشاه بن اشک و گرمانیهه را در زمانش کشته و اردوان آخر
رسید پس ورای معاصر او بودند بعثت عیسی در زمانش بود بقول قاضی شصت سال سلطنت نمود
در شکار گاه با دو غلام خود خارش خونی پارگاه بر سرش رسید سلاک شد بقیه پایه ی
و اخرش شین معجمه و سهلم مرد و خوانده از عارف اگویند بن بهرام در زمانش جمیع مجاهیر از اهل تمار

خصایی نیست بود مسیح گردیده بعد چهل روز هلاک شدند سلطنت او یازده سال

بن رسیی بقول صاحب لب التواریخ سی سال سلطنت کرده کرمان از آثار اوست و میرآمدن اصحاب

کهف از عهد روزبان او بود و بتفصیل این قصه بجای خود مرقوم خواهد شد

ساسانیان صاحب ترک و تجرید را گویند ساسانیان سیصد و دوازده چهارصد سی سال سلطنت نمودند از جمله

اردشیر یعنی حشمت و شیر شروف یعنی غالب و حشم یا یک بدر و شاه عظیم را گویند ساسان

اردشیر مالکان مانند ساسان بن ساسان اولاد بهمن صاحب قران مالک تمام رومی این بود

و در بحر التواریخ مرقوم است که اردشیر هر اکثر زمان مشغول استیلا فتوحات و خود را شاهنشاه نام نهاد اردشیر

ساسان بابک بن ساسان بود و او ابن بهمن بن اسفندیار بود اردشیر روز تولد یک وجب

درازی موی داشت منجمان آن را نشان جهانگیری گفته چهارده سال جهانگیری نمود و وفات

به آیادانی آن پرداخت آهوار و خورشان و هرمز پسران او صلح و قطع بحرین از آنها اوست هرمز رومیان

سحر غه شد بهرام بن هرمز نفس سازنده میگوکاریانی نقاش زندیق که در زمانش طریق ضلالت

نمود و بهرام بیستش گشیده نگاه بر کرد سه سال و سه روز سلطنت کرد شاپور بن هرمز

متکام فوت پدر در شکم مادر بود لهذا تاج بر سر مادرش نهادند و بعد از وضع پدر چهل روز

تولد یافته پادشاه سر میگویند که در بچگی سیزده از او از غلوله مردم بیدار گشت سبب آن غلغله

استقبال نمودن او بوضوح پیوست که از عمور بر آمده در وند هابر و جله نوغایت بحمت ازدام امام

حشر بعمل آورده در نواح لطیف جمع کثیر از غریب بقتل و غارت و اسیر دستی نمودند حکم کرد که سرهای

آن را کور کرده ریسمان انداخته تکبند تا بران ملقب و الکناف گردید و دو لوا لب

روایت

روایت آن که بر روم غالب آمده اسیران را اسیر نمود و شانه آنها سوراخ کرده لنگ بدان

بایسته و منتقول است که روزی در روم بر سم تجارت رفت قیصر در قفا نمود بحرم کاوکشیده و خود

بهمان از قیصر دور از حبس که داشت و دی با یران رفته حبس لشکری بروم کشید قیصر را گرفته

گوش بریده مهار در بینی اش انداخت و در بازار سر اگرد و دران حبس قیصر بر دشهر مذابن و ایوان

فیروز شاه بود و بلده و طیسوان و سادروان و سبر و فردین از آثار اوست مدت حیاتش بقیاد حج

سال بود از مصنفات او نگارنامه است مشتمل بر کیفیت خروج و طواف اطراف ربع مسکون زواکر

از داب العیش بشر براد آب خوردن و آشامیدن ذخیره بتقسیم اوقات نمابر احساب نقطان نفس کوچک

شاد باش مینی: در تمام ممالک محروسه حوادث نه ممالک وقت صبح بسمع مبارک رسانند در غایا از کیفیت

حال خود تاج شاهی را بر فرق فرزند خود گذاشت در بهلویان سولوی چاپی مسطور است که در زمان هرمز

بن شاپور نامه نوشت که از بحار و دریا مذخر جواهر بصد هزار دینار خریده ارسال داشته ام شنیده

میشود که با دشاه آنرا نمی خواهد اگر راست است بفرمایند که فلان بعد از کر بمناصح صد هزار دینار

آنرا میخواهد هرمز جواب نوشت که صد هزار دینار پیش ما اعتبار ندارد اگر من باز رگانی نمایم پادشاهی

کرکند [illegible] نوشته بود که بیع و شری بقصد کسب معیشت خود اختیار کنند شاه

بنده کند کار تاجران جهان نوشته بود که تاجران چکار کنند [illegible] در تاریخ بطایحی گفته

است که بهرام نود از خون ناحق دار نگاب سعاصی و فتنه و فساد نیاکی مدانست لهذا او را نهی می کفتند

روزی در نگار ابر قوی هیکل دیده و پیشانش آنرا اسیر نموده نزد خود بر آیال دست انداخته

می خواست که بر زمین اقتدام نماید آن اسپ بر دو دست بر سینه اش چنان زد که بیدان غدم در گذشت

ترکسنه

یعنی ... مرد حر دین شاپور بدید در جهار کلی او را سمان سندر که آن را حاکم سواد و زیر کرده
تو و بسیر و زری در شکار نیز نکناد کز اربیت نسیر و سکم کو بیرون آند لعان تحیین نمود لهذا او را
بهرام گوری یا سنه نعمان سمار را از روم برآورده قصر حریق که یعنی خوردن کاه باشد و سر به یعنی
سر کشیدن باشد بسیار خست ارکان نزد خرد نما بر ظلمش قبول نکردند و کسری نامی را برداشتند بهرام
سر کشید و کار بجار انجا سید آخر قرار یافت که در میان او و سیر گذشته تاج را تکذارند هر که بر باید تخت
او راست بهرام شهر از گذشته تاج را برداشت و در ان وقت بیست ساله بود و بقول صاحب جهان آرا
سنه دوم سال سلطنت نمود و در شکار کور مشهور است همش سوره زادی فرو رفت که او نیز بدان
و باین اکبری مرقوم است که بهرام مهر بیسی را از ده و ده بهمن القصه بار بجای خود نشانده باش که
کسی او را نشاسد بدستان رسیده زان ایام کرده میلی نواح ان را تصدیع میداد و هیچ تدبیرش نمیرفت
بهرام آن را نابود نمود و الی هندوستان مهراج او را بر نواخت و بهمن نزدیکی از غنیمی که او باج میخواست
باو برش بر و فیروز مند کرد بدو الی انجا او را مدارا مادی کرفت چون در ینا کان اکبی یاف بهراس
آمده یاد و از ده هزار نعمه سرای هندی و غیر چو اسیی از ملک خود بدرود نمود یکی ازان راخت بوطی بود
در لب التواریخ مرقوم است که لوانیان ایران از نسل آنها هستند یعنی جدید الملوک و بوطی رب النسان
و عادل ایشان کنشفا و بعد از بدر ماد شاه شد او را کسری می کفتند و الا ذن آن حضرت بوازر
جهل سال سلطنت او بوده حاتم طای همدران سال فوت شد حیاتش هشتاد و چهار سال و سلطنت او هل
و هشت سال بود ... یعنی عزیز و مظفر آنکه بن هرمز بن نوشیروان ماشلست همه شاه بودند
در فرهنگ جهانگیری مرقوم است که بر دیر به پای فارسی مقصوره و واو مکنور و آخر کلمه راسنقوله بصف

یعنی دارد

یعنی وارد اقبال یعنی بسطفر بقول صاحب کامل التواریخ دوم خسرو پرویز یعنی ملک غزیر مصنف
مفاتیح العلوم نوشته از بجا استفاده میکرد و که پرویز یعنی فیروز است و صاحب تاریخ مجمع الانساب
نوشته که لقب بهلوی یعنی مای است چون خسرو پرویز را بسیار دولت رسیده ازین لقب ملقب
شد و شیخ نظامی گفته که پرویز الیی که بدان فی شکر بر بند و حکیم رالئی فیلسوفی یعنی پرویز
آورده سولوی معنوی یعنی جلوه کردن نوشته و یعنی هیچ دین برانده یا طمار دی یا دشاه
جلیل القدر بود با نزده هزار کنیز منظره و بنش هزار خادم و چهار هزار حارس و بست هزار اسپ کر
های خاصه که آن را نقل زین یعنی چوب بسته اکر وقت باز آند سواری بعل برمای اسپ
ماندی دست بغل بندی بر بدو کوشید که بجاه هزار اسپ و نهصد و شصت فیل ست بر در کاهش
حاضر می ماند هنکام سواری دوستاقر ما نجرهای بسطر و نهزار میاده و چهار هزار بار کیر بر ره
کذارش آب می پاشیدند و هر روز یک کره محاق بریان می نهادند دیکدان و سیخها و خوان
و طاق و سر پوش و دیکر آلات از طلا بود هر دفعی که بخاطرش رسیدی سکی از امرای خود
بخشیدی و دیکهای مرصع در زمان سواری هر طرفی که می انداخت از انکس می بود بخواه بهجو شیرین
و مرکوب بهجو سرینشدیر که در عرب بشبدیز نظیر ندارست که در خوبی و حسن و خلق و قوت بر آمد
زمان بود دیکر نردبانی داشت یکطرف آن از زر و دیکطرف آن از نقره زبانی و پاره طلای داشت
که بهجو موم بهر شکلی که ساختی صورتیی و کاسه داشت که هر کاه از بالا شراب کردی از زر بدیکری که
خوردنی کم نشدی و فیل سفیدی و روبایی و دستاری بجاه دریایی که هر کاه حرکتی سندی در آش
انداختی پاک کردیی و هیچ آسیبی نرسیدی و خانه بود که هر زمان بر نکی دیکر بر آمدیی

مضاف از مثال صاحب کشاف جاری نگشته که تو قلموت جانوری است که از تو نیش شخص عظیم

جامه‌ی سازند و آن سلاطین آنرا می پوشند در زینت المجالس شطرست که تاجی دارد که تو رن

شخص عین از رز ناب بیع و جواهر نفیسه که مزا انسکله زرد در سقف ایوان محکم کرده تو دند بخاری نخست

هنگام بار عام زیر آن نشستی و تختی داشت از عاج که در مدت یکسال یکی از استاد دیگر ساخت آن

او فون از انها چهل هزار مثقال نقره و طلا به اطراف نگار برده تو دند در شکل کوه ترتیب داده قائم

سیه بصورت دوازده بروج و کواکب سیاره و نوابت در اطراف نموده تو دند و طبقاتی برآورده

و طاسی در آن نهاده و شیری و کوهی از زین در دهان بخاری آن ترتیب داده هر گاه که خواستی

از زر و گذشتی آن کوهی از دهان شیر در طاس طلایی افتاد و احوال روز معلوم شدی و ساعت

کنج درست چنانچه در فرهنگ جهانگیری مرقوم است که نهضت کنج خسرو یکی از آن کنج ها را بسیار ساخته

دوم کنج و سیوم کنج دیوار است و آن نام کنجیست که حصر و موسی بر آن رسیده تو دند چهارم کنج

روان و آن نام کنجروان و آن نام کنج قارون تو دکه بهرمند شدن آید پنجم کنج شوخه ششم کنج

سالمان که خسرو ترتیب داده یعنی کنج سالمان یعنی لایق شاهان هفتم کنج کاو و کنج کاوان

نام کنجیست که جمشید نهاده تو دو در زمان بهرام ظاهر شده تفصیل این اجمال آنکه هفتاد یک اره زار

آب سیدابی در یک روز فرو رفت و آوازی از دسکین بگوش بهرام زرین یعنی مطلع شد و آن

زمین را کندانیده عمارتی عالی که از رفعت آن شخصت تار تو ده ظاهر شده و مهندی دران رفته شاهد

نمود که دو کاو سیمین زرین که در دروی این کرسی های آن شان از یاقوت نیمی و سکم های شان از باد

و سیب و نیمی زرین که در دون این سیوه های بر از در خوشاب تو د و اخور زرین پیش آن کاوان

ترتیب داده و زبر حدود یاقوت و جواهر بسیار بنشانده و پرکرده اطراف آنها را خزینه ها و مدرود

طاوس که چشم و سینه های شان از جواهر و مروارید تو د ساخته و چنان ساخته که تیز دمدار

حال نرخدمت یکی از کابر فارس تو د خسرو در عالم جوانی در انجا رسیده اظهارش می نمود اسکندری

خود بوی داد و تا لکنش از ین سبب بعضب آمدی یکی از ملازمان فرموده که تیز ترین او را در آب فرات

اندازد و آن شخص مرآن ترحم نموده در موضع که آب در انجا بسیار کم و سنگ نوه افکنده تیز ترین از انجا

برآمده رصوبه آبی ساکن گشت چون هنگام جلوس خسرو لشکری بتیز ترین رسید و قوت آن

اسکندری که طایف جانش بسمع خسرو رسید همران دقت مخصه تجواهه سرایان و گیرکان فرستاده

تیز ترین را در حرم سرای خود جاداد گویند فرهاد که نام سنگ تراشی تو د تیز ترین عشق دانست تمنا

حال تیز ترین رخصه کردن کوه تو د و بر دیکس را به فرهاد فرستاد و که بدروغ خبر داد که تیز ترین از رشیدن

اخیر خود را از کوه بر انداخت و جان تیز ترین بباد تیز ترین داد و در شرفنامه مرقوم است که چون خسرو

تیز ترین نشنیده تیشه بر سر زد و تشنه تشنه که خون الوده بر زمین بوست و رخت انار از ان بر خست

زیرا که آن درخت انار بود چون چوب آن درخت را از اندرون بار کنند مانند دل عاشق پاره

و بر جا کستر باشد و آن انار به انار فرهاد مشهور است و کوه بی ستون و اقعه است در لطایف طوایف

نوشته که خسرو گفت اگر با دشمنای دایم تو دی خوب تو دی تیز ترین جواب تیز ترین داد و که اگر دایم تو دی کجا یا

رسیدی خسرو از ان کیان تو د گویند که خسرو در آخر عمر و چه معاش خراستی تنگ کرده و دست تظلم دراز و بانا

و بانی نیخ سود و نمود ناچار ملازمان گرفته محبوس کردند و بسرش کردند و بر السلطنت بر داشتند و بر ان آویختند

که بدر خود را کشت گویند کسی به پرسش آن رفته تو د خسرو بدو گفت تو مرا بتوانی کشت که بن کسی از ان تر

نگذشته ام شخص لشکر و به این ماجرا گفت شیرویه شخصی دیگر که پدرش را خود کشته بود فرستاد و خسرو گفت
که حرامزاده تو بودکسی که قاتل پدر خود را بکشد هرگاه دانی شخص بعد قتل خسرو کیفیت حال با شیرویه باز
نمود شیرویه از آنجا بخشید و او استعانه نمود که بفرموده و کشته ام گفت اینهم تو آورده تمام احوال
خسرو در زمان خلیفه ثانی به مسلمانان رسید و در بحث التواریخ مرقوم است که بعد قتل خسرو شیرویه که شیرین
پوشیده معلقی خواست که با وی بوصلت کند شیرین در جواب گفت که سه روز بعد سنه اول بار است
خسرو را فقه نخدیست حاضر میشوم امتحان کن موافق عادت این رسوم ملبس پوشیده حجری بخفی همراه
خود برده شیرویه بزیارت آن دخمه رفته مشاهده کرد در محلی که نعش خسرو دریده بود از آن محل بدرید
و به پهلوی اجداد از این ماجرا شیرویه چیزی نبرد و بعد از پدرش ماه بمرض صعب گرفتار شده جان داد و گفته
شجاع و لشکر کشه بدر را گویند بولوی نظامی در این مقام گفته است پدر کس بادشاهی را راست شاید و گرنه شاه
پرستش بنماید نوران دخت یعنی دختر از برکان بنت خسرو پرویز بعد شیرویه بود فیروز خسرو را به سال
اربعین بکشت رحلت حیات آن سرور در زمان او بود طعام بورانی بدو منسوب است مدت سلطنتش
به قولی یکسال و چهار ماه ملوک [illegible] که از نها را [illegible] جانشین سلطنت کرده اند این قوم
بیش از سلطنت قطاع الطریق بوده اند و در اکثر ایران عراق و مدت سلطنت چهارصد و نوزده سال
بود از انجمله [illegible] بن کیقباد بن کیکاوس بن جام بن نوح چون نسب چهرسلم و نوسیران فریدون
را کشت یازده تصرف جدید نمود و آمد سلطنت وی چهارصد سال بود [illegible] چهل و پنج سال سلطنت
کرد [illegible] از اسطلنس خواندند سه شخص بودند از انجمله [illegible] مرزبم سوخیس دو میرا دراند که نقاش
چهره یکدیگر سلطنت میکردند شراب انگور در زمان ایشان پیدا شد [illegible] که در بنی اسرائیل

میرا صدق

بمرا حلقهای اسلام بودند مهتر این نوشته اند از انجمله [illegible] بن غرباب بن مدرا [illegible] یلا یافته شانزده سال
سلطنت کرد تولیس شمر در زمان او سر [illegible] که ایشان را انتظار دیگر میدند یعنی
بادشاه برزش منهاد و چهارتن بودند از انجمله [illegible] صاحب کتاب مجطی جلوسش بیست و چهار سال
نوشته عظیم اولین بادشاهی که مصرش گفتندی در تاریخ جهان گشا آورده که قیصر لقط
فرنگی است تمیی پسری که از رشک حکم پیدا نمود و قصه را تدلیس بر این وجه است که مادرش فوت شده
حامله شکم چاک نموده بدر آورده بودند بیماران بدین لقب ملقب گردید قیصر به ازمان او دست
بود در زمان عیسی تولد یافته مدت سلطنتش پنجاه و چهار سال [illegible] بود و سال سلطنت کرد
در سال نوزدهم آوعیسی آسمان عروج نمود [illegible] که قصه بعد رفتن اصحاب کهف در زمان او
بود در تحقیق التواریخ مسطور است که دقیانوس قیصر از نسل اطاعوس که از اولاد سلم بن فریدون است
دوبی به عبادت اقام قیام داشت قیصر مقلب القلوب در زمانش از قول شهر ربه اصحاب کهف
بشنید حارره عقلش را برد است و قلم و طبق ایشان را بنور توحید منور گردانند است
ایشان مرواتب صاحب بداح این است سلیخا مکسلینا مرطوس
مرنوس سارنوس و ایشان از بزرگان زادگان بلده افسوس اند چون بسمع دقیانوس
رسید که این اشخاص از عبادت از عبادت اصنام و ست باز داشت به پرسش فرستاده
بیایی و ایام قیام می نمایند آن جوانان را نزد خود طلبیده پرسید که شما کرا پرستید
جواب داد که معبود ما صانع آسمان و زمین است دیگر از معبود دیگر ندارم و دقیانوس گفت
که این سخن شما را نمی دانم تا با خود میندیشید و فردا حاضر شده ما را این ماجرا آیینه

و الا شمارا بپارسا رسام جوانان مارگشته بعد از تقدیم منشور تهماتب آدمان شهر و از
شنوند و در اندیای راه سنایی که دیلیوس تمام داشت مادیتان مارخورد از کیفیت حال
ایشان پرسید آن جوانان بعد از عهد و پیمان صورت حال مادر دریان نهادند و نمرش بیرلوحرات
حضرت عزت قرار کرده و ایشان را نیکاری گران را رفتم گویند و لالت نموده یکی نظر نام
در مصاحبت ماران روان شد باران و تیموس را گفتند این سگ را مارگزدان که
ناگاه بواسطه از کیسی را به تمرل آن به نزد ایشان برجسته و سگ جانب او انداخته مارگشت
آخر نجش آمده گفت پیش از شما پروردگار عالمیان را نخته الم نخواهند که آن پیراهن
چون سگ مارگردانند جوانان را از شنیدن این نخن خجالتی و نموده بمراقبت مگرش
دادند و به عاری در رفتند حضرت سبب الاسباب خواراً بر ایشان حمایت و عظیم بر دشتها
در از کرده سر بران نهاده و خواب شدند روز دیگر دقیانوس در طلب ایشان سعی نموده با
بمقصود نرسیده و در کنار بنجاح یعنی عباس مرقوم است که وافق بالله محمد بن موسی هیثم را برای تحقیق
احوال عار فرستاد محمد بن موسی بعد از طی منازل به بار نشهر افسطوطیس رسیده میان امور دیده
که بر صفات رقیم اگر هیچ خورد بلند و بدیع مفرد که قطر داشت آن از هزار گز زیاده نبود که از بالای
کوه غاری عمیق دید که فراخی آن دو رمح که قطر داشت و آبی هم در آن بود چون در رون آن رسید
سه صد گام در رفت آن رسیده از روشنایی آن آب بلا فاصله نمود که مکانی در آن کنده در سنگهای
از سنگ تراشیده از انجمله سه صد ارج که بالا رو دانی بلند تر بود رسیده تخص را دید حصه یکی ران کوا یکی بود
امرود دمه را گاو و طایسیر اندوده بودند درست بر سینه ایشان نهاده ابرنمود و در سینی آن باقی بود

و صاحب تاریخ بیت المعمور آورده که بعد از فروع عیسی بکصد و پنجاه و پنج سال اصحاب کیف بغار در آمدند
و مدت سیصد و نه سال خواب اصحاب کیف امتداد یافت و در شنه در سال یکبار بر فراز غار شده
از بین سیلوه آن سیلوی کرده اند نازنین اندام هفتمان را بخورد و چون دقیانوس گوش صلت جانب
جنم فروگوفت چند کس دیگر از قصاره قصه حکومت بر سر نهاده اند و زمام پادشاهی روم در قبضه اقتدار
مادو سلوس قیصر ابوعبد الله حضرت ملک القدیر شش و مبعوث حضرت عیسی ایمان داشت قرار گرفت
در زمان او اصحاب کیف از خواب گران بیدار گشته بمسلمانی بر خواسته مانک یاران خود زر که بحال لفظ
و انباه بازآمدند ناگاه یکی از ایشان گفت چه مقدار درنگ نمودیم دیگری جواب داد روزی یا بعضی از
روز بعد از ان یملیخا که بصفت حلاوت اتصاف داشت با نفاق اصحاب از دراهم بای سکه دقیانوس
چندی مرکز فضه جهت آورد ن طعام نمود و سر کشت در راه از اوضاع مردم و غارات افتقاد حاش
دید متحیر سر در بدر کان حلاری رسیده برای خریدن نام درهم سکه دقیانوس بحلاد داد چون حلاد
مثل آن درهم هرگز ندیده بود یملیخا را با فاضح تهمت نمود یملیخا از نخش حلاد اعراض نمود بدل اطمینان
فال و قیل سر بصد طویل کشید در بین حال جمعی از ملازمان قیصر رسیده از کیفیت واقعه آگاهی یافته یملیخا را
پیش قیصر بردند و او را نشانی راه می گفت بیش که چشم دقیانوس بر بیش افتاد و خواهش ایشان
نکفته نگذرد یوانه که این نخش سکوی دقیانوس و صد درهم نمرل کرده یعنی یملیخا زیاده برشت چون
پیش تخت ملک رسید جوانی دید بر صدر نشسته که بدکر مسعود جمیع اشتغال داشت بلک از احوال او
سوال کرد یملیخا صورت حال بر بیل اجمالی به عرض رسانید قیصر چون این قصه را در اخل مطالعه
نمود و دانست که اصحاب کیف این جوانان اند لاجرم یملیخا را آگاه کرد که از زبان دقیانوس

سعد و نهصد سال گذشته و باخدای آسمان و زمین را ایمان پرنسم و به نبوت عیسی ایمان دارم لیکن ان
علماء را طلبیده این قضیه غریب را بسمع ایشان رسانیده منصوبه غار کشتم تعلی بیشتر بغار در آمده یاران
خود را از امور مذکوره واقف گردانیدند ان لشکر نعمای الهی بجا آورده دعا نمودند تا بحال
سابق معاودت نمایند دعای ایشان مستجاب گشته همه در گذشتند قیصر چون بر کیفیت واقع اطلاع یافت
فرمان داد تا در غار مضبوط خشتها ایشان را از اصحاب رقیم بنابران خوانند که لوحی زر که بر آن
نام اصحاب کیف و چگونگی احوال آنها نوشته بطرف کرانی نهاده اند قیصر بن میلادی قسطنطنیه
از آثار او هشت سی سال سلطنت کرد دین نصارا در ایام او قوت تمام یافت ملوک عرب نفرقی میکنند
تن بوده اند دار الملک ایشان این مدت سلطنت سصد و چهل و نه سال بود ازان جمله یوبن
صحان از اولاد هود پیغمبر است موضد زمان عربی است این سخت بن عرب اهمش عبد الیمس جمله عرب
از نسل او بند چون سبا یعنی حمیر خریدن و فروختن است بنابر وقوع این یعنی او را بدین لقب ملقب ساختند
حبس سن خدا و سی سال به انصاف و سی سال به نیابت سلمان سلطنت کرد و سع الاضرین
حسان اولا قصد خرابی مکه نمود بعد در یافت حقیقت انجا خانه کعبه بنوشتند و پیش ازین این رسم
نبود قولی معاد سال سلطنت کرد دار الملک ایشان یمن است ملکش نوده اند ازان جمله
که لشکر و اقبال خرابی حرم کشیده و بر حسب سنگ ابابیل هلاک شده معاصر او نوشیروان نوشته دو قصه اینش
بدین وجه است که در سحب التواریخ منقول است که ابرهه خواست که بجلد رفته خانه کعبه را خراب و ویران
کرده اند بعد از تصمیم عزیمت بولی نزد نجاشی فرستاده صورت حال انجام داد و مثل بعدی را که
سوم به قتل نجرد نود و سی طمع رفتن و نظر و سبب وصول بمقصد و مطلوب طلب فرمود و دعای بلیغ از

را بقبول داشته و فیل خود را برسایر فیلان مقدم کرده در مقدمه روان شد و خود در عقب فوج
شود و بعد از طی اندک مسافت فیل محمود خوابید شتران مانند خود را بجانب کوه یمن شتران در زمین
محکم کرده بازگشتند و هر چند فیلبانان مراسم سعی و اهتمام بجا آوردند و جانب بیت الحرام
قدم پیش نه نهاد و چون روی او را بطرف دیگر کردند بسرعت باد و برق رفتار
آمد و به قبیله فیل محمود عبارت از جمع و جوه صورت و سیرت بسته و دشت نیابان آن را
[illegible] کفته و دین نیابت و آیات اعتبار ندارد و بعد ازان بجهان [illegible] سلطنت
کردند ملوک حمیر کرانیان را ذی یزن می گویند سی و یک کس و تفرقی بست و چهار کس و ازالملک
ان تمام مدت سلطنت چهار صد و سی و دو سال و تفرقی با نصد و سی سال و شش ماه است
ملوک تبع در ازالملک ایشان حرا و تحریر مدت سلطنت چهار صد و سی و دو سال و تفرقی
با نصد و سی سال و شش ماه است ملوک تبابعه در ازالملک ایشان حرر ادبری مدت سلطنت
چهار صد و سی و دو سال هر دو کس بوده اند ازاولاد نعمان بن [illegible] که بادشاه عرب و
در فرهنگ سروری مرقوم است که بحر بالفتح الم گوشت و بضمین آرزومند گوشت چون او را در
گوشت بحر مخاطب گردید در اضافه فرم و فیلوی بلقب مدعی ملقب شدند ملوک الکهبی ازاد
کس در ازالملک وقت صفای و ترکستان داشته اند ازانجمله بر [illegible] بن راحت معاصر کیومرث
بود لوشکهای بسیار کلانش رسم طعام و رسم اقراح نمود و صین صور تکری و انحراف از تسلیم
و جاده یافتن و شکستن از ما کولات و شکستن و آوردن اخراج نمود و سیش با صین سرحدات
نام خود نبا نهاد و شکار او دشت غمانش بود بوستین سحاب و سمور از متحرعات اوست

پسرش ناصر نامی شهر ملیار بنام خود آباد نمود و دختر خانم را در پسر نوام نولد با فندیکی نام
نهاد که هیچ کس از اولادش سلطنت نکرد و دیگری را میل نهیچ کس از ان سلطنت نمودند
والله اعلم حوینه بن بلاد در از اولادش دوازده کس سلطنت نمودند و دیوان دیوان بنام ایشان
بود یکی بلکدی و دیگری کمندی بعد از دفات شوهر بر پسر بزرگ استرا حت نمود که ماکاه روستی بر ان
خانه یافته بکام دوهان او فرود فت و حامله شد و در زمان وضع حمل پسری زائید نوون نام
و نوه پسر که جمیع طوائف بغل از ستم او بتنگ آمده در میان بلوک بعد از خراب رسالت سلطنت کرده
اند مدت سلطنت این ان نود و دو سال و دار الملک دمشق شام داشتند و پسر دوم سلطنت
کرده اند از انجمله معاویه بن ابو سفیان بن حرب بن امیه بن عبد مناف ما در شان هند بنت عطبه و
روضه انظام بر ین منقول است که در روز جنگ احد حمزه سید شهدا عم پیغمبر صلعم
را شهید کرد هند اصداوه را این اکله الاکباد گفته و لاجرم پیش از نصب جگر او در سال پنجم از هجرت
ایمان اورده بیست سال در ایام خلافت عمر و عثمان حکومت شام کرده و بیست سال دیگر بعد از
معاویه علی یزید حکومت کرده در پانزدهم رجب سنه سبعین هجری بمرض نقرس در دمشق گذشت
مدت عمرش بقولی شصت و بیست سال بوده پسر ارشد یزید بن معاویه بقولی در
دمشق هجری متولد شد و سنه شصت و چهار عمر بود و در هر کس اخلاق و اثبات بعضی
گویند مرض سل و بعضی گویند که در حالتی که تراب قبض میکرد بمقعد و سرش بر زمین خورده
سوزش در دماغ ان شد و بقولی در شکار از اسب افتاده و مرده و در قریه حاره بن از زمین دمشق
مدفون شد حکومت او سه سال و نه ماه بود عبد الملک بن مروان اولادش در سنه

دار السال

و در سال هجری و در مقهاد و نقت هجری وقت فرخ و نجار بدست مصعب بن زبیر قتل رسید علی ابن یوسف
مردی بود که ماه فرودین راست و خشم از رق نیلی بار یک لب سطیر و شرح آب از روز دی بر ریزد
بحریکه مدیت دی شد و در سنه سبع و ثمانین سکه بر زر زد و پیش از ان در اسلام این سکول آورد
حکومتش بیست و یکسال و یکماه در پانزدهم شوال در سنه مقهاد و ثمانین در استرفوت شد و پسر عبد الملک
بعد از پدر بحکومت نشست حجاج در اخر زمانش مرض نقرس می خوابی هلاک شد پنجاه و چهار سال عمر داشت
بیست سال حکومت کرد و شنبه از نقطه که در سنه ثلاث و ثمانین بنا کرده بود در انجا مدفون شد سلیمان
بن عبد الملک در پنجاه و چهار هجری تولد یافته ده سال ولیعهد حکومت کرد در روز جمعه دهم صفر سنه
تسعه و تسعین در دمشق فوت شد اول در پیش الطری بوده بعد از و صفر عمر بن عبد العزیز در
اردنیز ست مشهور ست که اصداوش محبوس بودند و در سنه و فیض بهم سلیمان سید سلسله
جدی ان بار و سر بانک بی سر بیش از د طلا و نقره معنوش نمود و خالص نمود و مفروض
زر صفری بید و منسوب است در سر دری بسطور ست که بر بانک نام و لایتی و بر نام مردی که در
فضل کرم و شعر حرب المثل بود و حالا بر اردست و حه نشیمه بر بانک آن است که صفر جون بغداد
آمد مدیدن نام بن عبد الملک رسید و شنام آن از مجلس بدر کنا مند چهار و چه اخراج آن از استکبار حصار
نمود و بدشنام گفت این مرد با خود بر دارست گفتند چون دانستی گفت دو بهره در باره
من از بر کاه در مجلس بن حاضر شنود و در حرکت می آیند و بمجرد داخل مجلس شدن این مرد انها
حرکت عنیفی دارشتند بنا بران امتحان از صفر رسیدند جواب داد که از بر بکمین اکمشیری بر بی
دانستم که در بنکام شدا آید آن را بر بکم لهذا از اولادش بلقب بر بانک شدند مروان بن محمد

بن مروان بن حکم بحال و دو ماه حکومت کرد وزیر او عبد الحمید یحیی بود و زنوم نیاورده اند
سیره بخوبی حساب میکردند و در تجارب الامم مسطور است که آن را از آن حمار میکردند که عرب بصیر را
حمار گویند و از ملک یمن به نزدیک صد سال بود که حکومت مدد و رسید الی مسلم در زمان او مرج کرده
خواهد شد عبد العزیز بن مروان بعد از خلفاء راشدین چون دیگر خلیفه اقلیم ولایت خود پیوسته مال یمن
به تصرف حسبی و امیر المومنین علی را تعظیم کرده مردمان را از سب دیگر منع نموده مادر وی از
دختران عمر بود مدت دو سال و شش ماه خلافت کرده بگور اندر شد و گویند بقول ابو العباس
و غیره سی و هفت کس در ارالملک ایشان بعد او مدت سلطنت ایشان پانصد و بیست و چهار سال بود
آمدیم بر خلافت ایشان چهار شنبه چهاردهم صفر سنه خمسین و ستمایه ماقبل متصل که پانصد و بیست و چهار
سال بود و از انجمله او بحسب ولی عهد نام نفیس المنصور بن اسد الحل بدو الی آخرها یافته در سنه
خمس و تسعین در موضع بهراه شام تولد یافته بعد از فوت پدر در رصل و دو سالگی خلافت یافته از آثار
او ست بر و ایت این فوری شصت هزار حمام در بغداد بنا کرده بود و سی و دو سالگی خلافت کرد
ششم و نجحه سنه خمسین و مایه در رحبه بکلمه دهم بزمان غربی در وقت او شد
نفیس شد نامش ابو جعفر بن عبد الله بن یوبی در سنه ثمان و اربعین و مایه تولد یافته بقول جهان
آرا بست و هفتم و نجحه سنه خمسین و مایه در زی تولد یافته بعد از فوت پدر در رصد خلافت نشست
اول وزارت به یحیی بن خالد برمکی بعد از ان به جعفر بن یحیی برمکی بعد و فضل بن یحیی کرمینی بوده
در سنه خمس و ثمانین عاسنه نام خواهر خود را الجعفر بن یحیی عقد بست و در سنه ثمان و ثمانین مایه
و مایه منجم را قتل نموده سلسله آن را بر انداخت یحیی و الد جعفر در سیوم محرم در سنه تسعین و مایه در

فوت شده و در شط طیی فرات دفن کردند محمد بن جریر مشتقی گوید که فصیل برمکی را پسر تولد یافت
و در مهمت نهمت مردم فصیل مال و از من نخشیدند بعد از مدتها دیدند که دولت برمکیه برباد رفته روزی
در حمام رفتم و حمامی مسکور و مرا خدمت می نمود اتفاقا آن روز بهمن زبان نام رفت
بر حمامی متغیر گشت چون استفسار آن حال نمودم گفت آن بدبخت دشمن نور دم محمد مشتقی گوید که او را گفتم
که فرزند ندارم می خواهم که از بهر دارم سنگریزه تخت پدرت بتوستانم پسر بگریست و جواب داد مالی که بدهم
نخند هارون ایم و حاضر شام نموده بود در خلافت پدر کردم و هارون بیست و یک سال و دو ماه و هفده
روز خلافت کرده سنه سیوم جمادی الاول ملت و تسعین مایه در طوس فوت شده و سبب مرگ
که اکثر مورخین بشهرت نوشته اند و در رساله مستهی مسطور است که روزی هارون رشید ترسا را
گفت که اگر مسلمان شوی وزارت خود را بتو می دهم ترسا گفت می نامه دیده ام اگر جواب گویم
مسلمان شوم هارون گفت بگو ترسا گفت پیش از خدا تعالی چیست و دوم ان چه چیز است که خدا
نیافریده است سیوم ان چیست که خدا نیافریده است چهارم ان چیز است که خدا نیافریده است پنجم روی
خدا کدام جانب است هارون همه علمای زمانه را جمع کرده خواست هیچ یکی از عهده جواب بیرون
نتوانست آمد پادشاه در قهر شد که علم چه شدند گفتند که علم تمام است و لیکن بجواب ایشان نمی رسند هارون
گفت ابو حنیفه کوفی را بیارند چون او رسید پادشاه گفت که جواب این پنج مسئله را بگو گفت تا ترسا
مسلمان نشود ابو حنیفه گفت که ای ترسا عهد کن که هر که دی ابو حنیفه گفت ترسا قبول کرد ابو حنیفه گفت
که پیش از خدا چیست امام گفت که یکو از یک باده چون شمار کرد امام گفت که پیش از یک چیست
گفت نمیدانم امام گفت نسل خدا چیست و دوم آن چیست که خدا نیافریده امام گفت که قرآن مجید است

که کلام ربانی است سیوم آن چیست که خدا نمیداند گفت خدا خدای دیگر را نمیداند چهارم آن چیست
که خدا را نیست امام گفت که خدا را اسا زیست و چم رویی خدا کدام چیز است امام گفت که نشنیده اید
گفت رویی این کدام چیز است ترسا گفت نمیدانم امام گفت همین خدا را چنین تصور نمایید یکی
و هو السمیع البصیر مسلمان شد این بن هارون رسید مادرش آینده بیت تصور و التفاتی نموده
بقولی شهر سر بر و فرمان نبا کرده او نموده چهار سال و مهت ماه خلافت کرده و بیت و پنجم محرم
سنه ثمان و تسعین مائه بدست غلام طاهره و اسلین به قتال رسید مامون بن هارون بر سریر
از ربطن کیرکی بر و حل نام تمایز طسعین مائه تولد یافته بعد فوت پدر در بلخ و تسعین مائه بخلافت
نشسته و زنده کره خوقی مذکور است که اول کسی که زبان فارسی را بر اغات عالیه بعد از بهرام گور
شتر گفت خواجه زاده نموده عباس نام که بمدحش قصیده گفت چنانچه مذکورش در ضمن ستوا
تحریر یافت مدت خلافتش سی سال و هم رجب دو صد و بیست و هشت هجری جوالی بر دم و نشست
ز ربطن کیرکی مخصوص در نخجوان ای و نمانیس و نمانیه از ربطن کرکی تولد یافته بر سریر
و مهت و سنگی بعد او نیاکرده و دست در فرمانبک چنانکه ست که مخصوص بن رسید الکفته و بسی از آب
ایلوغ و طوله نوو بندر و زی تره که تو برای آسیان خانه را بر چاک کرده بسا ره و در موضع بر بر
و بر سر آن کوشک سار خته بل بحاه نام نهاده محاه مقرر است یعنی تو نیره باقی از آن
قیاس باید کرد روز پنجشنبه نوزدهم ربیع الاول تسع و عشرین و ثمانی و قات کرده بست سال و ماه
و بیست روز خلافت نمود خلیفه هشتم فرزند ارشدش نوو بیست و پنجم سیر و بست و هفت روز
و بیست هزار غلام خرید کرد و بیست هزار دیگر و بیست هزار دیگر و مانده از آن جمله او را خلیفه میگویند

و وفق بن معتصم در سنه تسعین مائه از بطن کرکی دختر طیس نام تولد یافته بعد از پدر بخلافت نشست
سلام ترجمان را بجهت استقبال بر سکندر فرستاده نام برده بعد دو سال و هفت ماه مراجعت نمود
صبح جبری یازده روز زمانش سیی از مشرق ظاهر شد که خلق بسیار هلاک کردیدند یکسال و
نهماه و سیزده روز خلافت نموده در ربیع الاول و ثمین و ثمانیین و مائتین و سامره وفات یافت کنیز
چنان قوت داشت که هر دسته کوسفندی یا سی تا بوش صیدا کردندی در یکی از الحلوقات
نوشته کرد عهد وافق خلیفه عباسی شخصی را سکاریای بدرام افتاد چون سکس بازهای آن
زنی صاحب جمال با پیراهن و شلوار بر آمده دست بسر و روی زده موسیکوشند نوحه سیکرد بعد از
زمانی مرد بن معتصم در ثمانین و ثمانیین و مائتین تولد یافته بعد از فوت پدر در سنه سبعین
سالکی بخلافت نشست مدت سی و یک سال و ماه از خلافت افتاد و یازده خلافت یافت
ابو العباس بن متوکل بعد از وفق در ثمانین و مائتین تولد یافته بعد از فوت پدر در سنه سبعین
و بقولی در تسعین و مائتین بر سریر خلافت نشست و هفت سال و هشت ماه و بیست روز خلافت نمود
مسلمان شد و بعد از ده سال و نه ماه و بیست روز خلافت نمود و در ربیع الاول سنه ثمان و ثمانین
و مائتین وفات یافت و بقولی در سنه تسع و ثمانین و مائتین و سامره و قات یافت
ابو الفضل جعفر بن متوکل در سنه ثمانین و مائتین تولد یافته بعد از فوت پدر در سنه تسعین
و مائتین بر سریر خلافت نشست و بیست و پنج سال و ماه خلافت نمود و در ربیع الاول سنه
احدی و عشرین و ثلثمائه در بغداد و فات یافت

و به یاری از اولاد یعقوب رسید و دولت عباسیان بدو منقرض گشت این علیقی در زمان
مأمون خطاط از غلامان او گشت و بتاریخ ربیع الاول سنه سبعین و مائتین در زمان سلطنت
عمارانجان و بغداد وفات یافت پوشیده نماند که در مستحب التواریخ مرقوم است که خلفاء عباسیه
پنجاه و دو نفر که در قریه بیستون شدند همگی متصل ده سال خلافت کردند قرن اول سی و هفت تن
و قرن دوم پانزده کس از آل عباس که بعد از واقعه هلاکو خان بمصر گریختند و حکام انجا مانند مصلحت
ایشان را بخلافت برگزیدند ابتدای خلافتشان از احمد حدین طاهر تلقب بمستعین بالله
که نهم رجب سنه ۶۵۹ هجری در شهر مصر حکومت قرار گرفت و آخر خلافتشان لمتوکل علی الله
که با قلعه سلیم شاه بمصر آمد روز پنجم محرم سنه ۹۲۳ هجری در مصر متقید گردیده نام خلافت از
دودمان عباسیه برفع شد مدت خلافتشان دو صد و شصت و سه سال بود و ملوک طاهریه و غیره که
بموجب فرمان نبی عباس حاکم بودند سی و ستن از انجمله یحیی کس طاهره در هرات و خراسان حکومت
کردند مدت سلطنت ایشان شصت و چهار سال آل همدان یازده کس و بمصر و شام بودند مدت سلطنت
ایشان یکصد و دوازده سال آل صفار شش کس در اقلیم ایشان موصل مدت سلطنت یکصد و بیست
و شش سال آل صفاریه و صفاریه صابر ده کس یعقوب و غیره یازده کس و سامان غیره یازده تن در فارس
حکومت و داشتند مدت سلطنت پنجاه و هفت سال از انجمله یعقوب بن لیث صفار که بغداد بن بردخرو
می رسید بلادم صباح بن نصر کنانی شده بصفاریه سر فرو نیاورد و در آخر کار صباح مذکور را به بند کشته
در دیوان انساب مرقوم است که یعقوب حمال سوداگری کیاه خشک میکرد و بایران بتلقب ایران لقب گردید
و در بین الاخبار مسطور است که یعقوب مردی بود مجهول از روستای سمنان از ده قرین بن

لشهر آنکه ورود و کری اختیار کرد با تیرده درم مزدوری ماهیانه می یافت لاکن بوای خرج ماهی دان
قسمت کردی و قوی نبود لهذا و همراهان در هر شغلی ممتاز شود پس از ان بعیاری و بعد از ان دزدی
و سنن بعید زهر فنی و پس از ان سرهنگی کرفت و جل یافت اول مکرر بسرهنگی کرفت و اخرش ایرسی
سستیان یافت و شش و سبع و اربعین و ثمانین از امرای سلطنت سعید خراسان و کرمان و فارس
و هرموزستان و ایلستان و مکران و طبرستان و فخ و کابل را در تصرف اورده قاصد سعید عباسی
شده و از انجا هزیمت خورده در نهم توال خمس و تسعین و ثمانین بمرض قولنج در لکور هاهوار و فات یافت
بن لب بعید برادر قایم مقام او گشت یک چشم نانبیا داشت بمسجد جامع عمر سر از انار اداشت
در بحاریه با اسمعیل سامانی شکست خورده در نصف ربیع الآخر سنه سبع و تسعین و ثمانین در بلخ اسیر گشته
بعد از رسیدن سبع و تسعین و ثمانین در اثنای حبس از باعث کرسنگی کرد هنگام فوت معتضد فرا موش کردند
تو دو فوت شد مولد آل سامان سمرقند و اصل او ده فروع مدت سلطنت یکصد و دوازده سال و یکماه است
از ان جمله امیر اسمعیل سامان قریه ایستاخ سمرقند و این طبقه از انجا بوده بعد از قوت او در
تسلط یافته و بر خراسان غالب گشته در کهارستان منزل است کار در ربیع الآخر سنه سبع و ثمانین و
امانین امیر اسمعیل سامانی تحریک معتضد عباسی با دوازده هزار سوار کار کاب ایشان از جیحون بود بر
خراسان کرد در انوقت سپاه دهزار سوار در جرار همراه داشت آمده چون روز سه شنبه نصف شهر
مذکور در بلخ نوبه صوف واقع شده کوس جنگ فرو کوفت کرا سب خراسان غارتاری کرد و کشتی
نموده غنان از دستش ربوده او را نصف اعدار سید بی آن که حکمی نود بحرد آواز طبلی آن فوج
لشکری منهزم شده و خراسان اکرفته و خیمه محبوس ساخته و مشغول است که چون افراج خراسان در

در مقابله امیر اسمعیل سامانی در آمد و حرب سخت بر اسپ اسپر سوار او بود و قصارا یاد تا یکی از مردم لشکر او
کرخت از دویدن بحرکت نگشت آسپش لغزی کرد و در دنبال او شد هم چند غیال می کشید فایده
نکرد و آن یاد بان در لشکر حریف در آمد و اسپ در عقب آن سپاه از اطراف و جوانب تاختند و او را
گرفتند چون لشکر آن پوشش او بی سر ماند آن شصت هزار سوار بی اتفاق گشته سلطان اسلام گرفتند
و تیغ فتح نمودند و بدنبال سلطان در سرای حرم سرای او رسیده از حرمه خبری بدست نیامد یکدیگر نفر
حرم گرد او در حرم خاص جا داده سپاه از لشکر بی سامانها بود سلطان اسمعیل سامانی نزدیک شده
آن حرم دیگر سرای خود یعنی گران مباد اسپ و خیمه در آنجا را کند از خود صد اخت جانور بهتر از مالای
آن می گذشت پاره گوشت حیال کرده او را از جنگ آورد و در بود و بیرون آورد حقیقت این واقعه
سلطان رسید جانور را از عقب تعیین فرمود آن جانور اسپ تاخته می رفتند که نعل از جنگ او جدا شد
و در کار بر آنها دو سوار از بر سر کار بر رسیدند دیدند که در آن کار بر خفته است و آن نعل بر بالای
او افتاده است سلطان نیز از عقب رسید ضد دیگر در آن کار بر بودند او را دفن کردند و خزینه و بر نه بدست
و این همه لشکر سپاه همراه داشت همه را به آنها بخش نمود و در یازدهم صفر سنه ثلث و صد و نود و پنج وقت یافت
محمد بن زکریا طبیب رازی کتابه منصوری را در علم طب بنام او نوشته و فیه نظر سلاطین غزنوی یازده
کس در اسلطنت آنچنان عزیز و خراسان مدت سلطنت یکصد و شصت سال و اضعف کس نقل کرده
که اول آنها سبکتکین است از نسل یزدجرد بود و باید کابلی مصر حاصلی نامی او با از ترکستان آورده نزد
ملک سبکتکین بفروخت و از ترقی ملک مرتبه سپه سالاری و تخلص و تحکم از دست داد سلطنت رسید مادر
سلطان محمود دختر ملک زابل بود لهذا برای آنها را دارد و پدرش کنته امام رضی چراب که او بود را

خت و الب انفع بقول رسیدی عهده سر نبود و لیکن در زمرکی بچه را کوتیند نبی بچه و سلک
یعنی از غرد حقیر خرد و یکی فچه را کوتیند و بادشاه غلامان را نیز کوتیند چون سلطان محمود الاغر
و حقیر خسته نبود و یلقب بدین لقب کرده بده سلاطین قرم کیلانی جباه و قوته نشان از نجاه و کس
اول سادات یازده تن دویم آل یار ماکان بن کاکی یازده کس سوم آل لوما کان آن
راد یا یله کوتیند بعد آن به بهرام کوری رسید و لوما نام حاکمی نبود و آخر به سلطنت رسید اقتدار الدوله
و غیره بر ده کس چهارم ماکو تا بلت و قاره حال را با کوا کوتیند چهار ده کس دیلمیان در ایران
عراق و فارس سکونت میکردند در کشف اللغات نوشته که دیلم با لفح رتبه است از حبس و ترک
که رودم انجا بجده سود درست زبان می باشند از انجمله آل و چهار ده کس بکی دولت صد و
و نفت سال بادشاهی کرده اند دو به بن تن شاه بن قرد زین سر دیل بن سامان
بهرام گور از سصاب و در کار او دبهیم برآمده بدیلمی و رحمان قعود فاقه تمکنای
کمری نشان می نمود تا دولت سلطنت بوی رو نمود و در ترجمه این حکمان بسطور است
که نوبه نامی نامی کمری سر بسر دانست عماد الدوله علی و رکن الدین علی و سر الدوله علی
احمد و نام پدر آن ابی شجاع نوبه از نسل شاپور در اکتاف بود و در بهمای مملکت دین
سلطنت نمود ال نوبه از نسل وی اند و دار الملک آنها شیراز است و در صد و شصت هجری
ظهور نمودند و در صد و چهل و چهار انقراض دولت آن خانواده شد علی نامه
امیری از امرا در مرد و زخ از اطاعت سنقاء شده امیر فارس محمد بن تغلب تاو و در
عرض محاربه در آمده بر بست فیاد و علی نوبه به ولایت اقلیم فارس شتافت

و در سیر ملک به محمد یعقوب استعانت کرده بر سریر سلطنت بعدل و نصفت خود را مستقیم ا
ساخته اما همه لشکر و طبقه خویش می طلبید و چون در خزانه هیچ نبود و در تدبیر آن خرابی تمام
داشت و نزدیک شد که سررشته انتظام مملکتش گسسته شود و دید بخط روزی چند کرد اینده
تا روزی بر شغف آن که نشسته بود و باری دید فراش را طلبیدند و چون در خزانه هیچ نبود
و در تدبیر آن خرابی تمام داشت و نزدیک شد که سررشته انتظام مملکتش گسسته شود و دید بخط
روزی چند گذرانیده که یکبار فراش سوراخی که بازداران رفت کند چون دولت در کار
و بخت بیدار بود و صندوق دید که از غایت پری نقلی تمام داشت چنانچه بچند نفر ان را بر
آورده گشودند چندان زر و جواهر و اقمشه نفیسه دران بود که هزار هزار دینار رایج دران قابل بود
او خاریافته جامه نفیس دید خواست که آن را بپوشد نداد تا او و بحکمت آن دو در محصان حدت
غرض آنست که چنانچه خوبست که جامه محمد مالو بدوخت و از و بهتر چنانچه بود که او را خصاص فرماید
نفیس که بشروط استعدادی می خواهد داشت اما اصم است که از صدر بخش یکی نمی شود و فرمان قضا
نفاذ یافت تا او را آورده چون بمقام پادشاه استیلا یافت آنکس نزدیک بود که در خصص ملاک
بسته هلاک شود و در سلک اموات منسلک گردد پس از آنکه قرار خاطر و تسلیه دل او را حاصل
بود بخشش پادشاه صندوق دید گفت و اله بالبرت آن کس را بطلاق و نفرین نگاه کند
که محمد یعقوب غیر از دو صندوق هیچ دیگر بخش من نهاده و نیدانم که دران چیست علی الجمله
گفت که بردارید و بر سر ساز خط علی الفور صادق حاضر کرده اینده و چون گشودند نقاش
جواهر آلات و اسباب بی بها و نفیسه که بر در رفتگار رجبه و خیر جمع کرده بودند دران ذخار نموده

و قبر آن

و قبر آن هزار و هزار و شصت و دو سال بوده بود سلاطین
سلجوقیه در تاریخ الوالعلا مرقوم است که سلجوق بسبی و چهار واسطه از شاه اب
مبرسد چهار پسر اسرائیل و میکائیل و موسی و یونس داشت بشمار چهار فرزند شصت
و یک پسر دارد ایران مانده یکی در روم هفت پسر داشت و در شام شش و در کرمان یک و چهار
موافق قول صاحب لب التواریخ مدت سلطنت ایشان دو صد و بیست و سه سال و
نوزده از انجمله ایشان ارسلان ثانی جمعه دوم محرم سه چهار و شصت و یک تولد یافته و بقولی
این جنگان در ربیع آخرین و از مقابله سلطنت نشست بر قیصر غالب آمد و جمع بر دشمنان
بقدر شصت هزار و شنبه سلخ ربیع الاول در سنه چهار صد و شصت و پنج از دست یوسف
خوارزمی کوتوال قلعه بدرم کشته شد در مرو مدفون کردید کویند نخاس او طولی داشت
و از ماوراء النهر بسر نهاد که در نظر مردم ماطیا بلیسه و دکریی نمود اسرائیل بن سلجوق
در انتخاب مشغول است که دیبال و نعمت فراوان داشت و قلیچ ارسلان از ترکستان
در اشنه سفید و خاه و بیج بیاد در النهر آمده سلطان محمود غزنوی طریقه اتحاد پیدا کرد
روزی سلطان محمد کفت که اگر ما سمرقند و بخارا افتد بما چقدر نوازی کند
و اسرائیل و کمان دیری که در دست داشت آن شعبه بوی داد و کفت که اگر این
را نتوان و شی بر دارد کر که تو بر سر سلطان شنوهم کرد بدو زنکام بینی او را قشیه
شود و نقاره کالنجر بخوش در آمد بعد شش سال دران حدود مرد و سوار الب ارسلان بجای
و مقدار ایمه در سی و شش سال مشتمل شد و بعد از فوت برادر بر تخت نشست چهل و یک سال

سلطنت نکرده و به اکثر بادشاهان و جنگ نکرده فتحها کرده و بعضی جنگ کرفتار نیرسنده مادر جلایر
یافت روز دوشنبه بیست و چهارم ربیع الاول در سنه پانصد و پنجاه و دو فات کرد و سایر در تاریخ
وفات اوست پانصد بادشاه و نیز شهریار نامند چون این بادشاه شهریار بزرگ
دراست نمایران با بن لقب تلقب کردند و بعد وی این سلطان غیاث الدین شهریار پانصد و
تولد یافت بعد از فوت برادر در حکم خمس سلطان سحر حکومت فارس نشسته در سال دو شنبه
حکومت نمود در روز چهارشنبه سیم محرم در سنه پانصد و سی و شش وفات یافت طغرل
بن طغرل پانزده سال و شش ماه سلطنت کرد پانزدهم جمادی الآخر شنبه پانصد و هفتاد و یک
وفات یافت فرجمل در سال دانست سه بن رضوان بعد از پدر والی جلگه شده در سنه
پانصد و بست بدست غلامان خود کشته شد و فرغش شهاد و نهم کس طغله شش کس
و نهمان اورا بنا بخان شش کس در دیوان است سقول است که از نامک آنام آبائی سلطان سحر
نود و نمایران با بن لقب شهرت یافت مدت تملک ایشان هژده سال از نامک فارس
یازده کس مدت تملک یکصد و سی و یک و ماه و دوازده روز و از نامک انام
و صل چهارده کس مدت سلطنت یکصد و سی و نهاد سال ملوک نامک نامه هژده کس طغله شش کس
سه کس بوشیده نماند که یکی کس از انجمله و نشسته از سرمنکان سلاطین چهار کس سه کس
سه کس که در نامک فارس الوبکر سعد بن زنگی بعد از فوت پدر بر تخت نشست و بخدمت اتابکی خان
کذرانیده قطاقیح خانی یا و از ملکو خان نیز سور غامشی یافته سی و یکسال حکومت کرد و بخم خانی
از اکابر سنه نمان و خمسین و ستمایه وفات یافت سنه و دو سال عمر داشت و در ماه اش خانون

نزدیک پدر

نزدیک بدر مدفون شد پسرش بعد از دوازده روز سلطنت نمود و بعمر سی و شش سالکی وفات
یافته و بعضد بنشست مدفون شد پسرش ابو نصر و عزسعد بن ابوبکر در شصت و سی و چار بود و
نمود خان بن ملکو خان در آمد سی و سه سال والی فارس ماند سلطان
هر چهار فرقه چند دیکتن و دوازده کس بنی معهد کس سه فاوله و شش و دو کس
اسمائیله و معصر سی کس مدت سلطنت ایشان دو صد و شصت و سه سال اول ایشان ممدح است
کرد کس واسطه نشش بنام جعفر صادق میرسند قول صاحب نزهت القلوب در سنه صد و شش
و چهار نسبی ملکو خان به تدبیر خاصی فرزند رذال و دوقت ایشان کردید و ایشان فرقه
منطق مدد و طلبست اصل چهارده و فرع شانزده اول صباحه بیست کس دوم حمیر بیست
ملوک حمیر دو فرقه یازده کس مدت سلطنت از انجمله غلاء الدین حسن بن حسن که بجهان
سوز بلقب و از قبل سوری برادر خود بسلطنت رسیده و بعد از فوت بهرام شاه غزنی را
تاراج کرده استخوان سلطان محمود غزنوی را از قبر بر آورده سوخت بدین
مدت سلطان سنجر کرفتار شد و بدیم مجلس او کشته تحدد الحکومت غور رسید بتفصیل این اجمال
در تاریخ منایی خان بنظر در آمده که از بعد بر سال سلاطین خود و سلطان سنجر بر سر تخت
نمایران متصل فیروزه کوه و هرات هر ایی که کوشک آبا و است مصاف هر دو لشکر فرا رسید
شش هزار سوار ترک و صلح و مرکمان و غیره که مدت است علاء الدین نمود و با یکدیکر و سلطان
سنجر میوستند علاء الدین هزیمت یافته با جمیع معارف لشکر مقید سنجر کردید و اکثری کشته و در آب
غرق کشته چون بندکان هر ایی علاء الدین می نهادند کفت کی بن بندکان نمایر تعظیم سلطنت تو نیار

کردو بود م سلطان سحر آن شنید زرین سپر انداخته و برپایش نهاده و بر تیز سوار کرده و در لشکر گرد انید علاء الدین
ما بطف طبع مشهور تو در وری او را سلطان خود خلعت پوشیده و یک طبق دینار نوبی داد علاء الدین
خود گفت فلان کفت را کنیز شاهم انداصف کفش هر چند بدم گفتم زر را بکش بخشید مرا
یک طبق دینار بخاطر بخشش بخشیدن تو خود و خشم سلطان او را خلاف فیدم بمجلس خود خلعت
و بمجلس خصوصی خود طلبید چنانچه روزی سلطان سحر بر تخت نشسته و پای فرد کرده تو خود و بر پای
خود حکایتی برگ داشته چون نظر علاء الدین بر ان افتاده بدیهه گفت مصراع ای جان پای تو آفرین
حلقه بندگی نور تو من چون خال کف پای ترا بوسه زنم اقبال بمن بوسه زند بر من و التماس نمود
که بر آن بوسه دهد سلطان اجابت فرمود و در انجام علاء الدین سلطان تحمل کرد بدین سلطان
زر شاهد فتحالت او بکرم یاد نمایند فرمود علاء الدین بگفتار در این فراخ ملک خود را بسیار کنار
و حوالی خود را فرمود که بسیار کنا بکوشید و علاء الدین بتخت خود رسید و مدت سلطنتش سی سال
در اصلی و خیر و خجسته در گذشت در تاریخ نگارستان آورده که چون سلطان محمود غوریان بر دیوری
آن ملک غزنه صدا فتاده در تخانها بصلابت و جهالت اوقات میگذرانید بشرف اسلام ایمان آورده
بامر تجارت اقدام می نمود بعد از مدتی که او را جمعی فراهم آمد بموجب حب الوطن من الایمان بمقام
اصلی عزیمت نموده با اهل و عیال و اسباب و اموال در کشتی نشسته متوجه غزنه گردید ناگاه کشتی
شکسته و آن کشتی در دریا بشکست و همه غرق شدند حسین پسرش از بهم جان خویش بر تخته پاره نشسته
دست زده متعاقب انجال سری در بعد و بیرون ان کشتی تو در رفیق حسین نشسته آن پاره تخته را
بدست فرو گرفت رفیق نفس او شد القصه حسین و آن رفیق هی کوشیدند شب و روز در دریا مانده

بهم از جان

به زر جان کندن خود را بایا رسانیدند و از بلا نجات یافتند روز چهارم شهری رسیدند شب شده بود در کاروانسرا
تعب خستگی او را بگرفت و دو نیم هفت سال در زندان گذاشت بعد از هفت سال پادشاه
بدانها برار کرد زندگی حسین بان نظر بر او تازه شده متوجه غزنین گردید چون بدانجا رسید
رسید جمعی از قطاع الطریق او را احوالی خوب یافته بست و صلاح از بر خود دادند
بدست تیز زنان تو دو اتفاقا طایفه از لشکر سلطان ابراهیم غزنوی بر ان ظفر یافته همه را گشت
چون علاء الدین حسین را حسین گفتا می شنید انم که مرد و غلط راست خوب است امر کرد
علاء الدین احوالش پرسید او سرگذشت خود بشرح و بسیط او در کرد رقعه رقعه حکایت او پادشاه
مسطور رسید سلطان دو جانش رفت کرد و او را بحضور طلبیده نوازش نمود و از فرمای
خود نامزدی داد چون سلطنت مسعود بن ابراهیم رسید او را رتبت خود او داده و کار
ملک و مملکت را بدو سپرد و سلطنت بکمال و بی آفت خاتمه یافت
تاریخ آنرا بخت مرقوم نموده که بعد انقراض دولت سحری علام دولت خود از رم شاهی
یا ایرانی ملوک ایبال چهل و هفت کس اصل چهار فرع چهل و سه اول غلامان سبزه کشی دوم
خلج و غیره سیوم ملوک کرد هشت کس از انجمله سلطان سیف الدین شام بعد از کوشمالی
کهوکران برای غنیه بمنزوان هندوستان آمده در وقت مراجعت بغزنین یکی از خدایان
با حده در منزل دهنک سیوم شعبان سنه ششصد و دو بحری شهادت یافت سی و سه سال
بادشاهی نمود بعد ازان قطب الدین ایبک سر سلطنت بست بود از ضبح دهلی اول کسی
که از سلاطین اسلام در هند سلطنت نمود دی بود قطب الدین ایبک از فرزندان ماح الدین

سالکین سالکین سال یعنی مشهور و مکین یعنی مضبوط است چون پسری از ملوک خوارزم نماند سلطنت
بدو حضر رسیده امرا کنزاد رضا به نکاح قطب الدین داد نبات بوی راضی شدند و در لب التواریخ مرقوم
است که منجمله جمله کس غلام معزالدین سنام المشتهور شهاب الدین غوریست که از قوم صلخ و ترک دغور خریده
ملقب بخطاب بنده چهکانی بر خاست و قطب الدین اینک ایدا الجمله بود و معزالدین آثار رشد و قابلیت
و نجابت از ناصیه حال ملاحظه نموده برادری خود را به نکاح معزالدین داد سلطان شهاب الدین به
او را غائی غیاث الدین بوده و مادرش در سلک نبات بدرالدین کیلاتی بوده و قطب الدین
در شهر هرات سال حکومت کرده چهار سال سکه و خطبه خود خواند در سنه سبع و ستمائه و فات در
اثنای گوی باری از اسب افتاد و هلاک شد چون اکثر حضور یکسکه بود و اینک اشتهار
یافت سلطان شمس الدین التمش و ترکی دست او نبش کرفتی اسکوبند چون بنام اکثکی ماه ولد با قیه
ماش لقب ارشد شهار باشمش شاه میرد و انهای شمس بر وایت صاحب ایران بنجام مارض بکی از ماند
و نوان بود و بنهی مسکنت دوی از غلامان قطب الدین اینک بود چون دولا ستاد مدت در تصرف
راجهای سوج بود در سنه مقتضی و ستمائه ملازم اصه بسند نوشته بعد از سلطان شمس الدین اصه بحکومت
نسبت او در زیری کرده بعد از اخراج او دن بحکومت نشست باتفاق سران بنام ولات التمیا
یافته و ملاد ماش اصه را از خود خشمین از مردن راجا و دن دلیش او در نکاح خود آورده در سنه
تسع و ارتین و ستمائه لوای سلطنت برافراخت و جمیع مملکت را بعهده بسران خود گذاشت و در سنه فرخ حسن
التمش در تاریخ بدیدر تی حسب تقل کرده که اصل او از قبیل الوی بوده برادرانش بخدمت ماردکالی
فروخته دی بدست صدر رضا دن بی بفروخت می گفته که در بخارا حسین زری داد کم الکو بمان

از اول بن

زر از دست من بنا خدا در ارسنان بی الیسم در دنیی انکور خریده بمن داد و کلفت خون تکلی و دولت بی
بامقر اکلوکی بنی و بعد ازان خدا جا فروخته شد آخر کار قطب الدین در دهلی مالک و جهل و فروتر را
خریده بود ازان میان بکی را طغاج نام کرعلم بسته کرد انیده او در مصاف تاج الدین کشته شد
و دویم را التمش نام نهاده با سیری کان بود و انطاع مداوی مقرر کرده در سنه ششصد و تفت بعد از
وفات قطب الدین امیر اسماعیل او را بر مداوی طلبیده از دم شاه و غیره تخالفات را متهم ساخت
و صدای ان بر تخت دهلی جلوس فرموده شمس الدین بلقب خود تنها و دو در دست او سلطان تاج الدین
از غزنین و لاهور کرفتار آمده در حبس قلعه بدایون بمرد و ناصر الدین قباجه در صدد بود او را از دست او
سنگ خورد و در قطاول فوج تعاقب او در دریای جناب او را غرق کرد بدین طریق بحر ثنا کشت
و بلفظ خواصه بخیار کاکی او سی رحمة الله علیه که جامع اوسیع فرید الدین شکر گنج اند مرقوم است که سلطان
شمس الدین التمش بر اهوای ساحل حوض سراغا و حوضیست تعین نمودن و بنا ساخت و بنای ان حوض تحت
خواصه آمده استصواب نمود و بنزدیکی کرسیدی رسید که حوض سیدی کذشت بجای که حوض سیدی است همین را اختیار
کرد چون تشنه سلطان جانب منبر را در خواب دید که سرور انبیا در میان آن کسر زمین کوار ایستاده
می فرماید که شمس الدین چه تجوای سلطان کفت یا رسول الله تجوایم که حوضی سازم خود که همین جا باشد و
حوض سرد سیر در همین زمین زده چشمه ای تجوشید سلطان از خواب بیدار کشته شهر نقشب ماهی
مانده بود که بحدیث خواصه صاحب رفته واقعه را بیان نموده خواصه می فرماید سلطان را از سر ان این
مرد و سر و شانی چراغ دیدم که همانجا چشمه آب جوشیده است و این حکایت با مکث بعرض مشایخ بزرگوار
کشته و صاحالا مجوشیدن آب کشته کوچک حوضچه از برای تعظیم نفس سیم حوض سلطنتی بوضوح شمسی

کردید سلطان بنام خود خوانده خطبه کرد و سکه بنام خود زد و چون این خبر بدهلی رسید
که در سنه ۶۹۵ شمس الدین لطرف بلتان لشکر کشیده و در آن سفر انحراف یافت و سلطان
ناصر الدین پسر سلطان شمس الدین در سنه ۶۹۵ تخت نشین شد و در منهاج السراج جوزجانی مسطور است که بعد از
گرفتاری علاء الدین از بهرایچ رسیده بر تخت نشست و مراج خان را فرستاد و در تاریخ زینه نسخ عبدالحی آورده
که ناصر الدین حضر الدین عاری الشهرت بود و گوینده وصیت کرده که پس از موت او سلطنت در خاندان او
بماند لهذا او را بر دیگران ترجیح کرده اند و از آن باز بالعموم خلف دهلی بر زمین بوسی می روند و سکه بنام
ایشان می زنند نام اصلی ایشان یحیی بود و بعد از ناصر الدین بر تخت نشست و خود را غیاث الدین ملقب کرد و باعتقاد
صاحب طبقات ناصری از ترکستان بسری بعد از اتحاد خواهر جلال الدین یاقا اودا خرید و نمود و سلطان
شمس الدین الغمش فروخت و یکسال ساقی باشی کرد و بعد شهادت سال و چند ماه در دهلی وفات
یافت گویند او اولاد از فرسیاب خود و مختار الدین یاقا دختر زاده ناصر الدین بخود دست بعد فتح جان در
سن نوزده سالگی بر تخت نشست مدتش که بقول خافان خطاب و بخود نام داشت و در زمان پدر خود تعمیر
طغرل کافر نعمت حاکم کنتوتی شده بود در کنار آب سرو ملاقات فخامین پدر و پسر شد قران السعدین
برای این ان کردیده و بعد این را خوانده مدت سلطنت سه سال و کسری در سنه تسع و ثمانین و ستمائه بوده
جلال الدین خلج که ملک فیروز نام داشت در حالت بیماری بقتل رسید جلاد الدین بن شهاب الدین
سغرو و بعد از قتل غم تاریخ هژدهم رمضان سنه ثمان و تسعین و ستمائه بر تخت نشسته اولاد جلال الدین آمده
او کرده میل کشید و سر و چشمهای بسیار را نمود و در تاریخ ششم شوال همین سنه و سمانه در دهلی وفات یافت
جناب الیه معلوم عاری ملک نام داشت و در تاریخ سالی مرقوم است که بوجهان سعد و نشان از نقدین قماری

نمود ه

همه از نسل تغلق شاه غافل نشسته و در تاریخ کتاب صراحتا ذکر نموده اما در ملک لاهور مشهور تغلق دارد
که تعلق مادر سلطان غیاث الدین در ملک غلامان ترک سلطان بلبن نمود که ما مردم جت که بومیه این ملک
اند و ضرر بیان کرده سلطان غیاث الدین از دو خود آمد بعد از قتل خسرو خان در سنه مقصد بهمت در
کوشک سری بر تخت نشسته تعلق آباد حوالی دهلی بنا نموده تخت گاه ساخت بعد از فتح کلنتوی بحوالی
تعلق آباد رسیده در سنه مقصد در سیتی و چهار بر بام کوشک که سلطان محمد پسرش در حوالی افغان لویه
کردی جهت او دلش ساخته خود هلاک شد گویند سلطان غیاث الدین تغلق شاه که آن را غیاث الدین
بلبن گویند حاره و است که هر گاه اراده قریب او کرد حالها کسی آخر ظاهر گردید که او همسایه بلبن است
امیر خسرو سپهر بنام او وصف کرده و مدت این سال حضرت نظام الدین را امیر خسرو وفات نمودند
سلطان فرزند ارجمند و بهادر محترم همه کنار است مدت تخت سلطنت نیست و بقول صاحب جهان آرا جوهر
از آثار او کنت در بهت اقلیم مرقوم است که سلطان فیروز شاه در ایام سلطنت خود کوشکی و سه سال
و چند ماه نود و عمارت بدین تعصیل خسته ساخت اول مدارس شهر حنانه شیخ زیاد و صد
شهر هاشمی حوض یکصد مدارس دوم کوشک یکصد چاه یکصد و پنجاه حمام ده و از انشاح
سقره یکصد منارد پل صد و پنجاه و باغات از حد و عد زیاده ساخته نود در هنگام ضعف
و ناتوانی در ماه شعبان سنه ثمان و ثمانین و سبعمائه وفات یافته نود در تخت نشان ده و دو ماه
و عبادت مسئول گشت و هژدهم رمضان سنه تسعین و سبعمائه وفات یافت در بهت متعلق بسلطان محمد شاهی بوده است
که از سلطانان فیروز محمود شاه بن ناصر الدین و دو یحیی ناصر الدین بن فتح خان فیروز شاه هر دو باد
دهلی گاه زیاده رسیده که از نفاق امرا میان هر که از ایشان حکمرانی شد یان می پیوست و هر که از ایشان می

باران بیارد وقوع اسم اعظم بر بستگی نقش کرده داود و مانقیاد بیل و اجبال ساکن دیار مشرق
و شمال کشت رسوم مسکوبید یا آورد و هر گاه خواستی که باران بیارد و بوسیله آن سنگ
بیارید اهل غرب آن را حجر المبطر و حجر سنگ دیده و ترکمان سنگ صیده انش گویند در میان
سغلان و ترکمان سهوران سنگ موجود است گویند گروهی او بنگ قیافت در شکار گاه
طعامی خورد ناگاه تکمه از دستش بر زمین سقط و آن زمین سوره زار نو و تکمه بکلی سنگ شد
چون اکثر اباز خود مخصوص کردید و رسم سنگ زان رفت در طعام پدید آمد و حکام ترکستان
در پرس بوده اند اول جمعی از ایل قراسیاب ست کس زدم قراخطاییان که آن اکوا خان
نیز گویند پرسش ان از حکمران شهر بوده اند حکومت نام اصلش موحش بن بوبکر بهادر
بزمان بهادر بن علیخان بهادر بن لوسیه خان در سه پانصد و چهل و نهم دلقعده در خلافت مستعلی بالله
سخر طالع میزان و بکواکب سیاره در طالع الشن و در سیوم و ششم اسد بوده که تولد یافته بقول
صاحب زهت القلوب نه ساله ستصد و شصت هر مانک خان مالمان فرود کرده و مادرش آن
که خاتون بزرگ و مولدش نقصع الوان بلد و ق سغلتان بوده و بوسیله پرستیدن آن که چون
بهادر دران او آن بموحش حاکم نامدار را اسیر نموده او در زنانش بموحش تنها پیوسته
که موحش در وقت ولادت نامی از خود تولد یافت منکام خوف پدید سیر و بالا بود
سوخوحش چند روز مدار المهامی نموده و آخر در گذشت قراجار پسرش بحر بی ماو مقرر شد تکمه
کرا نگ خان از دست قراجار او یان زمی کرده و قرار نموده و مملکت بدست مانک خان
افتاد امرا نها بر عداوت قدیم سرش از تن جدا کردند در تاریخ بنایی مرقوم است که چون

چنگیزخان از آب فراقرم گذشت جماعه سنغلان ولوبیان بازی کنند لشکر ما نخطای او
اگر ما را شکستی باشد یک شخص جان بسلامت نخواهد برد و بیرا که منکری خان اگرچه بعهد و قسم وفا نمی
حاضر گردید ولیکن لشکر او همه دشمن من و ولایت او بس نسبت ها نگست که اولاد این را نکشم
بعد ازین به فراغ خاطر رود نخطا آرام چنگیزخان این شوره که فی الحقیقت خطا بود قبول نمود و منکرخان
را از قرقه قرمود که بکشند یکی بخان گفت که سخن من بچنگیزخان رسانید که من از خدمت تو غدر نکردم
از تو باین غدر کردی کوش دار که بعد کسیم خون بخشید چون سر برآمد نوبت روز سیوم بن نشری چنگیزخان
در خواب گفته که مردی دیده شده که گاهی کسی خون بخشید دیده و شنیده بهت هرگاه آن را شنید
چون بخشید برآمد خان از استماع واقعه خود در انجا آمده بلا فاصله قرمش نمود و مرد و گردید و طاقت
ساقط شد روز سیوم بحیره چنگیزخان بطرقید وقت مردن پادکیا خان ولی عهد خود وصیت
نمود که از لشکر منکری خان احدی را صغار و کبار بگذارند و همه را بقتل رسانند و همچنان بعمل
آمد و مقول است که چنگیزخان در عمر چهل و نه پسر سلطنت نشست و در شهر رجب سال چهل در
سنه ستمصد و دو و یکصد بیست منکری بچنگیزخان سوگرم شد بست و چهار سلطنت نمود و در شهر مقام
و سه سال ناچار سال وفات یافت چهار پسر از یک بطن بزرگ توضیح خانون دارند اول هوئی
که تربیت یزم و شکار بود و بتخلق داشت دویم جوجی که لشق لشکر بعهده او بود سیوم توشی که پدر
تولی و هارم تولی که بخانطت خیل بود و بقوض تولی و بجز این چهار پسر دیگر از خواتین
و اسیر دختر است که همه پیش پدر روزی شکایتی نمود که تولی میخواهد که ترا در شکار
گاه بکشد چنگیزخان تولی را احضار کرد هیا که ظالم و خون ریز بود کرد او و دشمن مسلمانان

سنه بود لشکر سلمانی روبروی نمار کردن تولی سی و خراسان و دولتی عارف شیخ محمد استش
حوار را طلبیده پرسید که براهیمی یا بگفت نصر یا یا مرا نیز مارا ان کشند بازی یا یم نمود حب
حکم حسگا فقیر را نیز یاران نمودند بعد چند روز در شکارگاه مرحیا من غدر هوا در بست آن
نشست و بدان در گذشت و ازین چهار پسر چنگیزخان چند فرقه منشعب شدند فرقه اول اولاد اولاد
آن شش کس فرقه دوم اولاد حوصی بچاه و شش کس اول چهار کس دوم که بعد از وقت که حان
دو فرقه منشعب شدند بچاه و چهار کس بوده اند اول سلاطین ولایت چغتای بچهار کس دوم
خوانین ولایت دشت چپچاق و نه کس از انجمله اول تورده کس دوم اولاد شیبان
بن حوصی که دو فرقه اند یکی بن دریا در النهر تورده کس دوم خوارزم نازده کس فرقه سوم اولاد
جهای خان چهل و کس فرقه چهارم اولاد تولی بن چنگیزخان بسشتصد و شش کس اصل
اول فانیه چهارده کس دوم الیخانیه چهارده کس فرقه سیوم و شش کس اول انگکانیه شش کس
دوم مانیه سه کس سیوم طغا تموریه چهار کس چهارم ملوک سه دوازده کس پنجم ملوک الجرکس
ششم سلاطین اول نسطفر کس دارالخلافه ملوک بن تولی حاکم ایران بود اولاد سه لاری
برادر کلان خود شکوه آن بود بسیار یک تصرف آورده آخر کار سلطان محکومت نمود سوم ارکان
حلقای عاشیه بود سیوم چهار پسر دشت دویم قبل نمود یک عاشیه نوزدهم ربیع الآخر سنه نصف و سه
شصد و نقب کلکی نوض که در براغه سر رود گذشت و در کوه شاهی مدفون گشت خان
خان خلاصه حال بن تولی خان بن چنگیزخان از خاتون روز آدینه صبحگاه بیست و سیم الاول
سنه نصد و سقاد و دو نب کوش از حدود و مازندران بطرف تقرب و وجود آمده در تولی نام سیر قند

کرما اختیار کرده بود در تخت سلطنت و فرمانروائی سلطان علاء الدین از این معنی آگاهی یافته
بر دور او خلوت طلب داشته تا سف رسید بعرض رسانیدند که در شیراز شیخی که بخویشی ایشان
بر تخت نشسته اند آزار و ضباع و از حرام نمکی خیال مفهوم میکرد و که عدد سلطان تیمور زیاده
از کس نخواهد رسید و کم از دو صد سال سلطنت در این خانواده خواهد ماند و شیخی که نه ده
ماه تخمیر کرده بود م زیاده بر هفتاد سال حکومت در این دودمان قیام نمیتواند و یکصد و پنجاه نفر
سلطنت میرسانند اتفاقا سرانجام این بر دل نشست بقرار نموده بود ند بطور بیوفت و نهصد
و هفتاد و چند سال هفده نفر تیمور سلطنت را بر دولت آنها القراض بدیر رفت الوعرض سلطان
علاء الدین از استماع این تقریر خوشدل گشته صدارت شهر بعت را مضاف صدارت و میر بدیعی
را القضای عسکر مامور خته مورد تفصلات بی اندازه گشود و جنس ضبط و نسق مملکت خود را بسط
و خوانین کرد انیده از آنجا بوریه با جوایی او زبکی دار مندر باسر خدمتند نمود و مصاحبات تعرف
در آورده نا نزده سال و دو ماه و هفت روز بدولت سلطنت گذرانیده در غره ربیع الاول
سنه تسع و خمسین و ستمایه فوت شد مدت عمر او هفتاد و هفت سال بود سلطان احمد شاه
کجراتی بن ناصر خان بن مظفر شاه نفر سوده جد خود در تخت نشست بعد از رفع نمودن قضایا
مرموسک حسن هراجت بقضیه اساوک رسیده آن دو اموال موقوفی اراج و ریافته باستصواب
شیخ احمد کهنو در کنار آب سابرمتی در شهر دلقیده از نهصد و دو شهر منظم آباد در آنجا نهاده
و بعضی از لطیف الطبعان در لفظ خرابی آن یافته نشت جمعه نوزدهم دیحجه در سنه مذکور بود
و سه در دهلی متولد شده در بیست و دو سالگی بر تخت نشست و سال و شش ماه و بیست روز

سلطنت

سلطنت نمود و چهارم ربیع الآخر در سنه بیست و چهل و شش سال در احمد آباد کجرات وفات کرده
همانجا مدفون گردید سلطنت محمود بیکران محمد شاه در یکبیست و غره شوال سنه سبعین و تسعمایه
عمرش سیزده سال و ده ماه و سه روز گذشته بود بر تخت کجرات جلوس نمود در روز دوشنبه
در شهر چمپانیر در سنه تسعین و تسعمایه در احمد آباد صاحب کجرات فوت شده از روضه شیخ احمد
کهنو مدفون شد عمرش سی و سه سال و یازده ماه و بیست سلطنت او پنجاه و پنج سال و دو ماه
و یکروز بود و بملقب بیکبار از آن که بیکو کاری را میکوشند که شاخهای جانب بالا برگشته باشد
چون سلطان مرقوم بر گشته جانب بالا داشت لهذا این لقب یافت گردید
ابراهیم عادل خان برادر زاده علی عادل خان بدستیاری امیر کدا شته بدست این
اظهار کرده دختر برادر خود را بزنی او داد و بعد از چند سال دختر او را بزنی گرفت و صبیه ماه بود
بر کس صد و یازده کس طبقه مقاسات و دو کس طبقه سلاطین که در جونپور و در احمد آباد نشستند
شش کس طبقه سیمی و دو کس طبقه سند بیست و یک کس طبقه یمانیان پنج کس سلاطین اصفهان
و الی روم نه کس سلاطین ترکیه و الی ایران دوازده کس از اولاد شیخ صفی الدین
اسحاق این سید امین الدین که در سنه امام موسی کاظم رسیده طریقت مدید شیخ زاهد جلالی
و سلسله ارشاد و ولی بخاب امیر المومنین علی می پیوندد صبح دوشنبه دوازدهم محرم در سنه بیست
و سبعمایه وفات یافت در اردبیل و مانجان مدفون گشت شاه اسمعیل بن سلطان حیدر
صبح سه شنبه نهم رجب در سنه نهصد و نود و دو تولد یافته در سنه نهصد و سی مدت ایامه
در زمان وی از تمنا زیاده تمک اتی تاریخ آن یافتند ابتدای سلطنت این سلسله از آن

تاریخ گرفته اند و شاه کابلی شعر هم می گفت و شعر ترکی خطائی را در فارسی آسمعیل تخلص میکرد و اورا دشمن
بیت جناق حرب ست ماه عارض دوجاه زلخدانش که یوسف بیتلا گشت و اسمعیل در بلاش
سه بی ستون نالهٔ زارم حو شنید از جا شد کرد فریاد که فرهاد کجا مرده شد عالی شیرازی
عاشق شاه اسمعیل بود به همین گناه کشته شد در وقت جان دادن گفته ست مرا بظلم بکشتی
طریق داد این بود از پادشاهی حسن توام مراد این بود
روز حشر گویم داد دود آه مستمگرم
که اگر که داد نخست خاک بر سر بیداد این بود
روز دوشنبه نوزدهم رجب سنه تسعمایه و سی و اول
سر بر کرسی پادشاهی خوری بجام بقا فرصت دراز دهیل بدفون شد مصحف تاریخ وفات پادشاه
شاه طهماسب بن شاه اسمعیل صفا جهار شنبه بیست و ششم رجب سنه تسعمایه و شصت و چهار در شاه آباد
کاه از ضعفها بقا صله یکماه و پنج ست تولد یافته روز دوشنبه نوزدهم رجب سنه تسعمایه و شصت و چهار در شاه آباد
حلوس ست تاریخ حلوس شاه طهماسب اهل تواریخ مختلف یاد کرده اند و اهل قزوین بدین حق
دوشنبه بود اند و در سنه تسعمایه و سی و نهم از جمیع تباهی توبه کرد و در سنه تسع و اربعین قزوین را
در سنه تسعمایه و چهار ده یکبار یورش پادشاه دوالی سند و ستیان عنایر استیلای افاغنه و تقای ادوار
برای استمداد بنزد آن شاه رفته و حمس عشر ما ثاث نموده چهار سال سلطنت کرده
و گاهی شعر هم می گفته از بابا غیبی ست که سر بر بون اندازد کار نیست که قشقه بر بون اندازد
که دوستی گذارد از دوست که دشمنی که بوی چون اندازد
نوزدهم صفر سنه تسعمایه و شانزده و چار نجام بقا خرامیده تاریخ هم شهر صفر تاریخ اوست شاه عباس
بن سلطان محمد بن شاه طهماسب بن شاه اسمعیل صفوی در سنه خمس و تسعین و تسعمایه در اردوی اهل و تخت

جهل

رجب نشست ملک از نامنهٔ و مفتح خلیس محمد شاهی و در سنه سبع و تسعین لوشته که در زمان سابق
پادشاهی تو دو آن همه شد او را حکما گفته که هر دو با یک زن ما کره جماع کنند یا هزار
روز دیگر یاران پادشاه و وزیر را گفت که یک آدم متعبر را بهر سان که برای خرید کنیزکان
فرستاده شود وزیر گفت هم که را پادشاه پسندد مشار الیه بسیم پادشاه گفتا را بود دیگر
سخت بان وزیر سیلی محکمی زده کجا ها برای خرید کنیزکان روانه ساخت و گفت هر جا که زنی
صاحب جمال با کره یابد خریده بیاورد چنانچه در سیر رفت و کنیزکان را خریده روانه یک خود کردید
چون در اثنای راه یک کجاوه بی رسید و نمی دانست که در آن کودک دوشیزه است تو در آن در کوان
منزل بان هزار کنیزک جماع نموده از اتفاقات آن همه هزار کنیزک در آن شب
حامله شدند چون وزیر به بلده پادشاه برسید و کنیزکان را حواله پادشاه نمود و دوشب
پادشاه بعضی از آن کنیزکان مفارقت کرد باهر که مفارقت نمود با کره نیافت وزیر را طلب
نموده این معنی استفسار کرد او گفت این همه را با کره خریده ام نمیدانم بچه سبب الت
کنار ران آن بنده پادشاه بر وزیر بدگمان و غضبناک گردیده فرمود که آن را قتل نمایند بموجب
حکم پادشاه وزیر بقتل رسید و در حق آن همه کنیزکان حکم کرد که آن دار جای که آباد
نمایند بروند و بکدارند که انجا از پی خوردن و پی آشامیدن خود بخود با کس نه نشینند آن
بموجب حکم بعمل آوردند و آن جا را در صحرا کوچه نزدیک کذاشتند و آن جا در آن هنگام
اوقات خود را بسر می بردند چون وقت ولادت نزدیک رسید زنانی که میان
آن ها حلال سال تو دیا بکدیگر گفته فرزندان که از ما تولد شوند نخبه نام و بجه ذات

بهلول

مزبله شی

در بهلول

دست لشکر کشی کرده نصرت خان نوخانی از امرای اسکندر بود دی شاه قلعه بلاذم رسیده و
سر برایی و کارداری سر برکشیده چون نصرت خان در گذشت بجذبت و دلجوئی او را بنصرت خان
رفت و پس از آن در داخل بلاذمان بمن افغان از امرای اسکندر بود دی گشت و اقتدار تمام حاصل کرد
و فرمدار خود سری و الدعوی را رنجانیده و از وحیدایی گزیده مدتی با ماخان او صلح نمود
چند گاه در او ده بلاذم قسم حسن آریک و گجندی نوکر سلطان حسین بر الاس کرد بدر دوری
حضرت فردوس مکانی بابر پادشاه سلطان حسین آستانه فرمودند که جهان کوکلتاش نوشته انکبر
و سورش افزایی نماید این امیدبیگ و فریدا راد راک اندار گاه جهانبانی بسیار انکه
سلطان حسین بمردم خود دلسپارد و کرخت و معدجندی پدر فرید رخت هستی بر بست فرید نصوب
مال میراث در بسته خود بسهام راه زنی و مردم کشی بسته رخنه بانبک نانی بر دباه یاری
و حیله گری از سر همچان رو بکار فتد م بالا نرگذاشت چنانچه سلطان حسین در گرانی بدیت و دار ان
زر و زر نشانده بسوی خود خواند و فرید ان نیز از عطیه الهی شمرده دست بنا به فساد کرانیده و در قسمها
سخدرت کوبرخاست و در نهب و غارت و ضعات و قضیات تهکمانت و در کمر زنانی لسپاری از
اوباش بدو پیوستند در خلال این احوال حاکم بهار که یکی از اقران نوخانی بود بهمام جاد دادی
خراسید و کسیکه ا انتظام امارت دهد بود فرید بهمار تاخته مال فراوان بدست آورد و قصاد
بر و نوم مرزا ناکهانی ریخت و غالب آمده ارا بجا بهار بس تار اج کرد زنانی که صبیت و مال بهم رسید نبه
و الحذود کرفته و در سورج گذه که برجد بنگاله است با لشکر بنگالیان جنگ انداخت و ظفر یافته و با د
بحاصره نصیب شاه در با نگاله در حصار کوه پرد خت شیخ عبد الحق و علوی پی تو سط که شیر خان بلاذم

بلاذم همایون بادشاه بجلب و تسلط در سنه نهصد و چهل و شش بر تخت نشسته خود را شیر خان عطا
کرد و در سنه نهصد و چهل و هفت در دهلی رسیده قلعه علای را مقر نصب و بران کرد و بر کنار جون
شهر جدید ابادان کرد لیکن عمارت با تمام رسیده از کنار رسند تا بحالا منزل بمنزل کرا با ابادان کرد
در راه انشکار در سر بیطرقی خیابان تند و برای مهد و اسلیمان لشکری تقرر نمود و در سنه
نهصد و پنجاه و یک محاصره قلعه کالنجر نمود و اکثری در باردت خانه افتاد و همه را آتش سوخت از
آتش هر دو تاریخ یافته مدت سلطنت آن جهانبان و چند ماه فرو و غرب انکه شیر خان تعریف
بجمعی نشنید که نزد راه ابادان سیر است زر راه آن منجم را طلبیده است که از انجام کارش اکهی بخشد
راجه نجم را رخصت داد لیکن منجم با دو نوشت یکسال زیاده زندگی نیست و در قوال تاریخ استیلا
یابی و دوران و در یک شد دریای کنک یابا یشوه و قصار ا لکهنا نجم نفهمید که سر جان اقوال مشهور
بسلیم شاه در ایام حکومت خود سلیم کرده در میان آب چون که خیمه باندی خسته در انتش او دیدند
خیال احاطه او کرده مکرج مسلح صبر لک و سه قدری زیاده صورت اتمام یافت لیکن عمرش وفا نکرد
که نعمارتش دارد و سه هر که آمد عمارت نو ساخت ، رفت منزل بمنزلی پرداخت لهو در میان
راجه سنه در منعت حکمش با بشناهی مرقوم است راجه با در خصرت نور از قوم نوار تود ا
و تکیها جوانمردی او زبان خاص عام مردمان شهر و تشانست که دید در ایام شباب در کشت فقیر
سیاحت کردی و در ماضات شاقه کشیدی چون عمرش بجاه رسید در لیکن ر دنیا داری آمده با لوه
با میر الزمان متصرف گشت و سعد ال انصاف مشهور آفاق گردید لیکن بهمان سیخ لشکریان سیخ لسپاری از کرخت متد
بحر احوال او مندیون و چند ایام سلطنت و شرح حالات او در ان کتب مسطور است در اواخر سلطنت او

برطاق

برهان لایح برین مدعا باشد حضرت امیر تیمور امیر قزغلی استغربی یعنی یادشاه و تیمور در ترکی ان را گویند پس
امیر حاج یعنی باشنده بن امیر هرکل یعنی بهادر بن ادمل یعنی صاحب دشت بن اعلی یا ان الخل و صالح
و تومان یعنی ملک بن قراچار نویان یعنی سپاه جاودش بن عم چنگیزخان بحسبی کی است که درین سلسله عالیه
بشرف اسلام مشرف شده بن سرتحمن یعنی مرد زمان آورد زمان بود بی نظیر یعنی مرد انه الشجاع
که سرآمد قوم برلاس است بن قارچوربهادر یعنی که برآمده یادشاه بن بوقه خان یعنی لقمه یا یکساله بن
یاسر خان یا دارد یعنی گوزن برآمده بن حاجه یعنی کجای بن و دوتوخان یعنی گرنده بن و خان بن سهوا
بن سمان غوق قتاب یعنی هم الزمان خواه در بن عشت بود در بن یکی یعنی تمامی شاره بن کوریا یعنی سنگ
یعنی آبن و سنگ ازش نان است یعنی خون دشتی که خان مرحوم با یکی از دشمنه السیف
بجا و له متحل قدم بود و با ر قرار نمود و در هر قلعه گوه از کدخدا رسیده در حال غریب قریب و در هر سال از انجا
سکونت و رزیدند انجا بر آسایی زمان آن زمان که انجا را هتاد یک یعنی تصور میشود و شمار قدم آشهار
در هیچ کتب یکدیده خان مغفور بن سلطان خان یعنی سبک خان بن و در در یعنی شاره بن بای خان یعنی با بن
کرخان بن یعنی آقتاب بن اغرخا یعنی سکیس بن قراخا شاه بن ست خان یعنی کرده که سرسلسله قوم تحل است بن
خان یعنی کشیده بن کوک خان یعنی ساده دل و ستر و میله و کلک دخان دنیا یعنی پارچه دوی است
کوکسیدن بن خا خا یعنی ساده بن ترک یعنی بنده و مرکه منبع قدم ترک است بن نوح
و لغط غربی یعنی بسیار کریه کننده بن ملک یعنی سرحد بن نوح که نفس اوس یعنی مدرس کننده
بن سهلا یعنی ممدوح بن و با لغط سرمایی است یعنی عایب بن لوس یعنی صادق سب لغط غرابی است
یعنی حد اوند بن آدم عندی کنندم گون اگر احوال کراست اشتمال هریک از بن برگواران نگاشته اند

برای هر آیتی کتاب بسوط علاحده باید نوشت لهذا باره از حالات امیر تیمور و اولاد و احفاد
ان بن سمت تحریر می یابد مرد مورد بزرگان و کورگان در لغت ترکی داماد را می گویند چون
صبیه چغتای خان فرا خا نویان در عقد خود منعقد نمود باین لقب ملقب شد چون این سلسله به
چغتای خان بسی شهور گوگانیه مشهور گردید باید دانست که ولادت با سعادت حضرت
صاحبقران شب سه شنبه بیست و هفتم شعبان سنه مقصد و سبعین و سبعمایه از بطن اکه خاتون در شهر
کش شهر سبز که بشهر است کوچک متصل سمرقند واقع شده و طرف آن واقع شده و خانمان
بسیار دارد بظهور آمد و اکنون نهان دار الملک انجاست تاریخ ولادت و سلطنت
و فات آن سرسرای خلافت بن فطوه نظوم میکرده سلطان تیمور که مثل ان سلطان
نبود در مقصد و سبعین ثمانمایه در گذشت و در شهر سبز مدفون شد
کرد عالم بدرود در انخاب سنجر خدایگان کشور مرحوم است که انخاب قدیمی سنه مقصد و سبعین بدست امیر
سیده کمال رفته بدست پوشش ان فایز گردید خبا آن برزگوار احرام بسیار فرمود و در
خود نیافته و هزبان الهام بیان راند که این پسر اگر چه بحد ترک خطر نامی بر است
انگاه در وی نظر بسیار کرده توجهات فراوان فرمود بعد ازان بر اقریه فتنه خواهد شد می گردانند
دیدند که یکی از بزرگان شاره مان دعوا آورده آن عارف امیر از مهمات ان شمار کرده
دعوا بران نهاده که بحضرت صاحبقران لطف نموده فرمود که ای تیمور از هزبان لقمه خور با که اف
اقلیم رویی زمین مسخر تو کرد و پس نفس تو دان ان عمل نمود و زبانی نان ازان بحضرت یاد بزرگوار
اورده صورت حال را نمود و الد ماجدش فرمود که امیر حلال مردی از آل رسول و صاحب سیف

علم کران

و کرانه است آنچه تو گفته ان الزمان لا یطوی و خواهد رسید دیگر باره چون امیر طرا غای تحدیث
امیر جلال حاضر شدند امیر و میرا احترام بسیار نمود و پیش خود نشانده گفت که ای امیر طرا غای تحدیث
امیر جلال الحق تعالی ترا پیری حیات کرده که با دشاه مغفت خواهند شد آنگاه چوری که در پیش
ان ان کدا نشته بودند با امیر طرا غا عنایت کرده خطاب نمود که این خورا را سمار چون آن هم
راشمرده بسعد و شهاد خود برآمد انخاب خود را که هر خوری یک سال است بعد و این خورا با سلطنت
در خاندان امیر تیمور خواهد ماند و در سنه ثمانیل در سنه مقصد و شصت و دو امیر طرا غا این را حلت
فرمود از و چهار پسر و دو دختر ماند صاحبقران دعا م شیخ و شاهرخ میرزا و حکی بها در و دو دختر
فیل نرکان آغا و سرین بیگه اغا چون صاحبقران بسی و چهار سال آمد سی رسید بطالع محسنه و
نحبت بلند بمشورت عقل خداوند که نمود و الهام ربانیست در چهار شنبه دوازدهم شهر رمضان
در سنه مقصد و شهاد و یک سال ایت سال در بلخ افسر فرمانروایی و اکلیل کشورستانی بر کامرانی بر نهاده
او رنگ سلطنت نمود که مدت سی و شش سال نمود و بتسخیر ممالک مذکور فصال نمود که در سنه مقصد و شهاد
و شهاد و سنه قمر الدین حاکم حیره را در بورس چهارم متاصل خشت و در مقصد و شهاد و یک در بورس
چهارم خوارزم و در مقصد و شهاد و سه هرات و توابع آن فتح نمود و در نجا را اغلاق کرد و در مقصد
و شهاد و سنه سلطانیه بتسخیر خشت و در مقصد و شهاد و در بند عراق را و در نجان و لایت ابهر
و کوهستان فتح نمود و در قراباغ فلاق کرد و در مقصد و شهاد و نه اصفهان و شیراز را مفتوح کرد
و در سنه مقصد و نود و سه جنگ بفیض خان فتح کرده بسمرقند رفت و در سنه مقصد و نود و چهار بورس
بجانب ایران نمود و تا منصور و ولی فارس را مفتوح و حنه خود ملک را تصرف نمود و در این تواریخ

مرزوم است که چون امیر تیمور بیرون دروازه لوجی نزول نموده اکابر و اعیان اصفهان که اما ان
قبول نموده نوشتند تخصیل برای بخشش وصول آن در شهر آمده زر از مردم میگرفتند و بزن و فرزند
مردم آمده بد رفتاری می نمودند تخصیلی علی کج نام از طهران جمیع احلاف را جمع و متفق شده
و دهلی بر داشته میرفتند و می گفتند ای مسلمانان از جهاد و الحاد و نجانه تخصیل از فرقه اول تخصیلدار
را از هم گذرانیده و هر اهه دانست و جمع کثیر گرد آورده و تحت خرید فروخت در آنجا هم متفق شدند
انها را میگشتند و قرب نماز شام اخبر موحش بسمع امیر صاحبقران رسید و اهل اصفهان دروازه از
زیر نشه بودند حکم فرمود که در بکشایند چون دروازه گشودند و از برزگ کوچک که را
یافتند قتل عام رسانیدند و هیچ کس رحم نکردند اتفاقا جمعی از تخته بکوه و غار ها تخصص شدند
و ازان تنگ برفته بقیش های آن نکشته روزگار ازان نمایانان نبود و تعاقب نموده انها را
کشتند محلا انکه یک نفس بر ازیده نگذاشتند اما اصل سبب قتل عام اصفهان را مدین گونه نوشته اند
در مقصد و نود و هفت خمیت مذهب شان نمود چنین مسموع است که چون آن تنگ سم و شتات
بسمع صاحبقران رسید در شهر محرم مقصد هجری سمید و شتان تشریف آوردند از راه اجود ازان نمایانان
شانه و کهل و ازانجا بانی بت رسیده دهیالپور و غیره اکری تعوره از حرز و قتل نمود و از آب
چون گذشته دهلی در آمده بمنصل نوبی فرود گاه نمود بعد ازان صور از آب جمن نموده
در صحرای فیروز آباد فرود گاه کرد و حسب الحکم تمار مال از قتل یک یک نفر مندی و محوس کن از
اکثر جاها بدست لشکریان افتاده نمود بقتل رسید سلطان محمود نبیره فیروز شاه بادشاه
دهلی با تفاق ملوا قبال خان که امیر لشکر دی و وکیل مطلق بود با لشکری که داشتند

که جهل هزار سپاه و ده هزار سوار و پانصد پیل جنگی را شکسته بگنگ برآمد مهاران قصبه پوشش در
اول هزیمت دادند و آن گروهی رو بیاوار کی نهاده دشمن کوهستان گرفتند صاحبقران با قبچاق
نمود و حوض خاص که متصل شهر دهلی تو و نزول فرمود کنار بر و اشراف نمازار شان آن شهر ارای خلافت
رسیدند و در شهر دهلی غارت عام شد و در مسجد جامع فیروزی خطبه باسم سامی آن پادشاه نامی خواندند
سه و سه روز که محصلان زراعی در شهر بتحصیل مال شکردند و سواری اعاظم محل سجلی نامزد شش
هزار سوار حراس سر حشم تومان فردوس شهر رفته تو و ند باعث نقدی کدام لشکری صورت خانه خیلی موجی
واقع شد که بهود ان اصوبه و غیره بگنجانشده زن و فرزند خود را گوشه بگنج انشاند و شهر دهلی تعلق
و نارای رفت آن حضرت بعید پانزده مقام مراجعت بتعجیل راه دواب تمود فلیه غنیمت میرسید
را ساخت تو و دو کلدان کنگ غیور کرده روسای یار کوتله راه بقبل رسانید سعادت بیراه حوالا
نور فرموده تا دامن کوه سوالک تاخت و تاراج غارت میکردند چندین قلعه را مفتوح و کشور
و نجانه مدد ان و سعادت کفار نامنجار را بخاک سیره برابر کرده در حضور رسیدند حکومت لاهور
و تلمان و دیپالپور بخضر خان داده عازم مراجعت شدند تا دو ماه دهلی با چراغ مانده در هر قوت
هر کسی بجای خود استقلال داشت و بچراغان طرفجان و دربالوده دلاورخان و در قصبه کرکی اندرده
خواجه جهان و در سامانه عالی خان و در بهاتنه شیرخان و در کالپی محمدخان تو و ند بالجمله صاحبقران
بهمه جهتی دهلی با پرداخته و زاحمت انشته آمد در دست تکلم شهر شعبان سمه ران سال اسم قدر رسیدند
و در شهید و دوشنبه هفت سال ایران تو و ند و در شصد و سه سلو آبش بالا به مهر ملک راحت تو و ده
لشکریان گشیدند جاکم ارنجار را قتل تو و شهر و متعلقات را گرفته آتش دادند و روز جمعه دوم دیگر گشته شصد و چهار در دوا

ابو طاهر سیی

نرسیده که از کدام جا معاودت نمودند و بعضی نوشته اند که در مرتبه چهارم ناکشهر مذکور رسیده
فرمود در مرتبه پنجم تعرض درست در سنه تسعمایه و سی و دو تشریف فرموده پادشاه سلطان ابراهیم بود
سوار و ده هزار فیل جنگی و چوالی پانی بت صف آرای نموده بود پادشاه مرقوم دوازده
هزار بود فتح فرمودند چون سلطان بعد جنگ بسیار پای ثبات و استقلال از دست فوج معاف
بفضل رسیده و تاریخ فتح ابراهیم خان چنین یافته اند
عماری بر عمارتی بست و در ماه و سال وقت آن ظفر فتح بود و جمعه و هفدهم رجب
که ابراهیم بود ای از دست پادشاه کشته شد الماس بزرگ است معمال که جوهریان در تعیین
قیمت آن بحر اعتراف نمودند بدست همایون افتاد و آن الماس سلطان علاء الدین از کجا
راجه گوالیار رسیده بود و محمد همایون آنرا پیشکش پادشاه نمود الماس مرقوم ذکر
معاف فرمودند و انتخاب مظفر و منصور داخل دهلی شدند روز جمعه شیخ زین الدین خطبه نام
نامیش خواندند سکه خود رواج دادند در همان روز یکی را سالکار و تلک از دهلی رسید انتخاب
کلم پایه مردم از آگره رسانده در مقام سیکری جنگ کرده بروفتح با خدا کاره و مالوه و گوالیار
تصرف درآورده تاریخ کرختن را چنین یافتند ندا آمد که کار از ما رفت در
پادشاه مشغول است که پادشاه صد طبار را یک کرده و هر طباری چهل کرده هر کری را
الحاقه مقرر کردند کری سکندری که سکندر بود می تیز رفتند و شتران رواج داده بود متروک گشت
دکر ماری تا اوایل عهد نورالدین محمد جهانگیر پادشاه در قلمرو هندوستان رواج داشت و آورده اند
که بعد فتح هندوستان بابر پادشاه در روز سه شنبه بهم رجب المرجب ابتدای دیدن و بخشیدن دفاین خزان

از ایشان جمله بعضی لک لک لک تنکه یا هیچ لک تنکه نخشیدند و سایر ملازمان بقدر حالت خود
مصلات و انعامات اختصاص یافت چنانچه کامران مرزا بعضی لک تنکه و محمد زمان مرزا
با یزده لک تنکه و همچنین بعسکری مرزا و هندال مرزا و تمامی مخدرات حرم عصمت عطا فرمودند
چون از تمامی دریغی طلا با تمام بر التماس بخشش و انعام یافتند از ایشان روز به بابر قلندر مشهور
اتفاق کردیدند و ملک چندیری و سایر مکسور و مالوه بتصرف درآوردند در آئین اکبری مرقوم است
که بابر پادشاه بهون کابل در دامنه کوه مرغداری که از بهت بهین بوده بود خوض کوچک در سنگ
کنده ساخته از غوانی پر میکرد و با مردم خوش طبع در آنجا نشسته دور انتظار می چسبید و این بیت
خود را بر کنار آن حوض منقوش کرانیده بود
نوروز و نوبهار و می و دلبران خوش یا بر هم این چهار عدم است
که عالم دوباره نیست، گویند که در زمان ایشان دو صحرا شمشیری سمرقندی و ملا نامزد که هر دو
آمده بود در روزی در مجلس پادشاه حاضر بود و ملا نامزد بیرحاضر بود پادشاه از و پرسید که در فن
چه سیکوئی گفت دلیست کرا و از اهل قبله بود پادشاه بزد و بایشان کرد و گفت که ملا را بزد
در تاریخ فرشته آورده اند که بعد کشتن ابراهیم بود ای پادشاه و والده و امتعه سلطان را مسئول
غنایم خزانه اموال و خزاین و دفاین خاصه این ان را مدد بیشان مرحمت فرمودند و اضافه آن
مقدار لک تنکه بسوار غال از ممکن استفاده بوالده ابراهیم بود ای مقرر شده بجهت اقربای او مرد لالت
و وظایف پادشاه ها بنکاه میباشد ندیا و جود چنین تفصیل بر پادشاه مورخ والده ابراهیم بود ای
آخر قوم را نسبت بابر پادشاه مزاز بر هم زده لیکن بفضل الهی بحرکشته آنها سزای عمل خود یافتند
بقیه الفاظ آنکه دوباره تاریخ شانزدهم ربیع الاول در همین سال پادشاه سلطان ابراهیم بود ای بسلطان

واحمد جانی که در اصل نوکر ابراهیم بود می گوید که سلطان ابراهیم کشته شد در سرکار همایون مرزا
نوکر شدند سوق شده زهر در طعام آن حضرت کردند چون چند لقمه از ان طعام خورده بود
خرگوش بود و فردوس مکانی با برپادشاه تناول فرمودند عیان شد و معلوم کردید دست از ان باز داشته
بکبی استفراغ کرده خلاص شدند رسیده بود بلای بحر گذشت بخانه خان چون خبر ان سبک
انداختند درخشم و رم کرده در یک شبانه روز حرکت بکرد و دوسی چند منزل که بخانه خان اندک
ازان خورده بودند بسیار بخانه یافتند بعد ازان تحقیق شد که احمد جانی کرا والده ابراهیم بود بسی
ساخته این کار کرده است فرا بوست کرده و مطبخی را پاره پاره کردند دیگر چه گفت که درین معامله
شریک بود ند بسیاست رسیدند و خانه ما در ابراهیم بود می تاراج رفته خود شان محبوس گشت و بسلطان ابراهیم
را نزد میرزا کامل فرستادند و خاطر جمع کردند و شکر ایزد سبحانه تعالی بجا آوردند آخر الامر در بیضه
دهمی هفت تاریخ ششم جمادی الاول چهار صد و پنج اکبر را دختر مدینی در عمر اصل را لیک گفت و در پانج
که احوال هنوز افغان بر تسخیر است شش ماه نظر فرق انها نگاشته چون مقارن سلاطین اسلاف ایشان
تا آن زمان در جنگ خود چاره انها را کابل بر دند و همون جا دفن نمودند و تاریخ وفات آن پادشاه
بهشت وزیری یافتند سی و هفت سال پادشاهی کردند در سمرقند سی و دو سال در هندوستان
میرنظام الدین خلیفه و امیر شاه منصور و سلیمان میرزا و خواجه جلال بیک و ذرای ایشان بودند چهار پسر
همایون مرزا و عسکری مرزا و هندال مرزا و کامران مرزا نامه در ضره چکهره بیکم و جلدن بیکم و حرمک بیکم
گویند که در زبان فردوس مکانی با برپادشاه فرزی بود که چون هر دو رود می خواندی در حسن ادای
جست نشستن بصیر الدین همایون از بطن ماهم بیکم پنجره احمد خانم در ارک کابل در سنه بهشصد و بیست و شش

تاریخ چهار دهم دیقعده تولد یافت ادراک الله تعالی قدر تاریخ ولادتش یافته حدیث پدر را کبر ا
در سنه نهصد و سی و هفت هجری عمر شریف چهار سالگی رسیده بود یک و خواجه عبد المجید
دیوان و جمیع خواجه سلطان علی و افضل خان مخاطب بخواجه عطا الله خان دیوان خرج ایشان بودند
چون آن پادشاه بصیط ملک بر داخت کشتی ما نگاله و صوبی ما یکوه دار خطه کجرات ناجاما
بر مصرف شدند از همان ما یه مصوف است که دوازده غلام سرکار همایون بودند که مخاطب بخطاب
مهری شدند و در عهد خلافت صاحبقران غلامان خاص چهل غلام جیله در عهد اکبر پادشاه مقرر کردند
و بقصل غلامان درگاه جلالی این است مهر آنس مخاطب بخطاب مهر جانی حریره دار حضور والا بود در زمان همایون
پادشاه همین یک عمامره تبار جرح حرد ریاست مصرف پادشاهی بود جمعی مهری بر خزانه عامره می شد
بعد از انجا سر انجام می یافت اول همین یک خدمت بود بعد ازان رفته رفته بدرجه امیری رسید جماعه از
تعالقات جهان کرن مصوف است که مهر آنس مهربان شده بود مهربان از غلامان قدیمی افغان است
بسعادت خدمت حضرت صاحبقرانی در یافته بود عهد والد بزرگوار بمرتبه امارت رسیده او را معتمدان
می دانستند مهر سنبها رکاه دار بود مهر مرد آبدار مهر آنس مهر رفیق سنگی مهر جواهر آخا دیمی مهر و کیله مهر
و اصل مهر سبل مهر کوچک مهر کماندار مهر آنس نویچی در اخبار الاخیار بسطور است و حکم همایون پادشاه
متوجه گجرات بود کس از لشکر منصور نجدولی بود فرستاد که تعاقل در ساک کنند چون آن شخص متن او
در آمد بحد و یک کور تیری از مرکش آن شخص گرفت و برای او را بر کمر به دو مرکش نهاد چون آن شخص نزد سلطان
بازآمد کیفیت حال را باز نمود پادشاه فرمود که این نشان آن است که ما را تبع شود و دشمن بکریزد یا ایشان
کرده و لیکن درین اثنا رسید که اگر چه لشکر ما پریشان کرده و امیر شود و اما اصل ذات سلطنت با دشمن است

بجای خود نامبرده شد و در تاریخ نوشته مشغول است که همایون پادشاه مذهب صفوی داشت لیکن بزرگان اطراف
و نقصهای امرا و رجای او را شنیده مذهب سنیان داشتند و صفویان آن نبود که هم از عهد خود و دشمنان آگاه
جمع کثیر از اهل عراق و خراسان که محبت با اهل بیت داشتند نزد وی جمع آمده بودند و بهرام خان که
مصاحب و محرم او بود از قوم بهار بود مذهب امامیه داشت و هیچکه پادشاه شد بسیاری از قزلباش
و اهل عراق تربیت کرده بزرگ کرده بودند کامران بآن حضرت ربایت مذهب تمام نمایی فرمودند و قبل
از آن شیرخان همه را مأمور جمع شده بودند و قزلباش برادر و کواره از جایی بی گذشتند یکی
بنظر در آمد که با برد اشته برفرق می زد شند میرزا لقت چنین معلوم میشود که صاحب این قزلباشی است
پادشاه لقت آری چنین معلوم میشود که این سگ کسی است و امثال این مطایبات در میان آن ادران
بسیار شنید لیکن حقیقت آن است که امثال این امور بصدیت میرزا کامران و حوصله بی بهرام خان و دیگر
ارباب دخل ازان حضرت سرنمیزد لیکن صفوی مذهب بودند مشغول است که در سال یازدهم جلوسی یا غیب
نفاق برادران شیرخان افغان غلبه آورده همایون پادشاه دو مرتبه شکست خورده اول جنگ
شیرخان افغان و همایون پادشاه بآن نهج خواهد شد دیگر فرسهارام و اره واقع شد چند سال
دران ملک جرانی کشیده بقصد ایران آمدند مشغول است که همایون پادشاه در نهانه شیرخان لشکر
عراق تشریف می برند از سرهان کوچکرده در دشتی فرود آمدند که او نمونه تقرب بود در میان
او سمرم می فرود از تا بتر آن تمام اخصای بی اکوم گذارنیشود و بجان میکرد و در میان برد
بتوقع می شود که اگر آتش از دیگ طبق کند بی بند دا لقصه چون موسم سرما رسیده بود بی آنکه جانه
اخصای تمام دران مقام بخت کشیدند و توشی که همراه داشته ابره او را جدا جدا بهتر

واصل را طلب فرمودند که این پوستین بر بر زم ملک ندا بخال بهرام خان نشسته بود که از سر
خورده باشد و ابره پوستین را بمهر اسن دادند در همایون نامه مشغول است که وقت رفتن
همایون پادشاه از اوجه در حوال یکیتان بخت کشیدن مردم سیاه و هلاک شدن از بی آبی
در میان آن حوال بندگان حضرت حکایت سلطان فیروز شاه کاشف کردند فرمودند از
تحقیق شنیدم راست دروغ بر گردن راوی که هر گاه فیروز شاه از دهلی بر ولایت بهکار لشکر
کشید دران نفر قرار یافت که همه جوانان لشکر بر همراه رکاب باشند و از سر آن هیچ یک نباشند که طاقت
ندارند اتفاقا گاسری دو سه روز راست در میان آن بخت بدرجه حال او که فراق هم کوارا
نداشتند با نصورت آن سرما در صندوق انداخته می بردند چون بیرال بر حوال رسیدند
مردم از دو اری آبی نزدیک بهلاک شدند سلطان لقت اگر در همچو جا از سر آن جهان دیده
کس همراه می بود از حقیقت حال و منازل از محل خبر میداد معرض که سالک بی خبر نرود زراه و
سنرلها چون این هر دو جوانان از سلطان این نوع بخن شنیدند مخرض کردند که شنا حلال فرمود
از دو اسطه حال بخت بدر را همراه برد اشته آوریم چون از جهاندیده است اگر حکم شود حاضر سازیم
بموجب حکم آوردند آن پیر جهاندیده قرار داد که همراه جماعتی نعیس فرمایند آنچنان پیش از لشکر از
عقب آن پیر جهاندیده بخت کشیده چون چاهی راه رفت در جایی رسید که از انجا یک فرخت سبز
تر و تازه بر بالای تل یک نمایان شده و زنه آن فرود آمدند بعد ازان لقت که زیر این فرخت
نکاوند همان کردند و زنه آن فرخت کندی پدید آمد که این فرخت از میانه آن بر آمده است آن
سر بر دم لقت که حالا به مقدور نیست رفته سلطان اعلام کردند که خود آمده از حقیقت میانه

این درخت آگاه شدند سلطان آمد و در کشید دربان اندرون آواز آمد که سلطان فرود سلطان
دارنت که حالا مرا و این بری آید چون فرود کشید دربان آمد دید که یک جوکی درویش خود را
بعد از حرف و حکایت سلطان گفت که مردم از دو باری آبی ملاک شدند چه باید کرد دیوی گفت
اگر مردم خاصگی شما این سخن را می خواهند همین آب کفایت می کند سلطان گفت مردم از دو راضی حال
باشند گفت اگر من این طرف او دیو گویم چیزی آرم ان میشود اما آب سخت زور مود تدارک مطلوب
است بهر نوع که باشد چون آن خر طرف او از کون شود از قضا همچنان بطور آمد که مردم و بهایم هم
سیراب شدند بعد از ان گفت که باز ملاقات کی خواهد شد اگر نصیب باشد در سواد دهلی سیر کرد
درین جا به انجام کرده شد در مجلس همایون نامه منقول است که هنگام نوجه همایون بادشاه بجانب
ازان شاد طهمات و خوان نامه خود نوشت بهای اروح معاودت بدام افتد اگر ازا
گذری بر مقام ما افتد انقصه در هنگامی که همایون بادشاه متوجه انصوب بود و بهر جا که تعظیم و تکریم آن
می آوردند چنانچه رود اخله هراث سلطان محمد شاهزاده ایران بحکم پدر خود از یکی بر بهاب
استقبال کرد و خدمت بجا آورد و شاه ایران خود استقبال نموده اعزاز و اکرام بجا آورد و گفت
فتح سندوستان که با بر بادشاه را میسر شد بسیر جهانگیر شاه تمود و در هر قصوری که در ان مملکت واقع شد
از برای انفاق براه ان پی اخلاص شده و در عالم اسباب موافقت او ان شرط است ما را براه خود
خود و آمد و مدد و بعض کار خود تصور فرماید نقل است که در غره ذیقعده سنه تسعه و تسعین بجاه مجلس شاه نموده
و فصحان ایران این غزل ترنم نمودند فرس سبارک شبزلی کان جامه را ملهای چین باشد همایون
کشوری کان قصه را شاهی چنین باشد بیرج و رخت دیبا مرجان دل شوخ رم کآئین جهان بادی

چنین گاهی

همایون پادشاه در رای عظیم الشان امیر سید و بیک خواجه مزار کوه خواجه عبدالحمید دیوان جمع خواجه سلطان علی
و قاضی خان بخاطب بخواجه عطاالله خان گردیدند و فلاخ و ممالک بمضموله ایشان قلعه بادغیس آمد
گرانی مالوده بمحال بعد مراجعت از ایران قلعه قندهار و کابل و هندوستان و ملتان و لاهور و دیپالپور
و پسر محمد حکیم میرزا محمد اکبر میرزا و یک دختر بحبالهٔ نکاح پادشاه محمد جلال الدین محمد اکبر پادشاه درآمد
و در انتهای سنه هجده و جلوس همایون پادشاه از حصار امرکوت بطرف قندهار لطف حسینه بانو بیگم که از اولاد احفاد جام بود تولد یافت
در اکبرنامه نگاشته که بیست یکم رجب سال سنه هجده و جلوس دهم در حینی که آفتاب در اول برج سرطان بود
در حصار امرکوت بدولت و اقبال از مطلع جاه و جلال طلوع نموده میانه خرد و کلان کون و جنس
و اسود و سیاه بلا امتیاز مرحمت غالب بود و دست و بازو و دراز پیرهن می خانست حالی که همایون
وارسته برادرم بخواری بطرف بلند بود از اعلاب دولت عظمی بیندانست بموجب
ارشاد جهانبانی می نگارد که پیش از آنکه من مریم مکانی در بای خود را چند حال لنگر بن نفس
می کنود و الا مرض کود در فراپیش این نعمتی فرموده غرض کردند که از دانست که یادگاری
در بای لنگر بن پدید آمد چنانچه تولد بن نفس مراد در سان بن جلوه نمایود و هم حصار صور
بلا حظه نمودند اسیری فرمودند که چون فرزند یاران می نمود ند پدر یا مادر خلال الماهر
کجای آن باشد و سبب از سر خود همراه نداشته تمکام رفض هر کود که می آزند آزار یا ذرا فعه خلال
نشانهای خیث آشنایی ستیدند بقدم این سم فرمانیدند اتفاق مزرا محمل اورگردند و من یاد دارم
گوینده که قلعه خرمی سایه که اطفال بخلال آباد پشتهور ست در هنگام سپهراوی در بن خلال الدین
اکبر پادشاه بطریق بابن بهما همایون پادشاه غنایت کرده بودند و از وقتی که محل مذکور

تعلق بابن ان یافت زیاده مزاد کرد بدلبند انوسوم بخلال اباد شد و در حینی که اسکندر زاد قلعه
مالکوط را محصور نموده بودند با تفاق سر بخان از تنگنای کوهستان بر آمده روز هجدهم ربیع
الثانی سنه مذکور بنصف شب پیش چهار ساعتی رمضان بود روز بعد رحلت بدر بخت
سلطنت و فرمانروای کامگار نور مضاف صفویه لاهور نشست مجدد از چند روز خبر رسید که همیو بقال خود را اکبر بادشاه
نام نهاده چون جهانبانی در سر دارد و با تهاد هزار کوه و توپ خانه بسیار و فیلان تنگی در فرمانروای
باشتباع اخبر عازم استیصال او شدند ناچار سال اول جلوس همایون پادشاه بر خان تعلق داشت بجواز
سیاست بعضی مقربان خاطر از مر بخان بحرف خانه انفاس خود و متوضه نظم و نسق مملکت کردید اکبر پادشاه
مالک گیری و دشمن کشی کدشت مملکت و در دشت و سمت شرق صوبه اوده و جونپور و بهار و دیپالپور جالندهر
شرب نهر ستلج و سوی و بطرف جنوب اجمیر و احمد اباد و حاندیس و اکبر بحان صوبه برار و قلعه احمدنگر و دولت آباد
و بسوی شمال کشمیر و کابل و قندهار با تمامی خوب و شرق کوهه و لکه تصرف در آورده و از کمک بخاران و محالفان
دولت مثل علی جلی خان و بهادر خان او بک و معصوم خان و ابخاری و عبدالله خان او بک فضل سیدند
و خود هم جانشریف برده کار پرداختند و بوصیه نیکو و ذرعایت غیث مصروف بودند چنانچه از کلام
با احسام است پوشیده نخواهد بود که این بیار سند درگاه می بیار در این سال که از بروی آسمانی
برجست کامرانی رسیده هم بیش دید و دلش بیش جلس دولت که این هم جهانگیری و فرمانروایی
وضع گذاری و کشورستانی برای بجا آوردن کرد و ارستهای و سر کردن کار و بار پاسانی است بیه
کرد آوردن گنجهای زر و سیم و کار استن تخت و دیهیم و کلاه ماندن در خواستهای نایابدار در سر فرود آوردن
در گریبان از روی یا استوار است صاحب منتخب التواریخ نوشته که اکبر پادشاه در اول سلطنت در بن

سیت سالکی که با دختر پدر همی جمال نوجی پیدا کرد او را بخلوت خانه خاص در آورد و اکراه و ا
نصیحت او مسترد میکرد دختر غافله و فریبنده بود و پادشاه را همیشه در فریب داشت چون
عزم جهانگیری و کشورگشائی روز افزون میشد هر سه ملکی سحر مشیت خود شاهی زن و فرزند
رعیت را بیاد میکردند و یکبار ملک غلام و کنیز باطراف و جوانب می پرورند دختر همین بهانه
عرض کرد که همیشه اینقدر رعیت از ملک شما بیرون می رود در رفته رفته یک کس از رعیت و مملکت
نخواهد ماند بعد از آن پادشاهی چگونه خواهد کرد پادشاه فرمود که این سخن از کجای کوی
بیوض رسانید که هر سال دو ملک غلام و کنیز از ملک شما بیرون می روند از این اتمام رعیت شما
پادشاه را مستقبل اعتماد فرمود که من بعد غلام و کنیز نفرستد چنانچه صاحب تحقیق التواریخ گوید اتفاقا
در آن روزها آگره متوجه بکجرات شدیم رفیقی داشتم که وی غلامی فروخت چون گفتوگوی
شهر واقف شد صاحب غلام را گرفته گوشش را بسمار بر دروازه قلعه کوفتند از برای غرض ملق
دیگر فروش غلام و کنیز موقوف شد از انجا که محبت و تعلق دختر همین بر خاطر پادشاه تسلط و
استیلایی تمود خری از التماس میکردند قرین قبول میکردند تا بحدیکه در روز روم معاش بلکه بر عوض عادات
غیر موافق را این سمول شده بود از انجمله یکی آن که هر کسی که بدیدن پادشاه حاضر میشد آن در دهن سوراخ
دار میشد و در هیچ روز این عادت موقوف و معاف نمی گشت و کار بدانجا رسیده که در ایام تعطیل هم
این عمل جاری بود و در خطبه هر جمعه و گاهی رو داده و باعثهای و فضلای اسلام بیحرمتها و
می ماند و تفصیل این اجمال در تحقیق التواریخ بداؤنی مشهور است مرقوم است در سنه اربعین و تسعین
و تسعمایه در شهر صفر شیخ عبدالقادر صاحب تاریخ بداؤنی ترجمه کتاب را بنام که در سنه اربعین بوده بود

متوجه
غلام

اکبر پادشاه

اگر پادشاه فرموده که در تصنیف همایون سعی دارد و دست و پنجه را سلوک است و در سلوک
فقره آن سعی نصف و هیچ حرفی و آن در گذر را صد را انجمند راضی نشده اگر ده که او را رام هم میکوشند
و با غطاء اهل سعد را یار است و سعد آن بطریق حلول تمر لی خدایی بر شمرند و تحمل آن کتاب این است
که شیاز زن را نجند زاد و یوی ده سر را دن نام حاکم خرزه لنگا حکمت غلی و قصبه مرد و در انجند با همین
برادر خود با حرز لنگا رفته و لشکری بشمار از همیوان و حرسان که عدد آن محاسب فهم نداند
جمع کرده بلی بیوض چهار صد دعه سر روی دریای شور بسته آن را سیب سعد ارام اسکر گویند
مدبر گویند شور کرده و بعضی همیوان را میگویند که مدبر پل همان طور بسته اند و بعضی دیگر
بنای خویش گذشته و مثل این از حکایت سیافیه بسیار است که عقل در رد و قبول آن توقف
است بهر تقدیر سر انجند مشهور شور از پل گذشته و تا مغلپوره که بفاصله یک کروه است بهر تقدیر
را با تمام اولاد و احفاد کشن گذشته و خاندان هزار سال اورا یاد داده کنها را مهر آذر این
سپرده بنیه خویش بزعم خود آن هزار سال حکومت جمع نموده و نشان کرده بنظر صلی خویش رسید
در غرض این طایفه است که عالم قدیم است هیچ گاه از نوع بشر خالی نبوده و نبوده و این قصه
صد هزار سال گذشته و بر خود آن اکوم الوا بشر که از خلقت او معهذا سال است غافل است
و ظاهر این است که این اتفاقات ما را است و افسانه مجدد خیال مخصوص چون شنیده قصه امیر
حمزه و رزم رخی باشد در زمان تسلط بیهام و جمان بوده باشد و الله اعلم گویند که اگر پادشاه
اگرچه حفظ و سواد نداشتند لیکن بعضی نهد تیکو میدانستند و قصه امیر حمزه که بسیار و صحت
در نسان است مشتمل در گاه در نظم مرغوب در آورده و هر داستانی را بصور خیال این

صور از تخریعات تب و در شوارع خلعه خود جان مقرر کرده بود که در بیرج کرده و اسب را بهولد و چند
نفر صورت تنبیه که آن را بزبان هندی درک چوکی می گفتند با فرمان هروری و غرصه اسلام ای
سرحد رسانیده تا هنگامی که در شبانه روز در نجاه کروه طی نمایند از اکبرآباد و یا احمدآباد و گجرات
بحر و خبری رسید و هر گاه شخصی از حضور بجای میرفت تا از جایی برای حاضر شدن بدرگاه تعجیل
مامور نمایند هر اسبان و ارک چوکی سوار میکردند با فرمان فروری و غرصه اسلام ای سرحد رسانیده تا
چنان که در شبانه روز نجاه کروه طی نمایند از اکبرآباد و یا احمدآباد و گجرات به بحر و خبری رسید
و هر گاه شخصی از حضور بجایی میرفت تا از جایی برای حاضر شدن بدرگاه تعجیل مامور نمایند هر اسبان
و ارک چوکی سوار میکردند چهار هزار منصوره که اسپ تیز سیر نمایند و بود نوکر داشت از انجمله بسیار
کس بودند که مقصد کرده و روزی طی میکردند و در آئین نامه مسطور است که در سال دهم جلوس اکبری
نبایی قلعه اکبرآباد بتصمیم یافت و در تند چنان انجامیافت که هفتاد کروه یکه خرج عمارت شده و شیخ محمد تاریخ
نمای دروازه اش نمای در هفت سنه نموده و در تند هشت سال اکبره و فصیل و شکل استوار
با تمام قاسم خان میر بحر صورت اختتام گرفت چنانچه شنیده لک روپیه برای هندوستان که گاه از
طوفان دریا ایران و نجاه و چهار صد متقال دریا طور آن باشد بحر آمدند و فصل مکانات اکبرآباد
در اقلیم سوم شنوده گاه بحر خواهد یافت و در خلعه الله آباد و در غازیپور بلیغ بست لک روپیه آمد در امتداد
مدت هشت سال دیگری صورت اتمام پذیرفت و در اکبرنامه مرقوم است که در سال اول جلوس اکبری بعد فتح بهلال
و هوسر اکثر قصبه زواری و بنکه جا از بهر بحر سرا و قات چاه و حلال کرده بود موکب معلی بقلعه سالکوت
نشاط و قلعه سالکوت ساخته سلیم خان در اتمام خواص خان که به خاصه خیل سرخان خود بهادر

همه این روزها در خانه برهم خان جانخانان سپه سالار از دختر حال خان سوالی برادر حسن خان سوالی
فرزند متولد شده و عبدالرحیم سپه سالار را یاد کرده اند که چون بادشاه همت برتسخیر ملک گجرات
عبدالرحیم جانخانان سپه سالار را با فوج بسیار تعین نمود و فرا جانی بیک برحابر امر گاه سلطانی
آورد و دولت از خوصه و حاصه اصنام بزرگ و دران ایام سلطان محمود در گجرات وفات
و بهادر بر اریکه ملک محروسه بادشاه ظفر توأمت در سال سیوم از جلوس اکبری روزی بندگان حضرت
در شکارگاه بندها کرانش کرده ای اگره اسپ نوری را بر هکله اهوسوار شدند نوراد انجمله هرگاه بدست
آورده و یا ده آهو بچه خود بجان بلا گرفتار دیده بسیار دلی بجانا بران نورده بچه را اخلاص
در سال شنم جلوسی رضی اکبر بادشاه مجیری سعود سالار غازی در اکبرآباد بعمل آمد مخفی نماند که عدد عالم
اکثر اوقات لباس متبدل خشه شهابها برای خبرداری سر بری آمدند بعجائب و غرائب که مطلوم دلها بود
بواسطه خبری کوش خود نشنوند و بعین ظاهر کوه هر کدام بر و آمدند در بند و سامان تعیین میباشد که در
هر شهر و بلده اعلام سالار مسعود غازی که در بند خبری کوشه بر پا سازند و بمرور سوران ان
فصیه هر اریخ اسپ پی بر بند فرض که فرایب انبوهی و فوج بخت بر تعیین شود و حضرت شاهنشاهی بجا فرمودند
کرسن بر بر سم محمود خود انجا حاضر بودم او باسی را گاه بر سن افتاد و دگفت این کس که استاده است پادشاه
است من بحر و اضعای گفتا چشم خود را کاج کرد انیدم و من کاس خم و مشغول بیاشامیدن چون
بیک بالاخطه فرمودم با هم سر ابیدند که حضرت حسن قسم دروغ بندارند من از چشم ایشان بطریق تمامان
بنهان سرم در سال سیزدهم از غوان از فرهنگ که مانند صندوق بزرگ بود آمد در بکی از دروازه
نشسته تاریخ آن را بای نواخت و دو دیگر از بروان بیج بر طاوس و غیره انگشت می زدند و در

ز اظهار نمی آید در سال بست و نهم جلوس اکبری قلعه اسک نیا رس بهاصل آب شده نیاز نیفت
و بحر مسلح بحر لک ربه که دو کرور و دام براج اوقف دو و آرده هزار تومان خراج میشود در سال
مشورت اتمام پذیرفت و در سال بست و هفتم جلوس اکبری حکم شد غلامان نامدار ایشان را اجلبی گفته باشند
چنانچه مشهور است که غلام را میگویند در سال بست و نهم جلوس اکبری ملکه راج محل مسخر نیاز نیفت
وقتی که راجه بسنگه بنگاله رفت و دران محل جای حاکم نشین خاصه تعمیر یافته اکبر کرد اینده در سال سی و هفتم جلوس
مقدس شاهنشاهی در کشمیر درخت چناری نظر در آمد که از گذشتن بسیار و بستن بحدی محروف گشته که کبی
و چهار نفر و صد یا صد از بدایع اشجار است چهل و یکم اکبری آن که پایه سریر خلافت حاضر نشد که
دست در زیر بغل نهاده سخن میکرد و هر چه دیگر بزبان کوینده او از بغل بیان می نمود و لشکرهای خواندنی
بنسخ حسن خط می نمودند و جمعی بخشیدی قرار می دادند اما او از ورزش کاه ریدا نجارت نموده
در سال چهل و چهارم جلوس اکبری نسخ او بالفصل متوجه بطرف فضیله امیر کردید درین نوشتن مسطور داشته که
درخت هم دیده که نیمه او از بالا دوشاخ داشت از انجمله یکی شیرین و دیکری تلخ در جهان کمتر بافته میشود آن
که در زمانی که اکبر بادشاه متوجه کشمیر بودند قلعه دران دیدی در پای جبال اصداف فرموده جماعه کوهیان با
که در ان نواحی بدزدی و راه زنی میکردند بدین قلعه آکرده ایادان رشته و چون مکان کوهیان
شده بدین جهت آن را کهران نام نهاده بر کنه علحده مقرر شد کوهیان جماعه را میکویند که کشتن
سکار کمر می نمایند اوقات و کذران آن ها از فروختن شیر و حیوانات بی باشه و در اکبر نامه می کذارد
که در سنه احدی و سبعین و تسعمایه اکبر بادشاه از سر کار برکشته داخل دهلی نشدند فضل فرلاد که از
غلامان شرف الدین حسین مرزا بود قاصد قتل بادشاه شده و عین از دام سواری کرده

مدرسه تا هم انکه تری بر کهان نهاده و دوشت بلند داشتند میکشید مردم را حکمان شده که می خواهد
هر جانوری بندازد و خود دشت یا مان کرده بخانه بادشاه که برابر سرا رفته بود آمد [illegible]
شاه به آن حضرت آمد قریب یک نیزه رکوشت فرو رفت سوزنیز در سینه او دو لشکر فولاد را
پاره پاره کرد ند آکاه تیر را برآورده جای نیزه دار پوشیده بادشاه اصلا پی نبرد
کرده بجهان کوه را سیب بدولخانه رفت حکیم عین الملک کیلانی در مداوی بدر صانموده
در یک هفته آثار صحت ظاهر کشته بجاز ان باکره تشریف فرما شدند از محل مفصل نوشته شد
که تاریخ الهی از زوارات خاطر مقدس خدیو کتی ستان است تحکایتیکه امر غریبی بر غریب
علوه کر میشود و با بر رکی از زمها تحاشه عدم قدم بعالم شهود میکذارد جهانیان سراغ از ان
تاریخ میکیرند و تاریخ یزدجردی و تاریخ هجری و تاریخ جلالی و غیره تخمیس است و هر دهم تاریخ مقرره
دارند چنانچه در محل له تاریخ از حکومت طهمس میرسد و در ملک کجرات و دکن تمام لیالی و در
مالوه و دهلی و غیره تاریخ راجه بکرماجیت می کمارند حضرت جلوس مقدس خود را از نوروز الهی کشته
بخاطر مقدس آورده اند که تاریخ تمام کی الجا دنیا بدکرد تا خلایق را از تصدیع طویل تاریخ ماضی
برهند پس در سنه احدی و تسعین و تسعمایه بعد از یک قران از جلوس مقدس این تاریخ واقع نموده
و اساس خط و فرمان و سوانح و غیره از مبتدای سلطنت بر آن نهاده به تاریخ الهی مسمی کردانیده اند
و در عهد ایشان بخدمت کس مرتبه [illegible] و تفصیل اسامی ایشان این است سلیم خان جلایر
خان بابا و تسنم خان و بهادر خان [illegible] جهان و عبد الصمد خان و خواجه خطیم خیر محمد
تخلص اصف خان وزیر و مظفر خان و راجه ٹودرمل و شاه منصور سه فرزند ارجمند داشتند محمد مراد

محمد سلیم در غرهٔ سنهٔ سلیم محرم سنهٔ ۹۷۰ در منزل شیخ سلیم تولد یافته و در ایام اجداد سنهٔ دوم جمادی الاول
سنهٔ ۹۷۱ در منزل شیخ داتیال که مدد کرده از ناکور است تولد یافته هر دو دختر شرف النساء بیگم و
آرام بانو بیگم هجاه و یک سال و دو ماه سلطنت نمود و در سنهٔ چهار ده و هزار هجری نعمت
و چهار ساله عالم را بدرود کرده در موضع سکندره سواد شهر اکبرآباد که بیاصله سه کروه است
مدفون گشت و مبلغ پانزده لک روپیه خرچ باغ سکندره و دیگر عمارات متعلقه وی شده تاریخ
رحلت آن پادشاه جنت یافتند مضمون پادشاه عالم جاوید اکبر پادشاه دکهای فکر تم
هم می فرمود از دوست راهی در سنهٔ یکهزار و پنجاه و پنج ؛ بیمانه می سر خریدم الکنون زخمار سر کرانم
زر دادم و در دسر خریدم و ممالک مفتوحه سرحد و خاندیس و برار و بندر سورت و ولایت کنواته و قلعه صورت
و بیجاپور و کنکاله و سیل ولاکه و سیمر و اودسه و ولایت تلنگانه و قلعه قندهار و مملکت سراسر قلعه
احمدنگر و اسیر و کالیه تعلق دکن و ملک کشمیر و تاریخ صحیح کرات نوات خانخانان در چهار زبان
یافته الحق که بی نظیر است سوم یوم الاحد ثانی ربیع الاول سنهٔ یکهزار و ربیع الاول روز یکشنبه دوم
ربیع الاول انوار ربیع الاول کی دوچی حسب کاف نور الدین جهانگیر بادشاه غازی در عالم شهر اگره
میرزا محمد سلیم بود روز چهارشنبه نهم ربیع الاول سنهٔ بیست و سه هزار و هفت هجری نبوی از لطف
صبه اجمیر در قصبه فتح پور سیکری مضاف صوبه اکبرآباد
تولد یافت روز پنجشنبه دوم جمادی الثانی دفعتی چهار دهم جمادی الثانی در سنهٔ یکهزار و دهم
هجری نعمت سی و هفت سالگی در قلعه مستقر الخلافه اکبرآباد بر تخت سلطنت جلوس فرموده خود را لقب
جهانگیری می فرماید که تاریخ بیست و هشتم جمادی الثانی در سنهٔ هزار و چهارده هجری صبح روز پنجشنبه

قریب یک غنت

قریب یک غنت بخوبی در شهر اگره در مسند سلطنت و سلاطین پادشاه نشستم و بر تخت مراد جلوس فرمودم
و بر تخت مرصع که مراد بجهت تحویل سنه نو بود در وقت تحویل ساعت نوروزی بر آن قرار گرفت
قرار گرفتم و آن تخت مرصع را بده کرور اشرفی هیچ صد مثقال جواهر چیده شده بود و اگر در تجارت
قلعه یک لک روپیه سنه و سکه هر یکی صد هزار است بنوعی که چیدن مسمک بهد طلا که در ساحت آن
بکار برده بودند که یک من سنه ده من عراق باشد و تمام نقل کردن این پایه دارد که از هم مارها
صدا می کنند و هر گاه خواهند بازپس غوره می نمایند قریب چهار من عراق سنگ بندد در میان ماهیهای
او جا داده اند چنانچه در هر محفلی که آن تخت نهاده میشود آن مجلس بوی خوش اصطباح مینشت
چون بر آن تخت مراد قرار گرفتم فرمودم که تاجهای که پدرم بر دوش پادشاهان کیان فرموده
بودند که هر یکی الماس یک لک اشرفی بمثقالی قیمت آن بود پدرم این الماس را خود خریداری
نموده بودند به ارصد و ورای آن بایشان رسیده باشد در میان وسط مضبوط آن تاجها
مروارید درشت بود بوزن چهار مثقال نصب کرده بودند که یک لک اشرفی بمثقالی قیمت آن
بود و دست یاقوت یک مثقال که هر یک را تنها شش هزار روپیه می ارزند در میان بندد
بودند و چون این تاجها را بمجلس در آورده بر سر خود نهادم و فرمودم که اهل
نشاط در نقاره نشادیانه می زده باشند و تا فریب نیجاه جریب زمین که در و تخت نو و بعد از اتمام
بهای زربفت و بندهای کلابتون دوزی دور و خود دوزهای کلان از طلا و نقره کداشته فیلهای
غیر فریب کرده را اصطباح می نوشته باشند و در مقامات جهانگیری مرقوم است که روز پنجشنبه نوزدهم
شهر ربیع الثانی سنهٔ دو و دفعتی محاذی ازدار السلطنت لاهور محل ییلاق کرده در منزل

که سلیم خان اعتماد در ایام حکومت خود قلعه در بنا آن حوالی ساخته سلیم گره نام نهاده و والد بزرگوار حضرت
عرش آشیانی اکبر پادشاه را نجا را امیر تقی خان که ولی وطن اصلی او شده بود فرزند آدم خان مذکور
تشریف برده های نعیی خیمه صفه او نمک ساخته در عمارت آن قلعه بطور متصل با آن
جوکندی مربع کاشکاری نفرموده حضرت جنت آشیانی همایون پادشاه ساخته اند که بیان کم جاری باشد در
دایمی که حضرت جنت آشیانی همایون پادشاه در دهلی تشریف داشتند که اکثر اوقات انجا نشسته با مصاحبان
و محرمان خود صحبت داشته اند من بعد چهار روز در بین سفر ایشان بسر برده با متعلقان و نزدیکان مجلس شراب ترتیب داده
داد عیش و کامرانی داده ام بعد ازان منوط به اکبر پادشاه شده چوکندی مربع کاشکاری را نیز در دوار قلعه سلیم گره
تشریف برده بای نعیی خمسه بوجود فرموده حضرت قانون پادشاه ساخته و پرداخته مرتضی خان
در زمان سلطنت بوده و بلی شهری است و اکثر خلام نعیم ما معمار انجا و نفعه است کلمه دانی که گدام ما معمار ساخته
و بهره بلی هزار برداشته حواله خود فرموده و بکوئی کردن باید خان خدا تعالی بکند بمحمد خراب که مردم
طمع در ان ترک خوشنودی خلایق در کسب آن که شادی و اندوه همین یکبان است
حواله انکس دانند که شادی و اندوه دنیا در زوال است در خرد مندی کیست آن که باقیه مقدر
و بافته را نخواهد دانی که دام عشرت زندگی تو ضایع نیست حاصل آن عشرت که بیکی فرخ کسی توانی کرد
در آن که ضایع نیست که دام ساعت است عمر آنکه توانی کرد و بکسی آنکه دستی باکسی آن که از سر دور بود و
آئین هر کسی باید نمود که از خدا تعالی نرسد آن چیست که دانا دادان دران مرا برباشد که گذشتن جهان
و از بناش حاصه حضور بر بودن نوشته شد از چند کس شنیده باید کرد از آدم چاپلوس و آدم ترشرو جشم دارد و بکسی
عبس چرا که این جماعت بیا که آشنا نشده بجه کار او را جه پادشاه بخواهد که برای خود آن شخص را آدم خود

بس باید

بس باید که انیس و مصاحب پادشاهان مردمان باشند و سخن خیر گوئی و با خلق خدا خوب باید
کرد مانند با طبع پادشاهان کسب کنند و آن چنان در میان آهوی مشکین گوید در وقت دخل شدن
صوبه کشمیر آهوی مشکین بمکش کرده بود چون کوشش خورده نشده خود فرمودم که طعمه ازان برند
سخت بی مزه دیده طعام طاهر شد از حیوانات صحرای هیچ یک بدین طعمی این بیت نافه در مارکی
بوی ندارد و بعد ازان که روزی چند ماند و خشک شد خوشبوی نشود زیاده مطلق نافه مشک ندارد
مخصوص بر آب رسیدن نوجوانان یکدم در مازندران همان کبر پادشاه بوسعت خلاصت آن
سوخت از مراتب دانستن منقول است که حقیقت تولد نوجوانان همان جانوری است که گویند آهوان
خواصیات اعتماد الدوله در وطن مالوف طهران باشد آفات العجایب بران حیوانی فرمان
منقذ و مسعود م الوقوع دیده لاجارخ تسطر را که اقسام مصایب و انواع شداید دران مندرج است
اضافه نموده زده نورد وادی سند و ستان گشت از اتفاقات زمانه سر یک شکار دران حالت
از اسباب و منوبی بغیر از یک کاو و سر پایه بدست نداشت علاج آن شدایدان کاو سوار خصه خود یک
سر اقبال مسیحی با لواطن باده دشت پیما کرده قضا را دران ایام رئیس حامله نود و جون قریب
سر حد سند و ستان رسیده خروج راه روشنامی آورد و خانجه لفافه سر بر زند روز دیگر از منزل گذشته
جاده پیما گردیده بمحرد اصل شدن بسر حد سند و ستان در عرض راه دختری ماه منظری متولد شد
مواصیات ازین سوانح دعاقبت محمود بر مزیه کلی غم اندوز و متالم گشته مقرر ان ماجرا عبارت
از کرد مذکر انجا دحمل ان دختر نکبت اثر موجب تفرقه و بیشت پی خانمانی گردیده و الحال که
از کتم عدم بعرصه ظهور رسیده جلوه فرمای هستی گشته است دور دور بیشی از تولد روزی ازمار سیده وارسد تخ

خبر از رقمی نمانده بقیس کز از نرفتوم کدورت لرزوش چه بلا که همچنان انجام ما نکرده و در این صورت
شهر آنست که این قعر را همچنان تمام کرده است هزار و خوش و اگذاریم آخر کار بعد از تکسوی بسیار آن صحرا
در بیابان افکنده قدم براه گذاشتند کنیک بادر از نخل انواع بحسب است بعد از قطع دو فرسخ راه
خود را از زشت کاوند اخته فریاد و فغان برآورده که نه ماه کابل بیخ فراوان مردم امروز از نخل امید
آرزو در کنار ما گذاشت بایش رنگ زرد و مفارقت بانجام کرد یدم شهر آنست که آن محصور را که بجرد
بیرون آمدن از کنم عدم چنین قرار داد از تصور این جا گاه و غریب خاک انبوه ندانست کرد ند اگر در کیف
صانع ایزدی در سایه نخل حیات تماشای بر نگ و نگار بافته سینه ام را که خار مهاجرتش افگار
و از دو مدار فرصت کنار آرام بخشید و اگر خفاق سر نوشت از بی طمعه فروش و طبور کشه اختیار
انجا بم خاش کوشش و وم کرد انید هر چند ابرام زن از صدا غذال به افراط انجامید کیفیت خواص
خطاب قبول بارش نه نمود آخر کار الوالحسن بر اضطراب احوال سراپا اختلال مادر رحم نمود و
نان و ادی آورد نمکا سیکه بر دیک آن خاک نشین سر برآر رسید دید که بار بانی دا کچه را بهن سیاهی
رخته بر حصارش اگر ریسک بها رکشتمان دولت و اقبال است از پایش آفتاب در سایه سمان
نکر دست خالق کریم دا دار صدای پای ابوالحسن آن بار که گنجور خزانی اسرار نمود رسیده بطرفی مادر
و ر ابوالحسن از این تماشا غیر رسیب بمراتب تقدیر کرده آن صنعوبه اده خاک برداشت قضا را از بی
از محرمان کارخانه خداوندی قدان بر دیکی کلبی بهار نشان این ابداع بی نمود فرمادر آورد
و کدایی ره رو کنیسی که این کنار بر ورده مفصلات سیحانی را در کنار خوش کشیده ابوالحسن
کر دیده مغرض آن بادشاه صورت و معنی رسانید که من و این طفل از یک صلب و یک بطن خواهیم

سیاهی

نمی کر دیده ام فر دوسی از استماع قرب قرابت زمان ارشاد بیان را به اکتشاف این معما
سبز پوشیده نکته سنج اظهار کرد انید که از این سر برآر ای ممالک سنه و شان را بعد از این مار مزرد
سر از آشیان سازی و بانی رنگ رو رشت نهای بر خار و خاشاک تفرید اندازی ابوالحسن
از شنیدن چنین مژده دولت و اقبال از تماشای هر یک سایه بار بهمت در مخالفت بصرف
بیدار شت مادر و پدر را میر از این نوید غیرت مژده کامیابی رسانیدند از استماع این ماجرا پدر هم
سلسله عاطفت از جنبش او کرد تا آن که بعد از قطع مسافت طولانیه لا شعور نزول نمودند نخجله امرای
اکبر شاهی که در پشگاه سلطنت اعتبار کمال داشت رو صلت نمودند و مراد پدر نور چشمان
بکام انواع اکرام نکرم سر بلندان هر دو را در آمد یک زمانی ملازمت بادشاهی سر فراز ساخته
کامیابی صاحب اعتبار کرد انید در حصار جلش مرقوم است که بحسب نوشته خضر را خان یک
که در قندهار بوطن و اکذاشته بولی قلی بیک انسجد که بخطاب شیر افگن خان مخصوص کشته تو نسب
فرمودند و حیا بیک بعد از جلوس حضرت شاهنشاهی بخطاب اعتماد الدوله سر بلندی یافت و چون
شیر افگن در نجا له قطب الدین خان کوکه را کشت و خود بر جای عمل خویش گذاشت بدیم حکم
اشرف جهانگیر مقصد یان صوبه بنگاله جبه اعتماد الدوله را روانه درگاه و الا شنده آن حضرت
نما بر خلاف آزادی که از گذشتن قطب الدین خان بر خود آسانی خاطر اشرف نشسته نموده بر فرمان سلطان بیکم
نشنیده مدتی در خدمت ایشان دستا کاهی بی گذرانید چون مکتوم مطوع کوکلتاش قطب الدین را جراد
در رسید و اقبال با شعبال سعادت و طالعش از خوشنودی بسعادت دنیوی اوکرد و فی الجمله ارم کهای
اشمانی روزی در جنبش نور روز سال نهم از جلوس اشرف در نظر دوربین الحضرت مقبول آمده

در سلک بندگان حرم سرای خلافت انتظام یافت و تا قایاق خرت و قبول او را در انتفاع و اختلاف
تحت نور بحل خطاب یافت و بعد از رحلت کاوه در سال یازدهم جلوس الا بخطاب نور جهان بیگم سرفراز
گردید جمیع خویشان و نزدیکان او با انواع مراحم و نوازش اختصاص یافتند مانجمله یکه غلامان و خواصرایان
اعتماد الدوله هر کدام خطاب خانی و منصب برجسته یافتند و غیر از خطبه و سکه آنچه از لوازم سلطنت و فرمانروائی
بود همه بفعل آمده لیکن کسیکه در جمیع و کفایت و جمع امور کشور آینده کوش بفرمان او در آمدند و سکه بنام
نور جهان بیگم زدند نقش سکه این بود بیت حکم شاه جهانگیر یافت صدر نور تیام نور جهان بادشاه بیگم
زر و در طغرای فرمان چنین نقش بست حکم عالیه مهد علیا نور جهان بیگم بادشاه رعشه قصه کارهای
رسید که از بادشاهی بجز نامی باقی نماند و مکرر می فرمودند که من سلطنت را به نور جهان بیگم زن دادم
تحریک شراب و هم صحبتی او را بجائی رسانید که جز نور جهان بیگم هیچ کس را بادشاه نمی دانست و هر کار افتاده
را عقده بدست می آمد و بحدیث او حل میکرد کار از کار گذشته کامیابی او بحدی رسید که بر سکه بادشاه
بر دو اشعار ظلم و ستم محفوظ ماند هر جا دختری بیکس بود بقصد صواب خرد بس کرده و در هر حالت او را بلطف
نمودی چنانکه در عهد دولت خویش بادشاه دختر بقصد تواب خرد بس کرده باشد زیرا که او با سخاوت و سخاوت
موصوف بود در شکار همه شهر را بمنزل زد و همراهان بموجب اقتدار مروارید و غیره جواهر هر یک بقدر خویش نثار
کنان داخل گردانیده نمودند طلوع رسائی داشت روزی حضرت مصرعه گفتند مصرعه آن قادر قدیر روح حضرت
ملک بیگم بدیهه گفت شنه را دیده هر گدار را دیده گنگ القصه قیم و فراست و شعور کهای بیگم مذکوره
مستغنی از اوصاف است و عدالت و انصاف و دیگر اوصاف جهانگیر بادشاه شهره آفاق است چنانچه بست بدین
که بیگم در امور سیاست و محاکمت بی نمودند تقریری می داشت لهذا در حق ابو الفضل که بی

اعتقاد خان مرحوم بر همگنان معلوم است بی فرماید شیخ عبد الرحمن پسر شیخ ابو الفضل از منصب دو هزاری
سرافراز بود م اگرچه با پدرش شیخ ابو الفضل بالذات بد بود م چرا که در اواخر دولت
با دشاهی پدرم را از برده جهان خاطر نشان کرده بود که حضرت رسالت پناه که
را رجحان کرامی قدر ای ما شما با عربی فصیحی بود و کلام الله کلام اوست اغراض بدرم را بطلم
زنهار بود و دین خود را بجاه حضرت رسالت پناه بدیده گفتم که اگر امداد ایزدی ما
ت با دشاه جوانیم شد و چند دین بقدمه بدرم خسرو فرزند مرا دمن زمی داد بدی بود
که بعد از ین او با دشاه خواهد شد و خواهد بود همان سلطنت اگر خدا خاهد بر دی
خدا کشتی آنجا که خواهد برد کسی را فرستادم که سر او را بیاورد پیش از وقوع حال مردم
و تاریخ آنش چنان یافتم ع تیغ اخبار رسول الله سر باغی برید غفران پناه غدالله بشاه
محدث شیخ لاهوری حسن اعتقادی سیدانست چنانچه از مضمون سطور ذیل بظهور میرسد
نقل این بی پردازد حضرت پیر دستگیر میان شیخ سراز بیان نسبه درگاه الهیه
جهان اکبر بادشاه بعروض آن که این بنده را گاه گاهی در اوقات دعا یاد بفرموده باشد
و این بنده های خدا را از دست را قصی خلاص نماید دوکس اول بدیهی دیده نومی نماید
بخضب پردی گرفتار گردد و این امر را بعیان در جهانگیر نامه مسطر اعتقاد الا بای منقول است
که در سال سیوم جلوس علی بار بکی چند از زنها امور آمده بود که با نواع تماشا برداخته اول
تم اقسام درخت بر زمین ریخته چند بار گردان کردیدند و افسون خواندند یکبار از چند جا
شروع و مدین درخت کردند و در طرفة العین درخت تو دست و نار چیل و انبه و سرو و اناس

و از بحر و خرما و منجنیک که بجلیس آن را بر بار بندیده و نموده در یا بجلیک اکلتاری آنداز و دو نمود از شاه
آهسته آهسته از زمین برآمده درخت بقدر انداز خود آمده شاخ و برگ برآورده شکوفه و بهار نموده
بار آورده و بار بکران عرض نمودند که اگر حکم شود میوه این بخوریم حکم شد که بکسری فی الحال برگرده درخت
کردیده و افسون خوانده ملا بقبل حاضران بمجلس والا را آنرا دست و نوشت و غیره خنده خوراند
در هر یک از ان لذت یافته بعد از ان عرض که شیخی در میان آن درختان نو رسیخ نود بعد از ساعتی
آن درختان در معرض خزان شده برگ شاخ زرد شده بزمین فرو نخیدند و یکه در ان زمان یکی
از بار بکران که بغیر از سر خورد خبری یا خود ندانست حرفی چند زده چادر بر کرفته بعد از ساعتی
انبه بخصی از میان چادر بر آورد که شناخ آن رنب تیره را روشن نمود که از ده روز راه
مردم آنکه ده ظاهر کردید که در فلان ستب اسمان روستائی نمود ار کشت که هر کز روز مدان او سی
نرسد دیکر تفت بقر اساده زبان را بانطق بکشاد مدتی از سان بصرفه خوشحالی نطق می آید
که کویا تفت بقر یک او از صورت بی کشند دیکر فرب چند بر سر داد تند همه ها معلق بر کماد اشته
سر و ض داشتند که هر کاه امر شود یکی از بن فرمان را انش فهم حسب الامر سمع و در دست افسیم
هوای را که دو تر بان را و در بود انش نوعی میداد ند که اکر حکم شده که بده یکبار یکی انش در
می نواشتند دیکر جاه تیر نجانی یا خان خاصه ساخته یکی از بن خان کرفته بر اند خت و بنکور
در هوا بانه انسیاد دیکر سر را سر داد تند آن تیر منصل بر اول بند شد تا چهل و نهم بر یا هم کر بند شده
بر آخرین که کذشته همه تیار اصداشته و دیکر بیت من کوشت و بیج و مصالح و آب زرد کی اند اخته
اصلا انش در زبان کر فتند و دیکچه در جوش آمده بعد از ساعتی سر دیک کرده قرب صد کسی

و کلان برآورده با هم بجنگ درپیوستند و کاه بال بهم بر زدند آنش آرمال آن تن کل افتن نشست
و بنگ غش بخوی با هم در جنگ بودند چون پرده بر روی خروسان کشیده برداشتند دو کبک بگلش
مرانده خوش خوانی کردند و بهمان قیافه که میان کوه سر بند با نقاب بر روی مانک انداخته برداشتند
به جای او دو مار سیاه فرسری کنجشک سر نمودار کردند و هش مار از زمین سر برکرده همدیگر را خورده
بجنگ پیوستند و مدتی شده سر رشته افتاده غایب شدند و دیگر بر زمین کلایی شدند که ناگهان
سر بر زدند و خوش برگشت پرده بر روی آن کشیده برداشتند آن زمان نیز رسیده بود که فلان
مرآن کبک و شکنجه نشدند و دیگر در خیمه رو بروی نقاصله یک تیر انداز سر بازکردند و مژده آن دادند
که در خیمه هیچ چیزی نیست بعد از ان بنگ تقرر ان خیمه رو به گفتند که از جانوران چرند و پرند مرکدام
بر دارین خیمه برآنده جنگ کنند حکم شد شتر مرغ را از زندق القرد و شتر مرغ از بر دو جانب برآمده
با یکدیگر جنگ بنوعی که خون از سر آنها بر آن نبود و از هم پای کم نمی آورده آن را جدا کرده در خیمه
بردند بعد از ان بفرمانش سلطان خود رم از دو خیمه دو بیله گاو دو قریه کلان با هم جنگ کردند
و محلا از بن هر دو خیمه هر جانوری را که نام می بردند در حال حاضر میشد دیگر طنب هر کدام را آب
پر کرده و یک کلوخ بدست گرفته قرص کردند که همه رنگ نقر مانند در بن آن فرو برده بانی بر آریم
اول از او دانه آب فرو بردن چون نخل زرد بر آورد و نعره رنگ مار بچه باطی چند مار در آب
فرو برده هر مرتبه رنگ دیگر بر آورده دیگر بعضی چهار پهلو بر آورده یک طرف آن کجت بلل خوش
او از نمود دار نبود طرف دوم نعص صفت طوطی ظاهر شد و طرف سوم جانوری شرح بخن کردن طرف
چهارم صفت کبک خط و خال خوش او از خواهد شد دیگر قالین بیت در فی خوشرنگ و طرح دلکش

هرگاه

هرگاه آن قالین را از پشت کرد اندند پشت او روشند و رو پشت فا طرح رنگ دیگر
از صد بار بیکر دانند مدتی پشت رو نمودند و رو پشت در یک طرح صدای دیگر نمود ار شدند دیگر
از صد بار کلایی را بر آنکه ده آنش ریختند همچنان باران بعمل آورده دیگر حوال کلان آورده
آن حوال را دو سر داشت زیور کلان بر آورده از زیر حوال بزور کلان اندرون انداختند
و در آن سر حوال انگور صاحبی دکمش بر آورده و آن را سر دیگر انداختند از آن جا غفه بقری بانشاد
و دهن باز کرد و بیکبار سر بای از دهن بر آورد و دفعه دیگر سر مار را کشیده نزدیک چهار و نیم
مار از دهن او بر آورد و همچنین تا هشت مار بر آورد و مار از بن زمین را کرد و آنها بهمدیگر
جنگ کردند دیگر نعره بر آوردند و یک کل در وسط کرفتند آن کل در آینه هر بار بر نگ دیگر
نمود در سیند دیگر مرغان خالی آورده همه کس را منه کشیده بعد یک کبری مرغان برداشتند
یکی پر از غل و دیگر پر از سنگ صبی همچنان هر یک پر از سنگ می و دان آما دل مجلس خورا سیدند بعد از
ساعتی مرغان را خالی یافتند کو یا کسی آنرا کسته دیگر کلیات شیخ سعدی آورده و هر کسه را خواسته
بار بر آوردند دیوان حافظ بر آمد و آنرا در کسه انداختند دیوان سلمان را هم بازدر کسه انداختند
و هر مرتبه دیوان دیگری بر آمد دیگر بخر مسعود از چاه در غش آورده هوا انداختند آن را بخر در
هوا از است السنا دکه کو یا سرش بجای نمیدانست سکک بشیر و بانگ دیگر بعضی جانور دیگر بخر آمده
بالا رفته نا پدید شد بعد از ان بخر بر آورده در کسه نهادند از ان زدند کان هیچ ظاهر نکشت کجا
رفتند دیگر لشکری آوردند هزار لیمون و کوشت لوند بار سر پوشش بر لشکری که استند لشکری از
فولی و کشمش و بادام و نعره بود باز سر پوشش نهادند این مرتبه بر از حلوا و پاره بود هیچ خدمتی

سرپوش حاضر کردند و آنرا پر از آب کرده خیزران در وی نمودند و بار دیگر سرطاس بر داشتند زغال
بار گلان بجسته در میان آب نمودار نشده همچنین چند مرتبه که سرپوش بر داشتند ده دوازده مرتبه
در آب نمایان نمودند تا سرپوش نهاده هر داشتند سه چهار بار گلان نجسته در میان آب نمودار شدند و
همچنین چند مرتبه که سرپوش بر داشتند ده دوازده مرتبه غیر های دیگر نمایان نمود آخر مرتبه که سرپوش
بر داشتند هیچ خبر و نشان نبود دیگر انگشتری یاقوت آورده در میان آب حاضر کرده بار دیگر
انگشت را آورده با انگشت دیگر کردند دیدند انگشت نیست دیگر کردند انگشتری فیروزه
کردند و دیگر انگشتری پر اندازه را همچنین بار دوم بالا نموده بار دیگر کردند یکی از انگشتان
بهلو همچنین زده نا معلوم شد مذکور همچنین رفته اصلاح مدتی آنرا پرسیدند دیگر بیاض آورده کاغذ سفید
حاضر کردند و مدتی حضرت خافان و اوند غیر از کاغذ سفید ساده بنظر نیامده و هیچ در العین
شرح افشانی و فتوح مرکار دوران نمود در کشت و زین و دیگر بار دیگر کردند دیگر آسمانی افشان کار
هر دو صفحه را بهم نقش کشیده نمودند بسیار پاکیزه فرق دیگر که بار کردند دیگر زمین
همرای و افشان کار های صورت شیر و گاو کشیده بنظر در آمد فرق دیگر که بار کردند سراقای
نمونه بافی و سر و بسیار و درختان و گل بسیار کشیده و عمارتی در باغ نموده فرق دیگر که بار کردند
رنگ کاغذ سفید و مجلس نکشیده نمودند که دو پادشاه در جنگ و صول نمودند هر فرقی که بار کردند
و یک کاغذ غیر کار و صورت نمود و مجلس تازه بنظر در آمد که هر دور و زده و نیم بکار بار کار
آن بار های گران جاده و کاروانسرا ده کاران بسیار مردی کرده از سطح بیرا غاظ معدوم نمودند
بنجاه هزار روپیه بعنف و خلاع مرحمت کردند همچنین پادشاهی سلطان خورم و دیگر شاهزاده ها

خواجگین انعام دادند قریب دو لک روپیه آنها رسیده ظاهر ا این اشتغال گویند در زمان رنگ
بسیار است بتاریخ بیست و هفتم شهر ظفر تورنگ نه بعارضه ضیق النفس در موضع جنگر تلی انتقال
کاله خضری را در گذاشت و در سوار دار السلطنت لاهور شاه در عه و در ماتم او در جهان
بیگم متوقف گردید بتاریخ دیگر انگشتری یاقوت آخر و قضا جهانگیر از جهان نا رفت نمود و مدت
دو سال و هشت ماه و چند روز بادشاهی که در این پیر و در فرد انشت خسه و از بطن دختر
راجه بهارا مل هر دو از بطن صاحب جمال سلطان خورم که مشهور شاه جهان است
از بطن جوده بائی که دیرا حتک کشائل برمی ماند دختر راجه مالدیو بندیله
غرق سوطه راجه انتقا بعد از سلطان خرم شهریار از بطن دیگر نمود آمد و پسر پنجم
چهارم از دود و اصر سلطان انب بیگم انب با نو بیگم و دو ر ای عرطا نش شرف خان
نخاطب اصف خان و معدار تعریف ای ارادت خان حسب آشنائی این شاه جهان
بادشاه آمن جهانگیر اسم سامی در تشهد او کی مزا خورم بود در سنه یکهزار هجری سی
سلخ ربیع الاول در دار السلطنت لاهور از بطن جودبائی تولد یافت در سنه یکهزار و سی
و هفت و نصلی سنن هجری بتاریخ سیم جمادی الثانی و سی و هفت و سن سالگی در دار السلطنه
لاهور سر بمهر آوای خلافت شدند تاریخ جلوس گرانت با نوس بعضی از شعرای خوشه چین
یافتند بادشاه زمانه شاه جهان خورم و شد و کاران شاه حکم او بر خلائق
عالم هیچو حکم قضا روان باشد بهر سال جلوس دلکشم در جهان نا دیا جهان
باشد اکثری از امور که از ایشان بحالت بودند در ایام سلطنت ایشان محو و معدوم شدند چنانچه

در ثنای جهان مامنقول است که چون خاقان چین دایره جهان عمارت نگار بر سریر سلطانی
و اورنگ جهانبانی جلوس کرد امتداد لوای فرمانروایی و دوران دولت اول جلوس معلی شاه جهان
پادشاه جهانگیر کشور ستان مکمد و همت موضع در دولت گرای فرمانروای ارز نقد از صدارت
العالیه رصیه و نصیه ارمان استحقاق غنایت فرموده و همگی همت بادشاه بر تجدید مراسم سلطنت
و سطوتی و بر ترویج احکام شریعت نبوی که روبرآمد اساس نبوی نهاده تو وجهانست
انچنین بنیوس اگر شنبه بسجود تو دنیع فرمود که از صدور و اشراف کرانی تعظیم سزاوار ذات
تقدس سمات معبود حقیقی است برای دیگری ماصیه بر خاک مذلت نهاد کرانی نجای
آن تسلیم چهارم مقرر شد چانچه در هنگام فرمانروای حضرت عرش آشیانی و تخت آرای حضرت
جنت مکانی هر گاه یکی از بندگان شرف ملازمت مشرف میگشت یا کسی از آیندگان
بکرنش غایت پادشاه جهانی مکرم سکردند سر بسجده می نهاد چانچه در محل یاد کرده و دام سابقه
برای برگزیدگان دین و مستوجبان راه یقین طریق فرو میمانی سپرده میگذاشت و سجده
ملائکه مردوم را بسجود پدر و برادران و یوسف را از قسم بود و این تحف و دام سنی مبتنا
اسلام و مضاطه بود در این شریعت غرا مستوح شد و بگرا که بعرض رسید که در مسلمانان شهر رسم است
که مسلمانان به کافران دختری نمیدهند و از کفاری میتوانند تزویج مسلمانان را کافر مجبور
و زن کافر را مسلمان فرض کنند فرمان شد که هر کافری که مسلمه در خانه او باشد اگر شرف اسلام
دریابد زن را بعقد بحد و نباید بازگذارند و از معاونت و خواب از او دراک این سعادت
سر بر تابد مومنه را از توحید انسازند و حکم کنند از انجا که تصدر این کار میکنند حاکمان

میکنند حاکمان باشند تا خود بتوفیق ربانی فهم و قصد صاحب قران ثانی به اتمام فیلسوف خود
در ملت بیضا رود مصطفوی در آید و بخطاب راضیه و لقمند سرفرازی یافته بسیار از کفار از
خوابیه برآمدند و مسلمانان از جهالت رستند و بیمن این پروری این پادشاه اسلام نواز
که تفرد از جنس جنس فتح از زمانه این طایفه جهل بنیاد مدفع کردید خاصی و معانی بر کار خاصه نقیه
معین کشتند تا بای اجرای احکام شریعت و تعلیم آداب عبادت پردازند و سیه تیوم شاه جهانی
مردم جلوه گر زیردار قرار یافتند از منصب داران شغل و سادات بارهه و بخاریای و شیخ زاده های
هندوستان دو صد جوان کار دیده بیکار درزیده همواره در آنهای سواری در جلو بودند لهذا
مردم جلو موسوم گشتند و از قوم شغل صد منصبدار اردو و بست احدی که تکرر مصدر آنان بود انگلی شده
بودند با گرزهای سیمین در زیر بام رکاب طفر یاب کشتند و در عمر سواری پوسته بیرون دروازه
در لحاظه الا حاضر ماندند و به دو صد منصبدار از مردم جلو و گزیده اردو صد تمسر و صد هزار سپاه
و مراتب مرطلا و بیست احدی گزیده اردو و دره سیمین و سپاه و مراتب نقره مرحمت گشت
تا بران موسوم بابی اسم گشته بوشیده نماند که در عهد سلاطین بابری و همایونی مراتب
سبوع و هشت در شش چهارم جلوس شاهجهانی مصریان سوار ایلویه خاصه بارزش طلا
و فیل از خلقه خاصه عنایت کردند و خان مذکور بخطاب بخاندوران کردید اول نام دیهی
حواله جاگیر بود چانچه بفصل اصولش در مذکور امرا در کر خواهند شد و از اینجا ست که القاب
بابی و مراتب لطف شد بکسی که مستفید عنایت عظیمه شود و غنایت میکردد و در سال مقوم جلوس
مطابق سه هزار و چهل و چهار هجری بخت مرصع که مشهور بخت طاوسی است بترح صد لک روپیه

صورت اتمام پذیرفت و در نخست پیاکی از خاقان صاحبقران نامی بر آن نگذرد
جلوس می نمود نزد و لک روپیه قیمت داشت و در وسط آن لعلی بود که قیمتش یک لک روپیه
بود و شاه عباس صفوی بمثل یک آلمچی برسم ارمغان نزد حضرت بهشت مکانی جهانگیر پادشاه
فرستاده بود و آن حضرت در جلدوی صحف و کتب با علی حضرت شاهجهان بدست غلامی
آصف خان فرستاده بود و بعد از ان بدست آسایی حضرت صاحبقران امیر تیمور گورکان و بعد از استیلای
و سر رایع بیک بران مستولی شد و بعد از ان با نقلاب ایام بدست شاه عباس افتاده او در
نام خود مرآن رقم کرد انید چون بحضرت جنت مکانی رسید نام خود را با نام سامی گرامی پدر
بزرگوار برآن نگاشتند اکنون باسم سامی اعلیحضرت قرین السعادت تاریخ اتمام این صحایف محمد جان
قدسی چنین باشد ۱۰۴۷ چو تاریخش زمان پرسید از دل بگفتا دین و ملک شاهنشاه عادل سریر
همایون صاحب قرانی بیافته اند خواهری که پیچ بخت رعنه قیمت مبلغ شصت لک روپیه مرقوم
چهل لک روپیه در شاهجهان نامه مسطور است که درین دولتخانه خداداد انچه جواهر فراهم
آمده محاسب وهم و خیال در ادراک اندازه آن عاجز و قاصر معروف است اگرچه خزانه عرش آسایی
در مدت پیچاه و یک سال فرمان روای سلطنت برای جمع خرچ نمودند و اکثر از احسب نگاشته
جهانگیر پادشاه در سلطنت بیست و دو سال خرچ نمودند پیچ یکی از سلاطین سلف دستان را
نشنده تا نقوران رویان دیگر چه رسد انچه در عهد همت بهره بیاش بیت عالم اگر امور یک عدلت
کنی بهره وجود فراوان از خراجات عساکر ستاره شمار و مهمانی که در ان که در پیچ روز الغایت
سنگ شمره که در پیچ عهدی نصف یکی پیچ آن نشنده باشد چنانچه از کارخانه سرپرای پادشاه

از نوال بحر افضال تا تفکه تحریر شاهجهان نامه بوقوع آمده نه کرور و پیچاه لک روپیه زر نقد
و جنس قریب بنصف نقد و بیش از جنس انجام شده در اواخر جنس عمارات فلک رسا از حد
عرض گذرانده و لک خانه های سنگ و ستان بهشت نشان بان رونقی بی اندازه یافته احداث
روضه های فردوس نما و شیرگاه های دلگشا و شکارگاه های دلکشا و گلشن های خوش قرار کرده
آمده بلغ و نوزده لک روپیه و عمارات الباقی و باقی بدین تفصیل چنانچه بر عمارات
و باغات دارالسلطنت لاهور و دوازده لک روپیه و عمارات کابل از مسجد و دولتخانه محلی و قلعه
دارک و در شهر و بیرون لک روپیه بر عمارات کشمیر و مبلغ پیست لک روپیه در حصار رفیدار و تبت
و زمین داور و دوازده لک روپیه بر عمارات اجمیر و احمدآباد و الهرآباد و غیره بخرج آمده و قلعه شاهجهان آباد
بخرج پیاه لک روپیه بصورت اتمام پذیرفت و علاوه برآن مبلغ پیاه لک روپیه در نصف نقره و در الحاص
و جامع مسجد و شهر پناه و دروازه ها و غیره بخرج در آمده و معماران این قلعه استاد احمد و استاد
حامد و کارفرمایان این عالی بنا اول خرچنان برادر اده خیدالله خان بهادر فیروز جنگ دوم الله
بردیخان و سیوم مکرمت خان چنانچه تیاری تمام قلعه در اهتمام ایشان بوقوع آمده مسجد جامع الطاف
شاهجهان آباد با اتمام سعدالله خان و جلیل الله در مدت شش سال بصرف ده لک روپیه بپایه
صورت انجام پذیرفت و میر بخی کامنی تاریخ شاهجهان آباد بدین بیان نامه نظم شد شاهجهان آباد
از شاهجهان آباد قلعه اش بلکه از روپیه یافته و نصرای شیرازی تاریخ صحیح چنین یافته سال این
تاریخ چست از فضل آنش و ز بصیر گفت تابش ز راه نعمه گاهی بگذشت و الی نوران هزار
از فلک نوران و اهلی و یاقی صاحب قران تبیان مجالس گفت و بتفصیل این عمارات در تحت اقلیم

تخت مذکور ملده که آن عمارت در انجا واقع است مذکور خواهد شد ان الله تعالی و در محمد دولت
سده حضرت فردوس آشیانی جهان مغفرانجاه و مشکوی دولت خانهٔ بود که در آن محل می آرمیدند
در انجا توهمی سرمان بط قرب ها می باغند و دیوان بختی شرف سعادت بحرای حضور در یافته
مطالب ضروری بعرض می رسانیدند در ایام این جلوسکده که تمام متصل آن آستان یافته فصل
خانه مشهور بخشت و در زمان شاهجهان بادشاه مدد لجانه خاص زمان رد و کار کردند در انجا
جواب بعضی ضروریه مذکر خاص بخریری یافت و وحشت خاصه که بحکیم محمد صالح که معالج خواص صادق
که اسهال تقرری داشت بموده بود تمامی در از وحشت خاصه ما و شبانه شد و فصلش این است
نیز نافی فاروق و دارالمسک نوشن در رود کوتوالی در مهره خطای ما در مهره افعی بومیای صد دار
مقش سرو خطای کلی بخموم حوب حیات ناجیل دریای بخود افعی رسن افعی و اشتال آن در آن
محتوی بر تصد استرنی زده تولی و دست تولی دیگره موافق ضابطه صد روپیه بدستور بموارد در سعر
خیر در بیشگاه حضور بر نور رسید از تفاوت اگر یکی از این مبلغ عنایت شود در عطا محل بر دوزان خاصه
بی نافته عهده تقرری خواصان شد و در تعلقه دار و غه خواصان است در سال تمام شاهجهانی
و هم رحب المحب بصوب دارالخیر مشوجه گشتند و مان شهر گرامت بهر محور و سعادت آگود و در
بر غاله بوجود آمد که دو سر و چهار دست و پا و گوش و چشم دانست از سنه یکهزار و چهل و دو هجری
کار خیر دار انگوه یافته سلطان پرویز بر بنهام جهانگیر بادشاه بیکم بصرف سی لک روپیه اتمام یافت
و قلعه دولت آباد که در نهایت استحکام و نهایت است مطلق و چهار طبقه و دو هر طبقه تخریر و سپاهی
مشغل داره نوشته بود و احوال آن مفصل در طبقات اقلیم نانی تخریر خواهد یافت چنانچه مسکوید

از نصف

از نصف کمتر در ایام دولت جنت مکانی جهانگیر بادشاه و پیش از نصف در عهد شاهجهان
بادشاه در مدت چهل سال صورت انجام پذیرفته در دوره دوم شاهجهانی نامه مرقوم است
که حضرت شاهجهان بادشاه از دارالخلافه اکبرآباد بتاریخ نهم شهر رمضان المبارک بصوبه اجمیر
تشریف برده بودند آخر این روز تمارت مرقد شریف پرده فرمان داد که در پیش یک
هر رنگ که حضرت جنت مکانی نورالدین جهانگیر بادشاه وقف المقام سعادت انتظام
کرده بلکه کاوان سرکار خاصه در بیخ طبخ نموده بقصر السنت نمی سپندکه صد و چهل و پنج
من بادشاهی از کوشت در بیخ روغن و دیگر مصالح در ان دیگ بخته شد بازدهم شهر مذکور
را باب جلال دارد از اطراف اجمیر بصوب مستقر الخلافه اکبرآباد روانه گردیدند و بهم شعبان
ساربان که بر کنار تالاب پارسیی و در عرض دو سال بصرف مبلغ یک لک و چهل هزار روپیه
دیگر بران عمارت بخرج رفته انجام پذیرفته بود بادشاه فلک درگاه رنگ افزا
جلد برین گردید چون همه عمارت از سنگ مرمر خال زیبای و دولت کنای ترتیب
یافته لهذا به محل مرسوم گشته در نهم تا ر دهم یک هجری در صوبه گجرات در موضع
برده کوسالها پیدا شده که سر و دانست یکی بصورت است دو در صورت گاو و دو صورت بچه مکر
بر غاله بوجود آمد که دو سر و چهار دست و پا و گوش و چشم دانست از سنه یکهزار و چهل و دو هجری
کار خیر دار انگوه یافته سلطان پرویز بر بنهام جهانگیر بادشاه بیکم بصرف سی لک روپیه اتمام یافت
و قلعه دولت آباد که در نهایت استحکام و نهایت است مطلق و چهار طبقه و دو هر طبقه تخریر و سپاهی
مشغل داره نوشته بود و احوال آن مفصل در طبقات اقلیم نانی تخریر خواهد یافت چنانچه مسکوید

ومیان شجاع و سلیمان شکوه در منصع بهادر بور از مضافات الہ آباد جنگ واقع شد و شکست بر شجاع
افتاد و داد گریختہ بمونگیر رفت و سلیمان شکوه تا انجا تعاقب نمود و او را بہ بنگالہ برآنید
برگشت و در راہ خبر شکست دارا شکوه ما پور رسید ہمراہانش جدا شدہ خود را در بناہ
راجہ سری نگر کشیدند چنانچہ بعد از جلوس عالمگیری ازانجا گرفتار شدہ آمد و بہانہ جانش گرفتہ شد و
کیفیت شکست دارا شکوه بر ین منوال است کہ در حوالی اوجین عالمگیر را با جنود شکستہ جنگ در میان
آرجنود شکستہ بعد دو دست شکست اشکار خورده در کجیت بہ آن بادشاه کوچ بکوچ منوصہ الہ آباد
شنیده رمضان سنہ یکہزار و شصت و نہ از آب چمل عبور کرده دارا شکوه از استماع این معنی با فوج
گران بجانب برآمد در سمو گر از مضافات الہ آباد جنگ واقع شده و دارا شکوه بعد کشته شدن رستم
و کہنی و غیره راجہ راو سترسال و رام سنگه راٹھور و سیوا رام کور و دیگر سرداران عمده شکست یافتہ فرار
نموده بہ الہ آباد رسیده از قرط صباحت بخدمت اعلی حضرت رقعہ شکست یافتہ بطرف شاہجہان آباد نوشتہ
خلد مکان بفتح و نصرت در الہ آباد داخل گردیده بعد تجام و سلام ربانی بخدمت اعلی حضرت قلعہ الہ آباد
را بملازمان خود سپرده و جمعی از معتمدان را در خدمت اعلی حضرت قلعہ الہ آباد در ملازمان خود سپرده
و جمعی از معتمدان را در خدمت اعلی حضرت گذاشتہ و خود نشستند کہ دارا شکوه خبری در لاہور رسد
شاہجہان آباد توقف نموده برای فراہم آوردن سامان بستیال رفت خود منوصہ شاہجہان آباد شده
در راہ مراد بخش را دستگیر نموده بحبت بقلعہ شاہجہان آباد و بعد ازان در کوالیار مقید ساخت و بحبت
شاہجہان در اگرہ آباد منصل شہر سرمہ جلوس نموده تاریخ جلوس طل الحق یافتہ و دیگری الطعوالہ
و المسوا الرسول و ادنی الامر مسکم یافتہ و رقد جلوس نوم صحکہ غره و نعیده نمود و الحاصل جلوس نموده بالطف

تمام شد

تمام منوصہ تلمبان شدند چون دارا شکوه پیش از وصول موکب اعلی از تلمبان بجانب تتہ
گریخته بود خروشید کہ شجاع از بنگالہ برآمده ہیدر الخلافہ رسیده از تلمبان معاودت نموده بمقابل
شجاع شتافتند در حوالی کوره از مضافات الہ آباد بمصاف میان آمد با وجود انکہ تمام
جنود لشکر اعلی قرار نموده دست غارت برآورده و از کرده موجب ہمدردی شده بود
لیکن بنا بید ایزدی شکست بر شجاع افتاد و او بحال تباہ بہ بنگالہ رسید و ازانجا بعد جنگ ہای
مکرر با فوج بادشاہی بجانب بنگالہ منظم رفت کہ بعد ازان ارش بیاید و چون خبر رسید
کہ دارا شکوه از رشتہ بگجرات رسیده ازانجا از جیت رام اوزده بیچ بیک راہ جنود لشکر
باجمیر آمده دست آن بادشاہ بعد فتح شجاع منوصہ اجمیر شدند و در رصوہ بمذکور دارا شکوه جنگ
صف میان آمده دستار اللہ شکست یافتہ نا بجانب تتہ فراری شد منصل دہ ہزار
مضافات بہکر از تست بدست چون نام رسید از گرفتار کردن محبوس و اسیر بحضور آورده
زینجہ بیست و یکم دیجہ در حضر آباد بمنزل رسید و حضرت در شاہجہان آباد رسیده بنظم
و استمال از نشست در بیست چہارم رمضان سنہ یکہزار و شصت و نہ کہ بیست و پنجم جلوس و یکسال و دو
ماہ و دو روز رسیده بودند در حرس سال دویم جلوس خود در قلعہ شاہجہان آباد بنام نامی خود
خطبہ سکہ را رواج دادند در زمان چنین ہراسترفی در روپیہ یک طرف کلمہ طیبہ سکہ
بینند نا بر تعظیم سر تعوف داشتہ بیت عید الیانی صہا تخلص نقش نبرند و آن این است
سکہ زد در جہان چو بدین شاہ اورنگ زیب عالمگیر و در طغرا الواثق المطفر اورنگ زیب
عالمگیر بادشاہ غازی سیند و در ہمین سال زوجہ اکبر و نبایس بعز حضر رسید کہ چہارم صفر از شدت

نولد یافته و در ملخص لب التواریخ مرقوم است که در سنه سبع و یکم جلوس والا پیشه راج نونان که وقت
حضور تسکه مضروبی شده بود بصوب اجمیر نهضت نموده چون مردم بیوه مذکور نمودند چون
از حالجهان مراتکار ساطق بوقوع آمده بار متوجه انصوب گشته ازهم طرف افواج قاهره بسرکردگی شاهزاده
ای ماندار بجهت یلک راج نونات و استیصال او تا کله اجمیر نامزد شده بودند تفاصیل
و در همین ایام شاهزاده محمد اکبر یاغی شده و جمعیت را نهوان فراهم آورده بر اجمیر آمده بود
بلا توقف بیرون آمدند و همدران انتنا یادشاه قلی خان و داماد غایت خان دیوان خالصه را یاغی
حضور آمده بمعرض رسانیدند و از چنونان امیخی اغدر آورده از محمد اکبر بیدادند و او
بحال شاه جانب دکن فرار نموده و حضرت در ای آن سال سنه ثمان و ثلثین و الف موافق سنه یکهزار و نود و دو هجری
از اجمیر بدکن توجه فرمودند و بعد از چند منزلی یورش و صید را کاذر سنه یکهزار و نود و شش
منصرف آورده شاهزاده بادشاه را که یاغی شده بود از سیاست ارتباط یمان آورده سوده و بسر محوس فرمودند
و محمد اکبر یاغی صورت صلاح حال خود در نیافته ما یران کرنجت در سنه یکهزار و یکصد و سیهم آمده
شده آمده و جمع صلفهای دکن و اهل ممالک محروسه شدند لیکن چون عمده های دکن بحضور رسیده
و منصب هزاری و بجهاری شده بودند از سبب جاگیری پریشان حال گشته از کار در رفتند
و در هر طرف فسه انگیزی نمودند و یکی که منصرف آمده بود انعنی منضوط شد خود بدولت و دست معاودت
جانب دارالخلافه نمانده اخر خر نیافتند که در سال نجاه و یکم جلوس اقبال مانوس در اخر شهر دیقعده سنه یکهزار
و یکصد و نورده هجری بفردوس برین شتافتند اما در محاصر عالیگیری مرقوم است که حضرت خلد مکان علی الدین
اورنگ زیب عالیگیر بادشاه غازی روز جمعه بیست و سیم شهر دیقعده سنه تاه و یک جلوسی مطابق سنه یکهزار و

یکصد و هفده هجری نزدیک بانقضای یک پاس از روز رحلت اندر طایر روح بر فتوح بسر حدیقه
جنان پرواز نموده بر طبق وصیت قرة منور در صحن منبره سوده ارباب نفس نفیس زین الدین جمله الله
که در حین غسل تربت فرموده بودند قرار یافت و آن مکان تحدیدا موسوم شده بود
از حجینه بنا و در مکان آباد و سه کروه از دولت آباد و در اواخر سنه جمعه و سبعین الف قبر منور آن سالار
ملک بقا طوس سه کروه عرض و دیم کرد از تقاضای حیدر انکه بیش نخواهد بود و بنحو مرقوم است
از خاک بر کرده نجان و دران کاسته تاریخ از نجان رحمت مال ارایه کرایه روح و رجال و حسب
طبع مشتهر و سکرد و دو لفظ خلد مکان معدا از نام معرفت از نشام محمد سعید مدنی کرایی لود و یکمال
و سیزده یوم ایام خلافت نجاه و یکسال و دو ماه و سه نه مقرف نوم و حسب ملخص لب التواریخ
بی نکاره که بعد از رحلت بادشاهی نمودند و در صدد خود اکبر رحوم را طرف خسته دران جمله
مدرج و الحوالی یاد آن نحو و که هر کا بحد مست متعین میشد ندهر که را راه راست می یافتند می کردند
و هر کا نه مانده می نشستند حکم شد که در اس اب از سر کار متعین نشود و هیچ قبلیان
قبل راست کرده بر در و کانها دخانه ها ندوزند تا هر که تواضع آن نمی نمود از حوادث محفوظ
می ماند حکم شد که از قبلیان محله کنند که اگر دی بخانه یکی خراب کنند نا تحریف نماند از عهده آن بر آمده
و سیر کنار آن بعرب که هر جانوران در فضای بخانه مردم فرود می آمدند و قوری می نمودند این صحیح را
محفوظ فرمودند اما دوستان در رست فوج جمع شده خرسن مال و جان خلقی بانتهای رسیدند در
نباشوره و نا توانی ست تسبیح باری رحم را از اریسر شدند و در ایام موسم حجاج همراهان حجون
شتر سنا بهر سایده نکاسه را سکرد و نا یکهری نا یک ماه بندی ماروخا چنانها و اقع بسیدند انهم الحواب

نخ لعف

صح

یکصد

سکوکس و رشت پیش از آنکه شاهعالم پا نشسته کوب زد بمال بی آمدند نهایت دلیری و بی باکی
منشوصه اگر ابا کرده بدو در اندک فرصت بدانجا رسیده با وجودیکه محمد سعید آقا بهادر بخش محمد اعظم شاه
بکوالیار رسیده بود بدیع و لوسه را بخاطر راه نداده بپای قلعه فرود آمد پای خان که از جمله پای قدیم
و قلعه دار انجا بود قلعه را بخطیم ان ان بهادر نداده تسخیر نمود بحر در سیدن این دلاور و استماع
آمدن شاهعالم را قلعه تصرف و آنچنان طاقت خود ندیده کفت که قلعه بنیابی هم لیکن تنها بیایند
این بهادر در اصلا و سوابق بخاطر نیاورده با وجودیکه در قلعه را بکوده از غره در آمد بحر در استماع
شدن برین قلعه کمر حیدار نخت که زود هم لبور نود بشکست و به والد خود کیفیت حال کیفیات با پل کاشت
و صعود و ورود آن شاهعالم بهادر به اکبر آباد رسید و بهنام نعیم ملک کرد و محمد اعظم شاه بر در احشت و با
پسر رسیده کارش تمام شد و سویی که در سن کمتر نود هم از سر نشد بای اندیشه فکر محمد کام بخش
که در دکن نود بکیونها ده از عمده نسل امیر الامرا اسر خان و دو الفقار خان نصرت جنگ
همه را با غزار دود الاساطلبد و دلنشین حضرت شاهعالم شود که این چار صاحب خاندان و رکن سلطنت
اند و با و اصدا و ان ان عضد سن این دو دمان عالیشان کرده اند این ها معزز باید داشت
القصه کروز لدت نشان و اصدار سلطنت بجهان شاه و به التماس این ان و کالت با سد خان مفوض
شد و بخطاب اضف الدوله ممتاز و معزز کردید و میر بخشی کری به دو الفقار خان و خطاب امیر الامرا
ین و بخشی کری و دو م بمرزا شاه نواز خان صفوی فرار یافت القصه چون حرکات بیمرا نا بخش از
دایره و پای بیرون نود سکه و خطبه سلطنت در چاپور بنام خود کرده حاصل آن که ان زاده
بفیل آمدن شاهعالم با و شاه را صوابدید خان معلوم شد که اطراف دکن را که آشفته بطراف

لاهور آمد آمد بعد شهور بمرتبا خبر رسید که جماعه با نکیه که در زمان قدیم مرشد این ان کرده بنک
نام داشت و این قوم با دی اعتقاد تمام دارند اجماع و التفاف نموده راه کفر دم
و دم اسلام بر خاسته اند و بی دینی و فسادی بر پا کرده و زمیر خان را که فوجدار آنجا بود
نود کشته و بغارت آن ملک دست دراز نموده و آشفتگی اسلام و انهدام مساجد
و بر کندن منبر بش و تصرف در آوردن ملک بورش عظیم رسیده اند و مسلم نامبرده کفر و
اشتعال این بخاطر مقدس بادشاه رسید که بنفس نفیس خود جهاد اختیار باید نمود و الا یک
امیر با دشاهی برای نه این ان کافی نود و آن کروه کفار با نکیه قلعه در دامن کوهی جا کرده اند
از اینجا صحیح الطبعان خاطر نشان کرده اند که هر کاه کار نیک خواهد شد از راه های کوهستان بیرون
خواهم رفت بارا ده استصال این ان شاهعالم معه با دشاهزاده های اربعه و ران اطراف
تشریف برده و بفاصله کروه از انجا خیمه زدند و مسمع فرمودند که کسی از با دشاهزاده ها
و امرا طرح خنک انداز ند آخر الامر خانجهان بتعریب ملاحظه میدان رخصت یافته بجلکهای
سوار شده و طرف آنها دو رفته ان و جهان شاه هم سوار کردیده پیش خیمه های خود تمام
می نمودند از انجا که در طرف خانجهان صوری و انجا یی در نظر سپاهی نود توپ
و تفنگ سر داده بیرون از این طرف را در آمدند سد و نود و جمعی پیاده بر قلعه کوه
نمایان شدند هر چند مرحمتی حضور نود لاکن خانجهان رخصت هم حاصل کرده قدم پیش کذاشت
و بجاره توپ و تفنگ در بیوست زخود پیاده شده بهیئت تمام بر قلعه کوه رانده ایکه قلعه های
خیال را که مردم از انها نشسته نودند کرفتند مکر قلعه جایی کز بان نشسته نود و باقی ماند و آن

تا پایین وی رسیدند دران طرف دیگر مطلق براه نبود همین یک جانب بود که از انجا که در قطر
خانخانان سهوری ز راسپچایی در نفور سیاه کرن بود توپ و تفنگ سر داد چون ازین طرف
راه برآمد و شد مسدود بود جمعی پیاده از هر قلعه کوه بپایان شدند چون حضور مرضی حضور بود الا کش
خانخانان رخصت هم حاصل نکرده قدم پیش گذاشت و بجاره توپ و تفنگ در پیوست و خود پیاده
شده بیرقها تمام هر قلعه کوه را تا آنکه خانه های خیال را که مردم را بهانه نبودند گرفتند
تنگ قلعه جامی که بران نشسته بود تا ماند دلاوران تا پایین وی رسیدند دران طرف دیگر مطلق
راه نبود همین یک جانب بود که از انجا بر قلعه بخستند چون تنگ شده بود خانخانان خاطر از دیده بودند
که علی الصباح در روشنی پیاده خود شده گرفت لیکن از خانخانان غلطی وقت کار نبرد اوا صبا
نمود سر کرده آن گفار جوکیان و بنیاسیان زنده پوشش شده کدو دشت گرفته بر رهای خود را
هم خبر نکرده مدد رفت و سپاهیان وی تا صبح بخیال تفنگ قایم ماند چون صبح شد دلاوران غافل
یاد دشتهای آن قلعه را گرفتند بعد ازان معلوم شد که ازین گفار تا نصف شب بیرون رفت
و قوت پیاده روی بدرجه که داشت که در بهر صبحه قریب چهل کروه رفته باشد چون این خبر
خانخانان رسید افسردگی خاطر دست زیرا که خلاف مرضی پادشاه و بی رخصت دریا مراجعت
نموده بود و هم چشمهای وی در قابوی حضرت وی بودند و بخیل همان شد که چون این قلعه
فراغ نمود موافق ضابطه تفاوته نواخته منصوبه حضور شده از پیشگاه خلافت حکم شد که تفاوته بنوازد
و خود هم بحضور باید هر چند پی خانه نشین شد و در بین پایین همره کی باطور آید بهر کیف بعد از چندی چون
سوابق حقوق خدمت و پایه و رات در میان نبود و در ظاهر کار را اصلاحی شد و رفع حجاب کرده بدستور

معهود آمد و شد پیمان آمد لیکن چون سرد و دو راندنش و فراخ دان نبود و قالو طلبی ما یاد
درخش خود و خوب بسیار است فوج دل مرده و افسرده بود که در همان روز نا بکار بست
و در همان ایام بعرض تهلک مبتلا گردید انقصه پادشاه را بر ادران بر حالش و رسانش
بسیار رغبت و یکم محرم سنه یکهزار و یکصد و بست و چهار در بلده لاهور بعد رخصه در قولنج و دیعت
حیات را بجان آفرین سپرد و در توابع دار الخلافه شاهجهان آباد در جوار مرقد منور حضرت
خواجه قطب الدین بختیار نون شدند و بدیتی سلطنت آنیان بخیال قمری و شش ماه و یکروز بود
و ممالک محروسه تمور و فی در تصرف و انشدند و رای خطام اصف الدوله وکیل و مدار
نبار نخان و بعد ازان بپسرم خان خانخانان و بعد فوت خان مذکور بدست اله خان پسر
غیاث خان سر انجام می نمود و پسرش سعد الدین جهاندار پادشاه و محمد اعظم عظیم الشان
در رفع القدر بخاطب رفیع ان و بخشنه اختر بخطاب جهان شاه و دو دختر دیگر اکبر و یکم
و دولت افروز با نو بیگم سعد الدین جهاندار پادشاه و جهان شاه دهم رمضان
سنه یکهزار و هفتاد و دو روز چهار شنبه در بیانه و کن تولد یافت مردی بود شجاع و قوی هیکل
و بدل و جماندیده و هوادار نموده و یار و یکدل کار زار نموده عظیم الشان در رفع الشان
و جهانشاه و بیرا حسب در بیانه آمد پس از کشته شدن این هر سه برادر در روز شنبه غره ربیع الاول
سنه یکهزار و یکصد و بست و چهار هجری بر دار السلطنت لاهور بر تخت سلطنت نشست اختر تاریخ
حضرت بر دو کار و محاره بر اورا ده خود محمد فرخ سیر که در نکاح بود بدر انجا آمده ملک در
بر گرفته تا بیستم روز جمعه نهم محرم سنه یکهزار و یکصد و بست و چهار هجری در قلعه دهلی کشته شدند

و پس چون بمقبره همایون پادشاه مدفون گردید مدت عمر خجسته او دو سال و نه ماه و هشت روز
ماه و چهار روز سلطنت کرد و نعشهای ایشان در دریاکشل آنیان بن بهادر شاه پادشاه او در شنبه
هژدهم رجب سنه یکهزار و نود و پنج در غربیت دکن از کمالة متولد شد روز جمعه بیست و سوم ذیحجه
سنه یکهزار و یکصد و بیست و چهار هجری بخیم صفدر رود چهار سنه در قلعه دهلی و سه روز بعضی از فواج سلطانی
اکبرآباد پایتخت سلطنت نشست و نوازندگان و القصار خان را به انعام و منصب نقل آورد و خلعت الله
خان و حسن علی خان را جاه و مراتب فراوان بخشید آخر الامر بسبب مخالف الروایات در میان
پادشاه دیچ سید و این هر دو برادر غیاث و تراج بهم رسید چنانچه نواب حسن علی خان که بحرمی و صوبه
دار دکن بود بطرز کدورت طرفین شاهزاده جلیل بطور مشهور همراه گرفته بدار الخلافه شاهجهان آباد
آمده از بلاد دست پادشاهزاده سرمایه زده بر تکاپوی حرکات متمردانه قرار و شهورت آوردن شاهزاده
از برای تجدید و تمهید بدیو و بطاهر اظهار میکردند که در وقت ملازمت تجدید دست پادشاهزاده خواهم
کرد اما آخر کار بعد از زد و بدل بسیار قرار بر این یافت کو نیند که سند و بیع در کرده برای تحریر اعماد
حاصل کلام آنکه نقطه اصل شده و مردم خود را در حرم پادشاه فرستاده بعجت تمام بیرون کشیده بحبس
نمودند بعد چندی محمد فرخ سیر را هم گرفتند و بنا بر احتیاط کف پایش سوختند در صحن مقبره همایون
پادشاه مدفون شد مدت سلطنتش سه سال قوی و سه و دوازده روز بود این ربایی از فرخ سیر
مشهور است که در حبس گفته بودند و بعضی گفته که از او و سادات و شاه و سنان بحال خواندند دل شکسته
سزاست بر اینش بدهند خورده اش بهت اینش بدهند هر کس که از احوال دل ما نرسد اهی لبی از بهر چه آید
را در سنه تسع الدرجات پسر رفیع ان بن بهادر شاه پادشاه در ماه جمادی الاخر سنه

از بطن

از بطن نواب بیگم دختر شیخ هادی در قلعه شاهجهان آباد در محل سلطنت
جلوس نمود چون شاه رفیع الدرجات بر نفس و ضعیف ایشان دعاوی بکوکس نبود بعد سه ماه
روز بقضای الهی بمجام عفی شاهت رفیع الدوله پسر رفیع ان ان را در متوفی را در کرده
تاج شاهی بر سرش گذاشته بن جهان آباد موسوم ساختند و بر سلطان بیکوسر را بدیدار آمدند
چون شاهجهان پادشاه بر سریر سلطنت برادر نحیف و ضعیف و کوکناری نبود بفهم و تعقیده سنه یکهزار
و یکصد و سی و یک هجری بجوار رحمت الهی پیوست و در مقبره همایون پادشاه مدفون
شد سه ماه و هشت روز سلطنت کرد و در سن سی و سه سالگی پادشاه جهان شاه
بن بهادر شاه پادشاه بیست و ششم ربیع الاول سنه یکهزار و یکصد و چهارده هجری در بلده اجمیر
متولد شد بعد از فوت رفیع الدوله که مخاطب شاهجهان ثانی بود سلطان روشن اختر را در اکبرآباد
طلبیده تاریخ بیست و هفتم ربیع الثانی سنه یکهزار و یکصد و سی و یک هجری بر سریر فرمان روایی متمکن
ساخته مخاطب بمحمد شاه نمودند او وضع و خوبصورت نبود هجری گفته سه رسن اختر بود روشن
ماه شد از زندان برآمد شاه شد و بر سریر امرای عظام تخت پادشاه سلطنت رفیع الدرجات
دنیا جهان را ایام حیات قرار داده و اصل سنه جلوس محمد شاه نمود غره ربیع الثانی ابتدای سال جلوس
مقرر نمودند مصالحه سلطنت ایشان با حساب پنج سال و یکماه کشته و فی الطبیعت بست و نه سال و شش ماه
بست و نه روز انکه نواب حسین خان بهادر از دکن بیکوسر جهت محمد شاه را همراه گرفته برای انتظام
نظام الملک که افواج او را قتل و غارت نموده بودند بسمت دکن متوجه شده بتاریخ بیست و یکم ذیحجه
سنه جلوسی محمد شاهی مرحمت خان همراهی محمد امین خان بهادر بموجب اشاره ایشان حسین علی خان

را در عرض راه بالتماس دعا از کاس متضمن پرسش کوه محمد امین خان دوده که برمانتوی می کند حسن علیخان

مشنوصه خواندن عرضی شنده محمد میر حیدر خان کاردار بکر براو کرده حکردی فرود رده

رضرت می شنوا نکر کار او را تمام کرده خود نیز از دست دیم نواب متوقی لکار آمد بعد از استماع

خبر کشته شدن برادر خود رحمت الله خان فطنت الملک که در سناجان آباد بود سلطان ابراهیم سر سوکی

رضیع ایشان را از محبوسی برآورده بر تخت شاهی نشانده با لشکر بسیار برای اصلاح مقام سر محمد امین

خان فخر و نصف فرسود بتاریخ سیزدهم محرم الحرام سنه دو هزار و یک در نواحی سرکرده و میان او و علیخان

و امرای محمد شاهی مقابله رو داد بحسب تقدیر مرتوا رحمت الله خان اسیر و محمد امین خان در بر کردید

طرفه القضی جهان بر هم زند اورنگ سلطان هر چه خواهد آن کند کس نمی ارکو که ایجادم زند

اورنگ سلطان هر چه خواهد آن کند کس نمی آرد که ایجادم زند عالمی آورد می در ران کند نوبار کاه

محمد امین خود را خان حشمت خان بهادر بقضای الهی فوت شده رحدشت وزارت ابا دشاه

نمی خواست که نواب امیر الامرا خانه دوران خان مرحمت فرمایند معلیه نورانی بانی امر اصلاحی نشده

بادی سرکش و پرخاش شدند بنا بران رحمال استعداد و اماندند و بانت و کاردانی بانت

وزارت نواب حاجی غیاث الله خان را مقرر فرمودند نظام الملک الحضور انوطلت دانشته

بعد از یکسال و چند ماه نواب موصوف از دکهن بدیلی تشریف آورده ند و مخلصت وزارت سرافراز شده

بعد چند کاه اختلاف مزاج وزیر و بادشاه بتاریخ دوم ذیقعده سنه شش محمد شاهی جلوس

وزارت یافتند نظام الملک غیاث الدین خان حلف محمد امین خان غنایت فرمودند و بعض قرب

مشغول شدند بعد از چهار ده سال این واقعه رنا چیزی را مشخص کرده اند و تفصیل این اجمال آنکه در

بیان واقعه

بیان واقعه سطور است که بادشاه چهارم ذیقعده سنه یکهزار و یک هجری ملک

رنده مدت والی ایران رسیده و آخر کار معرفت آن بامیر نامدار رجوع آشته غازه والی ایران شده

و آخر کار معرفت آن امیر نامدار بعد موافق اصلاح چاپن قرار یافته زور دیکر اصف جاه حضور

بادشاه با لمواجه شرط مرقوم که ملاقات هر دو بادشاه تقرار آن که جان دکرد و ناموس

و ملک ایشان آذیت نرسد موکد نموده روز دیکر محمد شاه بخیمه بادشاه نشریف برده و مقرار الله با

برون خیمه آمده استقبال نموده هر دو کس بر یک مسند نشستند از دست قهوچی بادشاه پیاله کرفته

تواضع نمود که شما همان سلطنت منهد و شان ایشان بهادر کاه شاه نصیر الله مرزا پسر بادشاه

تا آخر صحبت ایستاده ماند روز افزون خان ناظر محمد شاه اشارت کرد که او را اجازت نشستن

بدهند باز بدرش بدهند بادشاه در جواب تعاقل فرمود که صحبت اهل ایران است و پیش مرد است

التفات بحال آن نمایند بعد دو ساعت مراجعت نمود روز جمعه بیستم ذیحجه سنه یکهزار و یک صد و چهار

دیک داخل دار الخلافه کردید صحبتی هر ان الملک نشستند وضع مادصدمات که ادای حق

لمک کفت سحب سیوم جماعه از اصلاف شهر شهره اند اختند که خزانه محدثه کادی والی ایران

را تمام کرده قریب سه هزار کس اهل ایران را بجان کشتند سه ساعت روز برآمده بادشاه در مدرسه

روشن الدوله متصل چوتره کوتوالی رسیده سه هزار جوان هر جا نان امر فرمود که هر اد را کسان نهایند

جامه حیات مستعار از بدن او بر کشند و تاراج شهر نمایند تا چهار ساعت روز باقی مانده

آتش قتال و غارت زمانه نمیرد از کوتوال تحقیق پیوست که قریب هشت هزار کس بقتل آمده و اقسام

امور و افته جواهر و نقود و چند صد حضر دینت سپاه ایران اقتاد بعد ازان بر طبق حوائج بادشاه صبیه

سلطان و ان بخش داد ان بخش بن سلطان مراد بخش بن شاهجهان پادشاه که بحکم اطراف کود نصیر الدوله
سنوب کردید و کرور روپیه از خانه برآن الملک ضبط نموده علاوه از مصادره شهر در انچه بقدوین
و تحت طاوس و غیره و تحفها و هدایای مرصع و اسپان و اجمال پادشاهی که از غلت زیاد و از شاهزادگان
خود و دست اندازی خزانه اندرون محل پادشاه بهم نموده سنور الملک را امر فرمود که بین تحدیر سکه بنود
حویلی ایران را موقوف نموده از نقره تشکیل آورد ان رویه میمنی هادری یان سنور مسلوک سازند
سکه بنام سلطان سلاطین جهان شاه بن ناصر صاحبقران ثانی مهاب بنقش خود
نموده نقش یکطرف یان سنور کنده بود یکطرف دولت و دین رفته بود چون ازجا بتمام مادر ایران
قرار داد خدا و مقدمه مال و ملک بهمنوال انفصال یافت که از طرف ذریای اتک از بلده پشاور
و کابل و غزنین و درجات و مکنات فی خدا آباد و تهمه و تهکر سیوجهار محال پنجاب که در مصارف کابل
سنور بود و در تصرف نادر شاه و باقی بحمد شاه مبارک بعد خراج متقدمان از بابت هدیه را
طلبیه انشته بابت کنزده بخت آرای خاطر خویش سکت خبخه نوبای در حضور بین این سنور
خوانده و دلرایانه دکر بار آمده از دل باقیه بجا مانده که بار آمده محظوظ کشته حکم کرد
هزار روپیه بای جیو انعام داده همراه اکرد و بردارند بای جیو بچاره را انجرد اصفهای حکم همراه
برون خوردن و سوار و مردن کوارا نشده شکمش جاری کردید نزدیک بود که جان سپرد بن
ازین بار بینش بدر رود و اخر کار بیش بمارض ازجنک ان بکنک پنجاب یافت بتاریخ هفتم
شهر صفر سنه یکهزار و یکصد و چهار ده و فوت یافت و یکسال و سه ماه جلوس محمد شاهی کذشته بود که از
قلعه مبارک کوچ نموده داخل باغ شالامار کردید و از صیقلی اموال هزده ماهیه خواه سیاه داده بود

و در ایران رسیده خراج سه سال ان ملک بر عایا معاف فرمود احوال سنه از ابتدای نادر شاه
تا اخر مرقوم میکردد که موجب بصرت و تبه کردد لمعه در بیان واقعه مرقوم است که امام قلی
بیک پدر زن نادر شاه از سایر التماس بلده اسوار بود و بر احتلال احوال و ضیق حال و حد
سنیت لسبی بردن با علی بیک که از ایشان جمعی از افاغنه را اسوار بود بعد از فوت امام قلی بیک
زن دوم او زا که مادر مادر علی بیک بود بعقد او کرده نظر بر دفور سنور نادر قلی بیک
نموده دختر خود را که از زن قدیم داشت با و منسوب کرد این امر خست زفاف ان مفلس
بی بال سلطنت نال کردیده رضا قلی بیک مزبور که صبیه شاه سلطان حسین صفوی و ایلی
ممالک ایمران بعقد او کرده از بطن او بود بعد فوت با با علی مذکور والده رضا قلی
مزبور نیز حیات مستعار را بدرود نموده بدین پوست نادر قلی بیک برای قیام دولت
و اخذ ریاست صبیه نایی با با علی سنوبی را بحباله نکاح در اورده نصیر الله مزبور که از اباد
خاندان امیر تیمور کورکانی سر بر اورده از بطن او بوجود امده فاخره با اعلی الابصار
چون نادر علی نسبت بسیران با با قلی سنوبی که در تیخ و سیادت ممتاز بود الوس قرب
چهل خانواده را طوعا و کرها مطیع و منقاد خود دیدی خدمت امیر داری امور انجام
خود کرفت و رفته رفته مدارج سلطنت تمام دارند در ابتدا سپه سالار شاه طهماسب
کردید بطهماست قلی بیک نام برآورد و اخر کار بعلبه و تسلط مختصری از روسای ایران
درست کسانیده بموجب ان در سنه یکهزار و یکصد و چهل و هشت بر تخت سلطنت نشست
اطرافی نادر تاریخ جلوس وی را بطریقی سوزون نموده

نکاح

بریدیم از نال و از حاطع

تاریخ الجزو فیما وضع اخبار ایران زمان مخوض نماد رشاه اخبار کرد بدانکه شیخ محمد علی حزین
معلوم شنود که والده وی نوشته بود خواهد بود چنانچه بمضمون این رباعی گواه است رباعی
زمانه عمده اند و رشود هر گوشه گمان کین سیه نورشود زمید که چها بیان نمی نخرند ملکی که
بوستین دوزشود هزار کی می ارزد که شیخ سیح در بین با بیقابل اغیار نشیند زیرا که دشمن همه یکروزه
ملازمان شیخ از برش او نشهد و شتابان شریف آورند بهرحال سنین عمرش بواسطه عدم راجحه
و تاریخ تولد نوزدهی محقق نشد و نظر بر یک رود و اختتام اقتضاد قوت قوی چنانچه سالها می نمود
و بعضها می گفتند که در سنه یکهزار و نود و نه بوجود آمده و در جایی نوشته دیدم که نادرشاه در
رمضان سنه یکهزار و یکصد و دو در قریه ارزروم سحال او را مستولد شده و در سنین تمام بفهم و دانش
است رسطلق ندانست از جهت غذا که احتیاج بمضع و خائیدن زیاد ندارد شیر می خورد و می بلند
و در هفته دو مرتبه ریش را حجامت میکرد و دندان پیش از خود بدون کردن و بریدن کار آمد
و محکم شود ندهم در بیان واقعه مسطور است در ایام افاغنه بخارا مسیح شد که لشکر او را امیر مبور
گورکان از تخالف روزگار است بعضی می گفتند که نادر بهر مجامعت لشکر گورکان را مورد آزده
مدرسه انجا که مقبره خویش نوشته بود بعد از ورود آن دیار لشکر و دروازه ها را مسترد کرد
سنه و چهارم شهر ربیع الاول سنه یکهزار و یکصد و چهار فاصله و اتصال فرمود بدین در
سفر توران بمقرب اختلاف مذاهب از اله محمد از رسول الله و الدین محمد اسد اد علی الکفار حجابهم
نزاهم رکعا سجدا بی فی الانجیل مذکور شده بود سلطان از ملایان استفسار فرمود نشان از اله سرد ص
در نشت که علماء اسلامیه می گویند که این جمله صفات مخصوص بذات جناب امیر المومنین علی و فرقه

سنت جماعه

و ابراهیم خان برادر کوچک خود را از ملتان طلبیده خود رخت و دریبان و اقوه مرکوبست که سال جلوس
احمد شاه درانی همین سر سال از مقال آمد شاه است و تفصیل این اجمال و کیفیت این احوال بشرح مرقوم
خواهد شد رجال احمد شاه چندی در حویلی قندهار و کابل و پشاور اسباب مجاره بکمل نمود و عمال را
برای تحصیل باج و خراج باطراف و جوانب تعیین فرمود و خود بعد آن ترتیب افواج آراسته دوازده هزار
سوار و پیاده افزون بود بارادهٔ تسخیر سند و ستان از دریای اٹک عبور نموده و تاخت و تاراج
در حویلی و دارالسلطنه لاهور را در کردید شهنواز خان حاکم ملتان نوابخانه بر در شهر چند مسند
بمقابله و مقاتله کردیده با صیاد درویش که پیر و مرشد احمد شاه درانی بود شاه سلطنه
خود را توجه آن سمت انست چنانچه مذکور شدی در رد کردیدن خروج و فتوح احمد شاه درانی
خواهد آمد برای زیارت مقابر اولیا و ملاقات والدهٔ خود که در لاهور برای آوردن شهنواز خان
بلازمت شاه در آن شهر آمده بود کرد این اثنا خبر کارهای شاه نواز خان خبر رسید که
سباه احمد شاه بشهر آمده است بخواهد که نوابخانه را باطل سازد شاه نواز خان مردم تعلق و دل بکدازند
که بلشکر خود سعادت نماید بنابران بمعرفت ادینه بیک خان به شهنواز خان ملاقی شد و لکهو با نواع
عز محبوب و بمیان آمد هر چند نواب مکور باو سلوک بسکرد ندان نعنف و خونریزی تعجب نمودند
حاصل کلام انکه خواننده را از اصلاح مایوس شده در دلش را سوء مزاج یاسی محوس نمودند
روز دیکر کار پردازان معود صد انستند که سباه احمد را زنده کذاشتن موجب خرابی است لهذا در دل
را بعنوان فتح ملاک ساخته و خراب باشی بجایت تعاقب اسیر کرده های شهنواز خان که سابق ذکر
آنها شکوکرده نود محفوظ ماند احمد شاه درانی بجرد استماع حرکت ایشان نیز خود نهایت درجهٔ اضطرار

راه دریای راملایی بر سر رجال مغلیه تورش آورد نعلبه تاب مقاومت نیاورده رو بفرار نهادند
شهنواز خان از رجاب جهلی بجانب ملتان و شجاعت و یک بلده معموره لاهور در تصرف شاه درانی
در آمد نا مدت یکماه و چند روز اقسام خدمات و سلاف منابع های دیکان آن مکان بعمل آورده
می نمود لشکریانش نیز بر طبق قول مشهور فرصت را غنیمت شمرده هیچ بضاعت که سلطان شیم رواداری
هزار نوع تسخیر مردم را انواع روانت میرسانیدند و در آن ایام فراخ فردوس امکنه علیل
کسل سند نور امرای عظام موجود هستند که چون جناب حضرت شاه رضی الله عنه بذات خود شریف
نمی برند صلاح انست که شاهزاده بلند اقبال میرزا احمد مرخص فرمایند که در حضور احمد سیه
از امراد درخواست مدد جرح و جاکیرات نخواهد نمود که رخصت انیان منظور حضرت شده
می باشد که منابع سلطنت لک روپیه برای مواجب هر کدام از جاکیرات چند مرحمت فرمایند
چون بندکان حضرت خدای بسر اصلاح راضی نشدند ضرورتا نا خزانه را خالی کرده منابع
سلطنت لک روپیه بنواب قمرالدینخان و نواب صفدرجنگ نوابی الفقارجنگ و الیسر بکنکه
راجپوت و غیره بخواهیه پسر راجه جیسنکه نواب سعدالدینخان میر سامان و محمد سکه راجپوت
و غیره هر جاکیرات مرحمت نموده مرخص فرمودند و بمجلهٔ نامبرده ها بحسنکه راجپوت و غیره
و خان مان در حضور نماندند و باقی از شهر کوچیده به فیصله سوبی یاب رسیده بودند که از
نوشتن هرکاره ها بوضوح پیوست که احمد شاه درانی بعد از کریختن حیات الله خان حاکم
رجاب صوبه لاهور را متصرف شده و نوابخانه و خزانه را بدست آورده مشغول انا و دولت
الا بسر بوده انکاه است فوج عظیم عازم دهلی است بمجرد استماع این خبر ملالت اثر فلوب شاه

وکلا و امیر وزیر بسوئش و اندوه ناک گردیدند از اینکه برای معالجه احمد شاه تعیین شده بودند
باهم شوره نموده مقرر کردند که نواب صلابت خان و ذوالفقار جنگ را بخدمت شاه
فرستند که خبر از شاه زاده بلند اقبال بیاورند اگر ممکن نیست والا حضرت بذات خود بشریف
آورند که خدمتی از ایشان مورد فنی در رکاب ظفر انتساب چانقانی بظهور خواهد آمد و چون از شاه
غلبه با دشمن چشم صغیر و کبیر رسیده بود بنا بر ضرورت بعد انجام زر و جواهر
مهاجرت فرزندهم اختیار نموده سریع فوج بادشاهی سلطان احمد را مرخص فرمودند و ذوالفقار
جنگ را تعیین آن و الامتحق نموده درین راه راجپوتی لشکر را جپوت نظر بر حالات سلطنه
نموده اسنده های قلعه داری قلعه مشهور که اعظم قلعه هندوستان است درخواست نموده و بواسطه
حصول مطالب مذکور در رفتن تعلل و زرند هر چند مردم راضی بدادن نشده بودند لیکن
نواب قمر الدین خان و نواب صفدر جنگ بانع آمده گفتند که اگر اجیا ما گجین قلعه را جپوتنه بماند و دیگر
کیست که از جنگ آنها جنگ کند و کیلی راجه را بسیر مجاب فرمودند که این امر هرگز شدنی نیست
اگر خواسته باشند همراه نمایند والا هر یک بخانه خود معاودت نماید چون السیری لشکر مذکور را از خود
کرده خبر داده را است نخاصمت در نشست از سیداران دیگر همراهان داشتند بنا بران عدم رضای
بادشاه را مناسب ندیده و در را از سرکار سعلی گرفته روانه لشکر ظفر اثر سعلی گردیدند اکنون آمده ام
بر تجویز ایجای امر که همراه شاهزاده بودند اول نشان نواب قمر الدین خان بهادر و زیر الممالک
بادو بسه خود فوج سعلیه نورانی و همراهیان خود و نشل جانش خان و احمد زمانخان و محمد خطا خان
وغیره و دوم نواب صفدر جنگ بهادر سه شیر جنگ و سعلیه ایرانی و نواب ذوالفقار جنگ با فیلها فوج

و السیری که نامزد لاف زن باجاعه راجپوتنه کسیر بیشتر نبودند نجی جاسه ای خود را نظر
رنگ کرده و این امر صلاحست که هر یک لباس خود را رنگ کرده برای جنگ بیرون آمده بطور
شیمه او هرگز از سر کار فیل بر نمی گردد و این بی جهت بوقت آن بحر و بشر و بحار را در قرار آورد
دیگر نواب ناصر خان صوبه دار قدیم هندوستان بود و کابل با خلیلی مردم و محی الدین علی خان نواب
وغیره امرا که در حضور ماندند نشل خانه الخان فیروز جنگ و انتظام از اله السیر اب قمر الدین خان
و جلیل الدین حیدر شجاع الدوله فرزند نواب صفدر جنگ بهادر و اسحاق خان و نواب خانصه
شریفه و ضیاء الدوله سعد الدین خان خان مان و مجد المجید خان و راجه بخت سنگه را تعهد و
غیره هم امرای عظام مقرر نمودند که بچه زر کار مال باید کرد که مکرر چنان اتفاق افتاده
که در آن هر بست لشکر از طرف را دیده بدین منوال مرکوز خواطر خواص و عام است لهذا السرغنت
از مکان مذکور گذشته بنوشهر مجراحی وارد شده بکنار ه شلع نزول فرمودند در بن اثنای
خبر رسید که احمد شاه درانی با بیشمار آمده و از سرود بر غوز درانی مذکور نموده و شهر مذکور
ماخت تاراج کرده اموال و خزانه امرا که در آنجا بود در تحت و تصرف خود آورد و بخصوص اشجاع
این خبر شاهزاده و امرا عطف عنان فرموده بنوشهر جانب شهر مذکور شتافتند و هر چهار کروهی
شهر مذکور معسکر اقبال مقرر شد و قریب ناز دیگر جنگ تو پخانه همان ماند بتاریخ شب دوم
شهر ربیع الاول سنه یکهزار و یکصد و شصت و یک تجدی جنگ سیدان مصمم فرمودند خانجه از جانب
صفها را راسته شدند و نواب قمر الدین خان وزیر اعظم در میان خیمه مسعود نشسته بودند که بعد از جوابدن
وظیفه برای جنگ سوار شوند که ناگاه از فضای آسمانی گوله توپ از طرف صف آمده بر سکوی

وزیر خود که جان بحق تسلیم نمودند تا کار جهانبانی را یکی در نیاید تا در نیاید دل جهان سیر
نشود لیکن برادران نصیر الملک شاهزاده صفدر جنگ ابراز واقعه بایله مطلع نشده سرداران
بدیر را طلبیده تشنه بر کذشت اطلاع بخشیدند و فرمان رخصت که هر کس خواسته باشد همراه من آید
محاربه نماید و اگر خدانخواسته باشد بحکم خود برود زیرا که اکثر عین جنگ ایراد پیش شود نکند یا غث
خرابی است و مرا تا دمیکه جان در بدن است الله تعالی در سر که مقابله را دکردان نخواهم شد
و بعد از تسلی و دلداری سرداران رود انصاف باین امر خوض فرمودند که خوانین الکاس را بر واقعه اطلاع
بطلبند زنده و بمردن شهرت دادند که وزیر الممالک سوار شدن خود موقوف فرموده بسر خود را
برای جنگ آماده است مختصر آنکه سوار شده متوجه سمرکه دعا کرده بدولاوران ایدیلی برآورد
باین نیت آورد تدا کنش فعال استعمال یافت و مبارزان طرفین جانسپاری و جانستانی بچکونه
کوتاهی نکردند نصیر الملک نجبه لاریه استعانت و سرداری نوده نخوان شسته بعمل آورده
حالش چان کشته شد و کولی نفنک نشسته نصیر الملک هم رسیده لیکن سردلو و جرئی کرد را که
از جانبین مردم بسیاری تلف آمدند طعمه بمکر شدند فاما علیه بطرف احمد شاه درانی نود برکار
راه اسیری شکسته راجیوت تخلص استماع صدای نقاره جنگ راه فرار در پیش کرفت و القصه
خالی شده نود در بین ضمن افواج خود را مامور فرمود که امداد نصیر الملک نمایند که بسیار دا
بدستور نادرشاه کار نیاه شود نظم دلیران ایران زمین کینه خواه تهاتن بروی نیاورد راه
رمین خیر شد زیر سم ستور کرفته جهان یکسر آرام و نوز بحمد رسیدن کمر افواج حریف قوی
و سک نصب جال شاه درانی شد و قصه عروج و خروج شاه درانی شنیدن بین منوال است

مؤلف در خروج احمد شاه درانی
احمد خان خلف محمد زمان سنوطن دار السلطنت هرات از سترواری
قوم خود نود و نبا بران نادرشاه نمکدار است که مرتکب سرکشی نشود و با وضیعی که مردم ابدالی
در بر کار نادرشاه و تورانیان و تیک بابکی شنده نودند اظهار اطاعت نمک رو
خدمتش می نمودند تا روزیکه نادرشاه بعالم جاودانی شتافت خلاصه اختلاف
روایات آنکه احمد شاه درانی با وصف کرفته فاسد افواج مردم قزلباس بمردانکی ایران
حمله و بغض برآورده بر طبق اشاره شاه ضیاء درویش تاج شاهی بر سر کذارنشت و بتفصیل
این اشارت بر نهوجه است که دران ایام که نادرشاه کشته خواهد شد ما با قیاخیمه کوکلتاش
نمود و بطور اطفال بازی بسکردند سوال کردند که درویش چه کار بسکی جواب داد که ایام
سلطنت بادشاه منقضی کشت این خیمه بادشاهی احمد شاه درانی است که برپا میکنیم چنانچه
بعد از واقعه نادرشاه ریاست احمد شاه صورت پذیرفت و چون احمد شاه تاج شاهی
بر سر نهاد و در دار القرار قندهار قرار کرفت و قبل از درود این نبیر محمد تقی خان برادر
بیکار بیکی کابل و پیشور رسیده و نواب ناصر خان باسه کرور روپیه بحصول آن فتح مارا ده رسیدن
خزانه سرکار نادرشاه در حدود قندهار رسیده نود و نور محمد خان و غیره بر مبلغ مذکور
متصرف شده باهم تقسیم نمودند احمد شاه بموجب کفته درویش مذکور نور محمد خان و غیره
را تنبیه نمود و متحول تحصیل و خزانه نادرشاه و اجتماع اصحاب سیف و آلات حرب و مقابله شده
محمد تقی خان را قتل داده در سلک امرای عظام انسان منسلک کردانیدند و بادشاه جمیع
امور فرموده درویش را مسلم نیست و بر طبق اشاره ایشان درانی و ابدالی و بادشاه

ما و دران سوسوم شد تحصر انکه درویش با وصف بسلطنت با دشاه محمد یار خان در آنجا
نانبی را همراه گرفته برای زیارت مقابر اولیا و ملاقات والا خود بکسته لاهور در آمد در انجا
کشته شد صانحه سابق مذکور گردید و احوال شکست احمد شاه درانی از افواج محمد شاه با دشاه
مفصل بقلم در آمد چون احوال شاه درانی ضمیمه احوال فردوس آرامگاه نبود در همین مقام
نرک افتاد الحال بر نهج لقیه احوال سلسله مزبور بر رجوع میشود فردوس آرامگاه بجلگیری سرنج با
نادره بست و هفتم ربیع الثانی سنه یکهزار و یکصد و پنجاه و یک هجری در عنفوان صبی و هفت سال مکث یافته
و سه روز در حلوه و سلطنت بسر برده در گذشت نعش او را حضرت سلطان المشایخ
مدفون شد اخ خاه با دشاه بن محمد شاه بست و هفتم ربیع الثانی روز سه شنبه سنه یکهزار و یکصد
و بیست و نه از بطن ادیم بای در قلعه شاهجهان آباد تولد یافت و تاریخ دوم جمادی الاول سنه یکهزار
و یکصد و پنجاه و یک در بای نواب صفدر جنگ بهادر خبر سای دلوازم جلوس آراسته کرده
از نظر گذرانیده و مبارکباد سلطنت بسندوستان سرور صدسته ادای بجا آورده با دشاه فرمودند
که وزارت پناه مبارکبنت و امرا که در شهر بودند بمنوا رفته بودند غایبند و حسب الحکم
القاب ایشان بانتظار و قت بخشش نمایند بروجوه و ناسزا گردید که محامد الدین ابوالنصر احمد شاه
بهادر با دشاه غازی هر چند فاعده دستان خورده بین سرور صدسته نبودند که بهادری بفعلی
بست از برای فخر امرا از اولاد امیر تیمور صاحب قران انجلس خود را بهادر نخوانده بلکه برای
تکران کذاشته اند لیکن منظور نشد بموافق فرموده بمحل آمد دخلت و زارت بنواب صفدر جنگ
بهادر و میر بخشی کری از انفعال بدر با نظام الدوله پسر قمرالدین خان چین فتح جهادر و بخشی کری

سیوم بحمد الدوله عبد المجید خان مرحمت فرمودند حکم شد که جمع منصب داران خورد و کلان
بدستور قدیم صرنجام و برقرار باشند نا دشاه که اورا هم بابی نام دانست بخطاب
نواب ماری بخطاب گردید جاوید خان خواجه سرای که از قدیم رابطه بندکی بخدمت
بابی دانست بخدمت داروغکی ابدار خانه و خوشنویسی خانه و داروغکی اصطبل و غسلخانه
و بخطاب نواب بهادر نام آور گردند و بعد چندی نام دالده با دشاه نواب قدسیه صاحب
از زمانی که داشتند و برادرش بان خان را منصب شش هزاری و بخطاب سعد الدوله امیر و
شهره آفاق فرمودند و درین سال پانچه بندی روی داده که باعث دقت های بسیار گردید
و آن این است که نواب صفدر جنگ بهادر روز عید الضحی از عیدگاه برگشته قهوه خانه بودند
که در چهه بکمود مشهور است عرض راه بکمود و نیشه چهره های دست رس را آتش کرفته بان و کوبی
و طپانچه و تفنگ بحوارهای که در و در بش بهت ایشان بودند رسیده چند نفر مجروح کشتند و بخود بش
ایشان رسیده هر چند تفحص و تجسس نمودند سجاریان بخوبی محقق نشد فاما سور المزاجی سپاه با دشاه
و دیر بدر صدد ام شد که نا مدت سه ماه صفدر جنگ بهادر برای مجرا برخاسته اخر الامر خان
با دشاه مصلحت جمهور و نظر بر اصلاح تخصیص امور فرموده بخانه صفدر جنگ بهادر برای مجرا
برخاسته اخر الامر خان با دشاه بمصلحت جمهور و نظر بر اصلاح تخصیص امور فرموده بخانه صفدر جنگ
تشریف برده با نواع عنایات و اقسام تلطیف مطمئن ساختند لیکن احمد شاه درانی بمحض
اضمحلال جرگه در تسخیر ارکان ماخذ ایکان و مدد بی فهمان این ان ارکان کوچ کرده بقصد
بلده لاهور کردید سعین الملک بهادر صوبه دار پنجاب آمده بستلج جهاره ملک رد به ارتباب

از نایب چهار محال و محصول آن که از قدیم برای مصارف لشکر کامل تعیین بود تا در شام هم تا دو منکه در
قید حیات بود از دکر نا جان لشکر فتح و اصل نشود که سال بسال میرسانده باشم تا بران
پادشاه دعا گوئی بسمت قندهار سعادت نموده از زبان نجابت آن آفت زمان و دولت محفوظ ماند
نمود و دکر شمال نواب بهادر بصفدر جنگ یا بر احمد شاه نواب بهادر خواهد سپرد انجوابت
که به اتفاق نواب قبله گاه والده پادشاه جمیع امور کلی و جزئی را بالاستقلال گذشته غیر از شما اختیار خود
دکر و صفدر جنگ وزیر اعظم هر دستوری خواهان این مقدمه نبود هر دو کس بشط الوقت نبوده
آخر صفدر جنگ پسندیده رای کار فرموده سوچ مل جاب ظاهر بشوره ضبط و نسق ممالک و طلبا نکه
که از جا گاه مردم پادشاهی و همراهان او و مادی کورش نبوده باتفاق همدیگر اقطاعهای نابر ده
فساد خود هم نموده بطلبداشته و نواب بهادر بمقام گردیده کنکاش بندوبست سلطنت بمیان آر
شما صورت بندر بست چنانچه تاریخ بست و هفتم شهر شوال روز چهارشنبه سنه یکهزار و یکصد و بیست
وسوچ جاه بخانه وزیر الممالک رفته در مکان خلوتگاه مدتها تامل نموده و از نتیجه رای اندیشه
و صاحبان طبع قلم تعظیم تاریخ این واقعه یافته اند ستوسلاس وزیر میگفته یافت قتل این نکته از
فتل و غارت نبود زیرا که در صورت بحاربه و مقابله فلعه پادشاهی که کمتر سکونتا و نود و دو
برای اهل شهر تاریخ سنه یکهزار و یکصد و بیست و یک هجری قرار یافته نواب قبله گاه
که مزبه نواب بهادر نبود و اظهار ناخوشی فرمود و وزیر اعظم گفته فرستاده که در زمان بالغ بصیری بس جری
میشت عدد این بی خان از زبان پادشاه حکم رسانید که اربع و قبل جاوید خان صبح است تحکیم بدکور
را موبت ساخته حکیم اکمل خان را بجاح خود مقرر فرمود و در ماه جمادی الثانی سنه دو یک

وزیر از پادشاه

و وزیر پادشاه که در این روید او نخالفان وزیر با نواع مختلفه خاطرشان ناشاد نمود تا
که اراده صفدر جنگ که سلطان بلند اختر پادشاه را کوچک محمد شاه پادشاه را کم مدت اوست
بر تخت بنشاند با ایران پادشاه خواست که خدمت میر بخشی از وزیر تغیر نماید این نسبت گوارا
نبود نشده در خواست رخصت نمود که بطرف صوبه او در برای بندوبست هر دو پادشاه
نخالفان اتفاق این امر راز مضمات و فتوحات غیبی ستر ده بتحویل جلت رخصت
بخانه او فرستاد تدبیر را بعد تامل رخصت صوبه را نپسندیده در شهر توقف نموده
و پادشاه شفاعتی شد که بقصد خود که او در پاسر برد و وقتیکه که او در بستر فیض بر بالشت نواب
وزیر از خوف اینکه مبادا امرای تورانی به نفاق پادشاه عوام الناس بر زمین بر بند
سوار شده و اسباب بر کشیده در بناح اسمعیل خان قتال کشوره و مقام حضرت آباد مقام نموده و این توقف
برای آمدن سوچ مل بود و بعد از آمدن وی در خدمت پادشاه مسرور و مصدقات که غازی الدین
و انتظام الدوله است و نواب قبله گاه بسبب قتل نواب بهادر دشمن جانی بس است و بسیار بخشر
از غازی الدین میرسیدی کرد با وجود صعوبتها بود و بایندم و علاوه آن فرزند خوانده و جمیع
امور جایی ماندم الحال فاقت بس نکشته خلاصه اینکه پادشاه جوانی ستاده و الحال بمابر
اعانت سوچ مل جاب اتعمیم تخلیقات می نماید و بعضی مردم جاب شروع بدیانتداری و
تاراج شهر کرده بودند خان احمد شاه بهادر در دوا لقفار جنگ که از بدت معزول و خانه نشین بود
مدار از تمام بحضور طلبداشته مشغول عنایت فرمودند به اراده اینکه اگر وزیر بخی نماید جدت
وزارت باین نخواهم داد و روز دیگر صفدر جنگ سوچ مل را بطلبداشته بودند که اگر با طرف ملتفت

می آرند خدمت میربخشی گری از تغیر عماد الملک پیام آن منتق مقرر میکنم چون نقض تغیر دیگر

که صفدرجنگ غالب است و الفقارجنگ بهادر به بهانه زیارت درگاه حضرت شاه مردان

از پادشاه مرخص شده ملکر و وزیر ملحق گردید تا خت و تاراج شهر کنند روز اول ورود شنیدند

احمد شاه بهادر رحمت فرمودند صفدرجنگ از استماع این خبر مضطرب شده خواهد که راجه وجیم

خود صورسنگه را که نجاح الدوله تازه خریده بود اکبر شاه نام نهاده بر تخت سلطنت

نشاند و خود را وزیر و الفقارجنگ میربخشی و امرای دیگر تحویلداری های خود و بزرگ کردار

شدند دشمن شهر رجب الرجب سنه یکهزار و یکصد و سی و شش شروع بمحاربه و مقابله نمودند

لیکن چه مقابله که همراه صفدرجنگ بهادر بجای هزار سوار و بطرف بادشاه قلیل و الهم نسیب

کثرت اعلی و علت خود سر اسیمه می باشی که صبح فریب او دیا غیاث نفس می آورد م که باعث

غلبه این مخلومان بی سر انجام است معمای آن غالب بظاهر آن بود صفدرجنگ مدبر است که نظر

بر احوال سکان شهر کنند و قلت فوج و زر خود بخود مطیع و ما یحتاج خواهند شد بنابر علی هذا در اوایل

بطریق تهدید و تجدید می رسانید و لوازم آوردن مساعدت ندیدند و قبکه عاقبت محمود خان کشمیری

صاحب اختیار خانه عماد الملک حافظ بختاور خان و اقربای نواب صبیه و غیره سپاه لشکر کشیده

و از بیرون نجات شیداران اطلبیده تحکم نوکر خانه نافذ و دخول شهر شدند بنابران ساکنان شهر

پناه برای محافظت خان دوران و مغلیه نورانی برای پاس هم سب و اوس حق حقوق ارسنگر و زیر

کرخیه بانعام خلعت و افروزی سواحب در سرکار عماد الملک سرفراز بیشتند و دراغ سین عماد خان

صفدرجنگ برای همه بحال گذاشته تو دان بانعام اشرفی مقرر داشته و بر ساکنین دراغ

قسم فرمود و تعین عاقبت بخود خان فرمودند و با وصف این واقعات جواب و سوال اصلاح هم

درمیان آمده و لیکن سپاه جاٹ قزلباش شتر کینه و وکیل بورد و غیره را با خاک سیاه برابر

کردند وزیر اعظم شهرت داد که باهمت کشمیری من مقرر نموده ایم بنابر علی هذا ساکنان خراب دیگر

بطرف کشمیری دروازه انتقال نمودند و طرفه حرص مردم شهر رو داد که بیرون شهر بناه

جاٹ و قزلباش تاخت می نمودند اندرون بادشاه حکم نمود که خانهای جراسان وزیر ضبط

نمایند درین پرده اسرار مردم را کار خود کردند اول دلیله تغیر حکم بادشاه صادر شد که خانه

پسران محمد اسحق خان متوفی را تاراج نمایند از خوبهای شاه حلوله دمان بمور حال می آمد

در ضمن غالی سادی و با مال گردید ریرا که مردم میدانستند که این خسرو بوده نجاح الدوله

پسر وزیر اند و در حضور بادشاه حاضر اند بنابران عیال و اطفال خود را در آنجا گذاشته

بودند همه بتاراج رفت سه تازه را سوخت آتش یا رو آب برد و هین دستور در خانه خواجه

مارسطه که پسر مرشد وزیر بود چنین جاده شد رویداده و خانه آن بیرون شهر بناه بود

لطف برد بتجام وزیر که حضرت خاطر مبارک جمعدار تدارک جای خود حرکت نکرده بودند غارتگران

جاٹ که آنها را از هم دل میکفتند خانه این را تاخت نمود مال بسیاری که در آنجا گذاشته بودند

بغارت بردند و این قصه باعث خیال لوشش خلایق گردید و سمت کشمیری دروازه را که اکثر

الامان می پنداشتند نظر باجتماع احوال خلایق نیز از اماکن دیگر اکثاشته صغیر و کبیر مضطر شده

شروع بتصرع و زاری نمودند احوال مردم مثل کسی شکستگان بود که بتعرار حیات این مخلوط

المصطرار داد و فریاد می کردند و درین بین بخت خان و هیله بادشاه هزار سوار و پیاده بموجب طلب بادشاه

آمده غرة شعبان المعظم داخل خیمگاه گردید اسماعیل خان که منصل چولی قمرالدین خان و سکاکی موجال
سپاه بادشاهی بود بلقب زنده سوم شعبان المعظم آتش کشند و یا وصف عدم انهدام تمام مردم
بسیاری از فرقه والاشاهی و نوکران عماد الملک و لشکریان که برای باطل کردن لقب مذکور
کار میکردند بکار آمدند و تیکهای برج که سعود ثابت برج نیله بود بسمت موجال النسی میآمده
جمعی کثیر مجروح و بری هلاک شدند و افواج وزیر پورش آورده مردیک بود که آثار غلبه ظاهر شود
عماد الملک میرمخشی و حافظ نجما و خان و نجم خان رو بنیله غره مقابل شده حربهای نمایان
بظهور آوردند و کرده ایشوه از طرفین طعمه تیغ بیدریغ همدیگر شدند نجیب خان رو بنیله رحم بولی برداشته
باری قایم ماند دستانه اسمعیل خان موجال خود را خالی کرده بسمت صفدرجنگ معاودت نمود و آن
امیر فی الجمله باعث قاه اهل شهر گردید زیرا که بسبب قرب جوار معرکه و غاکوله و بیان و زیران املاک
ما کنان نازل میشد و بعد از پس ماندن ایشان میرمخشی و حافظ نجما و خان و غیره موجال خود را
پیش برد و کوتله فیروز شاه و قلعه کهنه را در تصرف خود آورده و صفدرجنگ پس از چند روز
سمت دریا نظر بر انجام موجال حریف موقوف نموده بجانب آل سوزه بسمت نمودند باز
در ملک الموت را رو نیی تازه نخشیدند میرمخشی و غیره بمحل موجال اطراف را قایم کرده بحارتها
شخون بمیان آمد کوشائیں که سردار و صاحب حرب صفدرجنگ بود کشته شد چون قدان اطراف
هم دخول شهر سپرند باز بخطر آباد و سمت دریا آمده آتش در کاسه دیده دهر از در کشتی حیات جمعی
از سپاه زدان جانبین بدریای فنا فرو می رفت و بعد از بحارتها و کارزار بسیار وزیر مقبل الدوله
که سپاه بدیغی بسیب قرب جوار شهر و حصار آسوده اند و بهتر آن دانست که با دایره لشکر خود را

خفت برده و حریف را میدان کشیده در میان خواهم گرفت چنانچه رفته رفته تا دوازده کروه
رجع القهقری انشریف بردند و موجال عماد الملک بعد رفتن آنان بیش میرفت مکنن
نماند و خاوداری و تصرع و زاری و اضطراب و اضطرار از پیش شد و میان گرفتن و از عقب گرفتن
ممکن نشد سید جمل الدین با چهار سوار و دستاده سعید الملک بهادر صوبه دار انجاب که عالی جمیع
و حضرت عماد الملک بود برای کمک رسیده مزید قوت عماد الملک گردید چنانچه رفته رفته بیادشاه
هم سوی اودیکار برده و آن زمان رو خاص و عام است حاصل آنکه دهم شعبان المعظم روز سه شنبه یکهزار و یکصد
و سی و شش هجری بادشاه را اسیر کردند و شش ماه و سه ماه و شانزده روز سلطنت کرد
غرش منزل غرالدین عالمگیر بادشاه ملقب بعرش منزل سراج الدین بادشاه روز جمعه یکهزار
و نود و سه از بطن انوب بای در صوبه دارالامان متمکن شدند روز سه شنبه دهم شعبان سنه یکهزار
و یکصد و شصت و نهم در قلعه دارالخلافه شاهجهان آباد در تخت سلطنت نشستند روز سه شنبه هشتم
ربیع الاول سنه یکهزار و یکصد و نهاد و سه هجری از خود یمک حرام بادرجه عالیه شهنشاهی فایز شده
بیش چون ره همایون بادشاه مدفن یافته قمر سریقش نهصد و چهار سال و مدت سلطنتش
سال نهصد ماه است نشست و زنود [illegible] خلد الله ملکه بن غرالدین عالمگیر بادشاه ملقب بحضرت عرش منزل بن سراج الدین صاحبدار شاه بادشاه
که ولادت باسعادتش تاریخ مقدم شهر ذیقعده سنه یکهزار و یکصد و سه هجری بوی کردند حساب
مقرب عرش منزل را از انجا که ضمیر روشن و دل آگاه تو انوار اقبال و آثار اجلال از جبین
شاهزاده فرزوده راقب و منقبت از خصله اولاد بسیار ان دانند بی صفات زیاده بشرح فی آورند

که درین اثنا آمد آمد احمد شاه درانی غلغله انداخت و شهر مشهور را دفعتاً اضطرار کرده در بهر طور
پیاده مردم خود شاه مذکور وارد دارالخلافه شدند و رسم ملاقات بحضرت عرش منزل بیان آمد
آن جناب را که مهتمی بالشأن دولت خلافت بود از طرف عرش منزل خلعت وزارت مرحمت شد و بمسند
وزارت حکماً خصه بجعل نمایده بود که مراجعت شاه بوطن مألوف کرده مازور بر آمده مرتکب
بیعقلیت قایم کردید ولیکن ارباب جناب هراس داشتند و میخواستند که بخش تدبیر فراق
فیمابین این هر دو ذات فائض البرکات دفع شده آخر الامر اقتراح مقدس امتراح پادشاه ذوالاحترام
مشعر شود که ایشان را بطرف قندهار رای نهضت و انصلاح دهضت فرمایند جناب مشار الیه در دوران
ایام اقبال انجام را مناسب بغرباق واجب الاذعان حضرت عرش منزلی پناه را بطرف
صلح مذکور رایات نصرت آیات متوجه فرمودند تا نارنول رسیده کردن سرکشان انجا را
در کمند اطاعت آورده قصد مراجعت دارالخلافه شاهجهان آباد نمودند در اثنای راه حاکم حصار
فیروزه پیادی و اشاره دیره خانجی سرکشی کرده بنظر آن عساکر فیروزی پیکر آن بدنهاد را اسیر
کرده آوردند و پیسی خان بلوچ و غیره که آنها را کلاً و بعضاً خطوط ناسازی لغط بدستور مرقوم نمایر
اخوام رسیده بودند خان مشار الیه بود و طن بهادر علی خان التماس عفو جرایم خود
و برادر مذکور بامتماع اخیر الشفقه سرشده راضیه ناکرمل را لوکالت در حضور فیض سمور فرستاده
که رضیه کرده و قول و قسم نموده در اثنا نیاز و ضارعه بتوسل آمد لیکن انجناب بحکم رای صواب انصباغ
راضع و اک احوال را در وقوع مضمور فرموده اقبال مذالی دامنش شریف شریف را در
قلعه مبارک نمودند درین اثنا عرضی اهل راکه از جمله سرداران دوری الاقتدار مرتبه بود

بقیه اقتدر

بنظر اقدس اظهر درگذشت و تاریخ یازدهم رمضان در حویلی خضر خان و علی مردان خان
نزول اجلال فرمودند سمک حرام بدسیر انجام بارجنهایی و نقض عهد و پیمان بعمل آورده
و افواج را تعیین کرده که بحاصره حویلی مذکور کردند و انجناب داد و تهور و شجاعت
داده قدم فرار از ان مکان پر فتن نهاده درین اثنا خبر فیظ بیان آمد اکثری
از بهادران مدرجه شهادت فایز شدند سعدودی چند بامکانه بخون رسیده و در انجا
غلغله عسکر فیروزی پیکر شنیده و دران اطراف رسیده روزی دو کس را از ملازمان حضور
پر نور مارسیای کوبده مارسیدن اخبر بحضور مکک جان بجان آفرین سپرد و دیگر رمقی از جان
داشت که خبر عزیمت انجناب را بحضور پر نور طبیده دعای خوانده بدستور معهود
موضع تیس را مسکن فرمودند و بیار ملازمان حضور را بحال خود گذاشتند و آن مار گزیده را
بمجرد دیدن موکب اقبال آمد و تا ولی الامر که این قضیه را قریب صیل و سمش سال میکذرد زنده است
و هفته اش بقدر زمانی خود می نماید و تصرف دیگر اینکه بعد ازان منازل در منزل پانی بانقدر
شنده که یک قطره آب کشتی را بهم نمیرسد و خلقی از تشنگی هلاک میشدند و در آبدار خانه والا تسویه
آب بود از غایت عدالت فرمودند که این ایام خالی نماند که سرتاک احوال همه خلق الله تسم و
بعد ازان بقصد اطاح از جناب الهی دعا کردند که ناگهان بارانی رسید که تمام خلق سیراب شدند
و آب بقدر امکان برداشتند و لیکن رای جهان آرا چنان اقتضا کرد که اولاً بدولت
خانه حصار و نظم و نسق آن اقطار نماید بنمودن ضابطه متوجه انصلاح شدند و اهتمال او در رکاب ظفر
انتساب حاضر بود آخر الامر بست و یکم رمضان السلطان بلده رسیده بانبوه خان بحار بیان آمد و خاکر

بادشاهی را بر آن فتح نمایان حاصل شد و غنیمت بسیار بدست ملازمان تهور نشان افتاد و بدست تسخیر آن شهر مکرر
نواب رفیعت محل صاحبه آرا بشگفت بادی برای لقای فرحت بخش برای تشرف شریف
ارزانی داشت و حضرت جهانبانی بآن مخدره سرادق سلطانی ملازمت حاصل فرمودند
رحضرت بیگم صاحبه عالیه در مظهر نوازش بکمال رجحان دانشمندی نمودند آنچه بصلاح وقت حال مآل
بود فرمودند و در تاریخ نهم شهر شوال جهانیان پناه بموجب حضرت بیگم صاحبه بشهر در آمدند
و در وادی رایات اقبال در دار الاطفال منصوب گردیدند دهم ماه مذکور حضرت بیگم صاحبه
بطرف شاهجهان آباد رخصت یافته در حضرت سنندر ایات عالیات بادشاهی بشهر
اطراف بگماشتند و خلوت لکهنو بگیهار بنام نامی او موجب تطییب و تخریص فخار الدین خان رسیدند
که رفاقت بادشاهزاده را در گذارد و بی میرزا آن عمل کرده و در بن اثنا نامه خاص حضرت عرش
منزل مصحوب کنار که کشی از آن طرف بنام مایی رسید از انجا بانحراف در زیده از راه کالپی طی نموده
عبور فرمودند بکمران پور رسیدند نجیب الدوله سعادت قدمبوس حاصل کرده مدت پیش کش گذرانیدند دهم دهلی
بعد ادای نماز پیشین از خلوت خانه بر حضرت سنندر بسر پرستی تقام او در انجا شده و در بن مدت
بعد انجام ایام بارش رایات عالیات بنهضه سمت مشرف گردیدند در انهای راه شهم ربیع الثانی
سال پنجم از جلوس حضرت عرش منزل در موضع فریدون فیض الرحمان پسر علی محمد خان و اصالت خان
ریواری و اله در رکاب ظفر انتساب حاضر گردیدند و نواب شجاع الدوله بهادر بوطن اصالت خان
و مخلد ارخان بچاه هزار روپیه نقد و خیمه و اسپ و اقمشه و نقایس و تحایف بطریق مذر و پیشکش
در حضور پر نور ارسال کرده و خود بتاریخ هفتم شهر جمادی الاول بر بنی توشن سرکار حاصل رحمت

و حضرت عرش منزل در موضع فریدون فیض الرحمان و بهادر علی خان و اصالت خان ریواری
و اله در رکاب ظفر انتساب حاضر گردیدند و نواب شجاع الدوله بهادر بوطن اصالت خان و مخلد ارخان
بچاه هزار روپیه نقد و خیمه و اسپ و اقمشه و نقایس و تحایف بطریق مذر و پیشکش در حضور پر نور
ارسال کرده و خود بتاریخ هفتم شهر جمادی الاول عودت نموده بمن اله آباد فرمودند
محمد قلی خان این عم نواب شجاع الدوله که منصوب بصوبه داری اله آباد بود باندور موفور در حضور
پر نور حاضر شده بشرف مختاری مهمات سلطنت مشرف گشته به کامدانست افواج آراسته
مخالفت بادشاهزاده کرده در رسیدن مناصب امرا و ضبط کارخانجات بدست می شتافتند و چون سر
و کرسی نزیت داده بحضور آورده مورد مرحمت گردانیدند که حضرت رونق افزای اورنگ سلطنت شوند
مشخص ضمیر منیر بقباد و رشد و سداد نبود فکر و خود بتعریف حضرت عرش منزل نمیخواهد
بر بن امر اقدام نخواهد حضرت و تجرد انش فرمودند نگوکرسی قبول کردند بعد از شهر قلعه اله آباد فرم
عظیم آباد نمودند در انهای راه رجوع راجه بنده و لشکر که بر او بر بنی لشکر و غیره کردند در غره
جمادی الثانی در موضع جهوسی ملازمت بهر خان بحضور اقدس گشت بتاریخ هشتم ماه مذکور که
ضیافت حضور بقدس در خانه محمد قلی خان بود و میرزا لطف خان مخاطب بذوالفقار الدوله
بهادر رشته و غره رجب در موضع میرزا پور وکیل راجه بلند لشکر با نقایس و تحایف حاضر گردید بتاریخ
چهارم شهر مذکور راجه بالکه و لشکر که معرفت محمد قلی خان بار یاب محفل شدند و بتاریخ هفتم از کرم پایان
عبور فرمودند بتاریخ دوازدهم محلص خان و غیره فرصت یافته رام تراتی صوبه دار عظیم آباد و فرخ
مختار بحضور رسیدند بر بن بدیخط و الاشده بصوبه دار مذکور نقایس و تحایف بطریق مذر گرفته

همراه محمد قلیخان شرف احضار التمس فدویی بعرض شاهنشاهی در رسید در خاست عبودیت شرف
تحلیق خاخره گردید و محمد قلیخان ارشاد فدویی بنیاد گشت که در ارت نیما مبارکت دیی
التماس داشت که خواص نواب شجاع الدوله بهادر در ارت نیابر مرحوم فضلعلی در ارت نواب شجاع الدوله
تحویل شده و تحقیق گردی نجان مرحاله قرار یافت الغصه چون رام مزاین مذکور تمتاز بعنایات
سوفوره شاهنشاهی گشت بعضی غرض گویان کوته اندیش از روی محاسبه خواستند چون ادای
آن مبلغ متعذر بلکه محال بود از انحراف ورزیده بطریق تعلل اختیار کرده در حرص عظیم آباد مستخلص گردید
و فوج گیوان اوج بادشاهی محاصره حصارش کردند دلاوران دادو دلیری و شیر مردی دادند
و عرصه عافیت بروی شکست تنگ گردید ضرور بود که فراری شود التماس عبور رام از بلادات
حضور نمود چون نواب شجاع الدوله بر مطلع شد از راه خیر اندیشی نقش خود تصور کرد که
در صورت اختیار بدست محمد قلیخان خواهد گشت خواست که خاتمه مذکور را در قبالوی خود
آرد چون تحف خان بهادر استمالتی کرد بلطایف الحیل از قلعه برآورده نظر بند حبس به
استماع این خبر محمد قلیخان مراجعت نمودند چند استمالت بعمل آمد قبول ملازمت در حین حصص در حین لشکر
ظفر پیکر بادشاهی از عظیم آباد معاودت کرد در حضور خیمه محضری که منفصل عیدگاه نصب شده
نوه دالخان سلال رکاب بیست و یکم محرم الحرام داخل شدند و چون رخصت یورد یک سپهسالار
رسیدند و از انجا طرف راوان لکن نوه سمت یابات خالیات توجه فرمودند چون دایره دولت
بآن حوالی منصوب شد راجه ابصلح خوش چندی و عبوبت بجا آورد بعد از چندی از انجا طرف
شهر اودن مراجعت شد در دیت هلال شهر جمادی الاول واقع شد غره شهر مذکور را احیا

شاهنامه

شاهنامه

شنبه عجبان آباد معلوم شد که شنبه ربیع الثانی روز شنبه حضرت عرش منزل طالع بر آنجا بدرجه
شهادت از حوالی تفاوت فاز گشته باشعاع اختر نوحش از خاطر مقدس قرین اندوه و
ملال تحدیی گشته که آن تمامت جبلی و وقار ذاتی سر رشته صبر و سکون از دست اختیار
بیرون رفت لیکن دولتخواهان خیر اندیش بعرض مقدس رسانیدند که اگر چه این واقعه هایله موجب
ملال فرح مقدس استمال است لیکن از نفع و الضرر منتفس را گزیر نیست باید که مقام دل
مندگان از قدم سعادت توام تخت سلطنت را تمسک افراشته الغصه اختر شناسان دقیقه
سنج ساعت باسعاد جلوس دولت مانوس چهارم ماه مذکور را قرار دادند بر طبق
حکم جهان مطاع کار پردازان باد و حوادث آباد ترتیب تخت سلطنت و خرسندیات تحمل آوردند
بتاریخ مذکور خجسته قدر رفعت بعد از افراغ حمام یکپاس و دو گهری روز برآمده که محارم سحابان
نوه دند رونق افزای سریر سلطنت فرمودند و غلغله تهنیت بسامع ملوک رسید و خطبه سعادت نصیب
خطبه نکمال بلاغت و فصاحت خواندوارکان دولت و اعیان سلطنت علی قدر مراتب مدرو سکنس
گردانیدند و نهایت خلعت هر فرد و نمرات فاخره عقیدت از نه افزودند دران ایام اقبال
التیام بسامع عرب الحام خدام بارگاه سپهر مقام رسید که راجه رام مزاین در چون آن دارد
که قدم جرات از حد حدود خود بیرون گذارد اکناه سرداران و سپاه داران را طلبیده برای
صید و جهاد مامور فرمودند و همه بالاتفاق نقطه یکدل و یک زبان اظهار جانفشانی نمودند و گرچه
بحکم رسیدند امر بتنبیه یکم جمادی الثانی که طلوع صبح اقبال از مطلع عزت و جلال شده بود
نصف آن تمامی و سر که برای تحکم شد مهر خان و اصالت خان سوا خوان و انصار خود را بت

ازشکاه

نزاره

ظفر آثار سر از افراخته سبقت نمودند و ممتاز الدوله و مدار الدوله و اکثری از خوانان همین دیار
جا کرفتند القصه یکباس روز برآمده مقابله طرفین رو داد و از جانبین آتش کارزار زبانه زد
و از هر طرف غنیم لئیم بسنگلک توپخانه سر کردند و زین قرمان را شغله زانو دند آخر الامر کار بسر
و خجر کشیدو کامکار خان و دلیر خان مقدم بر دوان نمایان شدند باطلیه بعد از دو بش بسیار
دلیر خان قدم جلادت استوار نموده بعد جان نثار کرده و زین هنگامه ز افضل مستی از خر شسته
بر فوج ظفر فوج رو نهاد و بسوی فیل فلک شکوه سواری حمله آورد و هر دو فیل یکدیگر را در آویختند
عاقل خان ناظر که در خواصی خداوندگار ما نمود داران صدمه بر زین افتاد و بسوی میدان
دار القضا شافت و اکثری از فدویان جان نثار درین سفر که ضایع گشتند و چی که نوفوج آین
واقعه فتور عظیم بلشکر منصور رو داد آن فیل به خیل و بخت خرطوم شوم بلند کرده هوا ست که بال بکر
مظفر رساند در عین همین حالت رستمانه دست جرات کشاده صبح ظفر صورت بر خرطوم شومش چنان
حوالت فرمودند که روکردانیده راه فرار پیش کرفت درین اثنا مژده صبح و ظفر بکوش سلطان
مقبلت کوش رسید و آن باغیان سرکش پس پا شده راه کریز پیش کرفتند و سامان بسیار
به تاراج افواج منتهای بر باد رفت بیست و دوم ماه مذکور از آن تاریخ مسطور به تاج رام بر این مقهور
بسپاه سوفور متوکل آراسته بهرام خان که کرد بلال بر دوش نشسته بود بوطن مدار الدوله بلال
سرحمت شاهنشاهی شسته کردیده کامکار خان که بسبب سوال جواب رحم خان کشیده خاطر بود
بعطیه سرپیچ جواهر سر افراز شده و فیل بهرام خان که کرفتار شده بود بفرمان واجب الاذعان
نجات یافت چون رام بر این مقهور از قهم متمات و کوکلت منصور فرار نمود مرتبه دوم از راه غرور

لوای منعقدت برافراشت بظاهر در زمانه سازی پرداخت و در باطن در انتظار سلطنت کاه
فسنه انکیزی اسباب اد بار جمع ساخته برای بربادی خود بسفارستاد ولیای دولت حضرت مالک
رقاب همت بدفع اهل عداوت کماشت شاه جهانی انسانی حضرت ظل سبحانی لوای
عزیمت بسمت توجه فرمودند سوم رجب الرجب همین بیک سیم مسافرت از پیش رام بر این آمده
چنین عرضداشت آستانه فلک اساس کشت و به عرض یاریان بارکاه آسمان جاه رسانیدند که احمد
درانی از دار الطلافه شاهجهان آباد نزدیک خطبه و سکه بنام نامی نمود کاظم بیک نامه که به پیرایه دانش
هر استه و از آسته بود از حضور فائض النور برای زمان پیش آن مقهور نفرستاد و شرف
رخصت یافته در انجا رسیده ملاقی کردید چون فصایح حضرت ظل سبحانی که موجب سعادت
جاودانی بود بمان آوازه نامایی رسانیدند اما عاقبت اندیشی خواجه آن بیکناه را بر کردن
خود بار نمود و برای انتقام و بیاد آخرت مهیا کردید از حرکت که موجب کناه و وبال و وصایی
بود آتش غضب بادشاه زمانه بسلطنه زد و هزاران قتل و دمار بر ان قوم انتقام کستی صادر کردید کامکار خان
برای هر اولیای تقرر یافت خان بوسی الله از راه عاقبت اندیشی عرضداشت کرد که این جان نثار
طاقت این بار دلیافت ندارد و هر کاه که اجل حتم و قضای مبرم بفدویی رسید دیکری نیست که بدفع آن
مقدام بردازد باطلیه انهایی روزکارش غرض و برا جل خود و آپس کرده بخلاف فرمایش
کوشیدند آخر الامر خانخانان مطابق فرمان حضرت جهان رحمت سعادتمند ان
حلادت تاخت و علم فتح و ظفر در زمی برافراخت چهارم رجب الرجب و الا نوبخانه برق تابه آراسته
شده از آن طرف لشکر عدو وصف آرا کردید محمد کامکار خان قدم جرات پیش کذاشته از توپخانه

کشتی

مقام هر ستاره در کدورت و تیرگی همچو دلهای آلوده و خسیسی که از پرتو دلسوزی خان مذکور در ارکان

ثبات مقدم او نزل و نمود قریب بود که جان از دست داده و پای که بر کنار نهند سهل دستان

زمان که رفعت نشین بودند متابع اندند و پیاده شده اما ده خشک رسیدند که در بن انبات

پای فرمانیان با نوبخانه بکمک وی رسیدند از چار سو هجوم آورده تنگ غلبه سر کردند که مولود

و خشم چیره شد و از آتش زدن و گلوله باری که همچون بگرگ در صدد نقش زدن بدادند

خان مغز الیه با بنده کوه پای استقامت بجنبش آورده و نقد جان را نثار حق غمر جاودانی

انگاشته مظفر اندیشه اصل انحراف راه نداده مصدوق یکار جود و با انکه تفنگ خم بچهره اش رسید

چون حیات مستعار باقی بود از آفت جانی محفوظ ماند و کشتی طناب طی آن ورطه هلاکش اصل نجات

رسانید و دولتخواه جنگی و مدار الدوله دیگر از ارستاخه نموده تا به اردوی سرین علیحضرت

فرار اختیار کند و اشخاصی که بهره از صداقت و شجاعت ندانستند روی نجات از ارکان طمع آسیب

نرنجانند لیکن غازیان خیمه تنان پای ثبات محکم و از شیه بهبود و بیمان سوگند شدند که آن اله

عنقریب کار را علم انتقام بر تمام می نیام در بن اثنا خبر رحلی شدن مرین منشور گردید مرا

حضرت جهانبانی مرتب اقتضا کرد که دست از محاصره کشیده تا طرف خفیه آگهی گذارد از انجا منهزم

بود عازم سرند آباد باید شد و جعفر علی خان پدر مرین که در انجا بت کار پردازان سنگ باید کرد و از کار

آن نواحی مرتحل باید اندیشت که از بن حرکت کمر اغوا خواهند شکست یا نظم رحیل الحب نمارد ایات

ظفر انار منصوب سازند و بتاریخ چهارم شهر مذکور بلند خان بخدمت تحسکچی باشی مرسوم شد در دهم ماه

اجلال بیگلربیگی ولایت وکیل آباد کوهستان شرف اختصار ایوان سپهرنشان یافت حصول سعادت

بگذرانیدن

نمود و در قصبه جعفر علی خان ناظم تکابه معروف رحمت الله بیک محمد بر قواعد لوازم

ظاهری که هوا از خفیت باطنی او دمش آثار مل و در بیان عطارد خصایل ممتاز و مشرف گردیدن

سه لشکر از دیار اشرفیها صله دو کرده قریب بالایی رحنا و یار کشید بعرض تقدیس محلی مرسید که از

سنوت مرتبه که از سرداران عسکر مظفر یاد نشانی است حکمی بطرفی قراولی اغار شده بود آویش

قلیل الشی محاربه فرو نشست و بکوچهای متواتر بست و تقسم شبان لوای فلک فرسای حرکاده

منصوب شد ایمان الله بیک خراب احساس از نظر انقاب ارتکاب آینده مورد افضال حضرت

گردید درین اثنا اخبار آمد رنده برای عظام خادم حسین خان با افواج کران قرب عسکر فیروزی

پیکر کوشش و خاص و عام گردید از یکسو کوکب جاه و جلال بکمال استحال طی منازل و قطع مراحل

مرای تاخت قهار اطمه آخرت میرشد اما بجهت انتشار وحوش حضرت علی خان می نمود و توقف

در انجا صلاح دولت نمود لیکن بسبب غفلتهای بسیار و سفاهتهای از ان طرف دشوار بود بعلمداران و کمک

ترانسان برای عبور نمودن رهنمای فرمان و الانسان صادر شد حسب الحکم کار پردازان بدان

پرداختند چون کوهیان که بنه قطاع الطریقی و فراوی و سرقتی داشتند چون خفایای امانی و مقصود

خود بدیشان نسبت صاف شدن رهنمایی بدل ایشان نشست از راه فتنه پردازی

و نا عاقبت اندیشی بر بکنای لشکر مظفر از فرو ریختند دلاوران که از هم اهیان کامکار خان بودند ان

بدکرداران را سزای اعمال بتلا نمودند و لشکر ایمان النوا فرستادند و مظفران لشکر از ان تعاقب

بسلامت برون آمدند درین اثنا حاضر و خود سر اکبر مطلع فروجاه نعیمی مرزا محمد اکبر سنا

طلوع نمود و چشم اعیان خاندان را مسعود و پر نور گردانید و موجب سرور حضور فیض محمود

بگذرانیدن

عبور

تمهید

کردید و بفرمان حضرت جهانبانی بمحلد اصفهان و نطنز نجان بالتقی آن مرشد زاده دوران افتخار
و امتیاز یافته زکیل راحه بندوبست قضیه امتعه لطیفه و اجناس سال باف و اسپان سنگین
بارگاه آسمان جاه گردیده بهیرا به خزینه تحویل شرف حاصل نمود و سویت بر تبه که بجادی لشکر
فیح گسنه مقرر فرمود و رخش سجاعت نثار امتحان اعدا میدان جلادت تاخت آرمیدار ران اوی
سعیت نموده سعت اسپ تاری نژاد قسمت آدی دارا نجا که رام نزاین مفهوم بود ای خود سر بے
و سر دارست کمر توجه بکوا کرد قلعه حیده شورش کله اندا خت و نطفه ای ندا نستن هوا را ر دست
به دلیران و محاربان سلطانی و حکم حضرت جهانبانی عزصدور یافت که گردن این سرکش را در کمند انتقام
ما بند آورده بمحاصره حصار همت باید گماشت آخر الامر دلاوران عساکر پادشاهی کمر همت محکم بسته
مستعد محاربه گشتند و جنگ عظیم بر پا شد و دانش حرب و ضرب بکار بردند کار بجای رسید که غازیان
تاپای قلعه رسیدند و بعضی دلیران توسنله بر دیوار بالا کشیدند چندانی فیروزی آثار
و رهبا بموکلان کشاری و شحنه کاری کریم سرشت عفو نمودند چندگه بالای قلعه نمودند ندمات یاد رده
و ز انجا دوری کردند بلکه بر دیوار راهم برداشته بردند و جوانمردان خدمت نخار پای ارادت
را استوار کرده در جان بازی و مردانگی مضایقه نداشتند زین العابدین خان بهادر جوانمردی تقدم طلبیده
نثار رخت و دولت جهان بازی بر ایشان اقتصا کرد که رشته مسدود و دستار بندبهن آراده بشیر کوه شد
کوبند که دانای که سرین داده نکرای بادلهای دولت دانست هر اور بفاصله چند گروه از لشکر
مظفر فرود می آید و اندیشه می کرد که در گاه که خادم حسین خان که فتوحی خدمت شان این حالت
شرف استنا بوسی خواهد نمود غرضه بر اعدا منگ خواهد کرد و هوسی رام و فتح لشکر را با فوج بسیار اول

لشکر ادبار

افتاد

لشکر ادبار خود را بارا داده بمقابله خادم حسین خان روانه شد و چند روزان
را رام نزاین رای دلاسا و سواسش حامد کور نیز فرستاده و ان مخفود ملکف و توسیه
فرض کویان کوشش نهاده روی از ایشان بر یافته و فرنگیان را السرام رسانیده گمراه ادات
بد افعت اعدا محکم بست چنانچه فیمابین مقابله و اقعه شد و آتش کارزار گرم گردید هوسی رام
بر جم تیغ بیدریغ کشته شد و نسیم فتح و فیروزی بر پرچم علم بادشاهی درید لشکر اعدا را ایمکنت
بر خاک مذلت افگند آخت و شکست بصیب حال شد دلاوران حمله اور کشته و بار دیگر دو لشکر
بهم آویخته و دادمردانگی دادند آخر علم ظفر افراشتند رام نزاین و میر تلار اسیمه و برانشان
از معرکه روگردان شدند و اموال و اجناس و فیلان غازیان لشکر تاراج نمودند
رام نزاین بار دیگر از حاصل قلعه گردیده و برادر کشن توپخانه چیده بمحصور کشت و قریب دو هزار کس از
فوج فرنگیان در باغ صفدر علی خان قایم نموده در تردد یح کنی خود مهارکشت و فوج بادشاهی
در محاصره نمود چون بقالان رسد غله بوی رسانیدند بعقوبت کرده خود را فشرده و اکثری
فرسوده شدند و احتیاس کلی بتاراج انداخته خود بدست مردمان لشکر افتاد دست و سوم دیقعده لب دریای
دریای سوهن نصرالله خان ایلچی شاه دُرانی ناصیه سای آستان ملک فرسا گردید کلاه باصفه مرصع و اسپی تسمه
زین طلا و نقد مرتبه خود و سوارش بادشاهی سرافرازی یافت و دران اوان بسمع قدسی رسید که آتش و شعله
ماهد کور باران با دین و برق رخشندن گرفت که ناگاه صاعقه آتش بر سرین مقهاد و فرس جانش
را سوخت و حاکسر ساخت چون صفدر علی خان پدر سرین این خبر طاقت سوز شنید حالتی که بروی گذشت
از وقوع احوالتعه این سانحه و صدمه دران واقعه حلل عظیم در سوگ وی راه نمود و دریں اثنا غره محرم الحرام

غرالنصر وزیر الممالک نواب شجاع الدوله بهادر و نجیب الدوله و احمد خان غالب جنگ نشسته بلکه دهلی
مسرار احوال نجیب مدین مضمون از نظر اظهر گذشت که بهادر سوار اسی که راس پیش مسرار ان
جنوبیان بودند موجه تمام فوج دکنیان که گران ملک بیکران بود برای اتمام فوج مرهته مقرر شده
بجانب روان گشتند و بالاراد فوجی بسیار قریب دو لکهه سوار حرار و توپخانه آتش بار شتر بر تمام
و خود هم بنها سر آمدن از مقر خود شد. و شاه سیب طغیان دریا شور نتوانست فرود و اطراف
آب چون حرکات شهر نباه دریا بود و نجیب الدوله در رکاب سعادت موجود و معتمد الدوله نصوت علی خان
بحفاظت قلعه شهر نباه مامور گشت نواب شجاع الدوله و حافظ الملک و ندیجان و دیگر سران
اتفاقه در رکاب ظفر انتساب حاضر بودند و حسام دران ایام نهایت مصدان در گول و پانی پت
داشتند فوج دکنیان بخبر آرا بمتعلقه سوره مل جاٹ که با نها بسیت شرکت و نیچی منصف بود گذشته
در ناحیه دهلی رسیده به بعقوب علیخان طرح مخاصمت انداخت چون بهادر موصوف مقدور
مقاومت اینقدر انبوه بدست نمیشود و صد المقدور در محافظت حصار کوشیدند و آن غاربکران
دست خصومت و تاراج نواحی شهر دراز کردند با طمله آن گروه بمقاومت پرداخته هجوم آورده گذار بر آب
قلعه انداختند و فریب دو صد کس اندرون در آمدند و شروع غارت کرده انجا نمودند لعد آتشهای بی خبر
بعقوب علیخان برق اندازان بران بی خانمان ریخته اکثری را از پا در آوردند باطمه نشسته بودند و آنها
کرپای قلعه بودند راه فرار اختیار کردند و حامد کور بخوبی نمیدانست قلعه بعمل آورد و درین اثنا بهادر بحال
مسطور طرح آشتی افکنده درخواست کرد که بنده و بست خود در قلعه نماید بهادر در گذشته را از انجا گرفته حوالی دارالشفا
تاب مقاومت آن لشکر بر کثرت در خود ندیده رضامند مصالحت شد و عهد و پیمان مابین آمد و شد

آمدن خود و تعرض ننموده عمل او شناخته داد و سیف الدین محمد خان دربان نیز مسرار احوال نجیب
برکرسی ولیعهدی مصدر بود دانسته نمایان شد چنانچه هر کس از رفتن و یان بادشاهی نبود
سلام رسمت کامیاب و سرفراز گشته دخیره اندوز سعادت گردید و صمد خان بهادر که بتعلق داری شهر انده
از حضور شاه سر بلند بود و تابع فوج دکنیان از راه کنج پوره شده و با هم جنگ عظیم دست داد
چون حمیت خان مذکور عدد قلیل بود فوج جنوبی بر دو غلبه نمود و صمد خان کشته شد بمجرد استماع این خبر
شاه خان بمنت ارکول و جلیسر بر نافته از شدت تمام برای تنبیه لشکر او بار انبر رفت و نجیب الدوله
و احمد خان غالب جنگ و حافظ الملک و ندیجان را رول لشکر نبود و شجاع الدوله جلگ کوه بلک آن
سنفیس فرمودند و گویا بندند که بلده آتاوه و دخیره و تعلق داشت برای لشکر دکنیان روان شد
چون این خبر بسامع بادشاهی رسید مرهته و جاٹ و بلوچار بر سر غنیم تعین نمود بمارران سنبلت سر اغزاده
رسیدند و دو سه هزار کس از مرهته بقتل آورده منظر منصور برگشته بعد از انفراح این مهم توجه
برای تنبیه نهاد و مناسب دانسته غرور ازاست نموده بتنبیه آن و مدران کار دید و دخیل از سوده
نیاورد که لشکر بادی غرور نبود فهمانیدند که با این فوج مرار و کش محاربه دشمکار نماید شد و طرح
جنگ قراریی باید انداخت و نواحی شرقی که ملک او فاقته باز طرف شود واضح است که راه
نباید نمود و باطراف الامور را که راه آمدن فوج و لایت است خراب باید ساخت که در صورت
عرصه بایشان تنگ خواهد شد آن سرشار باده محبوب لشکر بکر و تجربه مقبول ندانست در فوج
چند دختر و زنجانه بهت بسیار و خزاین بسیار خود نازان شده بکنار نشسته خود را در قلعه امین
رضه نموده طرح مقابله انداخت و هر روزه جنگ توپ و تفنگ نمیده و غاربان اسلام همه در جنگ

غله نمود و ایشان را تا مه بشکر نرسانیدند لیکن بسبب بارندگی توپخانه برق نشانه انفصال قضیه منصور
نبشد تا مدت مدید بدین طور گذشت آخر رای شاه بر آن اقتضا نکرد که مخالفت سد غله از
هر طرف باید کرد چنانچه راه رسد غله بست بسته شود و کار تا بانجا انجامید که مردم دواب
بای الف و آب روی نکاهش آوردند تا بای را که سر کرده تنها بود خواست که جمع لک روپیه بطریق اعانت
جمع ارسال باید لیکن چون از دست برد مجمع با دشمنی وصول این مطلب دشوار دید یک لک و پنجاه هزار روپیه
یکصد و پنجاه سوار که معتمد بود حواله نموده که یک یک چرده سوار رسیده بشاهنگاه بطریق احتیاط دانه
رخت که بحضور ان رسد اتفاق کند از انها در لشکر افتاده و سپاه اسلام بران وقوف یافته
بسیاری را بچشم در شاهد آن سلخ بدست آورده بعلی الطلاع و مشورت پیش دستی نموده قریب دو هزار
پیاده حمله آورده بران مغلوبان ریخته و بجمعی از سوجال بدمآلان که گشته بر نزل و ارکان لشکر
ادبار انر اندا خته در اتخانه بسیاری توپخانه بتصرف شده و در همگی این ولادان از هر طرف رسد
کردند زیرا که سنب برده تاریکی آویخته بود هزار پیاده و سوار این بهادران جلادت شعار
بهان و لشکر و بشمیر و جدتاک از پا در آوردند تا بحدیکه همه بکبار آمدند و چهار هزار از لشکر ایران
طرف نیز طمع جمع بیدرنگ شدند لیکن بتائید الهی رخت سلیمی در دل ایشان جاگزین و چون
از عدم رسد غله بجان آمده بودند عنان عزم جانب مقصد جاده ندیده تا چار یکبار آماده
پیکار گشتند و صف کشیده لشکر پادشاهی او بخیده وزیر الممالک فتح الدوله و نجف الدوله اول
لشکر گشته با دو تن بجان و حافظ الملک و احمد خان با فوج گران روانه شدند و شاه با فوج
قزلباش و درانی و غلامان در قلب لشکر جا گرفت با طایفه همگامه جان با فوج گران روانه شدند

و شاه با فوج

و شاه با فوج قزلباش و درانی و غلامان در قلب لشکر جا گرفت با طایفه همگامه جان با فوج گران روانه شدند
و در هر عرصه کارزار پیاده سوار و پیاده سواران عظیم ان و کمین محابت استقلال
در جنگ بودند که از مایه سمادی هدف گرانش بارستند و علم فتح و ظفر ایشان مکون گردید
فاتحه فتح از دوانج بال و اسباب بایان بدست غازیان افتاد و گویند که قریب سی چهار کروره
و اجناس و جواهر بیمار از حد و شمار بدست غازیان افتاد و گویند که قریب سی چهار کروره
نقل آمدند بقیه قرار اختیار کرده او آورده دست او بارستند نوان بست محاصره را زاه
غنایت و مهربانی و نظر بر حقوق بندگی قدیم اگرچه مرتضی رحمکان تاب نشسته بود گویند
ازان اغماض نموده تا روستگه را از آفت رسیدن فوج شاهی آگاهی فرمودند که از مطاع
و نفوذ هر قدر که ممکن باشد بر داشته کناره کرده بهر حال بدست حاجت بیکمصاحبه از اطلاع
برآمد لیکن از دست او بایان شهر بال بسیار بغارت رفت و او مدکور وقت رفتن لک
و پنجاه هزار روپیه بقدر احتیاج و کمتر بنیس کس بلازمان حضرت بیکمصاحبه نمود و حبسی
که مشتهر بنده چنانچه جایی افتاده بود و بسبب اضطرار از حضرت برداشتن نیافته بضبط
بیکمصاحبه در آمد و نوارش بحال صاحبه و دیگر شهزادگان مرتبه بطریق استقبال شاه رفته
سرافرازی خصوصیت و اعتماد قریب بخانه منصوب فرمودند و ملاقات همدیگر مراتب
خلعت و اوز مرضوط کردند و یک لک روپیه نقد بطریق صیافت شاه دادند و پنجاه هزار روپیه
بطریق انعام بانزده نفر از اهل طرب نمودند سبحان الله کجا بودیم و کجا رسیدیم چون احوال هم صمیم
زمانه و فرصت شناسان عهد و دستان تو و بطریق اجمال سمت تحریر پذیرفت اطناب بیمزا احوال اقدس

اشتمال حضرت شاهنشاهی و عالمیان می پردازد روزی که هر یک باری تقدیم میدهم دیگر کون شود
خوان سیرین مکافات اعمال خود رسید حاجه تفصیل آن مذکور گشت پدرش جعفرقلی خان که
راه نیستی می پیمود دست ملازمان خود خراب و گرفتار شدند و قاسم علیخان داماد جعفرقلی خان
ممالک محاله را نظم و نسق کرده و بر مسند حکومت نشست آغاز دوم سال جریت کمال رحلوس
سیزدهم بازدهم و ربیع الثانی سنه ۱۲۱۳ هجری چون از حبس سال دوم سمت مالکیش حلوس اقتراح حاصل شد
و مراسم نظم و تحمل اسباب مرتبت و لیسته اتمام یافت و امرا و ارکان و اعیان سلطنت تعالیت
شریف و خلعت افتخار مدیر فرقه همدران ایام محبته و جام سعادت آغاز و مسمت انجام را تهنیت
ارزوکردی و سپرهای احمد کوشمالی بسیار انفعال و خجالت در رزیده از دامن طاقت اولیای
دولت التماس خطا پوشی و دست از انجا که راحت و رحمت بر دشمن و دوست باین جاودان تابان
اختصاص دارد و غرض مدعا نیش مقرون اقبال افتاده نامه شرف ترخیص مرفقه تصحیح نشان و ان
انگلیس ریما اطاعت پادشاهی که منعم سعادت نامتناهی است کردند و صاحبان مذکور بر این جاده مستقیم
قدم ارادت و کام خجلت گذاشته در ان ایام کرایت عالیان از انجا سبقت کردند در اثنای
راه سلطفر میکرتنامتناهی مرتبه انگلیس گذشت سردار ان دولت الاقتدار ایشان گلاه
تفاخر بر اوج سپهر دوار افکندند و سر بر تبه هر کاب بوسی ستاختند و هم سرداران سپرهای ممالک
ملازمان حضور گذاشته زبان از جبان مراتب غرور انکسار و یار افتقار بدین نشان بودند که هر اب
عبودیت و مراسم ارادت مرتسم خاطر عقیدت و جابر تبیت انخواهد بود و در هر امر که ارشاد و تقدیس نماید
شرف اصدار یابد سعادت دو جهانی دولت جاوید انگاشته قدم از سر رفته براه امتثال او جب

الاقبال

الوجود الاقبال خواهم شناخت ... هر یک و بدیا تو باری گیتم اندین گفته استواری گیتم
و مذر دهد اما شکستن نبود مذر قبول نیافت و همدران ایام قاسم علیخان التماس تعویض جرایم کرد آخر
حصول سعادت بجرای حضور پرنور نمود بالای مروارید آویزه مرصع قیمتی بلکه بی بها از نظر انور
گذرانید و بعطای خلعت خاصه شش پارچه و فیضه شمشیر و خنجر مرصع و صبغه و خانه بالای دارید
و اسپ و فیل و طومان و طوغ سربلندی یافت و بعد ازین خان مذکور بصاحبت ملازمان حضور
پرنور و اراکین و محتشمان و سحاب فرس راه ملازمان پادشاه جم جاه خشت و بلند مهر و چهر اردیه
و نوروز کشتی بارجه نفیسه زرباف و دامن و صدر رقم جواهر آبدار گران قیمت و نخر فیل و سراپای
اسپ زرین شاهنشاهی حضرت گلشن خلعه عز و رفعت که حاصلش ان بود که گویا خود را
بنگ از راهش سرزده امید مورد عنایت شاهنشاهی گردید بلکه ارشاد گرامت نما دشد که یاد دس
این سخن زده تر خواهی دید حاجه بعد چندی بوقوع آمد که دگران بشتر خواهند بعد ازین چنان
تقریر یافت که لوای فلک فرسا متوجه او شود زیرا که اکنون خاطر تقدس مظاهر بندوبست ممالک
دکن که از کوزه ما زند اگر بشکست دکنیان خراب افتاده تو بسطور بود رای صواب پیرا چنان
اقتضا فرمود که با سشصد اسپ شتاب الدوله این اراده ناصواب بوقوع انجامد لهذا ان رکن السلطنه
را طلبیده با علی حرصه و زرین سرفراز و ممتاز فرمایند بهادر مذکور قبل ازین در ایام شاهزادگی
با بنیان زرین بشتر کشته بود همیشه بشط وقت بی ماند بحر و طلب با فوج گران و لشکر بیکران از
حدود دکن بهروان گشته عازم استحصال شرف استانبوسی گردید تاریخ مقدم شهر یکماهش و
چهار گهری روز برآمده نواب فرانت مآب دولت استانبوسی سوسلاخ شک و مراعلیخان

حاصل نمود حضرت جهان پناه وزیر الممالک را بانواع عطیات مخصوص فرمودند چون از انجا
کوچ نمود نواب شجاع الدوله بهادر را بغایت عقیدت نخاری با تمام ترک سواری پیاده و صلو
مرصع مکرر زیبان خلعت جهان برای سوار شدن شرف اعتدار یافت لکن بمقتضای ارادت
ذاتی و عقیدت جبلی مران امر جرات نمیکرد چون راه پادشاهی میانه لشکر بود بحکم الامر
فوق الارادت خانه زین نشست و از انجا سبقت کرده برای تعظیم موکب همایون پادشاه رفت
و در تمام آن پهر ایستاده نمود و خیمه عالی مرصع شکیش برپا شد و بکمال تخت هوا و اردشاد
شهر در شکر آنه این عنایت که حکم برای سوار شدن صادر شده گذرانیدند چون موکب همایون بمنازل رسید
بمبارکی جلوس احتشام قیام و رزید اصف الدوله بهادر شرف گذرانیدن مذکور حاصل کرد
و از عنایت خسروانه شرف مساهات پوسید و بخدمت میرآتشی بغایت بلکمال نقره سرافراز گشت
القصه دران ایام بسمت انجام حضرت شاهنشاه جهان پناه کیوان کلاه مصروف قاه اهل لشکر شدند
و به جایزه و کفایت حاطر مظفر را مصروف فرمودند و در آمدگ فرصت لشکر فراوان گرداند
و عمده دران ایام که معاودت دار الظفر آباد میشد راه احتیاط آنکه از بنده های این بارگاه است و
تقدیم خدمتهای نمایان سعادت اندوز شده علاوه دولت و الا رسید بغایت خلعت خاصه پارچه و جواهر
و فیل اسپ یاره و عراق امتیاز یافت [illegible]
بمبلغ [illegible] از غاره این سال همایون مال یافت قاسم علیخان ناظم بنگاله یک فیل بقید سوماده و دیگر
احباس بقیه بقایای محمد خان ارسال داشته از نظر کیمیا اثر گذشت و عمده دران ایام رایات عالیات
نصرت آیات بطریق کوچهای متواتر بطرف کابل متوجه گشته در آمدگ فرصت آن ناحیه

فتح سرادقات

فتح

تسخیر

پنجم سرادقات اقبال و دایره اجلال گردید سروران انجا و سواس را دولت تهاد سعادت تقبیل
آستانه سپهر نشانه حاصل نمودند و بعنایت خلعت مفتخر شدند و سیدی بشیر خان بصدر زرداد
نمایان ممتاز شد باغیان کوته اندیش نظر بر تهانت و انتحکام حصار جهانگیری کرده محصور شده
انحراف ورزیدند باجمله در اندک زمان انهدام مفتوح شد و سیدی بشیر خان در انجا جانشین شد
در پیش انجا بحرکت رایات اقبال منزل سه کروه بطریق پیشکس چاره ندید و دران اوان بمسامع اقبال
خلعت و اردوئی خاصه با صف الدوله عنایت شد [illegible]
بمبارکی جلوس همایون در دران سال اقبال آشیان ای انتظام مملکت و استیصال گمراهان و
تجاری آن بحالات مامور گشت و صمصام بهادر بنیابت الضلع با فواج قاهره تعین یافت و خود
نصرت آگود برای تنبیه راجه مدوت که سر بخوت بلند کرده بود متعین گشت چنانچه حسب الحکم
والا راجه بمشاهده عساکر ظفر مآثر علم نصرت افراشته دران نواحی رسید و حکم اطاعت رسانید
آن بیکروان عاقبت نا اندیش بر جهل و نادانی خود نهاده دست و قتال و قیل بسیار بمیان آورد باجمله فوجهای
جرار که قریب بهفت هزار سوار بوده کار فرمودند صمصام بهادر غلام شاه داد مردانگی داده
بزمره شهادت فایز شد صمصام بهادر بتاب مقاومت نیاورده راه جهت اختیار کرد و انتظام
مملکت که بتاریکی مدت آمده بود هم و بر هم شد و اکثری از دست ان عصیان نشان که در طلب
وفا بوجوبودند بطریقه دنالی و سرکشی ورزیدند افغانان تهنوای انحراف در رایت خلاف
افراشتند احمد خان سنگیش که با وزیر الممالک بخاطر عاری و بطبع تجاری داشت و به ظاهر

نصار

زمانه سازی بسگید و سروران امر مستعالک افاغنه می نمود که گرد آینده و نگامه بر دارشوند

وزیرالممالک از حضور انور مرخص شد بمجرد استماع حکم جهان مطاع مهیای رخت الی دلیهاد شرف
نفاذ یافت که خود را بدرخت تمام بدرگاه گیتی پناه فلک احتشام رساند امیرالامرا مکتوبی چند
حکم حضور والا را سعادت حیاتی دارین تصور نموده غازم شد هر چند اوقات را بسرعت می نمودند
لیکن اشعاع فرمان واجب الاذعان را مقدم داشته روانه شد در بخارا خبر رسید که منافقان شکست
بالجمله در اندک ایام بر دیک خیمه فلک احتشام رسید شجاع الدوله برسم نثواری رفته بوسیله
مشرف شد و از پیشگاه خلافت و جهانبانی بعنایت خلعت مهت بارجه شمشیر و سر دوصوبه مرصع
مالایی مروارید سه ارسی و خنجر و قبضه مرصع ممتاز شد مهدیرانی ایام شهریار الوقت از پیشگاه خیمه
فلک استشاه شاه دارائی رسید و نامه گذرانید که از مضامین خلعت و دوداد مالامال بود
بنظر اقدس رسانید و از رسیدن امیرالامرا محروضه احمدخان مشتمل بر مضامین خیودیت و تعهد ثبت
رسید [illegible] چون الروم
حسن چشم غنی و زنادیانی و ان ط و کامرانی فراغ دست داد و مراسم حضور خیص معمور رسید که قاسم علیخان
عالیجاه ناظم نگاله در جنگ اهل فرنگ هزیمت خورده با مال و منال بسیار بکلی بی اختیار راه
گریز ناشناخته نموده منفصل لشکر فرو دی بیکرو اردو کرده آخر بوساطت وزیرالممالک شرف
ملازمت اکبر حاصل نموده بنهایت خلعت قاست خود بت رازیب داد و سوداران
رای وزیران اقتضا نمود که رایات عالیات بسمت بنگاله توجه فرمایند و آن حدود و مملکت را
از قبضه تصرف اهل فرنگ برآورده بنظم و نسق اولیای دولت انتظام ورای صواب برای حضرت
جهانبانی بران اقتضا میکرد اطی که سررشته تمیز به صواب دانست درین ضمن خبر انهض خان انگلیس

منضمن هر اوایی خارج از دراز شاه عالیجاه با وجود تشاندن دوی بر سنه نظامت و کامرانی رسید
هر چند سر صبی حضور پر نور نمود که وزیرالممالک را این امر خطیر اقدام نماید لیکن چون استدعای مهادر کور
از حد در گذشت طوعاً و کرهاً بعمل آمد قطع منازل و مراحل آباد رسیده و بیاخت و مار اهوال
نواحی وزیرستان افتاد و اکثر کشتیان بطریق قدیم دوکرور روپیه پیشکش می نمودند و از بخارا به
انحراف و رزیده مصالحت نیخواستند حضرت جهان پناه این فوج را فتح عظیم تصور نموده با
وزیر ارشاد کردند که اراده نمودن فتح گیتی این درخت که ریشه هایش در غایت استحکام است
از صواب دور است و ضمایمان عهد و پیمان مضبوط است پس بیک نقض عهد بر خود قبول نمودن خوب
بنده نیست لیکن وزیرالممالک مغرور سیاه مغرور سر فرو نیاورده طرح جنگ و جدال انداخت
و نایره قتال افروخت و فریقین عظیم آباد را در آتش پیکار سوختند وزیرالممالک
مدارج مال اندیشی و احتیاط نورزیده در جنگ حرکت جوانانه می نمود و عزم تسخیر قلعه عظیم آباد بخاطر داشت
چون وصول این امر بنهایت متعذر بود صورت نیست و دوران ایام چون موسم برشگال بر سر رسید
از آن مقام رایات فلک احتشام معطوف نموده در حوالی پکسر ول اجلال اکرد تا انقضای
ایام برشگال عساکر اجلال در آنجا منصوب ماند و ازین فرصه نواب شجاع الدوله جمع بسیاری
بقاسم خان نمود تعیین نقاشش را با خود متفق می ساخت و از اینجا حرکات انحراف مزاج تقدیس
از طرف وزیر ظاهر گشت لیکن به سبب یکدلی و وفاداری که از ایشان معنی حرفی بر زبان فیض ترجمان نرسید چون ایام
برشگال انقضا یافت و صاحبان فرنگ اسباب جنگ آماده نموده با یکدیگر کارزار و هموار کشته از اول
لشکر وزیرالممالک ریخته راه می بهادر که بیشتر از مردم جال صف آرای انبوده به اندک و ادبار پای

زینت محل حاصره و ولی عهد نیز از احوال بخت بهادر حاصل شده و نهایت دلشاد و سرفرازی یافت و اکثر ملک
نیز تحیه بخت الله بهادر آمده ملاقات کرده و از انجا اتفاق همه یکبار برای نماز جمعه در مسجد جامع رسیده
از تمکن حرامی خواست که با سم مبارک حضرت ظل الله در این خطبه شود و در این باب بحث رفت
و چار و ناچار اسم مبارک شنید [illegible] اسم جلوس
حضرت ظل الله در این چند سال در قلعه الله آباد بسر شریف تلف از زانی داشتند و در انجا در این فرصت
ایام باجی به انتظام حسام الدین خان زینت یافت و در نهایت منیر الدوله بهادر اکثر در سال عظیم
آباد میرسند اما بدیشن لاد کیلو مریکی رفته تحایف و تقاضش و نقود و لطرق حرامی آورد و دیگر بعد رخصت
منیر الدوله بهادر اکبر علی خان به نیابت او منفرر شد و از برای درستی شاه و اسباب کشت و حاه
نوبخانه حکم والا شرف صدور یافت و در حضور منیر زینت دار الخلافه منعقد شد و فرمانها برای سران
و سرداران قدیم و جدید بخشیده تمام [illegible] شد که بر قدم استقبال درگاه سعادت آمال حاضر شوند
و یوم معهود لشکر فیروزی پیکر از دریا دولت و بخت نو و چون بران خبر منیر الدوله و خواجه
که مدار المهامی کار و بار حضور با اکبر علی خان رسید بخشت تمام رسیده بمقتضای مصلحت وقت
دوازده لک روپیه که در خزانه عامره بصرف آمده نو و یاد ای آن مستقل شد و برای حصان آن را
معاودت مایل کردانند باطلبدار یات خالیات در دار الطلن الله آباد داخل شدند و با حصان در ملک
عهد و مناقب شد که بعد دو سال هر سیاه و رنگ و اسباب که کسی تا بمقاومت آن نخواهد آورد
سوه و زیر الممالک در رکاب ظفر انتساب حاضر آیم و منیر الدوله برای انجام انور و برای او چون خراج دیگر باره
رخصت یافت و تمار الدوله را برای انتظام امر بجای خود گذاشت روزی منیر الدوله بدربار حاضر بود

انجا [illegible]

سکه که جمعیداری از اخشام نوبخانه سرکار والا باغوای نفسی اسرار قصه چون آن کرد رکاه
سعادت مجرا حاصل قصه بعرض آمد بعرض مدعا شد و فرمی مطلق خود داد و چون نوشته ملاقات
یافت و براو دیده و دستگیر بیانش رسیدند ناگاه فرزی که از رقعای امیر مذکور نو و حرفش را از
دستش ربود و بسیو بیال خوری حوالهاش کرد و نصرت شیر کارش تمام شد و زین انجا را چار
طرف هجوم شد و فریاد بود که گشت چند کس بیان آمد چون پایه این نکایه بلند شد و زین
با مردم ملکی و هم راهیان آن امیر ما بر باش لرزو مستعد بود ند تا انکه تمام مردم سیاه نوبخانه
بر در وطن حاضر شدند و در این اثنا حاجب مقدس رام ما تهه را فرستاد و منیر الدوله را طلب
داشتند و نهایت نجابت سرفراز شدند و جبرئیل ارای انفصال این سلسله و حضور
باد و سوده برای همره رفتن منیر الدوله ارشاد شد که با اصلی از اولیاش معتمد بر حاش نشود
بعد رفتن این مکالمه بهادر مذکور از ده خاطر و میدل شده استعفای خدمت نمود و معروف جبرئیل از
حضور بر کنار شرف مرخص یافته و خروج دو کروروپیه که در ان ایام مدنظر ای شده
مدنظر نو و بر تبیل یافت دوی عازم خطه آباد شده و کار و بار سرکار تحایف ملتوی نبود
که در این اثنا حسام الدین خان در اجرای رام ما تهه کشکش سعد ان این کار عظیم شد و در ادراک حضرت
حسام الدین خان بمرتبه اعلی رسید و ملاسرکش غیری محاز مایلی و ملکی گردید و به وزیر الممالک طرح
اتفاق انداخت از انجا که وزیر الممالک با مرزا لطف خان عمار ی و ملایلی داشت و خاصه کو طرح
کوره مامور نبود و نویسنده مذکور این معنی بخت گذار نبود لیکن طلع الطمعت بهیچ صورت نمی بستاخر
حسام الدین خان بقدر پنج لک روپیه از طرف و زیر بحضور انور رسانیده خدمت کوره بنام محمد خان

برداخت

پیشان

بخدمت

ماکوار

سفر کرده بخدمت خان مذکور حضور طلبیده خواست که دریای بحار سبه از دو یکی صورت نسبت کرده بنیش خود
بیش مزراتحف خان رفته سعادت ملازمت اشرف اعلی کامیاب گشت و عهد و پیمان ایام سعادت فرجام
نور طلعت حسام الدوله مهر اتحاد علی خان خلف الصدق نواب وزیر الممالک شجاع الدوله بهادر
بحلیه نیابت وزارت کبری قرار گشته اغاز نهاد دوم جلوس دارا جوانبخت و دوازدهم جشن و دوازدهم
آمدن خسرو ماهرخان اقبال فروز درین اثنا اشتهار یافت که شاهنشاه گیتی پوی و مهمای سپیده بالک کوکب
شاهجهان آباد نهاد شده و اتفاقا نخت الدوله دران زمان بر سریر تمنای اقامه بود بنا بر ضرورت
با برادران مذکور موافقت کرده قرار داد که باهم متفق شده سپیده جواهر سنگ نمایند و عرائض عقیدت
اشتمال متضمن احوال و دربار گاه سپهر مثال بادشاه هم شمال ارسال دارند که این ملازم سلک
اولیای دولت قضایای اوقات لطایف الحیل شاهجهان آباد را که ماهش حدیقه محل محلی کاشانه این شهر
میمون و هوش دلکشا و بنده پروری عالم و عالمیان بدست حضرت جهان پناه است چون از حضور
لامع النور سپهر مهر جهان پناه و مهر اسوار بطرف شاهجهان آباد رخصت شد درین عرصه امیر الامرا اکبر
رخصت نمود و صفدر خان فرزندی بجایش برسید حکومت نشان از استماع این نخبه مردد خاطر بدینجا
مظاهر رود داد زیرا که خاطر نشان مهوش بادشاهی بعهدش نبود و در نجا دار اکثر نوازش اصحاب دار
حضور بسبب تعجیل سیر الدوله تحلیلی نبود لهذا الماس کوکب السلطنت نقطه های غایت مضمون در طلبیدن
رسیدند بدست رایه بر طبق فرمان واجب الاذعان عازم آستانه بوسی شدند چون قریب رسید حسام
الدوله بشنوا رفته سعادت ملازمت کامیاب گردانید و همان روز بهادر مذکور بخیاری اشرف
و جردی و سیف الدین محمد خان بطرف سرداران دکن برای سوال و جواب رخصت یافت و

سیر الدوله

سیر الدوله بسعر غرض رسانید که قدوم سعادت لزوم نخایه نواب وزیر الممالک که در فرض اباد است اصلح
و اولی است که بمصلحت آن رکن السلطنت فرمایند این غرضیت کردن ایزد و اصوب است چنانچه
عرض دیی بر ایه قبول یافت و در چند روز زیارت عالیات متصل فیض اباد رسیدند
وزیر بیکنونه بدیر سوگ حکمات دفتر زندان تعهد کرده آمده داب استقبال بتقدیم رسانیدند و لوازم
متوسلان اعتبان سلطنت آئین شایسته بجا آورده در فرسنگ چهار لک سپیده بطریق پاندار
و بیکنی از نظر گذرانیدند و بعد چند روز جهانبانی بدار الامان اگره اباد سعادت فرمود و
باقتضای رای دور اندیش جهان نخا طرفدیی مظاهر گشت مبادا از زیاده غرور سر کشد
بشته نقابی و بدطینتی که با نواح کران کنهان که بهندوستان رسیده متفق شده موجب
فتنه پردازی گردد و تدبیر این واقعه پیش از وقوع اولی است بنا بران نایب مناب برای انتظام
مهمانی کفیل قرین سیف الدین محمد خان رخصت شده بود خود بشرف استخلاص فیضیاب و روانه
شدند و فرسنگ چهار لک سپیده در جلدوی این بندگی از حراره کرم تنانه زیدران دکن
عالیجاه شده و دیگر امیدوار مراحم پیکران از حکایات و التمهای لحالات دکن فرمودند قرار یافت
که خدمت در حضور والا عاید شود با لمناصفه العام و مرحمت کرده و هر گاه این امر تقریر یافت
چند گروه از اله اباد بارگاه فلک اشتباه بطریق پیش خانه روانه شده در سرای
عالم چند منصوب شد لیکن این حرکت موافق رای سیر الدوله و حاجیان انگلیس نبود و مطابق
مرضی وزیر الممالک حسام الدوله با عرایض تقاضای خود پیرایی جهان آرای را بدین معنی
متصرف گردانیده بود باطله بعد آمدن وزیر الممالک در حضور پر نور پس از مطارحه بسیار

حضرت

عالیجاه

که چون بر فتح این عزیمت اقرار داشت چنان قرار یافت که بحضور با سر حد خود و حال انگلیس و
وزیر الممالک همراه درکاب ظفر انتساب باشند و بعد از ان رخصت کرینده و وزیر الممالک خود دیدن
و اقبال بجا بر بلیش ملازم حضور و چند هزار سوار ملازم سرکار وزیر که بسرکردگی همت یار بود ند
منوجه منزل مقصود شدند چنانچه کوچ شد و نیر الدوله را بخلوت صوبه داری الله آباد سرفراز خدمت
رخصت فرمودند و وزیر الممالک و انگلیس از مقام بحضور خود نشان مراجعت برافراشتند و در همین ایام
احمد خان از بین دار فنا رحلت رحلت نمود و مرتضی خان خلف الصدق وی کدر صغر سن بود بمقام
خدمه و بیان که بموقف حسام الدوله بیان آمده بود وطن و اقطار الدوله شرف قبول استان
فلک نشان حاصل کرد و دعائت خلعت استقلال خدمت خود و فالست عبودیت را شرف صحت
از انجا که رایات عالیات در بین کنج بر نواحلال انداخته شد در بین منزل آمدراو فرسیی و استاده سرداران
و کیل بقصبه بوسی سر بلند کرده و عرائض بر سلسله سوکلان خود گذرانیده و چنان قرار یافت که تا ملازمت
سرداران مع بالصد سوار و درکاب ظفر انتساب حاضر شده و از عجایب روزگار انکه درین اثنا سایه غرب واقع شد که ایم خان
سایه غرب واقع شد که کریم علی خان خلف نیر الدوله که درکاب حاضر بود اتفاقا با یکی از شتر بار
بهمراهی آمده راه نیستی گرفته بود در وقت رسیدن بمنزل مذکور بمراد دل رسیده و کار بستیر و خنجر
سرداران مع بالصد سوار و درکاب ظفر انتساب حاضر شده و از عجایب روزگار انکه درین اثنا سایه غرب واقع شد که کریم علی خان
انجناب حاضر شده و از عجایب روزگار انکه درین اثنا سایه غرب واقع شد که کریم علی خان
خلف نیر الدوله که درکاب حاضر بود اتفاقا با یکی شتر بار بانش بهمراهی آمده راه نیستی
شتری که بر فیل بار کرده می آورد بعد محاصمت رد داد و کار بشمشیر و خنجر رسید

باقی دارد

ناچند یکه از ان طرف بما رسید و همکامه فساد گرم شد کرم قتال که در خیمه ها
مرزا لخف خان بود مضطر مانده بخیمه خود شتافت و قوم معلم عمال رفتند تا بین
خیمه گاه رسیدند خانه جنگ عظیم برپا شد فراسیان سماک بسیار بر از خان که خیمه
اش را بغارت بردند و اندرا دنرسیده مضطر مانده رو بکر نهاد و این مقدمات در ساحت
مرحمت از جناب خلافت مآب وجیه الدینخان را بنابر اطفای نایره فساد فرستادند لیکن
سیح سود نکرد و کار بدانجا رسید که اندرا و نرسیده مجروح گشت و بر خاطر سن عمارت
از طلاز مان این دودمان عالیشان اسمالاس لظهور امد نابر مصلحت کریم خان را
از حضور بجانب مدرس رخصت دادند و غایت بسیار نکار نرسیده بود که فرمودند
اجناس اسباب چند انکه بغارت رفته بود از لشکریان مسترد کنانیدند ملکه چند هزار
روپیه از سرکار عنایت فرمودند و همدران ایام مجد الدوله شرف ملازمت دریافت
در جلسه بیکران نوازش یافت و امید واران قدیم مثل قمر الدینخان خلف اعتماد الدوله
قمر الدینخان و ضیاء الدوله سعد الدینخان و انور خان خلف روشن خان الدوله و مرتضی خان
نمایر بملازمت اکبر خانجا نب شتافتند و علی خان از استانه بوسی بهره یاب گشته
در اوائل جواب کهنیان امد و رشد بسیدا کرد لیکن بسبب بی کمال و رنجی که دیگر مخالف
اتفاق مقاصد افتاد اغاز سیدا کرد حسود و زوال درین اثنا سمت اشتمال بعد از حصول
فراغ از مهم حسین علی مهاجر سعد الله و بساط سپوا مراه سیف الدین محمد خان
بارگاه سلطنت اسمان عرش مقام منزل دیگ سراوق عز و جلال نزول کردند و

بوساطت میرزا سلیمان تشکوه بهادر بتقبیل عتبه فلک رتبه سرمایه رفعت و اعتلا اندوخته
و بعواطف بیکرانه شاهانه مفتخر و مباهی گردیده مذاوار خلعت نامی فاخره امتیاز ورزیده
بعد ازان نهصد رایات عالیات بطرف شاهجهان آباد گردید خان دوران بهادر
مرزا فرخنده بخت بهادر بتاریخ سلخ رمضان المبارک مابین استقبال حضرت ماه و دولت
و اقبال روانه شدند و حضرت جهان پناه موخده محل معلی رونق افزای دولت خانه عرش
استانه شده بدیدار والده بزرگوار سرور افزای خاطر فرمودند و ضابطه خان بسبب مال
و اسباب فراوان که بصوبه خون جگر پدرش بهم آورده بود و سعادت و کوشش بدستش
افتاده بود مست باده غرور گشته از اطاعت مادر سر باز انحراف ورزیده لوای بغی و طغیان
افراشت هر چند نصایح دانایان از ملازمان حضور بر نوران مست غرور و لفاظ ما صدار باده
غفلت هوسیار نشده بنیه جهالت از گوش نیاورده بان سخنان که فی الواقعه
جواهر زواهر معانی سعادت بودند گوش نیاورد و لاجرم از آتش غضب سلطانی زمانه
کشید و نهصد رایات عالیات برای تادیب آن سرکش بدسگال بتاریخ دوم شهر شوال روز سه شنبه
دریاخ مرزا رنبا داخل خیمه گاه اسمانجاه شدند و هراول عساکر فیروزی پیکر بسپاهی صفدر
سپرده مقرر شد هر چند بکوچ سلک بسبب توانق معروف شاعت بحضور پر نور گردید لیکن پیرایه قبول
نیافت و در چند کوچ بر ساحل رود کنک نزول اجلال لشکر ظفر شعار واقبال شد و از اطراف
بوصیفت و همراهی گروه لشکر اد بار اتران هزاره سر مور حال بیست سعادتخان و
صادق خان افریدی را مصدر الجیش خود نمود و با جمله خشک توپ و تفنگ بسیار آماده

و مرزا نجف خان

و مرزا نجف خان بهادر که فی الحقیقت رستم این دوران بود بحکم حضرت جهانبانی برای تنبیه
سیر روانه شده خبک عظیم واقع شد و معرکه کارزار گرم گردید و چون نجف خان رحمن
شجاعت بمیدان تاخت صادق خان کشته شد و سعادت خان این واقعه دیده از پیل
فرود آمد اخر الامر مرتجم سمسر هلاک شد و روح افغانان شکست عظیم رو داد القصه چون این
خبر هوس ربا بگوش ضابطه خان رسید فورا لشکر تال لطایق را سنگر زده بدر
و همه ساز و سامان و اسباب تجمل و توپخانه که قریب دو صد ضرب خورد و کلان بود و سپاهیان و
فیلان بدست اولیای دولت افتاد و بعد دو سه روز عرضداشت ذوالفقار الدوله بهادر مشعر بر
مفتوح شدن سکرتال و شهر گده و دروازه شدن ضابطه خان رسید و معروضداشت بود که آن
تیره روزگار در لشکر شجاع الدوله بهادر داخل شده پناه گرفت و عساکر ما بشایبی در سکرتال
نزول اجلال نمود و قبایل وی از سرحه تقدیر رفت و مبلغ خطیر و اجناس بیشمار بدست
آمد و افواج دکهن قریب دو سه کروه پیه جرات تعدی دراز کرده تحصیل کردند و انچه
بر تقسیم بالمناصفه خود و عهد و پیمان شده بود ازان رو تافتند ازین معنی خاطر همایون
جهانبانی بتنوعی گشت هر چند معذرت نامه نمودند و برگنه سهارنپور و دیگر تعلقات
و نواحی متعلقان ماجیه تصرف بلازمان درگاه آسمانجاه گذاشتند و رو بر عقب تقاصیر
خواستند لیکن ضمیر خورشید نظیر برفاد و نیت ایشان آگاه گشت القصه فخر الدین خان
خلف اعتماد الدوله را بتطابت سهارنپور معتمار فرموده عنان معاودت بطرف
شاهجهان آباد تافتند زرا نجا که کنهان را با صاحبان فرنگ و دو زبر المالک سودا

پیچش جراونرش در سر بود و در بدایت بی ایشان با نواخ تردد بر معروض ضمیر منیر داشتند و
لیکن حضرت جهانبانی از این اراده ناصواب ایشان را باز داشتند تا اینکه بعد قیل قال بسیار در میان
حسام الدوله و سرداران مذکور کار بر بحث صریح انجامید و حکم حضور پرنور بدو الفقار الدوله
عرضه داشت که با دلیران مسلح و مکمل در وقوع صورت دیگر بوده باشد غرض بعد انفصال این
گفتگو بسمت دارالخلافه نهضت فرمودند و سایر مهاجنی سنده و مهاجنی نکوجی هلکر را برای
تنبیه خانان و بدست آوردن قلعجات سور جمل رخصت فرمودند و در چند روز حضرت بدولت
و اقبال بتاریخ هفدهم فیحجه روز دوشنبه بایهان آباد تشریف شریف ارزانی فرموده
در مسجد جامع بزیارت آثار مبارک مشرف گردیده داخل دولت خانه یعنی قلعه مبارک شدند
و بساط خورد و بزرگ بطلاصد انبساط چیده شد و بزم جشن عالم افروز مرتب گردید و ما هفت روز
داد عشرت و کامرانی دادند احوال سال چهارم از جلوس همایون

چون جواهر سنگه
پسر سور جمل از دست یکی از اشرار کشته شد برادرش سنگه که مرد لایعقل و مصروف
به لهو و لعب بود بمسند حکومت نشست و از هوس کیمیا سازی خط در
دماغش هم رسیده چنانچه به کایتن که دست بلعب داده بودند دست
همان کس کسته کردند بعده قول سنگه بران مسند نشست و میر اجندان لیاقت
سرداری نه بود بخاطر قدسی مظاهر که چون این مملکت بدست دیی افتاد مبادا
که از کم حوصلگی فتنه پرداز شود و در آن دخل و کهنیان کرده اخراج ایشان که
زیاده تر از مور و ملخ اند بدیر طلب خواهد شد پس علاج واقعه قبل از وقوع

باید نمود و مهذا رضا بلطف خان پسر نانکو جی موافقت دانست مترصد وقت بود تا
این ذوالفقار الدوله بهادر را بخدمت بخشی گری معزز فرمودند و برای نگاهداشت
سپاه حکم و الا صدور یافت هرچند حسام الدوله مانع این امور بود و برای او در آن
وقت بمخالفت دکهنیان نه صراحیت تقاضا نمی کرد لیکن سیف الدین محمد خان
خفیاً بعرض میرسانید که مهاجنی سنده و بیساجی پیشوا کمر اطاعت بر خلاف
نانکو جی هلکر بسته تابع مرضی مبارک هستند پس صلاح وقت وی صلاح خواهد شد خصام سلطنت
ماب از اختیار میدارند حاصل انکه به انواع و اقسام کلام خاطر قدسی مظاهر از طرف
دکهنیان منحرف ساخت و ذوالفقار الدوله بهادر در اندک فرصت بحکم اقدس
چند هزار سوار و پیاده بهرسانید و بهر طرف برای فراهم نمودن سپاه پروانجات
فرستاد القصه پر و بال همای دولت و اقبال یافته که دل میخواست درست شده بود
که ضابطه خان موقت نکوجی از بیساجی پیشوا و مهاجنی سنده تصفیه نموده و طمع مال
فراهم آورده رخت او بار بطرف بایهان آباد از حکمد و معرفت سرداران مذکور
عفو جرایم از حضور پرنور درخواست نمود لیکن معروضه اش بدرجه قبول نیافت
از این سبب آن طامعان رخت مخالفت را در میدان مخالفت جولان دادند
حکم والا بنام تنبیه آن مفسدان صرف نفاذ یافت ذوالفقار الدوله کمر اطاعت بسته قرب
قلعه مبارک سلطان المشایخ صف آرا شد و گنگا رام و بهاو پنه سنکه هر دو کهنیان
ملازم سرکار والا و میر فضلعلی خان و موسی ندت بهادر فریکه که معرفت ذوالفقار الدوله

کام یاب شده بود و معه پلٹن و توپهای آتش فشان هم برای دفع اعدا گماشتند
و از آن سو بیاجی و مهاجی و نکوجی قریب یک لک و پنجاه هزار سوار و پیاده گرفته آماده حرب
و پیکار گشتند و آتش بازی توپخانه از هر دو سو زمانه را کشید بسبب افتادن گولهای آتشین
در پیشخیمه سرب و باروت که در پلٹن همراه آن سمت بود ندچهار صد کس سوختند ازین سبب
عنان استقلال از دست جوانان لشکر فیروری بیرون رفت و فوج مخالفان حمله آور شده
حمله آور و ندتا اینکه یک غول از آن غول های بیابانی چیرگی بکار برده نامه جویای سعدالله خان
رسیدند و حسام الدوله معه فوج خود آماده مدافعت ایشان شد الی حاصل شهر یار از
دست تطاول ایشان مامون و راست چون برسر دو الفقار الدوله دکنیان مانند
مور و ملخ ریختند از پرویی و نهایت قدمی بپای استقلال را محکم داشته و نهایت استقلال
معه چند دیران که از انجمله مرزا حسن که از اقربای نهادر نه کور بود حمله آور شده اکثری را بتیغ آبدار
بدار البوار فرستاد و ازان ورطه هلاکت جمله کرده خود را نامه پلٹن موسی مذکور رسانیدند
درین اثنا مرزا حسن مجروح گشت لیکن از نهایت استقلال بر پشت اسپ قایم مانده
تمام روز داد مردانگی داد و با وصفیکه مردمان بسیار از پلٹن موسی مذکور کار آمدند
مصدر تردد و ان نشدو لفس کج اندیشی مخالفان از درست شدن نمیداد
درین کشاکشی روز بآخر رسید و شب بمیان گردید و دن خیمه گاه خود آمده رسوده گشت
و کار بروز دیگر افتاد چون صبح دمید از نیرنگاه خلافت والا در ان نواطف گوناگون
ممتاز شدند و بقدر مراتب هر یک را شرف و خلعت عنایت گردید و عز انصراف یافت

عنایت فرمان والا

داد مردانگی

پیشتر

کرد داد مردانگی داده بدوح اعدا همت گمارند چنان نشود که شهر پناه از دست
رود لیکن فوج ظفر موج امروز بطریق دیروز بتبدیل تمیدد و دیوار شهر پناه را
بست گذاشته مشغول محاربه باشند بر طریق ارشاد قدسی بنیاد و عمل آرند چند مخالفان
خیره سری کرده فتنه ها انگیختند لیکن دست به مطلب نیافتند تمام روز آتش کار
زار گرم ماند آخر حسام الدوله در مصلحت کشود بحرب زبانی شفاعت جرایم آن نابکیان
و ضابطه خان خواست از انجا که آن ذات قدسی صفات محض خطا پوش است اغماض
فرموده معروضه ایشان را بعلم قبول عنایت گردید و ضابطه خان با صد ندامت و دست
بسته معه سرداران دکن بر استانه والا حاضر گشت و به تشریف مباهات مفتخر شد
و الغرض و الحاج زبان گشادند الغرض معروضه مطالب بخط قدسی طرز گشت که
سند کوره والا بآوید کنیان و منصب امیر الامرا معه محالات سهارنپور لطافت
خان تفضل گردید هر چند این امر موجب برهم امور و قوارت و خاطر
سکینه صاحبان اقلیت بود لیکن رای جهان آرا هیچ پروایی ان نکرد و حسام
الدوله به مال گمارنیا نیده خاطر قدسی را بران امر مصروف نمود و مرا بسینه
دو الفقار الدوله را از مجرا باز داشت و به ارشاد حسام الدوله بهانه بلوای متعلقه
بابت تنخواه کرده در قلعه نشست و ذو الفقار الدوله به نهایت مردانگی و
استقلال پای ثبات را بلغزش نیاورده درین اثنا مرزا حسن بسبب
جراحت پیشین جان بجان آفرین سپرد ازین بغایت ملال فزین حال

ذوالفقارالدوله گشت لیکن مطلق سررشته استقلال از دست نداد و بقصد سر
خروئی شهادت کمر بکارزار دکنیان بست انها در صلح و موا لبوطنت میرزا
خلیل کاوندو بر معاملت کم و بیش بهادر مذکور و او قوت بازوی خود گرداندند
بعد ملاقات همدیگر قرار یافت که آن بهادر را مقدمه الجیش نموده عازم ملک اعادی
یعنی حافظ رحمت وغیره شوند چنانچه تا رام کهاٹ پیشدستی نمودند و لطریق
چنبا دل ذوالفقارالدوله را بیشتر فرستاد و قریات و دیهات تعلقه حافظ
رحمت را تاخت و تاراج نمودند و بعد انفراغ این مهم قصد بر ملک انگریز
و وزیر داشتند و اشاره جناب خلافت پرسبیل اختفا برای قطع ریشه
انها بوزیر رسید زیرا که بمرضیع حضور مصدر این شورش شده بودند و حافظ و
الملک و دیگر روساء افاغنه مبلغ پنجاه لک روپیه بنقد نذرانه وزیرالممالک معه
صاحبان انگلش فوج گران روانه شد و دکنیان تاب مقاومت به آن فوج نیاورده
عار فرار اختیار کردند و روباوطان خود ها نمودند و ذوالفقارالدوله چند منزل همراه
رفته بمی فطنت رسانیده موافق حکم حضور پرنور به تحصیل دولت بقبیل استان
سپهرنشان معاودت نموده و چند روز سرمایه سعادت ابدی از ملازمت
کیمیا خاصیت اندوخت از انجا که برخاطر قدسی مظاهر بسبب حرکاتیکه منافی
خاطر مقدس بود از طرف خود و خواهش حسام الدوله غبار ملال مرد اس ضمیر
بیضا تنویر نشسته از خدمت مختاری معزول ساخته دیرا احواله میرزا نجف خان

فرمودند

فرمودند که گرفتار نموده محابه نماید القصه ضبطی اموال و اثاثه و نقود و غیره
هرچه دانست بقدر هفت لک روپیه نقد و دیگر اجناس گردید و مجدالدوله بهرام جنگ
بمختاری خالصه شریفه و مدار امور سلطنت اخراز و امتیاز یافت و لقب عمدة
الامرا و فرزندخان برخط سابق افزوده شد و میرزا نجف خان بخطاب ذوالفقارالدوله
و بخدمت میربخشی گری دوم سرمایه عزت و افتخار حاصل کرد و برای تسخیر ملک جات مامور شد
و به مجدالدوله فرمان واجب الاذعان عز نفاذ یافت که زر نقد برای خرچ سپاه بذوالفقارالدوله
بهادر بپردازد چنانچه مدت مدید جواب سوال میان ماند بالجمله بدینگونه انفصال یافت
که از ضبطی حسام الدوله نصف داخل سرکار والا نمایند و نصف برای خرچ سپاه
بگیرند و از اموال و اجناس از املاک بقبضه تصرف درآید نصفی حق الخدمت و نصفی
داخل کارخانجات و خزانه حضور پرنور کنند و از روغدغه محاسبه فارغبال باشد
آنقدر سال پیشتر از جلوس و الد ماجد [illegible]
چهارپلش ماتوب خانه و قریب پنجهزار سوار جرار همراه گرفته برای تنبیه
نمدبدان نفدران فتنه پرداز و تسخیر مملکت کوچ کرده دایره سکوت و جاه در
شاهدره نصب کردند مقاهیر مذکور تاب مقاومت نیاورده دوازده کروه پای
استقلال را پس کشیدند و همین زمین تا و حضور مرحله پیمای نکبت و ادبار بودند و هر روز
دلاوران فوج ظفر موج بطریق تعاقب می تاختند تا بحدیکه تا مقام و نکور رسیدند
از انجا که دران نواحی تراکم رسنجار و دوفوگریوه ها و کثرت مغاک و سنگهای رودبار بسیار بود

رود بار را بدو داده چند هزار پیاده در کمین گاه نشانیده مستعد جنگ ایشان قوم شدند و انهام
مقابل عسکر ظفر پیکر صف آراگشته هنگامه پرداز گردیدند الغرض گیرودار بسیار میان آمد
اخر الامر بعد سعی بلیغ لشکریان سعادت نشان قدم پس گذاشته پیش دستی نمودند
تا بحدیکه اکثری راعنان استقلال از دست و تزلزلی در لشکر پیدا شد القصه بهادران لشکر انجانب
حمله آورگشته در دریای حرب غوطه زدند و بسیار بر اورده رطه هلاک انداختند تا اینکه داؤد
سپه سالار مخالف روز نهم که نائب دهار قرار اختیار نموده ولایته و اسباب بسیار بدست
دلاوران فوج ظفر شعار افتاد و دلاوران تیغ زن و خنجر گذار تر کتازیها نمودند الغرض
آن مملکت وسیع بتصرف اولیای دولت در آمد و چند روز بانجا نقسم انحالات پرگنه
جات در قوم معلیه و تاج محمد خان بلوچ مقاطعت واقع شد معه رام روکستان عازم حضور
فایض النور گشت ترک جنگ بهادر و طالب جنگ و قاسم خان موالی حشمت علی السویه فیمابین
تقسیم نمودند بعد آن ذوالفقار الدوله بدان کدیه که در ایام تهاتت سورجمل جاط
بنا کرده بود و سر حد دران می افراخت در اندک مدت مفتوح شد و رایات اقبال ان
قوم بدمکال سرنگون گشت نالجمله بهادران کور نگاهه بهت سپاه پرداخت و در اندک
زمان سپاه بیگرانه و تونجانه مرتب نانه فراهم کرد رایات ظفر آیات را سوی
برسانه توجه فرمود راجه اجیت سنگه بلم کوٹه والا که از تعلقه خود بحور نول سنگه از
چندی پراکنده بود و غاسیه اطاعت نواب نجف خان بهادر را ختیار نموده تعلقه
ان بنام وی مقرر گشت و بجای خود مستقل گردید ازین سبب صدمه بر کرمهت و

خلف اول سنگه

و حرات نول سنگه رسید و تاب مقاومت در خود ندیده به هودل کوچ کرد
و ذوالفقار الدوله بهادر به تعاقبش پرداخت و وی از رعب وصولت در انجام پای استقلال
نیفشرده و قدم همت را منعرش آورده از ان میدان کشید درین اثنا مرزا جنگ
و قاسم خان و طالب جنگ و افواج ظفر امواج معلیه که در و نکور جمعه داشتند ملحق
ملتکر فیروزی گردیدند سیف الدوله تحف فیلیان بمقدمه الجیشی معسکر ظفر اثر علم ظفر اثر افراشت
و نول سنگه نارسانه رسیده پس پا نشده رفت چون در انمقام رسید ذرا کم اشجار دیده لدا
غاریان ارانجا و سوار و السنه لقلج که حصانت او از وسعت ان مرغدار که پر از اوتاح اشجار
بوده پناه کرفت یعنی ان قلعه را بر دست داده مستعد حرب گردید رخنه از عانت شور
و شجاعت ذوالفقار الدوله متحوارست که در میان حائل شکار بلند کنند لیکن سرداران
برای صلاح دولت مشورت کردند که کار بین کرده سعادت یزده آرند بدون رسید بلکه
و مکر و اساس او تنگ کرد و اصلح سه وخوب است لکانک عاصل کرده بر اسپان تاخته او بے
دالست لاجرم سرای جهانی رخت دولت کشیدن صلاح دانستند و در امکان رسیده
در بخانه که معبد هندوان مشمول بود در خطیر و مبلغ کثیر بدست اولیای دولت آمد و لکانک
نعالطه داده سنگر زده گرد بگردش محاصره نمودند تا بید الله یا جنگ امکان بحیطه تصرف
در آورند قریب دو هزار که در آن مسکن داشتند اکثری از راهنا بادک دار و گیر
هلاک گشتند و اسباب و اثاثه قریب چهار ده لک روپیه از نقد و جنس و غیره بضبط اولیا
و نول سنگه از ان دست برو نمایان شکست خورده از انمقام مضطربانه کوچ کرده که ماوا

این شهر ان بیت شیعت قلعه مستقر الخلافه اکبر آباد را یکایک مفتوح سازند یا گذه
دیگ که در غایت بناست و استحکام و نهایت از انواع و اقسام اسباب جنگ معمور ست و در او ند
بسرعت و عجلت تمام پیش آمده سد راه لشکر فیروزی اثر گشت و تمام سب بصدمت
و هراس گذرانیدند صبح گاه بارادهٔ محاربه و مصارف صف آرا گردیدند و اب والعقار الدوله
که در سیع عت و فنون سپاهگری عدیل ندارست ببیوه صفوف بمقابل وی پرداخت
نخست بتوپخانه توپ و تفنگ کرم شد و آتش کارزار زبانه کشید و بهادران دولاوران دلاور میدان
داده عرصه بر مخالف تنگ کردند القصه نول سکه از نهایت بیم و غایت هراس راه
فرار اختیار کرده داخل قلعه دیگ که در غایت بناست و نهایت حصانت بود و سد و نشاه
سراسیمه و شفته سر بجانب قلعه مستقر الخلافه اکبر آباد دست و الفقار الدوله بهادر سحده های
شکر بدرگاه معنی مطلق بجا آورده که از قدرت کامله او شی چنین فتح نمایان دست داده
دور نماقبل شتافت و عرضداشت تهنیت فتح و ظفر بجناب خلافت و انتساب ارسال
کرد از حضور لامع النور پر ور بخشش و موجح آفرین گشت و خدمتش مستحسن خاطر قدسی مظاهر
گشت بالجمله بهادر ند کور برای کفایت مهم بسرعت تمام تر رسیده محاصره قلعه مذکور نمود
و برق بارنی و شعله کاری توپخانه آغاز کرد از عجایب وقایع آنکه چون نواب وزیر الممالک سحاب الدوله
نوید این فتح مسلم شنید و دید که قلعه مهم اندک فرصت مفتوح خواهد گردید گوچ کرده آماده
و عده از دست زاغانه مستخلص شد و از انجا که از جانب دو الفقار الدوله غبار در دل
داشت از غایت عاقبت اندیشی ابلخ خان را که بدار المهام سرکار وی تودد حضور
کرامت ظهور فرستاده بعرض رسانید که توسیله خانزاد و پیشکش جانثاران مقبول بارگاه

فلک اشتباه نمود و عفو جرایم ایشان از کرم خطا پوش گردد که این معنی منتهای آمال
قبول سکه است از انجا که رای جهان آرا از نظر مرحوف آنور بود معروضه اش مزین
قبول و مستحسن خاطر تقدس شمول نشد چون شاهد مدعای وزیر الممالک جلوه ظهور نمود
سحاب الدوله بهادر ضابطخان را استمال نموده ملک انطرف اب جمن از پشگاه خلافت
و جهانبانی بوی مفوض گردانیدند خان مسطور بران طرف رسیده در فکک و رونق بازار
ذو الفقار الدوله شد چون وزیر الملک دید که کوه مقصود بدست نیفتاد از غایت مکاری
و شیخ باطنی را بدوستی ظاهر مبدل گردانیده سلسله اتحاد سر رشته محبت و وداد با
ذو الفقار الدوله بهادر مستحکم ساخت و بعد از ملاقات همدیگر هولیر صاحب فرنگیز را با توپخانه آتش
باز و پلاسی جرار و سنبک خان برای مفتوح ساختن قلعه اکبر آباد که در حقیقت مفتوح
شده بود و پیام توقف یکدور و زیود فرستاد و منت اعانت و امداد بر کردن با
ذو الفقار الدوله بهادر و مرضی مقدس حضرت جهان پناه ازین معنی از ذو الفقار الدوله بهادر
مکدر شد که بدل رضای خاطر تقدس مظاهر با وزیر متفق شد بالجمله چون سحاب الدوله بحصول
مقصود برگشت معروض داشت که اگر رایات ظفر ابات بر ملک اطراف
متوجه شود صد لک روپیه غلام عقیدت انتظام معروض ابلخ خان پیشکش نماید
حضور والا نامه و محالات خالصه شریفه از دست اطراف غنه مستخلص کرده آمد و محصولات
ان نصف بحضور والا و نصف بصاحبان انگریز موصول خواهد شد و ذو الفقار الدوله بهادر
را نیز همراه رکاب ظفر انتساب گرفته انصرام این مهم باید فرمود و حافظ الملک که

فلک اشتباه

در وقت یورش دکنیان پنجاه لک روپیه در جلدی کمک صاحبان فرنگ مقرر کرده بود

الحال در آوردی آن کج معاملگی نمایند این معروضه وزیر الممالک قرین راستخان رای

جهان زرا گردیده و سراوق عظمت و اجلال الطرف در سای چمن فلک غرسا گردیده بندو بها

ذوالفقار الدوله موافق فرمان واجب الاذعان آستانه بوسی کامیاب شده بمقدم الجیش

مامور گردید اتفاقا همانروز مزاج تقدس امتزاج از جاده اعتدال انحراف ورزیده

وعارضه تپ عنصر مظهر الاحق گردیده از رجعت مراجعت بقلوه مبارک شد و ذوالفقار

الدوله بهادر را همراه املاح خان رخصت فرمودند بهادر بدکور بموجب فرمان واجب

الاذعان عقاد و مکر انقیاد بست از اتفاقات انکه قبل از ملحق شدن بهادر بموصوف حافظ

رحمت خان صحه لشکر و سامان به باد غارت رفت و آن مملکت وسیع بدست و زیر

الممالک از فساد و بند و بست و نظم و نسق آن بوجه حسن نموده باذوالفقار الدوله بهادر

ملاقات گردید و از طرف خود نیابت داده بمختاری مهام حضور پر نور مقرر نموده رخصت

نمودند هرگاه ذوالفقار الدوله بحصول مقصود بحضور پر نور عازم شد رعایت لغایت

حسروانه گردیده از دولت آستانه بوسی محروم ماند و سوال جواب نیابت و زارت

بمعرفت مجد الدوله بهادر گرسی نشین می شد و بسخنان غرض گویان فتنه انگیز کار بدانجا رسید

که فیمابین این هر دو رکن سلطنت آویزش بمیان آمد نیکن از انجا که اعظم الدوله

ابوالقاسم خان این غم مجد الدوله را رفع نیابت رای مختار بود و راطفای آن نایره

فساد کوشیده و به آب مصالحت آن شعله را فرو نشانید و فیمابین مواثیق محکم و

مستحکم ساخت بالجمله بعد تقسیم محالات خالصه شریفه از ملک جدید بحال و ذوالفقار الدوله بهادر

بهادر بخلعت فاخره مفتخر گردید نمایندگان [illegible] در بین [illegible] فرستاده

[illegible] بهادر [illegible] برای قطع ریشه جانبازی بهادر که هنوز بالکلیه قمع فساد

نشده بود مشرف رخصت پذیرفت و آن رستم دل گوشمال آن کرده بدمال بر داخت بسیاری

از اهالی را زر عنوان بیت غائبه اطاعت بر دوش نهاده بعد رجوع معاندان قول سنگه

را شکست داده در قلعه ٹونک محصور نمود هرچند سامان بی پایان و غله فراوان

و سرب و باروت بیگرانی و سیاه گردن در آن قلعه اماده و مجتمع بود لیکن از نهیب و

خوف و وسوسه گوناگون در قالب نداشتند اخر الامر بعد از یکسال غله پوسیده دو چند

و بد طعم و بد بو شده بودند برای آوردن رسد دست و پا بسیار میزدند چنانچه هرگاه که انها

مجتمع شده بیرون می آمدند اکثری به قتل و هلاک می رسیدند و ناکام برمیگشتند

و ذوالفقار الدوله بهادر بتالیف قلوب عباد الله پی کوشید و سران و سرداران را

بحکم بادشاه زمان بخطاب های نامبی و لوزمنا صب گرامی میگردد و در خور هر یکی از آن

مملکت نو تقسیم محالات نمود چنانچه روز بروز بر دیال عمای اقبال در رفعت شدند تا

اینکه پنجاه هزار سوار و پیاده مجتمع گشت و ازین صدمه کمر قول سنگه شکست و اکثر

راجپوتها که سرعبور و گردن نخوت بدافراشتند روی نیاز بر خاک مذلت نهاده

اطاعت ملازمان بادشاهی قبول کردند اغلب [illegible] بعد هم جمعیت [illegible]

[illegible] خبر رسیده [illegible] که ضابطه خان از اهل مستعد نمرد و فساد است چنانچه

باسکهان بدکیش موافقت اندیش شده میخواهد که سر شورشی بردارد و رای جهان

ارا برآن اقتضا فرمود که یکی از عمده های بارگاه برای تادیب آن اوباش نصیب
تعیین باید فرمود لیکن اولا ما مورد بنمایی طریقه بتسلیم اطاعت باید شد اگر بر سر
جاده انقیاد و اعتقاد و انهاد او یه والا بسزای خود خواهد رسید چنانچه اعظم الدوله را
را برای این کار متعین فرمودند و گنگا رام و بهوانی پرشاد که هر دو کپتان پلتن نامبرده
و فضل علی خان و محمد خان بلوچ و سردارا ن مغلیه قریب هفت هزار سوار
پیاده و سه پلتن فرنگی و اسباب جنگی همراهش داده رخصت فرمودند خانه کو بعد
منظم امور روله شده و حسن تدبیر قلعه میرته را بتسخیر درآورد و خبایط خانه را بر طبق
ارشاد تقدس نباه بمضامین ارجمند و مواعظ دلپسند باطاعت و رام نعمت راه نمود
لیکن آن خود سر مرخط فرمان نه نهاد و کوشش آتشخان نکدانست و قریب امیر مکر
باتفاق افاغنه و سکهان نوای بغی و طغیان افراشت و از سمت اعظم الدوله
ابو القاسم خان حرکت نموده بصف آرای پرداخت و کار بمجاربه و مقابله
پرداخت القصه بعد از انکه قتال و جدال بسیار بمیان آمد یکایک آن سر از سستی
کردند و ازین طرف به آتش باری سلک توپخانه بسیاری از آن قوم برباد شدند
و قریب بود که بر آن قوم غلبه کنند و لیکن از انجا که از بکنن گاه تخیر بودند و از جب و راست
اکاهی ندا شتند سکهان و افاغنه خاطر جمع یافته شورش انگیختند و یورش نمودند
و سواران محمد خان بلوچ پای همت از میدان جرات کشیدند و بی از لشکریان بمرض
بلغ در آمدند و اعظم الدوله سرت سکهارت چشید زیاده بر ادا که آخر مرد
هرگاه این خبر وحشت اثر بمجد الدوله رسید بمقتضای محبت و قرابت که داشت بسیار اندوهناک و محزون شد لیکن

بعواقب امور نظر کرده جرح و فرح بسیار فایده ندیده به اجتماع لشکر پرداخت
و همانروز بهولیر صاحب فرنگی را بعطای پالکی چهار دار و فیل از حضور پر نور مقرر گردانیدند و
و مصروف کار و بار مملکت شده در امر و کمیدان که در ان لشکر بمحاصره سکهان آمده بود
بحی فطنت بهروز نگاه پرداخته مستعد جنگ با مقابل شد و نیرنگاه را از دست انها
نجات دادند و سوانح این سال آنکه نواب وزیر الممالک سجاع الدوله بدرود زندگانی
جوشیده بود از بین سرای فانی بنام ایزدی رحلت نمود نبوی دار البقا شتافت و خلف رشید
وزیر مغفور نواب اصف الدوله بهادر بر مسند حکومت و ایالت بجای پدر نشست و ایلچی خانه را
بحضور پر نور فرستاده از انجناب کیوان مناب به نذرانه پانزده لک روپیه خلعت و
درخواست کرد و در حضور پر نور لشرف پذیرای گردید و ایلچی خان بسبب منازعت مجد الدوله

بهر مصطفی خان صفوی که مدار المهام سرکار نواب اصف الدوله بهادر شده بود بحضور
مقصود مراجعت نمود و بلشکر نواب و دالغفار الدوله رسید و نیابت صوبه اکبر اباد بر
و چندلک روپیه برای اخراجات غازیان نصرتمند داد و نواب اصف الدوله بهادر
اعتقاد الدوله لطافت علی خان را معه پنج پلتن جرار برای سوال جواب بدارگاه فلک
اشتباه حضرت جهان پناه فرستاد و بالجمله لطافت علی خان در سواد و دار الخلافت شاهجهان اباد
رسیده به آستانبوسی ملازمان حضور شرف شده بعنایت خلعت فاخره معه فیل و اسپ
ممتاز شدند و در همان ایام خلعت وزارت معه جواهر و مروارید و قلمدان طلای مرصع و
فیل و اسپ خاصه برای اصف الدوله بهادر حواله قطب الدوله معه راجه دیارام

حصول مقصود

از جناب خلافت مآب شد فرمان واجب الاذعان صادر گشت که اول پیش ذوالفقار الدوله رفته بصواب دید آن پیش آصف الدوله بهادر روند و ایشان را برای انجاز و امتیاز بهادر معظم الیه بود و مالی جمله قطب الدوله راجه دیارام سرخ ارتخاص یافته معه نیاز علی خان که از طرف آصف خان درین جواب و سوال آمده بود روانه شدند پیش ذوالفقار الدوله بهادر رسیدند و در آن ایام با فتاح و تیک مصروف بود و فتحش عنقریب الغرض چون قطب الدوله و خیره پیش آن رستم دوران رسیدند عهد و پیمان بمیان آوردند که از اله بعد از افتتاح این قلعه بصلح و فتح بیخ و بنیاد افاغنه همگی شته خواهد شد و تعصر که از ضابطه خان سرزده بعقوبت آن مبتلا خواهد گشت و بعد از چند روز قطب الدوله و خیره را رخصت نموده و بدنوا قع اخبار پیش شایکه و خیره حامله لاقه پرداخت هرگاه که ایشان قریب مقر نواب آصف الدوله بهادر جلعت کرفته رسیدند مختار الدوله معه فوج و حشم بطریق استقبال بستر آمده فرمان باری برپا کرده و وزیر ایالک با ارکستا فته با استقبال این موهبت عظمی بر دراخت و ملبس خلعت وزارت و امارت کشت مفاخرت و مباهات پوشید و بخطاب منتظام حیدر زمان مورد کردید و از آنجا برکشته محفل نظام کرانی عطیه کبری ارست از سوانح روزکار اینکه مختار الدوله هما نروز بکشته شد و فصل احکام دربیانکی پیش ندارد و لقدر یک روپیه و اجناس و اسباب و تحایف و هدایای

دیگر معه جیره و تخت روان بدست میر راخیل و نیاز علی خان در حضور مرنور روانه

نمودند و قطب الدوله بهادر را بخلعت ملبوس و سرپیچ جواهر مجیه مکلل و مالا مروارید و یک زنجیر فیل در حسن زرین تمام و سبک رفتار زوده لقد و راجه دیارام بخلعت فاخره مغرر فرمود و رفقای ایشان را بخلعت قدر مراتب خلعت و دلالی عنایت کرده در حضور مرنور رخصت نمود و برای ذوالفقار الدوله مرراتخف خان خلعت نیابت خود معه فیل و عماری زرکش و ستایبان و حمل زربفت و رستاو و برای مجد الدوله دو فیل و یک اسپ و رستاو چون این احوال معلوم شد و قت است که احوال فتح قلعه و تیک لکاسه ایدالغرض چون محاصره قلعه و تیک امتداد کشید نول سنکله برقراسش سماری افتاد و بدار البوار فرار کرد و بجهت سنکله برادر پیش بمسند حکومت محال نشست و همان راه ضلالت پیش گرفت و لاوران بارها بر آن قلعه حصین که بعنایت مستحکم و سین بود و حمل خندق پیش سرای را آب میکرد حمله اور کشتند لیکن هیچ پیش نرفت یکشب کرراه رسد غله بر ایشان چنان مسدود ساخته بود که خایه سنا پیدا و ند اسباب حرب و غیره چندان در آن مکان جمع بود که مفتوح شدن آن از قیاس بعید کلی دانست لیکن بتائید الهی و اقبال حضرتی چون غصه عافیت بر خود تنگ دید با خلاصه اموال و اهل عیال و متروکات خود رهگرای وادی ادبار کشت پس از القلعه بیرون رفت و ذوالفقار الدوله بهادر سوار شده روی بحصار آورد و نوبتی هیچ بر بروج و حدارش منصوب کرد و بنا بر آن

اعانت بلند شد و آن کفرستان فرقه اسلام گردید و آلات حرب و اسباب بسیار
به تصرف آمد و قریب شصد یا چهارصد لوبهای خورد و کلان و صاحر سرب و سرب بارود
و کله بیشمار و خزاین و دفاین و اجناسی که اکثر جا بادفن نموده گرفتار شده بودند بدست
اولیای دولت افتاد و ذوالفقار الدوله از غایت همت و عدالت ندای عام در داد
که هرکس بیاید و مال خود برآورد و نصف در سرکار داخل کند و نصفی بوی مسلم باشد و بعد بلیغ
و تاکید بسیار کرد که مانع احدی نشوند و دست تطاول و تاراج بعرض و مال و ناموس رعیت
نگشایند خلایق آوازه فتوت و همت شنیده جوق جوق از اطراف و اکناف گرد آمدند
و خزاین و دفاین همه برآوردند و بموجب وعده بعمل آمد و در همان ایام قطب الدوله
و راجه دیارام از رستم کاوزان رخصت یافته در دهلی رسیدند و مملو دست آن
قلعه کشا شدند القصه چند روزه لوازم ضیافت و مزاید عزت و احترام
امکنه گردانیدند و تواضع اقسام اجمه و فنافیش داده بحضور رخصت کردند و ایشان تا
بلول رسیده بودند که از حضور پرنور فیروز علی خان خلعت فاخره و دستار سرپیچ و سرپیچ
جواهر و جقه مرصع و سمور و سیر بینا کار و فیل و اسب با ساز دران منزل دارو شد و بلیغ
کرامت بملیغ رسانیدند قطب الدوله و راجه دیارام معاودت نموده از عطیات حضور پرنور
ذوالفقار الدوله بهادر راغب و کامران گردیدند بر طبق فرمان فرمان معاودت
کرده قریب رسیدند و از الطاف آن رستم دوران سرافراز ساقه استقبال آن عطیه
گیری پرداخت و قطب الدوله و راجه دیارام و قمبر علی خان را بانضداد الطاف و مهربانی

مخصوص کرد

مخصوص کرد و محل عیش و نوش و عبارت و از انجا که بندوبست القصه بوجهی
شده بود و از قصور حاضر شدن حضور معذرت نامود و آن برسه فرسنگ و کان
را رخصت فرمود و القصه بعد انتظام القصه اراده باستیلام آستان فلک احترام نموده
انطرف دریای جمن بملاومت کیمیا خاصیت شرف اندوز گردید و اخبار آن سرزمین
صوبه سمت مالوس رسانیدند بعد از ملاقات ذوالفقار الدوله چون تقریر یافت که
ضابطه خان را برنهای مواعظ اصباح طریقه مستقیم اطاعت باید نمود اگر روبراه راست
انقیاد آرد فبها المراد و الا برای اعمالش گرفتار باید ساخت چنانچه همین امر بعمل آوردند
لیکن خامه کور پینه غفلت از گوش هوش بیرون نیاورد و نکرد بحسب ظاهر مصلحت وقت
یکبار ناصیه بر آستان فلک فرسا گردید و بعد از آن بمعرفت و کفایت خود رخصت خواست
قوت و جوان مردی رخصت فرمودند و در امرتسر و برای تیاری سامان جنگ مهلت
دو رنگ دادند بعد رفتن از رنگ طرز شورش شدن بقوم افاغنه و سکهان و ذوالفقار بهادر
الدوله را فرمان شد که تتمه آن ترومنان نماید بهادر موصوف معه فوج طرح موج و توپخانه برای دفع
آن فتنه پرداز ان سرزمین و شکست های متواتر و برهم های متلاحق سکهان بدرگیش
راه فرار و بنا بیدادیه ضابطه خان طریقه فرار اختیار کرد و در هیچ جانب مقاومت و مجال
مقابلت نیاورده تا نوشت کده که ملجا و ماوایش بود گریخت و از حضور کرامت معمور
ذوالفقار الدوله بهادر را بمنصب امیر الامرایی و خطاب منشی الممالک سپه سالار
رستم دوران مفتخر فرمودند و بخلعت هفت پارچه و دستار سرپیچ و جقه مرصع

و سر پیچ جواهر در خانه مال بما و مالای مرو را دیدود کهدکی الماس مرحمت شد بهادر
موصوف باین عطیات مورد شده در رکاب ظفر انتساب روانه گردید بعد طی منازل
بفاصله سه کروه از رغوث گذه سر لوق جاه و جلال منصوب شدند چون از فاغذه سکهان
که بوفور جمع شده بودند بکثرت خود نازان گشته آتش قتال می افروختند لیکن تاب ید ایزدی
از روبروی دلاوران عسکر بادشاهی میگر نخستند اخر الامر بعد محاربه بسیار تعاقب فرموده
از رغوث گذه بر شعبه رودیکه روبروی رایات ظفر ابات منصوب شدند و لشکر فیروزی اثر
در دولخانه مبارک اسطرف از اب پاشد هرچند آن قوم می خواستند که در پنجاله لوبه گر
نشوند لیکن سیل کوشش سپاه همه سهوده گردید و هیچ پیش نرفت آن روز تا شام
آتش کینه شعله در ماند بالجمله در دار و گیر دلاوران لشکر پاشده برگشتند و ضابطه خان
بهزاران پشیمانی بمکس خود رو آورد و بسیار کس از هردو طرف مجروح شدند
و آن باغی در رغوث گذه محصور شد و مدت محاصره بطول انجامید و برای افراسیاب خان
و دادو بیگخان منشور کرامت مصور مع نوشتجات امیر الامرا مرتب رسید بانکه خود را زود
رسانند و تا آمدن انها بر رغوث گذه یورش نمودن صلاح ندانستند اگرچه در بن عرصه
چندبار آتش حرب بیکبار زبانه زد و از هردو طرف در جنگ نیرو قصور نرفت
حتی که روزی سکهان بدکیش در عین جنگ عنان روی نمودند و از خرپکاه ارکش
گریختند فوج ظفر موج را مشغول یافته و استه از راه دیگر داخل توپخانه گردیدند و قریب
باجلال رسیده تشویش عظیم انداختند دلیران که غافل نشسته بودند بیک مرتبه انجانب

مساعده نموده سر و برجاستند و برزم و قتال او بختند و مواقعت آنها پرداختند
چنانچه بسیاری از ان مخذولان طعمه تیغ بیدریغ شدند آخر کمر ان منافقان
شکست که بار دیگر تا هنگام فتح باب سمت رخ نکردند چون در رسیدن افراسیاب خان
و دادو خان بجهت کثرت بارش توقف رو نمود ضابطه خان پیام صلح و
اصلاح بمیان آورد لیکن غرت سروری قبول ندانست بسبب تعویق فتح که بهلول
وقت بود همه نخوه خواهند داشتند که این عقده مالا ینحل چگونه خواهد شد اخر الامر
الامر افراسیاب خان رسید و آتشبازی توپخانه از هر طرف شد و افغانان و سکهان
بکثرت تمام که حکم مور و ملخ داشتند اتفاق کرده در او بختند و آتش بازی و شعله
کاری بان و تفنگ نمودند در همین حالت اب افراسیابخان کشته شد و بر زمین
غلطید و ان سردار نیز بر خاک افتاد و این فتنه پای اکثری که قدم مقیدت
راسخ نداشتند بلغزش در آمد و عالمی فرق بتشویش شد لیکن افراسیابخان
از کمال شجاعت نظر بر کثرت اعدا و غلبه عوان خود نه نموده استقامت
نه نوعی ورزید که کوی سبقت از افغان ربود در همان حالت پیاده روان شد
ازین حرکت بهادران قوی دل گشته رخش همت برانگیختند و راه اعدی برگرفتند و
او نیز شهامی مردانه نمودند القصه ضابطه خان با سکهان راه فرار اختیار کرد
و شکست عظیم خورد و بمنزل خویش رخت او بار در اینجا نبود رسیده توقف نورزیدند
و محال همراه گرفتن قبایل و عیال نیز ناچار همه را در اینجا گذاشته از رغوث گذه بدر رفت

حقه که با خلص مردود باطن و ظاهر هم در انجا ماندوان سبع از زلد سلطان خان که عم
ضابطخان بود دستگیر شدند و حضرت جهان پناه بر جهان نماز ظهر بین تماشا و این
جنگ می فرمودند و بتحقیق پیوسته بود که فتح اولیای دولت شد که ناگاه مولوی عطاء الله خان
برجناح استعجال رسیده گویا این بشارت داد و بعد ازین بشارت از جهان تما
فرود آمدند و کرانه این موهبت کبری چنین نماز دیدگاه کریم کارساز شود ند
حکم شد که نقاره های شادیانه بنوازند بالجمله از ان خیمه گاه سرادق اجلال بقرب
غوث گڈه متوجه شدند چنانچه در دو ساعت بهور انجا رسیده منصوب گشتند و در اثنای
راه ذوالفقار الدوله بهادر غلام قادر پسر ضابطخان و اقربا و خویش و بدش را
زینهار خواه بشرف مجرا فایز گردانیدند و معتمدان سرکار بضبط ثاثه و اموال و خیول
و اقبال و توپخانه پرداختند و حضرت جهان پناه برای زیارت مزار بزرگی که
قریب غوث گڈه بود توجه نموده فاتحه خوانده سراکسه بود و باس آن ادبار
نشان نموده مراجعت فرمودند و بندوبست التصاع و اجیه کرده اطراف شاه
جهان اباد
نهضت فرمودند اغاز سال نور دهم جلوس مبارک در سنه الف و مایه و هجری
از دارالخلافه شاهجهانابا د و دران اوان بمسامع قدسی رسیده که مادهو سنگه راجه چینگر
باط حیات در نوشت و پسرش را بر مسند حکومت نشاندند و بسبب اختلاف
رفقا کاران مملکت بسیار خراب است و تمرد منان بغارت اطراف و
اکناف دست دراز کرده مسافر و وارد و صادر و تجار را می رنجانیدند

از ان جمله

از آن جمله راو راجه پرتاب پسر بزرگ که زمیندار ماچهری است با دکنیان و جاتان موافقت
کرده در ضلع اکبرآباد شورش انگیخته است و محمد خان بهدریه که بنیابت ذوالفقار الدوله بهادر
در انضلع است بمدافعت آن مفسدان مصروف است و از شر ایشان آن اطراف را
محروس و ایمنه ساخته لهذا برای دفع آن شورش انگیزان و نظم و نسق آنجا خود و از حضور
پرنور امیر الامرا خلعت گران داده رخصت فرمودند و آن رستم دوران اول مرحله
کدیه سانبهرک که قریب چهل و پنجاه هزار کس مفسدان از قوم کهل در آنجا هجوم داشتند
سرسواری فوراً مفتوح کرده و تسخیر نموده و قریب سه چهار هزار کس کشته شدند و بقیه
السیف روگردانیدند و زنان و اطفال باسیری آمدند و قوع این صورت اکثری
تمردمنان غاشیه اطاعت بر دوش نهادند و امیر الامرا بهادر بعد فتح کدیه مسطور
باکبرآباد رسیده بحسن تدبیر تنبیه راو راجه و دیگر متمردان پرداخت و شکست های پیاپی
او راجه را داده و آخر راو مذکور تاب مقاومت نیاورده بوضعهای سوار کدار که
فلجهای بود پناه برده پیام استعفای جرایم گذاشته با امیر الامرا بهادر فرستاد و امیر
مذکور بر سخاوت نگذاشته همت بر صلح و جمع سیح و بنیاد سکنات چون
راو راجه التماس خود را در انجا اثر قبول ندید لاجرم معرفت محمد الدوله بهادر
عفو خطیات از حضور پرنور خواست و بر طبق استدعا به وکیل راو مذکور وعده
پیشکش معمودی نذر خطیر موافق صواب دید افراسیاب خان برای فرونشاندن
غبار ان اطراف حرکاه فلک اشتباه بر پا شد و خود بدولت و اقبال در باغ مال کتوره

که بدان سمت واقع است برای سیر و شکار رونق افزا شد رحون از عزایض
نواب دوالفقار الدوله بهادر خلاف نمای و کلمات مذکور معلوم خاطر قدسی مظاهر گردید
و حضرت قدر قدرت اصوات بدیوان مجید الدوله بهادر بسمت تنکر توجه رایات
عالیات گردید و از اطراف و اکناف توپخانه و اهواج طلبیده مجمع ساختند القصه
هرگاه که خیمه اقبال با صد سوکت و اجلال در ریواری رودند عزایض راو راجه موفق
مجید الدوله بهادر بحضور پر نور برای اصلاح از دوالفقار الدوله بهادر می رسیدند
لیکن مشرف بدرجه پذیرای نمی شدند چنانچه بدوالفقار الدوله بتعلم عنایت
رقم مرقوم شد که عزایض راو راجه با استدعای عفو جرایم مکرر بحضور فایض النور
رسیدند مرکوز خاطر قدسی مظاهر چنین بود که عند الملامت آن سرایا عقیدت عفو تقصیر
ازان فدوی کنانیده خواهد شد لیکن چون استدعای او مبنی بر مکر و فریب معلوم شد
معروضه اش مقرون به قبول نگشت و نقل است که چون راو راجه بملازمت امیر الامرا
بهادر مذکور خواست که او بسزای اعمال کردار رسانیده نمود نام مرده پرا بمعنی آگهی فتنه
بسرعت تمام رخصت خواست و اراده کرد که بگریزد چون برعزیمت دوالفقار الدوله بهادر
راه اگیه شد بلشکریان فرمان داد که راهش را بندکنند و او را بدست آرند آخر الامر
فرموده اش بعمل آمد لیکن راو راجه به تیز رفتاری ست تا در حصار سیرون رفت و بکس
همه تاراج شد و الا نه بسیار و اقبال و خیمجات بقدر مک روپیه بضبط در آمد و زیاده
تر ازین تاراج رفت بعد مسموع شدن این سانحه رایات ساپناهی بسمت تارنول
متوجه شدند و در انجا نزول سنگه شجاعت با فوج گران ناصیه سپای آسمان فلک
نشان گردید و تارنول بتصرف اولیای دولت در آمد و بعضی پشت فطرتان سرکش
در قلعه دهوس که عصای کهار بود خزیده سر اطاعت فرو نیاورده تذلب کردند علیخان
سالار و افغانان فوج معین شد بالجمله آن حصار هم مفتوح گردید و مخالفین منهزم
بدست آمدند و از انجا بیشتر کوچ شده و ترک جنگ را مقام تارنول مقرر فرمودند
القصه بعد قطع منازل و طی مراحل قریب جی نگر رایات فتح و ظفر نزدیک رسیدند و دوالفقار الدوله
بسبب بندوبست و نظم و نسق صلح اکبر آباد مستقر الخلافه فرصت جنبه سای آستان
کرامت نشان نیافت و همدران ایام عزم طرف کعبه غزو احترام نموده از بین هیبت
این خدمت گذاری اختیار کرد و مدار المهام سرکار خود موفق مجید الدوله فرستاد
بشکر نامان قبول کرد و چون این خبر به دوالفقار الدوله بهادر رسید تحف فاخره او را
حضور رخصت و بعد از آن همت بهادر را با فوج گران رخصت کرد و پیام داد که با
طلایه این بنده نیز بآستانه بوسی مناسب نیست و درین
اثنا خود هم رسیده بعطای ملبوس خاص مع جواهر للیقه ممتاز گردید و با مجید الدوله بهادر
چنان مشورت افتاد که راجه جی نگر از سرامد راجه های هندوستان است
بعد گرفتن پشکش ملک وی بوی مسلم باشد چنانچه همین تقریر بواسطه مجید الدوله
به آستانه بوسی مشرف و یکهزار اشرفی نذر آورده چنین بسجده عبودیت گذرانید و
بعنایت خلعت فاخره و خطاب مورونی از پایه خود معزز و ممتاز گردید و به بیکاکه

رسم و آئین اجداد و وی بود و اردوی مبارک سربلند شد و دولک روپیه
پیشکشیده بفرمان تخلیص ملک که متصرف اولیای دولت معه نارنول آمده
بود حاصل نمود و در همین ایام ضابطه خان چنین اراوت بر آسمان عرش
رفعت نهاد و نسبت صمصام خان ندکور با امیرالامرا تقرر یافت و اهل و عیال و اقربا
که گرفتار بودند نجات یافتند بعد انفراغ این مهام رایات عالیات بطرف شاهجهان آباد
بطریق مراجعت متوجه شدند و امیرالامرا دو منزل در رکاب ظفرانتساب طی
نموده برای بندوبست ضلع مستقر الخلافه اکبرآباد رخصت بدرشد و رایات عالیات
در دارالخلافه رسیدند اخر سال نهم جلوس والا درین سال فرخ فالی بعد از انقضای
یکماه دویم جمادی الثانی همراه رکاب نصرت انتساب مرشدزاده افاق میرزا فرخنده بخت بهادر
برای تسخیر ممالک بنجاب و تنبیه سکهان ضلالت مآب روانه شد و بعد آن ایام سکهان
عصیان نشان اطاعت پیش گرفتند و اکثری روسای ایشان مثل گجیت سنگه و غیره
بردر دولت حاضر شدند و بقدر چهار لک روپیه پیش مرشدزاده افاق کردند
که بسپاه نصرت آیین تقسیم یافت و همین طریق قریب سیاله که قرارگاه امرسنگه بود
دایره دولت و اجلال مرباط شد نانومل دیوان امرسنگه دیگر روسای آن قوم
ضلالت کیش حاضر که دست توسل بدامن مجیدالدوله زده پیشکش نمایان میکردند
و منت پذیرفته شد و نزدیک بود که امرسنگه بعد انفصال مقدمات بجبهه سائی
آستان ملایک پاسبان مشرف گردد و لیکن از اختلاف همدیگر صورت
نمی بست و خاطر سنبالسی میکردند که با مجیدالدوله و ذوالفقارالدوله نفاری و نخباری

سیاه توسل باین امر موجب مخالفت آن امیرالامرا گردد القصه امرسنگه از جاده
اطاعت انحراف ورزید و فوج و سپاه بسبب عدم تنخواه بلوا کردند و مقدمه تسخیر
شد و ازان ضلع مراجعت موافق صواب دید مجیدالدوله بوقوع آمد و ضلالت
شعاران بهکامه کرده مانند مور و ملخ بلشکر بادشاهی می ریختند لیکن دست ایشان
بمی بافتند و تا رسیدن پایه پت همین آتش افروزی بود و ازان بدکیشان عنان باو طان
خود تافتند مجیدالدوله همراه رکاب ظفرانتساب برمین بوس مقدس مشرف شد بعد ازان
ذوالفقارالدوله قرب دارالخلافه نزول نموده پیام استلام عتبه فلک رتبه داد و کیل
را پیش مجیدالدوله فرستاد که در وقت مجرا معه مردمان خود داخل قلعه مبارک شوم و این
بسبب بدگمانی بود که این هر دو سردار ان قیامین داشتند از خوالامرا بعد گفتگوی بسیار مجیدالدوله
قبول این سخن کرد و خود را در خواصی میرزا محمد اکبر شاه نشسته برسم استقبال امیرالامرا
تقدیم کرد و بعد از ملاقات شدن نهاد و معظم الله را در خواصی مبارک سپرده باشنده
برای ملازمت حضور والا تا در دولتخانه مبارک آورد و لشکریان تا
ذوالفقارالدوله قریب پنجهزار سوار در قلعه در آمدند و در دیوان عام
زر و نثار نمودند و ذوالفقارالدوله بشرف مجرا باریاب گردیده بخلعت فاخره
فائض العود یت راشرف ساخت و بعد ازان در قلعه بندوبست خود نمود
و همراهیانش که پیش از همه بندوبست انها بود از قلعه بیرون کردند
مجیدالدوله را در کوشه ناکامی و کلمه محرومی نشاندند بسبب مراجعت

لا حصول مقصود از اضاع پنجاب بر ذمه اش تقصیری عظیم ثابت کرد و
خاطر نشین حضرت جهانبانی نمود و در همان روز ها مختاری محمد الدوله طاب
و بعد دو روز این واقعه دو لک روپیه نقد و خوانهای رحمه و تحایف آورده
از نظر انور گذرانید و بخلعت مختاری و وکالت مطلقه و دیگر خدمات
محمد الدوله مشرف شد و میرزا خوان تخت بهادر بخدمت بخشی گری دویم و
مرزا فرخنده بخت بهادر بخدمت مختار گردیدند و والا الاقتدار الدوله در چند روز انتظام
مملکت نمود و اغاز سال بست و نهم جلوس و در این سال خجسته فال
میرزا شفیع خان را با همه جاه و سامان که محمد الدوله داشت رخصت کرده
مامور نمود که ملکی آن روی جمن را ماشهر ند نظم و نسق نماید و میرزا مذکور
باطاعت فرمان سر بر افراخته سکهان ضلالت نشان را شکست بر شکست
داد و گجپت سنگه را که مصدر شر و فتنه بود اسیر ساخت و باغیان و طاغیان را تنبیه
و تادیب نمود که املاک وسیع را تمام و کمال در تصرف آرد که یکبارگی مزاج ذو الاقتدار
از طرف شفیع خان منحرف شد و در آن کار عقده تعویق افتاد اغاز سال بست و دویم
جلوس مقدس در این سال فرخ فال باجیه رضیه مرزا خورد که از اتمام حضرت
جهانبانی بدولت شادی کدخدای میرزا محمد اکبر شاه بهادر بالتکلف و تجمل تمام بظهور آمد
چون از آن عشرت کده بدولت خانه مبارک معاودت فرمودند ناگهان مزاج
میرزا فرخنده بخت بهادر از جاده اعتدال منحرف گشته چنان خلل پذیر شد که

اصلاح

اصلاح ان از اطبای حذاق منجر بحالات شد و امراض متعاده چنان
متجمع شدند که روح متحمل آمد که الفت کالبد عنصری درگذاشت و جسد مطهر
را در مقبره جنت آشیان حضرت همایون بادشاه مدفون گردند و از این واقعه
ناپایه بر خاطر قدسی مظاهر گذشت انچه و بعد چندی از این سانحه امیر الامرای
ذو الفقار الدوله بمرض جسمانی مبتلا شد و یوما فیوما مرض مستولی نموده و
قوایش باضمحلال رسیدند و برای بجا آوردن سنت سنیه نبوی حضرت
جهانبانی بدرسم عیادت حرمت افزای ان امیر الامرا نمودند اخر کار نوبت از
معالجه درگذشت و رخت اقامت از این عرصه گاه بربست بعد وقوع این واقعه
خاطر مقدس حضرت جهان پناه بمرتبه کمال قرین ملال شد و بیاد عهد بهادر برسم
تعزیت برای اردیاد و عزت لواحق ان مرحوم حکم فرمودند چنانچه اکبر شاه زاده
افاق رفته دلاشای بابه اندکان فرمود از عنایات خسروانه زفر اسیاب خان
بمقام والا امیر الامرای رسید و سرکردگان منطقه بخلاع فاخره معزز شدند
[illegible] سال بست و سیوم جلوس سعیت مانوس در این ایام فرخنده فرجام
زفر اسیاب خان معه مرشد زاده افاق و ولیعهد بهادر برای بند و بست صلح
اکبر آباد مقرر گردیدند و بسبب وجوه چند مزاج مقدسش از زفر اسیاب خان منحرف شد
و خان مذکور از تسخیر ذو الفقار الدوله مرحوم انحراف ورزیده در مکان
علاحده رحل اقامت افگند میرزا شفیع خان استدعای مدعا خواه از

سنت

حضور پر نور معرفت ناظر منظور علیخان نموده بر آن مرتبه عالی امیر الامرا
رسیده مجد الدوله تیز از خس نجات یافته به نیابت وزارت و دیوانی
خالصه بالاصالت و کل خدمات معروله خود معروض شد همه ارکان دولت دو العقار الدوله
به تعاق همدیگر بار و مقتول شدند اغار سال بیستم جلوس فرخ در این سال
میرزا جوان بخت بهادر بطرف لکهنو عنان نزول فرمودند و زبیر الممالک اولاد
اصف الدوله بهادر آنچه مراتب خانه زادگی و بندگی بود بجا آورده همراهان
اوان عرایض مهاجنی سنده از نظر گذشت که اگر رایات عالیات عازم باد
بجانب اکبر آباد متوجه شوند باغیان که سر خوت افراشته اند بر راه
اطاعت و غلام بر شرف آستانبوسی مشرف گردد اغار سال بیست و یکم
جلوس اقدس در این سال خجسته مآل بتاریخ سوم رجب خلافت بعصمت صبح
اکبر آباد فرموده بتاریخ غره شوال داخل ستر الخلافه شده در همان اوان اخبار آسیای
همراهی زین العابدین بغاوت و بعد استحکام عهد و پیمان از پیشگاه بهادر رایات
عالیات بسمت بهادر گوپ رقیام دارالخلافه موجه گشتند و پیشگاه بهادر را از ملاقات
کیمیا خاصیت دولت جاوید آیند وخت بعنایت خلعت فاخره جواهر
لایقه عزت و امتیاز یافت و بخدمت وکالت مطلقه و امیر الامرای و مختاریت
مهمات مایه و ملکی و بخطاب سرنی مهاراج ماهوبر لو و نزاین محاکر گردید
و مهاراجه پیشگاه بهادر بضبطی مال افراد ستایجان که همه از زوال اقتدار الدوله

بود خوارت و شجاعت دلیخان درین جواب و سوال بود در قلعه اکبر آباد محصر
کله بازی کرده و بخوف غضب سلطانی محذرات بادشاهی را که در قلعه کور
بودند بحفاظت برآورده رسانیدند و ازین معنی خاطر قدسی قرین انشراح
گردید و جهانگیر خان برادر افراسیاب خان در علی گذه فاد انگیخت
قلعه اغار سال [illegible] جلوس [illegible] درین سال قلعه اکبر آباد و
قلعه علی گذه هر دو قلعه در اندک فرصت مفتوح شدند و شجاعت دلیخان
و جهانگیر خان پیش مهاراجه پیشگاه بهادر حاضر گشتند و اسیر پنجه تقدیر گردیدند
و مهاراجه انها را بر قلعه گوالیار کرد انخانه قدیم است فرستاد و بضبطی
اموال و توپخانه و اسباب بقیه پرداخت این همه ضبطی سوای توپخانه از کرور روپیه
کم نبود و ملک دو کرور روپیه بدست آمد و درهمان ایام میرزا جوان بخت بهادر
که بلکهنو تشریف برده بود و ندانخانه بنیارس توجه فرموده عرایضه عفو و جرایم
که در حضور این تفضل و حرکت فعل آمد مرسل داشتند و ملاحظه آن نیز از مجمله اعتبار
خاطر قدسی مظاهر فرو نشست و عمدرین سال در آخر شهریار داخل قلعه
شاهجهان آباد گردیده و در ماه محرم باز عزیمت سمت جی نگر فرمودند
اغار سال بیست و ششم جلوس [illegible] درین سال معاودت از جی نگر فرموده
در قلعه مبارک شاهجهان آباد تشریف آرزانی فرموده مشغول بادشاهی
مرسوزاده افاق مزراحسن بخت و خوانده شدند اغار سال بیست و هفتم جلوس

درین سال بسبب مناقشه با تجلی در کار فوج پٹیل پیدا شد از اطراف و
اکناف باغیان سر بر داشتند بحکم جهان مطاع میرزا جوان بخت با فوجیه
که داشتند از جانب بنارس بمضافات همان آباد فرمودند بعد طی منازل
ناصیه ارادت بر عتبه سپهر رتبه سودند جناب خلافت مآب بمواصلت صوری خاطر
راقب مظاهر را شاد و فرمودند چون آن مرشد زاده افاق دیدگر گونه
اندیشان که کاپردازان مهام سلطنت بودند بخود و دیگری را نمیخواهند جناب
خلافت مآب شرف ارتحاص خواست حضرت جهانبانی تجویز نمیفرمودند.
لیکن چار ناچار با صرار و مبالغه رخصت فرمودند چنانچه منوه بیگم صاحبه عصمت
قتلق سلطان بیگم و صاحب زاده های کرامت انتساب از راه اکبرآباد و
بطرف لکهنو توجه فرمودند بعد آدای ملاقات نواب وزیر الممالک آصف الدوله
به بنارس عزنزول فرمودند اغاز سال سنه آم درین سال ماگهمان بتاریخ
سه شعبان سنه یکهزار و دو صد بحری در سنه میرزا جوان بخت بهادر در
برخاست و بحر و عارض شدن آنوجه تغیر حال شد و بعد دو سه گهری دولت
جنات بجان آفرین سپردند و در بلده بنارس متصل مزار شیخ محمد علی حزین دفن شدند
باستماع این خبر وحشت اثر اندوه بیاندازه بر خاطر قدسی مظاهر گمارد و عمدران
محمد الدوله ها در گریه بعد کشته شدن افراسیاب خان محبوس بود و در وقت
اقتدار مهاراجه پٹیل هم ازان قید رهائی نیافته بود لیکن چون بر مهاراجه پٹیل

بلاکنی

بی گناهی ان زمینه دار ثابت شد مطلق العنان شد و آخر بمرض اسقا که اظهار
از معالجه اش عاجز نهاده بود و دندان بجان آفرین و همدران اوان باغیان صلابت
خان و طاغیان خذلان توامان سر بشورش افراختند و کاربدان حد رسانیدند
که مترزل عظیم در ارکان ثبات سلطنت رسید لیکن از انجا که تابندار و سجانه در همه حال
مستمل احوال این بادشاه قدسی خصال است بعد چندی حق بحق خود قرار گرفت و
معاندان به بدترین عذاب و عقاب بقتل و هلاک رسیدند و ازان آوان نالی الله
کرسال جلوس و سنه ۲۵ از جلوس و الاست جناب حضرت جهانبانی در قلعه مبارک ساهمان آباد
لیث و کامرانی بر مسند جاه و جلال و اورنگ خلافت و اقبال جلوس فرمانروا و سجانه
تعالی بخت بیدار و فرخ بهر صاحبقران و درین عهد اسلامیت باکرامت دارد و الحمد لله که در غنفوان
این صحیفه شریفه بطوریکه در تحریر احوال کرامت اشتمال سلاطین و خوانین و غیره رفعه الله بانام
و نام رسیده الحال بموجب وعده شمه از احوال وزرا و امرا سمت تحریر می پذیرد و لمعه در احوال
ارکان دولت و امرا و سلاطین گورکانیه تیموریه به ترتیب نسبی آصف خان
غیاث الدین ولد اغا ملا بدیع الدین فروینی وزیر شاه طهماسپ والی ایران از ابتدای
عهد اکبری به هندوستان رسیده بمنصب سرافرازی حاصل نموده در سنه نهم به بخشی گری
به نیابت شکر خان و در سنه ۱۰ دهم هزاری و بخطاب آصف خان و در سنه ۱۱ هم
ابو الحسن و لد اعتماد الدوله غیاث بیگ ظهرانی در عهد جهانگیری بمنصب سرافراز شده
در سنه سیم هزار سوار بخطاب اعتقاد خان و در سنه نهم بخطاب آصف خان و

وسه هزاری منصب بعد ازان ناهنجاری سه هزار سوار بخطاب اعتقاد خانی
و در سنه نهم بخطاب اصف خانی و شش هزاری منصب بعد ازان ناهنجاری
سه هزار سوار و در سنه هفدهم هفت هزاری و در سنه بیست و یکم تحویل خود و قید
مهابت خانی را مانند بعد ازان بمحض تدبیر نور جهان بیگم ازان قید خلاصی یافته
هفت هزاری بوکالت نام برآورده باجازت نواختن نوبت در حضور
صاحب کوه در سنه احدی شاهجهانی عنایتنامه در لاهور شش هزاری بخطاب
مشارکشه عنایات فرا وان بدار و غگی مهر از رک و القاب لفظ عمومی خانی
برابر و جاگیر بنجاه لک روپیه حاصل نموده و در سنه احد و رجس به هزاری نهصد
هزار سوار دو اسپه و سه اسپه و در سنه سیوم بانتظام مهمات دکن
و در سنه هشتم بخطاب خانخانان سپه سالار مامور گشته و در سنه پانزدهم
بنکنام بمرد پنجهزار سوار خوش پوش سروکانش و کرور و پنجاه لک از نقد
و جنس برآمده ازانجمله سصت لک روپیه بوازمانش و همه در سرکار دالا ضبط شده
اصف خان صوبه دار دکن بود و در سیاق و جمع علوم ماهر بود و استاد و جعفر تخلص
میکرد و مثنوی حسن و سیرین بدو نسبت کرده که از دست
جعفر زه کوی یار و لست مشکل که دگر یار مسلمان شود
سردار بیگ خصله مصحح دولت و در سنه بیست و عالمگیری بایں خطاب

دوازدهگی

دوازدهگی نوازده باد جود خدمت کوتوالی سربلند شده و در سنه ست و هم بخدمت
نظارت حرم سرای و در سنه سی و ام بخطاب سردار خان بمنصب هزار و مائتی
سرافراز شده و در سنه سی و یکم از نظارت معزول گردیده و در سنه سی و پنجم رحلت
برلت سنه خان محمد ابراهیم خان ولد دوالفقار خان بن دوالفقار خان فرمان روا بود
در اوسط عهد شاهجهانی بمنصب و در سنه بیست و یک باضافه منصب و در سنه چهار
بمنصب هزاری و در سنه بیست و شش بخدمت اخته بیگی باضافه پانصدی بمنصب
هزار و پانصدی و در سنه بیست و هشت بخدمت عرض و خالصه سرافراز شده در سنه احد
عالمگیری بمنصب سه هزاری و به حایلی و تن بخشی گری و در سنه دوم باضافه پانصدی
و در سنه پنجم بمنصب چهار هزاری و در سنه نهم بعد فوت جعفر خان بنیابت
وزارت و در سنه چهاردهم بمیر بخشی گری و در سنه سالهم استعفا و نیابت نموده
و در سنه نوزدهم چون سربلند خان خواجه رحمت الله میر بخشی مقرر گشت بالاصالت
بخدمت وزارت کل و بمنصب هفت هزاری و در سنه بیستم بعطای مسند تکیه رفعت
و سوزنی چکنه و زر بعد فتح حیدرآباد باضافه هزار سوار و پیش از فتح قلعه گلکنده
هزار سوار و در سنه چهل و پنج بخطاب امیر الامرائی مفاخرت برافراخت تا
آخر عهد مامور بامور وزارت مانده و در سنه احدی شاهجهانی بخدمت وکالت نام در سده
خانه نشین گردید و در سنه دویم فرخ سیر بادشاه آثار جلد و صفا را جوهر بر دو بهر بود
بسیار بزرگ و خدا ترس اعتقاد خان محمد اسماعیل نصرجنگ ولد اسد خان

وزیر مشهور در سنه دهم عالمگیری روز ملازمت روز ملازمت به منصب صدی
و در سنه هفدهم بخطاب اعتقاد و در سنه بیست و هشتم بمنصب دو هزاری و خدمت
فوجداری و در سنه سی ام بدارونغگی دیوانخاص و در سنه سی و سوم به خلدوی فتح قلعه
راجرنی و دستگیر آوردن پسران و دختران و زنان ستاره بخطاب و الاقتدار خان
و منصب سه هزاری و در سنه سی و پنجم بخابیزه تسخیر قلعه بریل بمنصب چهار هزاری و داده
به خطاب نصرت جنگ و در سنه سی و هفتم بجلدوی فتح که بنگام محاصره حصار پاوجو و محافظت
شاهزاده مراد بخش با هزار سوار در مقابل سنها و رانا مرتبه ناگ جمعیت یک لک سوار
و پیاده و داشتند اسعامت نموده ظفریاب گردیده باضافه هزار سوار و در سنه
چهل و یکم قلعه چکه مشتمل بر هفت قلعه و مرتبت فتح نموده چهار مرتبه دو سر و دو دختر
رانا که دران قلعه بودند اسیر آورده بمنصب پنجهزاری پنج هزار سوار رسیده
در سنه چهل و سوم بمیر بخشی گری و منصب شش هزاری و داده بعطای ماهی و مراتب
و در سنه چهل و نهم قلعه دکن بقهر و غلبه بنام مسخر نموده و در سنه احد پنجاه در شاه
میر بخشی گری بحال مانده در سنه احد منور الدین بوزارت رسیده و بخطاب
امیر الامرای سرافراز گردیده در سنه احد فرخ سیر جنت المکان ضابط شده به
ورین ولد مقصود بیگ گوسه مرکمان در سنه سیصد و هشتم جهانگیری بمنصب و خدمت
قراول بیگی در سنه پانزدهم بنگام معالجه سلطان خورم در مهیم دکن زخم

برداشته در سنه احد شاه جهانی بمنصب دو هزاری و بخطاب خانی سرافراز شده
و در سنه دوم متعین مهم خانجهان بودی بعطای علم و در سنه سوم همراه آصف خان
بمحاصره بالاگهاٹ دکن رفته در سنه پنجم فوجداری این رو بی آب اکبرآباد مقرر گشته
بمنصب سه هزاری در سنه سیم متعین شاه شجاع بدکهن گردیده در سنه هفتم
بحاجیزه تردواب جنگ حاکم بجاپور بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار بنظم صوبه بالوه
متعین سالسته خان شده اکثر قلاع نظام الملک بی احانت بخوی مفتوح ساخته
و به فوجداری لکهنو سرافراز شده و در سنه یازدهم متعین دارا شکوه بکومک
ناظم قندهار و در سنه نوزدهم به منصب پنجهزاری بنظم امجور صوبه برار در سنه
بیست و پنجم بحضور والا رسیده در سنه بیست و ششم به تقصیر آن که بدون عرض
به اعلا عالی والا ایران خط برای ترید رسیان نوشته بود و به منصب و معاش گردیده
در سنه بیست و هشتم بعد اثبات بی تقصیری که بنا برافراد حمل بود به منصب چهار هزار
سوار و پنجهزاری بفوجداری جون پور سرافراز شده و در سنه سی و یکم به نظم صوبه بهار
و در سنه سی و دوم شاه شجاع به توهم بجا آن امیر با تدبیر را از بهم کدرانید
امیر میران ولد خلیل الله خان بروی در سنه سی و چهارم شاهجهانی
به منصب سرافراز شده در سنه سی و هفتم بمنصب هزاری و در سنه سی و نهم هزار و
پانصدی و بمیر تورنگ و در سنه چهل و هفتم بمنصب هزاری و در سنه چهل و نهم هزار و
پانصدی و بمیر تورنگ و در سنه پنجاه و یکم بخطاب میرخان و در سنه احد عالمگیری

به منصب سه هزاری و دو هزار سوار بفوجداری کوٹ کانگره و در سنه پنجم بفوجداری
جمود و در سنه نهم بشرف اندوزی حضور مشرف گردیده و در سنه دوازدهم
به نظم الله آباد و در پانزدهم بنظم مالوه و در هفدهم بتقصیری معاف گشته و در سنه
هفدهم بمنصب چهار هزاری بخطاب امیرخان سرفراز شده در سنه نوزدهم
مصاحب محمد معظم شاه گردیده در سنه بیستم بحضور شاهزاده مذکور به نظم کابل در سنه
بیست و نهم بصلاح بایم خورد یگانه صوبه مذکور به منصب هزاری و در سنه
چهل و دویم باجرای سرکار قلعه امیر بود تمام حرم و در خاطر اقدس اعلی اعتبارات
امیرخان و در امیرخان میرمیران ابوالبقا مخاطب به امیرخان ولد میرابوالقاسم
مکین درجه جهان گیری بود در سنه اول شاه جهانی بادای یک روپیه پیشکش
بجهت زیادت حرف الف بخطاب امیرخان گردیده احتشام خان
سیح فرید و دیوان پسر قطب الدین خان بن سیح سلیم حسینی که در جلدوی مردولت
بمکان به منصب سه هزار و پانصدی و یاس خطاب سرافراز شده در سنه ششم
عالم گیری در ضلع دکن فوت شده امجد خان ولد سید محمد قنوجی از ساداتان بارهه عالم گیر
بود در اوایل سلطنت بمنصب و خطاب و خدمت صاحب کامیاب بوده در سنه سیزدهم
بنظم اجمیر نامبردار گشته بعد از فوت آن سید امحد خان پسرش به منصب و خطاب
و بخشی گری و واقعه نگاری اکبرآباد در سنه اول بهادر شاه بمنصب هزاری

و بعد چندی

باضافه منصب و خدمت صدارت و خطاب صدر جهان نام برآورده در عهد
محمد شاه فوت گردیده اسحاق خان مخاطب بمعین الدوله متخلص باسحاق کوهند
اصلش از کوهستان بوده مرد صاحب کمال و خوش خلق بود از مروت بهره وافی
داشت در زمان محمد شاه به مرتبه امارت رسید و در سنه هزار و صد و پنجاه
و دو هجری بعد مراجعت نادرشاه دیوان خالصه گردیده در آن وقت نافت
خاگیر و منصب و خطاب آن میرزا محمد پسر پس که از خوبان روزگار بود و بادشاه
بکمال شفقت فرزندش میخواهد مسلم سدبخدمت دیوانی خالصه و خطاب نجم الدوله
سرافرازی یافت اخلاق حمیده زیاده از پدر دارد در سنه سوم احمد شاه برفاقت
صفدرجنگ در جنگ احمد خان پسر محمد خان بنگش میان دوآب در قصبه سهنا
بکمال جرات سعید سعید مومن الدوله کاهنی فکر شعر هم می کرد
آدکو هر شکم به چشم بسکه در دل مه خلد پیکان او
ان تخلص در زمان محمد شاه مرتبه امارت رسیده به نظامت کشمیر و بخشیگری
رساله سمبر داغ و خطاب اسد الدوله سرافرازی یافت خوش خلق و درویش
مرجع بود اوایل در رفاقت امیرخان بود بذریعه ازش بمنصب بادشاهی رسیده
چون بعد رفتن نادرشاه امیرخان صوبه دار اله آباد گردیده معزالیه را بنابر
سوء الجواب خود در حضور گذاشت خانمزاد در مزاج بادشاه سرایت نموده

ترقی نمود که محمود امیرخان گردیدار دولت را عی گفته ماصبی مصلی میباید رست
گفته سپاه را رفیق میباید زیست :: ایشان این دو بر جای شکوه گفته نیست :: بگذید
بهر طریق میباید زیست :: القصه چون میرحسن در سنه چهل و هشت عالم گیری بعد فوت
پدر رتبت و خطاب روح الله خان و در عهد محمد شاه مرتبه امارت رسیده و فات نمود
شیخ ابوالفضل ولد شیخ مبارک ناگوری در سنه نوزدهم اکبری بملازمت رسیده بمرتبه گری
مقرب شد آخر کار بعوب طالع ترقی کرده رئیس محفل خاص و دخیل امور سلطنت گردید
به منصب پنجهزاری رسیده نقل است که شیخ ابوالفضل بسمت برهان پور میرفت ار
عبور دریای چنبل ز بخیر اهیئے فیل خاصه تمام طلا گردیده رفته رفته بملاحظه افتادش
رسیده بزبان مبارک ارشاد شده که شاید سنگ مارش در انجا بوده باشد
ملاطفان و خواصان بجستجو بسیار نمودند نهم رسیده ناچار آن فیلان را دیگر بار در دریای
مذکور انداختند ز بخیر دیگر طلا گردیده کیفیت شد ابوالفضل چون مزاج
اکبر بادشاه بسبب سوخ بعضی اوضاع بادشاهزاده سلطان سلیم بلقب جهانگیر
انحراف یافت شیخ را که برای نظم مهمات بدکهن فرستاده بودند و در اخلاص و
راستی و درستی اعتماد و مخرمت شیخ بکمال رسید طلب فرمودند و حکم شد
که جمعیت خود را در انجا گذارده جریده بپیشگاه خلافت رساند و برسم
یلغار بره نوردی در آید حضرت جنت مکانی جهانگیر بادشاه که از فرط

اخلاص

اخلاص و یکروی شیخ با و با نعمت خویش خبار آلوده بود و ندانست که دون همگان
محل طلب خود پنداشته و خرده سنانش را غنیمت انگاشته دقیقه از دقایق ما به
سلطنت وانگذاشته بر سکدیو بوند یکه که در خدمت ایشان اختصاص دارد به گونا گون
نوازش وعده کرده بقتل او تحریص نمودند چنانچه از آرزوی جناب جهانگیر بادشاه
از شیخ در کلام آن بادشاه که در احوال بعد ش استمالت مذکور شد بدرجه رفت
القصه چون عبور شیخ از قصبه انبری که قریب گوالیار است و در آنجا آن فرومایه
در کمین گاه فرصت بود با سوار و پیاده بسیار هجوم آورد هر چند هواخواهان
شیخ رغبت براندن رخش گرانعنان کار نمودند او عار فرار بر خود نپسندید
مردانه وار بقدر نوکه در راه قبضه خود ساخت و سال و حال را روبراه دید
از بحر بود چون نوبت بادشاهی جهانگیر بادشاه رسید در سنه احد طرح
تجانه کسو در مهتر بر سکدیو بوند یکه انداخت زیرا که یکی از سروطک شیخ الفضل
ابوالفیض بود و در عهد سلطنت عالمگیری تجانه مذکور را شکسته مسجدی
مشهور عالم گیری از سر نو احداث یافت ابوالفیض فیضی تخلص در سال دوازدهم
جلوس اکبر والا بملازمت رسیده کمتر جایی را ستاد یافته ندیده این قطعه مرقوم
داشت ::

ای بادشاهان برون ریخته ام :: از سر لطف خود عطا داده :: زان که
من طوطی شکر خوارم :: جای طوطی درون بیجه به :: پسند خاطر افتاد و شروع ترقی
مدارج گردید در سال سی و سیوم بخطاب ملک الشعرا سرفراز گردید در سال

سی و نهم بعد از آن بی نقطه و کتاب نلامن در بحر لیلا و مجنون و مرکز دو
از در جواب مخزن اسرار از نظر اقدس گذرانیده مورد بخشش گردید و سلیمان
ملکه در وزن شیرین و هفت کشور برابر هفت پیکر و اکبر نامه مقابل سکندر نامه
پیش نهاد خاطر دولت این صحف ناتمام رسیده که زنده که به بنام رسید
مدایح جناب خاقان و المعلوم و معلم شاهزاده های دولتشان بوجه احسن
از آن حضرت غریب نوازی سایه بر سرش انداخته کلبه احزان سعادت
قدوم نور است فرمودند در زمان شرح معروض نمود دیدی که فلک من حیث
پیر بیکاره کرد: مرغ دلم از قفس سنا نگ کرد: آن که شاهی دروی گنجید:
ما تم نقش بر آورم بیکاره کرد حرف تا بیرم خانخانان بن سیف الدین علی بیگ بن عبد الرحیم
خانخانان قوم برلاس عالی طبیعت بود پدرش را شاه اسماعیل به کومک بابر پادشاه
جهت تسخیر ماوراء النهر تعیین نموده خان مذکور آغاز جوانی در خدمت بابر پادشاه
حاضر مانده بعد فوت پدر ترقیات عظیم نمود مدار المهام عهد همایون گشته در زمان
اکبر پادشاه منوحش گردیده راهی حجاز شده باشاره اکبر پادشاه در شهر پاره
کشته شده شعر هم گفت حرف نه نویسی دل ناشاد نکردی: مارا سر مالی علی بادنکردی:
: بابا دمی از لطف تو خندان و تر ان: ویرانه ما بود که آبادنه کردی: آن روز که بحر
به وصال تو رسانید: فریاد بر آرم که چه بیداد نکردی: بابا دم تو صد بار کنم ناله و فریاد
فریاد که یکبار مرا یاد نه کردی: بیرهمن برهمداس نام متوطن ممالک سرقیه قصبه بیرپور

کایت سابق نوکر راجه رامچند بکهیله زمیندار ماندهون بعنوان شاعری در مجلس
دولت راه یافته بیاد سفارش احدیه باوج عزت رسیده بمنصب و خطاب راجگی
و اسس محفل خاص شده بمنصب دو هزاری و در چهار دهم معرفت آن وکیل
راجه کجلا که نزدیک ولایت ملهوار است کار وی پیشکش نمود که اگر به اساس
مساس معاصحت شود شیخ ابو الفضل می نویسد حضرت می فرمودند که دو کس
بهلاکت رسیده از مساس آن صحبت نامه اند حضرت شاهزاده توجه مفرط مکرر خانه
اش تشریف برده بودند در سی و یکم به تنبیه افاغنه کابل مامور گردیده بنا بر خودسری
در جنگ افاغنه انجا تا سه هزار نفر کشته شد از همه او چه نویسد که او باشی
بخش هزاری شریف نبود حرف تا ڈوبل کهتری در ابتدای عهد اکبری به منصب و خطاب
راجگی سرفراز و محرم راز گشته مصدر خدمات دیوان سپاهانه بندوبست و ملک
بنگاله و هم اوڈیسه و گوشمال رسکند رخان و فتح قلعه جنور وغیره مهمات
مردانه و کار نموده در سنه هزار و هم برای منقح نمودن جمع و دمی گجرات رفته
در سنه دهم تسخیر ده ساله ممالک محروسه چنان منقح نموده که سیاه و رعایا
اکثر از گزند هدیگر رهائی یافته در سنه هفتم در آبادی ملک و کیفیت اخراجات
راه دار و ضمه رعایا و اندازه طریق خیانت قواعد و ضوابط مقرر کرد و نسخه معامله
فهمی درست نموده در سنه سیزدهم چهارم در لاهور فوت کرده تایخان
مولد نامایی بروی از طایفه ارلات از ملازمان میرزا هندال در رکاب

همایون آمده بود و در سنه احد اکبری به منصب پانصدی و بخطاب خانی
برنام خود سرافراز شده خدمت می نمود و در اینده بسعادت پیشخدمتی
رفته در سنه بیست و دو با پیشکش انها مراجعت کرده بخانه نشکوخدمتی
امارت رسیده بود و طبع موزون داشت و کافیه را نظم نموده در حوالی
قلیچه قدم مبارک کوله از رود یاد کار مانده حرف جیم جعفر خان ولد صادق خان
ظهر اینا منصب دار شد در سنه سی شاه جهانی باضافه منصب و در سنه چهارم
بمنصب دو هزاری و در سنه پنجم سه هزاری و در سنه ششم سه هزاری و
در سنه نهم بعد فوت پدر چهار هزاری و در سنه دوازدهم بعد فوت
علامی افضل خان بدستخط بودن سیاهه بخواه لدباب مطالب و استاد بتول
بمهرش در سنه چهاردهم بوقوع تقصیری بلا منصب گردیده بعد چهار ماه باز
بحال شده و در سنه نوزدهم بنظم لاهور و در سنه بیستم بمیرسخنی گری و در سنه بیست و
سوم به نظم شاه جهان آباد از انتقال مکرمت خان در سنه بیست و چهارم بنظم
صوبه بهار در سنه بیست و یکم بخدمت وزارت در سنه احد عالمگیری بمنصب پنج هزار
و شش هزار سوار بنظم مالوه و در سنه ششم بخدمت وزارت از انتقال
فاضلخان ملا علاء الملک و در سنه هفتم بهفت هزاری و هفت هزار سوار و
در سنه سیزدهم بارک و مانجی و عالیجاهی را بسرای جاودانی برد و حسن

بیگ خان قمر الدین نام ولد غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ در سنه هفتم
عالمگیری رو ملازمت بهار صدی و در سنه نهم بخطاب خانی و در سنه بیست و یکم
به منصب دو هزار و پانصدی و در سنه بیست و چهارم بخلعتی نزد و بی بخطاب
بهادری و در سنه چهل و یکم و جیش فیلخان بهادر در آن سال از پدر آزرده گشته
بحضور رسیده بعد یک ماه باریاب بجا گردیده در سنه چهل و سوم بجاگیره تنبه
نهم سمت کونه و کهن باضافه هزاری و در سنه چهل و پنجم بفوجداری کرناتک
و در سنه چهل و هفتم بنظم بیجاپور و فوجداری ملکوکن و در سنه چهل و نهم بفوجداری
سکهر و بهدران سال بجلدی طلبه بنواحی قلعه واکن گذه بهزاری بهزار
سوار یک کرور و پنجاه لکه دام انعام و در سنه پنجاه بفوجداری فیروزنگر و هره
در عهد بهادر شاه خانه نشین مانده در عهد فرخ سیر نوکری اختیار کرده در عهد
محمد شاه بنظم دکن و بمنصب نه هزاری و بخطاب اصف خان و الامرتبت گردیده
در سنه احد احمد شاه فوت گردیده جواهر خان حاجب سهل خواجه سرا در اخر عهد
عالمگیری بمنصب و خطاب و به نیابت نظارت و داروغگی جواهر خانه حاصل
در عهد فرخ سیر بمنصب چهار هزاری رسیده و در سنه محمد شاه وفات نموده
خواجه سرای بود ملک صفات حرف الحا حمید الله خان بهادر حمید الدین نام
ولد سردار خان چیله در اوسط عهد عالمگیری منصبی داشت در سنه دهم

صحح البیاض

سیم مدار وغگی حاجم مرخاراتخیری مدرد رسه سی ام بمنصب چهار
صدی دورسه سی ودوم مدار وغگی فیل خانه اراتخیری بدرد ورسه سی
وسوم منصب سه صدی وبخطاب حالی دورسه سی وپنجم ارانتقال
مدرخدمات اوسه افزارسره دورسن سی وششم بمنصب هزاری دورسنه
چهل یکمدی مترددات سپاه بخطاب بهادر دورسه چهل ودوم
مدار وغگی دیوانخاص دورسه چهل وسوم بمنصب دوهزار ومالصدی
دورسه چهل وپنجم بعنایت خلعت وفتح سیح ودوشاله اریوشاک
اریوشاک خاص دورسه چهل وششم بمنصب سه هزاری سه افزار گردید
ومقرب حضور بود درعهد محمد شاه بمنصب پنج هزاری سه افزاری ملقب
بشکنام رفت حسین علی خان ولد عبدالله خان بارهه سمه سال تمام داشت
دوراخرعهد عالمگیری بمنصب وخطاب حالی ودرعهد فرخ سیر مرخصی
وبخطاب امیرالامرای اخرنمک حرامی کرد سید حسن ولد روح الله خان
درسنه یک وبنجم عالمگیری بخطاب خانزادخانی پانصد چهل وششم
بمنصب سه هزاری بحکومت مرادآباد ومرسامانی وبخطاب روح الله خان
دس بگیری بادوفات پنج افار لودهمدرس سال وفات همدوه لاد
خان خانان همایون خان رمار نمک ولد عورنمک کابلی مدرس ارملادمان
مرزا محمد حکیم برادر خورد اکبر بادشاه بود در امام ساهرادگی به منصب مالصدی

ودر سنه عهد جهانگیری بامضاء هراری وخطاب مهابت خانی ودر سنه دوم
منصب چهار هراری سه افراسیده ودر جلوس ساهجهان بادشاه
بلباس خلعت فاخره ولوماه وطوغ وفیل وغیره والعام چهارلک روپیه
نقد وخطاب خانخانان سپه سالار منصب هفت هراری سه افراری یافته
ودر سنه هفتم مرخص بکهدر خوشحال شده خاهی شوهم بی کلف اردبیل
خون دلو هوار دشت راه همه کس ها معذور همین دار کناهی همه کس ها خاطر نشان
بعذر تقصیر که هست ها ها اوضاع زمانه غدر خواهی همه کس ها خط منکار خاطر نشان
سرای غیر نام محلی بحکاره محرم خان منصب دالک ودر سنه چهل وهشتم عالم
گیری منصب سی صدی وخطاب خدمتکاران سرافراز بوده در عهد بادشاه
منصب هیجده هراری وصاحب جبل وعقد سلطنت کردن ارس جهان مکانم رفت
خلیل الله خان ولد مرحوم ان نعمت الهی بردی در عهد جهانگیری منصب دالک
ودر سنه دوم ساهجهان بخطاب عالی وخدمت توزکی ودر سنه پنجم منصب
هزار ومالصدی ودر سنه شش هزار وهفتی لوخاره سرافراز سیرهراه بادشاه
سجاع بدکش رفته ودر سنه هفتم در انجا مرده ومحصور امده در رکاب والا
در دکهن کارزاری کرده در سنه نهم بخلدوی سعی های دلیرانه وزیده عادلخان
باضافه مالصد سوار ودر سنه چهاردهم بخدمت توس میکی واجه میکی
مقرر شده وبه اضافه مالصدی مامور کردیده باج سالیانه لاهور الصرف
سنه یک روپیه

سنه یک روپیه در انجام نوبهار همرده ودر سنه پانزدهم همراه شاهزاده دارا
شکوه بکمک ناظم قندهار رفته ودر سنه شانزدهم بحضور امده ودر سنه هفدهم
منصب سه هراری وس بخشکری سهاب امده ودر سنه نوزدهم بکاره مرخص
درهم ریخته وبدخشان منصب چهار هراری سه هزار سوار ودر سنه بیست ویک
به نوجداری سیوان ودر سنه بیست ودوم باز دوم به بس بخشکری ودر سنه بیست و
سوم همرکاب کیری ارتفرخوشحال ودر سنه بیست وچهارم به ناظم صوبه دارالخلافه
ودر سنه بیست وس منصب سیهزاری والا مانده کردیده باوکرمدیه باجرات صوبه
کابل روانه شده ودر سنه بیست وهفتم بحضور امده ودر سنه بیست ونهم برای سه رسیس دار سری
مکرلس کرده بحس همراهون سری مکرر افتح کرده ودر سنه سی بحضور امده در
سنه سی ویکم باز دیکر منظم صوبه مذکور رام مراد رده در جنگ اکبرابادبه همراه بادشاه
راده دارا شکوه بمقابله بادشاه زاده عالمگیر ودر ردوسامانه دریغ نه نموده
ودر سنه اول عالمگیری سهزاری چهار هزار سوار ودر سنه دوم به ناظم
لاهور سرفراز کردیده بهمدران سال بعارضه حسمانی فوت سید خیرالنسیس خان
کنوه مرحومی در اخر عهد عالمکیری به منصب سه صدی وبه امر حطاب نوجداری
امانده ودر سنه چهل وپنجم رسیده بنوجداری وبامری صمیران سرافراز کردیده
در سنه چهل وشش ودر سنه سرسال بملکه لعی همرده لبودردی کرده درهمین عملداری
وامانتی محالات لکاره اضافه لبوده ودر سنه اول عهد بهادرشاه فوت سید دانشمند خان

بلا شعای مردی از امرای لهراسپ کردلکری در اردو رسیده حسب الطلب
شاه جهان آباد در سنه چهارم رو رملا و بمنصب هزاری لحاظ سنه
لست و نهم هزاری و ماس خطاب و خدمت بخشگری رسید لو سنه پنج
استقاره و در سنه هفت عالم گیری کوس لمن سلطانی زد و در سنه دوم اجمار لوکری
کرد و منصب چهار هزاری مرتفع شاهجهان آباد در سنه پنجم سرول و اسنه ششم
هیچ هزاری در سنه هشتم بازو نکرد و لطف شاهجهان آباد در سنه دهم بمنصب پنج هزاری و اسنه
سیزدهم فوت کرد کمالات اس مدرک ارا و اره مبرون لو د داد و خان ست
بیجاپوری ولد خضر خان مدرسه لست و پنج عالم گیری چهار هزاری لو سرافراز
سنه هفت و الفقار خان مامزد در سنه هفدهم سر در جنگ حسن علی خان
در دکهن کرد در سنه هیجدهم بخشگری لکهار لو د و اسمه خان بجرت مخاطب بمعتمد الدوله اسمه
لو د را جهت نامزد شاه ارشد و سال خدمت خان سامانی بجد شاه سرافراز
سنه در املاک زمانی وفات کرد و اردست سه کفهم رکو او جسم لدرم خوش هاکوی
لو لوشیر رشم دل کلم و پیش هاها افسوس کیر د و اره و سدم هاها اردو سهای که لو د ه رس
مس هاها و اسمه خان مشهور بمعتمد خان عالی مخلص ماس مرا می احد اصلس ارسرار
در اواسط عهد عالم گیری بمنصب و خطاب معتمد خان و در اواخر عهد مذکور منصب
هزار صدی بخطاب مؤیدخان در سنه احد شاه بخطاب دانش مندخان سرافراز گردید
و اماس طبابت می نمود و خوشنویسی ارین فن دانست خوش فکر و دانش حال

طبقه دوم عامل

طبقه سیم عامل امرا و سلاطین و گوای معاصر اس ارمع رسالس مرصوع
سنه مذکور در سنه دوم شاه شاه وفات کرد سه عالی ارطرز تو مدالک عاشق
سده ها اس همه اله و افغان لو بحری سه ها بارو فع الله خان ولد جلال الله خان مردی
در عهد شاهجهانی منصب بالصدی در سنه هفت عالم گیری منصب هزاری و در
سنه سیوم بخطاب خانی و در سنه ششم ماضا و بالصدی همه بخشگری احدیان از
تغیر منصب خان مورسده در سنه هشتم منصب دو هزاری و خدمت اله سلی در سنه نهم
وحداری و ماموی در سنه سیزدهم سهارن لور در سنه هیجدهم همه سامانی
از بحری اسرف خان و در سنه بیست و دو بدار و غگی توپخانه از انتقال
دارا بت خان و در سنه بیست و سیوم بخشگری از انتقال اسرف خان
مذکور ماضا و هزاری منصب هیچ هزاری چهار هزار سوار سرافرازی سده
در سنه سی و یکم در سنه چهل و احد اباد مصدر مردد و سامان کرد و در سنه سی
و سه سلوا بخور مفتوح کرد امده در سنه سی و پنجم و خرش ماسلطان
محمد اعظم منسوب کرد و در همان سال مقدمه سپاهی خود را باخود در دو می خان
مقرر نام دار و غه توپخانه سلطان بهادر گجراتی لو د ار سلطان مذکور رد و ان
سده لوکری همایون باد شاه احصار کرد و قلعه مسور ساکرد او
سر بعد خان خواجه موسی خوش سلطان مرحوم الدس در اواخر عهد عالم گیری

منصب هزاری و خطاب سرافراز کرده و بود حلف ان حضرت ارسس
محمد اعظم شاه غازی هزاری سرکرده سپهدار جان و له جهان جان
بهادر ظفر جنگ در اوایل عهد عالم گیری منصب و خطاب نظری جان
و در سنه ۱۰ و منصب و خطاب سپهدار جان و منظم الکبر اباد و در سنه سی و سوم
منظم الله اباد و در سنه چهل و یکم مزول گشته بار دوم منظم الله اباد در سنه چهل و سوم
و چهل و نهم منصب هیچ هزاری و خطاب بهادر و در سنه صفدر بهادر شاه
خطاب جان جهان نام برادر زده در عهد محمد شاه در صوبه داری اجمیر بدم
رفت سعد الله خان ملا سعد الله لاهوری در سنه چهار و سیم مرحوم مرکز جان
صدر السه رود و ر ملازمت منصب بزرگان تحدیث عرض نگرد و در سنه سیم
منصب هزاری و خطاب و در سنه ۱۶ ماضاه و مالصد منصب هزار و مالصد حالی
و دار و عکی دیوان خاص و در سنه ۱۸ سیم منصب دو هزاری و بمر سامانی
و نا سنه نوزدهم سیم منصب چهار هزاری و دیوانی خالصه بار دیگر بخدمت وزارت
کل و نا سنه ۲۰ سیم بخلعت و مروارید سیم ملبح و بدرخان منصب هزار
نا سنه ۲۲ و دوم ماضاه و هزار سوار دو اسپه سه اسپه و دوکر در دام انعام
و خطاب علای و همای سرافراز کرده در سنه ۳۴ ام فوت کرد و در عهد ان
ارجسم مبارک بی اختیار اسک جاری سعادت خان برهان الملک اس خلص
از سادات مسلور سب در رمان محمد شاه بهمد و ستان عراق

مرقی رسیده بخدمت صوبه داری اورده سرافراز ماف و خاص جان مرا ان خدمت
قیام دارد سب در اسوب نادر شاه بحسب الطلب نادر شاه بحضور رسیده در
جهان اباد در حسل دار القفا کرده در سنه ۱۰ سیم بمنصب رستم زمان و حاتم دوران
لود الطفی لعلوم مدارس کاهی موزون می کرداند سب سال کدام زده سیم که
حسم لود رام ها که در حسم مست همه مردم شاه سب ها شاه خان ابو طالب ولد
اصف جان الدالس بن اعتماد الدوله طهرانی در اخر عهد جهان کسری منصب و در
سنه ۲۱ و یکم خطاب مزبور و در عهد شاهجهان منصب هیچ هزاری و در سنه سیم
منظم دولت اباد و در سنه ۱۲ سیم صوبه داری بهار و در سنه سیزدهم منظم
الله اباد و در سنه ۱۶ سیم منظم مالوا و در سنه ۱۸ سیم صوبه داری گجرات و در سنه بیست و
سیوم صوبه داری دکهن در سنه ۳۴ ام خطاب جان جهان منصب هزار و
در سنه احد عالم کسری منصب هزار و منصب هزار و سه اسپه و
دوکر در دام انعام و خطاب امرا مرای و در سنه دوم خلص اول و اخص
بدستور پدر و بمدرس منظم مملکت دکهن و خطاب لوماں طوع در سنه ۲۶ سیم
صوبه بنگاله و در سنه نوزدهم سیم انعام دوکر در دام و یکر منظم اول و در سنه بیست و
یکم مقام ملازمت باجازت اول با لکی سواره تا دروازه غسل خانه کل را
دیوان خاص می گوسد و منظم الکبر اباد در سنه بیست و دوم بار دیگر بمقالد و در سنه
سی و یکم بار دیگر منظم الکبر اباد و در سنه سی و سیم در ای وغات کرده ارجاب

مروت و احسان بود میان سپاهیان لوای کرد که در سنه ۹۳ سم پادشاهی اوطاع
حرد سمکار مملکت و کیس و در سنه ۹۴ سم بلالوس از مضافات صوبه بهار در سنه
سوم عالمگیری طوی جاگیر و در سنه نوزدهم ۱۹ سم مورد ملک مضاف بمقاله مفوض گردیده
حرف الصاد صمصام الدوله خانه دوران اعلی خواجه زاده لعل مبدع ماسی محل خاص
موطن اکبر آباد مرجان فرخ سیر بادشاه رسیده و در عهد محمد شاه امرا لامرا امیر
بخشی گردیده محرم جرد کل مرکور اوده بس بود و در ایام امور بکار ملکی و مالی و سپاه مصروف
درس و تحصیل علوم و فضلا بوده در یک مراد و کهد دسی شاه و یک در جنگ نادر شاه
مصل کرنال بسی عمر کمال شهامت نادر کاهی عمر خود ناکس می گفت سپاه
حور سپاه داران بر شد کوی لوی اعلی نادل اسد را مادم که بر روی لوی اند نامی سپاه
خان بهادر سنه بخلاص میر السن فرخ سیر بادشاه مرد اعدالله قبول روی ان
ار دست سه مراد حسلو بکوسان ان کمان ابر دنامان که کرد عهد اخار انس
حراب کرد نادر خان الوالعزم سال سه جان در عهد سپاهانی منصب
هفت صدی دات و در سنه احد عالم گیری بمنصب هزاری و مالصدی دات بخطاب نادر
خان و در سنه ام طوخان و در سنه سی و سیم بوجداری جونپور امده
به نظم کشیر دران ایام بمرض کود اسکوت اضهار کرده بود و جواب مطالبات
بدسی دادی و داد حصای مرفوع و مالع و سی دا خاص کردیده که دلوانه نادر خاقل
هوشیار زمستی و سکر احوالش معلوم نشد عنایت الله خان کشمیری منصب صدی

جواهری بازار

جواهری بازار دات در سنه بیست و سیم عالمگیری منصب چهارصدی و خطاب
اسعاد امه و در سنه بیست و سیم سنه صدی خطاب جانی و مامه و لوا نی
حالصه از طرف رسه جان مدلع ارمان تا امدن او در سنه بیست و سیم منصب صدی و لوا
س اصالتاً و بدلوانی صرف خاص و در سنه چهل و یکم مامه خدمت و سنه خطاب اسد خان
که او در دسنه خطاب مهابت می بود و در سنه چهل و دوم هزاری و در سنه چهل و چهارم
بدلوانی شاهزاده مدار محت و در سنه چهل و پنجم بدلوانی حالصه با خود و لوا نی
س منصب هزاری و مالصدی و صد و سی سوار و امده و دو هزاری و در سنه سی و ششم
باحارت اندرون السان کمره در سر احدانی و سر انجام هر دو دلوانی لفافه اوقاف
بوده در ایام سلطنت بهادر شاه صوبه سیر و بدشاه منظم کشمیر و سرسالی و مامه
وزارت مقرر شده به منصب پنج هزاری رسیده و در سنه سی و پنجم بدشاه و
امیر الامرا اسلیم دان خان ولد کلیچ علیخان رنک از امرا و مادار امران بود شاه عالم
اول پدرس را مایا در محاوران می بود و شاه صوبه اورا مامانی می فرمود
چون شاه مذکور سر بر سلطنت در ایران امرا حاص الله مادار در سنه بیست و سیم شاه
جهانی موقوف سنه جان بهادر صوبه کابل بدرگاه رجوع او در ده فلعه مندار را سپرد
و عایا نه منصب پنج هزاری و ارسال خلعت خاصه با خاقانی و عنی و در ملاقات خاصه
هزاری و نظم کشمیر و در سنه بیست و سیم منصب هزاری و در چهار و سیم منظم کامل و در
سنه بیست و سیم بخطاب امیر الامرا و منصب هزار پنج هزاری پنج هزار سوار اراضی کشمیر و دات و سه اسپه

در سنه دوازدهم عالمگیری از تغیر ارسیده به منصب سه صدی
در سنه بست و سیوم بخلعت و جرات اورون جرس علی خان عالمگیری
از تغیر او دیپور به اضافه مالصدی و خطاب جالی و بعد و طالع در سنه بست و
سیم بمرحمت گردید احدیان در سنه بست و سیم بخطاب عضدالدین خانجهان
در سنه بست و سیم بخلعت و نوبت فیلو را سریع بخطاب فروغ خلق در
سنه بست و سیم بعنایت پای در سنه سیام بمقام فتح فیلو صدر آباد در دکن
سیده بود و منصب بهم هزاری و بهم هزار سوار سرافراز گردیده و در سنه سی
و دوم بمرض دماغی نابینا گردیده اگر منصب صدمات عمده و لطم صوبجات محظ
را الحق راضی داده در سنه چهل و هشتم بخاره لحاف بهاصی سه بهم
ماصا و سه هزار سوار دو اسپه و سه اسپه و خطاب سپه سالار و ایالم
گردرام و در سنه احد بهادر شاه منظم صوبه گجرات نام برادر در سنه سیوم
و رای از تغیر جلت گرفته قاسم خان میر بحر مشهور پس از ای حرا سال در سنه
احد اگریز منصب و خطاب جالی سرافراز گردیده معتمد کامل در سنه بست
از مرد مرزا کامران برادر خورد همایون بادشاه که دارای کامل بود بحضور رسیده
سه هزاری در سنه دوازدهم در فیلو حضور و در سنه چهاردهم در فتح فیلو
بشهور و در سنه بهمدهم درک پس فیلو کورنش نموده مرد و بامهوده در سنه
بیستم سایر عدم قبول ضابطه واج از حضور بدر رسیده باز معتمد کامل در سنه بست و

دوم معتمد

دوم معتمد گجرات و بهمدران سال منظم اکبرآباد و در سنه بست و بهم معتمد اعظم خا
کوکه در بهم مقاله در سنه بست و یکم ولایت سمرقند مهموده منظم کامل نامزد رسیده و
در سنه بست و بهم بعد رحلت مدران سر معلی سایر گشته سید و باشم خان
پسر پس در عهد اکبر بمنصب هزار و مالصدی و در سنه احد خانجهان گردیده
منصب و در سنه دوم بخطاب جالی و منظم اودی و در سنه سیم بالنظم سمر
و در سنه بیستم معزول از اکبرآباد بمنصب سه هزاری در سنه نامزد سیم توت
کرد و قاسم خان بنده اش در سنه سیم بسایجانی بمنصب هزاری و در سنه
هزاری در سنه نوزدهم معتمد مدیخان در سنه بیستم بخاره مردوات
باصا و مالصدی و خطاب معتمد خان و در سنه بست و یکم دو هزاری بمنصب اصله
سیکلداران دو هزار و مالصدی در سنه بست و دوم بخلعت و مردوات منسم فندار
در بست و پس بعد رسیدن اجاد رمردوات کوتاهی نموده در بست و هفتم معتمد
دارا سکوه در بهم صد سوار سه هزار و مالصدی در سنه بست و هشتم بخاره مردوات
چهار هزاری در بست و بهم بعنایت بلکوسمائی سریع نگروالا در سنه بست و یکم سه هزاری
و در سنه بست منظم گجرات مالحاق راجه جسونت سنگه بمقابل شاهزاده اورنگ
زیب پس کرده بعد رجعت روبرو مادر باکبرآباد رسیده همراه دارا سکوه بار
بمقابل شاهزاده رسیده بعد ارمرهم دارا سکوه بلازمت عالمگیر مهموده بحا
منصب سه هزاری بموجب ارین مراد آباد و در سنه سیوم بموجب ارین سه هزاری

جعفر در بهار سال بر جسم جمدیر برادر اسن که عازم بخارا و اشکر کشیده بود قا
این ماجرا رسیده قاسم خان حاکم موکیان در عهد اکبر بود در صوبه بهار
جنگ کرده و قاسم خان برادر اسلام خان مرحوم که سیح سلیم چشتی باطم مکالمات منصب
چهار هزار و چهار هزار سوار که در عهد شاهجهان بوده میرقاسم خان خوشا
ولد میرابوالقاسم که در عهد اکبر به امور خیر نمایان بسلطان خورم مقرر دان در عهد
جهانگیر بالاعمادالدوله خویش دانست منصب سیح هزار و سه هزار رسیده مظلم الامور
و سکاله سر افراز و در سنه چهار هزار و چهل و چهار مید کن و مکان اصل دکن بعد اورده
دوده هزار کفار ابخار القتل رسانید و هو علی قزالدین خان مصنوع سموده خواجه
محمد فاضل ولد ذکی ابن خان در سنه یکم عالمگیر منصب و خطاب خانی و در عهد
شاهجهان بوزارت کل منصب سه هزار و سه رسیده در عهد شاهجهان
درانی در کوا و وفات سنه سه و دو هزار و هم کوله شهید سنه محرم خان خواجه وفات منصب
دانست در سنه چهارم شاهجهانی محرم خان منصب مفصد در سنه سام
به نوابت روضه یاح کنیج و مکان محرم علی مرد اخانی که در سنه احد عالمگیر
منصب و خطاب و دار و علی جواهر خانه دوم و مات و زارت رسیده
و در چهل و سوم وفات کرده و مکان محرم خان در اخر عهد عالمگیر
منصب سه صدی و خطاب سر افراز شده و در سنه احد بهادر شاه فوت
شده و اموال ان بخدمتگاران و مسعود خان بخانه مالش معاوضه

(1) الاثر

و مکان سید حسن خان علامی سید فتح الله شیرازی در سنه احد شاهجهانی بمنصب
هزار و پنجاه خطاب و خدمت میر سامانی و در سنه سوم در دکن در
رکاب دالاد و در سنه چهارم بقلعه داری اکبرآباد و در سنه پنجم به اضافه مالصدی
و در سنه سوم و دو هزار و هزار سوار به فوجداری اکبرآباد و در سنه مفصد هفتم
و در سنه هشتم بار خدمت میر سامانی رکاب و رسالت سخالور و در سنه نهم مراجعت
از انجا و در سنه یازدهم میر سامانی و دار دهم و سیزدهم سر انجام او و به
به کابل و فه بار رفته و در چهاردهم بالصدی اضافه و در پانزدهم سه هزاری به لطف
شاهجهان اباد و دار و علی عمارت فلوه شاهجهان اباد دار الخلافه و در دکن در
سنه بیست و سیم چهار هزار و چهار سوار دو اسه و سه اسپه و فوجداری مهرا
ضمیمه صوبه داری و در سنه بیست و یکم بخدمه امام عمارت فلوه سیح هزار و سیح هزار سوار
سر افراز گردیده در سنه بیست و سیوم فوت کرده محمد امین خان ولد مرمهما و الدین
برادر عبدالله خان عالمگیر در سنه یکم عالمگیر ارماور امیر اسه لقب خدمت
منصب دو هزار و خطاب خانی و در چهل و دوم بعد از کل معرکه الکرد و دا
مقوده در سنه چهل و ششم سه هزار و بالصدی و در چهل و هشتم بالصدی
و در سنه پنجاه و یکم بخطاب خانی مهابت خان بهادر در عهد محمد شاه بخدمه کل حسن علی خان
مهابت در نمک حرام خدمت وزارت کل و منصب مفصد هزار و سه رسیده در
احد الناس لدم رفته محمد یار خان ولد مرا بهمن یار بن اصفهان طهرانی در سنه دوازدهم

عالم‌گیر به اورنگ‌زیب چهارصدی و امده به اضافه منصب و خطاب حسابی
و در سنه دوم جلوس عالمگیر بهادر بکی از زمرداران و امده بهمراه بکی و در سنه دوم ارسنه
و در سنه چهل سه هزاری و منظم ساهجهان اباد از انتقال عاقلخان حالی و در چهل
و سیم بوجه اداری مزاد اباد و جود و لطم صوبه مذکور سه هزار مالصدی و لوای چهار
هزاری رسیده در عهد محمد شاه فوت کرده در سهو و اغلاق بی نظیر بود و مخدوم
الملک ملا عبد الله کهن سال در ملایی بی بدل بود و میر منشی سلیم شاه و سلیم شاه
قرب کمال داشت و در سنه احد اکبری ماس خطاب و خلعت مدار المهامی و در سنه
در سنه دوم عالمگیر بادشاه سالیانه فالج شده در سنه سی و پنجم جلوس مسرور
رفت مقام مراجعت فوت شد اکبر یاران دبیر بود مولانا عبد القادر بدایونی
می نویسد که ملا عبد الله سلطان پوری را سلیم شاه پسر هیم بادشاه الغا
مکلفت کرد ان چهار پسر از عهده برنیامدند پسر هیم در اندک مدت
و بر تخت خود نشسته بکی از مشاهیر علمای روزگار خود را که شیخ عبد النبی صدر
اکبر بادشاه خطاب مخدوم الملک سرفراز شده اخر کار که شیخ عبد النبی صدر
سدبار از مخدوم الملک کاوامانده بی اعتبار کرده و در میان ملا و شیخ مباحثه
و جدل بدرجه بسیار بوقوع امد مخلص نوری ران عالمگیر به بهدو سیمان رسیده
مخدمت شیخ الاسلامی سرفراز شد در سنه نوزدهم جلوس عالمگیر بادشاه
مهادر شاه وفات کرد اردکست ۵ زنهار بمحفل بدهی ره جوسی را ۵ ازرده دل

ازرده کند ایجی را ۵ چنانخانان پدر رسن سلطان مکن کوال اکبر اباد و خود
داخل منصداران اورنگ زیب سه هزاری مرقمات مسود کرده در ارک ممالک مرو
مهادر شاه بادشاه بهبود اردکست ۵ حرف مجنون و خرابی سامان جنون
کردن و دیوانه و کرا از جاک خود ایجاد کردن بمنزلت مصنف خلاص از مردم کشمیر دارد و غنه
عمارت سرکار مرحوم الدین حسان لوده اردکست ۵ ماده لغات مزاهیکله بنسبت
کرلی لوهکس و شراب بی مکه سپیچ ۵ ولد روح الله جان من جلیل
الله جان در سنه چهل و سیم عالمگیری منصب هزاری و ماهی خطاب سرافراز
سده در اواسط عهد فردوس ارامگاه محمد دوم و در اول سکنی مورنی خود
ممارکرده اردکست و لد کوسر سرکردولی نخلص مرکرده ۵ بهیج دوکلدر مسود
دل ما ۵ ۵ ۵ ران اند کوماسه سه کل ماند ۵ حرف ثانی اول خواجه حسابرام
داکست در سنه رسع الثانی سنه چهار سابجلوس بخطاب جاندوران ممتاز
سده از طویله خاصه اسپ بارس زردفیل از جمله خاصه و ماهی و مراتب عنایت
سده در سنه چهار عشر یازدهم جلوس ارسا رجان هروی باخلعت برادر عبد الحی
اصف جان در اخر عهد عالمگیری منصب هزار و ماهی و ماس خطاب
دلوانی کامل سرفراز شده و در سنه دوم بهادر شاه به وجه اداری سهرند سکهان
ضلع سهرند مرده و ارجان خود ماخوذ ۵ یحیی جان اروم افاروه در سنه
مرزا امام بهسان امده مولد مرزا به در لاهور در سنه سی سالگی به ایران رفته تحصیل

علم نمود و هفت سال مراجعت هندوستان کرده ماموری یافت عمده
مسول بصحبت دربار فلک مدار علما و فضلا اول ملازم اعظم شاه و در زمان فرخ سیر
بخدمت دوستی مکی و در عهد فردوس ارامگاه میرزا کلیم علاوه ان در سه
سفر و چهار جلوس به لقب عبد المجید خان بدلوانی خالصه سرافرازی یافت
در گذشت و بصفت وفات ممتاز است ۱۲ رقمی رقم سرخط احداث
اباع من : مرکب کل زمان وصیح رومی سجراع من : لمعه در بیان فتحه و
سکون و مراد از اس الیه مرقوم شد که تبدیل بصیح کاف فارسی و نمای
حطی و سکون را به نمای هجائی و الف و سکون لام از صیغ حوس کرده مرکب
ماه اشکال مالس یک و مالس سطر بر و خورد و مرکب سار هوا را
اوکنده دارد خرلوبان کور جفاد و مکرست نتوان زد و در کوار به سر همراه سا
باشد هدیه حکیم مرکب از زور سب را جهاری کرده هر کدام را مهر کرده بصیح
نمای فارسی و سکون نا و راه زیاده و مهه ارس کهرست کم بنو و بصیح کاف
فارسی و نمای حطی و کسره را و سکون نمای هجائی و او سهم حس سار اورات
داور ارسطو لحن کرد امنده و هر کدام را بیل خواند بصیح نمای فارسی و لام
و هر یک را سطف سل کسره نمای رومی و صیح نمای فارسی و لام و مراجع مرفض
اکبیه و سنا سای بحسدن قدر زبان او مدیه ارس و حران برسار سک
حمد مالک امرا فارسی زبان مکان کوه ماسای میراد ۱۲ در جهان حمد

۶ ماه سرادون

حه ماه سرادون : که مکان لوالس بهودن : حام اسالک ماس مک مرکب
و حراصی دوازده انک در ماه سور احی کسه حمای رس مسل یک ماسکی
مدار ارسیح انک مرکب دوان طسح ماطاسیح مراراب صاف مارکدارید
حاج که ماه و استب حسس مرسه حوس اراب مراموذکر دو یک کهرسیح کود
و مراج انکیه دور دو مرد و یک ان مهب حوس را یکمار لصه اد راور مد دبار دوم دو
بار همحان حوس مهر سیح کو دسار کهرسیح ماه کدسه ارسه لوسوار مد و یکمر در
یکی اندازه مهر دای مد حمای در دو مهر سب و لس مار سوار مد و فردوس مکانی
ماه رماه و ساه در واقعات حوذ لکاسه حوس مرسه مهر صد کهرست کدسیح همان
سیاره ماه لواصح و مهر سیح سیرت سه دانسه مرسه مس فرمودم کاس ماه
مهر به اندک زمانی ماه به اوار در ارنگار اکهان هندیه یوم سعد و سعد و دم اوسه
مدرست اندک کهرسیح کو مدلس مهل سس لفس ماسه و سیاره اوس مهر و سیاره
و سعد لفس مرکب زمین و بجام سوار می سیب حوشیم لسفل و حاجه هیه اران
ساحس اهن ارسک براورده سلاح سار مهودن کمنجت ساحس اراقاف
کهورس سب و دیکران ساحس کهست ارده امو حنده و سار مهس اصل در لفظ
کهوا موحت نام دالس و کهب کسر اسکال یکمی مسهور سه حمای لفصل
اس در حیاسیح درد کرلوک کسه احوال کهورس مکوره سه خط فارسی اوس
سوسی حس اصحار لصه و نسیه خال و تسکار ظهور و صه کرم سیاه و حوراس ار

را که لوح نوشته دارد بر لب گوره زرین حصار کوه دوک می‌کشد ناگاه
دو عراب را مشاهده نمود که یکی دیگری را که مختار بیش را شکاف و راع
کشته را در زیر خاک همان ساحت فاضل ارشاهده آن صورت بدون
مراد برداشت مصمم رسم وفا کردن در میان خلق سالع بود ای آنکه
دون همتان است که از کلاع حاصل شده که بخاک باد سپرد و پازده اسرار الهی
فاش نگردد و کسی بر احوال کسی مطلع نگردد و میتوانه مشارل ارا حرعاب اگر
پادشاه اسلام و هنگام از زیارت روضه رضیه حضرت خواجه عبدالله انصاری
ارا جهر را حرف نموده داخل قریه لورستان شد که ارا جهر ما قریه لور
در هر جا شایع بخنده و سازه ملتبه بجهت علامت کرده احداث کشته باره رودها
را ولیتا ماشد در ابدک مدت مرکز دم مردم جلو و گرد قریه در میان شاه
جهان پادشاه با این اسم مسمی شده و لفصل این اجمال در احوال شاه
جهان پادشاه مسروحا مرقوم خامه اجراع طومار بوده ارلوران وحشت
که در عرصه وجود بوده و سعده لعب واسب و احوالش در دور سلاطین
جمشید شان حسود مذکور سه اجراع داشته ارذلیه سبب طلاق در مارج
گذشته مسطور است که ذلیه در ایام امالت خود در راه ماده مطلع ساخت در
دشت وار لصاف و وار الشفاطح انواحت و پیش از واپس رسم بود
شتاب پیمائش راه که در سفرها و شکارها ارعقب رئیس راهپوده می‌زد در

ایل سال

هند و سنان ارمحر عاب مار ماد شاه مسرور ایام سالی رسم نه لوران را
حرب سواری عطاب سه بطول جهل ذرعه و برمان هندوی دور کوهه و
مسافت صد طناب رائک کرده مقرر کرده و هر طناب جهل گز و هر گز بیست
سب مسموی الحلوه ذکر اسکندری که پیشتر در هند و سنان مروج داشت
مروک کشت و کرمایری ما اوایل عهد نور الدین جهان گیر بادشاه در فسیلو
هند و سنان مروج بود عشرت تسع والده نور جهان بیگم بطهور این دو مکان
که خلاب مرکز دلی جهل حرفی ارطرفها که خلاب را کم ارکوه برمی ارتفاع
در اینجا ظاهری کوه در یه محسوب ارا ان حرفی بهم می‌رسد در نوشتن
و عطرات بدرجه ایست که اگر یک قطره ارا ان بر کف مالیده کوه یخی را معطر
مسازد چنان ظاهری کوه که چندین کل سرخ مشکبار در یکنفس ایده بجلی
[illegible] و امعین مسلم موسیقی با یکدیگر نوشته عامه که در بحر ارسطای
قدما اخامه و اصوص این علم و اسامی اخامه ساحره یعنی مالکان که بطرز
عبادت و السه یعنی عامه دلوص را کها محرو ساحرین و سکارلوص مسامر
کنند برت دلی کارکه هر سه ارمراب کمال این فن رسیده انود یاره در هر قسم
کفضه و کم یعنی سر و مال و مال تاج مروحه دلوص اصطلاحات مرسل ایکارد
اختصار بر داخته ماند خواننده دوا مندرجه فی الجمله بصیری بحصول ای مرجوان مقصود
از مودن این کتاب طرفه ضبط تاریخ وسیع اصنا مقرر کرده ابتدا سه ارا حوال

قانون ادب سب وخلاف کفش مساق سدکی و دیاب سب اس را
ملحوظ داسته بعرض رسانید که هر مرسد زاده که مرسد فلحال رفیق ما
عالی کامیاب گردد و حال مذکور را در ایام شاه عباس ماضی بود که همراه
علم و احال امده امیر سام دامت حوں حضرت را بر رای امیر الامرا اشعار
کلی بود می دارد اسکوه را سمال نمودن و به اصحاب و مردند و حال مذکور را
سعس پادشاه زاده و مردند ساهزاده نازرو رد و لوکران والده ماجده را سه
حکومت مات بجای نمود حال مذکور در اندک زمان اخواص و در زده همراه فقت
امیر الامرا بسر مرکز و در من امتثال اوامر نک رب را مرد دم اطاعت صوبجات
و کن منوط گردد مقرب عبادت نخانه امیر الامرا امده در رکاب همراه بودن را سد
فلحال سالوه مرود و گفت که مارا طرف عده ماوه سالی در رکاب بحضور عرض
کردن مناسب نیست السان متکفل این امر گردد امیر الامرا ما حاضر نکفل نکرفت
لیکن به جهت عرض سالی خود در حراسان امر تردد خاطر دارد اکر دل روزد
مقتضی مرحمت در ین مراحم اطهار امعنی کرد الفاقا ان سال پادشاه حال
حال اخلاص داشت ما مثلا اس مذکور کرد و به کفت اکر واب من ملک
رو به مرحمت نماند عرض السان بدمرای ما بدلسکن بسر طبع کم برکاهکه اس کمه
اشاره کند بحضور عرض کند السخص می باکاه اس احوال لوص امیر الامرا رسانید
و به قبول فرمودن الکاه لحد صندیه مقرب نور روز خوشحال حال و سلام را رسانه

خود اسکوه

خود اسکوه را کیه نور به رسانید و ما مرحلی بخاطر اقدس داشت
همدران وقت خوشحال حال به امیر الامرا اشاره کرد که اس وقت عرض حضرت
رسد فلحال بنظر انور بکذرانند اسکوه ان حضرت در احالت لطان راد ولی
بود ما خوانده عرض نصاد خاص مرین سه امیر الامرا وصی احه به خلوت خانه
فرستاد در الوان دوم حال موصوف را به جهت رخصت اورد و دار و خه
خلوت خانه وصی به بنظر اقدس کذرانند و مودند که عرض رخصت سازد امیر
الامرا عرض منظور اورد و کاب را بمقام حاد لوحه خواندن بمنود اظهار
غفلت نامناسب دانسته حکم به خلوت رخصت داد پادشاه زاده محمد اورنک زیب
مزاوصف حال مذکور را عنایت دانسته بوسه مورد مکرمت و مرحمت نمود
مال که در حک مانی محمد دارا سکوه مرد انه دار حال خود را ما خت لس الکاه
حلد دکان همواره برفراست و جوهر فهم امیر الامرا احس می فرمود لهذا
مام وصه بسمع مبارک اعلی حضرت رسانیده حس جرم ان هر دو برادر بوخوشحال
حال و سلام ارباره مورد می خود که کاه پادشاه می اسماد نظر مسمع سد نه
بوده سد و له امر ده سکه پادشاه زاده لوید به که صه لس سکه منزه راجه صکه
در عقد داست و اقسام بهه قدرت عنایت داست حاصه در دلس یکبار و حضرت
به پادشاه زاده مکرم و معظم معه کابل بابد اکه مصدر مرد دات عالیان سد

در مدتی بس مهور از وی یادگار است ارمرزا عاقل ساکر دمان ماسی
کسب اس فن کرده و بوضع کوسه کار پسر مرزا عاقل که در عهد حضرت خلد
مکان امین و وجه دار سپاهبر دالست در ظل وی آن محال به مهرده لک
روپیه رسید سبحان الله که سده در مدت سپرده رفته در لعب حساب مقدس است
ماب از صفات خود خوانده مرد و حس اهل آن متبرک گردد و در هیچ جا بدان
سپاه سلطان حسین در فن علم مهارت تمام دالست بحدیکه کوس ملک الملک
در چهار دانگ هندوستان کسی را در برابر خود حساب نمی کرد حساب در فن
فن راکنیه های مجوعه سلطان حسین دوازده سطر نامذکور سطر دلالت سطر
دهم مال سطر و غره سطر دهم بلد بود در یک اسطر در چه دراسطر دوم در سطر
دوم فی راداخل کرده چهارده سطر اسطر دوم نام نهاده چهارده سطر دوم به ترکیب مالسطر
اصراع مجموعه صاحب تاریخ الرسطر مرقوم کرده از اخر طغرو سلاطین سلجوقیه
بود مالک صفحه روزگار دوهفت صد فیل مادوسه نوشته شده و مطرح مصور رکب بعد
ازان به حکم سلاطین مهلول بود در لوای عدم برافراخت و دوم چهار دوره
وسیله تحات ساخته اما ن حوالت لشکر ارعاب بحوالت سپه ارای که
غرور پسند حساب ماریخت از سلطان مهلول لودی سلکنت مرسلنت خورد
و سلطان مهلول مطرح و مصور چهار مصرف در اور دو یک سطر رئیس ماد
عمان فرمود ما بها در روستیج عباسی و معروف هم بود و اسفار مهد سا

دافل

در حالت وصال و فراق بهمانت کفه اند ما و جود ریاست شغل اس فن بران خود
مسکر دند شیخ شیر محمد شیخ پسر دوالی رسد ملد مهر سا مذکور طرح مهد وضع کردند
به حضور اعلی حضرت صاحبقران ما فراوان ما فند مولده بود و اکبر اباد بود و در عهد او اخر
سا هجهانی رحلت هم بر سند شیخ معین الدین هنره سیخ سیری مذکور خیال
را در یکیه بسیار در هیچ همام مرسوم و تمغا ن و له مرحوم خان لکهنا ناقاق بود
وصف بین لوارس با فوق بیان سب و در اصاف و مهد خیال و مراد اقسام
و انواع لهجه در عالم مارکی و بحر و در یکیه سب و در هدایت خیال در محل اعلم
سا ه از صحبت مار بر وال و لاله مکالی همه و دولت کسه و دیگر لکهنا ناس
و در ان احد کمال همه و لهداران در رکاب بادشاه سلطان حساه محمد
الدین همایون مهاندار سا ه حشت و امتاز همام مافق لهداران فردوس
ارامگاه مرد احت احوالس فرموده فسه لعالی مرحمه و در او اخر عهد ان
حضرت سا ه صاحب در لور رند فرود خ داماد و سا کر در حوم کوسه امسار ار
امسال و اقران در ربود و در دشوار کار بر دشک در یکیه و بر ار دیگر بر محال
و در بین لوار بر لکهنا بران و عدم المال بود و در اصاف و هر مهد و مراد خیال
قدرت همام دالست چون احوال مالکمال معلوم شد لهذا بیان سرو بال
بر طرز احمال لکها سر مراد لمعه در بیان سرو تیال بطرز خیال باید دالست که
او از رد و نوع سب یکی بدون لوسطه موجود است ممکن باشد علمای هندان

را باید کو مد واں صدائے ست کہ در اوّل بود و دوم اوازے کہ بوسط مو جو اب بوجود اید واں را
کو مد واں کنفے ست عام مہوا کہ یکی از عناصر چہار گانہ ست و حکما گفتہ اند کہ ہر گاہ باد و گرگ سب
و مقام مکدر باسند حوں سیخ جدا کو ند گاں را کو مد واں کنفے ست عام مہوا کہ یکی از
عناصر چہار گانہ ست و حکمی گفتہ اند کہ ہر گاہ باد و گرگ سب و مقام مکدر باسند حوں سیخ جدا کو ند
کہ ازا قطع نامند سب ہمو مدگاں را در ع کو مد ہوا ب ان ممسوح کرد و در مسال مو ج
اب واں ہموج باعث بر حدوث کنفے کرد و گاں را صوت و اواز کو مد صدا بعد
ہر دو سک و اہن و حوب و غیرہ کہ بر ہم حو رند اس فعل ست امائے مفہوم مسکر د و در اواز
او مروسا بر حیوانات لطفو دیگر مر ست ہوائے کہ اردہاں و بینے در بدن راہ باید حوں ازا اواز
سد ا خراج نمائد سا بر صنی مجرح صحیحہ ان کنفیت حاصل امد و ست حرک
کام و زبان و سفس حروف کلمات ما عوارض دیگر مسل امر د و در غنہ ما ختلاف
لغات ظاہر مسکر د و حوں حقیقت اواز معلوم شد باید دانست کہ سہ انست
کہ از وجود ازاک ظاہر شود و مرکب باید واں مختلف اند و اصل اس مختلف
سہ سہ ست یکی از ہمہ لب ست مر و ازا کہ ج نامند کو مد د و دوم از ہمہ بلند تر
و اس را کند نا گاہ و لغوی بکہات گرام کو مد د و سوم متوسط در بلندی و پستی
ان را ند یم گرام کو مد و اسامی مختلف سہ اس ست کہ ج رکہب کہ د نار
ند یم عجم و موب بکہاد و گرام اول از مختلف حرد و گرام د و دم از کلو و سوم از
تارک سر و مجموع اسمائے سہ گانہ بسر کہ پند تغیری کند و سمار ہ سک ست

سہ گرح ما حوذ از اواز طاؤس و سہ مرکب از اواز سہ بہا و کہ د نار از اواز
روح و پند یم از کلک و ہیم از صوت کو بل و دہ موب از صدائے ست و بکہا و از
اواز فعل استخراج نمودہ اند و اگر نہ ترتیب سہ گانہ ہر اس ہیچ امر ا
کردہ و بائی حروف مذکور ہ را بلند مرا را ما فعل حو د ما نی رسا ند اں را از د ہ
کو مد و بار بہ ترتیب اول قرار کردہ اعادہ نمائد در سہ گرح رسد ازا
اواز د ہ نامند و مقرر باید دانست کہ اہل اس فن در د ہ فعل ہر سہ را از سہ ما
مذکور حد مراتب قرار دادہ اس مراتب را سہ سہ مرا نامند بلند و پست و انکی
کہ در اس بلند و پست ہیچ ہر سہ سہ ہمان ست متلا ارکہ ج مارکہب
حاصل ست اں را چہار حصہ نمودہ چہار سہ ست گرح کفتہ اند و در رکہب
مالکہ د نار سہ سہ ست رکہب و ارکہ د نار ما ند یم د و سہ ست و ار ند یم ما عجم چہار سہ ست
و ار عجم ما د موب چہار سہ ست و ار د موب ما بکہا و سہ سہ ست و ار بکہا و ما گرح
د و سہ ست بکہا و مقرر نمودہ اند و اس جملہ ست و د و سہ مقرر نمودہ اند ما عدا سکون
حقیقت کہ در میان د و حرک متعارف بوقوع امد و اں عبارت از پستی بلند ی
رفتہ رفتہ سہ ہا کہ در میان کلام ما ست عبور نمودہ و بار ہجاں اعادہ کرد و ما ہی
د و سہ د و حقیقت د انستن ست و انکہ ست و یک با سند سہ ست و مقرر ا
در اردہ و اواز د ہ حاصل مر کدو ص ست خلاصۃ العمل لوسہ کہ سہ ست
و مقرر نمودہ ہائے مخصوص لغت ہند ست و مع ہذا د یگراں را در ک کردہ اہل اسم ان

کربای راک بود پس ان را در سر درست بوقت صبح کاه خواند در او دو پس
بهردن حایی استیاه ست زیرا که اعضا مکمل ان عضو ان را مسدود می کرد
و ترکیب ان را سر کم بدهن کوینده ساده موبان ان را به صبح سر سرا مده اند
صورت مثل صورت مهادیو یعنی بطور جوکیان خاکستر بر رو مالیده و ان را
رو دکمک برا ورده کمکش در دست و طلای در میان پیشانی و چشم سوم در میان
دو ابرو و مار سیاه در بر دو دش صبح خورده قشقه زده چرم ببر دوش
ماجرش کرده و سد مال از کله ادمی بعد و شت حمائل ساخته بر سوی یعنی زده
ساخته بدست ما برابر خود زمین زده و کاه سوار بجای بسته باشد
دوم مالکوس وان همچنان از دمان مهادیو برابر سنبورن باشد ترکیب
و بسر کم بدهن در سمت راست خواند و صورش بر دو صبح مثل پوش
فوج حبشی بدست و بلوز و جوانی مست مالا بی مروارید مکردن کرده مار مان
حمده کرده و رجنب و مار بی بوده سوم طادل وان از بدل مر نهاد برابر ده او د باشد
و ترکیب ان سکم بدهن در سمت راست اول خواند صورش مرد خورد سال
بکمال جمال از دمام به کهواره زرین نشسته و زبان خوش رو مهد جان و سرود
کوچ کسه چهارم دکمک وان از جسم اعضا ب برابره سنبورن بود و ترکیب
او سه کم بدهن در کر کلیم راست بوسط رو خواند صورش مرد سنج رنگ کلکون
لباس مالا بی مروارید کلان کرده میان حجره مار بک مار مالی محاسن و

مباسرت بوده باشد بجسم [illegible] وان ارباف رنین برا ورده سنبورن باشد
و ترکیب و بسر کم بدهن در سمت راست اخر رو خواند صورت [illegible] مرد صبح
سفید پوش ارملوز دبا قوت مالا کرده کل کنول بدست کرفته بر بخت نشسته و میان
میش رو لعه کو باشد بسم سکنه [illegible] وان ارمارک مر نهاد برابره او د د بود
ترکیب ان دهن سرک در مر کهارت اخر سب خواند صورتش مرد صبح سیاه
فام مو بی سر و ستاره کرده بیخ انچه بدست کرده باشد دا ما اضافه اکین
مار بی راک سش کمانه مروه به اعتبار زدهت مذکوره بحسب بیخ راکین بهردن ان
اول بهیرو سنبورن بود و ترکیب و بسر دهن سرک مکام صبح خواند
صورش زن خورد سال در کمال جمال مارک اندام دراز مو و رز و فام خوش سو
مند سرخ در بر ساری یعنی مقوه سفید بر سر کرده ارکل جنیه حمایل نموده و رسله
کوه که کنول بسکفته بر سش لنک مهادیو می خامد و میچه لوازمان بود دارند
دوم سراری که مهور برابر سب سنبورن باشد و ترکیب ان سر کم بدهن
در اخر رو خواند صورتش سبز رنی سبز فام خوش رو مکس موکنکس بدست و کل
کلب مرحه یعنی طوطی در کوش سفید پوش ماجرلف در اجوش سراب پوش
بر نهاد سوم سه ماد سنبورن بود و ترکیب سب دهن سرک بوقت صبح
کاه خواند صورش رنی طلایی رنک برابره رزد کرده قشقه زعفران زده مارنک
برلب دریا نشسته در پوش و اجوش بوده باشد سنبورن بود و ترکیب

اول مقل

کله رانک تربت دو ورت رانک ان می کوددان ربع مارا ماسد وارجی
کاهب بفعل مرورایدو اختلاف صورتمال ازبعد او کمال ماوانددبود وضرب ترت
یکی بود ددان رانک درب دو ورت رابرابر مک لک دو دولک را مک ر
وسه لک برابر مک ثلث باسد پس مدت سم مارا ماسد امایه مال وزیاده
بران ماه وسال حه ثلث مذکوره رانک پل بحساب ارند یعنی سه مارا وهت
پل ورانک کهرت وشعبت کهرت رانکرو دسع رور رانک ماه دو دوازده ماه را
یکسال پس اورا ک ارسه ارجس کرفته مارب محبوس نشود کرحس ان پس
وسوارب مکراران ماطت اکنون بداند کدان ربع مارا سب وضرب
موطی اوقات بموسه سم بسرعت وبراعصار لواحض سکون ماس الوعص
وسه اقل وا عظم اوماسد بعض بسرعت واما درت هم مارب وضرب لعطی
ان ب ورب وبراعصار لواحض فرعات رمان ماس الوعص اومتوارانه
ماسد مرض متوابرانه ازسبب اولی دوبرابر واما لک یک مارا لود وضرب لوطی درت
نهر وانماله ومعنی حوزده ماسد وباعصار لواحض فرعات رمان ماس الوعص
وسه معدل الحرکت مانند حرکات مرض امدان صحیح باسد یعنی دوضرب لک
مثل مقدار رمان سکون ماس دوحرکت مرض ادم صحیح باسد واما کردوبارا
وضرب لعقاوسه نهر مارب وسه حالی بمعنی فلان باسد وباعصار لواحض
فرعات سکون ماس الوعص وسه متفاوت اندوطویل نماند مانند حرکت مرض

متفاوت

متفاوت وان دوبرابر سکون لک وحساب مارا برابر دوبرابر کت واما ملت سه مارا
وضرب لوطی وسه نهر مارب دو دهت حالی ومعنی ثلث بسیار دراز وفلان به اعتبار
لواحض مال وعاب ملت مانند بسیار متفاوت باسند یعنی رمان سکون ماس وفرعص
دراز تر بود واما درت هم مارا ماسد وضرب لوطی او دت به قلیل دوده واعتبار لواحض
فرعات درت بسیار متوابر باسد یعنی رمان سکون ماس فرعص کوتاه تر بود واما برام
او مستقل برانسه بت مکرامک مالک دورت مرکب گردود بابرابر او مفرامدان یک دستم
مارا ماسد فاعل درمال مکرم اسباب مال بت اول ب وان مقدار رمان سکون ماس
ماس فرعص ارمارمانند لک وکردوعه وبایدکه ان درهمه جابیک اندازه باسد دراندا قاص
بتود اکر لک او برابر اندازه لک واکر بود وماندازه کردن نیم کوبت جابیر ارا سباب صوریه مال اندمصطلی
جامکه مال قرار کردان بداکه تان دسم کوعند دارجامکه مال رانسه دوع نماندان راا عتبار مانند
دارجار ماکره یعنی مال مجموعه رابران مانند برلوطی صدد یعنی ماسه کرسبان رقص مرا صول
همان الفاظ بت اقسام مال همو عب نسبی سکت مکصد وسه اندوموافی مرمند سعفت وقهار
دمشهور ومعمول بود دو دمال وان جمله مالها در اصول رقص ایم مرا بود دو دلوطی مالها کی از
جمل بود دو مال دوازده مال مشهور رابم اوا عتماد ارسمان بت وان دوازده اس ا
اول سال کمشهور به مک مالبت مک لک وهم امدان مک مارا لود وفرمات
لوطی وسه نهر دوم جیتل همو وسه ربع مارا لود یعنی مک مرام درت وفرمات
لوطی وسه بت سوم مال بولی صدا وهم مارا ماسد فرمات لوطی وسه نهر

غلط کند لورسیم نیست اگر بعد را الحان در سیم سراید که الفاظ سیم نماند و صدا در گلو کره کند
سیم سیمتر آنکه در زیر سیمان سر نواند رفت و مکرر نبود و آن که از نواحد و دوای بعد باز
نماند لب دوم سیمتر آنکه به وقت بعد نفس را آن چنان مبالغ کند که آواز از وظاهر کرد و
آن را مکرر کند لب سوم سرب آنکه را گهای سده و سالک و سکرن را در سیم سراید تمام
لب آنکه بعد را نیکو می خواند لب سیم زیر سر آنکه بعد هموار و درست بگوید حوس آن مراتب توضیح
پیوست الحال ضرور است که تولف علم موسیقی مت نمود امد مدان که در اصطلاح
ریاضی علمی است که در وی از کمیت مرکبه و احوال آن بعد از حیث ملایمت و مباقرت و احوال ازمنه
با محل ادوار مجموعه علم و عمل است و عمل او غایت او است بعد علم طب و نجوم مانند
موسیقی که دو جزو است یکی سه و دوم مال صناعه بفصل مزدوم مرکوم سد و صاحب سمیر
حالی مرکبار و که موسیقی بقطع سرمایی است موسیقار اکومد و سیقی معین که اندره
حوس اس فی کوما مر هوا که زدن است بسماران مدن اسم موسوم سد و صاحب بفاس
الصوت لوسه که موسیقی ملعب لوبای اوار را کومد و بدانکه اوار در صوانات به سبب
سبس است مر صوانی که سبس غذا دارد اوار مدار و حوس یکس و له در سور را از مر سیم زدن
مر اوار بهم مر رسد و خوک را از حرکت کوس و ماهی و حرصک و مهتر را از صاحوران
دلی اوازی ماسد و اوازرا در زبان مدن ما و کومد و اوار مر دو نوع است یکی ما لوسط
موجودات دو دوم لواسطه مکان و شرح ان هر دو مد کورسد و حکیم ما خوز
اصول موسیقی را از اصوات افلاک اسباط نموده و گفته که سبع بعد حوس امد ز

ارادوار

ارا و ارا فلاک مرسد و بعضی مر امد که مر حد شلم موسیقی اسر افلاک است و بعضی گوید که
صفیر حانور یه است و مقدار او مر از کور ایع از هر یک بحس معتبر مدام کرد و حکما را الهاسماوا
راک و راکنی نموده اند و الله اعلم بالصواب و از سعولات نمود حس واضح مر گردد که راک از سماوا
ولب باریتی شکل است و در زبان سبس کرب مر خوانند و بعضی مر امد که صدا یه از لی است و ابدا اسر
را بسه گوید حای کلام منسوب ایسام حضرت نظام الدین اولیا مسعور ان است که مکرر مر مود
که یاد در روز نساق مدایه است مر یکم در اهل لوبر بی سنیدم و سنر منقول است که در زبان سالی
دلوان یاد مان مخلط لوبد در او سان علم موسیقی به السان رسد و در وقت لوبر مر سره
ادم که اول یاد ساه رویه رس لوبد در اقتام پسر خوز یاد لوان مجاریه عظیم سه ه ار الوف دلوان
رو لوس سد مالکان مر در جاد و اهبار اجاهر نموده موسیقی ار اهبا اخذ کرد و مر در وضع مر ستس
در او قات مخصوص مر خوانند و در کتب و سنکسف مر سرا مد نانان که راحه مان حاکم او حس
دهر مر مسلم ماجرا یا الکان مر ان کو السار در بهر دن لصف مهوده مر حضور مالک مر خوانند مالک مر خوس
سده لس از ساعتی راحه مر لوز کف که حه ایجاد و مازه نموده ام مالک کف که حه جاب بحس است
علم ما را که ار بعد ما سی لوز دار ز و ایع امد اجع و در تولف حال دحظا و عس مر دوزن امی و
عبادت زا ظلمت مبدل ساخته لوبد مر روز امام دهر مر سره مانف و در ملعان الاشراق منقول است
که نسبت سر انه که مسان حرکات فلکی بحسب سرعت و بطی و معادر از منه که بالع او است و اقوی است
مر ابر سیع نغمات سر لوق خوانند لوز که مدار علم کون و فساد مران مست با سدلس عجب نیست که اگر ان
نسبت را با قرب ان لفظ ناصواب و لغات کنند و در عبارت ملاعب ما و در علم موسیقی مقرر سده که

مقامات

دریاوی و لورزو عرب و لورزو عجم و مراد مرکب ازین مقامات حاجب سب محرک است
عشاق یکسو و محرک نشاط و فرح راست موجب اندوه و حزن و شور و قصص رکب
و سیر و رکض بمعرف و دل سکسکی مراد لس باشد که خوانده شد که مواقی با شتر مقام باشد و
دراں کوا ند ماطور با شتر بسر لود و دراں مقامات منسوب اند بمرور راک باجمل و
اصفہاں با لورزو عجم و عراق با حجاز و عشاق با مرکب ازیں مقامات مرکب ہائے
عشاق عشرت با مرکب صحار با عطارد و با زیر دریاوی حوت با سہ عشاق و با لوس سنبلہ با سہ و رکولہ
دلو لوسلک میزان با زیر عشاق حسینی حدی سری قیاس باید دانست کہ ہر مقام را ازیں مقامات
دوازدہ گانہ و سعبہ ہست سعبہ اول ازیں سہ مقام و سعبہ دوم از بلند و پست و سعبہ ازیں سہ گانہ
مرکب از ہفت لولو دہ فصل ہست و سعبہ مقام دریاوی اول لورزو مرکب ازیں لولو و اں
از بلند و پست و ہمہ لس ہائے سعبہ ہائے مقامات را ہمیں منوال ازیں و بلند و ہفت لس
مانند اماد و سعبہ مقام حسینی اول لورزو مجنبہ مرکب از دو لولو دوم محرر مالیدہ مرکب ازیں ہست
لولو و لولی ہمہ لولو دوم حجاز مرکب از سہ لولو اماد و سعبہ مقام صحار اول گاہ مرکب ازیں
لولو دوم حضیض مرکب از ہفت لولو اماد و سعبہ مقام مرکب اول نہاوند مرکب از چہار لولو دوم
ہمچنیں مرکب از ہفت لولو مرلولو دو لولو اماد و سعبہ مقام کوچک اول مرکب
مرکب از سہ لولو دوم عشاق مرکب از سہ لولو اماد و سعبہ مقام عراق اول مخالف مرکب
از سہ لولو واں مرادوم مقام دوم معلوم مرکب از ہفت لولو اماد و سعبہ مقام اصفہان
اول بر تر مرکب از سہ لولو دوم عشاق مرکب ازیں لولو اماد و سعبہ مقام لولا اول

مرکب از سہ لولو دوم عشاق مرکب ازیں لولو اماد و سعبہ مقام رکولہ اول زیر
مرکب از سہ لولو دوم اوج مرکب از سہ لولو اماد رکولہ اول حجاز گاہ مرکب از چہار
لولو دوم عشاق صبا مرکب از سہ لولو اماد و سعبہ مقام لوسلک اول عشرت مرکب از دو لولو
دوم صبا مرکب از سہ لولو دہ پاسہ و بداں کہ ہمچناں کہ ازیں ادارہ لود کہ از پست و بلند
مقامات مذکورہ دوازدہ گانہ حجاز اول سلک و ازیں از سہ اصفہاں و از بلند رکولہ
حجاز دوازدہ گانہ لولو ظاہر کہ دو دوم گردد و ازیں از سہ عراق و بلند راست حجاز دوازدہ لولو
مقرر شود سوم لورزو و ازیں از سہ لوسلک و از بلند حسینی حجاز دوازدہ چہار لولو صورت
سعبہ چہارم ہست لولو اول و فتح مانی و ازیں از سہ صحار و بلند لوا حجاز دوازدہ لولو معین
باشد ہجدہ و ازیں از سہ کوچک و بلند عراق حجاز دوازدہ لولو حاصل از سہ شہار
و ازیں از سہ مرکب و بلند دریاوی حجاز دوازدہ لولو ہمچنیں سہ و چوں لولو فصل سہ ہا معلوم
شد کوشہ ہا اہل و ہشت منزلہ مقرر شد ازیں مقامات الکاسر اند کہ مالطور سری نامیدہ
ہست لیکن ہمل سر ہا راک ہمیں کہ منسوب مراد مرکب راک ہست در ہمی مراتب
ہر یک مقرر نوا سر اند و از ہمیں کوشہ اہل و ہشت کارسی کوشہ کہ مذکور شد
رسیدہ لکاسر مراید ہمارت دوم غریب سوم سوار چہارم عمرد ا ہجدہم ہفت
ششم حصار مقدم لشکار ہشتم ہاکرد نہم مہنہ دہم مہاوند مارد ہم
دلبر دوازدہم اوج یازدہم سرد ہم لشکار چہار دہم وصال مامو ہم سہرے
سازدہم عشاق مقدم ہم عراق ہفدہم طرب ہجدہم نورد ہم ہجاز بستم اصبے لشکر دیکم

INDEX فهرست اعلام

آرام با نو بیگم 60.

آصف خان اعتماد الدله 73.

آل بویه 23

آل حدان 21

آل صفار 21

آل لحم 16

آل همدان 21

ا لغ بیگ میرزا 48. 70

ا لیاس 4

ابابکر میرزا 48. 70.

ابراهیم 4. 6. 49. 50. 51

ابرهه 16

ابلیس 3

ابن خلکان 23

ابو سعید میرزا 48

ابوالحسن 63.

ابوالعلا 23

ابوالفضل شیخ 64. 136. 137.

ابوالقاسم خان عظیم الدوله 122. 123

ابوحنیفه 19

ابوعلی سینا شیخ الرئس 151

ابومسلم 17

اتابکان شام 24.

INDEX فهرست اعلام

اتابکان اذربایجان 24

اتابکان فارس 24

احتشام خان شیخ فرید 136

اردشیر بابک 8. 17. 42. 150

ارسطالیس 7

ارسطو 5. 7

ارسلان 23

ازبک خان 30

اسحق خان محمد 94

اسدیار خان اسدالدوله 136

اسرائیل 23

اسفندیار 151

اسکندر 5. 7

اسکندر رومی 6.

اشکانیان 8

اشمویل 4

اصحاب کهف 8. 12. 13. 14. 15

اصف الدله بهادر وزیرالمالک 123. 124. 131. 132.

اصف خان عبدالمحمد 146

اصف خان غیاث الدوله 133

اصفهانی حمزه 1

اعتماد الدوله خواجه غیاث 61. 63. 64.

اعتمادالدوله ظهرانی اصف خان 142.

اعظم شاه محمد 79. 142.

INDEX فهرست اعلام

اعظم شاه محمد 157

افراسیاب 4. 30. 41

افراسیاب خان 131. 132. 133.

افشار نادرشاه 84. 85. 136. 141. 142. 143.

افلاطون حکیم 5.

اقبال خان 45

اقطوس 13. 14

اکبرشاه محمد بهادر 54. 63. 103. 131. 140. 148. 151.

امام قلی بیگ 85

امیرحمزه 57.

امین خان محمد 148

انتظام الدوله 94

انوشیروان 16

اورنگ زیب محی الدین 73. 77. 78. 147. 148.

اولیامعز نظام الدین 164

ایرج 3

بابر محمد 49. 50

بابر شاه ظهیرالدین 39. 137. 148. 150 151

بخت النصر 5. 12.

بخت اور خان حافظ 96

برمکی (خالد. جعفر. یحیی) 18

برمکی جعفر 17

برنوس 13

برهان الملک سعادت 142

INDEX فهرست اعلام

بطلمیوس 13

بقراط 5

بلاش 8

بلوچ تاج محمد خان 119. 123.

بلوچ موسی خان 97

بنی اسرائیل 8. 13

بنی عباس 14. 18. 21

بویه علی 23

بهادر غازان خان 136

بهادر شاه عالم 45. 78. 79. 81. 82. 148

بهادر مجدالدوله 121. 122. 123.

بهادر نعیم الدوله 111

بهادر احمد شاه 92

بهادر ذوالفقار الدوله 99. 116

بهادر سلطان محمد 72

بهادر صمد خان 105

بهادر عبداله خان 71

بهادر علیخان 30

بهادر میرزا نجف خان 116

بهادر نواب قمرالدین خان 88

بهادر بخت میرزا فرخنده 115

بهرام 8. 9. 11

بهرام گور 9. 12

بهرام شاه 25. 52

INDEX فهرست اعلام

بهکر برزو 58

بهلول 37. 38

بهمن 5. 41

بهمن اسفندیار 5. 32

بیباجی پیشوا 117

بیچاپوری داودخان 141

پرویز خسرو 9. 42. 151

ترکمان حسن بیگ 49

تموچین 30

تمیوس 13. 14

تور 3. 12

توراندخت 12. 151

تونم بن غربا 13

جامی 9

جرجیس علی خان 146

جعفر خان ارجمند 73

جعفر علی خان 106

جعفر قلی خان 102

جغتای خان 30

جلاالدین محمد ابوالمظفر 96

جمشید 2. 3. 11. 40. 150

جنابر الدوله سعدالدین خان 115

جنان عبدالمون 76

جنید 39

INDEX فهرست اعلام

جویلی سعداله خان 117

جهان بیگم نور 61. 63. 64. 68. 133. 152

جهان خواجه 46

جهان شاه 70. 71. 73. 76. 140

جهان ارا بیگم 72.76

جهانگیر محمد 50. 68. 72

جهانگیر میرزا 48. 61

جهانگیر نورالدین 151

جیلانی شیخ زاهد 35

چاشی احمد 50

چنگیز خان 30. 31

چنگیز خان 30

حاتم طائی 9

حجاج بن یوسف 17

حزین شیخ محمد علی 133

حسام الدوله میرزا سعادت علی خان 113. 114. 118. 119.

حسام الدین خان 113

حسن ظفر خان 33. 34

حسنی شیخ سلیم ناظم بنگاله 147

حسنی معین الدین 151

حلاج منصور 20

حمزه بن مطلب 16

حیات اله خان 88

خانخانان سلیم خان 60

خدابنده سلطان 47

خزفیل 4

خزین شیخ محمد علی 85

خسرو 8. 9. 11. 12. 21

خضر 4. 5. 6. 11

خضر خان 36. 46. 141

خلجئ سلطان علاالدین 38. 151. 153

خلیل اله ولد میرمیران نعمت الهی 140

خوارزمی یوسف 24

دارا شکوه 74

داراشکوه شاهزاده 140. 141

داسن 7

دانشمند خان نعمت میرزا محمد خان 141

درانی احمد شاه 88. 90. 92. 91. 96. 101. 147

دقیانوس 13. 14

دکنی رستم خان 74

دلاور خان 46

دوانقی عبدالله 18

دولت افروز بانو بیگم 81

دهرافروز بانو بیگم 81

دهلوی امیرخسرو 152. 153

دهلوی عبدالحق 40

ذالفقارالدوله بهادر 117. 118. 119. 120. 121. 122. 125. 126. 128. 129. 130. 132

ذوالقرنین 6

INDEX فهرست اعلام

راجه اودیسه 40

راجه بکرماخت 153

راجه جهان 60

راجه دیارام 125

راجه کرب 153

راجه مان 153

راجه همت بهادر 109

رازی محمد بن ذکریا 22

راسیر سال راجه 74

رام کور شیوا 74

رامچند بکهیله راج 138

رایان 42

رستم 4. 41

رشید هارون 47

رضا قلی بیگ 85

رفع الله خان ولد خلیل الله 141

روس خان الدوله 115

روشن ارا بیگم 76

ریواری واله اصالت خان 98

زردست (زرتشت) 4

زهره النسا بیگم 78

زین العابدین خان 103

زینت النسا بیگم 78

ساسانیان 8

INDEX فهرست اعلام

سالار علی خان 129

سالار غازی مسعود 58

سام بن نریمان 3. 6. 41

سامانی اسماعیل 21. 22

سایوس 13. 14

سعداله خان وزیر 7. 144

سعید میرزا 45

سقراط حکیم 4

سلجوق 23

سلطان اختر 45.

سلطان اسمائیل 35

سلطان محمود 32. 33. 35

سلطان بدری ملا عبداله 148

سلم 3. 12. 13

سلمیحا 13. 14. 15

سلیم خان افغان 61. 151

سلیم شاه 40. 58. 148

سلیمان شکوه 74

سلیمان 2. 6

سلیمان بن عبدالملک 17

سمندر خان 166

سنجر 24. 25

سندهه مهاجی 117

سهل حسن 2

INDEX فهرست اعلام

سیاوش 4

سیف الدین محمد خان 104. 113. 114. 115. 117

شافعی 86

شاه جهانی محرم خان 146

شاه صفی 144

شاه عباس 36. 70. 144. 155

شاهپور 8

شاهپور ذوالکتاف 8

شاهرخ میرزا 48. 70. 88

شاهنواز خان 88

شایسته خان ابو طالب 142. 143

شبدیز 10

شجاع الدوله نواب نورالدین 95. 98. 99. 104. 106. 107. 108. 111. 116. 121. 123.

شرف الدین حسین 59

شرف النسا بیگم 60

شرفی سلطان حسین 153

شکوه بهادر میرزا سلیمان 115

شمس الدین 27. 28

شمس خان 46

شهاب الدین 27. 68

شهاب الدین ولد عابد خان 146

شیخ حیدر زین الدین 50

شیخ صفی الدین 35

شیخ میرزا صاحبقران 48

INDEX فهرست اعلام

شیر خان افغان 39. 52. 154

شیرویه 11

شیرین 10. 11

صاحبه بیگم 106. 132

صادق جعفر 25

صدر شیخ النبی 148

صفوی شاه سلطان حسین 85. 88

صفوی شیخ ابراهیم 48

صفوی نواز خان 78. 79

صمصام الدوله محمد عاصم 143

ضابطه خان 116. 117. 118. 123. 126. 127

ضحاک بن علوان 2. 3

طالوت 4

طاهر 21

طبری محمد بن جریر 2

طغرل 24

طهرانی محمد یار خان 148

طهماسب شاه 36

طهماسب قلی بیگ 85

طهمورث 2. 150

طهمورس 7. 40

طیارنوس 13

ظفر خان 46

ظهیرالدین 49

INDEX فهرست اعلام

عادل خان ابراهیم 35

عادل خان ابراهیم 35

عادل خان علی 35

عادل خان علی 35

عایشه 20. 32

عباس 19

عباسه 18

عبالقادر شیخ 57

عبدالحمید 51. 55. 60

عبدالحمید میرزا 51. 55. 60

عبدالرحیم خانخانان 58

عبدالرحیم خانخانان 58

عبدالسائی خان 93

عبدالشافی خان 93

عبدالشمس 15

عبدالعزیز عمر 47

عبدالعزیز عمر 47

عبدالقادر شیخ 57

عبدالکریم حاجی 86

عبدالکریم حاجی 89

عبدالله بن عمر 6

عبدالمجید 149

عبدالملک بن مروان 17

عبدالنبی شیخ 144

INDEX فهرست اعلام

عثمان 17

عجمان 16

عدر اور 7

عزالدین محمد 75

عزالدین محمد 75

عضدالدوله 47

عضدالدوله 47

عطا خان محمد 89

عطا خان محمد 89

عطاالله خان میرزا 51

عطاالله خان میرزا 51

عظام معظم خان 78

عظام معظم خان 78

عظیم سلطان محمد 142

علاالدین 25. 26. 38

علی امیرالمومنین 6. 17. 35. 86

علی خان بهادر حسین 14

علی قلی خان 87

علی قلی خان 87

علیخان حسین 141

عماد الملک 94. 95. 96

عماد الملک 94. 95. 96

عمادالملک 34

عمر 17

INDEX فهرست اعلام

عمرو لیث صفار 22

عیاری میرزا نجف خان 113

عیسی 6. 7. 8. 13. 14

غارالدین خان فیروز جنگ 146

غازان خان 20. 32. 47

غازی مسعود سالار 58

غازیان صمصام 145

غزالی محمد 1

غزنوی 22

غزنوی محمود 24. 42

غوث شیخ محمد 154

غیاث الدین 29

غیور بیگ کابلی نیک ولد 140

فرخ سیر محمد 82

فرهاد 11. 12

فریدون 3. 12. 40. 41

فساغورث 3. 164

فیروز خان داماد 157

فیروز شاه 29

فیلقوس 5

قابیل 151

قارون 11

قاضی محمود 167

قاضی زاده رومی موسی 48

INDEX فهرست اعلام

قباد 21

قدسی محمد خان 70

قرا یوسف ترکمان 48

قطب الدین 27. 63. 81

قطب الملک 145

قطسین 15

قمرالدین خان اعتماد الدوله 115

کاظم امام موسی 35

کامبخش محمد 78. 79

کامران میرزا 51

کریم قلی خان 114

کس خان راجه 150. 151

کشمیری حیدر 46

کشمیری محمد خان 94

کشمیری عنایت اله 143

کماون راجه 42

کوشائین سردار 96

کومال بابک 153

کهنود شیخ احمد 35

کی خسرو 4

کی خسرو 4

کی قباد 41

کی کاوس 4. 150

کیانیان 4

INDEX فهرست اعلام

کیقباد 4. 5

کیومرث 1. 150. 164

گجراتی احمد شاه 35

گجراتی بهادر 142. 153

گجراتی مظفر 145

گشتاسب 4. 5

گشتاسب 41

گورگانی امیر تیمور 43. 44. 70. 85

گیلانی عین الملک 59

لاهوری سعدالله 142

لاهوری شیخ 65

لقمان حکیم 4

لوپ بن قحطانی 15

لهراسب 4.9

مامون 2. 19

مانی 8

متوکل علی الله 20

مجدوالدوله عبدالمجید خان 92. 115

مجید الدوله بهادر 128. 129. 130. 131. 133.

محامدالدین ابوالنصر 92

محرم زاد شمس 49

محمد سلیم میرزا 60

محمد قلی خان 99

محمد بن موسی 14

محمد خان 46

محمد خدابنده سلطان 32

محمد دمشقی 18

محمد شاه 148. 144. 139. 140. 142

محمد فاضل ولد محمد امین خان 147

محمد قنوجی بن امجد خان 136

محمود 25. 26

مخدوم الملک ملا عبدالله 148

مرتضی خان 61

مردانخانی محرم علی 147

مرشد قلی خان 155

مرنوس 13

مروان 17

مسکیجا 13

مظفر سلطان بهلول 156

مظفر خان 60

معاویه 16

معتصدالدوله معزز 92

معتصم 19. 20

معتضد عباسی 21

معتضد محمد 30

معزالدوله بهادر 111

معزالدین جهاندار شاه 81. 96. 142

معزالدین بهادر جاه محمد 157

معین اعظم خان کوکه 146

مکرمت خان ملامرشد 71. 147

ملا علا الملک فاضل خان 139

ملک شاه سحر 47

ملوک المالک 16

ملوک بابل 12

ملوک بنی خهار 16

ملوک بنی سلیمان 13

ملوک بنی لحم 16

ملوک بیخیر 15

ملوک ثویان 13

ملوک طاهریه 21

ممتاز میر نصیر علی خان 115

منصور عباسی 47

منصور شاه امیر 51

منوایی حسن خان 58

منوچهر 3.4.12

منوچهر 4

منوچهر 41. 150

منیرالدوله محمدسعید خان 112. 113. 114

موسوی خان صدرا سرور 142

موسی 4. 6. 11

موسی الرضا علی 47

مولانا فرید 50

INDEX فهرست اعلام

مهاراجه 41

مهاراجه پیل بهادر 132. 133

مهدسنان میرزاامام 149

مهدی 25

مهراس 51

میر بخشی فرخ سیر 140

میر حسین ولدروح الله خان 140

میر فضلعلی خان 117

میر قاسم خان ولدمیر مراد 147

میران شاه 48

میرمیران ابوالبقا امیرخان 135

میعن الملک بهادر 96

میکائیل 23

ناصرالدین 29

ناظم بنگاله قاسم علی خان 108

ناهید 5

نجاشی 15

نجف خان بهادر نواب 120

نجف قلی خان سیف الدوله 120

نجیب بیگم 48

نجیب الدوله 106. 113

نسیکما 13

نصری حسن 6

نصیرالله میرزا 87

INDEX فهرست اعلام

نضیر 13

نظام الملک 145

نظام الملک بحری 33

نظامی 9. 12

نعمان 9

نعمت الله خان ولد روح الله 149

نگوجی 117

نمرود 6. 12

نواب بهادر 92. 93. 94.

نواب سعدالدین خان میر سامان 88

نواب قدسیه صائب الزمانی 92. 93. 94

نوح 30

نورالدین شیخ 46

نوشیروان 9

واثق 19

وجهه الدین خان 115

ولید بن عبدالملک 17

هابیل 151

هارون 4. 18. 19

هافت بن نوح 5

هدایت خان پسر عنایت خان 81

هرمز بن شاپور 9

هلاکو خان 20. 24. 25. 32. 47

همایون شاه محمد 50. 51. 52. 54. 78. 81. 82. 142. 146

INDEX فهرست اعلام

همدادی مولانا عبدالقادر 148

همدانی محمد خان 127

هند بنت عطیه 16

هنکری خان 31

هود پیغمبر 15

هوشنگ 1

یارخان بن مظفر 35

یعقوب 21. 23

یعقوب علی خان معتمدالدوله 104

یلبس 15

یمین الدوله 42

یمین بن قطب الدینخان بن شیخ سلیم حسی 136

یوسف امیر 47

Zusammenfassung

Der *Mirāt-e Āftābnāma*, ist eine enzyklopädische Weltgeschichte von der Schöpfung bis zum Zeitpunkt des Verfassens des Buches.[1]

Der Name des Verfassers lautet in voller Form ʿAbdarraḥmān Nawwāb Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāzḫān, ein nordindischer Autor.

Der *Mirāt-e Āftābnāma* besteht aus einem Vorwort und zwei Bänden. Der erste Band (*ʿelwe*) behandelt die Geschichte in neun Teilen (*taʿallī*). Im ersten Teile (von insgesamt neun) des ersten Bandes, schreibt er über die Schöpfung. Im zweiten Teil schreibt er über die Propheten. Der dritte Teil behandelt die Geschichte des Propheten Mohammad, seiner Kinder und Ehegattinnen, seiner Nachfolger und seiner Gefährten. Über die Sufis, Wissenschaftler, Kalligraphen, und andere nicht vom Hauptstrom der Religion akzeptierte Verzweigungen berichtet der vierte Teil. Im fünften Teil schreibt er über die arabischen, iranischen und indischen Herrscher. Die gurkanische Dynastie, also die Timuriden, und insbesondere ihre Minister, Musiker und Dichter beinhaltet der sechste Teil. Seinen siebten Teil widmet der den gesamten Herrschern der Gurkaniden, also der Nachkommen Timurs[2], und zwar sowohl Herrschern als auch Ministern. Über die Erfindungen der Wissenschaftler bzw. der Philosophen und Sultane und Fürsten berichtet er im achten Teil. Die Musiker und Förderer der Musik in Indien sind Thema des neunten Teiles.

Der zweite Band behandelt die Geographie in acht Teilen.

---

[1] Damit zählt das Gesamtwerk zum ersten Typus der „universal historiography“, von der Rosenthal spricht (Franz Rosenthal, *A History of Muslim Historiography*, Leiden: Brill 1968, S.133ff.).

[2] Tilman Nagel, *Timur der Eroberer und die islamische Welt des späten Mittelalters*, München 1993

Jeder Teil des zweiten Bandes (Geographie) behandelt eine Klimaregion (insgesamt sieben Klimata[3]) Im ersten Teil des zweiten Bandes, schreibt er über die erste Klimaregion. und im letzten beschreibt er die sieben Weltozeane. Am Ende schreibt er über die „Weltwunder“. In diesem Teil ist auch ein kurzer Bericht über Amerika enthalten.

In seinem Vorwort spricht der Autor, also Dihlawī, über die Bedeutung, Wertschätzung und Bedürfnisse der Menschheit gegenüber der Geschichte.

Der größte Teil behandelt die Geschichte in der Zeit des „Weltkönigs“. Wegen des großen Volumens des Werkes, das etwas über 800 Seiten beträgt, habe ich mich entschieden, meine Aufmerksamkeit nur einem bestimmten Teil dieses Buches zu widmen. Er handelt von arabischen, iranischen und gurkanischen Herrschern, sowie von indischer Kunst und Musik. Dieser Teil des *Mirāt-e Āftābnāma* ist Gegenstand der Edition des Buches. Eine Gesamtedition des Werkes unter Heranziehung weiterer Handschriften (s. Einleitung) und eine umfassende Studie wird weitergehende Erkenntnisse über persisch-indische Geschichtsbilder bringen.

Dieser Teil des Werkes, der den Beginn meiner Arbeit darstellt, beginnt mit den iranischen und arabischen Herrschern in Iran.[4]

Er behandelt zuerst die Geschichte der Zeit der Pīšdādiyāndynastie[5], die aus elf Personen[6] bestanden und 2450 Jahren in Fārs und Chorasan regierten.[7]

---

[3] Eine auf die antiken Wissenschaften zurückgehende Einteilung der Erde (s. Ernst Honigmann, Die sieben Klimata, Heidelberg, Winter, 1929). Die sieben Klimata spielen bis in die islamischen Geheimwissenschaften eine Rolle (s. z.B. Manfred Ullmann, *Die Natur- und Geheimwissenschaften im Islam*, Brill 1972 (Handbuch der Orientalistik, 1. Abteilung, Ergänzungsband 6.2), S.237)

[4] S. Roman Ghirshman, *Iran: Protoiranier, Meder, Achämeniden,* tr. Moḥammad-e Moʿīn, Teheran 1957, Zarinkub Abdolhossein, *Tārīḫ-e Mardom-e Irān*, 2 Vol., Teheran, 1986.

[5] Die erste Dynastie der mythischen iranischen Könige. Auch als „Gesetzgeber“ bekannt, werden sie in zwei Gruppen aufgeteilt: die ersten vier sind kosmische Monarchen, die auf die ältesten Stufen der indo-iranischen Mythologie zurückgeführt werden können; die zweite Gruppe ist gemischt. Unter den ersten vier Herrschern geht der *farr*, das Symbol herrscherlicher Würde verloren. Unter dem letzten Herrscher der zweiten Gruppe verfällt Iran dem Chaos, aus dem es nur ein Herrscher befreien kann, der über den *farr* verfügt. Die

Ihre Herrscher sind Kayumars, Hūšang, Tahmūras, and ▪amšīd. Weiters sind wichtig ▪a▪▪āk, Fereydūn und Afrasiyāb.[8]

Die nachfolgenden Herrscher gehören der Kayāniyāndynastie an, deren Herrschaft 734 Jahre im und um den Irak dauerte.[9] Einige der wichtigsten Herrscher und Prinzen der Kayāniden sind Kay Qubād[10], Kay Qāwus, Kay ▪usrau, Luhrasb, Garšasb, Bahmān und Tahmūras.[11]

Auffällig ist an dieser Stelle das völlige Fehlen von Berichten über die Dynastie der Achämeniden.

Die darauf folgenden Herrscher nennt der Autor *Mulūk a▪-▪awayif*. Ihre Herrschaft fällt laut Verfasser in die Epoche der Geburt von Jesus Christus. Schāpūr, Balāš und ▪usrau gehören zu den nennenswerten Könige dieser Zeit. Hervorgehoben wird unter den Ereignissen dieser Zeit die Geschichte der *a▪▪āb-e kahf*, der Siebenschläfer.

Gemeint sind vom Verfasser die Aschkaniden (250 v. Chr.-224 n.Chr.), also die Arsakiden bzw. Parther[12], die dem Autor zufolge gleicher Herkunft und Abstammung wie die Sassaniden waren.[13]

Aufteilung der Dynastien finden wir historiographisch bereits bei Ibn al-Bal▪ī in seinem *Fārsnāme* (s. Julie Scott Meisami, *Persian Historiography to the End of the Twelfth Century*, Edinburgh 1999, S.166ff.). Die prototypische Gestalt findet sich im Šāhnāme.

6 Es gibt auch Zählungen, die von zehn Herrschern ausgehen.

7 S. allgemein Mohamad Tavakoli-Targhi, Contested Memories in Pre-Islamic Iran, in: The Medieval History Journal, Vol. 2, No. 2, 1999, S.245-275.

8 In diesen Abschnitten zeigt sich deutlich der prägende Einfluss des Šāhnāme auf die spätere persische Geschichtsschreibung, zu der auch das von mir behandelte Werk gehört.

9 Es ist die zweite und letzte Dynastie iranischer mythischer Könige. Ihre Herrschaft wird in drei Perioden eingeteilt mit unterschiedlichen Herrschern. In der letzten Periode finden sich bereits historisch nachweisbare Herrscher.

10 Erster König der Dynastie, der Afrasiyāb besiegt und den Oxus zur Grenze zwischen Iran und Turan macht.

11 Der Autor vermischt an dieser Stelle Namen der Pīšdādiyān und Kayaniden.

12 Die bereits in assyrischen Texten im 7. Jahrhundert v. Chr. erwähnten Parther, werden auch als medische Untertanen erwähnt. Unter den Achämniden gab es eine Provinz Parthia, die 520 v. Chr. In einer Inschrift erwähnt wird. Danach wurde Parthia zu einer seleukidischen Provinz. Um 238 v. Chr. begründete Arsaces dann die Arsakidendynastie

Während der Sassanidenzeit gab es 32 Könige deren Herrschaft etwa vierhundert Jahre dauerte.[14] Während der Herrschaft von Sasaniden erschien der Mānī, der neue Prophet.[15] Die nennenswerte Könige dieser Zeit sind: *Š*āpūr, Bahram-e Gūr, Anūschīrwān, ▪usrau- Parwīz, Kavadh II. (Siroe).[16]

Die Kaldaniden[17] oder Mulūk-e Bābil mit fünfzig Königen haben 420 Jahre im Irak regiert. Nimrod und Bokhtolnas gehören zu den wichtigsten Königen.

Die Mulūk-e Banī Sulaymān, die Herrscher der Banū Isrā▪īls, die zeitgleich wie die Nachfolger der Propheten Mu▪ammad sind, waren neun Personen

Die Mulūk-e Su▪ān oder Na▪ārā stellten 74 Könige, unter anderem auch Ba▪lamiyus, also Ptolemaios, und andere z.Z. nicht identifizierbare Herrscher (z.B. Aq▪ūs). In ihre Herrschaft fällt die Lebenszeit von Jesus und die *a▪▪āb-e kahf* sind in die Hölle gegangen.

Der Verfasser schreibt dann auch über arabische Lokaldynastien wie die Banū La▪m[18]. Und weiters schreibt er über den Propheten Mu▪ammad und seine Nachfolger, die vier „rechtgeleiteten Kalifen“. Dann kommt er zu den Berichten über Mu▪āwiya und seinen Sohn Yazīd ibn Mu▪āwiya. Danach erwähnt er unter den Omayyaden besonders ▪Abd al-Malik und al-Ha▪▪ā▪. Darauf beginnt der Bericht über die Herrschaft der Dynastie der Abbasiden.

---

13 Zum Partherreich s. Josef Wiesehöfer, *Das Partherreich und seine Zeugnisse – The Arsacid Empire: Sources and Documentation*, Stuttgart 1998 und Josef Wiesehöfer, *Das frühe Persien. Geschichte eines antiken Weltreichs*, München 1999.

14 S. Klaus Schippmann, *Grundzüge der Geschichte des sasanidischen Reiches*, Darmstadt 1990.

15 Für die Bedeutung Mānīs in der späteren iranischen Geschichtsschreibung s. Kathryn Babayan, *Mystics, Monarchs and Messiahs. Cultural Landscapes of Early Modern Iran*, Cambridge, Mass./London 2002, S.47ff.

16 S. Robert N. Frye, The Political History of Iran under the Sasanians, in: Ehsan Yar-Shater, *The Cambridge History of Iran 3 (1): The Seleucid, Parthian and Sasanian Periods*, Cambridge 1983, S.116-180.

17 Die Herkunft des Namens ist unklar.

18 Also die nordarabische Lokaldynastie mit Bündnis zu Beginn mit Byzanz dann mit den Sasaniden (Irfan Shahid, *Byzantium and the Arabs in the fourth Century*, Washington, D.C. 1994 und Irfan Shahid, *Byzantium and the Arabs in the sixth Century*, Washington, D.C. 1995).

Von den iranischen Lokaldynastien werden die Ahl-e Tāhir[19], die Saffariden[20], Samaniden[21] und Ghaznaviden[22] beschrieben. Besonders erwähnt wird der Saffaride Ya▪qūb-e Lai▪ und seine Leistungen und Reformen im Iran.

Die historische Entwicklung der Mongolen[23] und die Geburt Dschingis Khans (Temüüdschin)[24] sind die nächsten Schwerpunkte des Autors. Er berichtete über dessen Angriffe auf den Iran, seine Herrschaft und seinen Tod mit fünfundsiebzig Jahren. Von seine Nachfolgern, den Ilkhanen[25], erwähnte er Mu▪ammad-e ▪odābande, der den Dom von Soltanieh (*Gonbad-e Sol▪āniyeh*)[26] gebaut hatte, und Ghazan Khan[27], dass Münzen mit der Beschriftung „Lā ilāha illā allāh“ und „Mu▪ammad rasūl allāh“ geprägt habe. Außerdem habe er zusätzlich das Erwähnen der Namen der drei ersten Nachfolger von Mu▪ammad verboten. Auch Münzen mit der Namen des zwölften Imams hatte er prägen lassen.

---

19 Die Tahiriden waren die erste persische Lokaldynastie in Khorasan und Transoxanien von 820 bis 873 (s. zu ihrer kulturellen Rolle Clifford E. Bosworth, The Tahirids and Arabic Culture, in: *Journal of Semitic Studies* 14(1) (1969), S.45-79, und Clifford E. Bosworth, The □āhirids and Persian Literature, in: *Iran* 7 (1969), S. 103-106).

20 Die Saffariden (861-1003) waren eine persische Lokaldynastie, die im Südosten Irans bis nach Nordpakistan hinein regierten. Ihre Bedeutung liegt weniger in den politischen oder militärischen Errungenschaften. Es ist eher ihre Symbolkraft als eine der ersten Dynastien persischstämmiger Herrscher, die ihre historische Bedeutung ausmacht (s. Clifford E. Bosworth, *The History of the Saffarids of Sistan and the Maliks of Nimruz*, Costa Mesa, Cal. 1997).

21 Die Samaniden waren eine Dynastie iranischer Abstammung, die von 819 bis 1005 in Khorasan regierte. Ihre Hauptstadt war Bukhara. Während ihrer Herrschaft kam es zu einer kulturellen und wirtschaftlichen Blüte, die zur Bezeichnung als „iranische Renaissance“ führte (s. Richard N. Frye, The Samanids a little-known Dynasty, in: *The Muslim World* 34 (2007), S.40-45).

22 Die Ghaznawiden waren eine Dynastie ehemaliger türkischer Militärsklaven, die von 977 bis 1186 in den östlichen iranischen Ländern herrschte. Ihr Machtbereich reichte zeitweise im Westen bis nach Rayy und im Osten nach Nordwestindien (Clifford E. Bosworth, *The Ghaznavids: Their Empire in Afghanistan and Eastern Iran, 994-1040*, Edinburgh 1963

23 S. Stephan Conermann/Jan Kusber (Hg.), *Die Mongolen in Asien und Europa*, Frankfurt a.M. 1997, Berthold Spuler, *Die Mongolen in Europa*, Berlin 1985, Bert G. Fragner, Die Mongolen und ihr Imperium, in: Bert G. Fragner/Andreas Kappeler (Hg.), Zentralasien 13.-20. Jahrhundert. Geschichte und Gesellschaft, Wien 2006, S.103-119.

24 Lebte ca. 1155-1227.

25 Auch Üljaitü, regierte 1304-1316. Konvertierte erst zum Sunnitentum, dann zum Schiitentum.

26 Ein Ziegeldom, zwischen 1302 und 1312 gebaut, heute in die Weltkulturerbeliste des UNESCO aufgenommen (http://www.payvand.com/news/05/jul/1125.html) (Zugriff 14.10.2009).

27 Regierte 1295-1304. Konvertierte zum Schiitentum.

Erwähnt werden auch die Osmanen in Anatolien und im arabischen Raum als sunnitische Dynastie. Und ebenfalls werden die Safaviden[28] im Iran genannt. Ihre Abstammung wird auf Scheich ʿāfī ad-dīn Ardabīlī[29] zurück geführt. Scheich ʿāfī ad-dīn Ardabīlī wiederum führte seine Abstammung auf den sechsten schiitischen Imam Mūsā Kāʿim zurück. Die Safaviden gehörten zu den Schülern von Scheich Zāhid-e Gīlānī[30]. Die Ssfawidenherrscher Šāh Ismāʿīl und Tahmāsb und Šāh ʿAbbās I. werden als die wichtige Persönlichkeiten dieser Epoche genannt. Indische Herrscher und deren Beziehungen zu Safaviden sind seine Interessenschwerpunkte. Genauso die Geschichte von afghanischen Herrscher.

Der Autor hat dem Buch Haft *Golšan-e Moʿammad Šāhī*[31] eine Erzählung über die Entstehung der Afghanen entnommen. Die Geschichte handelte von tausend jungfräulichen Sklavinnen, die auf den Weg zum König waren. Der König hatte diese tausend Sklavinnen für seinen Harem gekauft. Die Sklavinnen wurden in einem Berg von einem Dämon vergewaltigt und darauf folgend wurden sie alle schwanger. Als der König davon erfuhr, ließ er alle Sklavinnen aus der Stadt vertreiben, damit sie in den Ruinen am Stadtrand verhungern. Seinen zuständigen Minister hatte er töten lassen. Die Frauen blieben in den Ruinen, Bergen und Wüsten und ihre Kinder wurden geboren . In der Geschichte wird behauptet, dass das afghanische Volk von dieser Kindern abstamme.

---

[28] Die Safawiden regierten von 1501-1722. S. Roger Savory, *Iran under the Safavids*, Cambridge u.a. 1980, Andrew J. Newman, *Safavid Iran. Rebirth of a Persian Empire*, London/New York 2006, Mansur Sefatgol, Rethinking the Safavid Iran, in: *Journal of Asian and African Studies* 72 (2006), S.5-16.

[29] Lebte 1253-1334. Aus der Literatur über ihn ist für mein Thema Sholeh A. Quinn, The Dreams of Shaykh Safi al-Din and Safavid Historical Writing, in: *Iranian Studies* 29 (1996), S.127-147 zu nennen.

[30] Gest. 1296 (s. Monika Gronke, Derwische im Vorhof der Macht. Sozial- und Wirtschaftsgeschichte Nordwestirans im 13. und 14. Jahrhundert. Wiesbaden 1993; Kishwar Rizvi, Gendered Patronage. Women and Benevolence during the Early Safavid Empire, in: D. Fairchild Ruggles (Hg.), *Women, Patronage, and Self-Representation in Islamic Societies*, Albany, NY 2000, S.123-153, S.126f.).

[31] Nicht weiter nachweisbar. Eine Handschrift findet sich in der Maulana Azad Library, Aligarh Muslim University (http://www.noormicrofilmindia.com/mulanaem.htm) (Zugriff 12.10.2009). Der Name des Buches bezieht sich auf den Moghulherrscher Muʿammad Šāh (1702-1748) unter dem das Moghulreich mehr und mehr zerfiel.

Weiters schreibt der Autor über die afghanischen Herrscher und deren Lebensart, Taten und Tagesablauf. Danach behandelt er die indischen Herrscher, die Mulūk-e Hindustān, und deren Geschichte, den Feldzug von Alexander dem Großen, die Feldzüge von Sultan Ma▪mūd von Ghazna und auch die Feldzüge von Timur und die Gründung der Dynastie der Gorkaniden in Indien. Er schreibt, dass Timur in Samarqand in Jahr 736 n.H. auf die Welt gekommen ist und in Jahre 771 n.H. zum Herrscher gekrönt wurde. In den Jahren 797 und 800 n.H. griff er Indien an und eroberte es. Die Folge seine Angriffe waren Massenmord und Raub der ganzen Schätze, vor allem Gold, der indischen Tempel, Bevölkerung und Herrscher. Im Jahr 802 n.H. begann ein siebenjähriger Krieg gegen den Iran und in Jahr 803 griff er Damaskus an. Er verbrannte das ganze Land und eroberte es mit Gewalt. Im nächsten Jahr griff er Rom, also Byzanz, an und eroberte Rom auch. Im Jahr 870 n.H. sei er dann gestorben.

Bābur, ▪āhir ad-Dīn Mu▪ammad[32], gehörte zu den Enkelkindern von Timur, so der Autor. Er habe fünfzehn Jahre Land in Transoxanien und Kabul regiert. Fünf Mal griff er Indien an, das erste Mal in Jahr 910 n.H. und beim fünften Mal in Jahr 932 n.H. eroberte er Indien. Er plünderte den gesamten Reichtum des indischen Volkes und verteilte ihn zwischen seine Verwandten und seine Armee. Er starb in Jahr 937 n.H. in Indien und wurde in Kabul beigesetzt. In den gleichen Jahr ist Muhammad Humayun Šāh[33] als sein Nachfolger an die Macht gekommen. Danach werden als Mogulherrscher[34] Akbar[35], Jahangir shah[36], Šāh Jahan[37] und dann Aurangzeb[38].

---

32 Lebte 1483-1530

33 Regierte 1530-1556.

34 Zur Geschichte und Kultur s. Annemarie Schimmel, *Im Reich der Grossmoguln. Geschichte, Kunst, Kultur*, München 2000, Stephan Conermann, *Das Mogulreich. Geschichte und Kultur des muslimischen Indien*, München 2006

35 Regierte 1556-1605.

36 Regierte 1605-1627.

37 Regierte 1627-1657/58.

38 Regierte 1658-1707.

Weiters schreibt er über Nader Gholi Mirza bekannt als Nādir Šāh Afšār[39] in den Jahr 1148 n.h. an die Macht gekommen. In der Zeit von Mohammad Šāh (s.o.) ist Nādir Šāh nach Indien marschiert und eroberte Indien. Mit der Vorwand der Rache von seine Soldaten, der angeblich von Inder getötet worden sind, befahl zum Massenmord und Plünderung des Landes. Er hat sehr viele Juwelen des Landes unter anderem den Pfauenthron geraubt. In Indien hatte er Münzen mit dem Namen des iranischen Herrschers, also Nādir Šāh Afšār, prägen lassen. Auf seinem Befehl wurde das Alte und Neue Testament auf persisch übersetzt und er versuchte die bestehenden großen Streitigkeiten zwischen Schiiten und Sunniten zu schlichten. Fünf islamische Rechtsschulen, einschließlich der imamitischen Schiiten, wurden offiziell anerkannt.

Weiters schreibt der Autor über diverse Erfindungen und Neuerungen:

Ein Beispiel ist die Einführung von Ämtertiteln während der Herrschaft von Sultan Salīm ʾān[40].

Weiters hat Sultan ʾAlāʾ ad-dīn ʾalʾī[41] dafür gesorgt, dass das Reiten auf Elefanten mit Sattel modern wird.

Der Autor des *Āʾīn-e Akbarī* berichtet über die Erfindung der Rupie und der Silbermünze während der Herrschaft von Šīr-Šāh Manʾūr.[42]

---

[39] Lebte 1688-1747. S. zu ihm Moʾammad Reżā Nāʾeri (Hg.), Asnād o mokātebāt-e tārīʾi-e Irān: I - Dawra-ye afšāriya, Teheran, 1985, Willem Floor, ʾokumat-e Nāder Shah: Be rewāyat-e manābeʾ-e holandī, tr. Abu' l-Qāsem Serri, Teheran, 1989, Moʾammad Šāfeʾ Wāred Tehrānī, Tārīʾ-e nāderšāhī, ed. Reżā Šaʾbānī, Teheran, 1990

[40] Unklar; es könnte der osmanische Sultan Selim III. gemeint sein (1789-1807).

[41] Bedeutendster Herrscher der ʾalʾī-Dynastie in Delhi, regierte 1290-1320 (André Wink, *Al-Hind, the Making of the Indo-Islamic World. Vol. II. The Slave Kings and the Islamic Conquest*, 11th-13th Century, Leiden 1997, S.193).

[42] Das *Āʾīn-e Akbarī* ist eine aus dem 16. Jahrhundert stammende Beschreibung der Institutionen des Reiches des Mogulherrschers Akbar (http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00litlinks/abulfazl/000_intro_fwp.html) (Zugriff 2.10.2009)

Nach dem *Nuzhat-al qulūb*[43] sollte Avicenna im Jahre 420 n.H. der Erfinder der Mathematik gewesen sein.

Aus den Berichten von ʿUmar-e Kāzerūnī[44] geht hervor, dass das Begraben von Toten seit der Zeit von Kain üblich geworden ist. Als Kain seinen Bruder Abel getötet hat, wusste er nicht, was er mit seiner Leiche machen sollte. Er hat die Leiche auf seinem Rücken durch Berge und Täler getragen. Er beobachtete einen Raben der einen toten Raben in einem Loch vergrub. Als es dieses sah, wusste er was er mit der Leiche seines Bruders machen musste. Er nahm sich die Raben als Vorbild und tat mit seinem Bruder desgleichen.

Minarette gehören zu den Erfindungen der Zeit Akbars[45].

Das Essen oder Speisen ist eine Erfindung der Turāndoʿt, der Tochter des Sasanidenschahs ʿusrau-Parwīz.

Das Rosenwasser gehört zu den Erfindungen von Nūr ʿahān Begum.[46]

Es werden noch eine Vielzahl weiterer Erfindungen und Neuerungen aufgeführt.

---

43 Kosmographie, verfasst von Mustaufī ʿamdallāh Mustaufī (gest. nach 1340).

44 Gest. 1304 (s. zu ihm Fritz Meier (Hg.), *Firdaus al-Muršidiya. Die Vita des Scheich Abū Isʿāq al-Kāzerūnī, Leipzig* 1948).

45 Als größter Mogulherrscher angesehen, regierte 1542-1605.

46 1577-1645, Lieblingsgattin des Mogulherrschers ʿahāngīr (Ellison Banks Findly, *Nur Jahan - Empress of Mughal India*, Oxford u.a. 1993).

Kurzfassung in Deutscher Sprache,

Gegenstand der Arbeit ist die Edition und Kommentierung einer umfangreichen persischen Handschrift. Der Titel des Werkes Lautet Mirāt-e Āftābnāma. Es handelt sich um eine bisher nicht edierte Handschrift (soweit bis jetzt bekannt), die nur in geringem Maße in der Sekundärliteratur zitiert wird. Das Original befindet sich in der Nationalbibliothek Wien (cod. Mixt.1570).

Die Handschrift trägt das Abschlussdatum des 26. Februar 1813 Gegenstand des Werkes ist die Geschichte der Herrscher und Reiche der Regionen von Iran bis Indien.

Dieses Buch, das wie eine Enzyklopädie ausschaut, beinhaltet die Weltgeschichte von der Schöpfung bis zum Zeitpunkt der Erscheinung des Buches. Der größte Teil behandelt die Geschichte in der Zeit des „Weltkönigs“. Es besteht aus einem Vorwort und zwei Bänden.

Der erste Band behandelt die Geschichte in neun Unterteilen (*taǧallī*). Im ersten *taǧallī* (von insgesamt neun) des 1. Bandes (Seite 9ff.), schreibt Dihlawī[1] über die Schöpfung.

Der zweite Band behandelt die Geographie in acht Unterteilen (*taǧallī*). Jeder Unterteil des zweiten Bandes (Geographie) behandelt einen Kontinent (insgesamt sieben Kontinente) des 2. Bandes (Seite 353ff. , schreibt Dihlawī über die erste Klimaregion[2]. und im letzten beschreibt er die sieben Weltozeane. Am Ende schreibt er über die „Weltwunder“. Es ist interessant, dass er in diesem Teil auch einen kurzen Bericht über Amerika(USA) geschrieben hat.

In seinem Vorwort spricht der Autor über die Bedeutung, Wertschätzung und Bedürfnisse der Menschheit gegenüber der „Geschichte“. Verfasser ist ʿAbdarraḥmān Nawwāb Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān, ein nordindischer Autor.

Durch die Edition der Handschrift wird ein bisher kaum bekanntes historisches Werk der Moghulzeit der Forschung breiter zugänglich. Damit wird ein vertiefter Einblick in die persisch-islamische Kultur möglich.

Eines der größten Zentren, welches sich sehr intensiv mit persischer Literatur, Kunst und Kultur befasste und diese weiterentwickelte, war bis in das neunzehnte Jahrhundert Indien.

Die Handschrift ist in indischem Nastaʿlīq geschrieben. Die Schrift ist teilweise schwer leserlich, zum großen Teil aber lesbar. Die verwendete Grammatik ist zum Teil fehlerhaft.

---

1 ʿAbdarraḥmān Nawwāb Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān *ʿAyyār al-Muwarriḫīn*

2 Klimazone

Der Titel des Buches ist ein Chronogramm, d.h. der Titel des Buches ergibt, wenn man die Buchstaben in Zahlen umsetzt, das Jahr 1218 d.H.

Der Autor dieses Buches beginnt das Buch mit den Worten *yā fattāḥ* (in roter Tinte geschrieben). Darunter schreibt er abwechselnd mit rot und schwarz folgende Worte: *rabbī yusr - bismillāh ar-raḥmān ar-raḥīm - tammām bi'l-ḫayr*.

Nach einigen Sätzen, die seine Dankbarkeit, Bewunderung und Ehrfurcht Gott gegenüber gilt, fängt er an, sich selbst vorzustellen: Er schildert, dass sein Ziel dieses Buch zu schreiben, war, dass er ein Buch mit edlen Methoden schreiben wollte um allen Edlen und wertschätzenden Interessenten seit Anbeginn der Schöpfung bis zur Gegenwart dienen zu können, diese Kunst und dieses Buch nutzen zu können... Dann schreibt er, dass der Name dieses Buches von Šāh ʿĀlam II. Āftāb, Abu 'l-Muẓaffar, der „der König der Welt und der Sonne“ gewesen sei, abstammt und dass er dieses Exemplar aus großer Liebe, ihm widmet.... Anscheinend war er auch Lehrer und Erzieher der Tochter des „Weltkönigs“ und hatte dann das Amt des alleinigen Vorstehers des königlichen Haushaltes inne.

Besonderer Wert wird auf die Erschließung der im Mirāt-e Āftābnāma vorhandenen historischen kulturkundlichen Informationen gelegt, die in Form eines Kommentares erfolgt.

Abstract

This work deals with the editing and annotating of an extensive Persian manuscript.

It is titled "Mirāt-e Āftābnāma". As far as known it is an up to now unedited manuscript that is rarely cited by secondary literature. The original Edition is kept by the Austrian National Library, Vienna (cod.Mixt1570).

The manuscript bears as date of completion the 26th February 1813 and describes the history of the rulers and empires of that region as far as India.

This manuscript, that appears as an encyclopedia, includes world history from genesis up to the era of its publication.

The largest part covers the history of the era of the "World king". It consists of a preface and two volumes.

The first volume deals with history in nine subdivisions (*taǧallī*).The first (*taǧallī*). describes the genesis (9ff).

The second volume deals with geography in eight subdivisions. Each subdivision of the second volume covers one continent of totally seven. In the end of the first volume (353ff.) the first climate zone is treated with and the last subdivision describes the seven oceans. At the end the " wonders of the world " are portrayed.

Interestingly in this part there can be found a short report on America.

The preface emphasizes the importance, esteem and necessities of mankind towards history.

The author ʿAbdarraḥmān Nawwāb Hāšimī Banbānī Multānī Dihlawī, Šāh Nawāz Ḫān *ʿAyyār al-Muwarriḫīn* is from Northern India.

By the means of this edition of this manuscript a rarely known historical work from the Mogul era

will be easier accessible to researchers.

This will provide deeper insights into the Persian-Islamic culture, one of the most parts of the cultures of the iranicate world.

Until the end of the 19th century India was one of the most important centres of persian literature, art and culture, where their further developments occurred as well.

The manuscript was is written in Indian Nastaʿliq. This script is partly hardly legible.

The grammar used has some faults too.

The manuscripts title is a chronogram i.e. The letters are a code for the year 1218 h.

Written in red ink the first words are *yā fattāḥ*. Beneath following wording (alternating in red and black ink) can be read:

rabbī yusr - bismillāh ar-raḥmān ar-raḥīm - tammām bi'l-ḫayr. After some sentences praising God, the author begins to introduce himself:

„The aim of his work was to serve gentlefolk from the start of genesis unto present times with the utmost accuracy of methods so that they may profit from his work.

The title of his work derives from Šāh ʿĀlam II. Āftāb, Abu 'l-Muẓaffar, who was „ King of the world and the sun“ and he dedicates out of devotion this edition to him.“

It seems that he was teacher and tutor of the „world king's“ daughter as well and later he was in the sole position of the manager of the royal household.

This thesis emphasizes on providing access to the historical culture related information of the Mirāt-e Āftābnāma by the means of a commentary.

Lebenslauf

Persönliche Angaben

Name	RABIEI Abolfazl
Adresse	Wehlistrasse 16-22/32/4, 1200Wien
Telefon	0043 -69911 41 36 16
Staatsbürgerschaft	Österreich
Geburtsdatum	1. Juli 1957

Schul- und Berufsausbildung

1964 - 1976	Volksschule und Gymnasium, Teheran
1977 - 1981	Musikstudium an der Universität Teheran
1986 - 1990	Weiterstudium Fachrichtung Geschichte und Literatur an der Universität Teheran
1999 - 2001	Deutschstudium im Rahmen des Vorstudienlehrganges und Weiterstudium Fachrichtung Geschichte und Musik an der Universität Wien, 1090 Wien
2007- 2009	Dr. Studium der Philosophie an der Universität Wien (Philosophie- Geschichte)

Berufliche Tätigkeiten

1974 - 1976	Iranisches Rundfunkorchester *Chorsänger*
1976 - 1978	Staatsoper Teheran *Sänger*
1976 – 1997	Akademisches Gymnasium Teheran *Professor für persische Literatur und Weltgeschichte*

2000- Laufend	Iranische Privatlehranstalt, 1200 Wien
	Privatlehrer für Persische sprachen, Literatur, Geschichte und Musik
2007- Laufend	Persisch Kursleiter an der VHS (Urania und Poly College) in Wien